

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

A KÖVETKEZŐ LÉPÉS

SZÉLL KÁLMÁN TERV 2.0

2012. április

TARTALOMJEGYZÉK

I.	RÉSZ – BEVEZETŐ A MAGYAR GAZDASÁGPOLITIKÁHOZ.....	7
I.1.	Költségvetési trendforduló.....	7
I.2.	Növekedés megalapozását szolgáló reformok.....	7
I.3.	Az előttünk álló időszak gazdaságpolitikai alapvetései	9
I.4.	Kiemelt célkitűzések a kormányzati ciklus második felére	11
II.	RÉSZ - MAGYARORSZÁG 2012. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA.....	16
II.1.	Bevezető a nemzeti reformprogramhoz.....	16
II.2.	Makrogazdasági kitekintés.....	16
II.3.	Az Éves Növekedési Jelentés prioritásai.....	19
	<i>Növekedésbarát fiskális konszolidáció</i>	<i>19</i>
	<i>Banki hitelezési aktivitás helyreállítása.....</i>	<i>20</i>
	<i>Növekedés és versenyképesség erősítése az EU-s fejlesztési források segítségével és a digitális belső piaci erősítésével</i>	<i>21</i>
	<i>A munkanélküliség és a válság társadalmi következményeinek kezelése.....</i>	<i>25</i>
	<i>Az államigazgatás korszerűsítése.....</i>	<i>27</i>
II.4.	Európa 2020 célkitűzések.....	32
	<i>Foglalkoztatás</i>	<i>32</i>
	<i>Kutatás-fejlesztés</i>	<i>41</i>
	<i>Klíma-energia</i>	<i>44</i>
	<i>Oktatás</i>	<i>47</i>
	<i>Társadalmi felzárkózás.....</i>	<i>55</i>
II.5.	A 2011. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása	60
	<i>Államháztartási hiány csökkentése</i>	<i>61</i>
	<i>Új költségvetési irányítási keretek.....</i>	<i>61</i>
	<i>Az adóváltozások alacsony keresetűeket érintő kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozása, a nők munkaerő-piaci aktivitásának növelése</i>	<i>62</i>
	<i>Aktív munkaerő-piaci politikák, hátrányos helyzetű csoportok aktivizálása.....</i>	<i>65</i>
	<i>Az üzleti környezet javítása</i>	<i>66</i>
II.6.	1. melléklet: A Nemzeti Reform Programban tervezett intézkedések részletes áttekintése	68
II.7.	2. melléklet: A 2011. évi Nemzeti Reform Program és országspecifikus ajánlások végrehajtása.....	129
II.8.	3. melléklet: A Konvergencia program és a Nemzeti Reform Program intézkedéseinek makrogazdasági hatásai	175
II.9.	4. melléklet: A Nemzeti Reform Program intézkedéseinek társadalmi konzultációja	177
III.	RÉSZ – A NÖVEKEDÉS ÉLÉNKÍTÉSE, A VERSENYKÉPESSÉG JAVÍTÁSA.....	180
III.1.	Bevezető	180
III.2.	Banki hitelezés és a pénzügyi közvetítő rendszer biztonságának erősítése.....	180
	<i>A banki hitelezés alakulása.....</i>	<i>180</i>

<i>Megállapodás a Bankszövetséggel</i>	<i>180</i>
<i>Banki mérlegek kitisztításának felgyorsítása</i>	<i>182</i>
<i>Állami garanciavállalások kiterjesztése.....</i>	<i>182</i>
<i>Hitelek átlátható árazása</i>	<i>183</i>
<i>Pozitív adóslista</i>	<i>183</i>
<i>Likviditási mutató</i>	<i>183</i>
<i>Makroprudenciális szabályozás megerősítése</i>	<i>184</i>
<i>Pénzügyi felügyelet megerősítése</i>	<i>184</i>
<i>Pénzügyi fogyasztóvédelem</i>	<i>184</i>
<i>Nemzeti Tőkepiac Fejlesztési Program</i>	<i>184</i>
III.3. Lánctartozások	185
<i>A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv felhatalmazása teljesítésigazolási szakértői feladat ellátására.....</i>	<i>185</i>
<i>Bankgarancia fejlesztése a jogbiztonság érdekében.....</i>	<i>186</i>
<i>Jogszerűtlenül ki nem fizetett vállalkozói számlák áfa rendszerbeli kezelése.....</i>	<i>186</i>
<i>Kivitelezői nyilvántartás továbbfejlesztése.....</i>	<i>186</i>
<i>Jogszerűtlen szigorítás annak érdekében, hogy a cégek mögött álló nemfizető tulajdonosok ne folytathassák a nemfizetés gyakorlatát</i>	<i>186</i>
<i>Építetők fedezetkezelő gyakorlati tapasztalatokon alapuló továbbfejlesztése</i>	<i>186</i>
<i>Elektronikus építési napló alkalmazásának bevezetése</i>	<i>186</i>
III.4. A lakosság állampapír állományának növelése	187
III.5. Önfoglalkoztatás, a KKV szektor adóztatása.....	187
<i>A belépési korlátok csökkentése a marginális munkaerő-piaci helyzetű önfoglalkoztatók esetében</i>	<i>187</i>
<i>A kisvállalkozások adózásának egyszerűsítése.....</i>	<i>187</i>
III.6. Iparfejlesztés	188
<i>Szakágazati iparstratégiák.....</i>	<i>188</i>
<i>Versenyképességi Szerződés Program.....</i>	<i>188</i>
<i>Ágazati Versenyképességi Szerződések megkötése</i>	<i>189</i>
III.7. Külgazdasági Stratégia	189
<i>A kivitel szerkezetének földrajzi diverzifikálása.....</i>	<i>190</i>
<i>A kivitel szerkezetének termékszerkezeti diverzifikáció</i>	<i>190</i>
<i>A külföldi befektetők magyarországi beruházásainak ösztönzése.....</i>	<i>191</i>
<i>A kis- és középvállalatok exportjának és beszállítói tevékenységének elősegítése.....</i>	<i>192</i>
<i>Kárpát-medencei Gazdasági Övezet megteremtésének eszközrendszere</i>	<i>193</i>
<i>A külgazdasági tevékenység intézményrendszerének továbbfejlesztése.....</i>	<i>193</i>
<i>Gazdaságdiplomácia</i>	<i>193</i>

III.8.	Otthonteremtés	194
	<i>Új Otthonteremtési Program.....</i>	<i>194</i>
	<i>Az Otthonteremtési Program kibővítése, továbbfejlesztése</i>	<i>195</i>
III.9.	Oktatás	196
	<i>A köznevelési rendszer továbbfejlesztése.....</i>	<i>196</i>
	<i>A köznevelés szakmai tartalmának fejlesztése, célok és irányok</i>	<i>196</i>
	<i>A köznevelési feladatok jövőbeni feladatmegosztásának struktúrája</i>	<i>196</i>
	<i>A köznevelés ágazati irányítása</i>	<i>197</i>
	<i>A szükséges pénzügyi források és a köznevelési intézmények költségvetése</i>	<i>198</i>
	<i>Felsőoktatás</i>	<i>198</i>
III.10.	Egészségügy	200
	<i>A Semmelweis Terv.....</i>	<i>200</i>
	<i>Állami egészségügyi szervezési intézményrendszer kialakítása.....</i>	<i>200</i>
	<i>Állami tulajdonú intézményrendszer kialakítása.....</i>	<i>200</i>
	<i>Progresszivitási szintek, szakmakódrendszer kidolgozása</i>	<i>200</i>
	<i>A Budapesti Sürgősségi Központok kialakítása, az Országos Pszichiátriai és Addiktológia Központ, az Országos Betegjogi és Dokumentációs Központ létrehozása, valamint a sportegészségügyi ellátórendszer újjászervezése</i>	<i>201</i>
	<i>Népegészségügyi szűrések</i>	<i>201</i>
	<i>Kórházi gyógyszer- és orvostechnikai eszköz beszerzésének összehangolása</i>	<i>201</i>
III.11.	Gyógyszertámogatás.....	201
	<i>Bevételt érintő intézkedések.....</i>	<i>201</i>
	<i>Kiadást érintő intézkedések.....</i>	<i>201</i>
	<i>Terápiás eredményesség alapú finanszírozás</i>	<i>201</i>
	<i>Közgyógyellátás.....</i>	<i>201</i>
	<i>Biohasznos támogatási rend</i>	<i>202</i>
	<i>Beteg-együttműködés javítása.....</i>	<i>202</i>
	<i>Átsorolás (a finanszírozási mód megváltoztatása)</i>	<i>202</i>
	<i>Egyedi méltányosság átalakítása</i>	<i>202</i>
	<i>Preferált referencia ársáv-rendszer további hatékonyság-javítása</i>	<i>202</i>
	<i>Takarékos gyógyszerfelhasználást biztosító szabályozási elemek.....</i>	<i>202</i>
	<i>Új terápiás felülvizsgálati rend</i>	<i>203</i>
	<i>Eredményesség alapú betegségregiszterek</i>	<i>203</i>
	<i>Az e-recept bevezetése</i>	<i>203</i>
	<i>A fekvő- és járóbeteg gyógyszerellátás harmonizálása</i>	<i>203</i>
	<i>Sávós befizetési rendszer átalakítása.....</i>	<i>203</i>

IV. RÉSZ - MAGYARORSZÁG KONVERGENCIA PROGRAMJA 2012-2015	204
ELŐSZÓ A KONVERGENCIA PROGRAMHOZ	204
IV.1. GAZDASÁGPOLITIKAI CÉLOK	205
IV.2. MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK ÉS ELŐREJELZÉS	208
IV.2.1. KÜLSŐ FELTÉTELEK.....	208
IV.2.2. A NÖVEKEDÉS ÖSSZETEVŐI.....	208
IV.2.3. MUNKAERŐPIAC	213
IV.2.4. INFLÁCIÓS FOLYAMATOK.....	216
IV.2.5. CIKLIKUS FOLYAMATOK.....	217
IV.2.6. KÜLSŐ EGYENSÚLY.....	218
IV.2.7. A KORMÁNYZATI REFORMINTÉZKEDÉSEK GAZDASÁGI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA	219
IV.2.8. MONETÁRIS ÉS ÁRFOLYAM-POLITIKA	221
IV.3. ÁLLAMHÁZTARTÁSI EGYENLEG ÉS ÁLLAMADÓSSÁG	223
IV.3.1. KÖLTSÉGVETÉSPOLITIKAI CÉLOK.....	223
IV.3.2. 2011. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK	224
IV.3.3. 2012. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK	226
IV.3.4. 2013. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK	228
IV.3.5. 2014-15. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK.....	229
IV.3.6. STRUKTURÁLIS EGYENLEG, KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI CÉL KIADÁSI AGGREGÁTUM.....	230
IV.3.7. A KORMÁNYZATI SZEKTOR ADÓSSÁGA	231
IV.4. ÉRZÉKENYSÉGVIZSGÁLATOK	235
IV.5. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS HOSSZÚ TÁVÚ FENNTARTHATÓSÁGA	238
IV.6. STRUKTURÁLIS INTÉZKEDÉSEK	240
IV.6.1. HELYI ÖNKORMÁNYZATOK	240
IV.6.2. A KÖZNEVELÉSI RENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSE	244
IV.6.3. A SZOCIÁLIS ELLÁTÁS VÁLTOZÁSA	245
IV.6.4. FELSŐOKTATÁS	245
IV.6.5. KUTATÁS-FEJLESZTÉS	246
IV.6.6. EGÉSZSÉGÜGY	247
IV.6.7. GYÓGYSZERKASSZA.....	247
IV.6.8. A NYUGDÍJRENDSZER ÁTALAKÍTÁSÁNAK LÉPÉSEI	248
IV.6.9. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS	250
IV.6.10. ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS KIADÁSOK CSÖKKENTÉSE	254
IV.6.11. TOVÁBBI KIADÁSCSÖKKENTŐ INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENSÚLY JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	254
IV.6.12. BEVÉTELNÖVELŐ INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENSÚLY JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	255

IV.6.13.	AZ ADÓBESZEDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE.....	257
IV.7.	AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS INTÉZMÉNYI JELLEMZŐI.....	260
IV.8.	A TANÁCS (ECOFIN) 2012. MÁRCIUS 13-I AJÁNLÁSA A TÚLZOTT HIÁNY ELJÁRÁS KERETÉBEN	263
IV.9.	TÁBLÁZATOK	264

I. RÉSZ – BEVEZETŐ A MAGYAR GAZDASÁGPOLITIKÁHOZ

A 2011 első negyedében meghirdetett Széll Kálmán Terv minden szempontból sikeresnek tekinthető. A meghirdetés utáni első időszakban mind az állampapír-, mind a forintpiacon kedvező trendek indultak meg: a külföldiek által birtokolt állampapírok szintje sosem látott magasságokba emelkedett, ami a hozamok csökkenését is magával hozta. A Széll Kálmán Terv implementációja is sikeresen zajlott, hiszen 2011 végéig a 2012. évre javasolt, márciusban bejelentett, intézkedések egyenlegjavító hatásából már 458 milliárd forint teljesül, ez a várt megtakarítás 83,3%-át jelenti.

A tavalyi év második felében azonban alapvetően negatív tendenciák indultak meg a világgazdaságban: az elsősorban Európát érintő dekonjunkturális folyamatok nem hagyják érintetlenül hazánk növekedési kilátásait sem. Az exportlehetőségeink szűkülése miatt gyengébb makrópályával kell számolnunk, illetve a gazdaságpolitikai közbeszéd középpontjában továbbra is a fenntartható államháztartási gazdálkodás marad. Éppen ezen okok miatt szükségesnek tartjuk, hogy a Széll Kálmán Terv meghirdetése után kicsit több, mint egy évvel a Kormány újra hitet tegyen a kiszámítható gazdálkodás mellett, és megtegye azon intézkedéseket, amelyek szükségesek a Széll Kálmán Tervben és a Konvergencia Programban vállalt hiánypálya tartása érdekében. A jelen dokumentumban bemutatott intézkedésekkel együtt az államháztartás egyenlege a Széll Kálmán Tervben szereplő intézkedésektől vártnál is nagyobb mértékben fog javulni.

I.1. Költségvetési trendforduló

A Kormány 2010. júliusi megalakulása után azonnal nekilátott a legégetőbb problémák kezelésének. Az előző kormányok által elszabadított költségvetési lavina az erősödő világgazdasági válsággal fémjelzett időszakban kis híján maga alá temette az országot. A választási év költségvetését csak azonnal meghozott, hatékony akciótervekkel sikerült megmenteni, az akkor még nemzetközi szinten is különlegesnek tartott intézkedések segítségével elkerültük, hogy a hiány a GDP 7%-át megközelítő szintig fusson fel. A szigorú költségvetési elkötelezettségből nem engedett a Kormány később sem. Az év költségvetését ugyan nagymértékű egyszeri hatások érték, azonban ha a költségvetésben még nem tervezett, egyszeri tételekkel korrigálunk, akkor az ily módon meghatározott már mutató 2011-ben 3% alá került, amely küszöbértéket az EU csatlakozás óta még nem sikerült elérni. A hivatalos statisztikák azonban ennél is kedvezőbbek: a költségvetés 4,3%-os többlettel zárt, amelyre a rendszerváltás óta nem volt példa. Ez kiemelkedő teljesítmény még akkor is, ha egyszeri tételekkel értük el. A felszínen, a világban manapság leginkább követett mutatót figyelve tehát kijelenthetjük, hogy hazánk a kormányváltás óta költségvetési trendfordulót hajtott végre. A Magyar Kormány a tavalyinak megfelelően idén is feszes költségvetési politikát folytat, a bizonytalan időszak ellenére is kész tartani az államadósság csökkentését biztosító hiánycélt. Ennek elérését megalapozza, hogy a költségvetési előirányzatokba beépültek a Széll Kálmán Terv döntően a kiadások csökkentését és növekedésbarát átalakítását célzó intézkedései, másrészt a konvergencia programban tervezett további egyenlegjavító lépések. A strukturális jellegű, tartós hatású intézkedéseknek köszönhetően a gazdasági ciklus hatásától és az egyszeri tételektől megtisztított hiány jelentősen csökken 2012-ben.

E dokumentumban éppen ezt alapozzuk meg: haladunk tovább a Széll Kálmán Terv által kijelölt úton, amely alapján idén 2,5%-ra, míg jövőre 2,2%-ra csökkentjük hiányunkat, amellyel Európában is egyedülálló sikert érhetünk el.

I.2. Növekedés megalapozását szolgáló reformok

Az első időszak azonban nem csupán a költségvetési trendfordulóról szólt. Olyan területeken történtek komoly változások, amelyek hosszú évek óta korrekcióra szorultak. A Parlament 365 törvényt, ebből több kardinálisat és egy új alaptörvényt fogadott el. Ezek egy része alapvetően változtatta meg, állította jó irányba az érintett területeket. Ezek összefoglalásaként készült el 2012 elején a Nagy Reformkönyv, amely az első másfél év fontosabb változásait foglalja össze.

A legfontosabb területek, teljességre nem törekedve:

A 2012. január 1-jétől hatályos új Alaptörvény és sarkalatos törvények

Az alkotmány gazdasági célja és alapvetése a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható központi költségvetés, valamint a csökkenő pályáivú államadósság, amelynek arányát a bruttó hazai össztermék 50 százalékáig kívánja mérsékelni.

Mindez megalapozza a rendszerváltozás idején kitűzött célok és irányelvek - köztük a gazdasági verseny, az értékteremtő munka és a vállalkozás szabadsága - érvényesülését is.

Az új Alaptörvény sarkalatos törvényekben rögzíti - többek közt - az államadósság csökkentését, a Költségvetési Tanácsra vonatkozó részletes szabályozást, és a közteherviselés alapvető szabályait.

Az önkormányzati rendszer reformja

Az önkormányzati törvény több új elemet illeszt be a megújuló helyi önkormányzati rendszerbe. Célja egy modern, költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati struktúra kiépítése. A feladatok átrendeződésével párhuzamosan 2013-tól a finanszírozási rendszer is átalakul. Az új feladatfinanszírozási rendszerben az önkormányzatok kötelező feladatainak ellátásához szükséges működési forrás áll majd rendelkezésükre úgy, hogy működési hiány a jövőben ne léphessen fel.

A bürokrácia és a vállalkozói adminisztrációs terhek csökkentése

Az új kormány számára kiemelt cél volt a vállalkozókat terhelő bürokrácia csökkentése, mert ezáltal nemcsak a magyar vállalkozások versenyképessége, de egyidejűleg a költségvetés helyzete is egyidejűleg javulhat, hiszen a felesleges költségek visszaszorítása mellett az a gazdaság fehéritéséhez is hozzájárul. Az adminisztrációs terheket csökkentő lépések elsőként az engedélyezési és más hatósági eljárásokra, a pályázati támogatásokra, az adó- és foglalkoztatási adminisztrációra, valamint a közbeszerzésekre és a termékdíjakra irányultak.

Reformok a kutatás-fejlesztés és innováció (K+F+I) területén

Különös tekintettel az innovatív kis- és közepes vállalatok (kkv) munkahelyteremtő képességére, az eredeti termékek előállítására, valamint a tudatos szellemi termékek exportjára, a K+F+I politikát és nemzeti innovációs rendszert az eddigieknél hatékonyabban kell kialakítani és működtetni. A Nemzeti Innovációs Hivatal a nemzeti K+F intézmények és vállalkozások, valamint a hazai termékek és szolgáltatások innovativitásának, versenyképességének erősítésével járul hozzá a magyar gazdaság növekedéséhez, a lakosság foglalkoztatásának, valamint életminőségének javításához.

Az MTA kutatóhálózatának és intézményrendszerének teljes megújításával a nemzetközi kutatási térben is számottevő, méretében és szolgáltatásaiban is versenyképes, eredményes alap- és alkalmazott kutatással foglalkozó kutatóintézet-hálózat alakul ki.

Az adóreform legfontosabb jellemzői

A 2010 tavaszán hivatalba lépett új kormány programja olyan adórendszerbeli változásokat helyezett kilátásba, amelyek azt a lehető legegyszerűbbé teszik és mérséklik a munkavállalók és a vállalkozások adóterheit. Mindezt annak érdekében, hogy ismét megérje munkahelyet teremteni és munkát vállalni. Az egykulcsos, arányos személyi jövedelemadó az ösztönző adórendszer fontos eleme. Míg a többkulcsos progresszív személyi jövedelemadó csökkenti a magasabb adósávokba eső jövedelmek-

nek a többletmunkára ösztönző erejét addig az egykulcsos rendszer méltányos, ugyanakkor az adó kiszámítása egyszerű, adóoptimalizálásra sem ösztönöz, és nem fogja vissza a gazdasági teljesítményt. Az egykulcsos személyi jövedelemadó rendszer nemcsak a hatékonyságot növeli, hanem a régóta vágyott átláthatóságot is javítja. A társasági adózás területén a 2010-es év vívmánya, hogy a cégek nyeresége után fizetendő társasági adó 2010. július 1-jétől a pozitív adóalap 500 millió forintot meg nem haladó összegéig 10%-ra csökkent, az e feletti összegre a társasági adómértéke 19%.

Magyar Munka Terv és a munkaerő-piaci reformok

A magyar gazdaság egyensúlyi és növekedési problémái mögött elsősorban az uniós összehasonlításban is kirívóan alacsony foglalkoztatási szint, illetve gazdasági aktivitás áll, amely a gazdasági problémákon túl súlyos társadalmi következményekkel is jár, és a szegénység elmélyülését, tartóssá válását idézheti elő.

Az új Munka törvénykönyve feladata az új gazdasági és munkavállalói igényeknek megfelelően a versenyképesség növelése, valamint a differenciált szabályozás megteremtése. A Magyar Munka Terv alapján a kormányzat foglalkoztatáspolitikájában a második pillér a munkanélküliek foglalkoztatása a szociális gazdaság keretében és a helyi lehetőségekre építve. A közfoglalkoztatás átalakítása során 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunkaprogram és a közhasznú munkavégzés. Helyettük az egyéges közfoglalkoztatási rendszer jött létre.

Közoktatási és szakképzési reformok

A közoktatás területén a kormány célja a színvonal emelése, egy minőségközpontú oktatás megteremtése, de fontos teendő a tehetséggondozás és a leszakadás megállítása is. A felsőoktatási rendszerben a munkaerőpiac igényeinek sokkal inkább megfelelő, versenyképes struktúra kialakítása a cél, mindvégig szem előtt tartva azt, hogy a programokban nagyobb arányban szerepeljenek a munkaerőpiacon ma sokkal inkább keresett reál és műszaki ismeretek. A felnőttképzés területén induló programok a felnőtt lakosság tanulási hajlandóságát ösztönzik. A szakképzésben a változtatások azért történnek, hogy a képzési szerkezet a szakirányok és a létszámok vonatkozásában is a gazdaság igényeihez igazodjon, illetve az versenyképes tudást tudjon nyújtani a fiataloknak. A jelentősen átalakuló szakmunkásképzésben a képzés elejétől nagyobb hangsúlyt kap a szakmai gyakorlati képzés, ezáltal nő a magyar gazdaság versenyképessége is.

A gazdasági tervezést megerősítő Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH)

Az ország társadalmi, gazdasági, területi folyamatai egyértelműen jelzik, hogy új, nemzeti irányelvekre, célokra, hosszú távú prioritásokra, egységes stratégiai tervezési rendszerre, az intézkedések tervezéssel megalapozott kivitelezésére van szükség. A világ és az Európai Unió tagállamai nemzeti gyakorlatainak és példáinak sora mutatja, hogy a hatékony központi nemzetgazdasági, nemzeti és területi tervezési, értékelési, monitoring feladatellátást szakmai háttérintézetek, stratégiai központok segítik és biztosítják. Ennek szellemében a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal hazánk, valamint a Kormány döntéseit megalapozó komplex nemzeti és nemzetgazdasági elemző, értékelő, stratégiákat megalapozó, megfelelő szakmai bázissal rendelkező, döntés-előkészítő kormányzati gazdaságelemzési és tervezési tudásközpont 2012. január 1-én jött létre.

I.3. Az előttünk álló időszak gazdaságpolitikai alapvetései

A költségvetési trendfordulóval és a fent ismertetett reformokkal a Kormány lerakta a legszükségesebb alapokat ahhoz, hogy a reálgazdaság is növekedni tudjon. A második szakasz célja, hogy a reformok elérjenek az átlagemberekhez, az erőfeszítéseink munkahelyek teremtésében, a gazdaság és

a bérek növekedésében nyilvánuljanak meg. A szabályozást a XXI. század változó világához igazítottuk, az előttünk álló időszakban ott kell segíteni a gazdasági szereplőket aktív gazdaságpolitikával, ahol hiányt szenvednek.

Ennek alapjait határozzák meg e dokumentum következő stratégiai jelentőségű részei:

- **II. rész – Magyarország 2012. évi nemzeti reform programja** az EU2020 stratégia mentén meghatározza az ország és a Kormány hosszú távú céljait. Ezek szinte minden esetben meg egyeznek a 2010 derekán kitűzött célokkal: a foglalkoztatási ráta jelentős emelése, az oktatás színvonalának és minőségének emelése, a megújuló energiaforrások elmélyítése és az innovációra fordított források növelése.
- **III. rész – A növekedés élénkítése, a versenyképesség javítása** olyan strukturális, versenyképesség javító programokat és reformokat mutat be, amelyek túlmutatnak a nemzeti reformprogram és a konvergencia program keretein.
- **IV. rész - Magyarország konvergencia programja 2012-15** megalapozza, hogy a költségvetési trendforduló, amit az első két évben elértünk tartós maradjon. Mindent megteszünk, hogy hazánk költségvetési hiánya továbbra is a legjobbak között maradjon. Ezzel elérjük, hogy az üzleti környezet kiszámíthatóbb legyen, és az egyik legeredményesebbek legyünk ezen a téren.

Magyarország Kormányának célja, hogy a kitűzött államháztartási hiánycél tartása mellett, a növekedési faktorokat is stimulálja. Emiatt dolgozta ki a **Magyar Növekedési Tervet**, melyhez megfelelő finanszírozási formákat társítva lendületet kaphat a magyar gazdaság a negatív külpiazi hangulat ellenére. A Magyar Növekedési Terv a következő alapvető célokat tűzi ki:

- hazánk nettó exportjának maximalizálása: a hazai gazdaság **nettó exportjának maximalizálását** is célzó Növekedési Terv részét képezi a **hazai tulajdonú vállalatok termelési láncba történő mélyebb integrálása, a magyar tulajdonú vállalatok belső piacon történő megerősítése**, valamint az exportpiacokon jelenlévő olyan **magyar tulajdonú vállalkozások további terjeszkedésének elősegítése**, amelyek a magyar gazdaság legerősebb növekedési motorjai lehetnek a külföldi versenypiacokon is helytállni képes termékekkel.
 - új piacok (mind globálisan, mind lokálisan): a Magyar Növekedési Terv **kiemelt célja hazánk regionális centrummá, regionális gazdasági csomóponttá fejlesztése is, a földrajzi adottságaink kihasználása révén**. Magyarország földrajzi adottságainak köszönhetően a jövőben egyszerre lehet az ázsiai növekedési zóna nyugati kapuja, az innováció vezérelte nyugat-európai növekedési övezet keleti kapuja, illetve az észak-déli irányban húzódó új borostyánút meghatározó szereplője
 - Új típusú tervezés – háromoldalú együttműködések: a Magyar Növekedési Terv célul tűzi ki olyan, új típusú víziók megalkotását, melyek olyan lehetőségeket, kitörési pontokat fogalmazznak meg, melyek egyrészt valós országos és térségi növekedési célokat szolgálnak, másrészt amelyekben nemcsak több területi szint, de több szereplő is érdekelt, komplexitásában értelmezett együttműködési modellt kialakítva az állami, az önkormányzati, és a magánszféra (vállalatok) között.
- A 2012-2020 közötti időszak irányvonalait kijelölő **Külgazdasági Stratégia** szintén jelentősen hozzájárulhat a magyar gazdaság növekedéséhez, az alábbi célkitűzéseken keresztül:

- Magyarországon az áruk és szolgáltatások exportja megközelíti a GDP 90 %-át, tehát a **kivitel növelése** továbbra is jelentősen segítheti gazdaságunk bővülését.
- A teljes export növekedésén túl cél az **exportszerkezet diverzifikációja** is, a kivitel földrajzi szerkezetét a dinamikusabban növekvő, perspektivikusabb országok irányába kívánatos elmozdítani.
- A **külföldi közvetlen tőkebefektetések** ösztönzése is jelentősen hozzájárulhat a gazdasági fejlődéshez.
- Cél továbbá, hogy a külkereskedelmi mérleg egyenlege tovább javuljon, ez a **gazdaság külső egyensúlyának megőrzése** érdekében fontos tényező.
- A stratégiában kiemelt figyelmet kap a **kis- és középvállalatok nemzetközi piacokon való térnyerése**.

Jelen gazdaságpolitikai akcióterv a fenti stratégiai célokat szem előtt tartva foglalja össze a legfontosabb teendőket, folytatva a Széll Kálmán Terv megvalósítását, és irányt adva a kormányzati ciklus második felének.

I.4. Kiemelt célkitűzések a kormányzati ciklus második felére

A fejlett országokban az adósságválság kapcsán kiújult pénzügyi bizonytalanság az üzleti és pénzügyi bizalom további romlásához vezetett Magyarország főbb kereskedelmi partnerei körében, így hazánk tekintetében sem alakultak kedvezően a prognózisok. Magyarország számára ugyanakkor a romló külpiaci konjunktúra ellenére is a lehető legmagasabb gazdasági növekedés elérése a cél. A Kormány ennek érdekében számos területen lényeges intézkedést, változtatást hozott meg, ugyanakkor továbbra is nagyszámú intézkedés megvalósítását tervezi a kormány, melyek segítségével a gazdasági növekedésünk tartósan meghaladhatja az EU növekedését, így kezdve meg újból a nyugati országokhoz történő felzárkózást.

A konvergencia során azonban szükséges a **pénzügyi intézetek aktív részvétele**, mivel a bankszektor jelentős szerepet játszik minden nemzet fejlődésében, gyarapodásában, az általuk biztosított források elengedhetetlenek egy dinamikus gazdasági növekedés elérésében. Ennek szellemében állapodott meg a Magyar Kormány 2011 decemberében a Bankszövetséggel, amelynek alapját a bankok professzionális tevékenységének - társadalmi érdekeket előnyben részesítő - szabályozása, valamint a bankok gazdasági növekedésben történő szerepvállalásának rögzítése adja. A Növekedési Paktum a pénzügyi intézeteket a hitelkihelyezés növelésére ösztönzi, amely elsősorban a kis és középvállalkozások, az otthoneremtők, valamint az Európai Unió pályázatokon indulók számára kívánja a hitelkínálatot bővíteni. A megállapodás következtében emelkedő elérhető hitelállomány pedig nagyban hozzá fog járulni a növekedés beindításához szükséges pénzügyi háttér megteremtéséhez.

Az európai uniós források felhasználását szintén racionalizálni kellett, annak érdekében, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben szolgálják hazánk gazdasági növekedését. Magyarországnak tehát azért, hogy a nemzetközi és hazai piacokon is versenyképes termékeket és szolgáltatásokat mutasson fel, meg kellett találnia azokat a kitörési pontokat, amelyek képesek a gazdaság egészének dinamizálására. Egy kicsi és nyitott gazdaságú ország csak akkor lehet versenyképes, ha azokra a sajátos erőforrásokra támaszkodik, amelyekben más országokhoz képest előnnyel és kedvező adottságokkal rendelkezik, és amelyeket eséllyel fejleszthet világszínvonalra. Ennek érdekében az EU-s források felhasználását rendszerbe szedő Új Széchenyi Terv hét – számos ágazatot átfogó - kitörési pontot azonosított, mely területeken Magyarország a legnagyobb fejlődési, növekedési potenciállal rendelkezik. Az uniós források ezen kitörési pontok köré történő csoportosítása lehetővé teszi, hogy a fejlesztés már középtávon globális és európai léptékben is versenyképes hazai termékek, szolgáltatások, vagy vállalatok megjelenéséhez vezessen, amelyek hosszú távon képesek hazánk fejlődési irányait

kijelölni. A közeljövőben **az ezen kitörési pontok mentén létrejövő gazdasági szereplők további támogatása a cél.**

Több nyugat-európai országban is láthattuk a válságot megelőző években, hogy az **építőipar** egyedül képes egy egész gazdaságot mozgásba lendíteni, amely lehetőséget Magyarországon is érdemes kiaknázni. A magyarok számára hagyományosan fontos a saját otthon megléte, ezért a Nemzeti Ügyek Kormánya célul tűzte ki maga elé, hogy hosszú távon a lakhatását minden család a jövedelmi lehetőségeihez mérten, az igényeinek megfelelő, alacsony rezsiköltségű lakásban tudja megoldani. Az új otthonteremtési program ugyanakkor a hazai népesedési célkitűzések elérését, a gyermekvállalás ösztönzését, valamint a lakosság életszínvonalának emelését is hivatott szolgálni. A rendkívül fontos társadalmi előnyök mellett nem szabad elfeledkezni az otthonteremtés gazdasági vonzatairól sem. A lakásfelújítások, korszerűsítések, vagy új lakásépítések igen kedvező hatást gyakorolnak a gazdaság szempontjából oly fontos építőiparra, amelyben az otthonteremtési program hatására több ezer új munkahely jöhet létre, valamint a teljes nemzetgazdaságot is mozgásba hozhatja. Az új otthonteremtési program legfőbb célkitűzése, hogy a mielőbbi kilábalás érdekében megállítsa a lakásépítések számának évek óta tartó csökkenését, élénkítse a lakáspiacot, valamint növelje a lakáscélú beruházási kedvet.

Magyarország egy kis, nyitott ország, így gazdasági fejlődésében **a külgazdasági kapcsolatok** kiemelten fontos szerepet játszanak. 2011-ben áruexportunk GDP arányos értéke elérte a 80 százalékot, külkereskedelmi mérlegünk pedig 2008 óta folyamatosan pozitív egyenleggel zárva járul hozzá gazdasági növekedésünkhöz. Ezen túlmenően az elmúlt 15 év átlagos 2,5 százalékos gazdasági növekedéséből nagyjából 0,7-0,9 százalékpont a külföldi működőtőke beáramlásának volt köszönhető. Külgazdasági szerkezetünkben ugyanakkor napjainkban jelentős egyensúlytalanságok mutatkoznak. Kivitelünk több, mint három negyede az uniós tagállamokba irányul, illetve onnan származik importunk csaknem 70 százaléka is. A gazdasági világválság azonban jelentős negatív hatást gyakorolt külkereskedelmi partnereink exportpiacaira, jövőképeire és növekedési kilátásaira, ezért a magyar gazdaság fejlődése érdekében is fontos szempont azon új piacok, régiók kijelölése, amelyek támogatni tudják hazánk tartósan magas exportnövekedését, valamint külkereskedelmi többletének fennmaradását. A területi aránytalanság mellett a külkereskedelemben aktív vállalatok mérete szerint is jelentős koncentráltság figyelhető meg. A 2010. évi külkereskedelmi kivitelünk csaknem 55 százaléka nagyvállalkozókhoz volt köthető, míg a hazai kis- és közepes vállalkozások a teljes export csupán 10 százalékát biztosították. A jelenlegi, bizonytalan gazdasági környezetben kiemelten fontos, hogy a válságra sokkal rugalmasabban reagáló KKV szektor nagyobb arányban kapjon szerepet hazánk külkereskedelmében, ezzel elősegítve külkereskedelmünk területi és ágazati koncentráltságának csökkentését. A Kormány célja, hogy hazánk a változó világgazdasági viszonyok közepette is javítani tudja a magyar gazdaság exportteljesítményét, fokozza a hazai vállalkozások nemzetközi piacokon történő megjelenését, és ösztönözze a külföldi befektetők magyarországi beruházásait.

Az **államigazgatás** terén szintén számos tennivaló várt a Kormányzatra. Az elérhető elemzések alapján Magyarország versenyképessége szempontjából az egyik legfontosabb strukturális szűk keresztmetszetet az állam működésével összefüggő közvetlen és közvetett terhek, valamint kockázatok jelentik. Nemzetközi összehasonlításban a magyar közigazgatás általános teljesítménye sokat esett a környező országokéhoz képest. Az üzleti élet szereplői körében készített felmérések alapján a megkérdezettek az üzleti tevékenységük legjelentősebb korlátozó tényezői között említik az ügyintézés nehézségét, az állami szabályozás átláthatatlanságát és kiszámíthatatlanságát és az adminisztratív terheket. Magyarország teljesítménye szintén lényegesen elmarad az átlagtól a kormányzati működés átláthatósága, a vállalkozások által érzékelt korrupció szintje és általában a közszolgáltatások – azon belül az államigazgatás működése – minőségének megítélése terén. Ezek a tényezők fontos szerepet játszottak Magyarország versenyképességének elmúlt évtizedben bekövetkezett romlásában. Bár már az elmúlt két évben is számos intézkedés történt az államigazgatás hatékonyságának növelése érdekében a következő időszakban további erőfeszítések szükségesek a közigazgatási telje-

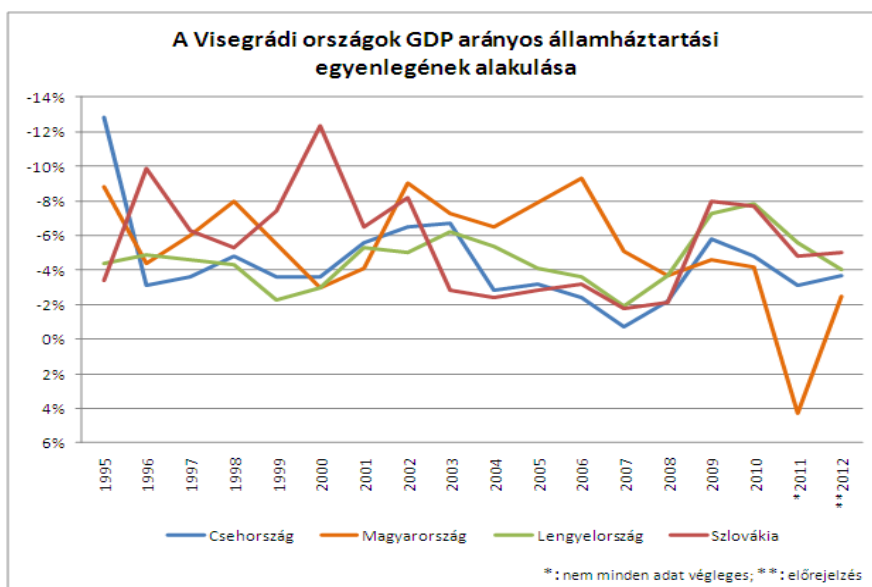
sítmény vállalkozások és állampolgárok számára is érzékelhető növelése, és ezáltal a magyar versenyképesség javítása érdekében.

Hazánk gazdasági potenciáljának teljes kiaknázásához az **üzleti környezetet** is jelentős mértékben kellett javítani. Az elmúlt években Magyarországon a vállalkozásokat drámaian magas **bürokratikus és adminisztrációs kötelezettségek** terheltek, melyek a GDP 10,5 százalékára tehetőek. Közvetlen versenytársainknál ugyanez a szám csak 3 százalék, amely jelentős versenyhátrányt okoz a hazai vállalkozások számára. A bürokrácia csökkentése ezért kiemelkedően fontos, hogy az állam ne terhelje feleslegesen a magánszektor szereplőit. A 114 pontból álló Egyszerű Állam program drasztikusan, mintegy 500 milliárd forinttal kívánja csökkenteni a vállalkozások ezirányú terheit, amely egy átlagos cég számára évente 500 ezer forint tehercsökkentést jelent. A bürokrácia csökkentése mind az államnak, mind pedig a vállalkozások számára pozitív üzenetet hordoz, mivel a felszabaduló erőforrásokat a cégek munkahelyteremtésre, fejlesztésekre tudják fordítani, ami így hozzájárul az adóbevételek növekedéséhez is. A bürokrácia visszaszorítását pedig tovább kell folytatni annak érdekében, hogy Magyarország Európa egyik legversenyképesebb üzleti környezetét teremthesse meg.

Az üzleti élet kiszámíthatósága a jelenlegi gazdasági környezetben szintén kifejezetten fontosnak bizonyul a beruházók számára. **A körbetartozások, láncartozások** azonban nemcsak hazánkban, de egész Európában hatalmas problémát jelentenek, főként a gazdasági válság miatt egyébként is nehéz helyzetben lévő építőiparban. Az ágazatban több százmilliárd forintra becsülik a láncartozások összegét, amely igen nehéz szituációba hozza a többnyire vétlen, teljesen kiszolgáltatott helyzetben lévő kis és középvállalkozásokat. A láncartozások felszámolása végett az államra komoly feladat hárul, a kiszámíthatóbb üzleti környezet létrehozása érdekében a Magyar Kormány akcióprogramot dolgozott ki, mely a lánc végén álló kis- és középvállalkozások számára kívánja megkönnyíteni a kintlévőségeikhez való hozzájutást. A javaslatcsomag – a szerződés teljesítésének stádiuma szerint - három célcsoportot szólít meg, így biztosítva minden érintett számára az adott helyzetre megfelelő állami beavatkozást és jelenléteket. Az akcióprogram a láncartozásban még nem érintett cégek számára is tartalmaz preventív intézkedéseket, hogy a láncartozások kialakulását minél jobb eséllyel tudják megelőzni. A láncartozások leküzdése a - nemzetgazdasági szempontból igen fontos - építőipari növekedés újbóli beindításában kulcsfontosságú szerepet játszik, így a Kormány kiemelt ügyként kezeli a láncartozások elleni harcot, annak redukálása céljából továbbra is minden eszközt meg kíván ragadni.

Mindezen – a növekedést serkentő – intézkedések mellett a Kormány továbbra is minden eszközzel próbálja megteremteni az **államháztartás fenntartható egyensúlyát**. A Magyar Kormány a 2011-es költségvetésben előre nem tervezett egyedi tételek megtisztítása után 2,43%-os, kiemelkedően jó államháztartási hiányszámot ért el. A költségvetési célt 2012-ben is tartani kívánjuk, mely elérését megalapozza, hogy a költségvetési előirányzatokba beépült a Széll Kálmán Terv - döntően a kiadások csökkentését és növekedésbarát átalakítását megcélzó – intézkedései, másrészt a konvergencia programban tervezett további egyenlegjavító lépések. A Magyar Kormány tehát elkötelezett a tervezett kiadáscsökkentés elvégzése tekintetében, amiket a Széll Kálmán Tervben deklarált.

A **költségcsökkentő intézkedéseken** kívül az adórendszerben is számos kedvező folyamat zajlott le. Az egykulcsos SZJA bevezetése a kiskereskedelmet mentette meg a nagyobb visszaeséstől, míg a családi adókedvezmény a családoknál hagyott több pénzt, amivel igyekezett a gyermekvállalást is ösztönözni. Emellett a Kormány megemelte a jövedéki termékek esetében az adó szintjét, valamint új adót vetett ki az egészségkárosító termékekre népegészségügyi termékadó néven. Ezzel párhuzamosan a jövedelmi típusú adóktól a fogyasztási adók felé tolta a hangsúlyt a Kormányzat. Ezzel szemben a vállalkozások adminisztratív terheit drasztikusan csökkentette, valamint számos kisadót megszüntetett a vállalkozások könnyebb boldogulásának érdekében.

A fenntartható költségvetési egyensúly megteremtéséhez ugyanakkor szükséges a **közterhekből részt vállalómunkahelyek dinamikus bővülése is**. A magyar gazdaság egyensúlyi és növekedési problémái mögött elsősorban az uniós összehasonlításban is kirívóan alacsony foglalkoztatási szint, illetve gazdasági aktivitás áll. A kormány célja a munkaközpontú gazdaság, társadalom és állam megteremtése, ezért a gazdaságpolitika középpontjába a munkahelyteremtést, valamint az azt támogató rugalmas munkaerő-piaci szabályozást, és szabályozói környezet kialakítását helyezte. Ennek érdekében bevezette az Új Munka Törvénykönyvét, melynek egyik fő célja az új gazdasági és munkavállalói igényeknek megfelelően a versenyképesség növelése, valamint a differenciált szabályozás megteremtése. Emellett a munkanélküliek egyik alternatív foglalkoztatási formája szociális gazdaságokban történhet meg a helyi lehetőségeket kihasználva. A közfoglalkoztatás rendszerét is átalakította a Kormány, amely így egységes közfoglalkoztatási struktúrát hozott létre. Emellett indultak munkahelymegőrző programok, valamint munkahelyteremtő beruházások támogatására is sor került. Az országos érdekegyeztetést is átalakította a Kormány, rugalmasabbá téve a munkaerőpiacot. Emellett a cafeteria rendszer egyszerűsítése is megtörtént a SZÉP Kártya, valamint az Erzsébet utalvány bevezetésével.

A foglalkoztatottak számának további, fenntartható növeléséhez szükséges lesz a **K+F+I területekben rejlő lehetőségek** kiaknázására. Hazánk gazdasági fejlődésének egyik legfontosabb tényezője az **innováció**. Magyarországnak és a magyaroknak az egyik legfőbb kincse a tudás, ezért hosszú távú növekedésünk alapja nem lehet más, mint a tudásra és az innovációra épülő fejlődés. Az innováció társadalmi funkcióját tekintve az életminőség javulásának biztosítója, így nem pusztán a szorosan vett gazdasági érdekközösségnek, hanem a társadalom széles rétegeinek is kulcsfontosságú innovációs képességünk maximális kihasználása és jövőbeli fejlesztése. Az innováció hazánk fejlődésében betöltött kulcsszerepe már az Új Széchenyi Tervben is megjelent, ahol a Tudomány-Innováció program egy olyan magyar gazdasági, társadalmi modell megvalósítását támogatta, amelyben a nemzetközi léptékű ipari vállalati innováció az elkövetkezendő tíz évben egyre növekvő mértékben nyer teret, és vál-

hat gazdaságunk növekedési motorjává. Ezen célok megvalósítása érdekében a kormány hivatalba lépését követően egy átfogó reformfolyamatot indított el, mely magában foglalta az innovációs intézményrendszer átalakítását, a K+F+I jogszabályi környezetének megújítását, új szemléletű K+F+I stratégiai megközelítés alkalmazását, illetve a K+F+I támogatási rendszer megújítását. Hazánk innovációs potenciáljának jövőbeli maximális kihasználása kulcsfontosságú versenyképességünk javítása és életszínvonalunk EU átlaghoz történő közelítése szempontjából.

Versenyképességünk alakulásában **az oktatás** színvonala, valamint rendszere szintén jelentős szerepet játszik. A rendszerváltást követően a külföldi tőkebefektetések hazánkba történő beáramlásának egyik legfontosabb mozgatórugója a hazai munkaerő jó szakképzettsége és kedvező bérszínvonala volt. Az ezredforduló óta a külföldi nagyvállalatok egyre magasabb szakképzettséget igénylő munkafolyamatokat telepítenek hazánkba, azonban ennek a folyamatnak egyre inkább gátat szab, hogy a munkaerőpiac igényei és az oktatási rendszerből kikerülő ismeretek, készségek nem állnak összhangban egymással. Az oktatás területén mind a felsőoktatáson, mind a szakképzésen belül megfigyelhető volt a munkaerőpiac igényeitől való távolodás. A felsőoktatásban a magas hozzáadott értékű iparágak fejlesztése már korábban is a természettudományos és mérnökképzés megerősítését igényelte volna, mert a megszerzhető diplomák felére nem volt piaci kereslet. A szakképzési rendszer hiányosságai pedig abból fakadnak, hogy a gyakorlati ismeretek megszerzése helyett az elméleti oktatás dominál, miközben a hazánkban letelepedni kívánó vállalatok igényei ezzel éppen ellentétesek. A Kormány hivatalba lépését követően számos intézkedést hozott ezen anomáliák kezelésére. Az új szakképzési koncepció lerövidíti a képzési időt és erősíti annak gyakorlatorientáltságát. A felsőoktatási koncepció a keretszámok ésszerűsítésével erősíti a természettudományos képzések hazai súlyát, ezzel növelve az összhangot a vállalkozói szféra igényeivel. A jövőre nézve fontos, hogy a Kormány folyamatosan figyelemmel kísérje a megváltozott munkaerő-piaci igényeket és biztosítsa, hogy az oktatási rendszer paraméterei folyamatosan meg tudjanak felelni az új kihívásoknak.

Egy nemzet jólétét, életszínvonalát alapjaiban határozza meg **egészségügyi rendszere**. Hivatalba lépésekor a Nemzeti Ügyek Kormánya az egészségügy területén azonban katasztrofális és kaotikus állapotokat örökölt. A maradékelvű finanszírozás eredményeként az ágazat 2006 és 2010 között a GDP arányában a harmadik legnagyobb forráskivonást szenvedte el, amely együtt járt a betegek terheinek növekedésével, a hosszú várólisták kialakulásával, az orvosok és szakdolgozók elvándorlásával, valamint a teljes infrastruktúra lepusztulásával. Az egészségügy kellően át nem gondolt strukturális átalakítása rontotta az ellátás színvonalát és rendezetlen állapotokat idézett elő az alapellátás, a járóbeteg-szakellátás, a fekvőbeteg- és sürgősségi ellátás, valamint a gyógyszer-gazdálkodás esetében is. A Kormány az egészségügyi helyzet normalizálása érdekében az Új Széchenyi Tervben 298 milliárd forintnyi forrást különített el, míg a Széll Kálmán Terv és a Semmelweis Terv célja többek között az ellátórendszerek stabil és minőségi működését, a gyógyszer-támogatási rendszer hatékonyságát, valamint az egészségügyi dolgozók kiszámítható életpályáját.

II. RÉSZ - MAGYARORSZÁG 2012. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

II.1. Bevezető a nemzeti reformprogramhoz

2012 során az Európai Uniónak egyszerre kell megoldást találnia az államadósság-válság leküzdésének, a gazdaságpolitikai koordináció megerősítésének, valamint a strukturális reformok felgyorsításának jelentős, sürgető kihívásaira. Az Európai Bizottság Éves Növekedési Jelentése mindezek tükrében az Európai Unió egésze gazdasági kilátásainak javítása érdekében az európai gazdaság fenntarthatóságának és versenyképességének javítására, hosszú távú eredményes működésének biztosítására vonatkozóan fogalmaz meg ajánlásokat.

Magyarország 2011-es Nemzeti Reform Programja (a Konvergencia Programmal összhangban) a magyar gazdaság örökölt, strukturális problémáinak megoldását tűzte ki célul, amelyek a gazdaság dinamikus és kiegyensúlyozott növekedését akadályozzák. A 2011 márciusában meghirdetett, mindkét program alapját képező Széll Kálmán Terv nyomán jelentős strukturális reformok indultak el többek között a foglalkoztatás és munkaerőpiac, a nyugdíjrendszer, a felsőoktatás és a közigazgatás területén. A Kormány elkötelezett a növekedési potenciál és a munkaerő-piaci aktivitást szolgáló, növekedésbarát reformok, az államadósságot tartósan csökkentő költségvetési konszolidáció folytatására, amit a 2012. évi Nemzeti Reform Program és Konvergencia Program is megerősítenek.

A 2012-es Nemzeti Reform Program összeállítása során Magyarország arra törekedett, hogy az Európai Bizottság által megfogalmazott tartalmi és szerkezeti iránymutatások mentén mutassa be azokat a további lépéseket, amelyek a strukturális reformokat, a gazdasági növekedés dinamizálását, a foglalkoztatás bővítését, az államadósság fenntartható szintre mérséklését szolgálják. A növekedést szolgáló reformintézkedések túlnyomó többségét az Éves Növekedési Jelentésben megfogalmazott prioritások mentén mutatja be a Program, míg az Európa 2020 Stratégia keretében megfogalmazott nemzeti vállalások elérését közvetlenül elősegítő intézkedések az egyes célkitűzések alapján tematizált fejezetekben jelennek meg. A dokumentum nagy hangsúlyt helyez a 2011-es növekedési jelentésben szereplő illetve az Európai Tanács által 2011 júniusában elfogadott, Magyarországra vonatkozó országspecifikus ajánlások nyomán végrehajtott lépések bemutatására is.

Magyarország a Nemzeti Reform Programját a Konvergencia Programmal összhangban állította össze, és a Kormány jóváhagyását követően a két dokumentumot egy időben nyújtja be az Európai Bizottság számára. A magyar Kormány bízik abban, hogy a Nemzeti Reform programban (és a Konvergencia Programban is) bemutatott strukturális reformok együttes és következetes végrehajtása a szerkezeti változások olyan kritikus tömegét indítja el a magyar gazdaságban, amely a versenyképesség minőségi javulásán keresztül a növekedés gyorsulását is előidézti.

II.2. Makrogazdasági kitekintés

Ebben a fejezetben röviden bemutatásra kerül az a középtávú makrogazdasági kitekintés, amelyre Magyarország Nemzeti Reform Programja épül. Fontos hangsúlyozni, hogy az európai szemeszter új, integrált megközelítésének megfelelően Magyarország Nemzeti Reform Programja és Konvergencia Programja egymással szoros összhangban, egymásra épülve készült, és a két dokumentum egy időben kerül benyújtásra az Európai Bizottság felé. Mivel a 2011-2015 közötti időszakra vonatkozó makrogazdasági pálya a Konvergencia Programban kerül részletes kifejtésre, a következőkben bemutatott

középtávú makrogazdasági kitekintés csupán a Konvergencia Programban részletezett makrogazdasági pálya összefoglalására törekszik.

A Konvergencia Program a növekedés külső feltételei tekintetében azzal számol, hogy 2012-ben a megelőző évhez hasonló, 4,2% körüli világgazdasági bővülés valósulhat meg az Európai Uniót kivéve, az Unió gazdasági növekedése a kiújult adósságválság következtében 0,1%-ra eshet vissza. Az átmeneti visszaesés 2012 első felében erőteljesebben érezteti hatását, míg a második féltől ismét megindulhat a lassú fellendülés, feltételezve, hogy az eurózóna adósságválsága kielégítő módon rendeződik. Míg 2013-ban így az Uniót kívüli gazdaságok növekedése 4,3%-ot érhet el, az EU bővülése ismét 1,4% körüli értékre gyorsulhat. Az adósságválság újabb és újabb hullámai Magyarország magas külső adósságállománya miatt érzékenyen érintik a hazai konjunkturális folyamatokat a kockázati prémium csatornán keresztül is.

2012-ben a világgazdaság átmeneti lassulása és a költségvetés strukturális egyenlegének jelentős javulása a tényleges növekedést alacsonyan fogja tartani. 2013-tól a tényleges növekedés várhatóan ismételten meghaladja a potenciálisat, így a kibocsátási rés újból szűkülni fog. Azonban az aktuális kibocsátás szintje az előrejelzési időszak végéig alatta marad a potenciális kibocsátás szintjének, és a konvergencia program számításai szerint csak 2015 után várható a kibocsátási rés zárulása. Fontos hangsúlyozni, hogy a strukturális intézkedések elsősorban a potenciális növekedést javítják. A kormányzati intézkedések jelentős része a munkaerőpiacot érinti, ennek következtében a potenciális növekedés munkaerő komponensének a bővülése hamar meghaladja a válság előtti ütemet és meghatározó forrása lesz a hazai növekedésnek.

A növekedés fő húzóerejét 2010-2011 folyamán a nettó export jelentette, amely ellensúlyozta a gyenge belső keresletet és a szűk költségvetési mozgástér növekedéskorlátozó hatását. A gazdasági növekedést 2012-13-ban még mindig túlnyomórészt a nettó export fogja adni, azonban a hazai gazdaság mérlegalkalmazkodásának enyhülésével 2014-től már a belső komponensek is jelentős mértékben hozzá fognak járulni egy hosszú távon is fenntartható, egészséges növekedési szerkezet kialakításához.

A magyar export növekedése évek óta jelentősen meghaladta a felvevőpiacokét. 2011 folyamán a külső kereslethez képest 2,1 százalékponttal volt nagyobb a magyar export teljesítménye. 2013-tól egyedi tényezők hatására a két mutató közötti különbség tovább növekedhet, hiszen a jelenleg folyó autóiipari beruházások eredményeként létrejövő kapacitások 2012-2013-ban kezdik meg a termelést és az exportértékesítést. A belső kereslet érdemi bővülése 2013-tól kezdődik, így az export és az import növekedése közötti olló záródik, 2014-től pedig az import növekedése némileg meghaladhatja az exportét.

A versenyképességet javító intézkedések, illetve a középtávon stabilizálódó nemzetközi pénzpiacok hatására 2013-tól már növekedni tud a bruttó állóeszköz-felhalmozás, 2014-től pedig 3 % fölötti szinten stabilizálódhat. A feldolgozóipari beruházásoknak a bruttó állóeszköz-felhalmozásban játszott szerepe a teljes előrejelzési horizonton megmarad, egyrészt a nagy autóiipari beruházásoknak köszönhetően, másrészt a Külgazdasági Hivatal becslése alapján más feldolgozóipari ágazatok beruházási aktivitása is jelentősen növekedhet Magyarországon. A feldolgozóipari kapacitások bővülése növeli Magyarország potenciális kibocsátását, hozzájárulva a hosszabb távú gazdasági növekedéshez, a makrogazdasági stabilitáshoz. Emellett az uniós források felhasználása várhatóan 2012-ben és 2013-ban is jelentősen hozzájárulhat a magyar bruttó állóeszköz-felhalmozás növekedéséhez. A korábbi évekhez hasonlóan a forrásokat infrastrukturális beruházásokra fordítják, illetve részesül belőle a mezőgazdasági szektor is. 2012-ben a háztartások fogyasztása 1,2%-kal csökkenhet. A 2013-as évet

illetően jobbák a kilátások, hiszen a reáljövedelmek újra növekedésnek indulnak. Ugyanakkor az adóintézkedések fékezik a lakossági fogyasztás bővülésének ütemét, ugyanis a vállalatok a telekommunikációs és pénzügyi szolgáltatások árainak emelése formájában érvényesíthetik a terheket. Ezek alapján 2013-ban a lakossági fogyasztás volumene 0,2%-kal nőhet. 2014-től tovább gyorsulhat a háztartások fogyasztásának dinamikája, 2% körüli bővülés várható.

A közsférában 2012-ben indul az új közmunkaprogram, a Start Munkaprogram, amely legalább 200 ezer embernek kíván álláslehetőséget biztosítani. A várakozások szerint a közmunkaprogramok, mint az elsődleges munkaerőpiacon történő foglalkoztatást elősegítő átmeneti gazdaságpolitikai eszközök, a rokkantságinnyugdíj-megállapításnak a Széll Kálmán Terv részeként meghirdetett felülvizsgálásával párhuzamosan, 2012-2013-ban érik el maximális létszámukat. A közsféra létszámának alakulásában azonban a közmunkaprogramokon túl egyéb tényezők is szerepet játszanak. 2012 elején a hatékonyabb állami működés céljából a Kormány a költségvetési szervek létszámának csökkentéséről döntött. Ez (a közfoglalkoztatást nem számítva) a közsféra 1%-os csökkenését eredményezi 2012-ben. A közmunkaprogramok bővítésével azonban 2012-ben összességében 4,3%-os, 2013-ban pedig 5,4%-os növekedés valósulhat meg a közsférában. Nemzetgazdasági szinten a versenyszféra mérsékeltebb, illetve a közsféra (átmenetileg) magasabb létszám-bővülésének eredményeként a foglalkoztatottak száma 2012-ben már 1%-ot, 2013-ban pedig 2%-ot meghaladó ütemben emelkedik.

A 2012-es infláció alakulásában döntő szerepet játszanak a belső tényezők, így az adóváltozások hatásai: egyrészt a már 2011-ben elkezdett jövedékiadó-emelések a dohány, az alkohol és a gázolaj esetében, másrészt az év eleji áfakulcs-emelés. További kormányzati intézkedéstől nem várható a fogyasztóiár-index gyorsuló emelkedése, mivel a hatósági árak az inflációnál kisebb mértékben emelkedtek az év elején. Ezeket a kínálati oldali hatásokat erőteljesen tompíthatja a negatív és idén tovább nyíló kibocsátási rés. Figyelembe véve 2012 vonatkozásában az említett folyamatokat és 2013-ra a költségvetési egyensúlyt javító lépések hatását, 2014-re a jegybanki célérték (3%) szintjére mérséklődhet a fogyasztóiár-index.

A külső egyensúly tekintetében a magyar gazdaság a következő években is nettó finanszírozói pozícióban marad, ennek köszönhetően a külső adósságállomány (GDP-arányos) szintje folyamatosan csökkenni fog. A reálgazdasági egyenleg javulását a belföldi felhasználás továbbra is alacsony importigénye határozza meg. Annak ellenére, hogy 2013-tól mind a háztartások fogyasztása, mind a bruttó állóeszköz-felhalmozás bővül, a belső kereslet a válság folyamán elszenvedett szintbeli vesztesége középtávon tartósan csökkenti az import mértékét. A reálgazdasági egyenleg ezért az előrejelzési horizonton végig a GDP 9-10%-a körüli többletet produkálhat. A jövedelemegyenlegben az adósságállomány után kifizetett kamatok az előrejelzési horizonton jelentős mértékűek maradhatnak. A nem adósság típusú jövedelmek alakulását 2014-ig várhatóan egyedi tényezők határozzák meg. Az új autógyártási kapacitások termelésének beindítása 2012-2013 folyamán várhatóan leköti ezen vállalatok más termelőegységeiben keletkezett nyereségének egy részét. Ezért 2012-2013-ban várhatóan mind a külföldre menő profittranszferek, mind az újrabefektetett jövedelmek alacsony szinten maradhatnak. 2014 után azonban már a többlettermelésből származó profit is jelentkezik, ezért a Magyarországon újrabefektetett jövedelmek mértéke növekedhet. Mivel a folyó EU-transzferek felhasználása 2014-ig jelentős marad, a folyó fizetési mérleg többlete 2012-2015 folyamán a GDP 3-4%-a körül alakulhat. 2014 folyamán az emelkedő jövedelemkiáramlás, 2015-ben pedig emellett a tervezett kisebb folyó EU-transzferek hatására a folyó fizetési mérleg egyenlege fokozatosan csökken. A tőkemérlegben megjelenő EU-transzferek az előrejelzési horizonton egészében jelentősek maradnak, ezért a külső finanszírozási kapacitás a GDP 6,4-7,3%-át érheti el.

A magyar Kormány bízik abban, hogy a Nemzeti Reform programban (és a Konvergencia Programban is) bemutatott strukturális reformok együttes és következetes végrehajtása a szerkezeti változások olyan kritikus tömegét indítja el a magyar gazdaságban, amely a versenyképesség minőségi javulásán keresztül a növekedés gyorsulását is előidézti.

A fontosabb makrogazdasági mutatók alakulása (2011-2015)

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>százalék, volumenváltozás az előző évhez viszonyítva</i>					
Bruttó hazai termék	1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
Háztartások fogyasztási kiadásai	0,0	-1,4	0,7	2,6	2,6
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,4	-2,3	0,3	3,5	3,5
Export (nemzeti számlák)	8,4	4,7	8,8	10,5	10,5
Import (nemzeti számlák)	6,3	2,8	8,1	11,0	10,9
<i>százalék, éves átlag</i>					
Munkanélküliségi ráta	10,9	10,9	10,3	9,5	8,9
Foglalkoztatási ráta (15-64)	56,0	56,9	58,5	60,6	63,2
<i>százalék, a bruttó hazai termék arányában</i>					
Külső finanszírozási képesség	3,6	6,6	7,3	7,3	6,4
<i>százalék, éves átlag</i>					
Fogyasztóiár-index	3,9	5,2	4,2	3,0	3,0

II.3. Az Éves Növekedési Jelentés prioritásai

Az Európai Bizottság által 2011. novemberben közzétett Éves Növekedési Jelentés a következő öt kiemelt prioritásra hívja fel a tagállamok figyelmét a nemzeti reform programjaik összeállításakor:

- növekedésbarát fiskális konszolidáció
- banki hitelezési aktivitás helyreállítása
- növekedés és versenyképesség javítása
- a munkanélküliség és a válság társadalmi következményeinek kezelése
- az államigazgatás korszerűsítése

A következőkben bemutatjuk a magyar Kormány által a fenti prioritások mentén tervezett intézkedéseket. (Az egyes intézkedésekkel kapcsolatos részletesebb információk az 1. melléklet áttekintő táblázatában találhatóak.)

Növekedésbarát fiskális konszolidáció

A költségvetési folyamatokban 2011-ben trendforduló következett be: az EU-csatlakozás óta először a magyar költségvetési egyenleg teljesítette a maastrichti hiánykritériumot. 2011-ben az EDP-egyenleg GDP arányosan 4,3%-os többletet mutatott, az évközi egyszeri tételek nélkül számított hi-

ány pedig – az eredetileg tervezettnél alacsonyabb, 2,4%-os értékkel – szintén 3% alatt volt. A 2012. évi Konvergencia Programban a Kormány megerősíti a tavalyi program hiánypályáját: a GDP-arányos hiánycél 2012-ben továbbra is 2,5%, 2013-ban 2,2%, 2014-ben 1,9% és 2015-ben 1,5%. A hiánycél teljesítésében meghatározó szerepet játszik a 2011 márciusában meghirdetett Széll Kálmán Terv, amely olyan strukturális, alapvetően a költségvetés kiadás oldalát érintő intézkedések bevezetését irányozta elő, amelyek egyrészt már középtávon érezhető növekedési többletet fognak eredményezni, másrészt 2012-től kezdődően érdemben hozzájárulnak az államháztartási hiány fenntartható módon történő csökkentéséhez.

A magyar Kormány középtávú költségvetési céljait és az azt elősegítő intézkedéseket részletesen a Konvergencia Program mutatja be.

Banki hitelezési aktivitás helyreállítása

A válság kitörése óta a nem pénzügyi vállalatok banki hitelezése jelentős mértékben elmarad a korábban megfigyelt szinttől, azaz a nem pénzügyi vállalatok nettó hitel-visszafizetőkké váltak. Ez a negatív folyamat összességében 2011-ben is folytatódott. Bár az év elején a 2010-esnél kedvezőbb folyamatok látszódtak kibontakozni a szezonálisan igazított adatok alapján, az év közepén a tendencia megtorpant, majd az év végén ismét kedvezőtlen tendenciák váltak megfigyelhetővé. A tavalyi év egészében a nem pénzügyi vállalatok nettó közel 300 milliárd forint belföldi bankhitelt fizettek vissza, ami az év eleji belföldi bankhitel-állományuk (7600 milliárd forint) közel 4%-át jelenti.

A magyar kormány a válság kirobbanása óta sok eszközzel élt a hitelezés élénkítése tekintetében. Az állami hitelgaranciák nyújtása még nemzetközi összehasonlításban is magasnak számít. Az MFB a Gazdaságélénkítési Bankgarancia Program keretében elsődlegesen a termelő szektorok gazdaságélénkítését ösztönözve a vállalkozások éven túli lejáratú forint-forgóeszközhiteléhez/kölcsöneihez bankgaranciát nyújt a versenyképességük erősítése, a hitelezés elősegítése érdekében. A bankgarancia célcsoportja elsősorban a kis- és középvállalkozások. A hitelezés további ösztönzése szükséges ugyanakkor ahhoz, hogy a nem pénzügyi vállalatok ismét nettó hitelfelvevőkké váljanak, így is finanszírozva a tevékenységük bővítését.

Az Éves Növekedési Jelentés a pénzügyi szektor helyreállítása keretében a következő prioritásokra hívja fel a tagállamok figyelmét:

- szükség esetén a rendszerszintű jelentőséggel bíró bankok tőkepozíciójának megerősítése
- annak biztosítása, hogy a bankok elsősorban tőkepozíciójuk növelése révén erősítsék meg tőkearányukat, nem pedig a reálgazdaság számára nyújtott hitelek szükségtelen korlátozása révén
- a bankok határidős finanszírozáshoz való hozzáféréseinek elősegítése átmeneti intézkedések (pl. állami garanciák) által
- a gyorsan növekvő kkv-k piacaihoz igazított sajátos rendszer kialakítása, lehetővé téve, hogy a befektetők számára láthatóbbá váljanak
- az Európai Beruházási Bankkal folytatott együttműködés a kkv-k számára nyújtott hitelezési tevékenység fenntartása és fenntartható ütemű növelése céljából
- egy új európai kockázatitőke-szabályozási keret kialakítása
- az uniós pénzügyi piacok keretszabályainak végrehajtása a G20-kötelezettségekkel összhangban, valamint a pénzügyi felügyeletre vonatkozó új uniós szintű megállapodások megerősítése

Az Éves Növekedési jelentésben megfogalmazott, a pénzügyi szektor helyreállítására irányuló prioritások közül elsősorban a kkv-k finanszírozási forráshoz jutásának javítását tartjuk Magyarország szempontjából jelenleg különösen fontosnak és relevánsnak, ezért a Nemzeti Reform Programban elsősorban az ezeken a területen történő intézkedéseket mutatjuk be. Mivel Magyarországon a bank-

rendszer tőke megfelelése rendszerszinten megfelelő, és a bankrendszer likviditása javul, ezeken a területeken a 2012. évi Nemzeti Reform Programban nem tervezünk konkrét beavatkozásokat. Fontos kiemelni, hogy jelenleg Magyarországon a bankrendszer likviditástöbblettel rendelkezik, így elsősorban a bankok alacsony hitelezési hajlandósága a fő korlátja a hitelezési aktivitásnak. Ezért a bizonytalanság csökkentése és a kockázatérzékenység mérséklése kiemelt fontosságú a banki hitelezés ösztönzésében.

1. Megállapodás a Kormány és a Bankszövetség között

A Kormány és a Bankszövetség közötti 2011. decemberi megállapodás részét képező Növekedési Paktum értelmében az a bank, amelyik fennálló mikro-, kis- és középvállalati hitelállományát 2012. szeptember 30-ig növeli, az állománynövekedés forintban elszámolt ellenértékét levonhatja a 2012. évi bankadó alapjából azzal, hogy az állománynövekedés bázisát a 2011. szeptember 30-án fennálló állomány 95%-a jelenti. Hasonló ösztönzés lép életbe a lakásfedezetű és az EU-s támogatásokra vonatkozó hitelekre is, a fentiekkel összességében érvényesített levonás azonban nem haladhatja meg a különadó 30%-át.

A Kormány és a Bankszövetség vállalja, hogy 2012 első negyedévében konzultációt kezdeményeznek az egyetértő bankok tulajdonosai, illetve legfelsőbb szintű vezetői, valamint a Kormány legfelsőbb szintű vezetői között a következő időszak együttműködéséről. Vállalják továbbá, hogy 2012. január 1-jétől a költségvetést megalapozó új makropálya figyelembevételével negyedévente egyeztetnek a gazdaság helyzetéről és a pénzügyi közvetítőrendszer szerepvállalásáról a gazdasági növekedés ösztönzésében.

A Növekedési Paktumba foglalt adó- és pénzügy-politikai vonatkozású megállapodások (különös tekintettel a hitelezést ösztönző adókedvezményekre) végrehajtásához szükséges jogszabályok kidolgozására 2012 első negyedévében kerül sor.

A bankszektortal történt bizalomépítő jellegű megegyezés, illetve az abban foglalt intézkedések hatására kedvező esetben beindul a hitelezés, vagy legalább a nettó hitel-visszafizetés üteme mérséklődik.

2. Agrárfinanszírozáshoz való hozzáférés javítása

A Kormány kiemelt célja a komparatív előnyök kihasználására alapozva a mezőgazdaság, mint húzóágazat fejlesztése, melynek kulcselemét jelenti a mezőgazdasági vállalkozók finanszírozáshoz való hozzáféréseinek javítása. A kedvezményes feltételű új, illetve módosított hitelprogramok egyúttal a gazdasági válság kedvezőtlen agrárgazdasági hatásainak felszámolásához is hozzájárulnak (pl.: MFB fagykár hitelprogram, az élelmiszer-bankgarancia és a TÉSZ forgóeszköz hitelprogramok átalakítása, az MFB forgóeszköz hitelprogram hitelcéljának kiterjesztése).

Növekedés és versenyképesség erősítése az EU-s fejlesztési források segítségével és a digitális belső piaci erősítésével

Az Éves Növekedési Jelentés a növekedés és versenyképesség erősítése érdekében két fő prioritásra hívja fel kiemelten a figyelmet: az EU-s fejlesztési források növekedést és versenyképességet ösztönző szerepének fokozására, illetve a belső piac elmélyítésének – azon belül is különösen a digitális belső piac megteremtésének – fontosságára.

EU-s fejlesztési források átcsoportosítása

A 2007-2013 közötti programozási időszakban Magyarország összesen 25 milliárd eurós EU-s támogatásban részesül, ami évente a bruttó hazai termék hozzávetőleg 3,5 százalékának felel meg. Ezzel Magyarország mind az elérhető források abszolút értékét, mind utóbbinak a gazdaság méretéhez viszonyított nagyságát tekintve az elsők között áll az EU-s kohéziós politika kedvezményezettjeinek sorában. Az EU-s forrásoknak a magyar Kormány kiemelt szerepet szán a magyar gazdaság versenyképességének és növekedési potenciáljának javításában, és az EU-s társfinanszírozású programoknak különösen nagy a jelentőségük a válság miatt visszafogott konjunktúra, illetve az ezzel párhuzamos fiskális konszolidáció időszakában.

A magyar Kormány célja az EU-s források teljes felhasználása, ami az elérhető forrásoknak a gazdaság méretéhez viszonyított nagysága miatt folyamatos kihívást jelent. A jelenlegi programozási időszak első éveiben a forrásfelhasználás még elmaradt a tervezettől, az elmúlt néhány évben azonban mind a kötelezettségvállalások, mind a tényleges kifizetések tekintetében sokat javult Magyarország teljesítménye, és 2011 végén az összes időközi kifizetést tekintve Magyarország az ötödik helyet foglalta el az EU-tagállamok között.

Az Éves Növekedési Jelentés az uniós költségvetés mozgósítása keretében a következő prioritásokra hívja fel a tagállamok figyelmét:

- **a rendelkezésre álló strukturális alapok felhasználása vagy újraprogramozása a növekedés és versenyképesség ösztönzése és az országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében (pl. fiatalok számára szakmai gyakorlatok, energiahatékony beruházási programok)**
- **projektkötvények felhasználása a közlekedés, az energia és az információs és kommunikációs technológiák számára szükséges infrastruktúra kiépítéséhez**

A teljes abszorpcióra törekvés mellett ugyanakkor kiemelt cél az is, hogy a forrásfelhasználás szerkezete a lehető legnagyobb mértékben elősegítse a gazdaság növekedését és a foglalkoztatás bővülését. Ennek a célnak az érdekében a jelenlegi programozási időszakban (2009-ben) már sor került egy jelentősebb mértékű forrásátcsoportosításra, amely az elmélyülő gazdasági válság hatásainak ellensúlyozása érdekében a vállalkozások fejlesztését – és így a gazdaság élénkítését – közvetlenül szolgáló források arányának növelésére irányult.

Az Éves Növekedési jelentésben megfogalmazott, az uniós költségvetés mozgósítására irányuló prioritások közül elsősorban a strukturális alapok forrásainak átcsoportosítását tartjuk Magyarország szempontjából jelenleg relevánsnak, ezért a Nemzeti Reform Programban ezen a területen tervezünk érdemi beavatkozást. Ezen túlmenően az uniós fejlesztési források mozgósítására irányulnak a forrásfelhasználáshoz kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítésére irányuló lépések is.

3. A Nemzeti Stratégiai Referencia Keret operatív programjainak félidei értékeléseken alapuló módosítása

A magyar Kormány 2011 végén kezdeményezte a rendelkezésére álló fejlesztési források átcsoportosítását az Európai Bizottságnál. A forrásátcsoportosítást az új szakpolitikai (például energiahatékonsági) célokkal való illeszkedés javításának szükségességén túlmenően az indokolja, hogy miközben egyes sikeres EU-s társfinanszírozású programok (például az energiahatékonság javítására vagy a humán erőforrás minőségének javítására irányuló programok) forráshiányossá váltak, addig más területeken (főleg a nagy előkészítési igényű közlekedési fejlesztések esetében) forrásvesztési kockázatot jelentő abszorpciós problémák merültek fel. A magyar Kormány által kezdeményezett forrásátcsoportosítás keretében a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére 40 milliárd forinttal, az energiahatékonság javítására pedig 120 milliárd forinttal több forrás áll majd rendelkezésre 2013-ig. (Az átcsoportosított összegek forrása a Közlekedési Operatív Program egyes prioritásai). Az összesen 163 milliárd forintos (a bruttó hazai termék kb. 0,6 százalékának megfelelő) átcsoportosítás közintézmények, illetve kis- és középvállalkozások épületeinek hagyományos energiafordozó-felhasználását csökkentő fejlesztések (épületszigetelés, nyílászárócsere, világításkorszerűsítés stb.) megvalósítását teszi majd lehetővé, és ezzel a gazdaság élénkítésén túlmenően az Európa 2020 Stratégia releváns célkitűzéseire is hozzájárul. Ezen túlmenően a humán erőforrás fejlesztést célzó Társadalmi Megújulás Operatív Program szintén folyamatban levő módosítása keretében a források prioritások közötti átcsoportosításával Magyarország megerősíti a jó eredményeket mutató aktív munkaerő-piaci eszközöket, illetve a felsőoktatási intézkedéseket (TÁMOP 1. és 4. prioritásai), ami hozzájárul a fiatalok megnövekedett munkanélküliségének kezeléséhez (lásd részletesebben az Európa 2020 foglalkoztatási és felsőoktatási célkitűzéseire hozzájáruló intézkedések között). A forrásátcsoportosítás jelenleg az Európai Bizottság jóváhagyására vár, végrehajtása a tervek szerint 2012-ben valósul meg.

4. Nemzeti Stratégiai Referencia Keret működtetésének egyszerűsítése

Az EU-s fejlesztési források hatékony felhasználását segíti elő a kapcsolódó pályázati adminisztráció egyszerűsítése, gyorsítása. Az erre irányuló intézkedések keretében sor kerül a támogatási konstrukciók (kiemelt projektek, egyfordulós pályázatok) elindítására, valamint a beérkezett projektek kezelésére vonatkozó feladatok egyszerűsítésére, gyorsítására, valamint a projektek végrehajtását segítő intézményi működés hatékonyságának javítására is (például feladatalapú tervezés megerősítése, közreműködő szervezetek kapacitásainak és finanszírozási lehetőségeinek vizsgálata, szervezetfejlesztési terv kidolgozása, az Egységes Monitoring Információs Rendszer közhiteles adatbázisokkal történő összekapcsolása). Az intézkedések végrehajtására 2012 első felében kerül sor, s egyben az államigazgatás korszerűsítését is szolgálja.

Digitális belső piac erősítése

Kis, nyitott gazdaságként Magyarország kiemelt érdeke, hogy a középtávon kiemelkedő fejlődési potenciállal bíró európai digitális belső piachoz szervesen integrálódjon. Az elmúlt évek intenzív fejlődésének köszönhetően sok szempontból felzárkóztunk az EU átlagához – a rendszeresen és gyakran internetet használók, illetve az internetes szolgáltatásokat igénybe vevők magyarországi aránya gyakorlatilag megfelel az EU átlagának –, bizonyos területeken azonban még mindig komoly lemaradás érzékelhető. Ezek egy része az infrastrukturális (a magyarországi szélessáv-penetráció annak ellenére nem éri el a 20 százalékot, a hálózatra kötött háztartások túlnyomó többsége rendelkezik szélessávú infrastruktúrával), más része pedig a felhasználói szokások fejletlenségével (a lakosságnak mindössze 18 százaléka vásárol az interneten vagy intézi banki ügyeit az interneten), vagy a kis- és középvállalkozói szektor alacsony internetes aktivitásával (online beszerzés és értékesítés) függ össze.

Bár az elmúlt években is számos intézkedés történt a digitális készségek javítására, a digitális gazdaság fejlesztésére, a következő időszakban további erőfeszítések szükségesek ahhoz, hogy minden háztartás és vállalkozás rendelkezzen széles sávú internet- és mobilhálózattal, a kis- és középvállalkozások áttörést tudjanak elérni az online fizetési rendszerek, értékesítés és beszerzés területén, valamint a fogyasztók bizalma nagymértékben növekedjen az online szolgáltatások iránt.

Az Éves Növekedési Jelentés a digitális belső piac és digitális gazdaság fejlesztése keretében a következő prioritásokra hívja fel a tagállamok figyelmét:

- biztonságos mobil- és online fizetési rendszerek kialakítása
- több rádiófrekvenciás spektrum rendelkezésre bocsátása
- nagy sebességű széles sávú kapcsolatokba irányuló beruházások
- online vásárolt szolgáltatások és áruk szállítási költségeinek csökkentése és a szállítás minőségének javítása, ideértve a fogyasztóvédelem megfelelő szintjét
- nemzetisígen vagy lakóhelyen alapuló értékesítési korlátozások megszüntetése
- online vitarendezési rendszerek kialakítása
- információs és kommunikációs technológiák felhasználása az energia- és közlekedési rendszerek kialakítására

Az Éves Növekedési jelentésben megfogalmazott, a digitális belső piac javítására irányuló prioritások közül elsősorban a nagysebességű széles sávú hálózatokba történő beruházásokat, az újabb rádiófrekvenciás spektrum megnyitását, illetve az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban a fogyasztók bizalmának erősítését tartjuk Magyarország szempontjából jelenleg különösen fontosnak és relevánsnak, ezért a Nemzeti Reform Programban elsősorban ezeken a területen tervezünk intézkedéseket.

5. A fogyasztók bizalmának erősítése az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban

Mivel a fogyasztók sok esetben még bizalmatlanok a más tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozások online szolgáltatásaival szemben, a határokon átnyúló szerződéses kapcsolatok száma elmarad a lehetőségektől. Ezért 2012 januárjában a magyar Kormány döntött arról, hogy célzott kampányokkal szükséges erősíteni a fogyasztók bizalmát az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban. A fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek 2012. évi tevékenységének támogatását célzó, 2012 tavaszára tervezett pályázati kiírásban szerepel majd egy úgynevezett információs kampány mint pályázati kategória. A kategória célja, hogy a szervezetek minél szélesebb körben, minél hatékonyabb csatornákon keresztül érjék el és tájékoztassák a fogyasztókat a jogaikról. A kiemelt témakörök között szerepel majd az e-kereskedelem, internetes vásárlás, amelyeken a fogyasztóvédelmi szervezetek tájékoztatják a fogyasztókat azokról a jogaikról és lehetőségeikről (például elállási lehetőségek), amelyek ismeretében nagyobb bizalommal fordulnak az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások felé, s ezáltal ösztönzik őket az internetes vásárlásra. A kampányok közvetve hozzájárulnak az árak csökkenéséhez a fogyasztók szempontjából, a piacok bővüléséhez a kereskedők szempontjából.

6. Újabb rádiófrekvenciás spektrumok megnyitása

2011-ben a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság meghirdette a szabad 900 MHz-es frekvenciák árverését. A megszerezhető frekvenciák harmadik és negyedik generációs mobilszolgáltatások biztosítására is alkalmasak, és technológia-semleges használatúak fel, így a használati jogot megszerző szereplőknek lehetőségük lesz GSM-, UMTS-, LTE-, valamint WiMAX-rendszerű mobilhálózat telepítésére és üzemeltetésére is. E frekvenciasávon jobb feltételekkel lehet mobilinternet-szolgáltatást nyújtani, a kedvezőbb hullámterjedési feltételek miatt ugyanis jóval nagyobb területet tudnak lefedni a bázisállomások, ami egyrészt a 3G-lefedettség látványos vidéki kiterjesztéséhez, másrészt az árak csökkentéséhez vezethet. A meghirdetett árverésre 5 pályázat érkezett. A már kihirdetett eredmény szerint a nyertes konzorcium új mobilszolgáltatóként 2012-ben lép a piacra. Az új szolgáltató megjelenése pozitívan hathat a szolgáltatások színvonalára, és elősegítheti az előfizetők érdekeinek fokozottabb érvényesülését.

7. Széles sávú gerinchálózati csatlakozás kiépítése

2012 tavaszán indul az a másfél éves, EU-s finanszírozású uniós program, amelynek célja a körzethálózat megvalósítása kistérségi szinten, amely lehetővé teszi a „fehér”, széles sávval el nem látott településeken a megfelelő sáv szélességű gerinchálózati csatlakozást, előkészítve ezzel a mintegy 800 település minimum 1 Mbps csatlakozási lehetőségét a helyi hálózat megépülése esetén. Az intézkedés hatására több kis- és középvállalkozás tud kapcsolódni a széles sávú internetre, valamint bővíthet a távmunka lehetősége, ami a foglalkoztatás növelését eredményezheti.

A munkanélküliség és a válság társadalmi következményeinek kezelése

A munkanélküliség és a válság társadalmi következményeinek kezelése nem választható el szorosan a magyar Kormány legfontosabb gazdaság-, fejlesztés- és társadalompolitikai céljától: a munkaerőpiaci részvétel és a foglalkoztatási szint bővítésétől. E fontos Európa 2020-as célkitűzés érdekében a magyar Kormány jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű csoport-

tok, köztük a fiatal pályakezdők foglalkoztatása növekedjen, az aktív korú idősebb korosztály nagyobb mértékben vegyen részt a munkaerőpiacon, a munka legyen vonzó az inaktívak számára, az álláskeresők megfelelő támogató szolgáltatásokban részesüljenek a mielőbbi elhelyezkedésük és a foglalkoztathatóságuk javítása érdekében, a munkavállalók készségei jobban igazodjanak a munkaerő-piaci igényekhez, a munkaerő kereslet élénküljön, valamint a munkaerőpiactól legtávolabb levők is esélyt kaphassanak a munkaerő piaci aktív részvételre. Ezek az intézkedések, bár az Éves Növekedési Jelentés prioritásaival is teljes összhangban vannak, az Európa 2020 stratégia foglalkoztatási, illetve részben társadalmi felzárkózási célkitűzésének teljesítésére irányuló intézkedések között szerepelnek, ebben a fejezetben pedig csak a válság egyik, Magyarország esetében különösen súlyos társadalmi következményének kezelésére: a devizában eladósodott háztartások megsegítése érdekében tett intézkedések kerülnek bemutatásra.

Az Éves Növekedési Jelentés a munkanélküliség és a válság okozta társadalmi következmények megoldása érdekében a következő prioritásokra hívja fel a tagállamok figyelmét:

- a munkaerő mobilizálása (bérszabályozási mechanizmusok felülvizsgálata, munkanélküli-ellátások felülvizsgálata, munka vonzóvá tétele és támogató intézkedések, hatékonyabb aktiválás és képzés, mobilitás előtt álló jogi akadályok leépítése, korai nyugdíjazási formákhoz való hozzáférés korlátozása, idősebb korosztály foglalkoztatásának segítése, egész életen át tartó tanulóhoz való hozzáférés javítása, vállalkozásindítás és önfoglalkoztatás támogatása, magas foglalkoztatási potenciállal rendelkező ágazatok fejlesztése)
- foglalkoztatás támogatása, különös tekintettel a fiatalok foglalkoztatására (konkrét intézkedések különösen a sem foglalkoztatásban, sem képzésben vagy oktatásban nem résztvevő fiatalokra célozva, munkatapasztalat-szerzés elősegítése, minőségi szakmai gyakorlatok és gyakornoki szerződések, felvételt és elbocsátást érintő munkajogi szabályozás reformja, oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci feltételekhez és kereslethez igazítása, hatékonyságának és minőségének növelése, egyetemek színvonalának és finanszírozásának felülvizsgálata)
- kiszolgáltatott helyzetben lévők védelme (szociális védelmi rendszer hatékonyságának növelése, aktív befogadási stratégiák végrehajtása, munkaerő-piaci és társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása)

A devizahitelek helyzetének kezelése

A támogatott lakáshitelezés rendszerének módosítása, illetve gyakorlatilag megszüntetése miatt a lakossági deviza-jelzáloghitelek állománya a 2002. évinek a 140-szeresére nőtt 2010-re Magyarországon. 2011. szeptember végén az állomány 5600 milliárd forintot (a GDP 20%-át) tett ki. A lakossági devizahitelek túlnyomó része svájci frankban denominált, ezért a forint gyengülése, illetve a svájci frank erősödése különösen nehéz helyzetbe hozta a háztartásokat. Jelentős részben emiatt a bankok 90 napon túl lejárt lakossági deviza-jelzáloghiteleinek aránya 11,7%-ra nőtt 2011. szeptember végére.

A lakosság nagymértékű devizakitettsége érdekében megszületett a végtörlesztésről szóló törvény, amely 2011. szeptember végétől lehetővé tette a lakossági deviza-jelzáloghitelek kedvezményes árfolyamon történő végtörlesztését. Ennek keretében a 900 ezer szerződésből 169 ezernek a végtörlesztésére került sor 1354 milliárd forint értékben, ami az árfolyamváltozás hatását kiszűrve 23,3%-kal csökkentette a lakossági deviza-jelzáloghitelek állományát.

2011 decemberében a Kormány megállapodást kötött a Bankszövetséggel, amelyben több, a devizahitelek megsegítésére vonatkozó további intézkedést fogalmaztak meg. Az intézkedések mind a törlesztésképes, mind a törlesztésképtelen adósok számára kínálnak lehetőséget a helyzetük megoldására.

8. A 90 napnál hosszabb késedelembe esett deviza-jelzáloghitelek adószai helyzetének kezelése

A Magyar Bankszövetség tagjai vállalták, hogy a devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerértékesítésének rendjéről szóló 2011. évi LXXV. törvény módosításáról szóló 2012. évi XVI. törvény értelmében a 2011. szeptember 30-án a minimálbér összegét elérő mértékű, és 90 napot meghaladó késedelembe esett devizajelzáloghitel-adósok tartozását – amennyiben a deviza-jelzáloghitel átváltására korábban nem került sor – forintra váltják, és a tartozás 25%-át elengedik 2012. május 15-ig, feltéve, hogy a devizakölcsön-szerződés megkötésekor a fedezeti ingatlanok forgalmi értéke összesen a 20 millió forintot nem haladta meg. A tartozáselengedés feltétele, hogy a hiteladós 2012. március 15-ig nyilatkozzon arról, hogy a késedelembe esésének oka a fizetőképességében beállott jelentős, igazolható romlás volt. Az ezt igazoló bizonyos feltételek mellett állami kamattámogatást is igénybe vehetnek. A Kormány továbbá biztosítja annak feltételeit, hogy a Nemzeti Eszközkezelő 25.000 darab lakóingatlant tudjon megvásárolni 2014 végéig a következő ütemezés szerint: 2012 végéig 8000 darabot, 2013 végéig 15 000 darabot, 2014 végéig 25 000 darabot. A Nemzeti Eszközkezelő olyan ingatlanokat vásárol meg, melynek tulajdonosai legalább 180 napos törlesztőrészlet késedelembe vannak és megfelelnek a szigorú szociális feltételeknek.

9. Kedvezményes árfolyamrögzítés

A szerződészerűen teljesítő, illetve a 90 napi késedelmet meg nem haladó késedelembe esett devizajelzáloghitel-adósok számára 2012 végéig biztosított az árfolyamvédelmi rendszerbe való belépés lehetősége. Az árfolyamrögzítés, illetve az árfolyam-különbözetből eredő tartozások jóváírása a gyűjtőszámlán 2017 közepéig biztosított. A program hatálya alatt a 180-270 HUF/CHF, a 250-340 HUF/EUR és a 2,5-3,3 HUF/JPY közötti árfolyamsávokban a deviza-jelzáloghitelek törlesztésére az adós az alsó sávhatárnak megfelelő árfolyamon köteles azzal, hogy a deviza-jelzáloghitel havi törlesztőrészletének az árfolyamgát feletti részéből a tőkerészt a hiteladós viseli a hatályos gyűjtőszámla-szabályok szerint. A deviza-jelzáloghitel havi törlesztőrészletének az árfolyamgát feletti részéből a kamatrészre eső hányad 50%-át a pénzügyi intézmények, 50%-át a költségvetés viseli. A 270 HUF/CHF, a 340 HUF/EUR, a 3,3 HUF/JPY árfolyamszintek feletti árfolyamkockázatot teljes egészében a költségvetés viseli. A közzsférában dolgozók egyösszegű támogatásban részesülhetnek, amennyiben jelezték igényüket a végtörlesztésre, de végtörleszteni nem tudtak. Az egyösszegű támogatás mértéke 2012. február 1-je és a rögzített árfolyam alkalmazási időszakának kezdete – de legkésőbb a 2012 júliusában fizetendő törlesztőrészlet esedékessége – közötti időszak alatti ténylegesen megfizetett törlesztőrészlet közötti különbség. Minden közzsférában dolgozó a gyűjtőszámla-hitelre felszámított üzleti kamat megfizetéséhez kamattámogatást vehet igénybe.

Az államigazgatás korszerűsítése

Az elérhető elemzések alapján Magyarország versenyképessége szempontjából az egyik legfontosabb strukturális szűk keresztmetszetet az állam működésével összefüggő közvetlen és közvetett terhek, kockázatok jelentik. Nemzetközi összehasonlításban a magyar közigazgatás általános teljesítménye folyamatosan csúszik hátrafelé a környező országokéhoz képest. Az üzleti élet szereplői körében készített felmérések alapján a megkérdezettek az üzleti tevékenységük legjelentősebb korlátozó tényezői között említik az ügyintézés nehézkességét, az állami szabályozás átláthatatlanságát és kiszámíthatatlanságát és az adminisztratív terheket. Magyarország teljesítménye szintén lényegesen elmarad az átlagtól a kormányzati működés átláthatósága, a vállalkozások által érzékelt korrupció szintje és

általában a közszolgáltatások – azon belül az államigazgatás működése – minőségének megítélése terén. Ezek a tényezők fontos szerepet játszottak Magyarország versenyképességének az elmúlt évtizedben bekövetkezett romlásában.

A vállalkozók szubjektív érzékelésén alapuló felméréseken túl konkrét „kemény” adatok is megerősítik az állam működése üzleti környezetre gyakorolt negatív hatásának jelentőségét. Egy korábbi (de mindmáig egyetlen), a vállalkozói szektorra nehezedő adminisztratív terheket számszerűsítő, nemzetközileg is összehasonlítható felmérés szerint a vállalkozói adminisztratív terhek a GDP 10,5 százalékát teszik ki, ami közel háromszorosa teszi ki az EU átlagának, és a Magyarországhoz hasonló fejlettségű kelet-közép-európai országok átlagát is lényegesen meghaladja.

Bár már az elmúlt két évben is számos intézkedés történt az államigazgatás hatékonyságának növelése érdekében (pl. egyszerűbb kormányzati struktúra, 19 területi állami szerv megyei és fővárosi kormányhivatalba történő integrálása, a felesleges kapacitások leépítése), a következő időszakban további erőfeszítések szükségesek a közigazgatási teljesítmény vállalkozások és állampolgárok számára is érzékelhető növelése, s ezáltal a magyar versenyképesség javítása érdekében.

Az Éves Növekedési Jelentés a közigazgatás modernizálása keretében a következő prioritásokra hívja fel a tagállamok figyelmét:

- **az üzleti környezet javítása (adminisztratív terhek minimalizálása, a szükségtelen szabályozások és engedélyek számának csökkentése, az eljárások egyszerűsítése és gyorsítása)**
- **a közigazgatás hatékonyságának, átláthatóságának és szolgáltatási színvonalának emelése (elektronikus ügyintézés lehetővé tétele a közigazgatási szerveknél)**
- **a cégalapításhoz szükséges idő három napra csökkentése**
- **a strukturális alapok felhasználásának gyorsítását elősegítő és hatékonyabbá tévő igazgatási erőforrások javítása**

Az Éves Növekedési Jelentésben megfogalmazott, a közigazgatás korszerűsítésére irányuló prioritások közül elsősorban az adminisztratív terhek csökkentését és a közigazgatás hatékonyságának, átláthatóságának, szolgáltatási színvonalának általános javítását tartjuk Magyarország szempontjából jelenleg különösen fontosnak, ezért a Nemzeti Reform Programban elsősorban ezeken a területen tervezünk intézkedéseket. Mivel Magyarország a cégalapítás időigényét tekintve jól teljesít (meghatározott feltételek teljesítése esetén egy óra alatt elvégezhető a cégbejegyzés), és a strukturális alapok felhasználása szempontjából az igazgatási erőforrások nem képeznek szűk keresztmetszetet (Magyarország az időközi kifizetések terén a 2011. novemberig terjedő időszakban az ötödik volt a tagországok rangsorában), ezeken a területeken a 2012. évi Nemzeti Reform Programban nem (vagy csak szűk körben) tervezünk konkrét beavatkozást.

10. A vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése (Egyszerű Állam Program)

A magyar Kormány 2011 novemberében fogadta el a vállalkozói adminisztratív terhek mérséklésére irányuló középtávú kormányzati programot. A program tíz beavatkozási területen összesen 114 intézkedést tartalmaz, többek között az adózáshoz kapcsolódó adminisztráció csökkentése, a hatósági működés egyszerűsítése, a beruházások engedélyezésének gyorsabb és kiszámíthatóbbá tétele és a foglalkoztatás adminisztrációs terheinek mérséklése területén. Ezen túlmenően a program intézkedéseket fogalmaz meg az adatszolgáltatási párhuzamosságok felszámolása, a hivatalok és eljárásaik elburjánzásának megállítása, a bizalmatlanságra és büntetésre ösztönző intézményi mechanizmusok felszámolása érdekében is, és olyan szervezeti, rendszerszerű változásokat is tartalmaz, amelyek az államműködés rendszerébe szervesen beépülve megelőzhetik a vállalkozói adminisztratív terhek

jövőbeni újratemelődését. A teljes program időhorizontja 2013 végéig nyúlik, de az intézkedések több mint 80 százaléka esetében a végrehajtás már 2012 során megtörténik (néhány intézkedés esetében pedig már meg is történt). A programban szereplő intézkedések összesen 500 milliárd forinttal (a GDP kb. 1,7 százalékával) mérséklék a vállalkozások adminisztratív terheit; ennek több mint fele megvalósul 2012-ben. Az adminisztratív terhek mérséklésével olyan források szabadulhatnak fel a vállalkozói szektorban, amelyeket a vállalkozások a teljes gazdaság növekedési potenciálját erősítő beruházásokra, fejlesztésekre, munkaerő-felvételre fordíthatnak.

11. Az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentése (Egyszerűsítési Program)

A magyar Kormány a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program részeként 2011 augusztusában fogadta el a lakossági adminisztratív terhek mérséklésére irányuló Egyszerűsítési Programot. A program célja, hogy érzékelhetően egyszerűbbé váljon a hivatali ügyintézés az állampolgárok számára. A program végrehajtását szolgálja az eljárásokhoz kapcsolódó intézményi rendszer ésszerűsítése is. Az Egyszerűsítési Program megvalósítása három ütemben történik (az első ütem 2012. március végén zárul), és 2012 végéig összesen 228 eljárás egyszerűsítése valósul meg. Az egyszerűsítésre kijelölt eljárások köre lefedi az összes olyan fontosabb területet (például családtámogatások, adózás, munkanélküli-ellátás, továbbá ingatlan, gépjárművel, nyugdíjjal, egészségbiztosítással, okmányokkal kapcsolatos ügyek), amelyeken az állampolgárok a mindennapi élethelyzetekben hatósági eljárásokkal találkozhatnak. Az eljárások egyszerűsödése az állampolgárok számára időt szabadít fel, amelyet egyaránt fordíthatnak munkavégzésre (így jövedelmi helyzetük javítására) vagy szabadidejük bővítésére, vagyis az adminisztratív terhek csökkenése nemcsak az ország versenyképességét javítja, hanem végső soron a társadalmi jólétet is növeli. Ezen túlmenően a háztartások közvetlen pénzügyi terhei csökkennek (például nyomtatványok beszerzésének költségei, nyomtatási, fénymásolási költségek). A Program végrehajtásával elérhető az ügyfeleket érintő adminisztratív terhek 25 százalékos csökkentése, s ezáltal az ügyfelek elégedettségének és a közigazgatásba vetett bizalmának növelése. A program végrehajtásához a Magyar Kormány az Államreform Operatív Program keretében EU-fejlesztési forrásokat is igénybe vesz.

12. Járási hivatalok és kormányablakok létrehozása

Az intézkedés keretében a területi államigazgatásban a járás mint államigazgatási egység és ezzel összefüggésben a járási hivatal mint a fővárosi és megyei kormányhivatal kirendeltsége kerül kialakításra. A járási hivatalok 2013. január 1-jén kezdik meg a működésüket. A járások és járási hivatalok kialakításával megtörténik az önkormányzati igazgatási és államigazgatási feladatok szétválasztása: a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatokat a jövőben a járási hivatalok látják majd el. A Magyar Zoltán Program részeként megvalósuló „kormányablak” koncepciónak lényegi eleme az ügyek egy ablaknál történő intézhetősége, illetve indíthatósága, a szolgáltatási irányelvnel bővebb feladatkörre kiterjedően (nem csak a vállalkozásokra, de a lakossági ügyekre vonatkozólag is). A szervezeti átalakítást informatikai fejlesztés is kiegészíti, támogatja az „integrált ügyfélszolgálatok interoperábilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása” címmel, amely kifejezetten az egyablakos ügyintézés informatikai feltételeit teremti meg. Ezzel a lépéssel csökken az államigazgatás szervezetrendszerének széttagoltsága. A járási szint beemelésével a mai helyzethez képest költséghatékonyabban és magasabb színvonalon lehet majd az ügyfeleket kiszolgálni.

13. Elektronikus ügyintézés

A hivatali ügyintézés elektronikus megoldásokkal történő támogatása, illetve az ügyintézés távoli és elektronikus elérésének, a teljes körű ügyfél-azonosítás és a kézbesítési rendszer kialakítása érdekében több olyan, az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében uniós fejlesztési forrásokból finanszírozott fejlesztés indul el 2012-ben, amelyek a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvben előírt egyablakos ügyintézési pontok elektronikus elérhetőségének biztosítására és továbbfejlesztésére irányulnak. A fejlesztések részeként megvalósul a szervezetek (így a vállalkozások) azonosíthatósága, közvetett megoldással a külföldi cégek esetében is lehetővé téve a párbeszédés szolgáltatások elérését (teljes körű ügyfél-azonosítási projekt megvalósításával), továbbá a mind elektronikus, mind papíralapú megkeresés esetén a normál kézbesítési logikához illeszkedő kapcsolattartás (a hibrid kézbesítési és konverziós rendszer projekt által), ami lehetővé teszi az irányelv kötelezőnél magasabb szintű alkalmazását. Az „integrált ügyfélszolgálatok interoperabilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása” kiemelt projekt kifejezetten az egyablakos ügyintézés informatikai feltételeit teremti meg. Az „elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata” című projekt során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény átfogó módosításához kapcsolódva a gyakorlati igényeknek megfelelően kiegészülnek az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos szabályok. A fejlesztések fokozatosan valósulnak meg 2012-től.

14. A korrupció megelőzése

A Kormány által 2012 márciusában tárgyalt korrupciómegelőzési és -visszaszorítási program legfontosabb célja a korrupció okainak, jelenlegi helyzetének feltárása, ennek eredményeképpen a megelőzést szolgáló eszközök meghatározása, majd alkalmazása, végső soron pedig a korrupció mértékének, valamint az állampolgárok „korrupcióérzésének” lehető legnagyobb mértékű csökkentése, az állami működésbe vetett társadalmi bizalom helyreállítása. A program elsődlegesen a közszférában, az állami feladatellátásban jelentkező korrupcióra, visszaélésekre koncentrálna: ehhez olyan komplex eszköztárat igyekszik rendelni, amely egyaránt célozza a korrupciós cselekmények megelőzését, a szemléletformálást, a személyi és szervezeti ellenálló képesség (integritás) növekedését, valamint a korrupciós cselekmények hathatós szankcionálását. A program keretében anonim és a bejelentést tevők védelmét hatékonyan szolgáló bejelentőrendszer épül ki, központi integritás- és antikorrupciós képzések valósulnak meg, illetve az üzleti szektor és a társadalom érzékenységét növelő tájékoztatási kampányok kerülnek lebonyolításra. A nyomozóhatóságok korrupció visszaszorításában részt vevő egységei minőségi és mennyiségi megerősítésének lehetőségei megvizsgálása, illetve a korrupciós cselekmények eredményes üldözése és felderítése céljából, a korrupció elleni fellépéssel feladatkör szerűen foglalkozó szervek együttműködésének szervezettebb, szorosabb kiépítése történik meg. A program 2014 végéig kerül megvalósításra. A program végrehajtásának következményeként egyfelől átláthatóbbá, gazdaságosabbá válik az állami működés, ami pozitív költségvetési vonzattal rendelkezik (pl. olcsóbb közbeszerzések), valamint a hazai és nemzetközi társadalmi bizalom növekedésének hatására javul a Magyarországon való befektetési, vállalkozási kedv, ami növeli a gazdaság versenyképességét.

15. Szervezeti működés eredményesebbé és hatékonyabbá tétele

A központi költségvetési szervek és azok területi egységeinek eredményességi és hatékonysági szempontú szervezetfejlesztésének elsődleges célja a szervezeti hatékonyság (azon belül kiemelten a költséghatékonyság) és az eredményesség egyidejű növelése. Az alcélok a következőkben határozhatók meg: gazdaságosság, felügyelhetőség, kiszámíthatóság, emberi erőforrás fejlesztése és innovatív működés elősegítése. A gazdaságosság javítása érdekében kontrollingrendszerek bevezetésére, a felügyelhetőség érdekében pedig minőségmenedzsment-rendszerek alkalmazására kerül sor. A kiszámíthatóság növelését a stratégiai irányítás és tervezés fejlesztése és folyamatmenedzsment-rendszer működtetése fogja szolgálni. Az emberi erőforrás fejlesztése érdekében a vezetői kompetenciák fejlesztése és teljesítményértékelő rendszerek bevezetése valósul meg. Az innovatív működés elősegítésére tudásmenedzsment-rendszer kerül kialakításra. Az intézkedések a megyei és járási kormányhivatalok által le nem fedett 42 államigazgatási szervre összpontosulnak. 2013-tól a működési modellek kiterjesztésre kerülnek az önkormányzatokra is, ily módon lehetővé válik a közigazgatási szervezetrendszer egészének korszerűsítése. A szervezetfejlesztési eszköztár elemei komplex lehetőséget biztosítanak az érintett közigazgatási szervek költségvetési, emberierőforrás- és működési szempontú fejlesztésére, saját szükségleteiknek megfelelően. Az intézkedés 2014. április 30-ig kerül megvalósításra. A szervezetfejlesztés eredményeként az állampolgárok által érzékelhetően javul az érintett szervek eredményessége és hatékonysága, valamint biztosítottá válik ennek fenntarthatósága.

16. Kormányzati stratégiai irányítás megújítása

A kormányzati stratégiai irányítás megújításához megteremtjük a szabályozási és intézményi feltételrendszert, illetve a szükséges jogszabályi környezetet. Feltérképezzük a kormányzati stratégiai teret, és elkészítjük a stratégiai irányításhoz szükséges módszertani útmutatók rendszerét és egyes konkrét kézikönyveket. A szakpolitikák összehangolását végző szakmai műhelyek kialakítása mellett fejlesztjük a központi koordinációs mechanizmust. Az intézkedések megvalósítása megteremti a feltételeit az összehangoltabb és hatékonyabb kormányzati stratégiai irányításnak, az egységes közigazgatási stratégiaalkotás, nyomon követés és végrehajtás módszertani megalapozottságának és intézményrendszerének. Az intézkedés egészében javítja Magyarország nemzetközi versenyképességét és a kormányzat gazdasági, társadalmi, környezeti kockázatkezelő képességét. Adminisztrációs szempontból az intézkedés az egységesítés révén az egyszerűsítés irányába hat. Az intézkedés végső teljesítési határideje 2012. december 31.

Az eddigiekben felsorolt, kiemelt intézkedéseken túlmenően a következő tervezett, illetve végrehajtás alatt álló intézkedések is az államigazgatás modernizálása irányulnak (ezekről az intézkedésekről a Nemzeti Reform Programhoz csatolt 1. számú mellékletben található részletesebb információk):

17. Közszolgálatban dolgozók új életpályamodelljének kialakítása

18. Építésügyi hatósági engedélyezési eljárást támogató elektronikus dokumentációs rendszer tervezése, megvalósítása és bevezetése

II.4. Európa 2020 célkitűzések

Az Európa 2020 Stratégia keretében az Európai Unió szintjén megfogalmazott öt kiemelt számszerű célkitűzés eléréséhez Magyarország a 2011. évi Nemzeti Reform Programban rögzített, saját adottságait és prioritásait is tükröző nemzeti vállalások teljesítésével kíván hozzájárulni. A következőkben bemutatjuk azokat a legfontosabb intézkedéseket, amelyeknek a végrehajtását a nemzeti vállalások teljesítése érdekében a magyar Kormány 2012-13-ra tervezi.

Foglalkoztatás

Ebben a fejezetben az Európa 2020 Stratégia foglalkoztatási célkitűzéséhez kapcsolódó, a foglalkoztatás növelésére irányuló intézkedéseket együtt mutatjuk be az Éves Növekedési Jelentésben megfogalmazott, a munkanélküliség és a válság okozta társadalmi következmények megoldására irányuló prioritásokhoz kapcsolódó intézkedésekkel.

A magyar gazdaság egyik legfontosabb, a potenciális növekedést fékező strukturális problémája a nemzetközi összehasonlításban kirívóan alacsony aktivitás és foglalkoztatottság. A magyar Kormány ezért a foglalkoztatás bővítését határozta meg a legfontosabb gazdaság-, fejlesztés- és társadalompolitikai céljaként, konkrét célként kitűzve 2020-ig egymillió új, adózó munkahely létrejöttét.

Magyarország a foglalkoztatási szint javítására irányuló Európa 2020 célkitűzéshez kapcsolódva a 20-64 év közötti népesség foglalkoztatási arányának 75 százalékra növelését tűzte ki célul 2020-ig.

A 20-64 év közötti népesség foglalkoztatási rátája 2011-ben éves szinten 60,7 százalék volt, ami 0,3 százalékpontos növekedést jelent az előző évhez képest. (A rendelkezésre álló legfrissebb évközi adatok szerint 2011 utolsó negyedében a foglalkoztatási ráta 61,4 százalékon állt, ami a mérsékelt gazdasági növekedés ellenére is 0,7 százalékponttal haladja meg az egy évvel korábbi szintet.) Magyarország ezzel a romló konjunkturális környezet ellenére, ha mérsékelt ütemben is, de közeledni tudott a 2020-ra kitűzött foglalkoztatási célhoz. A 20-64 éves foglalkoztatottak éves átlagos száma 3 millió 768 ezer fő volt, ami közel 30 ezer fős létszámbővülést – kb. 0,8 százalékos növekedést – jelent az előző évhez képest, ráadásul az évközi tendenciák is kedvezők: az éves növekedés mértéke (az előző év azonos időszakához viszonyítva) negyedévről negyedévre nőtt, és az utolsó negyedévben már 45 ezer főt ért el. A foglalkoztatás bővülése az intézményi létszámstatisztikák alapján leginkább a versenyszektornak volt köszönhető: a legalább 5 főt alkalmazó vállalkozásokban alkalmazottak létszáma 2011-ben átlagosan 1,3 százalékkal nőtt.

A gazdasági válság hatására a korábbi években megemelkedett munkanélküliségi ráta 2010 óta valamelyest mérséklődött, és 2011-re – az egy évvel korábbihoz képest 0,3 százalékponttal – 10,9 százalékra csökkent. A munkaerő iránti kereslet gazdasági válsággal összefüggő visszaesése különösen a munkaerőpiacra belépni szándékozó fiatalok elhelyezkedési esélyeit rontotta: a munkanélküliek 16,4 százaléka a munkaerőpiacon egyébként csak kis létszámban jelenlévő fiatalok közül került ki, és a 15-24 éves korosztály 26,1 százalékos munkanélküliségi rátája több mint 5 százalékponttal magasabb az EU átlagánál (ami a válság előtti szinthez képest mintegy 6 százalékpontos emelkedést jelent). A 25-54 évesek (azaz az ún. legjobb munkavállalási korúak) munkanélküliségi rátája 10,1 százalék volt 2011-ben. A munkanélküliek 49,6 százaléka egy éve vagy annál régebben keresett állást; a munkanélküliség átlagos időtartama 18 hónap volt tavaly. A regisztrált álláskeresők száma éves szinten stagnált (éves átlagban 583 ezer fő volt), az évközi tendencia viszont kedvező: az utolsó negyedévben havi

átlagban 28 ezer fővel kevesebb regisztrált álláskereső volt nyilvántartva, mint 2010 azonos időszakában.

Az uniós szinten a legalacsonyabbak között levő magyar aktivitási ráta (a 20-64 éves korcsoportban) 2011-ben éves átlagban 68,1 százalék volt, ami azt jelzi, hogy többen jelentek meg a munkaerőpiacon, mint egy évvel ezelőtt (mind a férfiak, mind a nők esetében).

A magyar kormány az elmúlt két évben számos intézkedést tett a munkaerő mobilizálása és a foglalkoztatás növelése érdekében: többek között elfogadásra került a strukturális beavatkozásokat tartalmazó Magyar Munka Terv, megkezdődött a korai nyugdíjazási formákhoz való hozzáférés korlátozása, a szociális ellátórendszer munkára ösztönző módon alakult át, új Közfoglalkoztatási Program indult és elfogadásra került az új Munka Törvénykönyve. Ezen intézkedések összhangban vannak az Európai Bizottságnak az Éves Növekedési Jelentésben megfogalmazott prioritásaival, illetve az Európai Tanács iránymutatásaival is.

Ugyanakkor világos, hogy további erőfeszítések szükségesek ahhoz, hogy a fiatal pályakezdők foglalkoztatása növekedjen, az aktív korú idősebb korosztály nagyobb mértékben vegyen részt a munkaerőpiacon, a munka legyen vonzó az inaktívak számára, az álláskeresők megfelelő támogató szolgáltatásokban részesüljenek a mielőbbi elhelyezkedésük és a foglalkoztathatóságuk javítása érdekében, a munkaerő készségei jobban igazodjanak a munkaerő-piaci igényekhez, a munkaerő-kereslet élénküljön, valamint a munkaerőpiactól legtávolabb levők is esélyt kaphassanak a munkaerő-piaci aktív részvételre. A következőkben részletezett intézkedések egy része elsősorban a pályakezdő fiatalok, az idősebb korcsoportok, az alacsony iskolai végzettségűek, a kisgyermeket nevelők és a megváltozott munkaképességűek munkaerő-piaci integrációját kívánják elősegíteni, míg az intézkedések másik része a munkaerőpiac igényeinek nagyobb mértékű kielégítését, a versenyképesség növelését és általában a munkaerő-kereslet ösztönzését célozzák.

Strukturális reformok a foglalkoztatás és a munkaerő-piaci részvétel hosszú távú ösztönzése érdekében – a munka vonzóvá tétele az inaktívak számára

Magyarország célja továbbra is a munkaerőpiacon legalisan foglalkoztatottak számának, arányának növelése, a munkaképes, de jelenleg inaktív csoportok visszavezetése a munkaerőpiacra, ami hozzájárul az államháztartási egyensúlyhoz és az államadósság csökkentéséhez is. Ebben a szellemben kezdődött meg a tavalyi Nemzeti Reform Programban lefektetett irányok mentén a nyugdíj-, a rokkantnyugdíj- és a szociális ellátórendszer átalakítása. Az elmúlt évben elfogadott jogszabályok eredményeképpen a szociális segélyezési rendszerben erősödött a munkára ösztönzés elve. A rendszer úgy alakult át, hogy segély helyett elsősorban munkalehetőséget kínáljon a tartósan nem foglalkoztatottak számára egyrészt a hosszú távú fenntarthatóság javítása érdekében, másrészt azért, mert a Kormány álláspontja szerint a szegénységből kivezető út hosszabb távon a foglalkoztatáson keresztül vezet. A nyugdíjrendszer folyamatban levő átalakítása részben a rendszer hosszú távú finanszírozhatóságának javítását, részben a munkaerő-piaci aktivitás növelését célozza.

19. Korhatár előtti nyugdíjba vonulás lehetőségének megszüntetése

A tényleges nyugdíjba vonulási kor növelése érdekében 2012-ben folytatódik a nyugdíjreform, amelynek legfontosabb, már 2011-ben megtett első lépésének eredményeként nyugdíjat csak a nyugdíjkorhatár betöltésétől lehet megállapítani és folyósítani. Ezáltal a korhatár előtti nyugdíjba vonulás lehetősége megszűnt, és fő szabályként az minősül nyugdíjasnak, aki az öregségi nyugdíjkor-

határt betöltötte, vagy a nők esetében 40 év jogosultsági idő alapján megszerzett nyugdíjban részesül. A rendszer átalakítása a szerzett jogokra, a már megállapított és folyósított korhatár előtti nyugdíjban részesülők ellátásának biztosítására, illetve a közeljövőben korhatár előtti visszavonulásra felkészült személyek ígérvényeinek teljesítésére figyelemmel történt, és az elindított intézkedés folytatásaként 2012-ben az egészségkárosító munkakörökben dolgozók kerkedvezményes rendszerének átalakítására is sor kerül. A nyugdíjrendszerben további kiigazítások szükségesek, amelyek vizsgálata, ütemezése, illetve mindezek alapján az új szabályozás meghirdetése 2012-ben esedékes. Ennek keretében kell kialakítani a nyugdíjrendszerben az egyéni számlavezetést, illetve az egyéni váromány-nyilvántartást.

20. Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítése

A rokkantságinnyugdíj-rendszer és a korábbiakban megváltozott munkaképességűnek tekintett személyeket érintő ellátórendszerek egységes szemléletű átalakítása is folyamatban van. Cél, hogy a munkaerőpiacon maradjanak az aktív korú, de jelenleg inaktív egészségkárosodott személyek, akik teljesen munkavégzésre képesek. A korábbi ellátástípusok számának kettőre csökkentésével, és a foglalkoztathatósági szempontok markánsabb érvényesítésével a hangsúly így a korábbi passzív ellátásokról az egészségkárosodott ember megmaradt képességeire építő foglalkozási rehabilitációra helyeződik, és ezáltal az államháztartást kevésbé megterhelő, átlátható és ésszerű rendszer jön létre. A felülvizsgálati eljárás komplex módon történik, orvosi, foglalkozási rehabilitációs és szociális szempontok szerint. A felülvizsgálat eredményeképpen kerül megállapításra az, hogy a megmaradt munkavégző képesség alapján a személy foglalkozási rehabilitációra javasolható-e. A rehabilitáció időtartama alatt rehabilitációs ellátásban és a munkába állást elősegítő szolgáltatásokban részesülnek a személyek, a rokkantsági ellátásban részesülők pedig pénzellátást kapnak, amely mellett meghatározott keretek között munkát is vállalhatnak. A munkaerőpiacra történő visszavezetés megkönnyítése érdekében továbbá bevezetésre kerül az ún. Rehabilitációs kártya, amelyet az egészségkárosodott személy igényelhet, és amely után a munkáltató adókedvezményt vehet igénybe, melynek mértéke az adó alapjának megállapításánál figyelembe vett, a munkavállalót terhelő közterhekkel és más levonásokkal nem csökkentett (bruttó) munkabér, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének (2012-ben $2 \times 93\,000 \text{ Ft} = 186\,000 \text{ Ft}$) a 27 százaléka.

Támogató, aktivizáló intézkedések a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedés segítése és egy rugalmas és biztonságos munkaerőpiac kialakítása érdekében

Annak érdekében, hogy a fenti strukturális intézkedések eredményeként, illetve a gazdasági válság hatására álláskeresővé válók munkaerő-piaci integrációja sikeresen megvalósulhasson, nagy szerephez jutnak az álláskeresést segítő szolgáltatások, támogatások nyújtása részükre, szükségessé válik az aktív munkaerő-piaci eszközök megerősítése, valamint a rugalmas foglalkoztatási szabályozás megteremtése. A következőkben bemutatjuk azon főbb intézkedéseket, melyek célja az aktív munkaerő-piaci politikák megerősítése, a foglalkoztatási szolgálat fejlesztése, illetve a munka és a család összehangolásának segítése (összhangban az Európai Tanács által 2011. júliusban Magyarország számára meghatározott országspecifikus ajánlásokkal).

21. Aktív munkaerő-piaci politikák

Az Európai Tanács 2011. júliusban a következő (4. számú) országspecifikus ajánlást határozta meg Magyarország számára: [Magyarország] tegyen lépéseket a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat és más szolgáltatók kapacitásának fokozására a képzés, munkakeresési segítség és az egyénre szabott szolgáltatások minőségének és hatékonyságának növelése érdekében. Erősítse meg az aktív munkaerő-piacra vonatkozó intézkedéseket pozitív, bizonyítékokon alapuló eredmények felmutatásával. Az érdekeltekkel folytatott konzultáció alapján vezessen be testre szabott programokat az alacsony képzettségűek és más, különösen hátrányos helyzetben lévő csoportok számára.

Magyarország megerősíti a jó eredményeket mutató, az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott aktív munkaerő-piaci eszközöket, és további források átcsoportosítását kezdeményezi erre a célra. Ennek legfontosabb elemét képezik a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását célzó decentralizált programok – Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 1.1.2 a konvergencia régiókban, TÁMOP 1.1.4 a Közép-Magyarországi Régióban –, amelyek a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok tartós elhelyezkedési esélyeinek növelését, illetve a nyílt munkaerőpiacra való visszatérését segítik elő, munkaerő-piaci szolgáltatások, tanácsadás, elhelyezkedést/vállalkozóvá válást segítő támogatások és képzések személyre szabott, komplex csomagba rendezése révén. A célcsoportot az alacsony iskolai végzettségűek és a pályakezdők, az 50 év feletti, a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, valamint egy választott egyedi, adott régióra jellemző tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett hátránnyal sújtott álláskeresők képezik. A programokkal összhangban sor kerül majd a programokat megvalósító Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) kapacitásainak megerősítésére, valamint folytatódik az NFSZ fejlesztését, hatékonyságának javítását célzó program is. 2012-ben elindulhat továbbá a munkahelyi egészség és biztonság fejlesztését és a munkaügyi ellenőrzés fejlesztését célzó konstrukció is.

A különösen hátrányos helyzetben lévő csoportok számára több, kisebb léptékű célzott képzési és komplex munkaerő-piaci program megvalósítása is folyamatban van az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 1. és 5. prioritása keretében.

22. A munkaerőpiac rugalmasságának javítása és a munka és a család összehangolásának segítése, a nők munkaerő-piaci aktivitásának segítése

Az Európai Tanács 2011. júliusban a következő (3. számú) országspecifikus ajánlást határozta meg Magyarország számára: [Magyarország] Erősítse a nők munkaerő-piaci részvételének ösztönzésére irányuló intézkedéseket a gyermekgondozási és iskolára felkészítő létesítmények bővítése révén.

A magyar munkaerőpiac rugalmasságának javítása és a rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztése érdekében 2011 végén elfogadásra került az Új Munka Törvénykönyve. A 2012. júliusban életbe lépő munkaerő-piaci szabályozás számos új, rugalmas foglalkoztatási lehetőséget megteremtő szabályt tartalmaz. Az új rendelkezések a versenyszférában is kötelezővé teszik a 3 éven aluli gyermeket nevelő, gyermekgondozási szabadságról visszatérő munkavállaló részmunkaidős foglalkoztatását (a munkavállaló erre irányuló kérése esetén), ami elősegítheti a kisgyermeket nevelő szülők munkaerőpiacra való visszatérését. (Mivel Magyarországon a nők munkaerő-piaci integrációja szempontjából elsősorban a kisgyermeket nevelő nők alacsony munkaerő-piaci részvétele jelenti a kihívást (a kisgyermeket nevelő 20-49 éves nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad az EU átlagától), a női foglalkoztatás előmozdítása érdekében a magyar Kormány elsősorban a kisgyermeket nevelők munkaerőpiacra való

visszatérését támogatja.) Ezen túlmenően 2012-től az Európai Szociális Alap támogatásával elősegítjük a rugalmas foglalkoztatás és a rugalmas munkavégzési formák elterjesztését rugalmas munkaszervezési módok, magánéleti kötelezettségeket figyelembe vevő humánpolitika vállalatoknál történő bevezetésének támogatásával.

A kisgyermekes nők munkaerő-piacra való visszatérésének egyik legfontosabb akadálya a napközbeni kisgyermek-ellátási szolgáltatások kapacitásainak szűkössége, ezért a kormányzati intézkedések további fő iránya a napközbeni gyermekellátási férőhelyek bővítése a 0-3 év közötti gyermekek részére, a kapacitások bővítésével, illetve új intézmények/szolgáltatások létrehozásával, amire a Regionális Operatív Program keretében, EU-s források bevonásával nyílik lehetőség. 2011-ben több mint 800 új bölcsődei férőhely jött létre a regionális operatív programok támogatásával, illetve további, a gyermekgondozási létesítmények fejlesztését, férőhelybővítését célzó pályázatok vannak folyamatban. Emellett az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával rugalmas napközbeni kisgyermek-ellátási szolgáltatások (elsősorban kiscsoportos ellátást nyújtó családi napközik), valamint munkahelyi kisgyermek ellátási helyek létrehozását is támogatjuk. Fentiek mellett az aktív munkaerő-piaci eszközök egyik kiemelt célcsoportját képezik a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők, és 2012-ben is érvényben marad a családi adókedvezmény, illetve a gyermeknevelésből visszatérők munkaerőköltségének célzott csökkentését elősegítő intézkedések (a GYES-ről/GYET-ről korábbi munkahelyére visszatérő munkavállaló részmunkaidős foglalkoztatása esetén bizonyos feltételek mellett igénybe vehető 7 százalékpontos szociális hozzájárulási adókedvezmény, illetve a később ismertetésre kerülő Start Bónusz program).

A munkaerő-kínálat minőségének javítása hosszú távon: a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően képzett és egészséges munkaerő

A foglalkoztatási szint szempontjából hosszabb távon kiemelten fontos, hogy a munkaerő a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően képzett és egészséges legyen. Ennek érdekében Magyarországon a munkaerő-kínálat minőségének javításával összefüggésben folyamatban van az oktatási rendszer modernizálása, és ennek részeként a szakképzési és felnőttképzési rendszer átalakítása, fejlesztése is, továbbá a népesség egészségi állapotának javítását szolgáló intézkedések végrehajtása. (Az oktatási rendszer átalakításának főbb elemeit az oktatási céllal kapcsolatos fejezet tartalmazza.)

23. A szakképzési rendszer fejlesztése

A kormány célja a szakképzés minőségének fejlesztése és munkaerő-piaci relevanciájának erősítése. A kombinált szakképzési reform javíthatja az egyén, a munkaadó és ezáltal az ország versenyképességét. Ennek jegyében 2011 végén módosításra kerültek a szakképzésről, valamint a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvények. Az új jogszabályok rendelkeznek olyan 2012-ben és 2013-ban életbe lépő változásokról, amelyek alapvető célja összehangolni a duális rendszerű képzés erősítése révén a szakképzést a gazdasági igényekkel. Ennek érdekében jelentős mértékben változnak a képzés időbeni és tartalmi keretei. A szakképzési törvény növeli a gazdasági kamarák felelősségét a képzés gyakorlati megvalósításában. Sor kerül a térségi integrált szakképző központok átalakítására a szakképző iskolai rendszer átláthatóbbá és hatékonyabbá tétele érdekében. A tanulószerezés rendszere kiterjed majd a tanulószerezéssel eddig nem oktatható szakmákra is. 2012-2013 folyamán megjelennek az új szakképzési törvény végrehajtási rendeletei, és lezajlik a teljes tartalmi újraszabályozás. Az EU-s támogatási programok ezen intézkedések megvalósulását fogják szolgálni.

24. A felnőttképzési szabályozási rendszer továbbfejlesztése és felnőttképzési programok indítása

2012-ben kerül elfogadásra az új felnőttképzési törvény, amely a támogatott, a munkaerőpiac valós igényeinek kielégítését megvalósító képzésekre koncentrálna. Az új jogszabállyal biztosítékok kerülnek a rendszerbe annak érdekében, hogy a támogatott felnőttképzésből minőségi tudással kerüljenek ki a résztvevők, a megszerzett bizonyítvány egyenszilárdságú legyen az iskolai rendszerben szerzett szakképesítéssel. Az új szabályozás így növeli a támogatott képzések munkaerő-piaci eredményességét, a felnőttképzésben (szak)képzettséget szerettek elhelyezkedési arányát, valamint a jogszabályi eszközök biztosítják a felnőttképzésben folyó gyakorlati képzés minőségének emelését. Az új felnőttképzési törvény mellett az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával képzési programok indulnak a foglalkoztathatóság javítása és az egész életen át tartó tanulás ösztönzése érdekében. A programok a felnőttek idegen nyelvi és informatikai kompetenciáinak fejlesztését, a munkahelyi képzések támogatását, valamint az alacsony iskolai végzettségűek és az elavult szakmával rendelkezők képzését, átképzését célozzák: ezek keretében 2012-2013-ban több mint százezer fő képzésének és továbbképzésének támogatására kerül sor. Emellett uniós forrásokból az egészségügy és a mezőgazdaság/erdőgazdálkodás területén foglalkoztatottak képzéseit is támogatjuk.

25. A népesség egészségi állapotának javítását szolgáló intézkedések

Társadalmi, gazdasági felzárkózásunk a magyar lakosság jó egészsége nélkül elképzelhetetlen. Ehhez biztosítani kell az egészség előfeltételeit, hiszen az egészségvesztés nemcsak az egyén, hanem a gazdaság számára is veszteség, mert az egészségben megélt életek csökkenésén túl a munkaerőpiacon termelékiesést, a közfinanszírozott egészségügyi ellátórendszerben pedig kiadásnövekedést okoz. Az egészség megőrzését, a betegség megelőzését célzó politikák, tevékenységek keretében a magyar kormány fokozott figyelmet fordít a legnagyobb társadalmi terhet jelentő krónikus betegségek közös életmódbeli meghatározóira (kiemelten dohányzás, káros alkoholfogyasztás, elhízás elleni küzdelem, rendszeres testmozgás elősegítése). A 2011-2012. években a TÁMOP 6. prioritás keretében egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok valósulnak meg, kistérségi egészségfejlesztési irodák jönnek létre, dohányzásról leszokást támogató programok indulnak, népegészségügyi szervezett szűrések fejlesztését célzó intézkedésekre kerül sor, és szervezett népegészségügyi kommunikáció indul. A 2012. szeptember 1-jén hatályba lépő köznevelési törvény elrendeli a nappali rendszerű iskolai oktatásban a mindennapos testnevelés megszervezését. A nemdohányzók védelméről szóló törvény módosítása (szigorítása) 2012. január 1-jén lépett hatályba. A népegészségügyi témakadóról szóló törvény 2011. szeptember 1-jétől hatályos bevezetésének egyik célja, hogy táplálkozási szokásaink kedvező irányú változásának eredményeként legalább annyi ideig éljünk, mint a nyugat-európai állampolgárok.

Fókuszban a fiatalok

Számos intézkedés van folyamatban, illetve szerepel a magyar kormány tervei között a válság hatására számottevően megnövekedett ifjúsági munkanélküliség kezelése érdekében. 2011 végén elfogadásra került a kormány ifjúságpolitikai keretprogramja (Új Nemzedék Jövőjéért Program), melyben hangsúlyos elem a fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása. Folyamatban van továbbá a 2009-2024-re szóló Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2012-13-ra szóló cselekvési tervének előkészítése, amely kiemelt figyelmet fordít a fiatalok foglalkoztatásának kérdésére és egyúttal felhasználja, valamint számba veszi azokat a javaslatokat, melyek a spanyol-belga-magyar elnökségi trió átfogó ifjúságpoli-

tikai prioritása (fiatalok foglalkoztatása) témájában folytatott másfél éves strukturált párbeszéd-folyamat eredményeként születtek.

26. Intézkedéscsomag a fiatalok munkanélküliségének csökkentése érdekében

A Kormány több eszközzel kívánja segíteni a fiatalok oktatásból munkaerőpiacra történő átmenetét. Rövid távon a TÁMOP folyamatban levő módosítása keretében a források átcsoportosításával Magyarország megerősíti a jó eredményeket mutató aktív munkaerő-piaci eszközöket, illetve a felsőoktatási intézkedéseket. Aktív munkaerő-piaci eszközeink, képzési programjaink egyik kiemelt célcsoportja a pályakezdők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek. Ezen kívül támogatjuk a fiatalok munkatapasztalat-szerzését, folytatjuk a pályorientációs tanácsadás fejlesztését, továbbá azzal is ösztönözzük a pályakezdő fiatalok foglalkoztatását, hogy pályakezdő 25 év alatti (felsőfokú végzettségűek esetén 30 év alatti) fiatalok foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig (felsőfokú végzettség esetén egy évig) szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek (Start program). A közép- és hosszabb távú intézkedések közül kiemelendő, hogy folyamatban van a szakképzési rendszer fejlesztése, gyakorlatorientálttá alakítása. Ez a felsőoktatás modernizációjával hozzájárulhat ahhoz, hogy az oktatásból kikerülő fiatalok rendelkezzenek a munkaerőpiacon szükséges készségekkel és kompetenciákkal, illetve gyakorlati tapasztalattal.

EU-s, elsősorban az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott fejlesztési forrásokat használunk fel a következő, alapvetően a fiatalok munkanélküliségének csökkenésére és munkaerő-piaci integrációjuk elősegítésére irányuló 2012. évi új programokhoz:

- A 18-35 év közötti fiatalok vállalkozóvá válását támogató program kerül meghirdetésre 2012-ben. A konstrukció egyrészt a vállalkozói tudás, vállalkozói készségek (pénzügyi ismeretek, üzleti terv, marketing, jogszabályi környezet stb.) megszerzését, fejlesztését támogatja, másrészt pedig a vállalkozás elindításához szükséges támogatást biztosítja a fiatal vállalkozó számára. Ezen túl a vállalkozások elindítását követően a program szakmai tanácsadást és mentorálást is biztosít a vállalkozás fenntarthatóságának segítése érdekében.
- A fiatalok elhelyezkedését ösztönző, szakképzésből foglalkoztatásba való átmenetüket megkönnyítő gyakornoki programot indítunk, melynek elsődleges célja a közvetlen munkahelyteremtés elősegítésén túl az iskolai rendszerű képzésben szerzett első szakképesítés hasznosulásának elősegítése, a pályakezdők korai munkahelyi tapasztalathoz segítése, ezzel a későbbi foglalkoztathatóságuk növelése. A pályázat egyrészt a gyakornokok béréhez, másrészt az őket segítő és értékelő munkahelyi mentornak/mentoroknak nyújtott bérpótlékhoz biztosít majd támogatást. A pályázat mellett egy kiemelt projekt is megvalósításra kerül, melynek keretében a projektet végrehajtó szervezet segítséget és tanácsadást nyújt a vállalkozásoknak a gyakornokok foglalkoztatásához, valamint a létrehozott gyakornoki helyek fenntartásához és továbbfejlesztéséhez.
- Fentiek mellett a fiatalok munkaerő-piacra való belépését elősegítő civil foglalkoztatási programokat is támogatunk. A tervezés alatt levő program célja civil szervezetek foglalkoztatási programjainak támogatása, amelyek a fiatalok, elsősorban a hátrányos helyzetű pályakezdők tartós munkaerő-piaci beilleszkedését szolgálják.
- A fiatalok vállalkozóvá válását a mezőgazdasági szektorban az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból is segítjük a fiatal gazdák induló támogatásával. A támogatás célja, hogy egy alkalommal jövedelempótló jelleggel hozzájáruljon a fiatal gazdák mezőgazdasági tevékenységének megkezdéséhez, költségeik fedezéséhez vagy fejlesztésekhez. 18 és 40 év közötti, megfelelő szak-

irányú képesítéssel, illetve végzettséggel rendelkező olyan agrárszakemberek nyújthatnak be pályázatot, akik mezőgazdasági üzem vezetőjeként első alkalommal kezdenek gazdálkodni.

A munkaerő-kereslet ösztönzése

A fejezetben az eddigiekben részletezett intézkedések többsége elsősorban a munkaerőpiac kínálati oldalára hatva segíti elő a foglalkoztatás bővülését. A foglalkoztatás növeléséhez a munkaerő-kereslet ösztönzése is elengedhetetlen, ezért azt a versenyképességet és üzleti környezetet javító intézkedéseken túl egyéb intézkedésekkel is segíti a kormányzat.

27. Munkahelyteremtés

A magyar Kormány elkötelezett a gazdaság élénkítése, a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – helyzetének javítása mellett, ami a beruházások növekedésének és új munkahelyek létrehozásának az előfeltétele. Mindezt részben kedvező szabályozási környezet megteremtésével és az üzleti környezet javítására irányuló intézkedésekkel kívánja elérni, de kiemelt szerepet szán az Új Széchenyi Tervnek is, amelynek Gazdaságfejlesztési és Regionális Fejlesztési Operatív Programjai keretében meghirdetésre kerülő pályázati konstrukciók elősegítik a kormányprogramban kijelölt prioritásokhoz kapcsolódó komplex beruházások támogatását. Komplex technológiafejlesztés keretében a vállalatok támogatást igényelhetnek vállalati technológia fejlesztése és foglalkoztatás támogatása céljából új munkavállalók foglalkoztatására, eszközbeszerzésre, információs technológia fejlesztésre. A mikro-, kis- és középvállalkozások támogatást igényelhetnek új munkavállalók foglalkoztatására a konvergencia régiókban. Ezek keretében megvalósuló beruházások kiemelkedő foglalkoztatási hatással bírnak a munkahelyek megőrzése, új munkahelyek teremtése szempontjából. Az uniós pályázati konstrukciók mellett a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból újra meghirdetésre kerül a mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásait támogató központi pályázati program, amelyre az elmúlt évi kiemelkedő érdeklődés miatt 2012-ben az előző évi keretösszeg kétszerese áll a pályázók rendelkezésére. A pályázati program alapján a kis- és középvállalkozások részesülhetnek vissza nem térítendő támogatásban. Az alaptámogatáson kívül kiegészítő támogatás adható a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásához (regisztrált álláskeresők, roma munkavállalók foglalkoztatása esetén, illetve hátrányos helyzetű térségekben).

Fentiek mellett további intézkedések is hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez, pl. a fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása, illetve a Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia egyes intézkedéseinek végrehajtása, mely utóbbi révén jelentős számú „zöld munkahely” teremtésére és a környezetvédelmi iparban és a környezetvédelemmel összefüggésben foglalkoztatottak számának és arányának növekedésére lehet számítani. Továbbá egyes, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból például a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez vagy a kertészet korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások esetében a kérelmek elbírálása során többletpontban részesülnek azon beruházások, amelyek hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez.

28. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző adókedvezmények

A munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű egyes csoportok iránti kereslet élénkítése érdekében a célcsoportokhoz tartozók foglalkoztatása esetén a munkáltatók kedvezményekben részesülhetnek a munkát terhelő adókból. 2012. január 1-jétől a korábbi START Plusz és START Extra programokat felváltja a START Bónusz program, melynek keretében a legalább 3 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskeresők, illetve a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevételét követően (vagy

GYES mellett) a munkaerőpiacra visszatérők foglalkoztatása esetén a munkáltatók egy évig szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek. A kedvezmény mértéke a munkavállaló bruttó munkabérének, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének 27 százaléka. Emellett a munkáltatók szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek pályakezdők (START program), megváltozott munkaképességűek (Rehabilitációs kártya), illetve gyermekgondozás után visszatérő nők rész-munkaidőben történő foglalkoztatása esetén is. Az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó költségek csökkentése és foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a tervek szerint 2013-tól a munkáltatók 9 százalékpontos célzott szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek alacsony iskolai végzettségűek (FEOR-9) foglalkoztatása után.

A munkaerőpiactól legtávolabb levő tartósan munkanélküliek aktivizálása érdekében foglalkoztatásukat a kormányzat átmenetileg védett környezetben segíti elő közfoglalkoztatás keretében, illetve a szociális gazdaság fejlesztésével. Cél, hogy hosszabb távon ezen csoportok is az elsődleges munkaerőpiacon tudjanak elhelyezkedni.

29. Szociális gazdaság fejlesztése

Az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával tervezés alatt álló program célja a szociális gazdaság területén működő, illetve induló vállalkozások, kiemelten a szociális szövetkezetek támogatása, fejlesztése. A program támogatást nyújt az üzleti terv kialakításához, fejlesztéshez, a vállalkozási ismeretek elsajátításához, támogat továbbá bérjellegű és képzési költségeket, inkubációs tevékenységet és szakmai támogatást, valamint a tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzést, kisebb építési, felújítási költségeket is magában foglal. Az intézkedés hozzájárul a szociális gazdaság erősítéséhez és növekedéséhez, ami hosszú távon a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatást – és így a biztosabb megélhetést – teremti meg a munkanélküliek számára.

30. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás célja, hogy a munkaerőpiacról tartósan kiszorult munkaképes személyek, akiknek más munkalehetőséget nem tud felkínálni a munkaügyi központ, közfoglalkoztatás keretében szociális ellátás helyett munkajövedelemhez jussanak, ami hozzájárul munkavégző képességük fenntartásához, illetve munkaerő-piaci (re)integrációjukhoz. A közfoglalkoztatást a Kormány elsősorban átmeneti megoldásnak tekinti, amelynek legfontosabb feladata a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása – különösen azokban a földrajzi térségekben, ahol magas a tartósan állást keresők létszáma és kevés a munkalehetőség. A közfoglalkoztatásnak a segélynél magasabb, de a piaci minimálbérnél alacsonyabb díjazása is azt a célt szolgálja, hogy az álláskeresők ne ragadjanak bent hosszú távon a közfoglalkoztatásban, legyen számukra motiváció a versenyszférában létrehozott munkalehetőségek elvállalásához. A közfoglalkoztatás mintaprogramjaiban képzési és kompetenciafejlesztési szolgáltatásokban is részesülnek a résztvevők.

A közfoglalkoztatás középtávú (2012-2014) koncepciójával összhangban, a társadalmi felzárkózás elvét szem előtt tartva kiemelt jelentőségű, hogy a közfoglalkoztatás során a munkavállalás szempontjából hátrányos és leghátrányosabb helyzetűek közfoglalkoztatásba történő bevonása prioritást élvezzen. Közfoglalkoztatási programok az alábbi prioritások mentén szervezhetők:

- *Az országos közfoglalkoztatási programok* a mindenkori munkaerő-piaci helyzet, az esetleges „vis maior” helyzetek kezelésére, több ágazatot átfogóan indulnak: ár-és belvízvédelemre, a közutak, vasutak, az erdőterületek karbantartására.
- *A kistérségi startmunka mintaprogramok* az alábbi foglalkoztatási területekre szerveződnek: mezőgazdasági projektek, bio- és megújulóenergia-felhasználás, belvízelvezetés, mezőgazdasági utak rendbetétele, közúthálózat javítása, illegális hulladéklerakó helyek felszámolása és a közfoglalkoztatottak téli és egyéb értékteremtő foglalkoztatásának kialakítása.
- A közfoglalkoztatás rendszerében új elemként jelennek meg a közhasznú kölcsönzők és a közfoglalkoztatásra irányuló munkaerő-kölcsönzés.
A közhasznú kölcsönző legalább 60 napra létesít közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyt a közfoglalkoztatottal, amely más közfoglalkoztatóhoz történő munkaerő-kölcsönzés céljára jön létre.

A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII.31.) számú kormányrendelet alapján vállalkozások részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy foglalkoztatásához támogatás nyújtható, amennyiben a vállalkozás a támogatási időszak felének megfelelő továbbfoglalkoztatási kötelezettséget vállal.

A startmunka kistérségi mintaprogramok mezőgazdasági projektjei az alacsony képzettségű emberek számára olyan megoldást kínálnak, amely hosszú távon biztosítja megélhetésüket, és segíti visszatérésüket az elsődleges munkaerőpiacra. A mezőgazdasági projekteken belül a résztvevők képzésben részesülnek: tanulhatnak állattartást, növénytermesztést és tartósítást. A mezőgazdasági képzés szervezése a hagyományos képzésszervezési formától eltérően, a résztvevők munkatapasztalatára épülő, gyakorlatorientált módon történik meg. A képzési program és az alkalmazott módszerek igazodnak a célcsoport speciális igényeihez (alapfokú iskolai végzettség hiányában is elsajátítható tananyag, szövegértési nehézségekkel küzdők által is használható tankönyv, gyakorlatban szerzett munkatapasztalatra épülő elméleti oktatás).

A települési önkormányzatok közfoglalkoztatóként részben állami támogatásból, részben saját bevételből működő költségvetési szervként védett környezetet biztosítanak a munka világából régen kiszorult (vagy oda be sem lépett) közfoglalkoztatottak számára. A mezőgazdasági projektben megteremtett javakat önellátásra, valamint a település közfeladatainak ellátásához (pl. közétkeztetés) fogják felhasználni az önkormányzatok. A projekt a támogatási idő lejártával önfenntartóvá válhat, és egyik lehetséges alternatívaként a résztvevők szociális szövetkezetet alakíthatnak, azaz a közfoglalkoztatottak önfoglalkoztatóvá, szövetkezeti taggá vagy szövetkezeti alkalmazottakká válva kiléphetnek az elsődleges munkaerőpiacra.

Az eddigiekben felsorolt kiemelt intézkedéseken túlmenően a következő tervezett, illetve végrehajtás alatt álló intézkedés is a foglalkoztatás bővülésére irányul (az intézkedésekről a Nemzeti Reform Programhoz csatolt 1. számú mellékletben található részletesebb információk):

31. A nevelőszülői ellátás kapcsán 5000 fő bevonása a foglalkoztatott területre

Kutatás-fejlesztés

Magyarország kutatás-fejlesztési teljesítménye lényegesen elmarad az EU átlagától: a hazai kutatás-fejlesztési ráfordítások teljes szintje alig haladja meg a bruttó hazai termék 1 százalékát; ugyanakkor ezen belül a kutatás-fejlesztési ráfordítások szerkezete kedvező irányban változik, a vállalati ráfordítások aránya mára csaknem eléri a 60 százalékot. Az EU innovációs értékelési táblája szerint Ma-

Magyarország a mérsékelt innovátorok országcsoportjába tartozik (hasonlóan a többi visegrádi országhoz és a mediterrán országokhoz); legfontosabb gyengeségeinek az innováció finanszírozása, az innovatív kis- és középvállalkozások alacsony száma, az innovációval kapcsolatos vállalatközi együttműködések fejletlensége, valamint alacsony szabadalmi aktivitás tekinthető.

A gazdaság tartós növekedési pályára állítása érdekében a magyar Kormány fontos szerepet szán a tudomány-, technológia- és innovációpolitika – hazai adottságokra épülő – hatékonyabbá tételének; ennek keretében szükséges az ide tartozó stratégia megújítása, az innovációra ösztönző szabályozási környezet kialakítása. Ezek legfőbb céljai a vállalati innováció jelenlegi szűk bázisának szélesítése, a nemzetközi együttműködésbe egyenrangúként bekapcsolódni képes kutatóhelyek megerősítése, a kutatás-fejlesztési célú külföldi közvetlen tőkebefektetések vonzása és a gyorsan növekvő, innovatív, tudásintenzív vállalkozások („gazellák”) fejlesztése.

Magyarország az Európa 2020 Stratégia kutatás-fejlesztési célkitűzéséhez kapcsolódva a kutatás-fejlesztési ráfordítások szintjének a bruttó hazai termék 1,8 százalékára történő növelését vállalja 2020-ig.

Az elmúlt évek adataiból összességében pozitív tendenciák látszanak kirajzolódni: a kutatás-fejlesztési ráfordítások szintje 2004 óta enyhén növekvő trendet követ. A rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerint 2010-ben a kutatás-fejlesztési ráfordítások teljes szintje a GDP 1,16 százalékát érte el: ez gyakorlatilag megegyezik az előző évi szinttel, ami a fiskális konszolidációval egy időben és a kedvezőtlen konjunkturális környezetben kedvezőnek értékelhető. Eközben a vállalati ráfordítások részaránya tovább nőtt, és 2010-ben megközelítette a 60 százalékot (59,8 százalék), ami 2,6 százalékpontos emelkedést jelent az előző évhez képest (miközben az EU átlagában összességében stagnált a vállalati ráfordítások részaránya). A vállalati ráfordítások aránya az elmúlt évtized közepe óta egyértelműen és intenzíven növekszik, ami a kutatás-fejlesztési ráfordítások belső szerkezetének trendszerű javulását jelzi.

A kutatás-fejlesztési célkitűzés elérése érdekében tervezett kormányzati intézkedések kiterjednek a kutatás-fejlesztési és innovációs szakpolitikák felülvizsgálatára és egy egységes középtávú kutatás-fejlesztési és innovációs pályázati rendszer kialakítására, új programok indítására. Az új, kutatás-fejlesztést, innovációt ösztönző lépések elsősorban horizontális irányultságúak, fontos hangsúlyozni ugyanakkor az egyes szektorok, vagy a területi szempontok jelentőségét. (Ez a sokszínűség jelenik meg például az egészségipar, a járműgyártás, az infokommunikációs szektor, az ökoinnováció és a kreatív ipar fejlesztésére vonatkozó tervekben.) 2012-13-ban különösen nagy figyelmet követel a 2014-2020 közötti EU-költségvetési időszak kutatás-fejlesztési és innovációs vonatkozású szabályozására, forrásaira és programjaira (Horizont 2020, illetve kohéziós források) való felkészülés. A 2014-től 2020-ig tartó pénzügyi perspektívára tett bizottsági javaslat szerint az uniós források a K+F terén a jelenlegihez képest bővülnek (a Horizont 2020 kerete jelentősen nő, emellett az összességében csökkenő méretű Strukturális Alapok kiadásai között nagyobb arányt képviselhet a kutatás-fejlesztés és innováció támogatása). A következő pénzügyi perspektívában a két forrás arányainak eltolódása, illetve a források nagyobb átjárhatósága miatt a kutatás-fejlesztési és innovációs források növekedéséből Magyarország úgy tud profitálni, ha külön hangsúlyt kap intézkedéseink között a 2014-20-as pénzügyi periódusra szóló felkészülés.

32. Nemzeti Innovációs Stratégia (2013-2020)

Magyarország az újonnan elfogadott kormányzati stratégiai irányítási rendszer keretében folytatja a 2011-ben már megkezdett, jelenleg is folyamatban lévő innovációs stratégiai tervezési munkálatokat, amelyek eredményeként a Nemzeti Innovációs Stratégia a jelenlegi tervek szerint 2012 végéig kerül elfogadásra. Az innovációs stratégia fontos szerepet játszik a Horizont 2020-ra való felkészülésben, illetve a Strukturális Alapok következő operatív programjainak tervezésében, s ezzel biztosíthatja a 2014-2020 közötti EU-s fejlesztési forrásoknak a jelenleginél hatékonyabb felhasználását. A tervezett innovációs stratégia keretét képezi a 2014-2020 közötti kohéziós forrásokhoz való hozzáférés egyik *ex ante* feltételét jelentő nemzeti vagy regionális szintű ún. *smart specialization* stratégiák tervezésének is. Az innovációs stratégia tervezése során 2012-ben elvégezzük a nemzetközi szakpolitikai trendek és jó gyakorlatok áttekintését, illetve a hazai folyamatok értékelését, és ezek alapján törekszünk akár új paradigmát tükröző, modern innovációpolitikai megközelítések érvényesítésére. A Nemzeti Innovációs Stratégia tervezésének részeként sor kerül az első rövid távú intézkedési terv kidolgozására is.

33. A Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia egyes intézkedéseinek végrehajtása

A 2011-ben elfogadott Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia (NKIS) intézkedéseinek végrehajtása megkezdődött. Az NKIS egyik forrását jelentő Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmus keretében 2009-2014 között rendelkezésre álló források pályázati kiírásai jelenleg kidolgozás alatt állnak. 2012 folyamán felállításra kerül az NKIS megvalósulását nyomon követő monitoring- és értékelési bizottság, valamint elindul a stratégia alapján a programozás, amely számos eszköz (pl. jogszabályi, gazdasági, társadalmi) részletes kidolgozásával biztosítja az NKIS céljainak megvalósulását.

34. Egységes középtávú kutatás-fejlesztési és innovációs pályázati támogatási rendszer

Folytatjuk az egységes kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási rendszer 2011-ben megkezdett kialakítását. Ennek hangsúlyos eleme a nemzetközi, EU-s programokban és kezdeményezésekben való magyar részvétel ösztönzése, és ezáltal a Horizont 2020-ban kiválósági alapon megítélt támogatásokból való magyar részesedés jövőbeni növelése. Emellett külön figyelmet érdemel a kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási rendszer területi kiegyensúlyozása is: a kiegyenlített fejlődést az EU-s társfinanszírozású és nemzeti források összehangolt felhasználásával, valamint a regionális szintű kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység, az együttműködések, a hálózatosodás (pólusok, klaszterek) ösztönzésével kívánjuk biztosítani. A kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási rendszer tervezése során a nemzetközi szakpolitikai trendeknek megfelelően a kínálati és a keresletoldali eszközök kiegyensúlyozottabb alkalmazása (pl. a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés gyakorlati bevezetése), a kiválóságot és a műszaki-természettudományos alapokat erősítő intézményi kapacitások fejlesztése (a felsőoktatási és az akadémiai intézményhálózat reformján át a duális felsőfokú szakképzésig), valamint a kiválóság és a kutatás-fejlesztési kapacitás minőségi fejlődését lehetővé tevő kutatási infrastruktúrák támogatása (az ún. *stairways to excellence* koncepciónak megfelelően) adja meg a növekedést segítő intézkedéseink keretét. A középtávú kutatás-fejlesztési pályázati stratégia tervezésének részeként sor kerül a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználási tervének és pályázati felhívásainak kidolgozására.

35. A kutatóhelyek felkészítése az EU-s kutatás-fejlesztési és innovációs finanszírozási források hatékonyabb felhasználására

A készülő Nemzeti Innovációs Stratégia célkitűzései között – a nemzeti innovációs rendszer számára addicionális források bevonása érdekében – kitüntetett szerepet játszik a Horizont 2020 kialakítása során a nemzeti érdekek képviselése, illetve a megfelelő felkészülés. Ennek keretében megkezdjük a magyar kutatók, vállalkozások és közfinanszírozású kutatóhelyek felkészítését, részvételük erősítését a nemzetközi programokban. Ehhez szükség van a hazai intézményrendszer felkészítésére is a nagyobb rugalmasságot és szakmai szerepet követelő feladatokra. Ezek érdekében fel kell tárni és korrigálni a hazai részvételt akadályozó esetleges szabályozási problémákat, erősíteni a hazai, részvételt támogató szakmai hálózatokat és azok együttműködését, a pályázatok kimunkálása során összhangba kell hozni a várható EU-s és hazai tematikákat. Mivel a Horizont 2020 kezdetéig tartó intenzív felkészülési időszakban szükség van a kormányzati érdekek képviselésére, a magyar befolyás erősítésére, illetve az EU-s szinten zajló folyamatokról a kormányzat és a hazai kutatás-fejlesztési szektor szereplői számára naprakész információ biztosítására, az intézkedés részeként sor kerül a Nemzeti Innovációs Hivatal brüsszeli irodájának a felállítására. Az érintett kormányzati és tudományos szervek részvételével munkacsoport jön létre a kutatási infrastruktúrákkal kapcsolatban felmerülő feladatok koordinálása érdekében.

Az eddigiekben felsorolt kiemelt intézkedéseken túlmenően a következő tervezett, illetve végrehajtás alatt álló intézkedések is a kutatási-fejlesztési ráfordítások növelésére irányulnak (ezekről az intézkedésekről a Nemzeti Reform Programhoz csatolt 1. számú mellékletben található részletesebb információk):

36. Ágazati agrár- és környezettudományi kutatási és oktatási stratégia kidolgozása

37. Tudománypolitikai Stratégia

38. Kutatás-fejlesztés, innováció céljainak megvalósulását támogató közművelődési informatika fejlesztése, versenyképes szolgáltatások megjelenése az EU Kreatív és Kulturális Iparban

Klíma-energia

A súlyosbodó környezeti hatások és a fosszilis energiaforrásoktól való függés, illetve azok rendelkezésre állásának növekvő bizonytalansága Magyarországon is előrevetíti az energetikai szektorban bekövetkező paradigma- és struktúraváltást. Az Országgyűlés ennek szellemében (ellátásbiztonság növelése, függetlenedés a külső energiaimporttól) fogadta el 2011-ben a 77/2011. (X.14.) OGY határozattal Magyarország Nemzeti Energiastratégiáját. A megújuló energiaforrások részaránya Magyarországon 7,7 százalék (2009-es adatok szerint), amely megközelítőleg egy vonalban van a többi hasonló fejlettségű ország átlagával (Bulgária 9,4 százalék, Csehország 7,2 százalék, Lengyelország 7,9 százalék, Románia 20,4 százalék, Szlovákia 8,4 százalék). A különbségek jelentős részben a környező országok kedvezőbb és jobban kihasznált vízenergia-potenciáljával és erdőszüneti mutatóival, másrésztől a jobban szabályozható villamos energia hálózati rendszerrel (amely különösen a nem szabályozható energiaforrások, például szélenergia esetében kiemelten fontos magyarázható).

Az ellátásbiztonság növelésének leghatékonyabb és legeredményesebb, rövid távon is megvalósítható módja a fogyasztás csökkentése az energiahatékonyság javításán keresztül, amely mind a termelői, mind a fogyasztói oldalt érinti. Az energiahatékonyság javításának kiemelt részét képezik az épület-

energetikai fejlesztések. Ma a Magyarországon felhasznált összes energia 40%-át épületeinkben használjuk el, amelynek mintegy kétharmada a fűtés és hűtés számlájára írható. A megközelítőleg 4,3 millió lakást kitevő állomány 70 százaléka nem felel meg a korszerű funkcionális, műszaki, illetve hőtechnikai követelményeknek, az arány a középületek esetében is hasonló. Ezért a meglévő épületállomány – különös tekintettel a középületekre – felújítása elsődleges prioritás Magyarország számára olyan ambíciószint vállalása mellett, amelyre hazánk biztosítva látja a megfelelő finanszírozási hátteret, ideértve az uniós források elérhetőségét, az innovatív finanszírozási eszközök kidolgozását, valamint a különböző kibocsátási kvótákból származó bevételek allokálásának lehetőségét is, a rövid távon jelentkező járulékos hasznok (például gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés, energiainport-függőség csökkentése) figyelembe vétele mellett.

A Kiotói Jegyzőkönyv Magyarországra nézve 2012-re az üvegházhatású gázok kibocsátásának 6 százalékos csökkentését határozza meg az 1985-87-es évek átlagához képest, a tényleges kibocsátás azonban a rendszerváltást követő gazdasági szerkezetváltás következményeként 2010-ben 41 százalékkal volt alacsonyabb a bázisértéknél.

Magyarország az Európa 2020 stratégia energia és klíma céljaihoz kapcsolódva a megújuló energiaforrások részarányának 14,65 százalékra növelését, 10 százalékos teljes energia-megtakarítást, valamint az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátásának (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10 százalékos növekedését vállalta 2020-ig.

2009-ben a megújuló energiaforrások részaránya Magyarországon 7,7 százalék volt. Az előzetes statisztikai adatok szerint 2010-ben a megújuló energiaforrások felhasználása 8,79 százalékra emelkedett. Ugyanebben az időszakban az EU-ban a megújuló energiaforrások részaránya 1,2 százalékponttal növekedett. A 2010-es adatok szerint egységnyi vásárlóerő-paritáson mért GDP előállításához Magyarországon az EU-átlagnál 15%-kal több energiára van szükség.

Nemzeti Reform Programunkban a három célindikátornak megfelelően intézkedéseink három csoport köré rendszerezhetők, amelyek egyben a három cél elérését szolgálják. Az első csoportba olyan intézkedések tartoznak, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését, a klímaváltozás hatásainak mérsékelését célozzák a Hazai Dekarbonizációs Útiterv 2050 megalkotásával, valamint a zöld, környezetet védő közlekedés fejlesztésével. A második csoportba a megújuló energiaforrások növelését elősegítő intézkedések tartoznak, amelyek eszközei a támogatási programok, valamint a szabályozási környezet javítása, a villamosenergia-rendszer szabályozhatóságának előkészítésére vonatkozó intézkedések. Végül a harmadik csoportba a lakossági, a közintézményi és a gazdasági szféra energiahatékonysági programjai sorolhatóak.

39. Klímavédelmi intézkedéscsoport

Az intézkedéscsoport egyrészt a Hazai Dekarbonizációs Útitervet, másrészt a zöld közlekedési módok fejlesztését tartalmazza.

Az Unió által célként meghatározott kibocsátásmérséklés 2050 viszonylatában nem ad egyértelmű útmutatást arra, hogy Magyarországnak milyen emissziócsökkentési pályát kell bejárnia, tagállami szintű útiterveket első helyen a tagállamoktól vár. A Hazai Dekarbonizációs Útiterv 2050 célja, hogy 2050-ig meghatározza az üvegházgáz-kibocsátások csökkentésének javasolt ütemét a későbbi EU-s szabályozás keretein belül, illetve kijelölje a dekarbonizációs beruházások főbb területeit és forrásait.

A felülvizsgálat alatt álló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) részét képező magyarországi hazai dekarbonizációs útiterv a kulcsfontosságú ágazatok vonatkozásában – úgymint energiaszektor, közlekedés, épített környezet, ipar, mezőgazdaság – megvizsgálja, hogy milyen forgatókönyvek, milyen költségek, illetve előnyök mellett valósítható meg a hazai kibocsátások radikális csökkentése az európai dekarbonizációhoz illeszkedve. Ehhez számos háttér tanulmány (például a 2050-es magyarországi jövőkép, peremfeltételek, valamint az energiatermelési, -átviteli és -felhasználási témakörű), elemzés készítése valósul meg még 2012-ben.

A környezetbarát közlekedési módok elterjesztése magában foglalja a kötött pályás közlekedés fejlesztését, valamint a tömegközlekedésben használt gépjárműpark (autóbuszok) új környezetbarát járművekre történő lecserélését. Kötött pályás közlekedés területén uniós forrásból (KÖZOP) már számos program megkezdődött (pl.: debreceni 2-es villamos projekt, budapesti 4-es metró). A kötött pályás közlekedés jelentős mértékben elősegítheti a zéró emissziót, főként abban az esetben, ha a működtetés zöld energiával történik. A zöld közlekedés kialakításának egyik legfontosabb és részarányában is jelentős része az autóbuszok emissziójának radikális csökkentése a környezetkímélő közlekedési módok és a környezeti fenntarthatóság érdekében. Uniós támogatásból (KÖZOP) és a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) közösségi közlekedésre vonatkozó hitelkiírásából indul a Zöld Beruházási rendszer (ZBR) újabb kibocsátás-csökkentést eredményező programja, amelynek keretében hagyományos üzemű autóbuszok helyett CNG-üzemű autóbuszokat szereznek be a közösségi közlekedésben részt vevő autóbusz társaságok.

40. Intézkedések a megújuló energiaforrások részarányának növelésére

A megújuló energiaforrások felhasználásának növeléséhez az alábbi szabályozási és támogatási eszközökkel tervezzük hozzájárulni:

- 2012. évben tervezzük megkezdeni az új, megújuló és alternatív energiaforrásokból előállított hő- és villamos energia kötelező átvételi rendszere (METÁR) szabályozási környezetének egyeztetését az EU Bizottsággal és a társadalmi partnerekkel. A bioüzemanyagok területén az idei évben a 343/2010. (XII.28.) Korm. rendelet (Büat. Vhr.) módosításával a jövőbeli bekeverési részarányok módosításra kerülnek, továbbá számos, a végrehajtást egyszerűsítő szabály kerül átvezetésre.
- Az Európai Bizottság beleegyezése esetén a támogatási programok közül 2012. évben a KÖZOP-ból átcsoportosítandó kb. 40 Mrd Ft keretösszeggel támogatási konstrukciók meghirdetése tervezett a Környezet és Energia Operatív Programban (KEOP). A Zöld Beruházási Program (ZBR) keretében a jelenleg is nyitva álló napkollektorok beszerzését támogató konstrukció végrehajtása tervezett (támogatási döntés, szerződéskötés, kifizetés), a további lakossági programok indítása az előre nem becsülhető CO₂-kvóta-kereskedelmi bevételek függvénye.

Az intézkedés hatására csökken az energiaimport-függőség és a CO₂-kibocsátás, valamint nő a megújuló energiaforrások előállításának részaránya, hozzájárulva a 2009/28/EK irányelvben meghatározott célok teljesítéséhez. A megújuló energiaforrások alkalmazása lokálisan (a felhasználóknál) csökkenti az energiaköltségeket, valamint – különösen a biomassa esetében – hozzájárul a vidéki foglalkoztatás bővítéséhez.

41. Energiahatékonysági programok

A programok célja a lakosság, a közfeladat-ellátás, valamint a gazdasági szféra energiahatékonyságának javítása. A lakosság és a gazdasági szféra tekintetében folytatjuk a hagyományos építésű lakó-

épületek, az iparosított technológiával épült lakóépületek, az állami és önkormányzati épületek energiahatékony felújítását, valamint a gazdasági szereplők épületenergetikai beruházásainak támogatását.

A közintézmények energiahatékonyságának javítása érdekében a cél olyan hosszú távú, komplex eszközrendszer kialakítása, amely a közfeladat-ellátás energiahatékonyságának javulásán keresztül hozzájárul a költségvetés energiaköltségének mérsékléséhez is. Ezt számos eszközzel kívánjuk elérni, mint energiamentesítő-eszközök, a közfeladat-ellátás energiafelhasználásának felmérése (pl. épületenergia-kataszter), valamint komplex energiahatékonyági felújítások.

Az Európai Bizottság beleegyezése esetén a támogatási programok közül 2012. évben a KÖZOP-ból átcsoportosítandó kb. 120 Mrd Ft keretösszeggel támogatási konstrukciók meghirdetése tervezett a Környezet és Energia Operatív Programban (KEOP) energiahatékonyági programok támogatására.

Az energiahatékonyág növeléséhez mindenképp szükség van szemléletformálásra, amely közvetetten a fogyasztók energia- és környezettudatos magatartására vonatkozik. A környezettudatos társadalom kialakítása érdekében széles körű szemléletformálási programokat tervezünk indítani a fogyasztók energia- és környezettudatos szemléletének formálására, amelynek fejlesztésére irányuló cselekvési terv kerül kidolgozásra 2012-ben (az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Energiastratégiában meghatározott feladat szerint).

A beruházások – amellyel, hogy csökkentik az energiaszükségletet – közvetve jelentős foglalkoztatási és makrogazdasági (adó-, gazdaságfehérítő) hatásokkal járnak.

Oktatás

A magyar gazdaság növekedése és a foglalkoztatás bővülése szempontjából komoly akadályt jelent, hogy az oktatási rendszer kibocsátási szerkezete és minősége sok tekintetben eltér a munkaerőpiac tényleges igényeitől. A legfeljebb általános iskolát végzettek munkaerő-piaci részvétele igen alacsony, foglalkoztatási rátájuk több mint 20 százalékkal elmarad az EU átlagától. Az elmúlt évtizedek oktatási expanziójának hatására a leginkább hátrányos helyzetű – gyakran súlyos készségbeli hiányosságokkal rendelkező – gyermekek nagy számban kerültek ugyan be a szakiskolai képzésbe, de mivel a szakiskolák teljesítménye és hatékonysága fokozatosan romlott, a szakiskolákban az átlagnál magasabb (közel 30 százalékos) a lemorzsolódás, és a belépő hátrányos helyzetű tanulók közel felének nem sikerül képesítést szereznie. Mindezek tükrében a legfontosabb cél a köznevelési rendszer minőségének és hatékonyságának javítása, ezen belül a képzettségi szint javítása, az iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül elhagyók arányának csökkentése.

Jelenleg nincs összhang a foglalkoztatási igények és a felsőoktatás képesítési kínálata között sem. A Bologna-típusú képzési szerkezetben kialakított programok képzési és kimeneti követelményeinek munkaerő-piaci relevanciája gyenge. A diákok növekvő lemorzsolódása fékezi a szükséges mértékű diplomáskibocsátást is. A magyar felsőoktatás fejlesztésének elsődleges feladata a képzési kimenetek és a gazdasági igények közötti összhang erősítése, a képzési tartalmak minőségelvű fejlesztése, ezek eredményeként pedig a foglalkoztatás és a gazdaság versenyképességének javítása. A felsőoktatásból is gyakran úgy kerülnek ki a pályakezdő fiatalok, hogy – jelentős részben közpénzből finanszírozott – diplomáikra a munkaerőpiacon nincs valós igény, s ezért végül csak képzettségüknek nem megfelelő területen tudnak elhelyezkedni. A magyar felsőoktatás fő problémái nem elsősorban a diplomások

számában, hanem az oktatás szerkezetében és általános minőségében keresendők. A magyar felsőoktatás fejlesztésének elsődleges célja tehát a munkaerőpiac számára jobban megfelelő képzési szerkezet kialakítása, és a képzés minőségi átalakítása, amely hozzájárul a gazdaság versenyképességének javításához.

Magyarország a képzettségi szint javítására irányuló Európa 2020 célkitűzéshez kapcsolódva a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának (a 30-34 évesek körében) 30,3 százalékra növelését és a korai iskolaelhagyók¹ arányának (a 18-24 évesek körében) 10 százalékra csökkentését vállalja 2020-ig.

A korai iskolaelhagyók aránya Magyarországon elmarad az Európai Unió átlagától: 2010-ben 10,5 százalék volt (a 18-24 év közötti népességen belül), és az elmúlt években folyamatosan csökkent (2009: 11,2%, 2008: 11,7% Adatforrás: a KSH Munkaerő-felmérése). A lemorzsolódásban elsősorban a hátrányos helyzetű, az iskolában kevésbé sikeres tanulók érintettek. A korai iskolaelhagyás okai között jelentős tényezőként említhetők a szociokulturális hátrányok, amelyek különösen a hátrányos térségekben jelentenek súlyos problémát. E hátrányok leküzdéséhez helyi erőforrásként jelentősen hozzájárulnak a települések kulturális intézményei is, kompetencia- és készségfejlesztő informális tanulási programjaikkal és felzárkóztató foglalkozásaikkal.

A felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők aránya Magyarországon a 30-34 év közötti népességen belül jelenleg (2011-ben) 28,1 százalék, ami az európai átlag alatt van, de az előző évhez képest 2,4 százalékpontos emelkedést mutat (és az elmúlt 10 évben közel 10 százalékponttal növekedett). A 2020. évi célérték elérése érdekében tervezett egyes felsőoktatási intézkedések fő célcsoportja a felsőoktatásban már bent lévő 20-24 évesek. Az arány növelése érdekében olyan intézkedésekre van szükség, amelyek a már felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséget adó képzésben részt vevők sikeres végzését teszik lehetővé, vagy az ilyen képzésben még részt nem vett fiatalokat 2020-ra végzettséget adó képzésbe vonják be.

A Kormány 2011 decemberében fogadta el a Nemzeti Köznevelési Törvényt, amelynek végrehajtása a képzési szerkezetnek a gazdaság igényeihez való nagyobb mértékű igazodását szolgálja. Emellett Magyarország folytatja a korábban megkezdett, a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében tett, óvodai ellátást érintő intézkedéseket, a hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítését. Szintén 2011decemberében került elfogadásra a Nemzeti Felsőoktatási Törvény, amelynek célja a felsőoktatás minőségének fejlesztése, a képzési szerkezet strukturális átalakításával versenyképesebb magyar felsőoktatás létrehozása. A következőkben azokat az intézkedéseket mutatjuk be részletesebben, amelyek az Európa 2020 stratégia keretében vállalt számszerű nemzeti vállalások eléréséhez kapcsolódnak.

42. Minőségi kisgyermekkorai nevelés kiterjesztése, megerősítése

Kutatások támasztják alá, hogy Magyarországon az óvoda sok szempontból kiemelkedő jelentőségű és színvonalú. A rendkívül kiterjedt óvodai hálózat a gyermekek 85 százalékát látja el. Nehézséget jelent ugyanakkor, hogy a leginkább rászoruló gyermekek egy része nem jár óvodába (vagy csak öt-éves korában jut el oda), és ha eljut is, nem feltétlenül kapja meg az életkorának és fejlettségi állapo-

¹ A 18-24 évesek közül azon fiatalok aránya, akik felső középfokú végzettséggel nem rendelkeznek, és az adatfelvétel idején oktatásban, képzésben nem vesznek részt. A felső középfokú végzettség definíciója: középiskolai végzettség, illetve OKJ 3-as szintű szakképesítés.

tának megfelelő segítséget. A 2012. szeptembertől hatályos köznevelési törvény értelmében ezért 2014 szeptemberétől az eddigi 5 éves kor helyett 3 éves kortól lesz kötelező az óvodai részvétel, ezáltal a kisgyermek már kora gyermekkorban közösségben fejlődnek, elősegítve a későbbi sikeres iskolai beilleszkedést és előremenetelt, ami az iskolarendszertől történő korai távozás megelőzését is szolgálja. Az óvodai ellátás kiterjesztésére – úgy is mint az egész életen át tartó tanulás kezdő szakasza megerősítésére – irányuló további intézkedések közül ki kell emelni az óvodai férőhelyek bővítését, az óvodai ellátást fejlesztő programokat, az óvodáztatási támogatást, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai, iskolai nevelésében részt vevő pedagógusok illetménykiegészítését.

43. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma – gyermekek korai iskolaelhagyásának megelőzése (befogadó nevelés-oktatás)

Komplex intézkedéscsomag irányul arra, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességét elősegítse, a befogadó oktatást, együttnevelést szolgálja, javítva ezzel továbbtanulási eredményeiket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét. E cél elérését szolgálja egyrészt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét segítő képességkibontakoztató és integrációs felkészítés, amelynek három fő pillére a pedagógiai módszertani megújulás, a jogszabályi-antidiszkriminációs elemek, továbbá a pénzügyi ösztönzők bevezetése. Ezen túlmenően célzott programok (Arany János programok, tanoda program) és ösztöndíjak (Útravaló) irányulnak a középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, illetve a sikeres továbbtanulás anyagi terheinek enyhítésére is. A kormány a hátrányos helyzetű, kiemelten roma tanulók tanulási és továbbtanulási esélyeinek növelése érdekében – az Útravaló Ösztöndíjprogram, valamint a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány (MACIKA) által finanszírozott programok áttekintésével – 2011 II. félévétől az Útravaló Ösztöndíjprogram esélyegyenlőségi ösztöndíjait is magába foglaló, új, két pillérből álló programot indít ÚTRAVALÓ - MACIKA PROGRAM néven. Az „ISKOLA-HÁLÓ” program a hátrányos helyzetű, kiemelten roma tanulók integrált iskolai felzárkózását segítő iskolai és iskolához kapcsolódó modellértékű programok támogatását szolgálja, illetve az ilyen típusú jó gyakorlatok összegyűjtését, tapasztalataik elemzését és rendszerbe illesztését célozza. Végül a korai iskolaelhagyás korrekciós jellegű intézkedései a „Második Esély” programok, amelyek célja, hogy a középfokú végzettséggel nem rendelkező, az iskolarendszertől lemorzsolódott, részben már nem tanköteles korú fiatalokat segítsék a középfokú végzettség megszerzésében, illetve a tanulói kudarcok csökkentését vállalják új, egyéni igényekre reagáló, tanulást támogató módszerek bevezetésével. A felsorolt intézkedések hatására javulnak a hátrányos helyzetű térségek oktatási feltételei, ami pozitívan érinti a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai előrehaladását.

44. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése

A sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozását a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, a személyre szabott fejlesztés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében biztosítjuk 2012 folyamán EU-s finanszírozású, illetve hazai támogatással megvalósuló programok, intézkedések segítségével az e célra létrehozott tagozaton, osztályban, csoportban – vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt. Ezek a programok elősegítik, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében, oktatásában részt vevő intézmények szervezete és működése alkalmassá váljon az inkluzív nevelés megvalósítására, megújuljon az intézmények pedagógiai gyakorlata. A szakszolgálatok fejlesztésével az a cél, hogy javuljon a szolgáltatáshoz való hozzáférés, a pedagógiai szakszolgálati

intézményben a gyermekek, a tanulók és családjaik Magyarország egész területén azonos színvonalon, helyben vagy a lakóhely körzetében jussanak elérhető, korszerű, komplex, tudatosan szervezett ellátáshoz.

45. Köznevelési Híd-programok

A 2011. decemberben elfogadott köznevelési törvény bevezette a hídprogram koncepcióját. A Köznevelési Híd-programok olyan iskolai rendszerű képzési formát jelentenek, amelyek az alapfokú oktatásban gyengén teljesítő tanulóknak segítséget, az alapfokot elvégezni nem tudóknak pedig esélyt adnak a középfokú továbbtanuláshoz. A Híd-programok többféle típusát különböztetjük meg:

- Az a tanköteles korú tanuló, aki alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, de középfokú iskolába nem nyert felvételt, tanulmányait a Híd I. programban folytathatja. A Híd I. programban nyújtott képzés pótolja a továbbtanuláshoz szükséges, de hiányzó alapvető ismereteket, kompetenciákat.
- Ha az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező tanköteles tanuló tanulmányait középfokú iskolában nem kívánja folytatni, az általános iskola kezdeményezi a tanuló felvételét a Híd II. programba. A Híd II. program a szakiskolai képzés megkezdésére készíti fel azokat a tanulókat, akik általános iskolai tanulmányaikat a tankötelezettségük végéig nem tudták teljesíteni. A Híd II. programban nyújtott képzés tanulásra motivál, fejleszti a szakma elsajátításához szükséges készségeket.

A Híd-program pozitívan érinti az érintett tanulókat és családjaikat, több fiatal kerül ki az oktatási rendszerből szakmai végzettséggel.

46. A közoktatás céljainak megvalósulását támogató, a kulturális intézmények által nyújtott nem formális és informális tanulási formák és programok

A kulturális intézmények (művészeti intézmények, könyvtárak, múzeumok, közművelődési intézmények) által nyújtott nem formális és informális tanulást támogató programok elősegítik a gyermekek, tanulók személyiségfejlődését, kreatív képességeinek kibontakoztatását, hátrányainak kompenzálását. Az egyenlő esélyű hozzáférés érdekében fontos a kulturális értékek elérhetőségének javítása a digitalizálás révén a kistelepüléseken is elérhető tartalmakkal. Az intézkedés egyaránt szolgálja az Európa 2020 Stratégia két célkitűzését: a korai iskolaelhagyók arányának és a szegénységben élő népesség számának csökkentését.

Az oktatási reform

Az alábbiakban röviden bemutatjuk a folyamatban lévő magyar köz- és felsőoktatási reform fő céljait, irányait, lépéseit, valamint az Európa 2020 Stratégia oktatási célkitűzéseihez való kapcsolódását.

A köznevelési rendszer átalakítása

Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítását és fejlesztését, a korai iskolaelhagyók arányának csökkentését, a képzettségi szint növelését, tehát az oktatás minőségének, hatékonyságának és eredményességének javítását a köznevelési rendszer az alábbiakkal támogatja:

Szabályozási megoldások

A 2012. szeptember 1-étől hatályos Nemzeti köznevelési törvény

- ingyenes és kötelező, mindenki számára hozzáférhető alapfokú és középfokú oktatáshoz való jogot biztosít az érettségi, illetve az első szakképesítés megszerzéséig

- előírja, hogy minden gyermek tanköteles 16 éves koráig, ami nem jelenti azt, hogy a tanuló kikerül az iskolarendszerű oktatásból, a korai iskolaelhagyás megelőzését a kora gyermekkori nevelés erősítése, korszerű pedagógiai módszerek szolgálják, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok esetében – hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanulók – célzott programok (képeség-kibontakoztató felkészítés, ösztöndíjprogramok, Arany J. program) a lemorzsolódottak számára a Híd-program tankötelezettségi korhatáron túli eleme és második esély programok állnak rendelkezésre.
- a társadalmi leszakadás megakadályozása, az iskolai sikeresség elősegítése érdekében rendelkezik a kisgyermekkori nevelés megerősítéséről, felzárkózást segítő oktatás-szervezésről (differenciált fejlesztést segítő kiscsoportos foglalkozások), korrekciós megoldásokról (Híd-programok), tehetség-gondozásról,
- alkalmazza a különleges bánásmódot, pedagógiai odafigyelést igénylő csoportok meghatározását szolgáló definíciókat,
- a rendszer átjárhatóságának biztosítása érdekében a szakiskolát végzettek évfolyam-beszámítással kétéves programban tanulhatnak tovább érettségit adó képzésben.
- a pedagógiai tevékenység mérésével, értékelésével, pedagógiai-szakmai, törvényességi ellenőrzési rendszer működtetésével, végzettségi és szakképzettségi követelményekkel járul hozzá a közoktatás minőségének javításához.

A 2012-ben hatályba lépő és 2013 szeptemberétől alkalmazandó új Nemzeti alaptanterv

- egységesen átadandó műveltségterületet határoz meg, rögzíti az Európai Unió által közös fejlesztési célként megjelölt kulcskompetenciákat, a nevelő-oktató munka közös értékeit, kötelező céljait, ismeret-, készség- és képességjellegű követelményeket, ezzel biztosítja a minőségi oktatáshoz való hozzáférés garanciáját,
- kiemelt figyelmet fordít az alapkészségek minél jobb elsajátítására, javítva ezzel a továbbtanulási eredményeket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét.

Szerkezeti megoldások

Az oktatás, képzés és a gazdaság közötti kapcsolatok erősítését célozzák a közoktatást érintő szerkezeti változások. Annak érdekében, hogy az iskolát képesítés nélkül elhagyó tanulók munkaerő-piaci esélyei javuljanak, a kormány bevezette a hároméves szakképzést. A szakiskolákban az utóbbi években a lemorzsolódás azelőtt jelentkezett, mielőtt a szakma tanulása egyáltalán elkezdődött volna. A hároméves szakképzéssel az általános iskola elvégzése után a tanulók közvetlenül beléphetnek a szakképzésbe, és ezzel együtt csökkenhet a lemorzsolódás, korábban szerezhetnek szakmai végzettséget.

Az intézményfenntartást érintő strukturális változás, hogy fő szabály szerint az állam a fenntartó, cél az intézményrendszer szétaprózottságából adódó problémák kezelése, a költség-hatékonyság javítása.

Képesítési rendszer alakítása

A magyar képzési rendszer sajátosságaiból adódóan új képzési jegyzék, illetve az ahhoz kapcsolódó, újrafogalmazott szakmai és vizsgakövetelmények kerülnek kidolgozásra az iskolarendszerű, és az iskolarendszeren kívüli képzésben. Az új szakmai és vizsgakövetelmények megfogalmazásában erőteljesen érvényesül a kompetenciafejlesztés szempontja.

Minőségi oktatáshoz történő hozzáférés szélesítése

Magyarországon erős az összefüggés a tanulók tanulási lehetőségei, iskolai teljesítménye, későbbi pályaválasztása, munkaerő-piaci sikeressége és egyéni-családi szociokulturális háttérjellemezői között. Az egész életen át tartó tanulásban való későbbi részvétel meghatározó tényezői között található a munkaerő-piaci státusz, az iskolai végzettség, szociokulturális és települési jellemzők. A beavatkozási területek és fejlesztési irányok célja a társadalmi és területi különbségek mérséklése.

Korrekciós megoldások

Az oktatási rendszert alacsony iskolázottsággal elhagyók számára az iskolarendszerű felnőttoktatás korrekciós lehetőség. Az általános iskolai, illetve középfokú végzettséget adó programok lehetővé teszik, hogy a foglalkoztatásból kiszoruló csoportok bekapcsolódhassanak a legális munkaerő-piaci foglalkoztatásba.

A felsőoktatási rendszer átalakítása

1. Felsőoktatáshoz való hozzáférés szélesítése

1.1. Esélyteremtés és szociális dimenzió bővítése

A magyar állam kiterjedt támogatási rendszerrel segíti elő a felsőoktatási intézményekbe való bejutást. Ennek eredményeként 2011-ben a felsőoktatási rendszerben lévő hallgatók kétharmada teljes állami támogatásban részesült. Ez az arány a 2012-ben belépők esetén is biztosítható állami ösztöndíjas és részösztöndíjas támogatási formával.

1.2. A felsőoktatási szakképzés fejlesztése

A képzési szerkezet racionalizálásának elemeként 2013-tól új képzési formaként jelenik meg a felsőoktatási szakképzés (a jelenleg megszűnőben lévő felsőfokú szakképzés átalakításával), amely fontos szerepet játszhat abban, hogy 2020-ig a vállalt célok irányába növeljük a felsőfokú végzettségűek arányát. Ez a szakképzési forma (ISCED 5. szint) rugalmasan szolgálja a gazdaság szakemberigényét, ugyanakkor belépést biztosít a felsőoktatási alapképzésekbe.

2. Képzési előmenetel erősítése, lemorzsolódás csökkentése

2.1. Hallgatói motiváció erősítése

Tekintettel a növekvő lemorzsolódásra és a tanulmányok elnyújtására, célul tűztük ki a hallgatók felelősségének és motivációjának erősítését, ezért felmenő rendszerben az állam az ösztöndíjasaktól a képzési idő másfélszeres idején belül megköveteli a diploma megszerzését, máskülönben az ösztöndíj 50%-át vissza kell fizetni. Az ösztöndíjszerződés tehát valódi ösztönző eszköz, amelyet szabad döntés alapján lehet igénybe venni.

2.2. Hallgatói kiválóság elismerése

A tudományos utánpótlás biztosítása és a hallgatói kiválóság elismerése érdekében a kiemelt kutatási illetve tanulmányi eredményekkel rendelkező hallgatók elismerése szükséges.

2.3. Idegennyelv-tudás javítása

Továbbra is fontos az idegennyelv-tudás fejlesztése a felsőoktatásban, hiszen az idegen nyelv tudásának hiánya sok esetben az oklevél megszerzésének a gátja. Az ezen a területen indított, ESZA fejlesztési forrásokból támogatott projektek célja, hogy a hallgatóknak lehetőségük nyíljon idegen nyelvű kurzusokon és képzéseken való részvételre, ami javítja mind az oktatók, mind a hallgatók mobilitási programokban való részvételének arányát és határfokát.

2.4. Támogató szolgáltatások

A hallgatólemorzsolódás egyik oka a tanulmányi és karrier lehetőségekkel kapcsolatos információ hiánya. A képzési út tervezhetősége érdekében a hallgatói tanácsadói rendszer és a karrierszolgáltatások fejlesztése szükséges. Cél, hogy a hallgató rugalmasan tudjon a képzési és elismerési eljárások között eligazodni és a készségeit fejleszteni.

II. Felsőoktatási modernizáció

2011-ben Magyarország a gazdasági válságból való gyors kilábalás, az európai gazdaság globális versenyképességének javítása és az Európa 2020 Stratégia hosszú távú céljait egyaránt szolgáló szerkezeti reformok gyors és következetes végrehajtását fogalmazta meg. Ennek keretében került sor az új nemzeti felsőoktatási törvény elfogadására. 2012-ben feladatunk a felsőoktatás területén az állami szerepvállalás jellegének és mértékének újragondolása.

1. A stratégiai tervezés megújítása

1.1. Fejlesztés-centrikus állami támogatási rendszer

Az állami támogatás kizárólag mennyiségi bemeneti tényezőként alapuló jelenlegi modelljéről olyan egyes modellre kívánunk átállni, amely fejlesztés-centrikus támogatási elemeket is tartalmaz. Az új modell a költségvetési források egy részét a felsőoktatási intézmény fejlődési-fejlesztési képességének és stratégiai célkitűzéseinek fejlesztéspolitikai értékeléséhez rendeli.

1.2. Gazdaságvezérelt fejlesztéspolitika

A felsőoktatás képzési és kutatási tervezését a gazdaság és az innováció szereplőivel összehangolva kell végezni. A képzések tartalmi fejlesztésének, a képzettségi kimeneteknek igazodniuk kell a gazdaságstratégiai célokhoz és elvárásokhoz. Az intézményi fejlesztési tervekben megjelenik a kiemelt iparágakhoz való illeszkedés kívánalma, illetve a fejlesztési tevékenységek egy része célzottan a gazdasági szektorral való együttműködések fejlesztését támogatja. Kiemelt cél a műszaki és természettudományi képesítések arányának jelentős növelése.

2. Minőség alapú ágazatpolitika

2.1. Minősítési eljárások bevezetése intézményi funkciók alapján

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény három minősítési eljárást vezet be, amelyek keretében a felsőoktatási intézmények egyes célfeladatok mentén többlettámogatáshoz juthatnak.

2.2. Minőségértékelés és –fejlesztés

A felsőoktatási minőségügy tekintetében kiemelt szerep jut – az új felsőoktatási törvény által megerősített – Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak. A MAB a nemzetközi gyakorlat szerint működő, nemzeti hatáskörű, a felsőoktatási intézmények és képzési, tudományos kutatási, illetve művészeti alkotótevékenységük állami elismeréséhez szükséges külső minőségértékelést végző testületként működik a felsőoktatás rendszerében.

3. Nemzetközi képességek erősítése és az európai mobilitás bővítése

A magyar felsőoktatás sikeres európai integrációjának alapfeltétele az oktatás nemzetközi jellegének megerősítése. E cél elérése érdekében összetett beavatkozásra van szükség. Fontos a hallgatói mobilitás elősegítése, mely a hazai ágazati és intézményi stratégiákban is jelentős szerepet kap, valamint kiemelt szerepet kap a hazai felsőoktatás vonzerejének növelése, mely többek között a felsőoktatási intézmények speciális irányú fejlesztését igényli.

47. Felsőoktatáshoz való hozzáférés szélesítése

A magyar állam kiterjedt támogatási rendszerrel segíti elő a felsőoktatási intézményekbe való bejutást. Ennek eredményeként 2011-ben a felsőoktatási rendszerben lévő hallgatók kétharmada teljes állami támogatásban részesült. Ez az arány a 2012-ben belépők esetén is biztosítható állami ösztöndíjas és részösztöndíjas támogatási formával. A költségtérítéssel járó képzésben részt vevők számára a Kor-

mány rendeletben maximálta az egyetemek által kérhető költségtérítés összegét, valamint az állami intézmények számára nincs korlátozva a költségtérítéses hallgatói létszám. Az esélyteremtés még szélesebbre nyitása érdekében az állam a Diákhitel II. program keretében minden új belépő diák számára biztosítja felsőoktatáshoz való ingyenes hozzáférést. A képzési szerkezet racionalizálásának egyik intézkedése a 2013-tól új képzési formaként megjelenő felsőoktatási szakképzés (a jelenleg megszűnőben lévő felsőfokú szakképzés átalakításával), amely fontos szerepet játszhat abban, hogy 2020-ig a vállalt célok irányába növeljük a felsőfokú végzettségűek arányát. Ez a szakképzési forma (ISCED 5. szint) rugalmasan szolgálja a munkaerőpiac szakemberigényét, ugyanakkor belépést biztosít a felsőoktatási alapképzésekbe.

48. Képzési előmenetel erősítése, lemorzsolódás csökkentése

Tekintettel a növekvő lemorzsolódásra és a tanulmányok elnyújtására célul tűztük ki a hallgatók felelősségének és motivációjának erősítését, ezért felmenő rendszerben az állam az ösztöndíjasaktól a képzési idő másfélszeres idején belül megköveteli a diploma megszerzését, máskülönben az ösztöndíj 50%-át vissza kell fizetni. Az ösztöndíj-szerződés valódi ösztönző eszköz, amelyet szabad döntés alapján lehet igénybe venni.

A tudományos utánpótlás biztosítása és a hallgatói kiválóság elismerése érdekében önálló program indul az Európai Szociális Alap támogatásával.

Az idegennyelv-tudás fejlesztése területén indított, uniós fejlesztési forrásokból támogatott projektek célja, hogy a hallgatóknak lehetőségük nyíljon idegen nyelvű kurzusokon és képzéseken való részvételre, ami javítja mind az oktatók, mind a hallgatók mobilitási programokban való részvételének arányát és hatáskörét. A projektek fő eszközei a felsőoktatási nyelvi oktatás módszertanának megújítása, az intézményi szintű fejlesztések és nyelvi képzések lebonyolítása. Az intézkedések, programok elvárt eredménye a magyar oktatási rendszerben szerzett diplomák, oklevelek nemzetközi munkaerő-piaci elismertségének javulása.

Annak érdekében, hogy a hallgató rugalmasan tudjon a képzési és elismerési eljárások között eligazodni és a készségeit fejleszteni, uniós forrásból (ESZA) 2012 folyamán olyan hallgatói szolgáltatásokat (karrier-tanácsadási és tutorális tevékenységek) biztosítunk a felsőoktatásban résztvevők számára, melyek a hallgatók mielőbbi diplomához való jutását segítik elő.

49. A stratégiai tervezés megújítása a felsőoktatás finanszírozása területén

Az állami támogatás kizárólag mennyiségi bemeneti tényezőkön alapuló jelenlegi modelljéről olyan vegyes modellre kívánunk átállni, amely fejlesztéscentrikus támogatási elemeket is tartalmaz. Az állami intézményeknek négy évre szóló középtávú fejlesztési tervet (Intézményfejlesztési Terv – IFT) kell megfogalmazniuk 2012. június 30-ig, amelyre az állami kiegészítő támogatás épül. A támogatás általános célja az állami felsőoktatási intézményekben rendelkezésre álló kapacitások integrált kihasználását célzó fejlesztések révén a hatékonyabb és minőségelvű működés. Az új felsőoktatási törvény létrehozta a *Felsőoktatási Tervezési Testületet*, amely felméri a felsőoktatással kapcsolatos társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci igényeket és szükségleteket, és az oktatáspolitikai döntéseket megalapozó elemzéseket készít, kutatást végez.

A felsőoktatás képzési és kutatási tervezését a gazdaság és az innováció szereplőivel összehangolva szükséges végezni. Az intézményi fejlesztési tervekben megjelenik a kiemelt iparágakhoz való illesz-

kedés kívánalma, illetve a fejlesztési tevékenységek egy része célzottan a gazdasági szektorral való együttműködések fejlesztését támogatja. Kiemelt cél a műszaki és természettudományi képesítések arányának jelentős növelése. A Kormány a 2012-es felvételi eljárásban, az államilag támogatott létszám mintegy 70 százalékát az informatikai, a műszaki és a természettudományi képzési területeken biztosítja. (2011-ben ugyanez az arány csak 48 százalék volt.) A reáltudományok és a műszaki szakok iránti érdeklődés felkeltése, a képzés színvonalának növelése, a képzést segítő infrastruktúra-fejlesztéssel, -bővítéssel, a tananyagok modernizálásával és az oktatók továbbképzésével kiemelt támogatásban részesül.

50. Minőség alapú ágazatpolitika

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény többféle minősítési eljárást vezet be, amely keretében a felsőoktatási intézmények kiemelt vagy kutatói státuszt kaphatnak, és egyes célfeladatok mentén többlettámogatáshoz juthatnak.

A felsőoktatási minőségügy tekintetében kiemelt szerep jut – az új felsőoktatási törvény által megerősített – *Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak*.

51. Nemzetközi képességek erősítése és az európai mobilitás bővítése

A képzési rendszer rugalmassá tétele elősegíti a hallgatók már megszerzett tudásának elismertetését, ezáltal könnyebbé téve az európai felsőoktatási intézmények közötti átjárhatóságot. A felsőoktatási hallgatók mobilitásának támogatására új komplex programok indulnak. A felsőoktatási nyelvi képzés fejlesztése lehetővé teszi a hallgatók minél nagyobb arányú bevonását a mobilitási programokba. Végül az intézmények és az egész oktatási ágazat nemzetközi kapcsolatainak kiépítése hangsúlyosabb szerepet fog kapni a jövőben.

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény által bevezetett „kiemelt felsőoktatási intézmény” minősítés célja egyes felsőoktatási intézmények nemzetközi jellegének nagyarányú felerősítése.

Társadalmi felzárkózás

A rendelkezésre álló statisztikák szerint Magyarországon összesen 2,9 millió ember él szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben. Ez a teljes népességhez viszonyítva (29,9 százalék) magasabb, mint az EU átlaga, és a Magyarországhoz hasonló fejlettségű kelet-közép-európai tagállamok közül is a magasabbak közé tartozik. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket, illetve a roma népességet, akiknek nagy többsége – a kb. 750 ezresre becsülhető roma népességen belül hozzávetőleg 500-600 ezer fő – mélyszegénységben él. A gazdasági válság és az államháztartás feszített helyzete Magyarországon is kedvezőtlenül érintette a szegénységi küszöb alatt élőket, ennek ellenére a magyar Kormány fontos célkitűzése a hátrányos helyzetűek helyzetének javítása annak érdekében, hogy a gazdaság által megtermelt javakból – az ország pénzügyi teherbírásához képest – ők is méltányos részhez juthassanak.

Magyarország az Európa 2020 Stratégia szegénységi céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 százalékos csökkentését vállalja 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.

A 2011. évi Nemzeti Reform Program készítésekor rendelkezésre álló legfrissebb (2008. évi) bázisadat alapján a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők száma 2,83 millió fő volt; az azóta elérhetővé vált frissebb statisztikai adatok szerint ez a szám 2009-ben és 2010-ben is emelkedett (összesen kb. 150 ezer fővel), ami a gazdasági válság, a növekvő munkanélküliség és a fiskális kiigazító intézkedések alacsony jövedelműekre gyakorolt negatív hatásaival magyarázható. A részletes statisztikák szerint a legnagyobb romlás a három mutató közül az abszolút szegénység mértékét legjobban közelítő súlyos anyagi deprivációban élők arányában volt tapasztalható, miközben a gyermekes háztartások relatív szegénységi rátája csak kismértékben romlott, az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya pedig alig változott. Mindhárom mutató korcsoportos bontásából az állapítható meg, hogy a mutatók értékének romlása elsősorban a gyermekek körében következett be. A 2008-2010 közötti időszak adatai és a jelenleg ismert folyamatok (az államháztartás feszített helyzete, strukturális reformok rövid távú társadalmi hatásai) ismeretében a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők száma várhatóan összességében még 2011-ben sem javult. A súlyos anyagi deprivációban élők arányának csökkenése az általános gazdasági teljesítménnyel összefüggésben, a gazdasági növekedés felgyorsulásától várható, míg az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők arányának mérséklődése a foglalkoztatási ráta javulásával párhuzamosan következhet be.

A szegénységben élők számának csökkentését a magyar Kormány elsősorban komplex programokkal kívánja elérni, több ágazat összefogásával minőségi javulásra törekedve a hátrányos helyzetű területeken, összhangban a 2011 végén elfogadott Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megközelítésével. A szegénységben élők számának csökkentésére irányuló tervezett intézkedések fő jellemzőiket tekintve jól köthetők az egyes indikátorokhoz. A szegénységben élő gyermekes háztartások arányának javítását szolgálják a társadalmi hátrányok átörökítését csökkentő intézkedések. A leghátrányosabb helyzetű csoportok társadalmi felzárkózásának támogatására, munkaerő-piaci esélyeinek növelésére, közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítására irányuló intézkedésektől – összhangban a foglalkoztatási intézkedésekkel – az aktív kereső nélküli háztartásban élők arányának csökkentése várható. A súlyos anyagi deprivációban élők arányát csökkentik a megélhetés biztonságának elősegítését célzó intézkedések. Ezek célcsoportjai egyebek mellett az alacsony jövedelmű, lakhatási problémákkal küzdő családok. A romák foglalkoztatásának elősegítésére számos intézkedés irányul, köztük a roma szakemberek foglalkoztatásba ágyazott képzésének támogatása.

52. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia elfogadása

Az Európai Unió Nemzeti Roma Integrációs Stratégiák Európai Keretrendszeréhez illeszkedően 2011 végén elfogadott, 10 évre szóló Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia célja a leghátrányosabb helyzetűek felzárkóztatásához szükséges átfogó megközelítésmód biztosítása, ezért a szakpolitikák összehangolására, a felzárkózás elveinek horizontális érvényesítésére törekszik a mélyszegénységben élők, a szegénységben élő gyermekek és a romák társadalmi integrációja érdekében. A Kormány a Stratégiával együtt elfogadta annak 2012-2014 közötti időszakra vonatkozó kormányzati intézkedési

tervét is, amely a gyermekek jól-léte, az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakhatás, valamint az érintettek bevonása, a diszkrimináció elleni küzdelem beavatkozási irányok mentén határoz meg intézkedéseket.

53. A leghátrányosabb helyzetű csoportok, mélyszegénységben élők, romák foglalkoztathatóságának javítása, munkaerő-piaci esélyeinek növelése

A tartósan munkanélküli, inaktív, mélyszegénységben élő népesség széles rétegeit elérő képzési, kompetenciafejlesztési programok indulnak a foglalkoztathatóságuk javítása érdekében. A programok egy része a szegregált lakókörnyezetben élők leszakadása, az etnikai és szociális szegregáció megfékezésére irányul, komplex, foglalkoztathatóságuk és munkaerő-piaci integrációjuk, a szociális ellátórendszerhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítására irányuló tevékenységekkel. A komplex program olyan tevékenységeket tartalmaz, mint a folyamatos szociális munka, motiváló képzések, önálló életvitelre képessé tevő programok támogatása és a lakhatási körülmények javítása. A hátrányos helyzetű térségekben továbbá olyan támogató, tanácsadó szolgáltatásokat hozunk létre, amelyek hatékonyan szolgálják a foglalkoztathatóság erősítését, lehetővé teszik, hogy később e hátrányos helyzetű, gyakran fogyatékkal élő emberek hagyományos képzési, illetve foglalkoztatási programokba sikeresen bekapcsolódhassanak.

A roma nők társadalmi befogadásának és foglalkoztatásának elősegítése érdekében szociális és gyermekjóléti szakmákra való felkészítésük és ilyen intézményekben történő foglalkoztatásuk előkészítése történik meg. A program egyben lehetőséget ad arra, hogy megerősödjön a kapcsolat a roma közösségek és a szociális intézmények között, ezáltal javuljon a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés és ellátottság.

A fenti célok megvalósításához a magyar Kormány jelentős mértékben kívánja felhasználni az EU-s forrásokat.

A fenti programok az Országos Roma Önkormányzattal konzultációban kerülnek kidolgozásra, megvalósításukban pedig koordinatív szerepet játszik a 2011-ben 11 Regionális Képző Központ bázisán létrejött Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI). A TKKI állami felnőttképzési és kutatás-módszertani intézmény, amely kiemelt feladatként segédkezik a közfoglalkoztatási rendszer működtetésében és a hátrányos helyzetű rétegek – romák, álláskereső, alacsony végzettségűek, megváltozott munkaképességűek, hátrányos helyzetű térségekben élők – felzárkózásában, foglalkoztathatóságának és életkörülményeinek javításában. Az Intézet feladata többek között a hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése, a társadalmi felzárkózást akadályozó lakhatási feltételek javítása, közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok kiemelt kezelése.

A leghátrányosabb helyzetű csoportok, romák foglalkoztatási helyzetének javításához jelentős mértékben hozzájárulnak a Foglalkoztatási fejezetben bemutatott aktív munkaerő-piaci politikák, a munkavállalást elősegítő adókedvezmények, a szociális gazdaság lehetőségei és a közfoglalkoztatás.

54. Gyermekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelése

Az integrált térségi gyerekesély programok célja az ország leghátrányosabb helyzetű térségeiben élő gyermekek esélyeinek növelését, jól-létének javítását megalapozó „beruházások elindítása”, amelyek számukra fontos intézményi, szervezeti és társadalmi működésbeli változásokat indítanak el. A fejlesztések egy része olyan hiányzó, jó minőségű szolgáltatásokat tartalmaz, mint kora gyermekkori Biztos

Kezdet Gyerekház, szegregátumokban működő *settlement* típusú munka, szabadidős és iskolai felzárkózást segítő szolgáltatások, nyári tábor, egészségügyi szűrések. A fejlesztésekbe a gyermekek mellett a családok is bevonásra kerülnek, olyan szolgáltatásokkal, mint a szülői kompetenciák fejlesztése, családtervezési és háztartási ismeretek gyarapítása, adósságkezelés. Összességében, a 2012-re tervezett fejlesztéssel együtt (2012-ben 15 kistérséget vonunk be) az ország legalább 23 leghátrányosabb helyzetű, cigány emberek által is sűrűn lakott kistérségében mintegy százezer gyermek esélyteremtését segítik uniós forrású integrált térségi programok. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózási esélyeinek javítására irányul az iskolai szociális munka is, amelynek célja, hogy a 6-16 éves korosztály számára minden tanintézményben elérhető legyen speciálisan felkészült segítő szakember, aki mentális segítségnyújtással, a szociális munka eszközeivel (például prevenció, egyéni esetkezelés, csoportos esetmunka stb.) képes hathatós segítséget biztosítani a rászoruló tanulók számára, a felmerülő problémák felismerésében kezelésében és megoldásában. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük a romák, valamint a gyermekek, csecsemők egészségére irányuló ellátórendszer fejlesztése, célzott és programozott szűrések folytatása is a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózását segíti elő: a Nemzeti Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Program keretében a hozzáférést biztosító hálózat- és kapacitásbővítéssel javul az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A társadalmi hátrányok átörökítésének mérséklése érdekében szükséges a hátrányos helyzetű tanulók tanulási és továbbtanulási esélyeinek növelése, és tekintettel arra, hogy a legrosszabb továbbtanulási esélyű gyermekek körében a roma származású gyermekek aránya nagyon magas, a roma származású tanulók minél magasabb arányban történő elérése, bevonása is fontos cél. A korai lemorzsolódás, az alapvető kompetenciák ebből eredő hiánya gátolja a munkaerőpiacra jutás feltételeként a képzettség megszerzését, ezért szükséges az atipikus tanulási formákon, alapkészségeket fejlesztő foglalkozásokon keresztül a hátrányos helyzetű csoportokat képessé tenni a tanulásra. Ehhez a kulturális terület szolgáltatásai, a településeken jelen lévő, közösségi helyszíneként is szolgáló kulturális intézmények megfelelő bázist jelentenek. Mindezek az intézkedések szorosan kapcsolódnak az oktatási célkitűzéshez is (sikerük csak az iskolai lemorzsolódást csökkentő intézkedésekkel szoros összhangban biztosítható), ezért részletesebben az oktatási célkitűzés kapcsán mutatjuk be őket.

55. Bentlakást nyújtó szociális intézmények modernizálása, támogatott lakhatás bevezetése

A bentlakásos intézményekben élő fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és hajléktalan emberek számára olyan ellátási forma kerül kialakításra, amely összekapcsolja a lakhatást és a szociális ellátásokat, oly módon, hogy az ellátás az intézmény által bérelt vagy tulajdonolt lakásban/házban történik, s ehhez kapcsolódnak az ellátott számára szükséges szolgáltatások. A támogatott lakhatásban élőknek így nem kell nagy létszámú intézményekben lakniuk, ellátásuk során nagyobb szerep jut az önrendelkezésnek, az önállóságnak, a társadalmi és családi kapcsolatok megerősítésének, a készségek, képességek fejlesztésének.

56. A társadalmi felzárkózás céljainak átfogó érvényesítése

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában megfogalmazott célok megvalósításához nélkülözhetetlen az ágazatok közötti együttműködések erősítése, koordinációja, valamint a települési, kistérségi szinten a stratégia céljainak megfelelő szakpolitika-alkotás támogatása. Az ágazatközi koordináció, az együttműködési és szabályozó rendszerek kialakításának céljait szolgálja uniós forrásból *A társadalmi felzárkózás szakpolitikai eszközeinek integrált fejlesztése és a területi együttműködések esélyegyenlő-*

ség elvű fejlesztésének modellezése a közszolgáltatások terén című kiemelt projekt. A települési önkormányzatok továbbá 2012. november 1-től az államháztartás alrendszeréből, illetve az európai uniós forrásokból származó, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhetnek, ha hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkeznek. Ennek keretében helyzetelemzést kell készíteniük a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozniuk a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A roma közösség aktivizálását, bevonását szintén uniós kiemelt projekt szolgálja. A projekt támogatja a cigány kisebbségi önkormányzatok humán erőforrás kapacitásának erősítését, amelynek révén a helyi adottságokra épülő, a cigány kisebbség felzárkózását segítő programok megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges ismeretek és készségek képzése történik meg a cigány kisebbségi önkormányzatok választott képviselői és/vagy munkatársai számára, a hatékonyabb és hangsúlyosabb részvétel érdekében.

Az eddigiekben felsorolt kiemelt intézkedéseken túlmenően a következő tervezett, illetve végrehajtás alatt álló intézkedések is a szegénységben élők számának csökkentésére irányulnak (ezekről az intézkedésekről a Nemzeti Reform Programhoz csatolt 1. számú mellékletben található részletesebb információk):

57. Szociális földprogram

58. Tanulási partnerségek

59. Közoktatási sportlétesítmények fejlesztési programja

60. Iskolatej program

61. Iskolagyümölcs program

A Nemzeti Reform Program intézkedéseinek hozzájárulása az Európa 2020 Stratégiához kapcsolódó nemzeti vállalások teljesítéséhez

Az Európa 2020 Stratégia kiemelt célindikátorainak alakulása a következő két év időhorizontján – a Nemzeti Reform Programban bemutatott intézkedések hatásait is figyelembe véve – a következőképpen becsülhető:

- A *foglalkoztatottak száma* becslésünk szerint 2012-ben 1%-ot, 2013-ban pedig 2%-ot meghaladó ütemben emelkedik. A Nemzeti Reform Programban tervezett intézkedések a foglalkoztatási célindikátorra összességében pozitív irányban hatnak, a foglalkoztatás bővítését segítik elő, ami a magyar Kormány legfontosabb gazdaság-, fejlesztés- és társadalompolitikai célja. A tervezett intézkedések egy része (különösen a strukturális intézkedések) elsősorban hosszabb távon fejti ki hatását, a foglalkoztatási rátát ugyanakkor számos tényező befolyásolja a tervezett intézkedések végrehajtásán kívül (külső körülmények, makrogazdasági környezet stb.), és ezen hatásoknak az intézkedések közvetlen hatásaitól történő pontos elkülönítésének módszertana rendkívül bizonytalan. Így a Nemzeti Reform Programban szereplő intézkedések foglalkoztatási rátára gyakorolt hatásainak számszerűsítése csak a rendelkezésre álló információk alapján történő becsléssel lehetséges.
- A *kutatás-fejlesztési ráfordítások* szintje 2013-ig várhatóan a bruttó hazai termék 1,2-1,3 százalékára emelkedik (a 2010. évi 1,16 százalékos szintről). A Nemzeti Reform Programban szereplő intézkedések 2012-re alapvetően a támogatási rendszer továbbfejlesztését tűzik ki célul, összességében az állami finanszírozás növelése nélkül, így az intézkedések pozitív hatásai csak többéves időtávon bontakoznak ki teljesen (egyrészt a kutatási infrastruktúra fejlesztése, másrészt a továbbfejlesztett programok által a célcsoportokban indukált magatartásváltozás eredményeként). Ezen kívül az üzleti környezet fejlesztésére irányuló intézkedések is fontosak a célindikátor alakulása szempontjából.
- A teljes energiafelhasználáson belül a *megújuló energiaforrások részaránya* 2013-ig legalább 7,5 százalékra emelkedik (a 2008. évi 6,6 százalékos szintről).
- Az ESD Irányelvvél összhangban a 2009-2016 közötti időszak alatt a végső energiafelhasználásban összesen 9% (tehát átlagosan évi 1%) *energia-megtakarításra* számítunk.
- Az oktatásban, képzésben nem részesülő, *legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkezők* arányának számottevő változására 18-24 éves népességen belül rövid távon nem lehet számítani (a 2010. évi 10,5 százalékos szinthez képest), tekintettel az elmúlt középtávú időszak adataiból kirajzolódnó stagnáló trendre, az intézkedések közép- és hosszú távú hatásmechanizmusára, illetve arra a tényre, hogy a nagyobb volumenű fejlesztési források felhasználása 2012 második félévében kezdődhet meg.
- A *szegénységben élő népesség csökkentése* célt illetően, várakozásaink szerint a következő egy-két év alatt – a gazdasági válság hatásainak ellenére – a gyermekes családok szegénysége és az anyagi depriváció a jelenlegi szinthez képest nem változik, az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya pedig – a gazdaság- és foglalkoztatás-élénkítő programok nyomán – várhatóan javul mintegy 1 százalékkal (a 2010-es 11,8%-ról 11%-ra).

II.5. A 2011. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása

Az Európai Unió Tanácsa 2011. július 12-én fogadta el Magyarország 2011. évi Nemzeti Reform Programjáról szóló ajánlásait (országspecifikus ajánlások), illetve Magyarország 2011–2015 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról szóló véleményét. A Magyarország számára megfogalmazott országspecifikus ajánlások konzisztensek a 2011. évi Nemzeti Reform Program fő célkitűzéseivel, így a Nemzeti Reform Programban tervezett intézkedések végrehajtása nagyrészt az országspecifikus ajánlások szempontjából is adekvát kormányzati választ jelent. A következőkben röviden áttekintjük, hogy az országspecifikus ajánlásokra válaszolva Magyarország milyen – többnyire

a 2011. évi Nemzeti Reform Programban is szereplő, de részben azon túlmenő – intézkedéseket hajtott végre.

Államháztartási hiány csökkentése

Az államháztartási hiány csökkentése érdekében az Európai Unió Tanácsa a következő ajánlást fogalmazta meg Magyarországra számára:

A túlzott hiány tartós megszüntetésére vonatkozó tanácsi ajánlásnak való megfelelés érdekében [Magyarország] fokozza a költségvetési erőfeszítést többek között azzal, hogy 2011-ben kerülje el a strukturális egyenlegnek a tervezett, a GDP 2 százalékát kitevő költségvetési többlet mögött meghúzódó romlását, és biztosítsa, hogy a költségvetési hiány biztonsággal a GDP 3 százalékában meghatározott küszöb alatt maradjon 2012-ben és azt követően, így módon hozzájárulva az államadósság magas arányának csökkentéséhez. Hajtsa végre teljes egészében a bejelentett költségvetési intézkedéseket, és ha szükséges, legkésőbb a 2012. évi költségvetésben – az arra az évre kitűzött költségvetési célok biztosítása érdekében – fogadjon el további, tartós jellegű költségvetési intézkedéseket. A 2012-re vonatkozó költségvetésben meg kell határozni továbbá a Konvergencia Programban 2013-ra kitűzött célok eléréséhez szükséges további intézkedéseket. A középtávú költségvetési cél eléréséig biztosítson évente legalább a GDP 0,5 százalékát kitevő előrelépést a középtávú költségvetési cél felé, és a lehetséges váratlan bevételeket használja fel a költségvetési konszolidáció felgyorsítására.

A költségvetési folyamatokban 2011-ben trendforduló következett be: az EU-csatlakozás óta először a költségvetési egyenleg teljesítette a maastrichti hiánykritériumot. 2011-ben az EDP-egyenleg GDP-arányosan 4,3%-os többletet mutatott, az évközi egyszeri tételek nélkül számított hiány pedig – az eredetileg tervezettnél alacsonyabb, 2,4%-os értékkel – szintén 3% alatt volt.

Az államháztartási hiány csökkentését elősegítő lépések részletesen a Konvergencia Programban kerülnek bemutatásra.

Új költségvetési irányítási keretek

Az államháztartási hiány csökkentésén túlmenően külön ajánlás irányul az új költségvetési irányítási keretek kialakításának szükségességére is:

[Magyarország] fogadja el és hajtsa végre az új alkotmányos költségvetési irányítási keret működési szempontjait részletező rendelkezéseket, többek között a központi és helyi szinten addig végrehajtandó számszerű szabályokra vonatkozóan, amíg az államadósság a GDP 50 százaléka alá nem csökken. A költségvetési keretrendszer tekintetében hajtsa végre és erősítse meg a többéves költségvetési tervezést, javítsa az államháztartás átláthatóságát, és szélesítse ki a költségvetési tanács hatáskörét.

A magyar Országgyűlés által 2011. áprilisban elfogadott – 2012. januártól hatályba lépett – Alaptörvény rendelkezései előírják az államadósságnak a bruttó hazai termék 50 százaléka alá történő csökkentését, továbbá egy fiskális tanács működését, amely vétőjoggal bír a költségvetésre nézve a fenti szabály betartása érdekében. A Tanácstól kapott ajánlással egybevetve 2011. decemberben elfogadásra került a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény, amely részletesen szabályozza többek között az államadósságra vonatkozó korlátozásokat és költségvetési szabályokat, illetve meghatározza a Költségvetési Tanács működésére vonatkozó garanciális szabályokat. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény adósságcsökkentési szabálya – amely a nominális államadósság

lehetséges éves növekedését a tervezett infláció és a tervezett (reál) GDP-növekedés felének különbségében maximálja – egyszerű, pozitív gazdasági növekedés esetén biztosítja az államadósság bruttó hazai termékhez viszonyított arányának folyamatos csökkenését (az 50 százalékos küszöbérték eléréseig), és egyben anticiklikus elemet is tartalmaz, mivel automatikusan kezeli az Alaptörvény azon kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől. Mind az Alaptörvényben rögzített 50 százalékos adósságküszöb, mind az annak elérését biztosító, Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvényben előírt szabály alapvetően szigorúbb az EU adósság szabályánál. A Kormány félévente vizsgálja az adósságcsökkentési szabály teljesülését, és ha eltérést talál, akkor kezdeményezi a költségvetés módosítását.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény komoly kontroll- és beavatkozási szerepet ad a Költségvetési Tanácsnak, annak érdekében, hogy egy jól körülírható és meghatározott pályán haladjon az államháztartás. A Tanácsra szerep hárul a költségvetési törvényjavaslat parlamentnek való benyújtása előtt (véleményezés) és a parlamenti tárgyalási szakaszban is (az elfogadáshoz vétójog). A Tanács feladata annak vizsgálata, hogy a javaslat, illetve az elfogadás előtt álló törvénytervezet megfelel-e az adósság szabálynak. Amennyiben a Tanács nem látja biztosítottnak az adósság szabály érvényesülését, megtagadhatja hozzájárulását a költségvetési törvénytervezet elfogadásához a zárószavazás előtt, mely esetben a Kormány köteles olyan módosító javaslatot benyújtani, amellyel együttesen a törvény már megfelel az államadósság szabálynak. A Tanáccsal véleményeztetni kell emellett a központi költségvetésről szóló törvény módosítását tartalmazó olyan törvényjavaslatot is (igaz ez az adósságcsökkentés érdekében szükségessé váló, évközi korrekciókat szolgáló javaslatra is), amely megváltoztatná a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak főösszegét, növelné a hiányt. A háromtagú Tanács tagja az Állami Számvevőszék elnöke és a jegybank elnöke is (a köztársasági elnök által jelölt tag mellett), akik a kiterjedt elemző apparátusukat felhasználhatják a feladatok teljesítéséhez.

Az Európai Tanácstól kapott ajánlásnak megfelelően az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) kiemelten kezeli a tervezés és ezen belül is a középtávú tervezés témakörét. Az új Áht. lefekteti a középtávú tervezés keretszabályait (29. §): a Kormány egyedi határozatban állapítja meg a központi költségvetés – a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított fejezetek szerinti bontású – bevételeinek és kiadásainak, valamint költségvetési egyenlegének a költségvetési évet követő három évre tervezett összegét, amelyet az államháztartási és makrogazdasági folyamatok alakulása alapján szükség szerint aktualizál. Előírja tehát a középtávú költségvetési keretszámok kialakítását és aktualizálását. Ezzel egyrésztől kijelöli a következő évek költségvetési célszámait (elsősorban az egyenleg terén), másrésztől pedig előírja, hogy a fejezetekre nézve megállapított kiadási számokat a fejezetet irányító szerveknek költségvetési szervekre, központi és fejezeti kezelésű előirányzatokra le kell bontani, amelyek így a következő évekre vállalt kötelezettségek korlátait is jelentik. A költségvetési tervezés során a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat és a társulás is a költségvetése elfogadásáig megállapítja a három évre előre várható bevételi és kiadási mutatóit.

Az adóváltozások alacsony keresetűeket érintő kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozása, a nők munkaerő-piaci aktivitásának növelése

Az Európai Tanács a munkaerő-piaci aktivitás növelésére a következő ajánlást fogalmazta meg:

[Magyarország] fokozza a munkaerő-piaci részvételt az adóreform alacsony keresetűekre gyakorolt hatásának költségvetési szempontból semleges enyhítésével. Erősítse a nők munkaerő-piaci részvételének ösztönzésére irányuló intézkedéseket a gyermekgondozási és iskolára felkészítő létesítmények bővítése révén.

A magyar Kormány az egykulcsos személyi jövedelemadó bevezetését úgy hajtja végre, hogy az alkalmazotti adójóváírás 2012. évi kivezetése által kedvezőtlenül érintett munkavállalók nettó jövedelmi pozíciója ne romoljon. Az érintett – alacsony keresetű – munkavállalói csoportok nettó béreinek szinten tartása érdekében számos intézkedés született.

- Egyrészt 2012. januártól megemelésre került a minimálbér és a garantált bérminimum, ami az ezen a szinten foglalkoztatottak számára automatikusan biztosítja a nettó bérek szinten tartását.
- Másrészt a közszférában folytatódik az alacsony keresetűek számára a nettó jövedelem esetleges csökkenését ellensúlyozó (már 2011-ben megkezdett) havi kompenzáció kifizetése.
- Végül a versenyszférában a Kormány adókedvezménnyel kívánja ösztönözni a nettó bérek esetleges csökkenését legalább ellensúlyozó béremelés végrehajtását: azon cégek, amelyek minden érintett (legfeljebb havi bruttó 216 806 forintot kereső) munkavállalójuk esetében végrehajtják a szükséges mértékű béremelést, szociális hozzájárulási adókedvezményt vehetnek igénybe. Az adókedvezmény összege úgy került meghatározásra, hogy a munkavállalók nettó béreinek változatlansága esetén a foglalkoztatás munkáltatóra háruló költségei munkavállalónként legfeljebb 5%-kal nőjenek. (Emellett 2012. január 1-jén lépett hatályba az a törvényi előírás, amely kizárja a közbeszerzésekből és az állami támogatásokból azokat a cégeket, amelyek az érintett munkavállalók legalább kétharmadánál nem hajtják végre a 2011. évi nettó kereseti szint megőrzéséhez szükséges béremelést.)
- Azok a cégek, amelyek számára pénzügyi nehézséget jelent az 5 százalékos béremelés végrehajtása 2012-ben, vissza nem térítendő támogatásra pályázhatnak az erre a célra rendelkezésre álló 21 milliárd forintos pályázati keretből. A pályázat célja, hogy a bérek nettó értékének megőrzését szolgáló elvárt béremelések teljesítése – különösen a magas élők munkai-igényű tevékenységet végző vállalkozásoknál – ne járjon az alkalmazotti létszám csökkenésével. A pályázóknak vállalniuk kell, hogy a bérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges béremelést minden munkavállalójuknál végrehajtják (2012. január 1-jétől visszamenőlegesen), továbbá azt, hogy statisztikai állományi létszámukat nem csökkentik 2012-ben (az előző évi szinthez képest). A pályázat keretében vissza nem térítendő támogatás nyújtható a 2012. évi elvárt béremelés 5 százalékos – saját erőből finanszírozandó – részéből legfeljebb 3 százalékos kitevő rész teljes (bér és szociális hozzájárulási adó) 2012. évi költségeire. A pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek azok a munkáltatók, amelyek magas élők munkai-igényű tevékenységet folytatnak és a pályázó által foglalkoztatott bruttó átlagkeresete alacsony.

Az alacsony keresetűek számára a nettó bérek szinten tartását biztosító elvárt béremeléshez kapcsolódó kompenzációs lépések finanszírozása érdekében 2012-ben csak a havi 202 ezer forint (évi 2 424 ezer forint) jövedelemhatár alatt szűnt meg az adóalap-kiegészítés (szuperbruttósítás) intézménye, az afölötti jövedelmekre átmenetileg fennmarad a 27 százalékos mértékű adóalap-kiegészítés.

Az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó költségek csökkentése és foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a tervek szerint 2013-tól a munkáltatók (9 százalékpontos) cél-

zott szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek a szakképesítést nem igénylő munkakörben foglalkoztatottak után.

A magyar Kormány a női foglalkoztatás bővítése érdekében elsősorban a kisgyermeket nevelők munkaerőpiacra való visszatérését kívánja elősegíteni, és ennek érdekében az elmúlt két évben számos fontos lépést tett. Ezek közül az egyik legfontosabb a családi adókedvezmény bevezetése (2011. januártól), amely alapján az egy vagy két gyermeket nevelők és a három vagy több gyermeket nevelők egy-egy fix összeggel csökkenthetik adóalapjukat. Így a kisgyermeket nevelő munkavállaló szülők havi nettó jövedelme, életszínvonala jelentősen növekszik, s így a korábbinál jobb megélhetést tudnak családjuk számára biztosítani, ami elősegíti az „érje meg dolgozni” elv érvényesülését.

A kisgyermekes nők munkaerőpiacra való visszatérésének egyik legfontosabb akadálya a napközbeni kisgyermek-ellátási szolgáltatások hiánya, ezért a kormányzati intézkedések fő iránya a napközbeni gyermekellátási férőhelyek bővítése a 0-3 év közötti gyermekek részére, új szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtésével, a már működő ellátások infrastrukturális fejlesztésével, valamint új férőhelyek létesítésével. Az elmúlt években EU-s fejlesztési források támogatásával növeltük a gyermekek napközbeni ellátásáról gondoskodó intézmények (bölcsődék, óvodák) férőhelyeinek számát, hogy különösen a szolgáltatáshiányos településeken élők számára elérhetővé tegyük a gyermekek napközbeni ellátásához való hozzáférés lehetőségét. 2011-ben több mint 800 új bölcsődei férőhely jött létre a regionális Operatív Programok támogatásával, illetve további, a gyermekgondozási létesítmények fejlesztését, férőhelybővítést célzó pályázatok vannak folyamatban. Emellett 2012-től, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával további rugalmas napközbeni kisgyermek-ellátási szolgáltatások (elsősorban kiscsoportos ellátást nyújtó családi napközik), valamint munkahelyi kisgyermek-ellátási helyek létrehozására is lesz lehetőség.

A rugalmas foglalkoztatási formák is fontos szerepet töltenek be a munka és a magánélet összeegyeztetését elősegítő intézkedések között. A rugalmas foglalkoztatás elterjesztése érdekében a 2011 végén elfogadott (2012. júliusban életbe lépő) új Munka Törvénykönyve az eddigiek mellett is számos új, a rugalmas foglalkoztatás lehetőségét megteremtő szabályt tartalmaz (munkavégzés behívás alapján, munkakörmegosztás, több munkáltató által létesített munkaviszony, távmunka, kötetlen munkaidő). Ezen túlmenően az új Munka Törvénykönyve értelmében a versenyszférában is kötelezővé válik részmunkaidőben foglalkoztatni a 3 éven aluli gyermeket nevelő, gyermekgondozási szabadságról visszatérő munkavállalót erre irányuló kérése esetén. A kisgyermeket nevelők munkaerőpiacra való visszatérését elősegítő rugalmas foglalkoztatás támogatása érdekében 2011. január óta a GYES-ről/GYET-ről korábbi munkahelyére visszatérő munkavállaló részmunkaidős foglalkoztatása esetén – az őt távolléte alatt helyettesítő munkavállaló részmunkaidőben való továbbfoglalkoztatása esetén – mindkét munkavállaló után 7 százalékpontos szociális hozzájárulási adókedvezmény érvényesíthető.

2012-től az Európai Szociális Alap támogatásai is elősegítik a rugalmas foglalkoztatás és a rugalmas munkavégzési formák elterjesztését (TÁMOP 2.4.5 program keretében). Ezzel párhuzamosan a gyermeknevelésből visszatérők munkaerőköltségének célzott csökkentését elősegítő program (START Plusz és START Bónusz) is tovább működött 2011-2012-ben, és az aktív munkaerő-piaci eszközök egyik kiemelt célcsoportját a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők jelentik (pl. TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4 Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért).

Aktív munkaerő-piaci politikák, hátrányos helyzetű csoportok aktivizálása

Szintén a munkaerő-piaci szűk keresztmetszetek kezelésére irányul a Tanács következő ajánlása:

[Magyarország] tegyen lépéseket a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat és más szolgáltatók kapacitásának fokozására a képzés, munkakeresési segítség és az egyénre szabott szolgáltatások minőségének és hatékonyságának növelése érdekében. Erősítse meg az aktív munkaerőpiacra vonatkozó intézkedéseket pozitív, bizonyítékokon alapuló eredmények felmutatásával. Az érdekeltekkel folytatott konzultáció alapján vezessen be testre szabott programokat az alacsony képzettségűek és más, különösen hátrányos helyzetben lévő csoportok számára.

Az Európai Tanács ajánlásának megfelelően Magyarország 2011-2012 során megerősítette a jó eredményeket mutató, az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott aktív munkaerő-piaci eszközöket, további források átcsoportosításával erre a célra. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásbővítésére az aktív munkaerő-piaci programokra (TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4.) rendelkezésre álló keretösszeg megemelésével összhangban kerülhet sor, és folytatódik a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztését, hatékonyságának javítását célzó program (TÁMOP 1.3.1) is.

A hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának elősegítésére irányuló decentralizált programok (TÁMOP 1.1.2 a konvergencia régiókban, TÁMOP 1.1.4 a Közép-Magyarországi Régióban) a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok tartós elhelyezkedési esélyeinek növelését, illetve nyílt munkaerőpiacra való visszatérését segítik elő munkaerő-piaci szolgáltatások, támogatások és képzés személyre szabott, komplex csomagba rendezése révén. A konstrukció fő célcsoportját képezik az alacsony iskolai végzettségűek és elavult szakképesítéssel rendelkezők, a pályakezdők, az 50 év feletiek, a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, valamint egy választott egyedi, adott régióra jellemző tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett hátránnyal sújtott álláskereső. A program az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat bázisán valósul meg, keretein belül többféle támogatásban és munkaerő-piaci szolgáltatásban részesülhetnek a célcsoportok (többek közt képzési támogatások, elhelyezkedést segítő támogatások, vállalkozóvá válás támogatása, a munkaerő-piaci szolgáltatások igénybevételevel kapcsolatos támogatások, foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok költségének megtérítése, a képzéssel kapcsolatos alkalmassági vizsgálat költségének megtérítése, munkaerő-piaci és foglalkoztatási információ nyújtása, munka-, pálya-, álláskereső, rehabilitációs, pszichológiai, helyi foglalkoztatási tanácsadás, munkaerő-piaci segítő mentori tevékenység stb.).

A különösen hátrányos helyzetben lévő csoportok számára egyéb képzési és komplex munkaerő-piaci programok megvalósítása is folyamatban van az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 1. és 5. prioritása keretében.

A hátrányos helyzetűek foglalkoztatását számos – részben régebb óta elérhető, részben újonnan bevezetett – adókedvezmény is ösztönzi. A START program keretében pályakezdő 25 év alatti (felsőfokú végzettségűek esetén 30 év alatti) fiatalok foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig (felsőfokú végzettség esetén egy évig) szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek. A START Plusz program keretében a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevétele követően a munkaerőpiacra visszatérő munkavállaló foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek. A START Extra program keretében pedig a legalább három hónapja álláskeresőként nyilvántartott 50 éven felüliek, az alacsony iskolai végzettségűek és a bérpótló jutta-

tásban részesülők foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek. (A START PLUSZ és a START Extra kártyák kiváltására 2011 végéig volt lehetőség, a kártyával kedvezmény igénybevételére a kártya érvényességi idején belül, legfeljebb 2013 végéig kerülhet sor.) 2012. január 1-től a START Bónusz program keretében a legalább 3 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskeresők, illetve a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevételét követően (vagy GYES mellett) a munkaerőpiacra visszatérők foglalkoztatása esetén a munkáltatók egy évig szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek. 2011. január 1-től a kisgyermekes szülők korábbi munkahelyükre történő visszatérésének segítése érdekében kedvezményt vehet igénybe a szociális hozzájárulási adóból a munkáltató a korábbi munkahelyükre visszatérő kisgyermekes szülők részmunkaidős foglalkoztatása esetén, bizonyos feltételek teljesítése mellett. Rehabilitációs kártyával rendelkező megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása esetén pedig a munkáltatót a kártya érvényességi ideje alatt adókedvezmény illeti meg, amely a bruttó munkabér (de legfeljebb a minimálbér kétszeresének) 27 százaléka. Az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó költségek csökkentése és foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a tervek szerint 2013-tól a munkáltatók (9 százalékpontos) célzott szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek a szakképesítést nem igénylő munkakörben foglalkoztatottak után.

Az üzleti környezet javítása

Végül az utolsó országspecifikus ajánlás az üzleti környezet javítására irányul:

A Nemzeti Reform Programban a szabályozási reform és az adminisztratív terhek csökkentése érdekében tervezett valamennyi intézkedés végrehajtása révén [Magyarország] javítsa a vállalalkozási környezetet; értékelje a kis- és középvállalkozásokat támogató jelenlegi szakpolitika hatékonyságát, és igazítsa ki az állami programokat a nem banki finanszírozáshoz való hozzáférés javítása érdekében.

A magyar Kormány 2011. novemberben a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentésére irányuló középtávú programot fogadott el (Egyszerű Állam Program), amely tíz beavatkozási területen összesen 114 intézkedést tartalmaz. Az intézkedések, amelyeknek a végrehajtása a programban szereplő ütemterv alapján történik, 2013 végéig összesen 500 milliárd forinttal (a GDP kb. 1,7 százalékanak megfelelő mértékben) mérséklék a vállalkozások adminisztratív terheit. A 2011 végéig megvalósult intézkedések közül érdemes kiemelni a termékdíj-szabályozás jelentős egyszerűsítését (a csomagolóanyagok vonatkozásában), a vállalkozások számára kötelező könyvvizsgálat árbevételi értékhatárának növelését és a foglalkoztatáshoz kötődő adminisztráció egyes elemeinek egyszerűsítését.

2011 őszén elfogadásra került az új közbeszerzési törvény. A közbeszerzés szabályozásának átalakítására az ajánlattevők (vállalkozások) szempontjai alapján került sor. Az új szabályozás a közbeszerzésekkel összefüggő adminisztratív terhek csökkentésére is irányul (például ösztönzi az ajánlatkérőket a hiteles nyilvántartásokban már rendelkezésre álló adatok felhasználására). 2011 végén ugyancsak elfogadásra kerültek azok a jogszabályok, amelyek a végrehajtási és felszámolási eljárások gyorsítása és átláthatóvá és ellenőrzöttebbé tétele révén csökkentik a vállalkozások terheit, ezen kívül a hitelezői követelések, köztartozások hatékonyabb megtérülését, a jogérvényesítés eredményességét célozzák.

A magyar kis- és középvállalkozói szektor fejlesztését szolgáló támogatási rendszer szisztematikus áttekintésére az Új Széchenyi Terv megalkotásakor, 2010 végén sor került. Az értékelés alapján a korábban futó támogatási programok egy része 2011-ben megszüntetésre, más részük átalakításra

került, és a pályázatok feltételei és a teljesítendő adminisztratív előírások egyszerűsítésre, az eljárási határidők rövidítésre kerültek a korábbiakhoz képest.

A nem banki finanszírozáshoz való hozzáférés javítására elsősorban a gazdasági és regionális operatív programok eljárásrendje alapján működő Pénzügyi Eszközök prioritásai keretében történtek intézkedések. Felgyorsításra került a már korábban kiírt, de érdemben el nem indult kockázati tőkeprogram, s ennek köszönhetően a 2009-ben felállt 7 kockázati tőkealap a 2010 végi 11 db-os, 2,5 milliárd forintot kitevő tőkebefektetéseikhez képest, 2012. január végéig további 33 db befektetést hajtottak végre mintegy 10 milliárd forint összegben. A szinte kizárólag nem banki közvetítő szervezeteken keresztül működtetett Új Széchenyi Hitel Program szintén átalakításra került: a kihelyezhető hitelösszeg 2011. februártól 10 millió forintról 50 millió forintra emelkedett, és a pénzügyi közvetítők érdekességének növelése érdekében egy first loss típusú veszteségátvállalás is bevezetésre került. Ezen túlmenően 2011. márciusban bevezetésre került a maximálisan 8 millió forintos mikrohitellel és 4 millió forint vissza nem térítendő támogatással kombinált, egyablakos módon elbíralt ún. Kombinált Mikrohitel konstrukció, amely 2012 januárjában 10+20 millió forintra (maximum 10 millió Forint vissza nem térítendő támogatás és maximum 20 millió Forint mikrohitel) lett megemelve a felhívás nagy sikerére való tekintettel.

II.6. 1. melléklet: A Nemzeti Reform Programban tervezett intézkedések részletes áttekintése

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
Éves Növekedési Jelentés 1. prioritás: Növekedésbarát fiskális konszolidáció						
<i>Az intézkedések a Konvergencia Programban kerülnek bemutatásra.</i>						
Éves Növekedési Jelentés 2. prioritás: banki hitelezési aktivitás helyreállítása						
1. Megállapodás a Kormány és a Bankszövetség között	A Bankszövetséggel kötött megállapodásban foglalt adó-és pénzügypolitikai vonatkozású megállapodások (különös tekintettel a Növekedési Paktumban foglalt hitelezést ösztönző adókedvezményekre) végrehajtásához szükséges jogszabályok kidolgozása. A hitelezés fellendítését szolgáló ösztönzők kidolgozása	2012 első negyed- évében	NGM	A bankadóból származó bevétel jelentősen csökken. Ezt a költségvetés egyéb tételeiből szükséges finanszírozni	A bankszektoralal való megegyezés hatására beindul a hitelezés, vagy legalább a csökkenés üteme mérséklődik. Negatív kockázat, hogy a piac mennyire fogadja el, hogy a kormány annak ellenére is tartja a kitűzött hiánycélt, hogy a bankadóból származó bevétel a költségvetésben tervezettnél lényegesen kevesebb lehet.	a pénzügyi (banki) szektor helyreállítása, hitelezési feltételek normalizálása – (AGS-2)

² Ebben az oszlopban azokat a releváns célkitűzéseket, prioritásokat tüntetjük fel, amelyekre az egyes intézkedések elsősorban irányulnak, figyelembe véve az AGS által megfogalmazott 5 prioritást, és az Európa 2020 Stratégia öt kiemelt célkitűzését

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
2. Agrárfinanszírozáshoz való hozzáférés javítása	A Kormány kiemelt célja a komparatív előnyök kihasználására alapozva a mezőgazdaság, mint húzó-ágazat fejlesztése, melynek kulcselemét jelenti a mezőgazdasági vállalkozók finanszírozáshoz való hozzáféréseinek javítása. Az intézkedés a kedvezményes feltételű új, illetve módosított hitelprogramok hatékony működtetésére irányul (pl.: MFB fagykár hitelprogram, az élelmiszer-bankgarancia és a TÉSZ forgóeszköz hitelprogramok átalakítása, az MFB forgóeszköz hitelprogram hitelcéljának kiterjesztése).	Folyamatos	VM	Bankközi hitelhez árfolyamfedezeti garancia, amelyhez a hazai költségvetés nyújt forrást.	Az agrárvállalkozók finanszírozási helyzetének javítása, hozzájárulás a válság kedvezőtlen agrárgazdasági hatásainak felszámolásához.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a pénzügyi (banki) szektor helyreállítása, hitelezési feltételek normalizása (AGS-2) ▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3)
Éves Növekedési Jelentés 3. prioritás: Növekedés és versenyképesség erősítése						
3. A Nemzeti Stratégiai Referencia Keret operatív programjainak félidei értékelésen alapuló módosítása	<p>A módosításokban érintett operatív programok a következők: Környezet és Energia Operatív Program, a Közlekedés Operatív Program, az Államreform Operatív Program, az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program, a Végrehajtás Operatív Program, a Társadalmi Megújulás Operatív Program és a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program. A legnagyobb mértékű forrásátcsoportosításra a Közlekedés Operatív Program és a Környezet és Energia Operatív Program között kerül sor.</p> <p>A legnagyobb mértékű átcsoportosítás az Új Széchenyi Terv Zöld gazdaságfejlesztési kitörési pontját a hatékony energiafelhasználási beavatkozások és a megújuló energiaforrásfelhasználás növelésének támogatásával segíti.</p> <p>Mivel a központi költségvetés, az önkormányzatok, egyházak és egyéb szervezetek által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmények leromlott állapotú épületeinek felújítására fordított minden 1 milliárd Ft mintegy 40 millió Ft/év energiaköltség-megtakarítással jár, az így felszabaduló pénzeszközökből a közfeladat-ellátás színvonalát emelő fejlesztések lesznek finanszírozhatók.</p> <p>A KözOP-ból KEOP-ba átcsoportosított összeg terhére elsősorban a központi és helyi költségvetési szervek, valamint a kis- és középvállalkozások épületeinek hagyományos energiahordozó-felhasználását csökkentő fejlesztések (épületszigetelés, nyílászárócsere, világításkorszerűsítés, stb.) valósul-</p>	Valamennyi intézkedés tekintetében legkésőbb 2013. december 31-én szükséges a források felhasználásáról intézkedni. Mérföldkövek: <ul style="list-style-type: none"> - Az operatív programok módosítására irányuló kérelem Európai Bizottság általi jóváhagyása - az érintett operatív programok akcióterveinek módosítása és a pályázatok meghirdetése 	NFM	A Közlekedés Operatív Program (KÖZOP) és a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) közti forrásátcsoportosítás mértéke: 163 Mrd Ft (40 Mrd Ft Európai Regionális Fejlesztési Alap, 123 Mrd Ft Kohéziós Alap)	A forrásátcsoportosítás eredményeképp meghirdetésre kerülő, átgondolt – az Országgyűlés és a Kormány által elfogadott stratégia és cselekvési tervek mentén – kialakított támogatási konstrukciók érdekében képesek elősegíteni a kormányzat által megfogalmazott közpolitikai – oktatási, egészségügyi, testnevelési, táv-hőellátási, stb. – célok eredményes és egyben költséghatékony megvalósítását.	növekedést elősegítő reformok (AGS-3)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>hatnak meg. Példaértékű beruházások (iskolák, kórházak, kormányhivatalok, sportlétesítmények, stb. energetikai felújítása) sorozatával lehetne alátámasztani a közigazgatási rendszer átalakításának ésszerű és hatékony voltát, egyben gyarapítani a nemzeti vagyoni mértékét, továbbá e beruházások támogatása hozzájárulna a hazai KKV-k versenyképességének javításához is.</p> <p>A humánerőforrás fejlesztést célzó Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) folyamatban levő módosítása keretében a források prioritások közötti átcsoportosításával Magyarország megerősíti a jó eredményeket mutató aktív munkaerő-piaci eszközöket, illetve a felsőoktatási intézkedéseket (TÁMOP 1. és 4. prioritásai), ami hozzájárul a fiatalok megnövekedett munkanélküliségének kezeléséhez</p>	2012. június 30.				
<p>4. Nemzeti Stratégiai Referencia Keret működésének egyszerűsítése</p>	<p>Az operatív programokból finanszírozott támogatási konstrukciók tervezésével kapcsolatos feladatok: az akciótervekben nevesített támogatási konstrukciók szakmai tartalmának előkészítéséért felelős miniszterek kijelölése, majd a konstrukciók szakmai tartalmának előkészítéséért felelős miniszterek tájékoztatást adnak a szakmai tartalom elkészítésének ütemezéséről, és felülvizsgálják a hatályos akcióterveket az azokban foglalt konstrukciók végrehajthatóságáról, a kormányzati szakpolitikai célokra való megfelelés tekintetében.</p> <p>A támogatási konstrukciók (kiemelt projektek, egyfordulós pályázatok) elindításával, valamint a beérkezett projektek kezelésére vonatkozó feladatok egyszerűsítése, gyorsítása.</p> <p>A projektek végrehajtását segítő intézményi működéssel kapcsolatos feladatok: a feladatalapú tervezés megerősítéseként, valamint a gyorsításból eredően a Közreműködő Szervezetek kapacitásainak, és finanszírozási lehetőségeinek vizsgálata, továbbá a szervezeti hatékonyság megvalósítása érdekében szervezetfejlesztési terv kidolgozása, az Egységes Monitoring Információs Rendszer közhiteles adatbázisokkal történő összekapcsolása.</p>	Valamennyi intézkedés tekintetében legkésőbb 2012. első félév.	NFM	Az intézkedések végrehajtása során felmerülhetnek költségvetési többletforrás-igények, amelyeket ugyanakkor mérsékelhetnek a belső erőforrások és az uniós technikai segítségnyújtási források.	A szervezeti és szabályozási módosítások várhatóan erősítik a rendszer pályázóbarát és átlátható működési jellegét. Az intézkedések következtében egyszerűbbé és kiszámíthatóbbá válik a szabályozás, racionálisabbak és átláthatóbbak lesznek az intézményi folyamatok, felgyorsul és hatékonyabbá válik a programvégrehajtás.	növekedést elősegítő reformok (AGS-3)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
5. A fogyasztók bizalmának erősítése az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban	<p>2012 januárjában a Kormány határozatban döntött arról, hogy célzott kampányokkal szükséges erősíteni a fogyasztók bizalmát az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban. A fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek 2012. évi tevékenységének támogatását célzó pályázati kiírásban szerepel majd egy úgynevezett információs kampány, mint pályázati kategória. A kategória célja, hogy a szervezetek minél szélesebb körben, minél hatékonyabb csatornákon keresztül érjék el és tájékoztassák a fogyasztókat a jogaikról. A kiemelt témakörök között szerepel majd az e-kereskedelem, internetes vásárlás, amely témakörön belül a fogyasztóvédelmi szervezetek tájékoztatják a fogyasztókat azokról a jogaikról és lehetőségeikről (pl. elállási lehetőségek), amelyek ismeretében nagyobb bizalommal fordulnak az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások felé, ezáltal ösztönzik őket az internetes vásárlásra. A pályázat kiírását 2012 tavaszára tervezzük.</p>	<p>A IV. középtávú fogyasztóvédelmi politika 2014-ig tartalmazza a fogyasztóvédelem terén elérni kívánt célkitűzéseket, az intézkedés ezen időtávon belül folyamatos feladat.</p>	<p>NGM</p>	<p>A Fogyasztóvédelmi Társadalmi Szervezetek Támogatása című fejezeti kezelésű előirányzat (25-14-1-2).</p>	<p>Az intézkedés pozitív hatása fogyasztók szempontjából az elektronikus kereskedelembe vetett bizalom növekedése, valamint közvetett módon a választék bővülése, és árak csökkenése lehet. A kereskedők szempontjából pozitív hatás lehet a piacok bővülése, piaci részesedés növekedése, bevétel növekedése. Gazdasági szempontból ez együtt járhat a munkahelyek és az adóbevételek pl.: ÁFA növekedésével. A fogyasztók szempontjából negatív hatás lehet az e-kereskedelemre vonatkozó jogszabályi változások elmaradása, fogyasztói igényérvényesítés nehézkessége.</p>	<p>növekedést elősegítő reformok (AGS-3)</p>
6. Újabb rádiófrekvenciás spektrumok megnyitása	<p>2011-ben a Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság meghirdette a szabad 900 MHz-es frekvenciák árverését. A megszereshető frekvenciák harmadik és negyedik generációs mobilszolgáltatások biztosítására is alkalmasak, és technológiásemlegesen használhatók fel, így a használati jogot megszerző szereplőknek lehetőségük lesz GSM-, UMTS-, LTE-, valamint WiMAX-rendszerű mobilhálózat telepítésére és üzemeltetésére is. E frekvenciasávon jobb feltételekkel lehet mobilinternet-szolgáltatást nyújtani, a kedvezőbb hullámterjedési feltételek miatt ugyanis jóval nagyobb területet tud-</p>	<p>2011.január – 2013 december</p>	<p>NFM NMHH</p>	<p>Árverezésen kelt el és bevételt hozott</p>	<p>A jövőben ez pozitívan hathat a szolgáltatások színvonalának emelkedésére, és elősegítheti az előfizetők érdekeinek fokozottabb érvényesülését.</p>	<p>növekedést elősegítő reformok (AGS-3)</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	nak lefedni a bázisállomások, ami egyrészt a 3G-lefedettség látványos vidéki kiterjesztéséhez, másrészt az árak csökkentéséhez vezethet. Az árverés nyertese új mobilszolgáltatóként lép a piacra.					
7. Szélessávú gerinchálózati csatlakozás kiépítése	2011 végén indult az a másfél éves uniós program, amelynek célja a körzethálózat megvalósítása kistérségi szinten, ami lehetővé teszi a „fehér” szélessávval el nem látott településeken a megfelelő sáv szélességű gerinchálózati csatlakozást, előkészítve ezzel a mintegy 800 település minimum 1 Mbps csatlakozási lehetőségét a helyi hálózat megépülése esetén.	2011. november – 2013. június	NFM	Uniós forrás: GOP 3.1.2. [20 Milliard HUF]	Több KKV tud kapcsolódni a szélessávú internetre, valamint bővülhet a távmunka lehetősége, ami a foglalkoztatás növelését eredményezheti.	▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3)
Éves Növekedési Jelentés 4. prioritás: A válság társadalmi következményeinek kezelése						
8. A 90 napnál hosszabb késelemben esett devizajelzáloghitelek adóssai helyzetének kezelése	A 90 napot meghaladó késelemben esett devizajelzáloghitel-adóssok tartozásának forintra váltása és a tartozás 25%-ának elengedése a bankok által. A Nemzeti Eszközkezelő 25.000 darab lakóingatlant megvásárol 2014 végéig	2012 áprilisától 2014 végéig	NGM	A bankadóból származó bevétel jelentősen csökken. Ezt a költségvetés egyéb tételeiből szükséges finanszírozni	A 90 napot meghaladó késelemben esett, az intézkedés által érintett devizajelzáloghitel-adóssok helyzete javul	▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
9. Kedvezményes árfolyamrögzítés	A szerződészerűen teljesítő, illetve a 90 napi késelemben esett devizajelzáloghitel-adóssok számára 2012 végéig biztosított az árfolyamvédelmi rendszerbe való belépés lehetősége.	2012 áprilisától 2017 közepéig	NGM	A bankadóból származó bevétel jelentősen csökken. Ezt a költségvetés egyéb tételeiből szükséges finanszírozni	A szerződészerűen teljesítő, illetve a 90 napi késelemben esett, az intézkedés által érintett devizajelzáloghitel-adóssok helyzete javul	▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
Éves Növekedési Jelentés 5. prioritás: Az államigazgatás korszerűsítés						
10. A vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése (Egyszerű Állam Program)	A magyar Kormány 2011 novemberében fogadta el a vállalkozói adminisztratív terhek mérséklésére irányuló középtávú kormányzati programot. A program tíz beavatkozási területen összesen 114 intézkedést tartalmaz, többek között az adózáshoz kapcsolódó adminisztráció csökkentése, a ható-	2012-2013	NGM	A Program végrehajtása nem igényel pótlólagos költségvetési forrást.	A programban szereplő intézkedések összesen 500 milliárd forinttal (a GDP kb. 1,7 százalékával) mérséklik a vállalko-	▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>sági működés egyszerűsítése, a beruházások engedélyezésének gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tétele és a foglalkoztatás adminisztrációs terheinek mérséklése területén. Ezen túlmenően a program intézkedéseket fogalmaz meg az adatszolgáltatási párhuzamosságok felszámolása, a hivatalok és eljárásaik elburjánzásának megállítása, a bizalmatlanságra és büntetésre ösztönző intézményi mechanizmusok felszámolása érdekében is, és olyan szervezeti, rendszerszerű változásokat is tartalmaz, amelyek az államműködés rendszerébe szervesen beépülve megelőzhetik a vállalkozói adminisztratív terhek jövőbeni újratermelődését.</p>				<p>zások adminisztratív terheit; ennek több mint fele megvalósul 2012-ben. Az adminisztratív terhek mérséklésével olyan források szabadulhatnak fel a vállalkozói szektorban, amelyeket a vállalkozások az teljes gazdaság növekedési potenciálját erősítő beruházásokra, fejlesztésekre, munkaerő-felvételre fordíthatnak.</p>	
<p>11. Az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentése (Egyszerűsítési Program)</p>	<p>A magyar Kormány a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program részeként 2011 augusztusában fogadta el a lakossági adminisztratív terhek mérséklésére irányuló Egyszerűsítési Programot. Az Egyszerűsítési Program megvalósítása három ütemben történik (az első ütem 2012. március végén zárul), és 2012 végéig összesen 228 eljárás egyszerűsítése valósul meg. Az egyszerűsítésre kijelölt eljárások köre lefedi az összes olyan fontosabb területet (például családtámogatások, adózás, munkanélküli-ellátás, továbbá ingatlan, gépjárművel, nyugdíjjal, egészségbiztosítással, okmányokkal kapcsolatos ügyek), amelyeken az állampolgárok a mindennapi élethelyzetekben hatósági eljárásokkal találkozhatnak.</p>	<p>Az Egyszerűsítési Program megvalósítása 3 ütemben történik, az alábbiak szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2012. március 15-ig: 50 db eljárás egyszerűsítése - 2012. augusztus 31-ig: 105 db eljárás egyszerűsítése, - 2012. december 31-ig: 73 db eljárás egyszerűsítése valósul meg. 	<p>KIM</p>	<p>[Az Egyszerűsítési program megvalósításának költségigénye összesen 1,3 Mrd Ft, mely ÁROP forrásból rendelkezésre áll.]</p>	<p>Az eljárások egyszerűsödése az állampolgárok számára időt szabadít fel, amelyet egyaránt fordíthatnak munkavégzésre (így jövedelmi helyzetük javítására) vagy szabadidejük bővítésére, vagyis az adminisztratív terhek csökkenése nemcsak az ország versenyképességét javítja, hanem végső soron a társadalmi jólétet is növeli. Ezen túlmenően a háztartások közvetlen pénzügyi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
					terhei csökkennek. A Program végrehajtásával elérhető az ügyfeleket érintő adminisztratív terhek 25 százalékos csökkentése, s ezáltal az ügyfelek elégedettségének és a közigazgatásba vetett bizalmának növelése.	
12. Járási hivatalok és kormányablakok létrehozása	<p>A járáások és járáási hivatalok kialakításával megtörténik az önkormányzati igazgatási és államigazgatási feladatok szétválasztása és az államigazgatási feladatokat a jövőben a járáási hivatalok látják majd el. A járáási hivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása lesz. Ennek alapján a járáási hivatalokhoz kerülnek a jegyző - kivételesen a polgármester, illetve a polgármesteri hivatal ügyintézője - hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyek, valamint a megyei kormányhivatalok szakigazgatási szervei kistérségi kirendeltségeinek, ügyfélszolgálatainak, irodáinak feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek.</p> <p>A járáási hivatalok szervezetébe kerülnek (mint a jegyzők államigazgatási hatáskörébe tartozó feladatot végrehajtó szervezeti egységek) az okmányirodák is. Jelenleg összesen 304 okmányiroda működik 270 településen. Az okmányirodák mellé integrálásra kerülnek a járáási hivatal szakigazgatási szerveinek ügyfélszolgálati kirendeltségei is, biztosítva, hogy 2013 végére valóban megvalósulhasson minden járás területén az egyablakos ügyintézés.</p>	<p>Kormányhatározat a járáási rendszer kialakításáról - 2011. szeptember 1.</p> <p>Járáásokra vonatkozó tervezetek társadalmi egyeztetése - 2012. január 10-29. között</p> <p>Törvénytervezet Kormány elé terjesztése - 2012. február 10-ig</p> <p>Törvény Országgyűlés általi elfogadása - 2012. március 15-ig</p> <p>Járáásokkal összefüggő kormány-</p>	KIM	<p>Uniós források:</p> <p>„A járáási államigazgatási rendszer kialakításának megtervezése” ÁROP 1.2.8. projekt [300 millió Ft]</p> <p>„Ügyfélszolgálati élethelyzetek kidolgozása” ÁROP projekt [500 millió Ft]</p> <p>„Kormányablakok fizikai kialakítása” ROP projekt [7,225 Mrd Ft]</p> <p>„Integrált ügyfélszolgálati rendszer kialakítása” EKOP projekt [4,8 Mrd Ft]</p> <p>„Telefonos ügyfélszolgálati rendszer kialakítása” EKOP projekt [900 millió Ft]</p>	<p>Az államigazgatási feladatok ellátását egyértelműen egy állami szerv fogja ellátni. Ezzel a lépéssel csökken az államigazgatás szervezetrendszerének széttagoltsága. A járáási szinten a feladatok színvonalának ellátottsága javulni fog, csökken az ellátás széttagoltsága.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		rendeletek elfogadása - 2012. június 30. Járásokkal összefüggő miniszteri rendeletek megalkotása - 2012. november 30. Szervezési feladatok lebonyolítása - 2012. december 31-ig A járási hivatalok működésének megkezdése - 2013. január 1.		A járássok kialakításhoz kapcsoló összes projekt támogatása [13,725 Mrd Ft]		
13. Elektronikus ügyintézés	A hivatali ügyintézés elektronikus megoldásokkal történő támogatása, illetve az ügyintézés távoli és elektronikus elérésének, a teljes körű ügyfélazonosítás és a kézbesítési rendszer kialakítása érdekében több fejlesztés is megindul. Ezek a fejlesztések az alábbiak: - A „teljes körű ügyfél-azonosítás” kiemelt projekt biztosítja a szervezetek (így cégek) számára is az azonosíthatóságot, közvetett (elektronikus aláírásra, így az irányelv végrehajtásához kapcsolódóan létrejött „trusted list”-en alapuló) megoldással a külföldi cégek esetében is lehetővé téve a párbeszéd szolgáltatások elérését is. - a „Hibrid kézbesítési és konverziós rendszer” kiemelt projekt lehetővé teszi mind elektronikus, mind papír alapú megkeresés esetén a normál kézbesítési logikához illeszkedő kapcsolattartást, a Szolgáltatási irányelvet a kötelezőnél magasabb szinten kielégítve (még pa-	EKOP 2 - <i>teljes körű ügyfél-azonosítás</i> projekt:jelenleg tervezés alatt. Szakmai egyeztetés lefolytatásra került az NFM-mel, KEK KH-val, NHIT-vel és a KIM-mel./A1,E1 pontok átdolgozásra kerülnek. Szakmai tartalom egyeztetése a NAV-	KIM	Uniós források: EKOP 2 – teljes körű ügyfél-azonosítás [1,3 Mrd Ft] EKOP 1 - hibrid kézbesítési és konverziós rendszer [3,25 Mrd Ft] EKOP 2.1 integrált ügyfélszolgálatok interoperabilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása” [4,8 Mrd Ft] ÁROP 1.2.10 – Elektronikus ügyintézésre vonat-		<ul style="list-style-type: none"> ▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3) ▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>pír alapú megkeresést is fenntarthatóvá téve).</p> <ul style="list-style-type: none"> - az „integrált ügyfélszolgálatok interoperabilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása” kiemelt projekt, ami kifejezetten az egyablakos ügyintézés informatikai feltételeit teremti meg. - „Elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata” c. projekt során a Ket.3 átfogó módosításához kapcsolódva a gyakorlati igényeknek megfelelően kiegészülnek az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos szabályok. Elkészülnek a törvényben nevesített szabályozott ügyintézési szolgáltatások tényleges kialakításához szükséges részletes követelményeket tartalmazó útmutatók, valamint a törvényre, illetve a végrehajtási rendeletekre az utólagos hatásvizsgálatokat az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII. 9.) KIM rendelet szerint. A hatásvizsgálatok eredménye alapján javaslat készül a szabályozás szükség szerinti kiegészítésére illetve módosítására. 	<p>valkövetkező mérföldkő: PEMCS ülés</p> <p>EKOP 1 - <i>Hibrid kézbesítési és konverziós rendszer</i> projekt: jelenleg tervezés alatt. Következő mérföldkő: Útmutató kibocsátása: 2012.04.12</p> <p>EKOP 2.1 „<i>integrált ügyfélszolgálatok interoperabilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása</i>” – <i>Tervezés alatt.</i></p> <p><i>A1, E1 pontok véglegesítése megtörtént. Az AT módosításhoz szükséges indoklás megküldésre került a KIM, NFM és NFÜ részére 2012.03.02-án. AT módosításra</i></p>		<p>kozó jogszabályi környezet felülvizsgálata</p>		

³ 2004. évi CXL törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		<p>vár.</p> <p>ÁROP 1.2.10 – „Elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata” Tervezés alatt.</p> <p>Útmutató megjelent, 2012. március 24-én benyújtásra került kell a projekt pályázati anyagát benyújtani.</p>				
<p>14. A korrupció megelőzése</p>	<p>A Program elsődlegesen a közzsférában, az állami feladatellátásban jelentkező korrupcióra, visszaélésekre koncentrál – ehhez olyan komplex eszköztárat igyekszik rendelni, amely egyaránt célozza a korrupciós cselekmények megelőzését, a szemléletformálást, a személyi és szervezeti ellenállóképesség (integritás) növekedését, valamint a korrupciós cselekmények hathatós szankcionálását. A program keretében anonim és a bejelentést tevők védelmét hatékonyan szolgáló bejelentőrendszer épül ki, központi integritás- és antikorrupciós képzések valósulnak meg, illetve az üzleti szektor és a társadalom érzékenységét növelő tájékoztatói kampányok kerülnek lebonyolításra. A nyomozóhatóságok korrupció visszaszorításában részt vevő egységei minőségi és mennyiségi megerősítésének lehetőségei megvizsgálása, illetve a korrupciós cselekmények eredményes üldözése és felderítése céljából, a korrupció elleni fellépéssel feladatkör-</p>	<p>A Program 2014 végéig kerül megvalósításra</p>	<p>KIM</p>	<p>Uniós forrás: ÁROP Program [300 millió forint]</p>	<p>A Program végrehajtásának következményeként egyfelől átláthatóbbá, gazdaságosabbá válik az állami működés, amely pozitív költségvetési vonzattal rendelkezik (pl. olcsóbb közbeszerzések), valamint a hazai és nemzetközi társadalmi bizalom növekedésének hatására javul a Magyarországon való befektetési, vállalkozási kedv, ami a versenyképességünket</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	szerűen foglalkozó szervek együttműködésének szervezetesebb, szorosabb kiépítése történik meg. Hivatásaitikai Kódexet dolgozunk ki a közigazgatási szervek munkatársai számára.				növeli.	
15. Szervezeti működés korszerűsítése	Az intézkedés a megyei és járási kormányhivatalok által le nem fedett közigazgatási szervekre fókuszál, így módon lehetővé válik a közigazgatási szervezetrendszer egészének modernizálása. A szervezetfejlesztési eszköztár elemei komplex lehetőséget biztosítanak az érintett közigazgatási szervek költségvetési, emberi erőforrás és működési szempontú fejlesztésére, saját szükségleteiknek megfelelően. A gazdaságosság javítása érdekében kontrolling rendszerek bevezetésére, a felügyelhetőség érdekében pedig minőségmenedzsment rendszerek alkalmazására kerül sor. A kiszámíthatóság növelését a stratégiai irányítás és tervezés fejlesztése és folyamatmenedzsment rendszer működtetése fogja szolgálni. Az emberi erőforrás fejlesztése érdekében a vezetői kompetenciák fejlesztése és teljesítményértékelő rendszerek bevezetése valósul meg. Az innovatív működés elősegítésére tudásmenedzsment rendszer kerül kialakításra. Az intézkedések a megyei és járási kormányhivatalok által le nem fedett 42 államigazgatási szervre összpontosulnak. 2013-tól a működési modellek kiterjesztésre kerülnek az önkormányzatokra is, így módon lehetővé válik a közigazgatási szervezetrendszer egészének korszerűsítése.	Az intézkedés 2014. június 30-ig kerül megvalósításra. Alapkonceptió kidolgozása (2012.01.02. – 2012.04.15.) módszertanok kidolgozása (2012.06.01. - 2012.12.31.) pilot projekt lefűtása (2012.10.01. - 2013.03.15.) rendszerszintű kiterjesztés (2013.01.01. - 2014.06.30.) koordináció, monitoring (2012.09.03. - 2014.06.30.) a végrehajtás értékelése (2014.04.01. -	KIM	Az intézkedés megvalósításának forrását az Államreform Operatív Program (szervezetfejlesztésre elkülönített összeg: 1,9 Mrd Forint) biztosítja, az intézkedés eredményének fenntartási költségei finanszírozása pedig az érintett központi költségvetési szervek mindenkori költségvetéséből történik.	A szervezetfejlesztés eredményeként az állampolgárok által érzékelhetően javul az érintett szervek eredményessége és hatékonysága, valamint biztosítottá válik ennek fenntarthatósága. A projekt kockázata, hogy amennyiben nem lehetséges a kívánt mennyiségű szerv bevonása („kritikus tömeg”), egyrészt tovább nő az egyes szervek teljesítménye (eredményessége, hatékonysága) közötti szakadék, valamint a kitűzött célok is veszélybe kerülnek, azáltal, hogy a szinergia-hatás elmarad.	<ul style="list-style-type: none"> A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		2014.07.31.)				
16. Kormányzati stratégiai irányítás megújítása	A kormányzati stratégiai irányítás megújításához megteremtjük a szabályozási és intézményi feltételrendszert, illetve a szükséges jogszabályi környezetet. Feltérképezzük a kormányzati stratégiai teret, és elkészítjük a stratégiai irányításhoz szükséges módszertani útmutatók rendszerét és egyes konkrét kézikönyveket. A szakpolitikák összehangolását végző szakmai műhelyek kialakítása mellett fejlesztjük a központi koordinációs mechanizmust.	Folyamatban, az intézkedés végső teljesítési határideje 2012. december 31.	KIM	Uniós forrás: ÁROP 1.1.8 [480 millió ft]	Az intézkedés megvalósítása megteremti a feltételeit az összehangoltabb és hatékonyabb kormányzati stratégiai irányításnak, az egységes közigazgatási stratégiaalkotás, nyomon követés és végrehajtás módszertani megalapozottságának és intézményrendszerének. Az intézkedés egészében javítja Magyarország nemzetközi versenyképességét és a kormányzat gazdasági, társadalmi, környezeti kockázatkezelő képességét. Adminisztrációs szempontból az intézkedés az egységesítés révén az egyszerűsítés irányába hat.	<ul style="list-style-type: none"> A közigazgatás modernizálása (AGS-5)
17. Közszolgálatban dolgozók új életpályamodelljének kialakítása	Elkészült a <i>Kormány Személyzeti Stratégiája</i> , amely alapján az Országgyűlés elfogadta el az alábbi jogszabályokat: <ul style="list-style-type: none"> a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény; a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény közszol- 	Az intézkedések megvalósítására 2012-ben és 2013-ban kerül sor, az alábbiak szerint: <ol style="list-style-type: none"> Munkakör- 	KIM	Az életpályák összehangolása keretében megvalósuló jelzett intézkedések ÁROP projektekben kerültek tervezésre. [1. Munkaköri modell-		<ul style="list-style-type: none"> A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>gálati életpályák összehangolásával összefüggő, valamint egyes munkaügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXXIV. törvény;</p> <ul style="list-style-type: none"> - a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény és más törvények szolgálati viszonytal kapcsolatos módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény. <p>Az életpálya-elemek kialakítása 2012-ben és 2013-ban is folytatódik, az <i>összehangolás</i> elsősorban az alábbi területeket érinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - munkakör-alapú rendszer, amely megőrzi a karrierrendszer előnyeit, és lehetőséget nyújt a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra, ehhez modell-kísérlet indul - Integrált Közszolgálati Teljesítménymenedzsment Rendszer bevezetésére kerül sor - kialakításra kerül a közös tartalékállomány rendszere - egységesítésre kerül a vizsga-és a továbbképzési rendszer, alapozva az újonnan létrehozott Nemzeti Közszolgálati Egyetem képzéseire is 	<p>alapú rendszer bevezetése, az egyes személyzeti funkciók összekapcsolása a munkakörrel</p> <p>2013-tól fokozatosan</p> <p>2. Integrált Közszolgálati Teljesítménymenedzsment Rendszer bevezetése: 2012. július 1.</p> <p>3. A közös tartalékállomány rendszere megkezd működését: 2012. szeptember 1.</p> <p>4. Vizsga-és a továbbképzési rendszer egységesítése: folyamatos</p>		<p>kísérlet: 164 millió Ft (2012. év)</p> <p>2. Munkaköri rendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatok a személyügyi központnál, képzések: tervezés alatt (2012-2013. év)</p> <p>3. Integrált Közszolgálati Teljesítménymenedzsment Rendszer kialakítása: 43 millió Ft (2012. év)</p> <p>4. Integrált Közszolgálati Teljesítménymenedzsment Rendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatok a személyügyi központnál, képzések: tervezés alatt (2012-2013. év)</p> <p>5. Közös tartalékállomány kialakítása: 45 millió Ft. (2012. év)</p> <p>6. Közös tartalékállomány bevezetéséhez kapcsolódó feladatok a személyügyi központnál: tervezés alatt (2012-2013. év)</p> <p>7. Vizsga-és a tovább-</p>		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				képzési rendszer egységesítése: tervezés alatt (2012-2013. év)]		
18. Építésügyi hatósági engedélyezési eljárást támogató elektronikus dokumentációs rendszer (ÉTDR) tervezése, megvalósítása és bevezetése	<p>Az ÉTDR egy olyan, interneten elérhető központi szolgáltatás, amely az építésügyi hatósági engedélyezési folyamat valamennyi résztvevője számára támogatja az engedélyezési tervdokumentáció elektronikus kezelését, azaz tárolását, továbbítását, véleményezését, megjelenítését és megőrzését. A fejlesztés fő célja a teljes engedélyezési eljárás (kérelem és a hozzá tartozó, jogszabályban előírt mellékletek) elektronikus beadásának támogatása, az ügyintézési folyamat gyorsítása. A központi építésügyi hatósági engedélyezési eljárási rendszer az egységes építésügyi hatósági felületen elektronikusan, elektronikus kérelemmel együtt feltöltött, az engedély kérelmekhez tartozó dokumentációk elektronikus kezelését és véleményezését biztosítja a hatóságok és szakhatóságok számára.</p>	<p>A megvalósítás főbb mérföldkövei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közbeszerzések lebonyolítása és döntéshozás 2012.03.31-ig, - Megalapozó tanulmányok kidolgozása: Az informatikai rendszerterv és folyamatmenedzsment kidolgozása és elfogadása 2012.05.31-ig, - Rendszerfejlesztés és integráció megvalósítása 2012.08.14-ig, - Rendszer-tesztelés és üzembe he- 	BM	<p>A projekt megvalósítására 1 096 478 750 Ft. összegű uniós támogatás felhasználásával kerül sor, amelynek 86,61%-a EKOP 1. prioritásból és 13,19%-a EKOP 3. prioritásból kerül finanszírozásra</p>	<p>Az országosan egységes rendszer egyrészt gazdaságosabban kialakítható, másrészt átlátható eljárási folyamatot eredményez. Az ÉTDR közvetlen kapcsolódást biztosít más, az ügyintézésben érintett hatóságokhoz és szakhatóságokhoz, így csökkenti az adminisztrációs terheket, illetve költségeket az építésügyi hatóságoknál és a szakhatóságoknál. A hatóságok adminisztrációs terheinek csökkentése kapacitást szabadít fel az építésügyi és építésfelügyeleti ellenőrzések számára, hozzájárulva az építési fegyelem és az építés minőségének javításához.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közigazgatás modernizálása (AGS-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		lyezés 2012.09.14-ig, Bevezetés 2012.10.01-ig				
Európa 2020 Stratégia 1. nemzeti vállalás: A 20-64 éves népességre vonatkozó foglalkoztatási ráta 75 százalékra növelése						
19. Korhatár előtti nyugdíjba vonulás lehetőségének megszüntetése	<p>A szerzett jogokra, a már megállapított és folyósított korhatár előtti nyugdíjban részesülők ellátásának biztosítására, a közeljövőben korhatár előtti visszavonulásra felkészült személyek ígérvényeinek teljesítésére figyelemmel történt meg az átalakítás. Az elindított intézkedés folytatásaként 2012-ben az egészségkárosító munkakörökben dolgozók kordvezményes rendszerének átalakítását végezzük el, amely már nem része a nyugdíjrendszernek.</p> <p>A nyugdíjrendszerben az 1997-ben megalkotott törvénnyel 2013-tól hatályba lépő jogszabályokat felülvizsgáljuk, ezzel egyidejűleg további kiigazítások szükségesek. Ezek vizsgálata, ütemezése, mindezek alapján az új szabályozás meghirdetése szükséges 2012-ben. A nyugdíjrendszerben kialakítjuk az egyéni számlavezetést, és az egyéni várománynyilvántartást.</p>	<p>Megvalósítás: 2012 első felében Hatályba lépés: 2013. január 1.</p>	NEFMI	Az egyéni számla, egyéni váromány-nyilvántartás kialakításához Uniós Forrásból (EKOP) számított támogatásra.	Az egyéni számla, egyéni váromány-nyilvántartás bevezetésétől a nyugdíjtudatosság fokozódása, a járulékfizetési hajlandóság növekedése várható, e hatás a foglalkoztatottak és foglalkoztatók teljes körére kiterjed.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fiskális konszolidáció (AGS-1) ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
20. Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítése	<p>A foglalkozási rehabilitáció akkreditációs és támogatási rendszere átalakul, a felülvizsgálat alapján meghozott minősítés szerint tartós és tranzitfoglalkoztatás valamint a rehabilitációs kártya segítségével nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás valósulhat meg.</p> <p>A felülvizsgálati eljárás komplex módon történik, orvosi, foglalkozási rehabilitációs és szociális szempontok szerint.</p>	A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján elkészülnek a végrehajtási rendeletek 2012 év	NEFMI	<p>Uniós forrás: TÁMOP 1.1.1: Szolgáltatásnyújtás a célcsoport számára a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal lebonyolításával [8,97 Mrd ft]</p> <p>TÁMOP 5.3.8: foglalkoztatási és munkaerő-piaci szolgáltatási rendszer</p>	A végrehajtás során a rokkantsági nyugdíjrendszer átalakítása, a rokkantsági nyugdíjasok eddigi társadalombiztosítási alapú ellátásának táppényszerű ellátással történő átalakítása, az egészségkárosodott embereknek a munkaerő-piacra történő visz-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		első felében.		fejlesztése. [7,3 Mrd ft] GOP 3.5.1.A A pályázaton keresztül olyan munkahelyi körülmények megteremtése a cél, ezen belül olyan szolgáltatások bevezetése a magyar vállalkozások körében, amelyek biztosítják ezen csoportok számára az egyenlő esélyeket a hatékony munkavégzéshez, illetve amelyek segítik ezen csoportok integrációját a munkaerőpiacon.	szegítése kockázatot jelent munkaerő-piaci és társadalmi hatásait illetően is. Az, hogy ténylegesen mekkora költségvetési eredménnyel jár az intézkedés, befolyásolja a munkaerő-piaci foglalkoztatás alakulása.	
21. Aktív munkaerő-piaci politikák	Az Európai Bizottság ajánlásának megfelelően megerősítjük a jó eredményeket mutató, ESZA által társfinanszírozott aktív munkaerő-piaci eszközeinket, további források átcsoportosításával erre a célra. A tervek szerint 2011-2015 között a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását célzó decentralizált programokra (TÁMOP 1.1.2 a konvergencia régiókban, TÁMOP 1.1.4 a Közép-Magyarországi Régióban) rendelkezésre álló forrás összesen 91 Mrd Ft (ebből a TÁMOP 1.1.2 kerete 86 Mrd Ft). A tervek szerint az intézkedés forrása a TÁMOP prioritások közötti átcsoportosítása, illetve a maradvány források lekötése következtében további 26 Mrd Ft-tal egészül ki, amely elsősorban a fiatalok munkaerő-piacra való belépésének támogatására használható majd fel. A keretösszeg megemelésével összhangban sor kerülhet a programokat megvalósító Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásainak megerősítésére. (Emellett folytatódik az NFSZ	2011-2015	NGM	Uniós forrás: 2011-2015 között TÁMOP 1.1.2- és TÁMOP 1.1.4 áll rendelkezésre [91 Mrd ft]	Az intézkedés hatására nő a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci részvétele.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek kezelése (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>fejlesztését, hatékonyságának javítását célzó TÁMOP 1.3.1 program is.</p> <p>A TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4 programok a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok tartós elhelyezkedési esélyeinek növelését, illetve nyílt munkaerőpiacra való visszatérését segítik elő munkaerő-piaci szolgáltatások, támogatások és képzés személyre szabott, komplex csomagba rendezése révén. A célcsoportot az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdők, az 50 év feletti, a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, valamint az álláskereső egy választott egyedi, adott régióra jellemző, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett hátránnyal sújtott csoportja képezik.</p>					
<p>22. Intézkedéscso- mag a munka és a család, össze- hangolásának segítésére, va- lamint a nők munkaerő-piaci aktivitásának növelésére</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2012-től uniós források támogatásával elősegítjük a rugalmas foglalkoztatás és a rugalmas munkavégzési formák elterjesztését. Az Európai Szociális Alap (ESZA) által társfinanszírozott TÁMOP 2.4.5 program támogatja a rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztését, valamint a rugalmas munkaszervezési módok, magánéleti kötelezettségeket figyelembe vevő humánpolitika bevezetését a foglalkoztatóknál. A GOP 3.5.1.B programon keresztül olyan munkahelyi körülmények megteremtése a cél, amelyek biztosítják a női munkavállalók, illetve GYES/GYED-ről visszatérők számára az egyenlő esélyeket a hatékony munkavégzéshez, illetve amelyek segítik ezen csoportok integrációját a munkaerőpiacon. - Támogatjuk a 0-3 év közötti gyermekek részére napközbeni gyermek-ellátási férőhelyek létrehozását (részben a Regionális Operatív Programok, részben pedig a TÁMOP 2.4.5 konstrukció keretében). A TÁMOP 2.4.5 keretében 2012-től rugalmas napközbeni kisgyermek ellátási szolgáltatások (elsősorban kiscsoportos ellátást nyújtó családi napközik) létrehozására lesz lehetőség. Emellett a munkahelyi kisgyermek ellátási helyek létre- 	<p>2012-2015</p> <p>A pályázati felhívás megjelenése: várhatóan 2012. első negyedév</p>	<p>NGM</p>	<p>Uniós forrás: TÁMOP 2.4.5. [8 Mrd ft] GOP 3.5.1.B</p>	<p>Az intézkedés hatására javul a kisgyermekes szülők foglalkoztatása, a munkahelyi és magánéletbeli kötelezettségek könnyebben összeegyeztethetővé válnak, és nő a rugalmas foglalkoztatási formákban foglalkoztatott munkavállalók száma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek kezelése (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	hozását is támogatjuk.					
	A rugalmas foglalkoztatás elterjesztése érdekében az új Munka Törvénykönyve az eddigiek mellett számos új, rugalmas foglalkoztatás lehetőségét megteremtő szabályt tartalmaz (munkavégzés behívás alapján, munkakörmegosztás, több munkáltató által létesített munkaviszony, távmunka, kötetlen munkaidő). Továbbá az új Munka Törvénykönyve értelmében, a versenyszférában is kötelezővé válik rész-munkaidőben foglalkoztatni a 3 éven aluli gyermeket nevelő, gyermekgondozási szabadságról visszatérő munkavállalót erre irányuló kérése esetén.	2011 végén elfogadásra került, 2012 júliusától hatályos.	NGM		Az intézkedés hatására javul a kisgyermekes szülők foglalkoztatása és a munkaerőpiac rugalmassága	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ A munkanélküliség leküzdése és a válság társadalmi következményeinek kezelése (AGS-4)
	Szolgáltatáshiányos településeken élők számára a gyermekek napközbeni ellátásához való hozzáférés lehetősége, új szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtésével, illetve a már működő ellátások infrastrukturális fejlesztése, valamint új férőhelyek létesítése. A 2011-2013-as tervezési időszakban a Regionális Operatív Program keretében „szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztései” elnevezéssel 2011. szeptember 15-én jelent meg a pályázati felhívás bölcsőde, valamint családi napközi fejlesztésére. A pályázati felhívás alapján, 2012. január 09-éig volt lehetőség pályázatot benyújtani.	A pályázatok befogadása, feldolgozása jelenleg folyamatban van	NFM, NEFMI	[Dél-Alföld, Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl - tervezett forrás: 8,5 Mrd Ft. A Dél-Dunántúli régió tekintetében a <i>gyermekek napközbeni ellátását nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztésére (bölcsőde, családi napközi)</i> tervezett forrás: 1,1 Mrd Ft. A Dél-Alföldi, Észak-Magyarországi és az Észak-Alföldi régió tekintetében családi napközi fejlesztésére nincs elkülönítve forrás, hanem együtt kerül kiírásra a <i>szociális alapszolgálta-</i>	Az intézkedés hatására javul a kisgyermekes szülők foglalkoztatása, a munkahelyi és magánéletbeli kötelezettségek könnyebben összeegyeztethetővé válnak, és nő a rugalmas foglalkoztatási formákban foglalkoztatott munkavállalók száma.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek kezelése (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				tásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése keretében, erre a konstrukcióra tervezett forrás: 8,0 Mrd Ft.]		
23. A szakképzési rendszer fejlesztése	A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII törvény növeli a gazdasági kamarák szerepét és felelősségét a képzés gyakorlati megvalósításában. Sor kerül a térségi integrált szakképző központok átalakítására a szakképző iskolai rendszer átláthatóbbá és hatékonyabbá tételére érdekében. A tanulószerveződés rendszere kiterjed majd tanulószerveződdel eddig nem oktatható szakmákra is. Megváltozik a szakmai vizsgáztatás rendszere, és más fontos rendszer elemek fejlesztésére is sor kerül. 2012-ben ezek részletszabályozására, a rendszer bevezetésére kerül sor. 2012 és 2013 folyamán megjelennek az új szakképzési törvény végrehajtási rendeletei, és lezajlik a teljes tartalmi újraszabályozás. Az uniós támogatási programok ezen intézkedések megvalósulását fogják szolgálni, kapcsolódni fognak az egyes konkrét rendszer elemek átalakításához.	Az új szakképzési törvényben foglalt szabályozás 2012-ben kezdi meg működését, a tartalmi elemek kötelező érvényre lépését 2013/2014. tanévtől alkalmazandók, felmenő rendszerben, továbbá az intézményrendszer átalakítása is 2013-ban történik meg.	NGM	Elsődlegesen az iskolai rendszerű oktatás érintő változások, a reformok végigvitele 2012-2013-ban, két év alatt mintegy 30 Mrd Ft forrásigényt jelentenek, amiből meg kell valósítani az új tananyagok előállítását, a tanárok, oktatók, instruktorok továbbképzését, a rendszer folyamatos újszerű ellenőrzését, stb. A költségekre a Nemzeti Fejlesztési Alap nyújt hazai finanszírozást, az uniós konstrukciók (TÁMOP 2. prioritás) mintegy 15-20 Mrd forintos összegben nyújtanak fedezetet.	A kombinált szakképzési reform hatása javíthatja az egyén, a munkaadó és az ország versenyképességét.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1), ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a) ▪ a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<ul style="list-style-type: none"> Mezőgazdasághoz és erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó képzések támogatása <p>Az intézkedés célja az egész életen át tanulás céllal összhangban a mezőgazdasági termelők, vállalkozások és erdőgazdálkodók piaci versenyképességének fokozása, fenntartható, környezettudatos gazdálkodásuk elősegítése szaktudásuk szintjének növelése által. A szakmai tanfolyamokon eredményesen résztvevő mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók a képzés díját támogatás formájában visszaigényelhetik.</p>	<p>Az intézkedés időtartama 2009. évtől 2013. év végéig terjed.</p>	<p>VM</p>	<p>EMVA társfinanszírozott támogatás</p>		<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
<p>24. A felnőttképzési szabályozási rendszer továbbfejlesztése és felnőttképzési programok indítása</p>	<p>Új felnőttképzési törvény kidolgozására kerül sor, mely a következő területeken céloz változtatásokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az új szabályozás egyértelműen a támogatott, a munkaerőpiac igényeinek kielégítését megvalósító képzésekre koncentrál. - Biztosítékok kerülnek a rendszerbe annak érdekében, hogy a támogatott felnőttképzésből minőségi tudással kerüljenek ki a résztvevők, a megszerzett bizonyítvány egyenszilárdságú legyen az iskolai rendszerben szerzett szakképesítéssel. - A képzések támogatásának célcsoportját, a támogatás részletes feltételrendszerét a támogatási források felett rendelkező szervezet határozza meg a törvény keretei között. - Az új szabályozás növeli a támogatott képzések munkaerő-piaci eredményességét, a felnőttképzésben (szak)képzettséget szerettek elhelyezkedési arányát. - A jogszabályi eszközök biztosítják a felnőttképzésben folyó gyakorlati képzés minőségének emelését. <p>Fejlesztjük a felnőttek idegen nyelvi és informatikai kompetenciáit, támogatjuk a munkahelyi képzéseket, valamint az alacsony iskolai végzettségűek és az elavult szakmával rendelkezők képzését, átképzését.</p>	<p>Az új felnőttképzési törvény elfogadása 2012. II. félévében várható.</p> <p>A képzési programok 2012-14-ban valósulnak meg.</p>	<p>NGM</p>	<p>[A jogszabályi változtatásokból fakadó feladatok költségvetési forrásigénye: 3 Mrd Ft. A képzések, átképzések támogatásának költségvetési forrásigénye: 30 Mrd Ft.]</p> <p>A képzések, átképzések megvalósítására jelenleg meghirdetett uniós konstrukciók:</p> <p>TÁMOP 2.1.2. kiemelt kulcskompetenciák (idegen nyelv, informatika) fejlesztését támogató program kb. 100.000 fő részvételével. [13 Mrd Ft]</p> <p>TÁMOP 2.1.3. Munkahelyi képzések: 2012-ben 11 Mrd, 2013-ban 10 Mrd Ft uniós támogatás felhasználásával, össze-</p>	<p>A tanulási programok megvalósításával bővül a résztvevők kompetenciája, és nő foglalkoztathatóságuk, javul a versenyképesség.</p> <p>Az átfogó tanulási programok kockázata: ha a kedvezményezett a munkaerő-piacon nem vagy kevéssé hasznosítható tudáshoz, készségekhez jut. Ezt a kockázatot különböző eszközökkel (pályázati feltételek megfelelő alakításával, eljárásrendi szabályokkal) minimálisra lehet csökkenteni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				<p>sen mintegy 1500 vállalkozás munkavállalói részére.</p> <p>TÁMOP 2.1.6. konstrukció („Újra tanulok!”)</p> <p>2012-2015 között alapvetően az alacsony iskolai végzettségű felnőttek, a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozók, az elavult szakmával rendelkezők részére – főként a hiányszakmákra irányultan, 37.000 fő részére. [20 Mrd Ft]</p>		
<p>25. A népesség egészségi állapotának javítása – Népegészségügyi Program</p>	<p>A 2007-2013. évi tervezési időszakban a TÁMOP 6. Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrás-fejlesztés prioritásán belül 2011-2012-ben jelentős keretösszegű pályázatok és kiemelt projektek felhívásai jelentek/jelennek meg a népegészségügyi intézkedések támogatására. Köztük egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok települési és szintér alapú, valamint, kistérségi egészségfejlesztési irodák létrehozásának támogatása, valamint a tüdőgondozó intézetek bázisán dohányzás leszokást támogató országos intézményhálózat, valamint módszertani központ fejlesztési programjai támogatása révén. Ehhez kapcsolódnak a népegészségügyi szervezett szűrések és a népegészségügyi kommunikáció, valamint a bizonyítékon alapuló egészségfejlesztési ismeretek kidolgozása támogatásának útján.</p>	<p>A végrehajtás 2001 óta folyamatosan, éves cselekvési terv alapján történik</p>	<p>NEFMI</p>	<p>Túlnyomó részben biztosított az Európai Unió TÁMOP 6.1 prioritás keretében igénybe vehető támogatások útján, valamint kisebb részben a 2012. évi költségvetés Egészségügyért Felelős Államtitkárság egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatokra szánt forrásból</p> <p>[TÁMOP 6.1.2/11/1: 182.586370 Ft TÁMOP 6.1.2/11/2: 5</p>	<p>A Népegészségügyi Program javítja az aktív korú populáció egészségi állapotát, csökkennek a betegszabadságra, táppénzre fordított kiadások, nő a munkaerő termelékenysége. A betegségek korai felismerésének és hatásos kezelésének köszönhetően a munkaképesség korai elvesztése nagyobb arányban előzhető meg, ami az aktivitási</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				Mrd forint]	rátát növeli. Az aktivitási ráta növekedése és az aktív korú populáció egészségi állapotának javulása közvetlenül hozzájárul a magyar gazdaság versenyképességéhez.	
26. Intézkedéscso- mag a fiatalok munkanélkülisé- gének csök- kentése érdeké- ben	<ul style="list-style-type: none"> fiatalok vállalkozóvá válását támogató, 2012-ben meghirdetendő program (TÁMOP 2.3.6.) <p>A konstrukció egyrészt a vállalkozói tudás, vállalkozói készségek (pénzügyi ismeretek, üzleti terv, marketing, jogszabályi környezet stb.) megszerzését, fejlesztését támogatja, másrészt pedig a vállalkozás elindításához szükséges anyagi támogatást biztosítja a fiatal vállalkozó számára. Ezen túl a vállalkozások elindítását követően a program szakmai tanácsadást és mentorálást is biztosít a vállalkozás fenntarthatóságának segítésére érdekében.</p>	2012-2014	NGM	Uniós forrás: TÁMOP 2.3.6 [6,94 Mrd ft]	Az intézkedések hatására nő a vállalkozóvá váló 18-35 év közötti fiatalok száma (a program keretében közel.2000 fő vállalkozóvá válását lehetne támogatni).	<ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
	<ul style="list-style-type: none"> a fiatalok elhelyezkedést ösztönző, szakképzésből foglalkoztatásba való átmenetüket megkönnyítő gyakornoki program (TÁMOP 2.3.4) <p>Az elképzelések szerint az intézkedés – a szakképzési koncepcióval összhangban – a középfokú szakképesítést szerzett pályakezdeők munkatapasztalat-szerzését támogatná, gyakornoki program keretében. A pályázat egyrészt a gyakornokok bééréhez, másrészt az őket segítő és értékelő munkahelyi mentornak/mentoroknak nyújtott bérpótlékhoz biztosít támogatást.</p> <p>A pályázat mellett egy kiemelt projekt is megvalósításra kerülne, melynek keretében a projektet végrehajtó szervezet (a tervek szerint az MKIK) segítséget és tanácsadást nyújt a vállalkozásoknak a gyakornokok foglalkoztatásához, valamint a létrehozott gyakornoki helyek fenntartásához és</p>	2012-2014	NGM	Uniós forrás: TÁMOP 2.3.4. [9,5 Mrd ft]	A szakképzettséggel rendelkező fiatalok munkatapasztalat-szerzésének támogatásával könnyebbé válik a tanulás és a munka közötti átmenet, a fiatalok munkaerő-piac szempontjából fontos munkatapasztalathoz jutnak, munkaerő-piaci részvételük nő.	<ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>továbbfejlesztéséhez.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a fiatalok munkaerő-piacra való belépését elősegítő civil foglalkoztatási programok támogatása (TÁMOP 1.4.1) A tervezés alatt levő program célja civil szervezetek foglalkoztatási programjainak támogatása, amelyek a fiatalok, elsősorban a hátrányos helyzetű pályakezdeők tartós munkaerő-piaci beilleszkedését szolgálják. 	2012-2014	NGM	[TÁMOP 1.4.1. konstrukció 4,49 Mrd Ft-os keretéből felhasználható 3 Mrd Ft, amelyre az OP prioritások közötti át-csoportosítás révén további 2 Mrd Ft kerül allokálásra.]	A fiatalok munkaerő-piac szempontjából fontos munkatapasztalathoz jutnak, munkaerő-piaci részvételük nő	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ START program A START program keretében pályakezdő 25 év alatti (felsőfokú végzettségűek esetén 30 év alatti) fiatalok foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig (felsőfokú végzettség esetén egy évig) szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek. A foglalkoztatás első évében az egyébként 27%-os szociális hozzájárulási adó helyett csak a bruttó kereset 10%-át, míg a második évben a 20%-át kell fizetniük a munkáltatóknak. Felsőfokú végzettséggel rendelkező pályakezdő foglalkoztatásakor a kedvezmény eltér, ugyanis a foglalkoztatás első 9 hónapjában a bruttó munkabér 10%-ának, az azt követő 3 hónapban 20%-ának megfelelő fizetési kötelezettség terheli a munkaadót. A kedvezményt csak a minimálbér másfélszeresének, felsőfokú végzettségűek foglalkoztatásánál pedig a kétszeresének megfelelő összeghatárig lehet érvényesíteni. 	Folyamatos	NGM	A programot teljes egészében a Nemzeti Foglalkoztatási Alap finanszírozza	Az intézkedések hozzájárulnak a fiatalok munkanélküliségének csökkentéséhez, foglalkoztatásuk növeléséhez, foglalkoztathatóságuk és alkalmazkodóképességük javulásához.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fiatal gazdák induló támogatása A konstrukció keretében olyan 18 és 40 év közötti, megfelelő szakirányú képesítéssel, illetve végzettséggel rendelkező agrárszakemberek nyújthatnak be pályázatot, akik mezőgazdasági üzem vezetőjeként első alkalommal kezdenek gazdálkodni. 	Az 5 éves kötelező működtetési időszakra figyelemmel az intézkedés megvalósításának várható határideje 2017. év vége	VM	[A forrását csoportosítással érintett programmódosítás elfogadása esetén 4 milliárd Ft Forrása. Vidékfejlesztési Program I. tengely 112. intézkedés]	Az intézkedés pozitív hatással van a fiatal mezőgazdasági termelők gazdaság-alapításához, a birtokstruktúra átalakításának előmozdításához, a mezőgazdasági	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
					munkaerő korstruktúrájának javításához, a vidék népességmegtartó képességének növeléséhez és a mezőgazdasági tevékenység hosszú távú fenntartásához.	
27. Munkahelyteremtés	<ul style="list-style-type: none"> KKV-k munkahelyteremtő beruházásait támogató központi pályázati program hazai forrásból A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból újra meghirdetésre kerül a mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásait támogató központi pályázati program, melyre az elmúlt évi kiemelkedő érdeklődés miatt 2012-ben az előző évi keretösszeg kétszerese, 10 milliárd Ft áll a pályázók rendelkezésére. A Nemzetgazdasági Minisztériumi pályázati programja alapján a KKV-k részesülhetnek vissza nem térítendő támogatásban. Az alaptámogatáson kívül kiegészítő támogatások adhatók hátrányos helyzetűek foglalkoztatásához (regisztrált álláskeresők, roma munkavállalók foglalkoztatása esetén illetve hátrányos helyzetű térségekben). 	Pályázatok benyújtási határideje: 2012. március 30.	NGM	Nemzeti Foglalkoztatási Alap [10 Mrd Ft]	Javul a foglalkoztatási helyzet. Pozitív hatással van a KKV-k versenyképességére.	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> Komplex technológiai fejlesztés és foglalkoztatás támogatása A 2012 év végéig kiterjesztett pályázat keretében a vállalatok támogatást igényelhetnek vállalati technológia fejlesztése és foglalkoztatás támogatása céljából új munkavállalók foglalkoztatására, eszközbeszerzésre, információs technológiafejlesztésre. 	Pályázatok benyújtási határideje: 2012 vége	NGM	Uniós forrás: GOP 2.1.3: [2012-13. évekre 45 Mrd Ft]	Javul a foglalkoztatási helyzet.	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> Mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtési képességének támogatása A 2012-ben meghirdetésre kerülő pályázat keretében a mikro-, kis- és középvállalkozások igényelhetnek támogatást 	Pályázati felhívás megjelenése: várhatóan 2012 első fele	NGM	Uniós forrás: GOP 2.2.4: [2012-13. évekre 9 Mrd Ft]	Javul a foglalkoztatási helyzet. Pozitív hatással van a KKV-k versenyképességére.	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) a munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	új munkavállalók foglalkoztatására a konvergencia régiókban.					ság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
	<p>▪ Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból munkahelyteremtő, illetve –megőrző tevékenységek támogatása</p> <p>- Mezőgazdasági utak fejlesztése: Vissza nem térítendő támogatás vehető igénybe lehetőleg természetbe illő, környezetbarát, helyi alapanyagok felhasználásával külterületi mezőgazdasági út építéséhez, felújításához, szélesítéséhez, valamint a beruházással érintett mezőgazdasági úthoz közvetlenül kapcsolódó, és azzal együtt megvalósuló árkok, padkák, rézsűk, támfalak, hidak, átereszek, a csapadékvíz elvezetését biztosító egyéb létesítmények létesítéséhez, felújításához.</p> <p>- Kertészet korszerűsítése: Az intézkedés kiemelt célja a kertészeti ágazat versenyképességének és foglalkoztatásának növelése (melyet az ágazat magas kézimunkaigénye tesz lehetővé).</p> <p>- Mezőgazdasági termékek értéknövelésének támogatása: Az intézkedés célja, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásának, illetve forgalmazásának javításával vagy új termékek, egyes eljárások, technológiák bevezetésével növekedjen a mezőgazdasági üzem, illetve élelmiszeripari vállalkozás összeteljesítménye és versenyképessége, továbbá javuljanak az élelmiszerbiztonsági és higiéniai feltételek, csökkenjen a környezetterhelés.</p> <p>- Fiatal erdők állománynevelése: Az intézkedés célja az erdők gazdasági értékét növelő befejezett ápolás, tisztítás, valamint törzsnyesés támogatása.</p>	<p>- Mezőgazdasági utak fejlesztése: beruházások megvalósítására 2 év</p> <p>- Kertészet korszerűsítése: 2012. január 1 és 31 között: támogatási kérelem benyújtása; Támogatási határozat közlésétől számított hat hónapon belül első kifizetési kérelem benyújtása; 2013. december 31 utolsó kifizetési kérelem benyújtása</p> <p>- Mezőgazdasági termékek értéknövelése: jogszabály megjelentetése 2012. 04. 30.</p> <p>- Fiatal erdők állománynevelése: A beruházások</p>	VM	EMVA társfinanszírozott támogatás	Az intézkedés lehetővé teszi a munkahelyek megőrzését, új munkahelyek teremtését, a mezőgazdasági utak fejlesztésénél közmunkások alkalmazását	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		megvalósítása 2 év				
28. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző adókedvezmények	A munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű egyes csoportok iránti kereslet élénkítése érdekében a célcsoporthoz tartozók foglalkoztatása esetén a munkáltatók kedvezményekben részesülhetnek a munkát terhelő adókból. 2012. január 1-jétől a korábbi START Plusz és START Extra programokat felváltja a START Bónusz program, melynek keretében a legalább 3 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskeresők illetve a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevételét követően (vagy GYES mellett) a munkaerő-piacra visszatérők foglalkoztatása esetén a munkáltatók egy évig szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek. A kedvezmény mértéke a munkavállaló bruttó munkabérének, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének huszonhét százaléka. Emellett a munkáltatók szociális hozzájárulási adó kedvezményben részesülhetnek pályakezdők (START program), megváltozott munkaképességűek (Rehabilitációs kártya) illetve gyermekgondozás után visszatérő nők részmunkaidőben történő foglalkoztatása esetén is. Az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó költségek csökkentése és foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a tervek szerint 2013-tól a munkáltatók 9 százalékpontos célzott szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek alacsony iskolai végzettségűek (FEOR-9) foglalkoztatása után.	2012. január 1-től A START Bónusz kártya 2012. január 1-től 2012. december 31-éig váltható ki.	NGM	A START Bónusz program uniós (ESZA) társfinanszírozással valósul meg a TÁMOP 1.2.1 keretein belül.	Az intézkedés hozzájárul a 3 hónapnál régebben regisztrált álláskeresők illetve a kisgyermekes szülők elhelyezkedéséhez, ezáltal a munkanélküliség csökkentéséhez, a foglalkoztatás növeléséhez, a foglalkoztatási cél eléréséhez.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
29. Szociális gazdaság fejlesztése	A tervezés alatt levő TÁMOP konstrukció támogatást nyújt az üzleti terv kialakításához, fejlesztéshez, a vállalás ismeretek elsajátításához, támogat továbbá bérjellegű és képzési költségeket, inkubációs tevékenységet és szakmai támogatást, valamint a tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzést, kisebb építési, felújítási költségeket is magában foglal. Az intézkedés hozzájárul a szociális gazdaság erősítéséhez és növekedéséhez, ami hosszú távon a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatást – és így a biztosabb megélhetést –	2012-2015	NGM	Uniós forrás:TÁMOP 2.4.3./D [15 Mrd ft]	Az intézkedés hatására erősödik a szociális gazdaság (20-50 millió Ft közötti támogatást feltételezve a program keretében 300-750 szociális gazdaság területén működő vállalkozás, szociális szövetkezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	teremti meg a munkanélküliek számára.				fejlesztését lehetne támogatni)	
30. Közfoglalkoztatási programok	<p>Közfoglalkoztatási programok az alábbi prioritások mentén szervezhetők:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ - Az országos közfoglalkoztatási programok a mindenkori munkaerő-piaci helyzet, az esetleges „vis maior” helyzetek kezelésére, több ágazatot átfogóan indulnak: ár-és belvízvédelemre, a közutak, vasutak, az erdőterületek karbantartása. ▪ - A kistérségi startmunka mintaprogramok az alábbi foglalkoztatási területekre szerveződnek: mezőgazdasági projektek, bio-és megújuló energia felhasználás, belvízelvezetés, mezőgazdasági utak rendbetétele, közúthálózat javítása, illegális hulladéklerakó helyek felszámolása és a közfoglalkoztatottak téli és egyéb értéktelentő foglalkoztatásának kialakítása. ▪ - A közfoglalkoztatás rendszerében új elemként jelennek meg a közhasznú kölcsönzők és a közfoglalkoztatásra irányuló munkaerő-kölcsönzés. ▪ A közhasznú kölcsönző legalább 60 napra létesít közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyt a közfoglalkoztatottal, amely más közfoglalkoztatóhoz történő munkaerő-kölcsönzés céljára jön létre. ▪ A Közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII.31.) számú kormány-rendelet alapján vállalkozások részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy foglalkoztatásához támogatás nyújtható, amennyiben vállalkozás a támogatási időszak felének megfelelő továbbfoglalkoztatási kötelezettséget vállal. <p>A startmunka kistérségi mintaprogramok mezőgazdasági projektjei az alacsony képzettségű emberek számára olyan megoldást kínálnak, amely hosszú távon biztosítja megélhetésüket, és segíti visszatérésüket az elsődleges munkaerőpiacra. A mezőgazdasági projekteken belül a résztvevők kép-</p>	<p>A képzések 2012. márciusában indulnak. Az egyes akkreditált képzési programok időtartama az alábbi:</p> <p>növénytermesztés és tartósítás - 1,5 év,</p> <ul style="list-style-type: none"> - állattenyésztés - 1 év, - növénytermesztés és állattenyésztés - 2 év. <p>A program a 2013. évben zárul.</p>	BM	<p>Uniós forrás: TÁMOP 2.1.6 „Újra tanulok” program keretéből [min.8,1 Mrd ft]</p>	<p>A képzésbe előreláthatóan 10000-12000 halmozottan hátrányos helyzetű közfoglalkoztatott kerül bevonásra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>zésben részesülnek: tanulhatnak állattartást, növénytermesztést és tartósítást. A mezőgazdasági képzés szervezése a hagyományos képzés-szervezési formától eltérően, a résztvevők munkatapasztalatára épülő, gyakorlat-orientált módon történik meg. A képzési program és az alkalmazott módszerek igazodnak a célcsoport speciális igényeihez (alapfokú iskolai végzettség hiányában is elsajátítható tananyag, szövegértési nehézségekkel küzdők által is használható tankönyv, gyakorlatban szerzett munkatapasztalatra épülő elméleti oktatás).</p>					
<p>31. A nevelőszülői ellátás kapcsán 5000 fő bevonása a foglalkoztatott területre</p>	<p>A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) a biztosított kör meghatározásánál egyértelműen nevesíti a hivatásos nevelőszülői jogviszonyban állókat. Amennyiben a nevelőszülői hálózatban nyújtott teljes körű otthont nyújtó ellátás minden esetben foglalkoztatási jogviszony keretében valósulna meg, - nem válna ketté a „hagyományos” és a hivatásos nevelőszülői feladatellátás. Ez egyrészt lehetőséget biztosítana arra, hogy a nevelőszülői hálózatban folyó gondozó, nevelő munka professzionális tevékenységgé válhatna, emelve az elvárható gondozási, nevelési tevékenység színvonalát.</p>	<p>2012. 06. Az 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekvédelemről és gyermekjóléti igazgatásról (Gyvt) módosítása 2012. első félévében (Kormány munkarendjében szerepel)</p> <p>2012.-2014.12. A nevelőszülők képzése és felkészítése, hogy egy magasabb, professzionális, foglalkoztatott munkakörben végez-</p>	<p>NEFMI</p>	<p>Külső forrást nem igényel. Amennyiben a nevelőszülői hálózatban nyújtott teljes körű otthont nyújtó ellátás minden esetben foglalkoztatási jogviszony keretében valósulna meg és a munkabér bruttó 18.000 Ft + járulékok /gyermek kerülne megállapításra (jelenleg díj és 15.000 Ft), abban az esetben is csupán a gyermekek intézményi ellátásának személyi kiadásai lennének felhasználva.</p> <p>TÁMOP 5.4.10 Szociális</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		<p>zék tevékenységüket</p> <p>2013. 01.01. a Gyvt hatályba lépése</p> <p>2016. 12.31. 12 év alatti gyermekek foglalkoztatotti jogviszonnyal rendelkező nevelőszülőknél lesznek elhelyezve a gyermekvédelmi szakellátásban</p>		képzések modernizációja is támogatja az intézkedések megvalósulását		
Európa 2020 stratégia 2. nemzeti vállalás: A kutatás-fejlesztésre fordított ráfordítások szintjének a bruttó hazai termék 1,8 százalékára történő növelése						
32. Nemzeti Innovációs Stratégia (2013-2020)	<p>A NIS fontos szerepet játszik a Horizont 2020-ra való felkészülésben, illetve a Strukturális Alapok következő operatív programjainak tervezésében, ezzel biztosíthatja a 2014-2020 közötti EU forrásoknak a jelenleginél hatékonyabb felhasználását. A NIS a keretét képezi a 2014-2020 közötti kohéziós forrásokhoz való hozzáférés egyik ex ante feltételét jelentő nemzeti, vagy regionális szintű ún. smart specialisation stratégiák tervezésének. A NIS tervezése során elvégezzük a nemzetközi policy trendek és jó gyakorlatok áttekintését, illetve a hazai folyamatok értékelését és ezek alapján törekszünk akár új paradigmát tükröző, modern innováció-politikai megközelítések érvényesítésére. A NIS tervezésének részeként sor kerül az első rövidtávú intézkedési terv kidolgozására.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A NIS várhatóan 2012 év végéig, vagy 2013 első felében kerülhet elfogadásra. - A NIS és a kapcsolódó intézkedési tervek végrehajtása, valamint monitoringja és értékelése 2020-ig folyamatos feladat. 	NGM	<p>2011. évi CLXXXVIII. törvény, XV. fejezet, „Nemzetgazdasági programok” elnevezésű előirányzat [300 millió ft]</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2) ▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
33. A Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia egyes intézkedéseinek végrehajtása	<p>A Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégiában foglalt intézkedések végrehajtása megkezdődött. Az NKIS egyik forrását jelentő Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014-es időszakáról szóló Együttműködési Megállapodásokat a 235/2011. (XI. 15.) Korm. rendelet, illetve a 236/2011. (XI. 15.) Korm. rendelet hirdette ki. Az együttműködés keretében a VM szakmai támogatásával dolgozzák ki az NKIS céljait szolgáló programterületek operátorai a Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmus keretében 2009-2014 között rendelkezésre álló források pályázati kiírásait. Azt követően az NKIS megvalósulását nyomon követő monitoring és értékelési bizottság felállítása történik meg.</p>	<p>Az NKIS céljainak megvalósulása 2020-ig várható. 2012-ben várhatóan kiírásra kerülnek a Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmus NKIS-t támogató programjai, illetve felállításra kerül az NKIS megvalósulását nyomon követő monitoring és értékelési bizottság</p>	<p>VM</p>	<p>Az intézkedés forrásigényét a Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmusból rendelkezésre álló források biztosítják a 2009-2014 közötti időszakban.</p> <p>A következő programterületek relevánsak (a rendelkezésre álló összeg feltüntetésével) az NKIS szempontjából :</p> <p>Zöld ipari innováció € 21,216,000</p> <p>Kétoldalú kutatási együttműködés € 24,128,000</p> <p>Energiahatékonyság € 8,412,000</p> <p>Megújuló Energia € 7,711,000</p> <p>Az ÚSZT keretében rendelkezésre álló meghatározott források hozzájárulhatnak az NKIS céljainak megvalósulásához.</p>	<p>A környezetvédelemmel összefüggésben közvetlenül foglalkoztatottak számának emelése 2014-ig 30.000 főre, 2020-ig 50.000 főre. (ennek feltétele, hogy teljesüljenek az NRP-ben rögzített foglalkoztatási célkitűzések.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2) ▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
34. Egységes közép-távú kutatás-fejlesztési és innovációs pályá-	<p>Folytatjuk az egységes kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási rendszer 2011-ben megkezdett kialakítását. Ennek hangsúlyos eleme a nemzetközi, EU-s programokban és</p>	<p>A középtávú KFI pályázati stratégia és a KTIA éves</p>	<p>NGM NFM</p>	<p>[40 millió ft] 2011. évi CLXXXVIII. törvény, XV. fejezet,</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2) ▪ növekedést elősegí-

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
zati támogatási rendszer	<p>kezdeményezésekben való magyar részvétel ösztönzése, és ezáltal a Horizont 2020-ban kiválósági alapon megítélt támogatásokból való magyar részesedés jövőbeni növelése. A KFI pályázati célkitűzések között a hazai gazdaság versenyképességének és növekedési lehetőségeinek erősítése érdekében a kkv szektor kiaknázatlan KFI (beleértve az adaptív innovációt, valamint a KFI együttműködések is) lehetőségeinek ösztönzése áll első helyen. Ugyancsak hangsúlyos elem a nemzetközi, EU-s programokban és kezdeményezésekben való magyar részvétel ösztönzése, ezzel a Horizont 2020-ban kiválósági alapon megítélt támogatásokból való magyar részesedés növelése. Emellett külön figyelmet érdemel a KFI támogatási rendszer területi kiegyensúlyozatlansága: a kiegyenlített fejlődést az EU-s társfinanszírozású és nemzeti források összehangolt felhasználásával, valamint a regionális szintű K+F+I tevékenység, az együttműködések, a hálózatosodás (pólusok, klaszterek) ösztönzésével biztosítjuk. A KFI pályázati rendszer tervezése során elvégezzük a nemzetközi policy trendek és jó gyakorlatok áttekintését, illetve a hazai pályázati rendszer értékelését és ezek alapján törekszünk akár új paradigmát tükröző támogatási eszközök érvényesítésére.</p> <p>A középtávú KFI pályázati stratégia tervezésének részeként sor kerül a Kutatási és Technológiai Alap éves felhasználási tervének és a KFI pályázati felhívások kidolgozására.</p>	felhasználási terve várhatóan 2013 első negyedévében kerülhet elfogadásra		<p>Nemzeti Innovációs Hivatal a koordináció tekintetében, valamint XIX. fejezet, Gazdaságfejlesztés Operatív Program előirányzat a támogatások tekintetében a következők szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> •2011. évi CLXXXVIII. törvény, XV. fejezet, Nemzeti Innovációs Hivatal előirányzat terhére: elemzések, tanácsadás megrendelése (témakör: H2020-ban való magyar részesedés növelése; „fehér könyv” a KTIA eddigi működésének értékeléséről, kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés [PCP] bevezetése) •XIX. fejezet, Gazdaságfejlesztés Operatív Program előirányzat terhére: elemzések, tanácsadás megrendelése (új GOP-os konstrukciók tervezéséhez kapcsolódóan) 		tő reformok (AGS-3)
35. A kutatóhelyek felkészítése az	A NIS célkitűzései között – a nemzeti innovációs rendszer számára addicionális források bevonása érdekében – kitűn-	A felkészülés 2013 végéig folyamatos	NGM NFM	2011. évi CLXXXVIII.	A felkészülés egyik fő kockázata a NIH brüssze-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelé-

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
<p>EU-s kutatás-fejlesztési és innovációs finanszírozási források hatékonyabb felhasználására</p>	<p>tett szerepet játszik a Horizont 2020 kialakítása során a nemzeti érdekek képviselője, illetve a hazai kutatási szervezetek és vállalati kutatóhelyek megfelelő felkészítése a Horizont 2020 programjaiban való eredményes részvételre . Ezen túlmenően az EU-s források jelenleginél hatékonyabb felhasználása érdekében fel kell készülnünk a szabályozás változásaira, illetve a Strukturális Alapok következő operatív programjainak minőségi tervezésére.</p> <p>Megerősítjük a brüsszeli magyar jelenlétet a K+F+I politikák területén. Mivel a Horizont 2020 kezdetéig tartó intenzív felkészülési időszakban szükség van a kormányzati érdekek képviselőjére, a magyar befolyás erősítésére, ezért az intézkedés részeként sor kerül a Nemzeti Innovációs Hivatal brüsszeli irodájának a felállítására. Alapértelmezésben a kormányzati érdekérvényesítés és lobbitevékenység mellett az iroda tevékenysége a hazai, működő K+F+I hálózatra épül, kapcsolatot biztosít a magyar intézmények és az unió intézményei között, elősegíti a K+F+I-re alapozó szakpolitikák becsatornázását.</p> <p>NFM-NGM-MTA-NIH munkacsoport jön létre elsősorban a kutatási infrastruktúrákkal kapcsolatban felmerülő feladatok koordinálása érdekében. A munkacsoport célja, hogy az infrastruktúra együttműködések tudományos igényű szakmai megítélése körében legmagasabb szakértelemmel rendelkező Magyar Tudományos Akadémia és a hazai K+F+I politika stratégiai irányításáért felelős Nemzetgazdasági Minisztérium együttműködve a fejlesztési források felett rendelkező Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal a rendelkezésre álló szűkös források figyelembe vételével szükséges prioritizálás elvégzésére alkalmas szakmai fórum létesüljön.</p>	<p>feladat</p>		<p>törvény, XV. fejezet, Nemzeti Innovációs Hivatal, valamint XIX. fejezet, Gazdaságfejlesztés Operatív Program előirányzatok terhére) 2012-ben [170 millió ft]</p>	<p>li iroda felállításához szükséges finanszírozási háttér biztosítása; illetve általában a felkészülésnek megfelelően fókuszálnak kell lennie és biztosítani szükséges a szükséges erőforrásokat minden érintett szereplő részéről.</p>	<p>se (EU2020-2)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ növekedést elősegítő reformok (AGS-3)
<p>36. Ágazati agrár- és</p>	<p>A Nemzeti Vidékstratégiában foglaltak alapján új agrár- és</p>	<p>2012. évi Vezetői</p>	<p>VM</p>	<p>2012. évi költségvetés</p>	<p>Az intézkedés hatásai:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
környezettudományi kutatási és oktatási stratégia kidolgozása	<p>környezettudományi ágazati Kutatási, Fejlesztési, Innovációs stratégia megalkotása szükséges.</p> <p>A K+F+I stratégia alap gondolata az, hogy a szakterületi kutatási programok, az alap- és alkalmazott kutatási eredmények, valamint a kísérleti fejlesztések közvetve vagy közvetlenül segítsék a mezőgazdaság, a környezetvédelem, a vidék és ezen keresztül a nemzetgazdaság fejlesztését. A stratégia alapvető célja az agrár- és környezettudomány és kutatások szervezésének elősegítése, a gyakorlat számára közvetlenül vagy közvetve hasznosítható kutatási eredmények létrehozása komplex kutatási programok keretében</p>	<p>Értekezlet-re/Miniszteri Értekezletre benyújtás: 2012. június 25. A szakértői bizottság felállításra került, de átalakítása szükséges. A K+F+I Stratégia kidolgozása folyamatban van, annak első változata elkészült.</p>		<p>XII. Vidékfejlesztési Minisztérium 20. jogcím Fejezeti kezelésű előirányzat 3/2. sor Agrárkutatás támogatás [1 millió Ft/2012. év]</p>	<p>megvalósítása esetén a hazai és nemzetközi pályázati rendszerek K+F+I irányvonalai meghatározásra kerülnek, amelyek lehetővé teszik az ágazat (agrár- és környezettudomány) K+F+I pénzügyi forrásainak kiegyensúlyozott biztosítását. További előnye: az ágazati agrárkutatóintézetek hálózat-szerű működtetése, K+F+I pénzügyi helyzetük javítása</p>	<p>ráfordítások növelése (EU2020-2)</p> <ul style="list-style-type: none"> növekedést elősegítő reformok (AGS-3)
37. Tudomány-politikai stratégia	<p>Tudománypolitikai stratégia készítése, amely illeszkedik az innovációs stratégiához. A stratégia célja az akadémia szféra kutatási alpinfrastruktúrájának és finanszírozásának megalapozása, továbbá a tudományos eredmények elismerésének, közzétételének rendszerszerű megújítása.</p> <p>A stratégia és a tudománypolitikai beavatkozások központi célja, hogy a magyar akadémia szféra: a felsőoktatási intézmények, az MTA intézetei, a költségvetési és non-profit kutatóhelyek be tudjanak kapcsolódni a Horizon2020 programjaiba és ehhez megfelelő ESZA „rásegítő” támogatásokat kaphassanak.</p> <p>A 2014-2020 évi EU pénzügyi tervezési időszak (MFF) ex ante feltétele olyan stratégiai dokumentum megléte, amely az ESZA és az ERFA növekvő K+F lehetőségei mentén a célokat kijelöli és amely a hazai stratégiában a Horizon2020 és az</p>	<p>2012 II félév – 2013. I félév</p>	<p>NEFMI (MTA bevonásával)</p>		<p>Hatékony 2014-2020 MFF végrehajtás</p>	<p>Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2)</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	Strukturális Alapok valamint a hazai kutatási kapacitások közötti kapcsolódásokat megfelelően feltárja.					
38. Kutatás-fejlesztés, innováció céljainak megvalósulását támogató közművelődési informatika fejlesztése, versenyképes szolgáltatások megjelenése az EU Kreatív és Kulturális Iparban	<p>Az intézkedés a következő eszközökkel támogatja a kulturális és kreatív ipart:</p> <ul style="list-style-type: none"> - magyar és értékes európai filmalkotásokat vetítő mozitermek korszerűsítése, innovatív megújítása - kreatív és kulturális ipari információs és szolgáltatási pontok kialakítása. - könyvtári és közművelődési informatika fejlesztése, versenyképes szolgáltatások megjelenése az EU Kreatív és Kulturális Iparban. - a könyvtári és közművelődés területen dolgozó humán-erőforrás kiegészítő informatikai fejlesztése. - a települések digitális közművelődési és kulturális értékeivel összefüggő vállalkezési, innovációs és idegenforgalmi értékteremtés, digitális tartalomfejlesztés 	2011-2020	NEFMI	<p>Magyarország 2012. évi központi Költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 5. melléklet 14. pont (MaNDA működését támogató költségvetési forrás</p> <p>K+F-et támogató uniós fejlesztések</p>	<p>A kultúra területén a digitális növekedés feltétele: 1./ magán szektor kulturális tartalom létrehozásába és közvetítésébe, beruházásaiba történő bekapcsolása, 2./ a kulturális intézmények kreatív szolgáltatóipari működésének hangsúlyossá tétele. Amennyiben ez elmarad, a növekvő digitális piacról kizorul a nemzeti kultúra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2)
Európa 2020 stratégia 3. nemzeti vállalás: A megújuló energiaforrások részarányának 14,65 százalékra növelése, 10 százalékos teljes energiamegtakarítása, valamint az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátásának (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10 százalékos növekedése						
39. Klímavédelmi intézkedéscsoport	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hazai Dekarbonizációs Útiterv (HDÚ) 2050 elkészítése <p>A felülvizsgálat alatt álló Nemzeti Éghajlat változási Stratégia (NÉS) részét képező magyarországi hazai dekarbonizációs útiterv a kulcsfontosságú ágazatok vonatkozásában – úgymint energia szektor, közlekedés, épített környezet, ipar, mezőgazdaság – megvizsgálja, hogy milyen forgatókönyvek, milyen költségek, illetve előnyök mellett valósítható meg a hazai kibocsátások radikális csökkentése az európai dekarbonizációhoz illeszkedve. Ehhez számos háttér tanulmány (például a 2050-es magyarországi jövőkép, peremfeltételek, valamint az energiatermelési,- átviteli és - felhasználási</p>	<p>2012. I. félév: háttér tanulmányok elkészítése (több lépcsőben)</p> <p>2013.: a HDÚ integrálása a felülvizsgálat alatt álló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiába</p>	NFM	<p>A 2011. évi Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) fejezeti kezeléssé előirányzat terhére az alábbi kifizetésekre történt kötelezettségvállalás 2011 decemberében, azaz a 2011-ben keletkezett kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése (EU2020-3c)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>lasi témakörű), elemzés készítése valósul meg még 2012-ben.</p> <p>A HDÚ tartalma függvénye továbbá a várhatóan 2012-ben megjelenő új energiahatékonysági irányelvnek is (2006/32/EU irányelvet felváltó, 2020-ig terjedő időtávú, több szektort magába foglaló irányelv).</p>			<p>maradványból kerül kifizetésre a következő két, NRP-ben is említett tanulmány:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az energiatermelési, -átviteli és – felhasználási háttér elkészítése a "Hazai Dekarbonizációs Útiterv 2050 " kialakításához magyar nyelven 2. A Hazai Dekarbonizációs Útiterv 2050 háttér tanulmányának elkészítése magyar nyelven <p>[NFM költségvetési forrás]</p>		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>▪ Környezetbarát közlekedési módok elterjesztése Az intézkedés két kiemelt területet tartalmaz, egyrészt a kötöttpályás közlekedés fejlesztését, másrészt a tömegközlekedésben használt gépjárműpark (autóbuszok) lecserélését új környezetbarát járművekre.</p> <p>Kötött pályás közlekedés területén az ÚSZT – KÖZOP uniós támogatásai révén már számos program megkezdődött - elsősorban a kötött pályás közlekedési beruházások terén (pl.: debreceni 2-es villamos projekt, budapesti 4-es metro) -, amelynek többek között fontos célja a városi közlekedés ÜHG kibocsátásának és szálló por koncentrációjának csökkentése. A kötött pályás közlekedés jelentős mértékben elősegítheti a zéró emissziót, főként abban az esetben, ha a működtetés zöld energiával történik.</p> <p>A zöldközlekedés kialakításának egyik legfontosabb és részarányában is jelentős része az autóbuszok emissziójának radikális csökkentése a környezetkímélő közlekedési módok és a környezeti fenntarthatóság érdekében. Jelenleg a Volán társaságok és néhány helyi önkormányzat által üzemeltetett helyi közlekedési társaság (pl.: Miskolc, Debrecen) látja el a közösségi közlekedés feladatait. A KÖZOP-hoz és az MFB közösségi közlekedésre kiírt hitelkiíráshoz csatlakoztatható az ÚSZT keretén belül a ZBR újabb magasabb hatékonyságú kibocsátás-csökkentést eredményező programja. A ZBR támogatási becsatlakozásának lényege, hogy a közösségi közlekedésben részt vevő társaságok a KÖZOP és az MFB támogatások keretén belül benzin üzemű autóbuszok helyett CNG üzemű autóbuszokat szerezzenek be.</p>	<p>2012 folyamán: a pályázat lebonyolítása (kiírás, döntés, szerződéskötés, stb.)</p> <p>2012 vége/2013 eleje: CNG buszbeszerzés elindítása, gyártás megindítása, CNG infrastruktúra kiépítésének megkezdése</p> <p>2013 folyamán: CNG autóbuszok forgalomba állítása a közösségi közlekedésben</p>	NFM	<p>Zöld Beruházási Rendszer végrehajtásának feladatai fejezeti kezelésű előirányzat, ÁHT: 300657. 2012-ben a ZBR keretében az előző évek maradványértékei kerülnek felhasználásra [1 Mrd Ft]</p> <p>Uniós forrás: KÖZOP - 5. Városi és elővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 2013 végéig MFB 50 Mrd forintos hitelkerete is rendelkezésre áll, melynek legnagyobb részét az uniós előírások által előírt EURO 6 motorral rendelkező autóbuszok lecserélésére szükséges fordítani, hogy teljesíthetők legyenek az EU által előírt követelmények</p>		<p>▪ Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése (EU2020-3c)</p>
40. Megújuló energiaforrások felhasználásának	A 2012. évben tervezzük megkezdeni az új, megújuló és alternatív energiaforrásokból előállított hő- és villamos energia kötelező átvételi rendszer (METÁR) szabályozási	Az intézkedés teljes időhorizontja 2010-2020	NFM	Az intézkedés teljes forrásigénye 2020-ig kb. 420 Mrd. Ft	Az intézkedés hatására csökken az energiaimport-függőség és a CO2	▪ Megújuló energiaforrások részarányának növelése

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
növelése	környezetének egyeztetését az EU Bizottsággal és a társadalmi partnerekkel. A bioüzemanyagok területén az idejében a 343/2010. (XII.28.) Korm. rendelet (Büat. Vhr.) módosításával a jövőbeli bekeverési részarányok módosításra kerülnek, továbbá számos a végrehajtást egyszerűsítő szabály kerül átvezetésre. A támogatási programok közül 2012. évben a KÖZOP-ból átcsoportosítandó kb. 40 Mrd. Ft keretösszeggel támogatási konstrukciók meghirdetése tervezett a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) 4. prioritástengelyében. A Zöld Beruházási Program (ZBR) keretében a jelenleg is nyitva álló napkollektorok beszerzését támogató konstrukció végrehajtása tervezett (támogatási döntés, szerződéskötés, kifizetés), a további lakossági programok indítása az előre nem becsülhető CO2 kvótakereskedelmi bevételek függvénye.	A 2012. évben új támogatási konstrukciók meghirdetése tervezett, amelyek időhorizontja 2012-2014 (2012. pályázati folyamat megkezdése, 2013-2014. projektek megvalósítása). A többéves pénzügyi keretterv (MFF) elindulását követően az MFF keretében további támogatási programok meghirdetése tervezett (a pontos keretösszegek az MFF elfogadását követően határozhatók meg).		Uniós forrás: Az EU Bizottság jóváhagyása szükséges ahhoz, hogy a Környezet és Energia Operatív Program 4. prioritástengelyének keretében 40 Mrd Ft állhasson rendelkezésre a megújuló energiaforrások támogatására. (A 40 Mrd Ft a KÖZOP-ból átcsoportosított forrást takarja. A KEOP 4. prioritástengelyében meghirdetni tervezett támogatási konstrukciókról való részletesebb információk közzététele az Akciótervre vonatkozó kormánydöntést követően válik lehetővé.)	kibocsátás, valamint nő a megújuló energiaforrások előállításának részaránya hozzájárulva a 2009/28/EK irányelvben meghatározott célok teljesítéséhez. A megújuló energiaforrások alkalmazása lokálisan (a felhasználóknál) csökkenti az energia-költségeket, valamint – különösen a biomassza esetében – hozzájárul a vidéki foglalkoztatás bővítéséhez.	(EU2020-3a)
41. Energiahatékonysági programok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakossági energiahatékonysági programok Támogatási programok keretében 1,9 Mrd. Ft támogatási keretösszeggel tervezzük lakóépületek energiahatékonysági beruházásainak támogatására pályázati lehetőségek megnyitását 2012-ben. <u>Folyamatban lévő lakossági ZBR programok</u> <ul style="list-style-type: none"> - az iparosított technológiával épült lakóépületek széndi- 	Megvalósítás: 2020-ig folyamatosan A szemléletformálási program esetében a vonatkozó pályázat benyújtá-	NFM	[A felújítást igénylő lakóingatlok teljes energiahatékonysági felújításának forrásigénye megközelítőleg beruházások becsült összértéke 540 Mrd Ft (KEOP).	Az kihelyezett támogatási összegek direkt és indirekt makrogazdasági hatásokkal járnak. Például: foglalkoztatási hatás, a beruházás megvalósítá-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energiahatékonyság javítása (EU2020-3b)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>oxid-kibocsátáscsökkentést és energiamegtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása pályázat</p> <ul style="list-style-type: none"> - a „Hagyományos építésű lakóépületek komplex energiahatékony felújítása, új energiahatékony lakóépületek építésének ösztönzése területén” a Zöld Beruházási Rendszer Klímabarát Otthon Energiahatékonysági Alprogram - Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer „Mi otthonunk felújítási és új otthonépítési alprogram” - Új Széchenyi Terv - Zöld Beruházási Rendszer „Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtésrészegítést szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése alprogram” - Az energiahatékonyság növeléséhez elengedhetetlen a környezettudatos társadalom kialakítása, amelynek érdekében széles körű szemléletformálási programokat tervezünk indítani a fogyasztók energia- és környezettudatos magatartásának formálására, amelynek fejlesztésére irányuló cselekvési terv kerül kidolgozásra 2012-ben 	<p>sa 2012-ben tervezett, várható megkezdés 2012 vége – 2013 eleje</p>		<p>„Mi otthonunk felújítási és új otthonépítési alprogram” pályázat jelenlegi keretösszege 2,3 Mrd. Ft</p> <p>„Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtésrészegítést szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése alprogram” pályázati keretösszege jelenleg 2,9705 milliárd Ft</p> <p>Az NFM Épületenergetikai és energiahatékonysági előirányzat fejezeti előirányzatából meghirdetni tervezett Új komplex energiahatékonysági, felújítási pályázati konstrukció, keretösszege 1,994 milliárd Ft, várható megjelenése 2012. I. félév. ami a CO2 kvótabevételekkel várhatóan megemelésre kerül]</p>	<p>sával keletkező adóbevételek, egyéb járulékos hatások</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>▪ Közfeladat-ellátás energiahatékonyságának javítása Az intézkedés a fenntartható energiagazdálkodás számos elemét foglalja magában (energiamenedzsment eszközök és komplex energiahatékonysági felújítások), és célja, hogy a közfeladatok ellátása a lehető legkisebb energiafelhasználással valósuljon meg.</p> <p>A 2012. évben a hosszú távú intézkedés-sorozatnak a következő elemei megvalósítása tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> -közintézmények épületenergetikai korszerűsítésének első üteme (a rendelkezésre álló KEOP források terhére a pályázati folyamat megkezdése, előkészítése); -közfeladat-ellátás energia-felhasználásának felmérése (közintézmények épületenergetikai kataszterének létrehozásával); -energiamenedzsment eszközök közzsférába történő adaptációjának a megvizsgálása, előkészítése <p>2013-ban tervezett az épületenergetikai kataszter adatbázisának további bővítése, a részletes épületfelmérések folytatása, valamint az energiamenedzsment eszközök pilot-jellegű bevezetése, a közintézmény korszerűsítési program keretében a kivitelezések megkezdése, valamint a többéves pénzügyi keretű (MFF) belül a további intézkedések kidolgozásának előkészítése.</p>	<p>Az intézkedés teljes időhorizontja 2012-2020.</p> <p>A mérföldköveket részletesen lásd az intézkedés bemutatásánál.</p>	NFM	<p>A közfeladat-ellátás energiahatékonyságának javítására vonatkozó pontos keretösszeg a KEOP 5. prioritásának felhasználására vonatkozó Akcióterv Kormány által történő jóváhagyását követően határozható meg. A 2015. évtől kezdődő felújítások vonatkozásában a támogatási keretösszegek az MFF kidolgozása előrehaladásnak függvénye.</p>	<p>Az intézkedés hatására csökken a közfeladat-ellátás energiafelhasználása, valamint az erre fordított költségvetési kiadások.</p> <p>További kedvező hatás az állami példamutatás kommunikációs eredményei.</p> <p>A középületek energiahatékonysági korszerűsítése az építőiparnak biztosít megrendelést.</p>	<p>▪ Energiahatékonyság javítása (EU2020-3b)</p>
	<p>▪ Gazdasági szféra energiahatékonyságának javítása A 2011. év folyamán számos a gazdasági szféra szereplői által is elérhető támogatási konstrukció meghirdetésére, került sor úgymint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ÚSZT-KEOP 4.9., ami a megújuló energiaforrásokkal kombinált épületenergetikai konstrukciókat 	<p>Az intézkedés teljes időhorizontja 2020-ig terjed. Ezen belül az ÚSZT-KEOP konstrukciók időhori-</p>	NFM	<p>Az intézkedéshez felhasználható a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) Hatékony energiafelhasználás prioritása</p>	<p>A kihelyezett támogatási összegek direkt és indirekt makrogazdasági hatásokkal járnak. Például: új munkahelyek generá-</p>	<p>▪ Energiahatékonyság javítása (EU2020-3b)</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>támogatta (ennek keretében a gazdasági szféra is szerepelt a kedvezményezett csoportok között);</p> <ul style="list-style-type: none"> - ÚSZT-KEOP 5.4., ami a távhő rendszerek szekunder oldalának korszerűsítéséhez nyújtott támogatást; - ÚSZT-ZBR „Mi otthonunk felújítási és otthontermelési alprogram” keretében a KKV-k szintén kedvezményezettek lehettek (új építésű, kiemelten energiatékony társasházak). <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az intézkedés keretében egy részről a 2011. évben meghirdetett támogatási konstrukciók bonyolításával kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátása (kifizetés, megvalósítás), valamint új támogatási konstrukciók meghirdetése tervezett a 2012. év folyamán. A főbb beavatkozási területek a gazdasági szereplők épületenergetikai beruházásai, valamint a távhő-szektor korszerűsítése, továbbá az erőműi és elosztóhálózati energiatékonyság növelésének előkészítése. 	<p>zontja 2014. év végéig terjed. Az új KEOP konstrukciók meghirdetése 2012 első felében tervezett.</p>			<p>lódhatnak, javul a versenyképesség, amely hozzájárulhat az export-bevételek növeléséhez, az import energiahordozók felhasználásának csökkenésével javul a külkereskedelmi mérleg.</p>	
<p>Európa 2020 stratégia 4. nemzeti vállalás: felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának (a 30-34 évesek körében) 30,3 százalékra növelése és a korai iskolaelhagyók arányának (a 18-24 évesek körében) 10 százalékra csökkentése</p>						
<p>42. Minőségi kisgyermekkorai nevelés kiterjesztése, megerősítése</p>	<p>A 2012. szeptembertől hatályos köznevelési törvény értelmében 2014 szeptemberétől az eddig 5 éves kor helyett 3 éves kortól lesz kötelező az óvodai részvétel, ezáltal a kisgyermek már kora gyermekkorban közösségben fejlődnek, elősegítve a későbbi sikeres iskolai beilleszkedést és előremenetelt, ami az iskolarendszertől történő korai távozás megelőzését is szolgálja. Az óvodai ellátás kiterjesztése érdekében az óvodai férőhelyek bővítésére, óvodai ellátást fejlesztő programok támogatására kerül sor, valamint továbbra is illetménykiegészítésben részesülnek azok a pedagógusok, akik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében, iskolai nevelésében és oktatásában</p>	<p>Folyamatos DAOP-4.2.1-11, ÉAOP-4.1.1/A-11, ÉMOP-4.3.1/A-11, KMOP-4.6.1-11: A pályázatok benyújtására 2012. január 16. és 2012. április 2. között került sor.</p>	NEFMI	<p>2012. évi költségvetési törvény (óvodai fejlesztő program, óvodáztatási támogatás, illetménykiegészítés)</p> <p>Uniós forrás: ROP „Nevelési intézmények fejlesztése” DAOP-4.2.1-11, ÉAOP-4.1.1/A-11, ÉMOP-4.3.1/A-11, KMOP-4.6.1-11 TÁMOP 3.1.5/12. „pe-</p>	<p>Az intézkedés pozitívan érinti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket és családjaikat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>vesznek részt.</p> <p>Az újabb óvodai férőhelyek kialakításának támogatását szolgáló fejlesztés a 2011. novemberében több regionális operatív program keretében meghirdetett Nevelési intézmények fejlesztése c. konstrukció. A pályázat az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva, az egészséges környezet és a hatékony nevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtésével támogatja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a nevelés-oktatás minőségében meglévő területi különbségek csökkentését, • a minőségi neveléshez való – kirekesztés nélküli – hozzáférést, • a megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézmények kialakítását, • a méltányos nevelési környezet alapkövetelményeinek való megfelelést. <p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, iskolai sikerességének elősegítését szolgálja az óvodai fejlesztő program megszervezéséhez hazai forrásból nyújtott többlettámogatás. Az intézkedés által támogatott területek: együttnevelés, intézményfejlesztés, pedagógiai megújulás, a gyermekre szabott fejlesztés, az óvoda társadalmi környezetével való együttműködés, a szülőkkel való kapcsolattartás.</p> <p>A halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermekes családok terhein könnyít és az óvodai nevelésbe való mihamarabbi bekapcsolódást segíti a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXVII. törvény értelmében az óvodáztatási támogatás, amelyet évente kétszer kaphat a család rászorultsági alapon a három-, illetve négyéves, óvodába beíratott gyermek után, amennyiben a gyermek rend-</p>			<p>dagógusképzés támogatása”</p> <p>[Óvodáztatási támogatás: 135 773,1 millió forint.</p> <p>Óvodai fejlesztő program: központi költségvetés terhére 3.750.000.000 forint.</p> <p>Pedagógusok kiegészítő térítményének finanszírozása a költségvetést terhelő: 3 584 000 000 forint</p> <p>Gyermekek közétkeztetése központi költségvetésből: forrás 29 509,9 millió forint</p> <p>Óvodák bővítése, fejlesztése 4 régióban: DAOP-4.2.1-11: 2 350 millió forint (megjelent) ÉAOP-4.1.1/A-11:2000 millió forint (megjelent) ÉMOP-4.3.1/A-11:2000 millió forint (megjelent)</p>		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	szeresen jár óvodába			KMOP-4.6.1-11:3040 millió forint (megjelent) DDOP-3.1.2-11: 4310 millió Ft (megjelenés előtt)]		
43. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma - gyermekek, tanulók esetében a korai iskola-elhagyás megelőzését, a tanulók iskolai sikerességét elősegítő, integrált nevelés-oktatását szolgáló intézkedések	<p>Komplex intézkedéscsomag irányul arra, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességét elősegítse, a befogadó oktatást, együttnevelést szolgálja, javítva ezzel továbbtanulási eredményeiket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét. E cél elérését szolgálja egyrészt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét segítő képességkibontakoztató és integrációs program, amelynek pillérei a pedagógiai módszertani megújulás és a jogszabályi-antidiszkriminációs elemek. Ezen túlmenően célzott programok (Arany János programok, tanoda program) és ösztöndíjak (Útravaló) irányulnak a középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, illetve a sikeres továbbtanulás – sok család számára nehezen biztosítható – anyagi terheinek enyhítésére is. Végül a korai iskolaelhagyás megelőzésére irányulnak a „Második Esély” programok, amelyek célja, hogy a középfokú végzettséggel nem rendelkező, az iskolarendszerekből lemorzsolódott, részben már nem tanköteles korú fiatalokat segítsék a középfokú végzettség megszerzésében, illetve a tanulói kudarcok csökkentését vállalják új, egyéni igényekre reagáló, tanulást támogató módszerek bevezetésével.</p> <p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgálja a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés megszervezéséhez és a résztvevő pedagógusok illetmény-kiegészítéséhez nyújtott többlet-támogatás. A tanulók</p>	Folyamatos	NEFMI KIM	<p>Képességkibontakoztató, integrációs felkészítés és óvodai fejlesztő program megszervezéséhez, programokban résztvevő pedagógusok támogatásához :2012. évi költségvetési törvény</p> <p>Az Útravaló Ösztöndíjprogram esélyegyenlőségi alprogramja: 2012. évi költségvetési törvény</p> <p>Arany János Programok: 2012. évi költségvetési törvény</p> <p>TÁMOP-3.3.9. B/12 konstrukció (tanoda, második esély)</p> <p>TIOP 1.2.5. konstrukció (LHH kistérségek infrastrukturális fejlesztése, minőségi oktatás fejlesztése)</p> <p>[• A rendelkezés-</p>	<p>Az intézkedések pozitívan érintik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai előrehaladását, javítják a leghátrányosabb helyzetű térségek oktatási feltételeit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>szociális helyzetéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából az intézkedések által támogatott területek: együttnevelés, intézményfejlesztés, pedagógiai megújulás, egyénre szabott tanulástámogatás, az iskola társadalmi környezetével való együttműködés, a szülőkkel való kapcsolattartás.</p> <p>Kiegészítő illetményben részesülhetnek azok a pedagógusok, akik a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben szóló 138/1992. (X. 8.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében, iskolai nevelésében és oktatásában vesznek részt.</p> <p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgáló forrás 2011/2012. tanévi felhasználását a 27/2011. (IX. 14.) KIM rendelet szabályozza, a következő időszakra vonatkozó támogatási rendelet kiadása folyamatban van.</p> <p>Az Útravaló Ösztöndíjprogramról esélyegyenlőségi alprogramjaira beérkezett pályázatok támogatásáról 2012. január 11-én született döntés. (bővebben ld. „A társadalmi hátrányok átörökítésének csökkentése az oktatás eszközeivel” részben)</p> <p>A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középfokú intézményben történő továbbhaladásának, érettségi- és szakmaszerzésének, illetve felsőoktatásban történő továbbtanulásának támogatását szolgálja az Arany János Tehetséggondozó, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program. A programok 2011/2012. tanévi támogatását szolgáló rendelet megjelent (25/2011. (V. 18. NEFMI rendelet), a következő időszakra vonatkozó támogatási rendelet kiadása folyamatban van</p>			<p>re álló forrás 3 584,0 millió forint/év a képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés és óvodai fejlesztő program megszervezéséhez, továbbá 3 253,0 millió forint/év a programokban résztvevő pedagógusok támogatásához. (2012. évi költségvetési tv., 5. sz. melléklet 11. pont)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Útravaló Ösztöndíjprogram esélyegyenlőségi alprogramja: 2.223,1 mFt (2012. évi költségvetési tv., 5. sz. melléklet, 11. pont). • Arany János Tehetséggondozó Program, Arany János Kollégiumi Program, Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program: 2.700,0 mFt/év (2012. évi költségvetési tv., 5. sz. melléklet, 11. pont) • Tanoda típusú programok támogatása TÁMOP-3.3.9. „A” kom- 		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				<p>ponens</p> <p>Második Esély típusú programok TÁMOP-3.3.9. „B” komponens</p> <p>A rendelkezésre álló forrás a két komponens esetében 3 415 000 000 forint, a pályázati kiírások 2012. áprilisában várhatóak.</p> <ul style="list-style-type: none"> A közoktatási intézmények esélyegyenlőségi alapú fejlesztéseinek támogatása TÁMOP- 3.3.8./12. konstrukció <p>A konstrukció keretében rendelkezésre álló keretösszeg 4.010.000.000 forint, a pályázati felhívás 2012. áprilisában várható.</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastrukturális fejlesztések az esélyegyenlőség elvű minőségi oktatás és az egész életen át tartó tanulás támogatása érdekében az LHH kistérségekben „A komponens” TIOP-1.2.5-11/1 konstrukció 		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				A konstrukció keretében rendelkezésre álló keretösszeg 341 380 000 forint, a pályázati felhívás 2012. áprilisában várható]		
44. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése	A sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozását a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, a személyre szabott fejlesztés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében biztosítjuk 2012 folyamán EU-s finanszírozású, illetve hazai támogatással megvalósuló programok, intézkedések segítségével integráltan, a többi gyermekkel, tanulóval együtt, vagy az e célra létrehozott tagozaton, osztályban, csoportban. A programok elősegítik, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében, oktatásában részt vevő intézmények szervezete és működése alkalmassá váljon az inkluzív nevelés megvalósítására, megújuljon az intézmények pedagógiai gyakorlata. A szakszolgálatok fejlesztését szolgáló intézkedések célja, hogy javuljon a szolgáltatáshoz való hozzáférés, a pedagógiai szakszolgálati intézményben a gyermekek, a tanulók és családjaik helyben, vagy a lakóhely körzetében jussanak minőségi, elérhető, korszerű, komplex, tudatosan szervezett ellátáshoz	Folyamatos A Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja TÁMOP-3.4.2.A-11/1 konstrukció keretében a pályázatok benyújtása 2012. február 20-tól 2012. március 23-ig lehetséges. A szakszolgálatok fejlesztése TÁMOP-3.4.2-11-B konstrukció pályázati felhívásának megjelenése 2012 folyamán várható	NEFMI	2012. évi költségvetési törvény (korai fejlesztés és gondozás, személyre szabott fejlesztés, nevelés, oktatás) Uniós forrás: Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja TÁMOP-3.4.2.A-11/1 konstrukció Szakszolgálatok fejlesztése TÁMOP-3.4.2-11-B. [2012. évi költségvetésről szóló 2011. évi CLXXXVIII. tv. 3. sz. melléklet, 16. b) pont TÁMOP-3.4.2.A-11/1 konstrukció keretösszege a Közép-Magyarországi régióban 250 000 000 Ft, a konvergencia régiókban a 1 000 000 000 Ft Szakszolgálatok fejlesztése TÁMOP-3.4.2-11-B	Az intézkedések pozitívan érintik a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai előrehaladását, javítják a szükségleteikhez igazodó, befogadó oktatás pedagógiai feltételeit.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
				keretösszege 2.300.000.000 forint]		
45. Köznevelési Hídprogramok	<p>A 2011. decemberben elfogadott köznevelési törvény bevezette a hídprogram koncepcióját. A Köz-nevelési Hídprogramok olyan iskolai rendszerű képzési formát jelentenek, amelyek az alapfokú oktatásban gyengén teljesítő tanulóknak segítséget, az alapfokot elvégezni nem tudóknak pedig esélyt adnak a középfokú továbbtanuláshoz. A Hídprogramok többféle típusát különböztetjük meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az a tanköteles korú tanuló, aki alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, de középfokú iskolába nem nyert felvételt, tanulmányait a Híd I. programban folytathatja. A Híd I. programban nyújtott képzés pótolja a továbbtanuláshoz szükséges, de hiányzó alapvető ismereteket, kompetenciákat. - Ha az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező tanköteles tanuló tanulmányait középfokú iskolában nem kívánja folytatni, az általános iskola kezdeményezi a tanuló felvételét a Híd II. programba. A Híd II. program a szakiskolai képzés megkezdésére készíti fel azokat a tanulókat, akik általános iskolai tanulmányaikat a tankötelezettségük végéig nem tudták teljesíteni. A Híd II. programban nyújtott képzés tanulásra motivál, fejleszti a szakma elsajátításához szükséges készségeket. <p>A Hídprogram pozitívan érinti az érintett tanulókat és családjaikat, több fiatal kerül ki az oktatási rendszerből szakmai végzettséggel.</p>	A program beindításának határideje 2013. szeptember 1.	NEFMI	Az intézkedés nem igényel releváns többletforrást. Mivel a programot üzemeltető, térségenként kijelölt iskolák fenntartója a jelölt időszakról a kormányhivatalokon keresztül a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a forrásul szolgáló költségek fejezetén belül kerülnek megtervezésre.	<p>Az intézkedés pozitív versenyképességi hatása az alapfokú oktatásból és a szakképzésből eddig végzettség nélkül kikerülő arányának csökkenése, a sikeres diákok munkaerő piaci esélyeinek növelése.</p> <p>Társadalmi kockázata a megfelelő célcsoport kiválasztásának és iskolai lokalizálásának nehézsége.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)
46. A közoktatás céljainak megvalósulását támogató, a kulturális intézmények által nyújtott nem	<p>Az intézkedés keretében különösen nagy hangsúlyt fektetünk azon hátrányok mérséklésére, amelyeket az iskola önmagában nem tud kompenzálni.</p> <p>Ennek érdekében folytatjuk a Nemzeti Reform Program 2011-ben megkezdett intézkedését, a közoktatást támogató</p>	Folyamatos	NEFMI	[Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 3. melléklet: A települési	A kedvezményezettek zömében önkormányzati, illetve a megyei konszolidáció révén állami fenntartásba kerülő	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai iskolaelhagyók arányának csökkentése (EU2020-4a) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
formális és informális tanulási formák és programok biztosítása	<p>kulturális szolgáltatások mellett a kulturális értékekhez való hozzáférés erősítésére irányuló tartalommal. Új elem a digitális kulturális tartalom- és adatbázis-fejlesztés, az oktatást támogató programcsomagok fejlesztésével, a kistelepüléseken is elérhető kulturális tartalmakkal, az egyenlő esélyű hozzáférés érdekében (Magyar Nemzeti Digitális Archívum – MaNDA).</p> <p><u>Intézkedés elemei:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az Új Széchenyi Terv keretében futó és meghirdetés előtt álló, a közoktatást támogató, tehetséggondozást és kreatív kompetenciák megalapozását célzó kulturális szolgáltatások fejlesztése, valamint a közoktatási intézmények tanórán kívüli nevelési programjait biztosító közművelődési, könyvtári, múzeumi és a kulturális tudás átadását célzó pályázatok. - Az Új Széchenyi Terv keretében fentiek infrastrukturális hátterét biztosító pályázatok - A közoktatás támogatása érdekében digitális kulturális tartalmak fejlesztése, kulturális értékek és szolgáltatások digitális formában történő nyilvánossá tétele. Ez a tanórai és a tanórán kívüli felhasználást egyaránt szolgálja (MaNDA TV Közművelődési Partner Program). - A digitális kulturális tartalmak elérését szolgáló digitális kulturális információs pontok (MaNDA pontok) és módszertani központ kialakítása, országos lefedettséggel. 			<p>önkormányzatok normatív hozzájárulásai 1. Települési önkormányzatok üzemeltetési, igazgatási, sport- és kulturális feladatai (amely más, működési jellegű feladatokhoz is hozzájárul): fajlagos összeg 4.074 forint/fő, de településenként legalább 3.800.000 forint. Új Széchenyi Terv „Növekedés - Innováció” szolgáltatásfejlesztésre: 18,46 Mrd Ft, infrastruktúrafejlesztésre: 7,34 Mrd Ft .]</p> <p>MaNDA esetében költségvetési források , illetve az intézmény bevétele.</p>	<p>kulturális intézmények. Az önkormányzatok pénzügyi nehézségei, valamint költségvetési likviditása hatására, számos kulturális intézmény (művelődési ház és hasonló intézmények) és szervezetek pályázati lehetőségei csökkenhetnek. Az állami fenntartásba kerülő intézmények esetében az átmenet nehezíti a pályázatok beadását, ezzel kockáztatja a források lehívását, a megkezdett folyamatok továbbvitelét.</p>	
47. Felsőoktatáshoz való hozzáférés szélesítése -	<ul style="list-style-type: none"> • Esélyteremtés és szociális dimenzió bővítése A magyar állam kiterjedt támogatási rendszerrel segíti elő a felsőoktatási intézményekbe való bejutást. Ennek eredményeként 2011-ben a felsőoktatási rendszerben lévő hallgatók kétharmada teljes állami támogatásban részesült. Ez az arány a 2012-ben belépők esetén is biztosítható állami ösz- 	A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról hatályba lépésével	NEFMI	A felsőoktatás finanszírozási rendszernek keretében		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Felsőfokú végzettségűek arányának növelése (EU2020-4b)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>töndíjas és részösztöndíjas támogatási formával.</p> <p>A költségtérítéses képzésben részt vevők számára a Kormány rendeletben maximálta az egyetemek által kérhető költségtérítés összegét, valamint az állami intézmények számára nincs korlátozva a költségtérítéses hallgatói létszám. Az esélyteremtés még szélesebbre nyitása érdekében az állam a Diákhitel II. program keretében minden új belépő diák számára biztosítja felsőoktatáshoz való ingyenes hozzáférést. Az intézkedés fő eszközei a szabályozás az állami kamattámogatás bevezetése.</p>					
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A felsőoktatási szakképzés fejlesztése <p>A képzési szerkezet racionalizálásának elemeként 2013-tól új képzési formaként jelenik meg a felsőoktatási szakképzés (a jelenleg megszűnőben lévő felsőfokú szakképzés átalakításával), amely fontos szerepet játszhat abban, hogy 2020-ig a vállalt célok irányába növeljük a felsőfokú végzettségűek arányát. Ez a szakképzési forma (ISCED 5. szint) rugalmasan szolgálja a gazdasági szakemberigényét, ugyanakkor belépést biztosít a felsőoktatási alapképzésekbe. A szakképzés és az alapképzés rugalmas átjárhatóságának megteremtésével vonzóbbá válik a szakképzés, melynek következtében növelhető a felvettek – évi 12 ezres – létszáma. Az intézkedés fő eszköze a szabályozás.</p>	A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról hatályba lépésével	NEFMI	[TÁMOP-4.1.3 II. szakaszának forrása 1,23 Mrd forint. Állami ösztöndíjas és részösztöndíjas hallgatói létszám szerinti forrás.]		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Felsőfokú végzettségűek arányának növelése (EU2020-4b) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1) ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)
48. Képzési előmenetel erősítése, lemorzsolódás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hallgatói motiváció erősítése <p>Tekintettel a növekvő lemorzsolódásra és a tanulmányok elnyújtására cél a hallgatók felelősségének és motivációjának erősítése, ezért felmenő rendszerben az állam az ösztöndíjasaktól a képzési idő másfélszeres idején belül megköveteli a diploma megszerzését, ellenkező esetben az ösztöndíj 50%-át vissza kell fizetni. Az ösztöndíj-szerződés tehát valódi ösztönző eszköz, amelyet szabad döntés alapján lehet igénybe venni. Az intézkedés fő eszköze a szabályozás.</p>	2012. évi felvételi eljárás keretében	NEFMI			Felsőfokú végzettségűek arányának növelése (EU2020-4b)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hallgatói kiválóság elismerése 	2012. március 31-	NEFMI	Unió forrás: TÁMOP		Felsőfokú végzettségűek

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	A tudományos utánpótlás biztosítása és a hallgatói kiválóság elismerése érdekében a kiemelt kutatási illetve tanulmányi eredményekkel rendelkező hallgatók elismerése szükséges. Az elismerés érdekében önálló, az ESZA által támogatott program indul.	ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2015		4.2.4/A „Nemzeti Kiválóság Program - Hazai hallgatói illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése országos program”		arányának növelése (EU2020-4b)
	<p>▪ Idegennyelv-tudás javítása</p> <p>Továbbra is fontos az idegennyelv-tudás fejlesztése a felsőoktatásban, hiszen az idegen nyelv tudásának hiánya sok esetben az oklevél megszerzésének a gátja. Az ezen a területen indított, ESZA fejlesztési forrásokból támogatott projektek célja, hogy a hallgatónak lehetőségük nyíljon idegen nyelvű kurzusokon és képzéseken való részvételre, ami javítja mind az oktatók, mind a hallgatók mobilitási programokban való részvételének arányát és hatásfokát. A projektek fő eszközei a felsőoktatási nyelvi oktatás módszertanának megújítása, az intézményi szintű fejlesztések, és nyelvi képzések lebonyolítása. Az intézkedések, programok elvárt eredménye a magyar oktatási rendszerben szerzett diplomák, oklevelek nemzetközi munkaerő-piaci elismertségének javulása.</p>	2012. március 31-ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2014	NEFMI	<p>Uniós forrás: <u>TÁMOP 4.1.2/D</u> "Idegen nyelvi képzési rendszer fejlesztése a felsőoktatásban" [3 Mrd ft] <u>TÁMOP 2.1.2</u> „Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése”</p>		Felsőfokú végzettségűek arányának növelése (EU2020-4b)
	<p>▪ Támogató szolgáltatások</p> <p>A hallgató lemorzsolódás egyik oka a tanulmányi és karrier lehetőségekkel kapcsolatos információ hiány. A képzési út tervezhetősége érdekében a hallgatói tanácsadói rendszer és a karrierszolgáltatások fejlesztése szükséges. Cél, hogy a hallgató rugalmasan tudjon a képzési és elismerési eljárások között eligazodni és a készségeit fejleszteni. Ennek érdekében ESZA forrásból 2012 folyamán olyan hallgatói szolgáltatásokat (karriertanácsadási és tutorális tevékenységek) biztosítunk a felsőoktatásban résztvevők számára, melyek a hallgatók mielőbbi diplomához való jutását segítik elő.</p>	2012. március 31-ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2014	NEFMI	<p><u>TÁMOP 4.1.3</u> „Ágazati informatikai, képzési és hallgatói szolgáltatásfejlesztés” [1,23 Mrd ft]</p> <p><u>TÁMOP 4.1.1/C</u> Regionális és ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Felsőfokú végzettségűek arányának növelése (EU2020-4b) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
49. A stratégiai tervezés megújítása	<p>▪ Fejlesztés-centrikus állami támogatási rendszer Az új modell a költségvetési források egy részét a felsőoktatási intézmény fejlődési-fejlesztési képességének és stratégiai célkitűzéseinek fejlesztéspolitikai értékeléséhez rendeli. Az állami intézményeknek négy évre szóló középtávú fejlesztési terveket (Intézményfejlesztési Terv - IFT) kell megfogalmazniuk 2012. június 30-ig, amelyre az állami kiegészítő támogatás épül. Az új felsőoktatási törvény létrehozta a <i>Felsőoktatási Tervezési Testületet</i>, amely felméri a felsőoktatással kapcsolatos társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci igényeket és szükségleteket, és az oktatáspolitikai döntéseket megalapozó elemzéseket készít, kutatást végez.</p>	<p>A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról hatályba lépésével Indítás: 2012 - az Intézményfejlesztési Tervek kidolgozásával párhuzamosan Végrehajtási feladatok: 2013-2016</p>	NEFMI	a felsőoktatás – fejlesztésre fordítandó költségvetési források hatékonyabb felhasználása az új IFT szabályozásnak megfelelően történik		Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)
	<p>▪ Gazdaság-vezérelt fejlesztés-politika Az intézményi fejlesztési tervekben megjelenik a kiemelt iparágakhoz való illeszkedés kívánalma, illetve a fejlesztési tevékenységek egy része célzottan a gazdasági szektorral való együttműködések fejlesztését támogatja. Kiemelt cél a műszaki és természettudományi képesítések arányának jelentős növelése. A Kormány a 2012-es felvételi eljárásban, az államilag támogatott létszám mintegy 70 százalékát az informatikai, a műszaki és a természettudományi képzési területeken biztosítja. A reáltudományok és a műszaki szakok iránti érdeklődés felkeltése, a képzés színvonalának növelése, a képzést segítő infrastruktúrafejlesztéssel, bővítéssel, a tananyagok modernizálásával és az oktatók továbbképzésével kiemelt támogatásban részesül. Az intézkedést a következő programok segítik elő: TÁMOP 4. prioritás: A felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése, a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében</p>	2012. március 31-ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2014	NEFMI	<p>Uniói források: <u>TÁMOP 4.2.2./A</u> „Nemzetközi közreműködéssel megvalósuló alap- és célzott alapkutatási projektek támogatása” <u>TÁMOP 4.2.2/C</u> „Előremutató Info-Kommunikációs Technológiák kutatásának támogatása, valamint a kapcsolódó IT szakember utánpótlás biztosítása” – [7,16 Mrd ft] <u>TÁMOP 2.1.2</u> „Idegen nyelvi és informatikai</p>		Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2) A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>konstrukciói</p> <ul style="list-style-type: none"> 4.2.2/C (Előremutató infokommunikációs technológiák kutatásának támogatása, valamint a kapcsolódó IT szakember-utánpótlás biztosítása) TÁMOP-4.1.2/A1 képzés- és tartalomfejlesztési pályázat 			kompetenciák fejlesztése”		
50. Minőség alapú ágazatpolitika -	<ul style="list-style-type: none"> Minősítési eljárások bevezetése intézményi funkciók alapján <p>A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény három minősítési eljárást vezet be, amely keretében a felsőoktatási intézmények egyes célfeladatok mentén többlettámogatáshoz juthatnak.</p> <ul style="list-style-type: none"> A „kiemelt felsőoktatási intézmény” minősítés célja egyes intézmények nemzetközi szerepvállalásának, nemzetközi ismertségének és elismertségének növelése, nemzetközi rangsorokban való előrejutásának támogatása és az intézmények nemzetköziesítésének elősegítése. A „kutatóegyetemi, kutató kar” minősítés célja: nemzetközi szintű, komplex K+F tevékenységet végző egyetemek kutatási kapacitásainak megerősítése, európai kutatási hálózatokba való bekapcsolódás elősegítése. Az „alkalmazott kutatások főiskolája” minősítés célja a gazdasághoz kapcsolódó alkalmazott kutatások elismerése a főiskolákon, technológiai intézetekben. 	Minősítési eljárások lefolytatása: 2012 - az Intézményfejlesztési Tervek kidolgozásával párhuzamosan	NEFMI	A felsőoktatás finanszírozási rendszernek keretében		Kutatás-fejlesztési ráfordítások növelése (EU2020-2)
	<ul style="list-style-type: none"> Minőség-értékelés és fejlesztés <p>A felsőoktatási minőségügy tekintetében kiemelt szerep jut – az új felsőoktatási törvény által megerősített – a <i>Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak</i>. A MAB a nemzetközi gyakorlat szerint működő, nemzeti hatáskörű, a felsőoktatási intézmények és képzési, tudományos kutatási, illetve művészeti alkotótevékenységük állami elismeréséhez szükséges külső minőségértékelést végző testületként működik a felsőoktatás rendszerében. Az intézkedés fő eszköze a szabá-</p>	A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról hatályba lépésével	NEFMI	-		A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	lyozás.					
51. Nemzetközi képességek erősítése és az európai mobilitás bővítése	<ul style="list-style-type: none"> Hallgatói mobilitás elősegítése A felsőoktatási hallgatók mobilitásának támogatására új komplex programok indulnak. A felsőoktatási nyelvi képzés fejlesztése lehetővé teszi a hallgatók minél nagyobb arányú bevonását a mobilitási programokba. Végül az intézmények és az egész oktatási ágazat nemzetközi kapcsolatainak kiépítése hangsúlyosabb szerepet fog kapni a jövőben. A hallgatói mobilitást szolgálja a képzések rugalmassá tétele a képzés szabályozás felülvizsgálata keretében. 	2012. március 31-ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2014 Szabályozás: végrehajtási rendeletek: 2012. II. félévtől	NEFMI	<u>Uniós források:</u> <u>TÁMOP- 4.2.4.B</u> <u>TÁMOP 4.1.2/D</u> "Idegen nyelvi képzési rendszer fejlesztése a felsőoktatásban"		A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> Intézmények nemzetközi megjelenésének elősegítése Az intézményi szintű nemzetközi kapcsolatépítés szintén fontos prioritás a magyar felsőoktatás nemzetköziesítése szempontjából. A fenti célok mentén ESZA fejlesztési programok indulnak. A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény által bevezetett „kiemelt felsőoktatási intézmény” minősítés célja egyes felsőoktatási intézmény nemzetközi jellegének nagyarányú felerősítése. 	2012. március 31-ig a fejlesztési pályázatok meghirdetésre kerülnek, projektvégrehajtás: 2012-2015 Minősítési eljárások lefolytatása: 2012 - az Intézményfejlesztési Tervek kidolgozásával párhuzamosan	NEFMI	<u>Uniós források:</u> <u>TÁMOP- 4.2.4.B</u> <u>TÁMOP 4.1.2/D</u> "Idegen nyelvi képzési rendszer fejlesztése a felsőoktatásban"		A munkanélküliség leküzdése, és a válság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)
Európa 2020 stratégia 5. nemzeti vállalás: a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 százalékos csökkentése (az átfedések kiszűrésével 450 ezer fővel való csökkentésével)						
52. Nemzeti Társadalmi Felzárkó-	A Stratégia a 2020-ig terjedő időszakra irányozza elő a szegénységben élők, köztük a romák társadalmi és munkaerő-	2020-ig	KIM	A Stratégiához kapcsolódóan elfogadott, 2012-	A Stratégia hatására 2015-re teljesülnek a	<ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliség leküzdése, és a vál-

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
zásai Stratégia	<p>piaci integrációja céljait és a szükséges beavatkozási irányokat. A Stratégia tehát jelentős részben a romák társadalmi integrációjával kapcsolatos trendeket, kihívásokat, célokat és beavatkozási irányokat tartalmazza, azonban túl is mutat ezen: kiterjed általában a mélyszegénységben élők, illetve a szegénységben élő gyermekek integrációjával kapcsolatos területekre is. A Nemzeti Stratégia célja a leghátrányosabb helyzetűek felzárkóztatásához szükséges átfogó megközelítésmód biztosítása, ezért törekszik a szakpolitikák összehangolása, a felzárkózás elveinek horizontális érvényesítésére. A Kormány a Stratégiával együtt elfogadta annak 2012-2014. közötti időszakra vonatkozó kormányzati intézkedési tervét is, amely a gyermekek jól-léte, az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakhatás, valamint az érintettek bevonása, a diszkrimináció elleni küzdelem beavatkozási irányok mentén a kormányzati intézkedéseket, azok felelőseit, határideit és forrásait. A Stratégia integrálja a Kormány és az Országos Roma Önkormányzat által 2011 májusában kötött megállapodás célszámait is.</p>			<p>2014. évekre vonatkozó kormányzati intézkedési terv az első három évre előirányozza a gyermek-jólét, az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakhatás, valamint a társadalmi szemléletformálás célok mentén tervezett intézkedéseket és azok forrásháttérét. A Nemzeti Stratégia 2012-2014. évekre vonatkozó kormányzati intézkedési terve nagyban épít a jelenlegi programozási időszakban igénybe vehető forrásokra. Az intézkedési tervben tételesen feltüntetésre kerülnek az egyes intézkedések forrásai, TÁMOP, TIOP és hazai programok.</p>	<p>2011 májusi Kormány-ORÖ megállapodás célszámai a roma emberek foglalkoztatásának és képzésének előmozdítása területén, valamint 2020-ra elérhetővé válik a szegénységben és kirekesztettségben élők számának 450 ezerrel történő csökkenése</p>	<p>ság társadalmi következményeinek megoldása (AGS-4)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)
53. A leghátrányosabb helyzetű csoportok, a szegregált lakó környezetben, mélyszegénységben élők munkaerő-piaci	<p>Több uniós finanszírozású program indul a tartós munkanélküli, inaktív, mélyszegénységben élő népesség foglalkoztathatóságuk javítása érdekében, képzések, kompetenciafejlesztés által.</p> <p>Emellett komplex program segíti a telepeken élők társadalmi és munkaerő-piaci integrációját, az elszegényedést, a</p>	<p>TÁMOP 5.3.6 végrehajtásának záró dátuma: 2015. június 30. TÁMOP 5.3.8/B végrehajtásának záró dátuma:</p>	KIM	<p><u>Uniós források:</u> [TÁMOP 5.3.6 forrás összege: 4,68 milliárd forint TÁMOP 5.3.8/B forrás összege: 7,31 milliárd forint</p>	<p>A tervezett programok azt a hiányt kívánja pótolni, ami a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságát, kompetenciáit, érvényesülési esélyeit és önszer-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
esélyeinek növelése	<p>leszakadás mértékének és hatásainak csökkentését és, az etnikai és szociális szegregáció fékezését, melynek elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyéni szükségletre alapuló képzés, - írás-olvasás készség fejlesztése, - mentálhigiénés fejlesztés, - ismeretnyújtás a háztartási és ház körüli munkák elvégzéséhez, - felkészítés kertgazdálkodásra, állattenyésztésre - szociális bérlakások létrehozása <p>Egy további program a roma népesség szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását célozza roma szakemberek foglalkoztatásba ágyazott képzésének támogatásával.</p>	<p>2013. december 31.</p> <p>TÁMOP 5.3.10 végrehajtásának záró dátuma: 2015. december 31.</p> <p>TIOF 3.2.3/B és TIOF 3.2.3/C tervezés alatt.</p>		<p>TÁMOP 5.3.10 forrás összege: 3,3 milliárd forint</p> <p>TIOF 3.2.3/B és TIOF 3.2.3/C forrás összege: 1,5 milliárd forint]</p>	<p>veződési képességét javítja, a közösségi és kulturális értékmegőrzésre irányuló műveletekhez szükséges továbbá hozzájárulnak a roma népesség szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek javításához</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Területi felzárkózási koordinációs központi és felnőttképzési feladatot ellátó Regionális Képző Központok (RKK) működése <p>A TKKI, mint országos hatáskörű állami felnőttképzési intézmény főbb feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése; ○ hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának, bővítése; ○ a társadalmi felzárkózást akadályozó lakhatási feltételek javítása; ○ hátrányos helyzetűek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása; ○ társadalmi felzárkózáshoz kapcsolódó kutatási feladatok, beleértve a nemzetközi együttműködésben megvalósuló kutatási tevékenységeket; ○ közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok kiemelt kezelése; ○ részvétel határon átnyúló együttműködések- 	<p>Az intézkedést a területi felzárkózási koordinációs központi és felnőttképzési feladatot ellátó regionális képző központok irányításáról, feladatairól szóló 3/2011. (II. 11.) KIM rendelet, valamint az előbbi rendelet módosításáról szóló 19/2011. (VI. 24.) KIM rendelet alapján végzi, a közigazgatási és</p>	KIM	<u>Hazai költségvetési forrás</u>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5) ▪ Foglalkoztatás bővítése (EU2020-1)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>ben, különösen a kárpát-medencei egységes szak- és felnőttképzés kialakítása érdekében;</p> <ul style="list-style-type: none"> o részvétel a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere alapján elkészült nemzeti stratégia megvalósításában. 	<p>igazságügyi miniszter által a területi felzárkózási koordinációs központi feladatok ellátására kijelölt TKKI. Az integrált intézmény, így hatékonyabban képes ellátni az országos feladatokat a társadalmi felzárkózás területén.</p>				
<p>54. Gyermek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelése</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integrált térségi programok a gyermekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelésére <p>A fejlesztések egyrészt az alábbi tevékenységeket tartalmazzák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koragyerekkori Biztos Kezdet Gyerekház, - szegregátumokban működő settlement típusú munka, - szabadidős és iskolai felzárkózást segítő szolgáltatások, - nyári tábor, - egészségügyi szűrések <p>Másrészt az intézkedés irányul a kistérség legalább 10 évre szóló gyerek-és ifjúsági stratégiájának kialakítására a közösségi tervezés eszközeivel, a térségi szakmai és szakmai együttműködések megerősítésével. A 2009-2010-es időszakra jutó uniós forrásokból jelenleg 5 kistérségben zajlik az integrált program, a 2011. évi augusztusi meghirdetéssel hamarosan további 6 térség kapcsolódik a programba. 2012. januárban újabb 15 térség számára hirdettünk pályázatot.</p>	<p>A program 2012-ben meghirdetett szakasza 2015-ig tart</p>	<p>KIM</p>	<p>Uniós forrás: TÁMOP 5.2.3. A [10,6 Mrd ft]</p>	<p>Össességében a 2012-es fejlesztéssel együtt az ország legalább 23 leg-hátrányosabb helyzetű, cigány emberek által is sűrűn lakott kistérségben – ahol mintegy százezer gyermek él – több mint 13 Mrd forint uniós forrás segíti a gyermekek esélyteremtését.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<ul style="list-style-type: none"> Szociális és gyerekjóléti szolgáltatások hozzáférése javítása (roma szakemberek foglalkoztatásba ágyazott képzése) <p>A célt szolgáló két program lényege és az általuk elérni tervezett célcsoport száma:</p> <p>A kiemelt projekt célja és feladata az egyszerűsített pályázat során támogatott foglalkoztatásban részesülő roma emberek szociális és gyermekjóléti szakmákra való felkészítése (OKJ-s képzés, személyiség és kompetenciafejlesztő szolgáltatások) és ezen intézményekben történő foglalkoztatásának előkészítése (a fogadó intézményekkel való folyamatos igényfelmérés, kapcsolattartás).</p> <p>A pályázatos projekt célja - elsősorban a TÁMOP 5.3.1.-B-1-11/1 kiemelt projekt keretében képzettséget szerzett roma emberek közül - 700 fő, szociális és gyermekjóléti, valamint gyermekvédelmi ellátórendszerben történő támogatott foglalkoztatása.</p>	<p>TÁMOP 5.3.1.-B-1-11/1 tervezési felhívása 2011. december 29-én megjelent. Bonyújtási határidő: 2012. március 30. A projektidőszak maximum 36 hónap.</p> <p>TÁMOP 5.3.1.B-2: a pályázat várható megjelenése 2012. március 31. A pályázatok beadására 2012. november 2-től van lehetőség. A projektidőszak 15 hónap</p>	KIM	TÁMOP 5.3.1. B	<p>a két program lehetőséget ad arra, hogy a programban munkavállalóként megjelenő roma személyek által megerősödjön a kapcsolat a szegregátumokban élő emberek és a szociális intézmények között, ezáltal javuljon a szolgáltatásukhoz való egyenlő hozzáférés, és ellátottság. Emellett a roma emberek foglalkoztatása szociális és gyermekjóléti intézményekben csökkentheti a munkálatók és az ügyfelek romákkal szemben érzett előítéleteit is</p>	<ul style="list-style-type: none"> Szegénység csökkentése (EU2020-5)
	<ul style="list-style-type: none"> Nemzeti Csecsemő és Gyermek egészségügyi Program <p>A hosszú távú program arra épül, hogy az élet fogantatástól 18 éves korig terjedő időszaka alapozza meg a későbbi életkorok fizikai és szellemi teljesítőképességét, az egészség megőrzésének, a betegségek megelőzésének esélyét, mert az ebben az időszakban kialakult „veszteségek” később már nem kompenzálhatók. Mindezek indokolták teszik, hogy a csecsemő- és gyermek egészségügyet az egészségügyi ellátórendszeren belül egy sajátos alrendszernek tekintsük, amelyet a gyermekek élettani, pszichológiai és szociológiai sajátosságai figyelembe vételével kell tervezni, szervezni, mű-</p>	<p>A Nemzeti Csecsemő- és Gyermek egészségügyi Program 2005-2013 között jelölt meg határidőket, melyek a WHO-BCA ajánlás alapján módosultak. A program megvalósítása éves cselek-</p>	NEFMI	<p>Éves cselekvési terv alapján. Részben biztosított 2012. évi központi költségvetési forrásokból. [18.750 ezer forint áll rendelkezésre a Program folytatásához.]</p> <p><u>Unió források:</u> A TAMOP 5.2.1. „Gyer-</p>	<p>A prevenció hatékonyságának növelésével és korai korrekció elősegítésével hosszú távon hozzájárul:</p> <ul style="list-style-type: none"> a felnövekvő nemzedék egészséges fejlődéséhez, tanulási potenciáljának, végső soron majdani munkavégző képességének növeléséhez. 	<ul style="list-style-type: none"> Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	velni és irányítani.	vési tervek szerint történik.		mekesély program” (Biztos kezdet projekt) és a TÁMOP 6. prioritásának több konstrukciója segíti elő az intézkedés megvalósulását.	- növelik mind a szülők, családok, mind az egészségügyi alapellátás készségeit, ismereteit, kompetenciáit a megelőzésben, az általuk gondozott gyermekek fejlődésének, egészségének támogatásában - mely a prevenció révén, hosszútávon, összetársadalmi-gazdasági vetületben költségeket takaríthat meg.	
55. Bentlakást nyújtó szociális intézmények modernizálása, támogatott lakhatás bevezetése	A bentlakásos intézményekben élők számára olyan ellátási formát alakítunk ki, mely összekapcsolja a lakhatást és a szociális ellátásokat, oly módon, hogy az ellátás az intézmény által bérelt, vagy tulajdonolt lakásban/házban történik, amelyhez kapcsolódnak az ellátott számára szükséges ellátások. A támogatott lakhatásban élők számára így nem szükséges nagy létszámú intézményekben élniük, ellátásuk során nagyobb szerep jut az önállóságnak, a társadalmi és családi kapcsolatok megerősítésének, a készségek, képességek fejlesztésének.	Jogsabályi változtatások elkészítése 2012. év második félév, hatályba lépés dátuma: 2013. január 1.	NEFMI	A tárgyi feltételek megteremtésére rendelkezésre áll a TIOP 3.4.1./A-11/1 programban	Az intézkedés hatására lehetővé válik az intézményekben gyakorta előforduló izoláció csökkentésére, a támogatott lakhatásban élők a számukra szükséges mértékű segítséggel aktív részesei lehetnek a társadalom mindennapjainak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)
56. A társadalmi felzárkózás céljainak átfogó érvényesítése	Az ágazatközi koordináció, az együttműködési és szabályozó rendszerek kialakításának céljait szolgálja az ÁROP 1.1.9 A társadalmi felzárkózás szakpolitikai eszközeinek integrált fejlesztése és a területi együttműködések esélyegyenlőség elvű fejlesztésének modellezése a közszolgáltatások terén című kiemelt projekt.	2012-2013	KIM	Uniós forrás: ÁROP 1.1.9 ÁROP 1.1.16 ÁROP 2.2.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
	<p>Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései nyomán a települések az, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhetnek 2012. november 1-től, ha hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkeznek. A programok elkészítését az ÁROP-2011/1.1.16 „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című kiemelt projekt mentorhálózat működtetésével segíti.</p> <p>A roma közösség aktivizálását, bevonását szolgálja az ÁROP 2.2.15 Roma felzárkózás módszertani támogatása című program. A kiemelt projekt célja, hogy az Országos Roma Önkormányzat, mint ernyőszervezet biztosítsa a megfelelő szakmai, módszertani, adminisztratív alapot, monitoring rendszert és adatbázist a cigány kisebbségi önkormányzatok számára a felzárkózási programokban való sikeres és eredményes részvételhez. Cél továbbá a cigány kisebbség felzárkózását segítő programok megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges ismeretek és készségek képzése a cigány kisebbségi önkormányzatok választott képviselői és/vagy munkatársai számára.</p>					
57. Szociális föld-program	<p>A 2011. évi szociális földprogramra való rendkívül nagy érdeklődésre tekintettel indokolt a program 2012. évi elindítása, amelyet most tervezünk. A 2012. évi program az elődje elveit követve, a tapasztalatokat beépítve lehetőséget teremt azon településeknek is a részvételre, amelyek korábban a rendelkezésre álló keret miatt nem jutottak támogatáshoz, illetve lehetőséget biztosít a korábbi program folytatására azoknak, akik részt vehettek a 2011. évi programban, azonban a folytatáshoz nem rendelkeznek anyagi forrásokkal.</p>	<p>Előkészítés/ Konceptió: 2012. március Indítás/Munkacsoport : 2012. március Pályázati felhívás megjelentetése: 2012. március Pályázatok be-</p>	<p>KIM VM</p>			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		nyújtása: 2012. április Döntés: 2012. május Szerződéskötés: 2012. június				
58. Tanulási partneriségek a foglalkoztathatóság javításáért	Fontos pontja az intézkedésnek, hogy a kulcskompetenciák fejlesztése rugalmas keretek között, az egyéni szempontok figyelembevételével valósulnak meg elsősorban az alábbi területeken: aktív állampolgári részvétel segítése, digitális írástudás, anyanyelvi kommunikáció, idegen-nyelv, számolási, vállalkozói és tanulási készségek fejlesztése, de a központok lehetőséget biztosítanak a fenntartható életmódhoz szükséges pénzügyi-gazdálkodási készségek, mindennapi és banki elektronikus ügyintézés segítése, nyomtatványok kitöltésének megtanítása, álláskeresési technikák, egészségvédelem, környezet- és energiatudatosság erősítésére, jel-tolmácsolás tanítása, számítógép használata, otthoni gazdaságban, háztájiban, kertben történő termeléssel, állattartással kapcsolatos segítség nyújtása, állattartás továbbá a helyi foglalkoztatási lehetőségekhez és munkaadói igényekhez illeszkedő célzott kompetenciafejlesztésekre is.	A kiírás 2012. január 18-án megjelent. Tervezett zárás: 2014. október	NEFMI	[Az intézkedés forrásigénye 2,00 Mrd Ft] <u>Unió forrás:</u> TÁMOP 5.3.9 - Tanulási partneriségek a foglalkoztathatóság javításáért	A tervezett beavatkozások hozzájárulnak a következő célokhoz: szegénység, társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megakadályozása, az önálló jövedelemszerzésre való képesség javításának elősegítése, a munkaerő-piaci beilleszkedésük elősegítésével, növelve ezzel a munkaerő-piaci részvételt. A szegénység elleni küzdelemhez a konstrukció a foglalkoztatás, azon keresztül a jövedelem és az önálló jövedelemszerzésre való képesség megteremtésével járul hozzá.	▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)
59. Köznevelési sportlétesítmény-fejlesztési	A program beavatkozási területét a köznevelés, így az óvodai nevelés, valamint az alapfokú oktatás jelenti. A program	A végrehajtás ütemezése folya-	NEFMI	A tervek szerint Magyarország 2012 évi		Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
program	célja, hogy a közoktatási intézmények területileg összehangolt infrastruktúra- és tartalmi fejlesztését kiegészítse, és a köznevelési sportlétesítmények (sport- és szabadidőegységek) felújításával, bővítésével, indokolt esetben pedig új sportcélú létesítmények, helyiségek kialakításával alapozza meg a sportot illetően a fizikai aktivitás bármely formáját középpontba helyező nevelési és pedagógiai programok és a mindennapos testnevelés megvalósítását.	matos. Az új köznevelési törvény elfogadása megtörtént. A mindennapos kötelező tanórai testnevelés folyamatos bevezetése felmenő rendszerben a 2012/2013. tanévtől kezdve megtörténik. A Regionális Fejlesztés Operatív Programok köznevelési infrastruktúra fejlesztésére irányuló konstrukcióinak kiírása 2011. II. félévében kezdődött		központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 5. mellékletének 13. pontja 500,0 millió forint támogatást biztosított az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztésekre. Uniós forrás: ROP-ok összesen 26 Mrd forint		
60. Iskolatej program	A program keretében lehetőség szerint napi rendszerességgel jutnak az óvodás, általános iskolás és középiskolás gyermekek tejhez, illetve tejtermékhez (ömlesztett sajt, joghurt, kefir). A program finanszírozása közösségi (óvodások, középiskolások, általános iskolások) és nemzeti kiegészítő támogatással (óvodások, általános iskolások) valósul meg. A 116/2011 (XII.14) VM rendelet biztosítja a program 2012.évi lebonyolítását.	A program naptári évben valósul meg. Az intézkedés előkészülete, jogszabály előkészítése a szokásos közigazgatási egyeztetés során alkalmazott időintervallumban	VM	A lehívható közösségi támogatáson túl a Központi Költségvetés „Igyál Tejet Program” előíránzata. [1200 millió ft] A közösségi támogatás alapját az oktatási intézmények tanulóinak tejjel és egyes tejtermékekkel való ellátására		▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		valósul meg.		irányuló közösségi támogatás tekintetében az 1234/2007/EK tanácsi rendelet alkalmazásával kapcsolatos részletes szabályok megállapításáról a BIZOTTSÁG 2008. július 10-i 657/2008/EK rendelete biztosítja.		
61. Iskolagyümölcs-program	<p>Az általános iskola 1-4. évfolyamán tanuló gyermekek ellátása legalább 4 hónapon keresztül legfeljebb heti 4 alkalommal az alábbi termékekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> - az 1234/2007/EK tanácsi rendelet I. melléklete IX. részében szereplő valamennyi fogyasztásra közvetlenül alkalmas friss zöldség és gyümölcs, - az 1234/2007/EK tanácsi rendelet I. melléklete IX. részében szereplő olyan fogyasztásra közvetlenül alkalmas feldolgozott zöldség és gyümölcs, amely nem tartalmaz hozzáadott cukrot, zsírt, sót és édesítőt <p>Továbbá a program időtartama alatt végre kell hajtani ún. kísérő intézkedéseket, amelyek célja, hogy tudatosítsák a tanulóknál a zöldség-gyümölcs fogyasztás kedvező hatásait, fejlesszék az egészséges táplálkozással, illetve a zöldség-, gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos ismereteket, ösztönözzék a tanulók zöldség-, gyümölcsfogyasztását.</p>	<p>- A nemzeti stratégia kidolgozása, benyújtása a Bizottsághoz, és a uniós többletforrás-igény bejelentése: a tanévet megelőző január 31.</p> <p>- Bizottsági végrehajtási határozat az uniós támogatási forrás tagállamok közötti végleges felosztásáról a tanévet megelőző március 31.</p> <p>- Az iskolagyümölcs-program végrehajtásáról szóló VM rendelet</p>	VM	<p>Forrásigény: 511 millió Ft/tanév – 33,4%</p> <p>Uniós források: 1 018,5 millió Ft /tanév – 66,6% (288/2009/EK bizottsági rendelet 3. cikke értelmében)</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szegénység csökkentése (EU2020-5)

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás ütemezése	Felelős	Finanszírozás	Becsült hatások	Hozzájárulás az NRP céljaihoz ²
		kiadása: a tanévet megelőző május 31. - Az iskolagyűmölcs-program indítása: szeptember				

II.7. 2. melléklet: A 2011. évi Nemzeti Reform Program és országspecifikus ajánlások végrehajtása

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
ÁLLAMHÁZTARTÁS			
1. ajánlás: (Államháztartási hiány csökkentése)			
<i>Az intézkedések a Konvergencia Programban kerülnek bemutatásra.</i>			
2. ajánlás: (Új költségvetési irányítási keretek)			
Új költségvetési irányítási keretek	A magyar Országgyűlés által 2011. áprilisban elfogadott – 2012. januártól hatályba lépő – Alaptörvény rendelkezései előírják az államadósságnak a bruttó hazai termék 50 százaléka alá történő csökkentését, továbbá egy fiskális tanács működését, amely vétőjoggal bír a költségvetésre nézve a fenti szabály betartása érdekében.		
	<ul style="list-style-type: none"> Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény A Tanácstól kapott ajánlással egybehangzóan 2011. decemberben elfogadásra került Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény, amely részletesen szabályozza többek között az államadósságra vonatkozó korlátozásokat és költségvetési szabályokat, illetve meghatározza a Költségvetési Tanács működésére vonatkozó garanciális szabályokat. Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény adósságcsökkentési szabálya – amely a nominális államadósság lehetséges éves növekedését a terve- 		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>zett infláció és a tervezett (reál) GDP-növekedés felének különbségében maximálja – egyszerű, pozitív gazdasági növekedés esetén biztosítja az államadósság bruttó hazai termékhez viszonyított arányának folyamatos csökkenését (az 50 százalékos küszöbérték eléréséig), és egyben anticiklikus elemet is tartalmaz, mivel automatikusan kezeli az Alaptörvény azon kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől. Mind az Alaptörvényben rögzített 50 százalékos adósságkülöbség, mind az annak elérését biztosító, Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvényben előírt szabály alapvetően szigorúbb az EU adósság szabályánál. A Kormány félévente vizsgálja az adósságcsökkentési szabály teljesülését, és ha eltérést talál, akkor kezdeményezi a költségvetés módosítását.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> Költségvetési Tanács Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvénye komoly kontroll és beavatkozási szerepet ad a Költségvetési Tanácsnak, annak érdekében, hogy egy jól körülírható és meghatározott pályán haladjon az államháztartás. A Tanácsra szerep hárul a költségvetési törvényjavaslat parlamentnek való benyújtása előtt (véleményezés) és a parlamenti tárgyalási szakaszban is (az elfogadáshoz vétőjog). A Tanács feladata annak vizsgálata, hogy a javaslat, illetve az elfogadás előtt álló törvénytervezet megfelel-e az adósság szabálynak. Amennyiben a Tanács nem látja biztosítottnak az adósság szabály érvényesülését, megtagadhatja hozzájárulását a költségvetési törvénytervezet elfogadásához a zárószavazás előtt, mely esetben a Kormány köteles olyan módosító javaslatot benyújtani, amellyel együttesen a törvény már megfelel az államadósság szabálynak. A Tanáccsal véleményeztetni kell emellett a központi költségvetésről szóló törvény módosítását tartalmazó olyan törvényjavaslatot is (igaz ez az adósságcsökkentés érdekében szükségessé váló, évközi korrekciókat szolgáló javaslatra is), amely megváltoztatná a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak főösszegét, növelné a hiányt. A háromtagú Tanács tagjai az Állami Számvevőszék elnöke és a jegybank elnöke is (a köztársasági elnök által jelölt tag mellett), akik kiterjedt elemző apparátusaikat felhasználhatják a felada- 		

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	tok teljesítéséhez.		
	Az Európai Tanácstól kapott ajánlásnak megfelelően az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) kiemelten kezeli a tervezés, s ezen belül is a középtávú tervezés témakörét. Az új Áht. lefekteti a középtávú tervezés keretszabályait (29. §): a Kormány egyedi határozatban állapítja meg a központi költségvetés – a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított fejezetek szerinti bontású – bevételeinek és kiadásainak, valamint költségvetési egyenlegének a költségvetési évet követő három évre tervezett összegét, amelyet az államháztartási és makrogazdasági folyamatok alakulása alapján szükség szerint aktualizál. Előírja tehát a középtávú költségvetési keretszámok kialakítását és aktualizálását. Ezzel egyrészt kijelöli a következő évek költségvetési célszámait (elsősorban az egyenleg terén), másrészt pedig előírja, hogy a fejezetekre nézve megállapított kiadási számokat a fejezetet irányító szervezetek költségvetési szervekre, központi és fejezeti kezelésű előirányzatokra le kell bontani, amelyek így a következő évekre vállalt kötelezettségek korlátait is jelentik. A költségvetési tervezés során a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat és a társulás is a költségvetése elfogadásáig megállapítja a három évre előre várható bevételi és kiadási mutatóit.		
MUNKAERŐPIAC			
3. ajánlás: Az adóváltozások alacsony keresetűeket érintő kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozása és a nők munkaerő-piaci aktivitásának növelése a gyermekgondozási létesítmények bővítése révén			
<i>Az ajánláshoz tartozó intézkedéseket a nagymértékű átfedések miatt az Európa 2020 foglalkoztatási nemzeti vállalás részben mutatjuk be</i>			
4. ajánlás: Aktív munkaerő-piaci politikák, hátrányos helyzetű csoportok aktivizálása			
<i>Az ajánláshoz tartozó intézkedéseket a nagymértékű átfedések miatt az Európa 2020 foglalkoztatási nemzeti vállalás részben mutatjuk be</i>			
ÁRU- ÉS SZOLGÁLTATÁSPIACOK			
5. ajánlás:(A vállalkozói környezet javítása)			
Vállalkozások adminisztratív terheit csökkentő átfogó program (Egyszerű Állam Program) (2011-es NRP)	Az Egyszerű Állam Program 114 intézkedést tartalmaz 10 területen, amelyek az alábbiak: <ul style="list-style-type: none"> • adózáshoz kapcsolódó adminisztráció csökkentése; 	Az Egyszerű Állam Programot 2011 novemberében fogadta el a Kormány a 1405/2011-es kormányhatározat mellékleteként. A Program	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
3.intézkedés)	<ul style="list-style-type: none"> a számviteli szabályozás egyszerűsítése; a hatósági tevékenységek adminisztrációs terheinek csökkentése; a fejlesztési célú pályázatokhoz és a közbeszerzésekhez kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése; egyres ágazatokra vonatkozó szabályozás egyszerűsítése; az állam működésének elektronizálására irányuló intézkedések; a beruházások engedélyezésének gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tétele; <p>A 2011 végéig megvalósult intézkedések közül érdemes kiemelni a termékdíj-szabályozás jelentős egyszerűsítését (a csomagolóanyagok vonatkozásában), a vállalkozások számára kötelező könyvvizsgálat árbevételi értékhatárának növelését és a foglalkoztatáshoz kötődő adminisztráció egyes elemeinek egyszerűsítését.</p>	végrehajtása megkezdődött, szigorú menetrend alapján. A végrehajtásba is bevonásra kerülnek a vállalkozások	
Új közbeszerzési törvény (2011-es NRP 3.intézkedés)	A törvény fő célja a jelenleg rendkívül bonyolult és gyakran változó szabályozás helyett egy új, egyszerűbb, a jelenleginél rövidebb és könnyebben átlátható keret-szabály megalkotása. Az új jogszabály jobban fogja szolgálni a közpénzek elköltésének átláthatóságát és a verseny tisztaságát, és a jelenleginél rugalmasabb, a gazdasági élet körülményeihez jobban alkalmazkodó rendszert fog képezni, amely könnyebben igazodik a közbeszerzések terén folyamatosan jelentkező újítási igényekhez (figyelemmel az elektronikus beszerzések elterjesztését célzó törekvésekre is).	Az intézkedés végrehajtva 2011. július 20-án a Magyar Közlöny 86. számában került kihirdetésre a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (Kbt.)	
A magyar kis- és középvállalkozói szektor fejlesztését szolgáló támogatási rendszer értékelése	A magyar kis- és középvállalkozói szektor fejlesztését szolgáló támogatási rendszer szisztematikus áttekintésére az Új Széchenyi Terv megalkotásakor, 2010 év végén sor került. Az értékelés alapján a korábban futó támogatási programok egy része 2011-ben megszüntetésre, más részük átalakításra került, és a pályázatok feltételei és a teljesítendő adminisztratív előírások egyszerűsítésre, az eljárási határidők rövidítésre kerültek a korábbiakhoz képest.		
Intézkedéscsoport a nem banki finanszírozáshoz való hozzáférés javítására	<ul style="list-style-type: none"> JEREMIE kockázati tőkeprogram felgyorsítása <p>Felgyorsításra került a már korábban kiírt, de érdemben el nem indult kockázati tőkeprogram. A JEREMIE célja a tőkepiac fejlesztésére.</p>	2009-ben felállt 7 kockázati tőkealap a 2010 végi 11 db-os, 2,5 milliárd forintot kitevő tőkebefektetéseihez képest, 2012. január	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>tése, melyet a magán és állami befektetők részvételével közös kockázati tőkealapok létrehozásával, és azok üzleti alapon történő működtetésével lehet elérni. Ennek segítségével a következőkre nyílik lehetőség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lehetővé válik a kis-, és középvállalkozások finanszírozása azok minden életszakaszában; • nő az állami finanszírozás szerepe az elő-magvető (pre-seed), magvető tőke és korai szakaszokban; • az eddigieknél magasabb összegű magántőke kerül bevonására az alapok finanszírozásába; • nő a vállalkozások korai szakaszának finanszírozásába bevonható magántőke; • elősegítjük a vállalkozások innovatív, új ötleteinek, tudományos eredményeinek gyakorlati megvalósítását; • technikai segítségnyújtással erősödik az állam szerepvállalása a kockázati tőkéhez kapcsolódó tanácsadás és képzés területén, így csökken a meglévő vállalatvezetési ismeretek hiányossága. <p>A tőkeprogramra rendelkezésre álló keretösszeg a magánbefektetői forrásokkal kiegészülve összességében 100 milliárd forint forrásbevonást tesz lehetővé a vállalkozások finanszírozásánál, amelyekkel együttesen is kisebbségi részesedés szerezhető majd a célvállalatokban.</p>	<p>végéig további 33 db befektetést hajtottak végre mintegy 10 milliárd forint összegben</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • JEREMIE Mikrohitel program <p>A JEREMIE célja a mikrovállalkozások finanszírozási forrásokhoz való jutásának megkönnyítése a mikrofinanszírozás módszereinek fejlesztésével, a rendelkezése álló források növelésével, továbbá a magyarországi székhelyű mikrovállalkozások fejlesztése mikrofinanszírozó szervezetek bevonásával a hitelhez jutás lehetőségeinek javításával. A mikrofinanszírozás keretében - figyelembe véve az áttételes hatást is - számításaink szerint 360 milliárd forint hitelkihelyezés érhető el hét év alatt.</p> <p>A JEREMIE mikrofinanszírozás segítségével:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyre többféle, az ügyfelek igényeihez rugalmasabban 	<p>Átalakításra került a JEREMIE Mikrohitel program: a kihelyezhető hitelösszeg 2011. március-tól 10 millió forintról 50 millió forintra emelkedett, és a pénzügyi közvetítők érdekeltségének növelése érdekében egy first loss típusú veszteségátvállalás is bevezetésre került.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>alkalmazkodó konstrukció áll majd rendelkezésre;</p> <ul style="list-style-type: none"> a vállalkozást indítani szándékozó magánszemélyek is igénybe vehetik a hitelt; a korábbinál sokkal szélesebbé válik a közreműködői kör, erősödik a verseny az ügyfelekért; enyhébb fedezetkövetelmény mellett is hitelekhez lehet jutni; a korábbinál lényegesen gyorsabbá válik a hitelhez jutás 		
	<ul style="list-style-type: none"> Kombinált Mikrohitel konstrukció <p>Az Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel és az Új Széchenyi Hitel Program célja a kereskedelmi banki módszerekkel nem, vagy nem a kívánt mértékben finanszírozható magyarországi székelyű mikro-, és kisvállalkozások fejlesztése a hitelhez jutás lehetőségeinek javításával.</p>	<p>2011. márciusban bevezetésre került a maximumán 10 millió forintos mikrohitellel és 5 millió forint vissza nem térítendő támogatással kombinált, egyablakos módon elbírált Kombinált Mikrohitel konstrukció.</p>	
EURÓPA 2020 NEMZETI VÁLLALÁSOK			
1. nemzeti vállalás: A 20-64 éves népességre vonatkozó foglalkoztatási ráta 75 százalékra növelése			
<p>Aktív munkaerő-piaci politikák a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért (2011-es NRP 9.intézkedés)</p>	<p>Az aktív munkaerő-piaci politikák szolgáltatások, ösztönzők és támogatások révén segítik a munkanélküliek (aktív) álláskeresését, újbóli elhelyezkedését, és javítják a foglalkoztathatóságukat. Az aktív munkaerő-piaci politikák megvalósítója a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, amely a kormányhivatali rendszer létrehozását követően is a foglalkoztatáspolitikai végrehajtásának legfontosabb szakmai szervezete.</p> <p>A TÁMOP folyamatban levő módosításával összhangban források átcsoportosításával megerősítésre kerülnek a hátrányos helyzetű álláskereső elhelyezkedését segítő aktív munkaerőpiaci eszközök.</p> <p>A TÁMOP 1.1.2 és TÁMOP 1.1.4 programok a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok tartós elhelyezkedési esélyeinek növelését, illetve nyílt munkaerőpiacra való visszatérését segítik elő munkaerő-piaci szolgáltatások, támogatások és képzések személyre szabott, komplex csomagba rendezése révén. A konstrukciók fő célcsoportját képezik az alacsony iskolai</p>	<p>TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4 folyamatban</p> <p>Célzottabbá vált a képzések támogatása</p> <p>Elkészült a 6/1996. (VII.16.) MüM rendeletben szabályozott bér- és járulék támogatások átalakításának a koncepciója, amelynek célja, hogy a bérköltség támogatások célzottabban segítsék elő a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetű álláskereső legális munkavállalását, járuljanak hozzá a mikro-, kis- és középvállalkozások munkaerő-piaci pozíciójának javításához új munkahelyek létrehozásához, segítsék a hátrányos helyzetű gazdasági térségek felzárkóztatásához.</p> <p>A START Plusz és Start Extra 2011.december 31-én megszűnt, s 2012. január 1-jén START Bónusz</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>végzettségűek (illetve és elavult szakképesítéssel rendelkezők), a pályakezdők, az 50 év feletti, a munkaerőpiacra GYES/GYED után visszatérők, a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, valamint az álláskeresők egy választott egyedi, adott régióra jellemző tartós munkanélküliséggel veszélyeztető hátránnyal sújtott csoportja. A program az Európai Szociális Alap (ESZA) társfinanszírozásával a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat bázisán valósul meg, keretein belül az alábbi támogatásokban és munkaerő-piaci szolgáltatásokban részesülhetnek a célcsoportok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - képzések elősegítését célzó támogatások (képzési költségek, képzéshez kapcsolódó utazási költségek, képzés ideje alatt igénybe vett gyermekfelügyelet/hozzá tartozó ápolás költségeinek megtérítése); - elhelyezkedést segítő (bérjellegű) támogatások (bértámogatás, bérköltség-támogatás és a hozzá kapcsolódó, munkába járás költségének megtérítése) ; - vállalkozóvá válás támogatása; - a munkaerő-piaci szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos támogatások (szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költség és szolgáltatás idejére igénybe vett gyermekfelügyelet/hozzá tartozó ápolás költségének megtérítése); - foglalkozás- egészségügyi vizsgálatok költségének megtérítése; - a képzéssel kapcsolatos alkalmassági vizsgálat költségeinek megtérítése. - munkaerő-piaci és foglalkoztatási információ nyújtása; - munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, pszichológiai, helyi (térsgégi) foglalkoztatási tanácsadás; - munkaerő-piaci segítő (mentor) tevékenység. 	néven folyik tovább.	
Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásbővítése	A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásbővítésére az aktív munkaerő-piaci programokra (TÁMOP 1.1.2 és 1.1.4.) rendelkezésre álló keretösszeg megemelésével összhangban kerülhet sor, és folytatódik a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztését, hatékonyságának javítását célzó program (TÁMOP 1.3.1) is.	Folyamatban	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
<p>A hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző adókedvezmények</p>	<p>A 2004. évi CXXIII. évi törvény alapján a „munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű egyes társadalmi csoportok és a munkaerőpiactól tartósan távollévők foglalkoztatása érdekében, munkaerő-piaci versenyképességük kiegyenlítésére” különböző típusú START kártyák és egyéb adókedvezmények igényelhetők.</p> <p>1.A START program keretében pályakezdő 25 év alatti (felsőfokú végzettségűek esetén 30 év alatti) fiatalok foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig (felsőfokú végzettség esetén egy évig) szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek.</p> <p>2.A START Plusz program keretében a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevételét követően a munkaerő-piacra visszatérő munkavállaló foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek.</p> <p>3.A START Extra program keretében a legalább három hónapja álláskeresőként nyilvántartott 50 éven felüliek, az alacsony iskolai végzettségűek és a bérpótló juttatásban részesülők foglalkoztatása esetén a munkáltatók két évig szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek</p> <p>4.2012. január 1-től a START Bónusz program keretében a legalább 3 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskeresők illetve a GYES/GYED/GYET/ápolási díj igénybevételét követően (vagy GYES mellett) a munkaerő-piacra visszatérők foglalkoztatása esetén a munkáltatók egy évig szociális hozzájárulási adó-kedvezményben részesülhetnek.</p> <p>5.2011. január 1-től a kisgyermekes szülők korábbi munkahelyükre történő visszatérésének segítése érdekében kedvezményt vehet igénybe a szociális hozzájárulási adóból a munkáltató, ha egy teljes munkaidős állást két részmunkaidős foglalkoztatással tölt be úgy, hogy közülük az egyik gyermekgondozási szabadságáról visszatérő munkavállaló. A munkáltatót így mindkét munkavállaló után – a jogszabályi feltételeknek megfelelő munkavállalók foglalkoztatása idejére, de legfeljebb 3 évig – 7-7%-os a szociális hozzájárulási adó kedvezményt érvényesíthet.</p> <p>6.Rehabilitációs kártyával rendelkező megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása esetén a munkáltatót a kártya érvényességi ideje alatt adókedvezmény illeti meg, amely a</p>	<p>A START PLUSZ és START Extra kártyák kiváltására legkésőbb 2011. december 31. napjáig volt lehetőség, a kártyával kedvezmény igénybevételére a kártya érvényességi idején belül, legfeljebb 2013. december 31. napjáig kerülhet sor. 2012. január 1-től igényelhető a START BÓNUSZ kártya.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	bruttó munkabér (de legfeljebb a minimálbér kétszeresének) 27%-a		
Bérekompenzáció	<ul style="list-style-type: none"> Minimálbér megemlése és garantált bérminimum megemlése A közszférában a központi költségvetésből a Kormány havi nyújt kompenzációt az érintett munkavállalók számára, a versenyszférában pedig a kompenzáció béremeléssel történhet. 2012-ben az adójóváírás megszüntetésével párhuzamosan havi 202 ezer forint, évi 2 424 ezer forint jövedelemhatár alatt a Kormány megszünteti az adóalap-kiegészítés (szuperbruttósítás) alkalmazását, az afölötti jövedelmekre pedig – a szükséges bérfeljesztések támogatására – átmenetileg fenntartja a 27% mértékű adóalap-kiegészítést. 2012. január 1-jétől hatályos az a törvény, amely kizárja a közbeszerzésekből és az állami támogatásokból azon cégeket, amelyek az érintett munkavállalók legalább kétharmadánál nem hajtják végre a 2011. évi nettó kereseti szint megőrzéséhez szükséges béremelést. A vállalkozások körében a Kormány úgy segíti és ösztönzi a béremelések végrehajtását, hogy azon cégek, amelyek minden érintett munkavállaló esetében (bruttó 216.806 Ft/hó alatt keresők) végrehajtják a szükséges mértékű béremelést, szociális hozzájárulási adó kedvezményt vehetnek igénybe. Az adókedvezmény összege úgy került meghatározásra, hogy a munkavállalók nettó bérének változatlansága esetén a foglalkoztatás munkáltatóra háruló költségei munkavállalónként legfeljebb 5%-kal nőjenek. azok visszatartják a szociális hozzájárulási adóból az 5% feletti béremelés teljes költségét. Azok a cégek, amelyeknek gondot okoz az 5%-os béremelés végrehajtása 2012-ben, vissza nem térítendő támogatásra pályázhatnak a 21 milliárd forintos pályázati keretből. 	<p>A 298/2011 (XII.22.) Kormányrendelet határozta meg a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimumot. A Kormányrendelet 2012. január 1-től hatályos.</p> <p>2012. január 1.:hatálya lépett az a törvény, amely kizárja a közbeszerzésekből és az állami támogatásokból azon cégeket, amelyek az érintett munkavállalók legalább kétharmadánál nem hajtják végre a 2011. évi nettó kereseti szint megőrzéséhez szükséges béremelést. Kormány megtárgyalta a bérekompenzációs pályázat feltételeit: 2012. február 29. Bérekompenzációs törvény módosítása: 2012. március</p> <p>Munkáltatók számára célzott szociális hozzájárulási adókedvezmény: 2013. január 1.</p>	<p>Ha kevesen pályáznak, akkor nem valósul meg a munkavállalók bérekompenzációja.</p> <p>Ha túl sokan pályáznak, és kimerül a keret, akkor szintén több vállalkozás és azok munkavállalói nem kapják meg a bérekompenzációt.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>A pályázónak vállalnia kell, hogy a bérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges béremelést minden munkavállalójánál végrehajtja – 2012. január 1-jétől visszamenőlegesen – továbbá azt, hogy 2011-es statisztikai állományi létszámát nem csökkenti 2012-ben. A pályázat keretében vissza nem térítendő támogatás nyújtható a 2012. évi elvárt béremelés 5%-os, saját erőből finanszírozandó részéből legfeljebb 3%-ot kitevő rész teljes (bér és szociális hozzájárulási adó) 2012. évi költségeire. A pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek azok a munkáltatók, amelyek magas élők munkáigényű tevékenységet folytatnak és a pályázó által foglalkoztattak bruttó átlagkeresete alacsony.</p> <ul style="list-style-type: none"> Az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó költségek csökkentése és foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a tervek szerint 2013-tól a munkáltatók (9 százalékpontos) célzott szociális hozzájárulási adókedvezményben részesülhetnek a szakképzést nem igénylő munkakörben foglalkoztatottak (FEOR-9) után. 		
<p>Családi adókedvezmény (2011-es NRP 10.intézkedés)</p>	<p>A 2011. január 1-jétől bevezetésre került a családi adókedvezmény alapján az egy vagy két gyermeket nevelők 62.500 forinttal, a három vagy több gyermeket nevelők 206.250 forinttal csökkenthetik adóalapjukat. Az intézkedés fontos üzenete az is, hogy elsősorban a gyermeknevelés mellett dolgozó, munkát vállaló szülőknek kíván a jelenleginél nagyobb anyagi segítséget nyújtani.</p>	<p>A családi adókedvezmény bevezetése 2011. január 1-jével meg-történt a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 2010. évi módosítása során. Az intézkedés végrehajtva.</p> <p>2012-ben kormányrendelet (6/2012. (II.1.)) határozott a terhességi-gyermekágyi segélyben és gyermekgondozási díjban részesülők számára nyújtott jövedelempótlékról.</p>	<p>Az elmúlt hónapok tapasztalatai alapján a családi adókedvezményt érintően felmerült problémák a végrehajtást nem gátolják. A feltárt problémák egy része jogszabály értelmezéssel rendezhető volt, a további pontosításokat az idei adótörvények módosítása során célszerű megtenni.</p>
<p>A 0-3 év közötti gyermekek részére napközbeni gyermek-ellátási férőhelyek létrehozásának támogatása (2011-es NRP 10.intézkedés)</p>	<p>A 0-3 év közötti gyermekek részére napközbeni gyermek-ellátási férőhelyek (bölcsődék, családi napközik) létrehozásának támogatása a kisgyermekes szülők munkaerő-piaci részvételének növelése érdekében a Regionális Operatív Programok segítségével.</p> <p>A Program célja a Gyermekvédelmi törvény által nevesített gyermekjóléti alapellátások köréből a gyermekek napközbeni</p>	<p>A 2011-2013-as tervezési időszakban a Regionális Operatív Program (ROP) keretében „szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztései” elnevezéssel 2011. szeptember 15-én jelent meg a pályázati felhívás bölcsőde, valamint</p>	<p>Amennyiben a potenciális körnek (önkormányzat, civil szervezetek, egyházak) a pályázói aktivitása nem lesz megfelelő, tehát kevesebb pályázat érkezik, mint amennyi a tervezetben szerepel,</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>ellátását szolgáló bölcsődék infrastrukturális feltételeinek javítása, a bölcsődei szolgáltatások fejlesztése, és új férőhelyek létesítése, továbbá családi napközök fejlesztése, új szolgáltatások bevezetése.</p>	<p>családi napközi fejlesztésére. 2011-ben több mint 800 új bölcsődei férőhely jött létre a ROP-ok támogatásával 3,6 Mrd forintból, illetve további, a gyermekgondozási létesítmények fejlesztését, férőhelybővítést célzó pályázatok vannak folyamatban. A családi napközire vonatkozó pályázati kiírás feltétel rendszere az előző évekhez képest kedvezőbb lesz, így a különböző szervezetek vélhetően nagyobb intenzitással fognak majd pályázatot benyújtani.</p>	<p>abban az esetben kevesebb új intézmény, szolgáltatás jöhet létre és lényegesen kevesebb új férőhely, valamint munkahely valósulhat meg. Továbbiakban, kockázatot jelenthet az is, ha a rendelkezésre álló forráshoz képest nagyobb igény érkezik és a beérkezett pályázatokat forráshiány miatt kell elutasítani, melynek következtében az adott térségekben, területeken nem tudnak majd létrejönni új szolgáltatások, férőhelyfejlesztések, valamint új munkahelyek.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatív, nappali gyermekellátási formák létrehozásának támogatása <p>Az intézkedések olyan munkahelyi (vállalati, intézményi) kezdeményezéseket támogatnak, amelyek a rugalmas munkarend bevezetésével, helybeni gyermekmegőrzési lehetőségek kialakításával és más hasonló eszközökkel hozzájárulnak a családbarát munkakörülmények kialakításához. Mindez azért tekinthető jelentős kezdeményezésnek, mivel a kisgyermekes anyák munkaerőpiacra való visszatérésének feltételeit kívánja több szempontból kedvezőbbé tenni, s ezáltal a családok megélhetési feltételeit is javítani;</p>	<p>A TÁMOP 2.4.5. pályázat 2012 márciusában meghirdetésre került, a GOP 3.5.1B intézkedés előkészítése folyamatban.</p>	<p>A nappali gyermekellátási helyek fejlesztése kapcsán a létrehozott szolgáltatások jövőbeli fenntarthatósága nagyban függ attól, hogy a bölcsődei és a családi napközi gyermekek után járó normatívát sikerül-e egymáshoz közelíteni.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Rugalmas foglalkoztatási formák <p>Az Új Munka Törvénykönyve az eddigiek mellett is számos új, rugalmas foglalkoztatás lehetőségét megteremtő szabályt tartalmaz (munkavégzés behívás alapján, munkakörmegosztás, több munkáltató által létesített munkaviszony, távmunka, kötetlen munkaidő). Továbbá az új Munka Törvénykönyve értelmében, a versenyszférában is kötelezővé válik részmunkaidőben</p>	<p>Új Munka Törvénykönyvét 2011 végén elfogadták, 2012 júliusában lép hatályba.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>foglalkoztatni a 3 éven aluli gyermeket nevelő, gyermekgondozási szabadságról visszatérő munkavállalót erre irányuló kérése esetén.</p> <p>Továbbá a TÁMOP 2.4.5. pályázat keretében is elősegítjük a rugalmas foglalkoztatás és a rugalmas munkavégzési formák elterjesztését.</p>		
<p>Kompetenciafejlesztésre irányuló felnőttképzési programok (2011-es NRP 11.intézkedés)</p>	<p>A hátrányos helyzetű felnőttek számára meghirdetendő program lehetőséget kínál arra, hogy megszerezzék a szakképzésben való részvétel feltételét jelentő alapfokú végzettséget, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettséget szerezzenek.</p> <p>A kiemelt kulcskompetenciák (pl. idegen nyelv, informatika) fejlesztését támogató program az egész életen át tartó tanulás ösztönzése révén hozzájárul ahhoz, hogy javuljon a felnőtt lakosság alkalmazkodóképessége, fejlődjenek a munkavállalás során széles körben elvárt idegen nyelvi és informatikai készségeik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A hátrányos helyzetű felnőttek számára meghirdetendő, a szakképzésben való részvétel feltételét jelentő alapfokú végzettség, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettséget célzó programban (TÁMOP 2.1.6.) várhatóan 2012 kora tavaszán indulhatnak el a képzések. - A vállalkozások munkavállalóinak képzésére irányuló program (TÁMOP 2.1.3) 2011. március 14-én került meghirdetésre. 2012 márciusában a pályázat módosított, könnyített feltételekkel, magasabb keretösszeggel újra meghirdetésre került, igazodva a vállalkozások támasztotta igényekhez. - Kiemelt kulcskompetenciák (idegen nyelv, informatika) fejlesztését támogató program (TÁMOP 2.1.2) várhatóan 2012 áprilisában indul el. 	<p>A kulcskompetencia fejlesztésre irányuló program keretében kifejlesztésre kerül a képzésbe vont célcsoport tagok egyéni támogatási keretösszeg felhasználását nyilvánvartartó informatikai rendszer. Az informatikai fejlesztés elhúzódása kockázthatja a képzések elindítását, sikeres megvalósítását, a létszámindikátor teljesítését.</p>
<p>Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítése (2011-es NRP 12.intézkedés)</p>	<p>Az intézkedés keretében egyéni rehabilitációs tervek kerülnek kidolgozásra, a résztvevők számára egészségkárosodásukkal összeegyeztethető átképzést, valamint munkagyakorlat-szerzést biztosítunk. A munkábaállítás támogatása szolgáltatásokkal.</p>	<p>Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CXCI. törvényt a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításairól.</p> <p>A végrehajtási rendeletek elkészülnek 2012 első félévében.</p>	<p>A végrehajtás során a rokkantsági nyugdíj-rendszer átalakítása, a rokkantsági nyugdíjasok eddigi társadalombiztosítási alapú ellátásának táppénzszerű ellátással történő átalakítása, az egészségkárosodott embereknek a munkaerő-piacra történő visszasegítése kockázatot jelent munkaerő-piaci és társadalmi hatásait illetően is. Az, hogy ténylegesen mekkora költségvetési eredménnyel jár az</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
<p>A szakképzési rendszer fejlesztése, munkaerő-piaci relevanciájának erősítése (2011.évi NRP 13.intézkedés)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A szakképzés tartalmi fejlesztése A szakképzés tartalmi fejlesztése magába foglalja a képzés során használt tananyagok teljes körű kifejlesztését, a vizsgák lebonyolításához használt vizsgafeladatok kidolgozását, a vizsgarendszer fejlesztését, a minőségfejlesztést, kerettantervek kidolgozását, a szakmai képesítések SZVK-inak felülvizsgálatát, az új, zöld képesítések kidolgozását, a szakmai képesítések az Országos Képesítési Keretrendszerbe (OKKR) történő illesztéséhez és az ECVET előkészítéséhez szükséges feladatokat. • A képzési rendszer szerkezeti átalakítása A szakmai képzés megújítása igényli a gyakorlati képzési idő jelentős megnövelését és azt, hogy a fiatalok a szakiskola 9. évfolyamán megkezdhesék a választott szakképzés szakmai kompetenciáinak elsajátítását. • A szak- és felnőttképzés minőségének és hatékonyságának fokozása, a szakképzés vonzerejének növelése A kiépített pályakövetési rendszer működtetésének jogi szabályozását követően országosan egységes módszertan alapján elemezhető a szakképzést szerzők pályájának alakulása, a tanultak hasznosíthatósága, a kilépők szakmai tudására, és ezek munkáltatói megítélése. Ezek az információk a pályaválasztás előtt állók, valamint a szak- és felnőttképzést folytató intézmények és fenntartók, a szakmai irányítók helyi, regionális és országos képviselői felé kerülnek visszacsatolásra. • A pályaaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztése, a nemzeti életpálya-tanácsadó (Lifelong Guidance, LLG) rendszer kialakítása A pályaaorientációs rendszer fejlesztésének célja, hogy csökkenjen a rossz pálya- és szakmaválasztások száma. Az intézkedés hozzájárul a keresletvezérelt szakképzés megteremtéséhez. • Előrehozott szakképzés Ez a szabályozás megteremti annak lehetőségét, hogy az általános 	<p>Az Országgyűlés 2011. december 19-én elfogadta a 2011. évi CLXXXVII. törvényt a szakképzésről.</p> <p>Az Országgyűlés 2011. november 21-én elfogadta a 2011. évi CLV. törvényt a szakképzési hozzájárulásról és a képzési fejlesztések támogatásáról.</p> <p>A TÁMOP 2.2.1 „A szakképzés és a felnőttképzés minőségének és tartalmának fejlesztése” kiemelt projekt 2012. I. félévében kezdődődik el. A projekt a jelenlegi ütemterv szerint 2015 –ig tart.</p> <p>A TÁMOP 2.2.2 „A pályaaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztése” kiemelt program pályázati felhívása 2011 végén jelent meg. A projekt 2012 elején kezdődött el, várhatóan 2015-ig tart.</p> <p>Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CXC. törvényt a nemzeti köznevelésről, amely tartalmazza az előrehozott szakképzést.</p> <p>Felsőfokú szakképzés: TÁMOP-4.1.2/A/2-10/1 „Képzés- és tartalomfejlesztés, különös tekintettel a hiányszakmák, új szakmák igényeihez kapcsolódó képzésekre és azok fejlesztésére” projektek megvalósítása folyamatos.</p> <p>A Felsőoktatási Információs Rendszernek a monitoringhoz szükséges fejlesztése a TÁMOP-4.1.3 II. szakaszában valósul meg. A kiemelt projekt tervezési felhívása 2011. november 14-én megjelent.</p>	<p>intézkedés, befolyásolja a munkaerő-piaci foglalkoztatás alakulása.</p> <p>Kiemelt projektek esetében a támogatási szerződések elhúzóda-sa késleltetheti a programok elindítását és a végrehajtás is késedelmet szenvedhet a tervezett ütemezéshez képest.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>iskola nyolcadik évfolyamának elvégzése után a tanulók közvetlenül beléphetnek a szakképzésbe, számukra különösen fogékony korban, a 9-11. évfolyamon ismerkedhessenek meg a szakmák gyakorlati fogásaival és ezzel együtt korábban szerezhessenek szakmai végzettséget.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felsőfokú szakképzés kínálatának szélesítése <p>A korszerű, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő végzettségi arányok megteremtéséhez célkitűzésünk a felsőfokú szakképzés kínálatának szélesítése és az e programokban végzettséget szerzők számának növelése. Ez a befektetések Magyarországra vonzásához és itt tartásához elengedhetetlen.</p>		
<p>A munkaerő-keresletet ösztönző intézkedések (2011.évi NRP 14.intézkedés)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komplex technológiai fejlesztés és foglalkoztatás támogatása <p>A komplex technológiafejlesztés keretében uniós forrásokból (Gazdaságfejlesztési OP) olyan kulcsiparágakhoz (pl. egészségipar, zöld gazdaság) kapcsolódó komplex beruházásokat támogatunk, amelyek kiemelkedő foglalkoztatási hatással bírnak munkahelyek megőrzésére vagy új munkahelyek teremtésére. A támogatást igényelni lehet új munkavállalók foglalkoztatására, eszközbeszerzésre, információs technológia-fejlesztésre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatása <p>Az intézkedés közvetlen célja új munkahelyek létrehozását eredményező beruházások támogatása a mikro-, kis- és középvállalkozásoknál. Az intézkedés közvetett célja az ország gazdasági, társadalmi, infrastrukturális és munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetű térségeiben történő munkahelyteremtés támogatása, a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése, a területi kiegyenlítő folyamatok elősegítése és a regionális különbségek mérséklése, a fejlődőképes vállalkozások piaci pozíciójának megerősítése és versenyképességük javítása technikai, technológiai korszerűsítésük révén.</p>	<p>2011. február 10-én megjelent a „Komplex technológiai fejlesztés és foglalkoztatás támogatása” című pályázati felhívás. A pályázatok benyújtása 2012. december 31-ig lehetséges.</p> <p>A Nemzetgazdasági Minisztérium az Új Széchenyi-terv célkitűzéseivel kapcsolódva hirdette meg 2012-ben is a mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatását segítő pályázati programot.</p>	<p>Szokásos üzleti és gazdasági kockázatok. A támogatási szerződések megkötésének időszakában egyes vállalkozások esetében bekövetkezhet olyan környezeti változás, amely a támogatás igénybevételét megakadályozza (lemondás, visszalépés), vagy a vállalatok teljesítését negatívan befolyásolja (visszakövetelés).</p>
<p>A népesség egészségi állapotának javítása révén a foglalkoztathatóság javítása és az aktív és egészséges idősödés elő-</p>	<p>Nemzeti Népegészségügyi Program (46/2003. (IV.26.) OGY határozat), mely szakmapolitikailag a 2001-2010. évekre szóló Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program 1066/2001. (VII. 10) Korm.</p>	<p>A jelentési kötelezettségre való tekintettel a szervezett lakossági szűrés végrehajtásáról évente beszámoló készül.</p>	<p>A népesség egészségi állapotának javítása révén a foglalkoztathatóság javítása és az aktív és egészsé-</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
<p>segítése (2011.évi NRP 15.intézkedés)</p>	<p>határozat szerves folytatásának tekinthető.</p>	<p>Több éve támogatott programok folytatása megtörtént a 2011. évi fejezeti kezelésű előirányzatról, így a Nemzeti Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Program cselekvési terve, a „Nemzeti AIDS Stratégiával kapcsolatos feladatok”, így a HIV/AIDS elleni küzdelmet, a lakosság tájékoztatását, informálását, további fontos prioritás az anonim AIDS szűrést.</p> <p>A népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény 2011. szeptember 1-jétől hatályos.</p> <p>A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról szóló 2011. évi XLI. törvény értelmében 2012. január 1-től zárt légtérben minden nyilvános helyen tilos a dohányzás, kivéve a büntetés-végrehajtási intézményekben a fogvatartottak számára, a pszichiátriai intézetben a pszichiátriai betegek számára és a szálláshelyszolgáltatást nyújtó intézmények kifejezetten dohányzóként kiadott szobáiban.</p> <p>Az OÉTI elkészítette a Magyarország Nemzeti Táplálkozáspolitikája Cselekvési Terve 2010-2014 dokumentumot.</p> <p><u>További ütemezés:</u></p> <p>A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet módosítása: növelni kell a méhnyakszűréshez való hozzáférést, különösen a falvakban és a tanyás térségekben élő lakosság számára</p> <p>A 2007-13 évi tervezési időszakban a TÁMOP 6. Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrásfejlesztés prioritásán belül 2011-2012-ben</p>	<p>ges időszűrés elősegítése megnevezésű intézkedés az ágazati fejezeti kezelésű előirányzatának (zárolása, elvonása) függvénye.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		jelentős keretösszegű pályázatok és kiemelt projektek felhívásai jelennek meg a népegészségügyi intézkedések támogatására, köztük egészségre nevelő és szemléletformáló életmód-programok települési és szintér alapú, valamint kistérségi programjai, a népegészségügyi szervezett szűrések és a népegészségügyi kommunikáció.	
2. nemzeti vállalás: A kutatás-fejlesztési ráfordítások bruttó hazai termékhez viszonyított szintjének 1,8 százalékra növelése			
A tudomány-, technológia és innováció-politikai intézményrendszer átalakítása (2011.évi NRP 16.intézkedés)	A tudomány-, technológia és innováció-politikai (TTI) intézményrendszer átalakítása 2010 második felében megkezdődött, ezzel hosszú távra megteremtődött a NIR hatékony irányítási rendszere. A feladatkörök és döntési kompetenciák egyértelmű elhatárolása előfeltételét képezte az innováció megújítása érdekében tervezett további intézkedések kidolgozásának és végrehajtásának. A Nemzeti Innovációs Hivatal átalakítása, a TÉT Obszervatórium létrehozása, a felsőoktatással kapcsolatos átalakítások, valamint az állami tulajdonú kutatóintézetekkel kapcsolatos átalakítások továbbra is szükségesek ahhoz, hogy az állami TTI szektor működése, valamint kapcsolatai a NIR többi szereplőjével hatékonyabbá és innováció orientálttá váljon.	A Nemzeti Innovációs Hivatal megújult szerepkörét és feladatait a Nemzeti Innovációs Hivatalról szóló 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet rögzíti, a NIH SZMSZ-ének megfelelő módosítása a Nemzeti Innovációs Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2011. (I. 28.) NGM utasítás módosításáról szóló 20/2011. (VI. 10.) NGM utasítással történt meg. Az „Innovációs és fejlesztési eseti bizottság” létrehozásáról szóló 76/2011. (X. 14.) OGY határozat megteremtette a TTI irányítási rendszer parlamenti testületét. A TÉT Obszervatórium a NIH keretében 2012 első negyedévében megkezdte működését.	-
A Kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási rendszer átalakítása (2011.évi NRP 17.intézkedés)	2011 januárjában meghirdetésre kerültek az Új Széchenyi Terv első K+F tárgyú pályázata, ugyanakkor további intézkedéseket igényel a pályázati adminisztráció csökkentése, illetve a jelenlegi, szinte kizárólag projektalapú KFI támogatási rendszer diverzifikációja. A célkitűzések között a hazai gazdaság versenyképességének erősítése érdekében a kkv szektor kiaknázatlan KFI lehetőségeinek ösztönzése áll első helyen. Emellett külön figyelmet érdemel a KFI támogatási rendszer területi kiegyensúlyozatlansága; a kiegyenlített fejlődést a regionális szintű K+F+I tevékenység, az együttműködések, a hálózatosodás ösztönzésével biztosítjuk.	Az intézkedés végrehajtásának első lépése az Új Széchenyi Terv 2011. január 14-i bejelentésével; és a pályázatok több körben történő meghirdetésével teljesült. Jelenleg folyamatban van több további, 2012-ben megjelenő pályázati konstrukció tervezése és kormányzati egyeztetése (a pályázatok első köre 2012 március végén kerül meghirdetésre). A 2012. évi módosításokat (az innovációs járulék csökkentő tételek eltörlését, valamint a K+F	-

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>fogalomhasználat egységesítését az adórendszerben) az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény tartalmazza.</p> <p>A támogatási rendszer átalakításának további elemeit a várhatóan 2013 első negyedévére elkészülő középtávú KFI pályázati stratégia tartalmazza.</p> <p>Az intézkedéshez kapcsolódó végrehajtási jellegű feladatok keretében, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapot illetően az NFM átalakította a végrehajtási, pályázatkezelési intézményrendszert.</p> <p>A fenti strukturális átalakításokon túl 2011-ben az NFM átvette és átvilágította a projekteket, megindította a kifizetéseket, valamint megjelentette az első új pályázati kiírásokat.</p>	
<p>A kutatás-fejlesztési és innovációs stratégia megújítása és végrehajtása (2011.évi NRP 18.intézkedés)</p>	<p>A KFI stratégia és intézkedési terv az alábbi alapelveket, illetve intézkedéseket foglalja magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megújított, a különböző támogatási formákat is egységében kezelő KFI támogatási rendszer kialakítása, valamint új típusú támogatási eszközök bevezetése; - ösztönző, a jogalkalmazók számára átlátható KFI jogszabályi környezet kialakítása; - egységes KFI monitoring és értékelési rendszer kialakítása és elemző TÉT Observatórium létrehozása a KFI folyamatok jobb megértése és a szakpolitikai visszacsatolás megerősítése érdekében; - a kapcsolódó hazai szakpolitikákkal való összhang biztosítása; - nemzetközi K+F részstratégia kidolgozása, a kutatási infrastruktúra fejlesztése és regiszter létrehozására, ami alapul szolgál a jelentős nemzetközi kutatási infrastruktúra projektekben való magyar részvétel racionalizálására; - ágazati K+F+I stratégiák kidolgozása, így a Nemzeti Környezet- 	<p>Az NGM 2011. augusztus 3-án közigazgatási egyeztetésre benyújtotta a hazai kutatás-fejlesztési támogatási és finanszírozási rendszer átalakításának irányáról, megalapozásáról szóló kormány előterjesztés tervezetét, amelynek részét képezte a Nemzeti Innovációs Stratégia előkészítéséről, széleskörű konzultációjának lefolytatásáról és a stratégia kidolgozásáról szóló fejezet. A beérkezett tárcaészrevételek alapján az NGM Innovációs és K+F Főosztálya a Nemzeti Innovációs Hivatal bevonásával tovább dolgozik a stratégia első, széles körben véleményezésre kiküldhető változatán. Az elképzelések szerint a tervezet a K+F adóösztönző munkacsoport, a Befektetési Tanács K+F munkacsoportja, valamint a nemzetközi KFI stratégia munkacsoport</p>	<p>A stratégiai tervezés az operatív, ill. a K+F adóösztönző rendszer átalakítására irányuló feladatok következtében, erőforrás hiány miatt átmenetileg háttérbe szorulhat.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>technológiai Innovációs Stratégia (NKIS), ami kiemelt figyelmet fordít az ökoinnovációra.</p>	<p>tagjai részére kerül kiküldésre véleményezésre.</p> <p>A tervezett, nemzetközi KFI stratégiát készítő munkacsoport 2011 augusztusában felállításra került.</p> <p>A KFI stratégia Kormány általi elfogadása (több körös egyeztetést követően) 2012 végén-2013 elején várható.</p> <p>A VM által készített Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia elfogadásra került (1307/2011. (IX. 6.) Korm. határozat a Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégiáról). A Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégiában foglalt intézkedések végrehajtása megkezdődött. Az NKIS egyik forrását jelentő Norvég és EGT Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014-es időszakáról szóló Együttműködési Megállapodásokat a 235/2011. (XI. 15.) Korm. rendelet, illetve a 236/2011. (XI. 15.) Korm. rendelet hirdette ki. Az együttműködés az NFÜ-vel folyamatos, a VM felvette a kapcsolatot az NKIS céljait szolgáló programterületek operátoraival és rövidesen megkezdődik a tervezési munka.</p>	
<p>3. nemzeti vállalás: (a) A teljes energiafelhasználáson belül (a) a megújuló energiaforrások részarányának 14,65 százalékra növelése; (b) 10 százalékos energiamegtakarítás elérése; (c) az EU emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül az üvegházhatású gázok kibocsátásának legfeljebb 10 százalékos növekedése a 2005. évi szinthez képest</p>			
<p>Általános szabályozási, átfogó programalkotási ösztönzők a klíma-energia területen (2011.évi NRP 19.intézkedés)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Épületenergetikai Stratégia kidolgozása – a stratégia elemeinek folyamatos kidolgozása, egyeztetése, frissítése <p>Az Épületenergetikai Stratégia kijelöli a Komplex Épületenergetikai Program céljait, és meghatározza a célok eléréséhez szükséges intézkedéseket (támogatási, K+F, minőségbiztosítási, oktatási-képzési, információszolgáltatási és szabályozási területeken). Az Épületenergetikai Stratégia a Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervvel összhangban készül.</p>	<p>A Kormány elfogadta az II. Energiahatékonysági Nemzeti Cselekvési Tervet (II. NeHCsT), amely kijelölte az épületenergetikai stratégia legfontosabb kereteit, célszámait, irányvonalait.</p> <p>Folyamatban van a stratégia előkészítése, az elsődleges adatforrások felmérése, a koncepció elkészítése. határidő: 2012. július 31. a 1374/2011 (XI.8.) Kormányhatározat szerint.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<ul style="list-style-type: none"> Szabályozási ösztönzők a megújuló energiaforrások elterjesztéséhez <p>Az intézkedés tartalma: Fenntartható energiagazdálkodásról szóló törvény 2011-ben történő elfogadása, kötelező átvételi (KÁT) rendszer átalakítása, zöld hő átvételi és támogatási rendszerének kialakítása, épületenergetikai szabályozás (előírások) összhangban a RED 13. cikk (4) bekezdésével.</p>	<p>Az új, megújuló és alternatív energiaforrásokból előállított kötelező átvételi rendszer (METÁR) szabályozási koncepciója elkészült. A társadalmi vita során a civil szereplők egyetértettek a koncepció alapelemeivel.</p> <p>A szabályozási koncepcióra vonatkozó előterjesztést a Kormány a 2011. november 9-ei ülésén megtárgyalta, illetve a 2012. február 3-ai tematikus Korm. ülésen áttekintett egyes energetikai kérdéseket.</p> <p>A koncepcióra vonatkozó Korm. határozat hatályba lépését követő feladat a pre-notifikációs eljárás lefolytatása. Ezt követően kezdődhet meg a szabályozás részletes normaszövegének a kidolgozása, ami 3-4 jogszabály módosítását és további 4-6 új jogszabály megalkotását igényli.</p>	<p>Prenotifikációs, notifikációs eljárás elhúzódása.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Engedélyezési eljárások egyszerűsítése <p>Kiemelt célkitűzés az engedélyezési eljárások során az eljárási idők rövidítése, az eljárási cselekmények számának csökkentése. Az egymáshoz kapcsolódó területek esetén az egyablakos, egyszerűsített rendszer bevezetése, az egyszerűsített eljárások hatálya alá eső létesítmények körének kibővítése. Az intézkedés része a szabályozási és engedélyezési eljárásokban részvevő apparátus felkészítése.</p> <p>Az eljárások felülvizsgálata során a megújuló energiaforrások sajátosságainak a figyelembevételre tervezett, ennek érdekében a hatóságok munkájának megkönnyítése céljából értékelési, vizsgálati útmutatókat tervezünk kibocsátani, ami a beruházóknak is iránymutatásul szolgál, hogy az eljárás során a hatóság várhatóan milyen szempontokat vizsgál meg, illetve értékeli.</p>	<p>Az egyszerűsítendő jogszabályok meghatározására kerültek, azok közül a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény szakmai egyeztetése elkezdődött.</p> <p>A többi jogszabályt illetően 2011. november elején kiküldésre került egy kérdőív az érintett engedélyező hatóságoknak, hogy a legmegfelelőbb pontokon történjen az ágazati jogszabályok módosítása. A kérdőívek értékelése decemberben megtörtént.</p> <p>A Kormány 1304/2011. (IX.2.) Korm. határozata alapján folyik a Magyar Program Egyszerűsítési Programjának, valamint a 1405/2011. (XI.25) Korm. határozat alapján a vállalkozói adminiszt-</p>	<p>A feladat végrehajtására vonatkozó kockázat, hogy az érintett hatósági eljárások jelentős része nem az NFM feladat- és hatáskörébe tartozik, ezért energetikai beruházások engedélyezésének vonatkozásában az NFM csak javaslattevő, kezdeményező szerepet tud betölteni.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		ratív terhek csökkentésére irányuló, Egyszerű Állam című középtávú kormányzati program végrehajtása. Az engedélyezési eljárások egyszerűsítése intézkedés ezen horizontális kormányzati programok részeként kerül megvalósításra.	
Támogatási intézkedések (2011.évi NRP 20. intézkedés)	<ul style="list-style-type: none"> • Új Széchenyi Terv – Zöldgazdaság részeként a megújuló energiaforrások elterjesztését, a kapcsolódó iparágak fejlesztését szolgáló beruházás ösztönzési program elindítása <p>Az intézkedések a beruházókat támogatják: minden szegmensre kiterjed valamelyik pénzügyi intézkedés (lakosság, költségvetés, önkormányzatok, non-profit szektor, piaci szereplők, mezőgazdasági szereplők).</p> <p>Az új pályázati konstrukciók 2011-ben jelennek meg a Közösségi társfinanszírozású programok 2014-ig tervezettek jelenlegi formájukban, majd ezt követően folytatásukat tervezzük.</p> <p>2011-ben eddig meghirdetett konstrukciók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megújuló energia konstrukciók - épületenergetikai fejlesztések - fenntartható életmódot ösztönző kampányok 	<p>A pályázatok benyújtására 2011. március 1. és 2013. december 31. között nyílik lehetőség. Beadási határnap nincs, de a keret kimerülése esetén az Irányító Hatóság lezárja a kiírást.</p> <p>Folyamatos feladat a meghirdetett támogatási konstrukciók lebonyolításával kapcsolatos teendők végrehajtása (szerződéskötések, kifizetések, megvalósítás), valamint az új konstrukciókban a zöldgazdaság-fejlesztés szempontjainak a beépítése. A 2012. évben 40 Mrd Ft keretösszeggel pályázati felhívások meghirdetése tervezett a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) 4. prioritástengelyében. További kiemelt feladat az MFF tervezésében történő aktív közreműködés az energetikai szempontrendszerének beépítése.</p>	<p>A jogcímek újrainyítása forráskeret és/vagy átcsoportosítás hiányában nem valósul meg. (2013-ig lehet releváns). A 2014-től elindítani tervezett programok esetében kockázatot jelenthet az ex-ante kondicionalitás, amelyre vonatkozóan még nem ismertek a feltételek teljes körűen.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Állami és önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiafogyasztásának és energetikai állapotának mérésére irányuló adatszolgáltatási és adatfeldolgozási rendszer létrehozása <p>A cél egy adatszolgáltatási rendszer kidolgozása, amely az állami és önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiafogyasztásának és energetikai állapotának mérését, monitoringját szolgálná. A kapott adatok segítségével a prioritásoknak és alapelveknek megfelelően tervezhető, kivitelezhető az érintett épületek komplex energetikai felújítása.</p>	<p>Az NFM elvégezte az állami tulajdonú épületekre vonatkozóan az elsődleges felmérést, 12.000 állami tulajdonú épület egyes adatait tartalmazó adatbázis került felállításra. Az elsődleges adatbázis elemzését az ÉMI NKft. az NFM szakmai irányításával elvégezte, a teljes szektorra vonatkozó elsődleges (átlagolt illetve becsült) adatok rendelkezésre állnak.</p> <p>Előkészítés (adatigény meghatározása) alatt áll a közintézmény épületenergetikai adatbázis-célszoftver kialakítása, valamint erre alapozva további részletesebb felmérés elvégzése.</p> <p>A felmérés II. fázisában begyűjtésre kerülnek az elsődleges felmérés során nem teljes körűen meg-adott, valamint a hőtechnikai és energiafo-</p>	<p>Az adattulajdonosok (vagyonkezelők, önkormányzatok) nem szolgáltatnak határidőre adatot, illetve szaktudás hiányában torz információkat adnak.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>gyasztási paraméterek, továbbá a beavatkozási területek beazonosításához és annak költségigényéhez becsléséhez szükséges adatok, információk.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Iparosított technológiával épült lakóépületek komplex energia-hatékony felújítása és új energia-hatékony építés ösztönzése <p>Az intézkedés közvetlen célja a lakóépületek energetikai korszerűsítése révén az energiahatékony javítása. Az intézkedés keretében támogatási programok ösztönzik iparosított technológiájú lakóépületek komplex épületenergetikai felújítását, illetve új energia-hatékony lakóépületek építését.</p>	<p>2011 áprilisában az NFM miniszter 228 db nyertes pályázatról döntött több mint 13 Mrd Ft. értékben.</p> <p>2011. novemberi és decemberi döntés értelmében az NFM miniszter (az iparosított technológiával épült lakóépületek széndioxid-kibocsátás csökkentést és energia megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása pályázat keretében) összesen 97 db panel pályázat került támogatásra 3,3 Mrd Ft értékben.</p> <p>A lezárt konstrukciók vonatkozásában folyamatos a lebonyolítással kapcsolatos feladatok (szerződéskötések, kifizetések, megvalósítás) végrehajtása.</p> <p>2011 áprilisában (a „Hagyományos építésű lakóépületek komplex energiahatékony felújítása, új energiahatékony lakóépületek építésének ösztönzése területén”) a Zöld Beruházási Rendszer Klímabarát Otthon Energhatékony Alprogram pályázat keretében 201 db pályázat részére került 378 millió Ft támogatás megítélésre.</p> <p>Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer „Mi otthonunk felújítási és új otthonépítési alprogram” pályázat, 1,6 milliárd Ft keretösszeggel július 13-án jelent meg. A keretösszeg 700 millió Ft összeggel került megnövelésre, így 2012 márciusáig összesen 455 db pályázat részére került 1,7 milliárd Ft támogatás megítélésre.</p> <p>Új Széchenyi Terv - Zöld Beruházási Rendszer</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>„Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtésrámegítést szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése alprogram” pályázati felhívás, 2,97 milliárd Ft keretösszeggel 2011. október 25-től lehet benyújtani, benyújtási határidő 2012. május 15. A beérkezett pályázatok feldolgozása, elbírálása folyamatos. 2012 márciusáig 866 db pályázat részére került 604 millió Ft támogatás megítélésre.</p> <p>2012-ben újabb a lakóépületek energiahatékonysági beruházásainak támogatására lehetőséget biztosító pályázati felhívások meghirdetése tervezett 1,9 Mrd. Ft keretösszeggel.</p> <p>A fenti intézkedésekkel és a már végrehajtás alatt álló egyéb ZBR alprogramokkal együtt több mint 50.000 lakóegység energiahatékonysági korszerűsítése valósulhat meg.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Ipari szereplők (kiemelten KKV-k), valamint közfeladatot ellátó, de nem közintézményi épületek komplex energia-hatékony felújítási tevékenységének támogatása <p>Az intézkedés célja az ipari energiahatékonyság mérhetővé tétele, az ipari szereplők hatékonyabb energiafelhasználását célzó audit és monitoring rendszer standardizálása, valamint a nemzetközi példák alapján hosszú távú önkéntes kötelezettségvállalásra irányuló megállapodások megkötése, motiváló szabályozási környezet és elismerési rendszer kialakítása.</p>	<p>Az Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva pályázati konstrukció (KEOP 4.9.0) 2011. évben 8 Mrd Ft forrással került meghirdetésre, amely részeként KKV-k is nyújthattak be pályázatot.</p> <p>A pályázati konstrukció 2011 márciusában keret túligénylés miatt lezárásra került. A beérkezett pályázatok feldolgozása, bírálata folyamatos.</p> <p>Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer „Mi otthonunk felújítási és új otthonépítési alprogram” pályázat, 1,6 milliárd Ft keretösszeggel július 13-án jelent meg. A keretösszeg 700 millió Ft összeggel került megnövelésre. 2012 márciusáig összesen 455 db pályázat részére került 1,7 milliárd Ft támogatás megítélésre, amely esetben a KKV-k is kedvezményezettek lehetnek (új építé-</p>	<p>A végrehajtás elhúzóására az EU Bizottság általi jóváhagyás késedelve jelenthet kockázatot.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>sú kiemelten energiatakarékos társasházak)</p> <p>A Kormány 2011. november 30-ai ülésén tárgyalta a KÖZOP-ból a KEOP keretébe történő jelentős keretösszegű (163 Mrd. Ft) átcsoportosításról szóló javaslatot. Az átcsoportosítás az érintett operatív programok módosítását igényli, amely EU Bizottság általi jóváhagyását követően az átcsoportosított keretösszegeből 2011. évben újabb, a KKV-k energiahatékonysági beruházásait is érintő pályázati konstrukciók megnyitása tervezett.</p>	
	<p>• Épületeken felül további lehetséges energiatakarékosági lehetőségek, területek meghatározása az egyes ágazatokat tekintve</p> <p>Az intézkedés célja - az épületek hőigényének mérséklésére irányuló intézkedések kiegészítéseként- az energiafogyasztás csökkentése, a következő beavatkozási területeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Önkormányzatok - Lakossági felhasználás - Szolgáltatás - Ipar - Közlekedés, szállítás - Mezőgazdaság 	<p>A Környezet és Energia Operatív Program keretében 2011. márciusban került megnyitásra a távhő-szektor energiahatékonysági korszerűsítésére vonatkozó konstrukció. A jogcímre több mint 2,3 Mrd. Ft támogatási igényvel érkeztek be pályázatok. A beérkezett pályázatok elbírálása, értékelése folyamatosan történik.</p> <p>A Magyar Közlöny 130. számában jelent meg, „Magyarország II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervéről 2016-ig, kitekintéssel 2020-ra” című 1374/2011. (XI. 8.) Korm. határozat.) A NeHCsT II. mint kiemelt stratégiai dokumentum, tételesen meghatározza a terület fejlesztésére vonatkozó intézkedéseket, amely vonatkozásában a cselekvési tervek kidolgozása zajlik.</p> <p>Várhatóan a 2012. év folyamán kerül elfogadásra az új energiahatékonysági irányelv, amely számos, jelen intézkedéscsoportot érintő kötelezettséget írhat elő. A 2012. év folyamán szükséges lesz ezek végrehajtására történő felkészülés, ami szabályozási és támogatáspolitikai eszközöket egyaránt magában foglal.</p>	
	<p>• A megújuló energiaforrások elterjesztése, a mezőgazdaság</p>	<p>1. A Tanyafejlesztési Program két célterületére</p>	<p>Kockázat lehet, ha a lekötött forrá-</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>energiafelhasználásának csökkentése, biomassa fenntartható termelése</p> <p>Az agrárenergetikai program célja, hogy az élelmiszer és takarmány előállítását, illetve a környezeti szempontokat egyaránt figyelembe véve a vidéki térségek – környezetbarát módon, kisebb költségekkel – saját forrásból elégítsék ki saját energiaigényük egy részét.</p> <p>Ehhez kapcsolódóan a Tanyafejlesztési Program fő területeinek egyike a tanyák energiaellátásának javítása.</p> <p>Az energiahatékonyság és -takarékoság, valamint a megújuló energiaforrások elterjesztése az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) I. tengelyében lévő intézkedések egyik prioritása.</p> <p>Többek között a következő intézkedések járulnak hozzá a mezőgazdasági energiafelhasználás csökkentéséhez és a megújuló energia használatának növeléséhez: Állattartó telepek korszerűsítése (pl. biogáz üzem létesítése); Önálló, építéssel nem járó gépek, technológiai berendezések beszerzése (pl. speciális, biomassa hasznosításhoz kapcsolódó gépek beszerzése); Kertészet korszerűsítése (pl. kertészeti létesítmények energiaellátása); a mezőgazdasági energiafelhasználás megújuló energiaforrásokból történő előállítása.</p>	<p>2011. szeptember 1-je és szeptember 30-a között lehetett benyújtani a pályázatokat a tanyák, valamint az alföldi tanyás térségek, települések fejlesztésére, és a tanyagazdaságok megújítására.</p> <p>A pályázatok formai és tartalmi értékelése a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézetben zajlott, majd a Bíráló Bizottság általi elbírálása november 30-án történt meg. A támogatási döntést a Bíráló Bizottság felterjesztése alapján a vidékfejlesztési miniszter 2011. december elején meghozta. A fejlesztések befejezésének határideje: 2012. június 30.</p> <p>Folyamatban van a Tanyafejlesztési Program 2012. évi pályázati rendszerének előkészítése, melyre a tervek szerint 1,5 milliárd Ft nemzeti forrás fog rendelkezésre állni.</p> <p>Az ÚMVP intézkedéseinek ütemezése: Programozási időszak zárása: 2013. 2014-től az új EU agrártámogatási rendszeréhez igazodóan történhet a megvalósítás. Az intézkedések vezetői döntéstől függően nyílnak meg.</p> <p>A kertészet korszerűsítése intézkedés 2012. januárban ismételten megnyílt.</p>	<p>sok nem kerülnek felhasználásra</p>
<p>Fenntartható életmód és fogyasztás – tájékoztatás, tudatformálás, szaktanácsadás (2011.évi NRP 21. intézkedés)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztatási, tudatformálási és szaktanácsadási programok elindítása. • Fogyasztói magatartás befolyásolására, tudatformálásra irányuló programok • Szakképzés, szakmai továbbképzés fejlesztése a zöld gazdaság kiépítéséhez kapcsolódó területeken • Átfogó adatbázis létrehozása, amely az ágazat technológiai, finanszírozási és háttérpári információkat egy helyen tartalmazza <p>A térségi komplex zöld szemléletformáló kampány az energiatakarékosságot, illetve a megújuló- és alternatív energiaforrások alkal-</p>	<p>Az Új Széchenyi Terv keretében meghirdetésre került „A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok” című pályázati kiírás (KEOP 6.1.0), amely keretében térségi komplex zöld szemléletformáló kampányok megtervezését és lebonyolítását támogatják.</p> <p>A konstrukcióra az ÉMI NKft. a klíma-energia szakterület szakmai támogatásával pályázatot nyújtott be.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>mazását ösztönző eseménysorozat, amely térségi szinten kerülne megvalósításra. A kampányban a lakosság és a kistérségi társulások által megvalósított mintaprojekteken keresztül kívánjuk bemutatni azokat az energiahatékonysági, alternatív és megújuló energetikai innovatív technológiákat, amelyek bárki számára elérhetőek és hatékony működésük már a gyakorlatban is bizonyítható.</p>	<p>A KEOP 6 prioritástengelyében rendelkezésre álló források függvényében folyamatosan vizsgáljuk további szaktanácsadási, tudatformálási programok elindításának a lehetőségét.</p>	
<p>4. nemzeti vállalás: (a) A felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának 30,3 százalékra növelése a 30-34 éves népességben belül; (b) az oktatásban, képzésben nem részesülő, legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkezők arányának 10 százalékra csökkentése a 18-24 éves népességben belül</p>			
<p>Túlfutás és lemorzsolódás csökkentése (2011.évi NRP 22.intézkedés)</p>	<p>A felsőfokú végzettségű fiatalok arányának növelését elsősorban a felsőoktatásban jelenleg tapasztalható képzési időn túli oklevélszerzés (túlfutás) és lemorzsolódás hatékony csökkentésével kívánjuk elérni. Össztársadalmi érdek a felsőoktatási tanulmányok hatékony és hatásos teljesítése, ezért a felsőoktatási szereplők motivációját és lehetőségeit javítani kell a tanításban – tanulásban mind pénzügyi, mind pedagógiai, mind a rendelkezésre álló támogató szolgáltatások eszközével.</p>	<p>Az Országgyűlés 2011. december 23-án elfogadta a 2011. évi CCIV. törvényt a nemzeti felsőoktatásról, amely rögzítette az állam által finanszírozott képzésben részt vevő ösztöndíjas diákok „eredménykötelmét”. A tanulmányok korlátlan elnyújtásának visszaszorítása érdekében célul tűztük ki a hallgatók felelőségének és motivációjának erősítését, ezért felmenő rendszerben az állam az ösztöndíjaktól a képzési idő másfélszeres idején belül megköveteli a diploma megszerzését, máskülönben az ösztöndíj 50%-át vissza kell fizetni.</p> <p>A Felsőoktatási Információs Rendszernek a monitoringhoz szükséges fejlesztése illetve a NEFMI felsőoktatási statisztikai adatgyűjtési szempontjainak felülvizsgálata és fejlesztése a TÁMOP-4.1.3 II. szakaszában valósul meg. A kiemelt projekt engedélyezési eljárás alatt áll, a tervezési felhívás 2011. IV. félévében jelent meg. A kiemelt projekt jóváhagyott támogatói döntéssel rendelkezik, a kormány általi nevesítése folyamatban van..</p> <p>A hallgatói szolgáltatások biztosítása a felsőoktatásban résztvevőknek (karrier-tanácsadás, élet-</p>	<p>A kiemelt projektek kormány általi nevesítésének elhúzódása, amely kockázatot az eljárás felgyorsításával szükséges kezelni.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>mód- és mentálhigiénés tanácsadás, tanulmányi tanácsadás – tutoriális tevékenységek és kortárs-segítés): a felsőoktatási intézmények többségében a TÁMOP-4.1.1 és a TÁMOP-4.1.1/A konstrukciók keretében elnyert pályázati támogatással folyamatban van.</p> <p>Az intézményi szolgáltatások kiépítését szolgálja a TÁMOP 4.1.3 kiemelt projekt. Ennek első szakasza lezárult, második szakaszának tervezési felhívása 2011. november 14-én jelent meg. Az Oktatási Hivatal munkaanyagot készített a FIR fejlesztési stratégiájáról.</p> <p>2012 folyamán sor kerül a törvény alapján a hallgatói tanulási utakat, továbbá a felsőoktatás működését, az állam támogatását szabályozó rendelkezések kidolgozására és elfogadására.</p>	
<p>Informatikai/mérnök végzettségűek kibocsátásának növelése (2011.évi NRP 23.intézkedés)</p>	<p>Az intézkedés keretében IT-mérnökké válásra motiváló programok (nyílt nap, roadshow, külföldi ösztöndíj alap) indítására kerül sor az IT és a kapcsolódó szakok iránti érdeklődés felkeltése érdekében már a középiskolában. A program az IT-mérnök képzés színvonalát infrastruktúrafejlesztéssel, bővítéssel, a tananyagok modernizálásával és az oktatók továbbképzésével kívánja emelni. Az intézkedés célcsoportja a jelenleg 20-24 éves korosztály, hozzájárulva sikeres végzésükhöz, ill. a túlfutó hallgatók diplomaszerezésének gyorsításához. Az intézkedés emellett kiterjed a jelenleg 20-24 éves, középfokú végzettséggel rendelkezők IT szakemberré való átképzéséhez is.</p>	<p>A 2012-ben a felsőoktatásban felvehető, államilag támogatott hallgatói létszámkeretről szóló 1007/2012. (I. 20.) Korm. határozat értelmében 2012-ben az államilag támogatott új belépő létszámkeret 33.070 és a részleges támogatásban részesülő létszámkeret 15.550 főben került meghatározásra. A 2012-es felvételi eljárásban a kiemelten (műszaki, természettudományos, informatika) támogatott helyek aránya ezzel a 2011. évi 48%-ról 70%-ra nőtt.</p> <p>A felsőoktatási intézmények által megpályázott uniós projektek (TÁMOP 4.1.2/A; TÁMOP 4.1.2/A2, TÁMOP 4.1.1) megvalósítása folyamatos.</p> <p>A 4.2.2/C konstrukció pályázati kiírása 2011 decemberében jelent meg. A pályázatok be-</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>nyújtása 2012. március 1-től április 27-ig lehetséges.</p> <p>A 2009-2010. akcióterv keretében meghirdetett TÁMOP-4.1.2/A1 képzés- és tartalomfejlesztési pályázati kiírásra beérkezett és tartaléklistára került pályázatok támogatását lehetővé tevő forrásátcsoportosítás és ezek nyomán a támogató szerződések megkötése megtörtént.</p> <p>kérelem folyamatban van.</p> <p>A TÁMOP 2.1.2 kiemelt projekt - amely felnőttképzés keretében támogat informatikai és nyelvi képzéseket – előrehaladásáról a 11. Kompetenciafejlesztésre irányuló felnőttképzési programok intézkedésnél számolunk be.</p> <p>A regionális és ágazati felsőoktatási együttműködések támogató és a vidéki felsőoktatási intézmények integrációját elősegítő 4.1.1/C pályázat egyik támogatott területe az IKT iparhoz kapcsolódó informatikusképzést végző intézmények közötti szakmai hálózatépítés, a képzések összehangolása, a párhuzamosságok csökkentése, a képzések munkaerő-piaci relevanciájának fokozása. A pályázati felhívás 2012 áprilisában jelenik meg, a tervezett beadási határidő 2012 augusztusa.</p>	
<p>Idegnyelvtudás javítása (2011.évi NRP 24.intézkedés)</p>	<p>Az intézkedés keretében javítani kívánjuk a felsőoktatásban a nyelvi képzések intézményi és hallgatói feltételrendszerét, előmozdítani az oktatói és hallgatói mobilitást, valamint a nemzetközi együttműködések.</p> <p>Az intézkedés két részre bomlik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A már szakmai követelményeket teljesítők (hallgatói jogvi- 	<p>A pedagógushallgatók gyakorlati képzésének, kompetenciáinak fejlesztését célozza többek között a TÁMOP 4.1.2/B konstrukció, amelynek része a pedagógushallgatók kompetenciáinak fejlesztése is. A projektek első szakasza 2011 októberében zárult a záró konferenciák</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>szonnyal már nem rendelkezők) képzési és vizsgázási támogatása</p> <ul style="list-style-type: none"> - A felsőoktatási intézményi hallgatók idegen nyelvi képzésének fejlesztése 	<p>megszervezésével. A második szakasz pályázati felhívása 2012 áprilisában jelenik meg, a pályázatok tervezett beadási határideje 2012. szeptember.</p> <p>A TÁMOP-4.1.2/D a felsőoktatási intézmények számára összesen 3 Mrd Ft összegben kiírandó pályázat a szaknyelvi képzések lebonyolítását és a kapcsolódó módszertani és szervezeti fejlesztéseket támogatja. A pályázati felhívás 2012 áprilisában jelenik meg, a pályázatok tervezett beadási határideje 2012. szeptember.</p> <p>A TÁMOP 2.1.2 kiemelt projekt - amely felnőttképzés keretében támogat informatikai és nyelvi képzéseket – előrehaladásáról a 11. Kompetenciafejlesztésre irányuló felnőttképzési programok intézkedésnél számolunk be.</p>	
<p>Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése (2011.évi NRP 25.intézkedés)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében tett, óvodai ellátást érintő intézkedések <p>Intézkedés tartalma: óvodai férőhelybővítés, az óvodai ellátást fejlesztő programok megvalósítása</p>	<p>A végrehajtás folyamatos.</p> <p>2012. szeptember 1-étől hatályos a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, amely tartalmazza a kötelező óvodai nevelés kiterjesztését: 2014. szeptember 1-től a jelenlegi 5 éves kor helyett már 3 éves kortól kötelező lesz az óvodai nevelésben – legalább napi négy órában - való észvétel.</p> <p>Az újabb óvodai férőhelyek kialakításának támogatását szolgáló fejlesztés a 2011. novemberében a Dél-alföldi Operatív Program, Észak-alföldi Operatív Program, Észak-magyarországi Operatív Program, Közép-magyarországi Operatív Program keretében meghirdetett Nevelési intézmé-</p>	<p>Elő kell segíteni, hogy az óvodafejlesztések azokon a hátrányos helyzetű kistérségekben levő településeken is megtörténjenek, ahol a gyermekek száma indokolná ugyan, de nincs elegendő férőhely, vagy egyáltalán nincs óvoda</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>nyek fejlesztése c. (DAOP-4.2.1-11, ÉAOP-4.1.1/A-11, ÉMOP-4.3.1/A-11, KMOP-4.6.1-11) konstrukció. a pályázat az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva, az egészséges környezet és a hatékony nevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtésével támogatja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a nevelés-oktatás minőségében meglévő területi különbségek csökkentését, • a minőségi neveléshez való – kirekesztés nélküli ♀ hozzáférést, • a megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézmények kialakítását, • a méltányos nevelési környezet alapkövetelményeinek való megfelelést. <p>A pályázatok benyújtására 2012. január 16. és 2012. április 2. között került sor.</p> <p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, iskolai sikerességének elősegítését szolgálja az óvodai fejlesztő program megszervezéséhez hazai forrásból nyújtott többlettámogatás. Az intézkedés által támogatott területek: együttnevelés, intézményfejlesztés, pedagógiai megújulás, a gyermekre szabott fejlesztés, az óvoda társadalmi környezetével való együttműködés, a szülőkkel való kapcsolattartás. A 2010/2011. nevelési évben közel 20.000 gyermek vett részt a programban.</p> <p>A halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermekes családok terhein könnyít és az óvodai nevelésbe való mihamarabbi bekapcsolódást segíti a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXVII. törvény értelmében az</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>óvodáztatási támogatás, amelyet évente kétszer kaphat a család rászorultsági alapon a három-, illetve négyéves, óvodába beiratott gyermek után, amennyiben a gyermek rendszeresen jár óvodába</p>	
	<p>• A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma - gyermekek, tanulók iskolai sikerességét elősegítő, befogadó nevelését-oktatását, az eredményes továbbtanulást, illetve a munkaerő-piacra történő sikeres belépést szolgáló intézkedések</p> <p>Az Európai Szociális Alap terhére indítunk programokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • közoktatási intézmények felzárkózást segítő fejlesztése, • továbbtanulási utak támogatása általános iskolától az érettségi megszerzéséig, • leghátrányosabb Helyzetű Kistérségek programjai. <p>Költségvetési és MPA forrásokra alapozva komplex, koncentrált ösztöndíj-programot alakítunk ki.</p>	<p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgálja a képességkibontakoztató és integrációs felkészítés megszervezéséhez és a résztvevő pedagógusok illetmény-kiegészítéséhez nyújtott többlettámogatás. A tanuló szociális helyzetéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából az intézkedések által támogatott területek: együttnevelés, intézményfejlesztés, pedagógiai megújulás, egyénre szabott tanulástámogatás, az iskola társadalmi környezetével való együttműködés, a szülőkkel való kapcsolattartás. A 2010/2011. tanévben 65.000 tanuló vett részt a programban.</p> <p>Kiegészítő illetményben részesülhettek azok a pedagógusok, akik a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben szóló 138/1992. (X. 8.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében, iskolai nevelésében és oktatásában vesznek részt.</p> <p>A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgáló forrás 2011/2012. tanévi felhasználását a 27/2011. (IX. 14.) KIM</p>	<p>Finanszírozás (központi költségvetés forrásai)</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>rendelet szabályozza.</p> <p>Az Útravaló Ösztöndíjprogramról esélyegyenlőségi alprogramjaira beérkezett pályázatok támogatásáról 2012. január 11-én született döntés. (bővebben ld. „A társadalmi hátrányok átörökítésének csökkentése az oktatás eszközeivel” részben)</p> <p>A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középfokú intézményben történő továbbhaladásának, érettségi- és szakmaszerzésének, illetve felsőoktatásban történő továbbtanulásának támogatását szolgálja az Arany János Tehetséggondozó, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program. A programok 2011/2012. tanévi támogatását szolgáló rendelet megjelent (25/2011. (V. 18. NEFMI rendelet), a következő időszakra vonatkozó támogatási rendelet kiadása folyamatban van. Az érintett intézményekben zajlik a programok 2011/2012. tanévi megvalósítása</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Szakiskolai felzárkóztató oktatásban való részvétel azok számára, akik nem fejezték be az általános iskolát <p>A szakiskolai felzárkóztató oktatás keretében a 15 éves tanulók alapfokú iskolai végzettség hiányában is bekapcsolódhatnak a szakképzésbe. A szülő legkorábban abban az évben kérheti, hogy gyermeke - az általános iskolai tanulmányai folytatása helyett - a következő tanítási évet a felzárkóztató oktatásban kezdhesse meg, amelyben az betölti a tizenötödik életévét. A tanuló a felzárkóztató oktatás keretében elsajátítja azokat az ismereteket, amelyek a szakképzés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzi a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemeket. Az intézke-</p>	<p>A 24/2011. (V. 18.) NEFMI rendelet alapján szakiskolai felzárkóztató oktatás megszervezéséhez támogatás volt igényelhető, a támogatás I. részletének odaítéléséről július 22-én született a döntés. A támogatás II. részletének igénylési határideje 2011. október 5. volt, az igénylések feldolgozása megtörtént (MÁK, Wekerle S. Alapkezelő)</p> <p>A támogatás II. részletéről szóló döntést meghozta az oktatásért felelős miniszter.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	dés tevékenységei: jó gyakorlatok, sikeres programok terjesztése, működésük támogatása, pl. a Dobbantó program	<u>További ütemezés:</u> A 2012. évi költségvetési törvény felhatalmazása alapján a 2012. évi támogatást biztosító végrehajtási rendelet kiadása 2012. március 30-ig	
A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése (2011.évi NRP 26.intézkedés)	A különleges gondozást a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani. A sajátos nevelési-igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez valamennyi nevelési, oktatási intézménynek – azaz a gyógypedagógiai intézménykörhöz tartozó intézményeknek ugyanúgy, mint az integrált nevelést, oktatást ellátó intézményeknek - egyéni fejlesztési tervet kell készítenie, és a fejlesztés eredményét évente legalább egy alkalommal rögzíteni kell.	A végrehajtás folyamatos. A TÁMOP 3.1.6 „Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények által nyújtott szolgáltatások fejlesztése a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók együttnevelésének támogatása érdekében” elnevezésű konstrukció kiírásra került 2011. június 22-én. A támogatási döntés megtörtént, a szerződéskötések megkezdésére 2012. áprilisában kerül sor. 2011. augusztus 1-jén hatályba lépett a pedagógiai szakszolgáltatokról szóló 4/2010. OKM rendelet valamennyi rendelkezése. Az újonnan hatályba lépett rendelkezések elsősorban a sajátos nevelési igény megállapítását vagy kizárását szolgáló szakértői és rehabilitációs bizottsági vizsgálat kezdeményezését, lefolytatásának ütemezését érintik.	
Komplex közoktatási (oktatási rendszer átalakítása) intézkedések (2011.évi NRP 27.intézkedés)	<ul style="list-style-type: none"> 1. osztály ismétlésének lehetősége Az első tanév végén – elégtelen vagy gyenge tanulmányi eredmény esetén – szülői kérésre a tanuló megismételheti az első osztályt. 	Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CX. törvényt	
	<ul style="list-style-type: none"> Hídprogram A Hídprogram a szakiskolai képzés megkezdésére készíti fel azokat a tanulókat, akik általános iskolai tanulmányaikat a tankötelezettségük végéig nem tudták teljesíteni, illetve nem nyertek felvételt szakiskolába, továbbá támogatja a középfokú oktatásból kihullott fiatalokat tanulmányaik folytatásában és a szak- 	Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CX. törvényt	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	maszerzésben.		
	<ul style="list-style-type: none"> Országos szakmai ellenőrzés beépítése <p>Az intézkedés célja az intézmények külső ellenőrzési rendszerének felállítása, a szakértők képzésének megkezdése, a követelményrendszer kidolgozása, a szak-képzésben az EQAVET ajánlások figyelembevételével.</p>	Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CXCV. törvényt	A szakértők kiképzése, továbbképzése, az ehhez szükséges pályázatok megjelenése.
	<ul style="list-style-type: none"> A tanári munka ellenőrizhetősége és irányíthatósága – Nemzeti alaptanterv (kormányrendelet) 2012 <p>A Nemzeti alaptanterv meghatározza a Magyar Köztársaság közoktatási rendszerében minden iskoláskorú gyermek számára egységesen átadandó műveltség tartalmát. Közli a magyar közoktatás kiemelt fejlesztési feladatait, az Európai Unió által közös fejlesztési célként megjelölt kulcskompetencia-területeket, műveltségi területenként határozza meg a közoktatás keretében folyó nevelő-oktató munka közös értékeit, kötelező céljait, a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló közműveltség ismeret-, készség- és képességjellegű követelményeit.</p>	Az Országgyűlés 2011. december 20-án elfogadta a 2011. évi CXCV. törvényt	A szakértők kiképzése, továbbképzése, az ehhez szükséges pályázatok megjelenése
	<ul style="list-style-type: none"> A közoktatás hatékonyságát javító minőségértékelési, mérés-értékelési feladatok <p>A közoktatási intézmény folyamatos, önértékelésen alapuló minőségfejlesztési tevékenységet folytat. A mérések eredményeinek elemzése alapján meghatározza szakmai céljait és szolgáltatásainak fejlesztését, amelyek megvalósításához intézkedési terveket készít. Az intézkedési tervek megvalósulását értékeli, és azok eredményeit felhasználja működésének folyamatos fejlesztéséhez.</p> <p>A vizsgálat az iskolarendszer 4. évfolyamán tanuló diákok körében az alapkészségek, 6., 8. és 10. évfolyamon pedig a matematikai eszköztudás és a szövegértési képesség felmérésére terjed ki. Az ország összes iskolájának minden telephelyén, minden 4., 6., 8. és 10. évfolyamos tanuló azonos időpontban és azonos körülmények között írja meg a tesztet.</p>	<p>Az oktatási és kulturális miniszter 22/2010. (V. 13.) OKM rendelete alapján az Országos kompetenciamérést az Oktatási Hivatal (továbbiakban: OH) és az iskolák közösen szervezik meg. A szervezésben, tájékoztatásban közreműködnek az országos mérés tekintetében területileg illetékes fővárosi/megyei kormányhivatalok is.</p> <p>Az Oktatási Hivatal 2011. május 25-én szervezte meg szakértők bevonásával az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatát a negyedik, a hatodik, a nyolcadik és a tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően. Szintén 2011. május 25-én került sor a kisebbségi nyelvismeret alapozó mérésére a kétnyelvű és anyanyelvű nemzetiségi</p>	<p>Az intézkedés kockázata annak elmaradása, a már elindult fejlesztések esetleges leállításának esetén jelentkezik.</p> <p>Kockázatot jelent továbbá, ha szakmailag megalapozatlan elképzelések kapnak hangsúlyt: a mérési eredményeket hogyan lehetne minél gyorsabban visszatartani az iskolák értékelésére, és hogyan lehetne a gyengén teljesítő iskolákat szankcionálni.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
<p>A közoktatás céljainak megvalósulását támogató, a kulturális intézmények által nyújtott nem formális és informális tanulási formák és programok biztosítása, különösen a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében (2011.évi NRP 28.intézkedés)</p>	<p>Az intézkedés célja a kulturális intézmények – művészeti intézmények, könyvtárak, múzeumok, közművelődési intézmények - által nyújtott nem formális és informális tanulást támogató programok biztosítása, amelyek elősegítik a gyermekek, tanulók személyiségfejlődését, kreatív képességeinek kibontakoztatását, hátrányainak kompenzálását, miközben hatékonyan segítik a kompetenciafejlesztést is. Az intézkedés keretében különösen nagy hangsúlyt fektetünk azon hátrányok mérséklésére, amelyeket az iskola önmagában nem tud kompenzálni.</p>	<p>iskolák negyedik évfolyamán.</p> <p>A. „Építő közösségek” 3.2.3./A 3. ütemének pályázati kiírása 2011. november 10-én megjelent.</p> <p>B. A „Tudásdepó- Expressz” - A) A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében- című konstrukció 3. ütem pályázati kiírása 2011. november 28-án megjelent.</p> <p>A Tudásdepó - Expressz konstrukció B) részéhez kapcsolódó pályázati kiírás 2011. december végén jelent meg.</p> <p>Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése – „Tudásdepó Expressz” konstrukció átdolgozott pályázati kiírása 2011. december végén jelent meg.</p> <p>C. „Múzeumok Mindenkinek” Program 3. ütemére irányuló pályázat 2012. február 1-jén megjelent.</p>	<p>A kedvezményezettek jórészt önkormányzati intézmények. Ebből következően az önkormányzatok pénzügyi nehézségei, költségvetési likviditása hatására, számos intézmény pályázati lehetőségei beszűkülnek.</p> <p>A megyei konszolidáció során a megyei fenntartású intézmények állami tulajdonba kerülnek, így a fenntartó is módosul. Az átadás-átvétel elhúzódó folyamata veszélyezteti az intézmények pályázati lehetőségeit, a pályázat benyújtásának adminisztratív lehetőségét (megújítandó alapító okiratok, működési engedélyek, stb.).</p>
<p>5. nemzeti vállalás: A szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élő népesség arányának 5 százalékpontos csökkentése</p>			
<p>A leghátrányosabb helyzetű csoportok társadalmi felzárkózásának támogatására irányuló intézkedések (2011.évi NRP 29.intézkedés)</p>	<p>• Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció</p> <p>A Koncepció célja a szociális biztonság és a foglalkoztatottság közötti egyensúly biztosítása, a szociálpolitikai ellátórendszerek munkára ellenőztönző hatásának csökkentése, munkavállalási kedvet jobban ösztönző aktív korú ellátási rendszer kialakítása. A segélyek hatásosságának, hatékonyságának növelése érdekében a Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció javaslatot tesz a szociális (ideértve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszereket is)</p>	<p>A Koncepció átdolgozás alatt.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>védelmi rendszer pénzbeli, természetbeni és szolgáltatási ellátó-rendszerére vonatkozó új strukturális keretre, az ellátások, szolgáltatások telepítésének, finanszírozásának, meghatározásának újragondolására, valamint a lakáshoz jutás és lakás megtartását segítő rendszer kialakítására, amely szociális szolgáltatásokat és mentorhálózatot foglal magában.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • A leghátrányosabb helyzetű csoportok, szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élők munkaerő-piaci esélyeinek növelése lakhatással egybekötött komplex programmal, motiváló képzésekkel és szolgáltatásokkal a társadalmi kohézió erősítése <p>A lakhatási komponens a szegregált lakókörnyezetben élők számára lehetőséget biztosít a jelenlegi lakásaik felújítására, korszerűsítésére, infrastrukturális fejlesztésére, valamint használt és új lakások vásárlására, építésére. A másik pillér tartalmazza a mentálhigiénés, egészségügyi felzárkózási szolgáltatásokat, a mentori tevékenységet és képzést, valamint a munkaerő-piaci integrációt elősegítő foglalkoztatási programot.</p> <p>A munkaerő-piaci esélyek növelésére irányuló konstrukció a hátrányos helyzetű településeken élők helyzetének javításával, az elszegényedés, a leszakadás mértékének és hatásainak csökkentésével, az etnikai és szociális szegregáció fékezésével, és a halmozottan hátrányos helyzetű csoportok szociális ellátórendszerhez és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javításával járul hozzá a szegénység csökkenéséhez.</p>	<p>A TÁMOP 5.3.6. 2012 február 13-án megjelent. A komplex telepprogramhoz kapcsolódóan a jövőben lakhatási részelemeket tartalmazó TIOP forrást is szeretnénk rendelni, A TÁMOP 5.3.8/B konstrukciók pályázati kiírásai 2011 végén megtörtént, a TÁMOP 5.3.8/B konstrukciót 2012. február 29-ig lehetett benyújtani. A lakhatási támogatás esetében a fejezeti kezelésű finanszírozási források átadását és a szerződéskötést a TKKI-val, elindítottuk.</p>	<p>egyeztetés elhúzódnása, jogszabályok kiadása, illetve kormányhatározat hatálytalanítása</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Területi felzárkózási koordinációs központi és felnőttképzési feladatot ellátó Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI) működése <p>Az TKKI kapcsolatot tart fenn a működési területéhez tartozó önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, szociális, közoktatási, szakképzési és felsőoktatási intézményekkel, a területileg illetékes kormányhivatalokkal, a munkaadók és munkavállalók szervezeteivel, továbbá a területileg illetékes kamarákkal, felméri és koordinálja a működési területén a társadalmi felzárkózással kapcsolatos tevékenységeket. A munkaerő-piaci részvételt és a társadalmi befogadást támogató infrastruktúra</p>	<p>2011. február 19-én lépett hatályba a 3/2011. (II. 11.) KIM rendelet a területi felzárkózási koordinációs központi és felnőttképzési feladatot ellátó regionális képző központok irányításáról, feladatairól. A rendelet módosítása 19/2011. (VI.24.) KIM rendeletben megtörtént, az Intézményirányítási Osztály ezzel párhuzamosan elvégezte a beolvadó szervek megszüntetését és az átvevő szerv alapító</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>fejlesztése arra irányul, hogy minden térségben hozzáférhető legyen a megfelelő minőségű szolgáltatások.</p> <p>Az TKKI fő feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése,; • hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának, bővítése; • a társadalmi felzárkózást akadályozó lakhatási feltételek javítása; • hátrányos helyzetűek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása; • társadalmi felzárkózáshoz kapcsolódó kutatási feladatok, beleértve a nemzetközi együttműködésben megvalósuló kutatási tevékenységeket; • közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok kiemelt kezelése; • részvétel határon átnyúló együttműködésekben, különösen a kárpát-medencei egységes szak- és felnőttképzés kialakítása érdekében; • részvétel a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerében alapján készülő nemzeti stratégia kidolgozásában és megvalósításában. 	<p>okiratának módosítását. Ennek eredményeként 2011. július 1-jén az alapítói jogokat gyakorló KIM jogutód-ként létrehozta a Türr István Képző és Kutató Intézetet (a továbbiakban: TKKI), mint önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szervet.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Szociális földprogram <p>A szociális földprogram az ország hátrányos helyzetű térségeiben, kistélepüléseiben működő aktív szociálpolitikai eszköz. Célja a mezőgazdasági termelésre alkalmas környezetben élő, azonban mezőgazdasági termelésre alkalmas feltételekkel nem, vagy azzal nem elégséges mértékben rendelkező és azt hatékonyan kihasználni nem tudó, szociálisan hátrányos helyzetű családok megélhetését segíteni, életminőségét javítani, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.</p> <p>Célcsoportok: tartósan munkanélküliek, alacsony jövedelmű háztartások, sokgyermekes családok, idősek, megváltozott munkaképességűek, romák</p> <p>A programot helyi szinten működtetők döntően a települési önkormányzatok vagy azok társulásai, vagy az önkormányzatok által</p>	<p>A kidolgozott és elfogadott koncepció alapján 2011. július 6-án kiírásra került a Szociális földprogram.</p> <p>A pályázatok beadási határidejét – 2011. augusztus 5. – követően rendben lezajlott a beérkezett pályázatok értékelése, majd szeptember 15-én minden érintett kirendeltség értesítve lett és a honlapon megjelent az eredménylista.</p> <p>Nyertes pályázat: 168 db (egyenként 500 ezertől 4 millió forintig terjedő összeggel)</p> <p>A Wekerle Sándor Alapkezelő (WSA) a prog-</p>	<p>Jogszabály változás miatt késéssel indult el a programmal párhuzamosan a közfoglalkoztatási elem megvalósítása.</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	létrehozott szociális célú köz-hasznú szervezetek (alapítvány, köz-alapítvány, köz-hasznú társaság).	ram lebonyolítójának a tájékoztatása alapján a szerződések megkötése a pályázókkal rendben lezajlott.	
	<p>• Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása érdekében infokommunikációs és támogató szolgáltatások, rendszerek kidolgozása és működtetése</p> <p>Az intézkedés keretében egy olyan korszerű infokommunikációs és támogató szolgáltatás, rendszer és tanácsadó hálózat kialakítása és működtetése valósul meg, amely a kompetencia alapú mérés és kiválasztás, illetve tanácsadás segítségével jelentősen javítja a hátrányos helyzetűek munkavállalási esélyeit Magyarországon 60 helyszínen. Az intézkedés célcsoportja a hátrányos és leghátrányosabb helyzetű csoportok (többek között idősek, 50 év fölötti munkanélküliek foglalkoztatásos személyek és megváltozott munkaképességű személyek).</p> <p>A szolgáltatás kiépítése az alábbi feladatokat tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatikai portál létrehozása - Tanácsadói hálózat kiépítése és működtetése: kompetencia alapú mérések végzése, személyre szabott szolgáltatások, tanácsadások, cselekvési tervek - Közreműködő szervezetek bevonása az intézkedésbe - A szolgáltatás népszerűsítése 	<p>Az intézkedés végrehajtása a TÁMOP-5.3.8-11/A1 konstrukció keretében történik.</p> <p>Az A1 komponens pályázatai beérkeztek, bírálati szakaszban vannak.</p> <p>A konstrukció A2 (pályázatos) komponense, melyben további képzések, felmérések valósulnak meg. Tervek szerint 2012. I. félévében jelenik meg, előkészítése megkezdődött.</p> <p>A konstrukció A3 (pályázatos) komponensében az országos munkaerő-piaci szolgáltató hálózat végpontjai kerülnek kialakításra, a tervek szerint 2012. I. félévében jelenik meg, előkészítése megkezdődött.</p>	
	<p>• Táv munka és digitális köz munka program indítása</p> <p>Az intézkedés elemei: jogszabályi módosítások a távmunka alkalmazhatóságára és a bizalom növelésére; gazdasági ösztönző elemek kidolgozása, alkalmazása; pilot program indítása a közzféra intézményeinél, távmunka állomások létrehozása; eMagyarország pontokon akció indítása a helyi kulturális és hagyományörző tartalmak digitális formában való rögzítésére. Amennyiben a pilotok alátámasztják a feltételezéseket, a KKV-k számára a távmunka elterjesztését támogató pályázatok, akciók kidolgozására és megvalósítására kerül sor.</p>	<p>1193/2011. (VI. 15.) Kormányhatározat alapján az ÁROP 2011-13. évekre vonatkozó akciótervében nevesítésre került a Táv munka elterjesztése című projekt. 313 millió Ft keretösszegből közigazgatási szervek pályázhatnak a náluk dolgozók távmunkában történő foglalkoztatására. A projekt tervezése elindult, a pontos szakmai tartalom egyeztetés alatt van, a kiírás megjelenése 2012 első félévében várható.</p> <p>• Szintén 2012 első félévében várható a</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>TÁMOP 1.4.3 Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása című kiemelt projekt megjelenése, melyben horizontális elemek a távmunka támogathatósága, a projekt célcsoportjaihoz igazítva.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megjelent a TÁMOP 2.4.5-12/7 Rugalmas foglalkoztatás című konstrukció, mely nagymértékben támogatja a távmunka elterjesztését. • Megjelent a TÁMOP 2.1.2 Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése című kiemelt projekt, mely 100 ezer ember kompetenciafejlesztését tűzi ki célul. Vélhetően jelentős részük fog informatikai képzésben részesülni. A projektben szakmai megvalósítóként vesznek részt az eMagyarország Ponton dolgozó eTanácsadók, mint képzett információs társadalmi szakemberek, feladatuk a motiválás, toborzás, mentorálás. A projektben elvárás, hogy a képzések minél inkább helyi, kisközösségi szinten valósuljanak meg, elősegítve, hogy minél szélesebb körben szerezzék a célcsoport informatikai kompetenciát, mely a távmunka végzésnek alapfeltétele. • Elkezdődött a korábbi WiFi Falu és annak koncepciójára épülő pályázatok eredményeinek elemzése, az ezekben a projektekben képzett résztvevők távmunkára való alkalmasságának felmérése. • Emellett elkezdődött olyan mintaprojektek megvizsgálása, amelyek hasonló tevékenységet az elmúlt években valósítottak meg. 	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		Elkészült egy koncepció az eMagyarország hálózat fejlesztéséről, ennek részeként kérdőívben mértük fel a hálózatot, 1500 eTanácsadóból valamivel több mint 1000 fő küldte vissza a kérdőívet 2012-ben kerül megvizsgálásra a digitális közfoglalkoztatás pilot projektjének lehetősége.	
A társadalmi hátrányok átörökítését akadályozó intézkedések (2011.évi NRP 30.intézkedés)	<ul style="list-style-type: none"> Az egységes családi pótlék átalakítása a tanköteles korú gyermekek esetében iskoláztatási támogatássá 2010 szeptemberétől az addig egységes családi pótlékot az új kormány ismét két ellátásra bontotta szét: a tanköteles kor (kb. 6 év) alatti gyermekek után ún. nevelési ellátás, a tanköteles korúak után pedig iskoláztatási támogatás jár. Utóbbi esetben csak akkor folyósítják az ellátást, ha a gyermek ténylegesen eleget tesz iskolalátogatási kötelezettségének. Amennyiben a tanuló egy tanéven belül több mint 50 órát igazolatlanul mulaszt, a települési önkormányzat jegyzője elrendeli a gyermek védelembe vételét és az ellátás folyósításának felfüggesztését. 	Az intézkedést a jogi szabályozás hatálybalépésének időpontjától, tehát több mint egy éve már folyamatosan alkalmazzák, erről a Kormány részére 2011 októberében a NEFMI jelentést is készített „Jelentés a családi pótlék folyósítása és az iskolalátogatás összefüggéseiről” címmel. VÉGREHAJTVA	- Az eseti gondnok kirendelésénél problémaként jelezték a családgondozók munkatársai, hogy sok esetben a szülők, illetve a nagyobb életkorú gyermekek nem együttműködők.
	<ul style="list-style-type: none"> A társadalmi hátrányok átörökítésének csökkentése az oktatás eszközeivel Az intézkedés célja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a rossz anyagi helyzetben lévő és iskolázatlan szülői háttérrel rendelkező tanulók támogatási rendszerének megújítása. Az iskolázatlan, leszakadó térségekben, szegregált lakókörnyezetben élő, gazdaságilag versenyképtelen réteg gyermekeinek oktatási rendszeren keresztül történő támogatása hozzájárul e csoportok társadalmi és gazdasági életben történő sikeres felzárkózásához. 1. A Kormány az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII.2.) Korm. rendelet módosításáról szóló 143/2011. (VII.21.) rendeletével döntött a hátrányos helyzetű, kiemelten roma tanulók tanulási és továbbtanulási esélyeinek növelését támogató új, két pillérből álló oktatási program indításáról. 	A program egyik pillére a 2011. szeptember 1-től indult, az Útravaló Ösztöndíjprogram esélyegyenlőségi ösztöndíjait magában foglaló ÚTRAVALÓ-MACIKA esélyegyenlőségi ösztöndíjak. Az Útravaló-MACIKA program esélyegyenlőségi alprogramjaira vonatkozó pályázati felhívásai 2011.szeptember 8-án kerültek meghirdetésre. Az ÚTRAVALÓ-MACIKA Ösztöndíjprogram alprogramjaiban a 2011/2012-es tanévben összesen 11.422 fő újonnan belépő tanuló részesülhet támogatásban, amely 15%-kal több mint a 2010/2011-es tanévben. Az újonnan belépő tanulók 60%-a, összesen	1. Az Útravaló-MACIKA program hazai költségvetési forrásból valósul meg (fejezeti előirányzat és MPA forrás), így jelentős kockázatot jelent a program megvalósítása szempontjából, ha a szükséges források nem állnak rendelkezésre. 2. Oktatási esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések kockázata: az intézmények, akik a programba kapcsolódtak különböző fenntartásban működnek, a különböző fenntartású

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<p>2. Oktatási esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések támogatása (IPR) A költségvetési törvény szerint a képesség kibontakoztató, integrációs felkészítésre, óvodai fejlesztő programra valamint integrációs rendszerben dolgozó pedagógusok anyagi támogatására felhasználható támogatás szabályait miniszteri rendelet rögzíti. A miniszteri rendelet alapján igényelhető támogatásból a már korábbi tanévekben megkezdett oktatási, nevelési integrációs, esélyegyenlőséget szolgáló programjaikat folytathatják az intézmények.</p>	<p>6.849 fő roma származású. Az újonnan belépők mellett továbbfutóként 8782 tanuló kap ösztöndíj támogatást és mentori segítséget, így a 2011/2012-es tanévben összesen 20.204 fő tanuló és 10.196 fő mentor részesül támogatásban.</p> <p>A Program másik pillére az „ISKOLA-HÁLÓ” innovatív új elemként, a hátrányos helyzetű, kiemelten roma tanulók integrált iskolai felzárkózását segítő iskolai és iskolához kapcsolódó modell értékű programok támogatását célozza. A pályázati kiírás 2011. október 18-án jelent meg. A pályázati kiírásra összesen 126 pályázat érkezett be, amelyből 26 db került támogatásra. A szerződés kötés folyamatban van a nyertes pályázókkal. A nyertesek a projektjeiket 2012. június 15-ig valósíthatják meg.</p> <p>2.A TÁMOP 3.3.5./A (Tanoda programok támogatása) projektek szakmai zárása 2011. december 31-el zárult.</p> <p>3.A 2011-13-as akciótervben szereplő esélyegyenlőségi célú pályázatok (TÁMOP 3.3.8; TÁMOP 3.3.9., TÁMOP 3.3.11.) előkészítése megkezdődött, azok szakmai leírása 2011. augusztus 15-ével jóváhagyásra került, jelenleg az Irányító Hatóság belső ellenőrzés keretében vizsgálja az elkészült útmutatókat. A konstrukciók tervezett megjelentetése 2012. I. negyedév.</p> <p>TÁMOP programok időtávja: 2012-2015</p> <p>Az Oktatási esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések támogatását szabályozó miniszteri</p>	<p>intézmények programtámogatásának forrásai is különböző előirányzatokon szerepelnek. A programra fordítható forrás széttagoltsága nehezíti a program lebonyolítását, megvalósítását.</p> <p>3. Az új köznevelési törvény változása (i) jelentős hatással vannak és kockázatot jelentenek a tervezett pályázati kiírások időben történő meghirdetésére</p>

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<ul style="list-style-type: none"> Integrált térségi programok a gyerekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelésére <p>Az intézkedés célja olyan integrált, egymásra épülő szolgáltatások kiépítése és működtetése a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, amelyek alapvető fontosságúak a gyerekek felzárkózási esélyeinek növelésében. További cél a szegénységben élő gyermekek esélyeinek növelése érdekében összehangolt, többirányú, a helyi szükségletekre válaszoló gyerek- és ifjúsági politika kialakítása és megvalósítása a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben. Az intézkedés része settlement típusú közösségi szolgáltatások létesítése a szegregátumokban, olyan programelemekkel, mint pl. személyi és környezeti higiéné, életvezetési, háztartási, gazdálkodási ismeretek, a háztartások önellátását segítő ismeretek, családtervezési és gyerekgondozási ismeretek stb.</p>	<p>rendelet előkészítés alatt van, várhatóan 2012. április elején jelenik meg.</p> <p>A 6 LHH térségre vonatkozó kiírás megjelent (a térségek kiválasztása még az LHH zsűri döntése alapján történt). 2011. augusztus 4-én 3.4 Mrd Ft keretösszeggel.</p> <p>További 15 LHH kistérség egyfordulós pályázat útján vehet részt a programban, amelynek pályázati felhívása januárban került kiírásra. A pályázatok benyújtási határideje május 1-jétől szeptember 1-ig tart. A térségek programra való szakmai felkészülésének időigénye miatt egyes térségekben 2013-ban indul a program. A zárás éve 2015.</p> <p>A kistérségi szintű programok előkészítését és az elindult programok megvalósítását szakmai és módszertani háttértámogatással a TÁMOP 5.2.1. Gyerek-esély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése c. kiemelt projekt segíti, melynek projektgazdái feladatait 2011. augusztus 1-jétől a Wekerle Sándor Alapkezelő látja el, konzorciumban az MTA-val és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Gyerekek és fiatalok integrációját támogató programok <p>Az intézkedés célja a társadalmi integráció növelése érdekében személyiségfejlesztő, önismereti, szocializációs, konfliktuskezelő, önszorgító, közösségépítő, felzárkóztató, valamint tehetség-gondozó egyéni és csoportos programok (foglalkozások, terápia) valamint rendezvények elérhetővé tétele a hátrányokkal küzdő iskolás-korú gyermekek, fiatalok és családjaik számára.</p>	<p>-Forrásátcsoportosítást érintő akcióterv módosítás történt 2011-ben, a konstrukció 2012-re tervezett KMR keretének előrehozása és a 2010-ben meghirdetett pályázati igények kielégítése miatt.</p> <p>-A 2010 évi meghirdetés alapján támogatott pályázatok száma 35, de panaszeljárást követő</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
		<p>újabb értékelésben még további 10 pályázat vesz részt.</p> <p>-A korábbi keretről 450 millió Ft. átcsoportosításra kerül a TÁMOP 5.2.1 Gyerekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése c. kiemelt projektre</p> <p>A következő meghirdetés: 2012. II. félév. A pályázatok végső zárása: 2015 II. félév.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény átalakítása <p>A 2013-tól tervezett átalakítás célja, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő egyéb kedvezmények megtartása mellett, a jelenleg évi két alkalommal nyújtott pénzbeli támogatást rendszeresebb (havi, kéthavi) formában biztosítsa a legrászorultabb kiskorú gyermekek számára. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás ismételt bevezetésével és hatékony felhasználásával közel 400.000 gyermek esetében lenne csökkenthető a szegénységi kockázat.</p>	<p>Az intézkedés végrehajtása még további kormányzati döntések meghozatalától függ.</p>	<p>Az átalakítás után létrehozandó rendszer az áprilisban elfogadott Nemzeti Reform Program 1. számú mellékletében jelzett mértékű hazai költségvetési forrást igényel.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • „Nemzeti Csecsemő és Gyermekegészségügyi Program.” <p>A program célja a figyelem ráirányítása a gyermek-egészségügy helyzetére, valamint a csecsemő- és gyermek-egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, korszerűsítése, áttekinthetőbbé és hatékonyabbá tétele, jelentőségének tudatosítása.</p>	<p>Elkészült a Perikonceptcionális (fogantatás körüli) gondozási protokoll.</p> <p>Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) és az UNICEF által kidolgozott „Bababarát Kórház”, „Bababarát Terület” kezdeményezés elterjedését ösztönzi és folyamatosan segíti Szoptatást Támogató Nemzeti Bizottság; Folyamatosan működik a Kamaszambulancia, honlap készült tizenévesek részére egészségről, betegségekről, életmódról.</p> <p>Bántalmazás megelőzése témában honlap indult 2011. év július folyamán.</p> <p>Korai fejlesztés – rehabilitáció témában második alkalommal zajlott akkreditált képzés, a</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	<ul style="list-style-type: none"> • Közoktatási sportlétesítmény-fejlesztési program A program beavatkozási területét a közoktatás, így az óvodai nevelés, valamint az alapfokú és középfokú oktatás jelenti. A program célja, hogy a közoktatási intézmények területileg összehangolt infrastruktúra- és tartalmi fejlesztését kiegészítse, és a közoktatási sportlétesítmények felújításával, bővítésével, indokolt esetben pedig új sportcélú létesítmények, helyiségek kialakításával alapozza meg a sportot illetően a fizikai aktivitás bármely formáját közép-pontba helyező nevelési és pedagógiai programok és a mindennapos testnevelés megvalósítását. 	<p>témához kapcsolódóan az ellátókról rehabilitációs adatbázist működtet az OGYEI.</p> <p>A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény 36. § (1) szakasza szerint a helyi önkormányzatok, a települési és területi kisebbségi önkormányzatok és a többcélú kistérségi társulások által ellátandó feladatokra biztosított az Országgyűlés - a 35. § (2) bekezdésében meghatározottakon felül - további, felhasználási kötöttséggel járó állami támogatást „Iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztés, felújítás”-ra. Az ezzel kapcsolatos pályázat kiírásra került, a befogadott pályázatok értékelése lezárult. A pályázati keretösszeg megemelésre került. A Regionális Operatív Programok 2011- 2013. évekre szóló akcióterveinek jóváhagyásáról szóló 1012/2011. (I.19.) Kormányhatározat alapján az egyes regionális operatív programokban közoktatási intézményfejlesztésre meghatározott keretösszegre vonatkozó pályázati megjelenése 2011. IV. és 2012. I. negyedéve.</p> <p>Az intézkedés az eredeti ütemtervnek megfelelően rendben halad.</p>	<p>A Regionális Fejlesztés Operatív Programok közoktatási infrastruktúra fejlesztésére irányuló konstrukciói kiírásának elhúzó-dása.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Tanulási partnerségek a foglalkoztathatóság javításáért A Nyitott tanulási központok (NYITOK) hálózatának működtetésével, szolgáltatásainak biztosításával a társadalom inaktív tagjainak motiválása, alapkompenciáik fejlesztése a gazdasági és társadalmi kihívásoknak való megfelelés és a foglalkoztathatóság javítása érdekében, valamint civil, egyházi kezdeményezésre épülő helyi partnerségek kialakítása a hátrányos helyzetű inaktív emberek társa- 	<p>A pályázatot 2012 januárjában írták ki, s márciusig lehetett benyújtani a pályázatokat.</p>	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	dalmi befogadásának elősegítése érdekében. Az inaktív csoportok igényeire szabott tanulási és motiválási programok kidolgozása és megvalósítása elsősorban a következő alapkompenciák fejlesztése érdekében: IKT, nyelv, számolási-, vállalkozói- és tanulási készség, anyanyelvi kommunikáció, továbbá a fenntartható életmódhoz és a helyi foglalkoztatás igényeihez illeszkedő kompetenciafejlesztések.		
A megélhetés biztonságának elősegítése (2011.évi NRP 31.intézkedés)	<ul style="list-style-type: none"> • A lakásfenntartási támogatás szabályrendszerének felülvizsgálata, módosítása <p>A lakásfenntartási támogatás folyamatos hozzájárulást biztosít a rezsiköltségekhez, így potenciálisan képes megelőzni a hátralék felhalmozódását, a lakhatási problémák kialakulását. Az intézkedés keretében bővül az ellátásra jogosultak köre, amely a jövedelmi határ módosításával valósul meg. A jogosultsági feltételek átalakításán túl kiemelt cél az ellátás célzottságának növelése, ennek érdekében a természetbeni forma erősítése. Lakásfenntartási támogatásra az lesz jogosult, akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj-minimum 250%-át, és a háztartás tagjainak nincs vagyona.</p>	Az intézkedés végrehajtva. A normatív lakásfenntartási támogatás feltételrendszere a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 2011. szeptember 1-jétől hatályba lépő rendelkezéseivel – az intézkedés tartalmában foglaltaknak megfelelően - módosításra került. Az új szabályokat a lakásfenntartási támogatás megállapítása iránt a 2011. augusztus 31-ét követően indult eljárásokban kell alkalmazni	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekek nyári szociális étkeztetése <p>Az intézkedés célja, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek minél nagyobb arányban jussanak legalább naponta egyszer meleg étkezéshez a nyári szünetek alatt. A gyermekek szociális nyári étkeztetésének 2011. évi jogszabályi alapja a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából 2011. évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól szóló 16/2011. (IV. 29.) NEFMI rendelet.</p>	A program megvalósítása 2011. június 16. napjával kezdődött meg, s augusztus 31-éig tartott. Valamennyi települési önkormányzat rendszeresen elszámolt, az esetlegesen fel nem használt összeget visszafizették. A program által 2011 nyarán országosan 136 ezer gyermek részesült napi egyszeri melegétkezésben.	A rendelkezésre álló 2,4 Mrd forint az rgyk-s gyermekek 21,5 %-ának nyári étkeztetéséhez volt elegendő, így valamennyiük étkeztetését megközelítőleg ötszörös ráfordítással lehetne biztosítani.
	<ul style="list-style-type: none"> • Iskolatej program <p>A program keretében lehetőség szerint napi rendszerességgel jutnak az óvodás, általános iskolás és középiskolás gyermekek tejhez, illetve tejtermékhez (ömlesztett sajt). Az iskolatej program 2011. évi lebonyolítását a 2011. évi iskolatej program szabályozásáról</p>	A program lebonyolítása folyamatos. A 116/2011 (XII.14) VM rendelet biztosítja a program 2012.évi lebonyolítását.	

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Végrehajtás státusza	Végrehajtás kockázatai
	szóló 44/2010. (XII. 22.) VM rendelet biztosítja.		
	<p>• Iskolagyümölcs-program</p> <p>A program célja a gyermekek zöldség-gyümölcs fogyasztásának hosszú távú növelése, és étkezési szokásaik megváltoztatása által a túlsúlyosság és az elhízás elleni küzdelem. A program révén tartósan emelkedhet a zöldség- és gyümölcsfogyasztás, ami a zöldség-gyümölcs iránti kereslet növekedésén keresztül hozzájárulhat a termelői jövedelmek stabilizálásához is. Kísérő intézkedésként végrehajtásra kerül egy zöldség-gyümölcsfogyasztást és egészséges táplálkozást népszerűsítő, ismeretterjesztő program is. A programban 1 774 alsó tagozattal rendelkező általános iskola vesz részt.</p>	<p>2011. június 15-én lezárult a 2010/2011. tanévi iskolagyümölcs-program, amelyben 1 732 általános iskola közel 296 ezer alsó tagozatos tanulója vett részt.</p> <p>2011. június 6-án megjelent az iskolagyümölcs-program 2011/2012. tanévi végrehajtásáról szóló 51/2011. (VI. 6.) VM rendelet.</p> <p>2011. július 7-ig a közoktatási intézmények és a szállítók megkötötték a megállapodásokat. A megállapodások jóváhagyására irányuló kérelmek bírálata határidőre lezárult, és a határozatok 2011. szeptember 5-ig kipoztázásra kerültek.</p> <p>A program a rendeletben előírtaknak megfelelően 2011. szeptember 19-én elindult. A 2011/2012. tanévi program 2012. június 15-én ér véget.</p> <p><u>További ütemezés:</u></p> <p>2012. január 31. – stratégia benyújtása az Európai Bizottsághoz</p> <p>2012. március 31. – bizottsági döntés (határozat) az uniós forrás tagállamok közötti felosztásáról</p> <p>2012. május: megjelenik az iskolagyümölcs-program 2012/2013. tanévi végrehajtását szabályozó VM rendelet</p> <p>2012. szeptember – elindul az iskolagyümölcs-program</p>	

II.8. 3. melléklet: A Konvergencia program és a Nemzeti Reform Program intézkedéseinek makrogazdasági hatásai

A Kormány legfontosabb gazdaságpolitikai lépéseinek hosszú távú makrogazdasági hatásainak számszerűsítéséhez az Európai Bizottság által kifejlesztett QUEST III. modellje szolgáltatta az alapot. A Bizottság számára is hiteles szimulációk elkészítése érdekében a modell azok a paraméterek kerültek felhasználásra, amelyeket a Bizottság szakértői kalibráltak a magyar gazdaság sajátosságai szerint.

A következő reformok, adórendszerbeli átalakítások együttes hatása képezi a vizsgálat tárgyát:

- *A felsőoktatás reformja:* a feltételezések szerint egy húsz éves periódus alatt a természettudományos képzettségűek a modellben szereplő 4,4%-os aránya fokozatosan 6%-ra növekszik. Ezzel párhuzamosan az egyéb típusú diplomák aránya csökken.
- *A munkaerő-piaci ösztönzők erősítése:* az álláskeresési járadék folyósításának ideje a Széll Kálmán Tervnek megfelelően a harmadára csökken.
- *Az adminisztrációs terhek csökkentése:* a szimuláció során a termelő szektorra nehezedő adminisztrációs terhek a Széll Kálmán Tervben vállaltak szerint 50%-kal csökkennek.
- *Új Munka Törvénykönyve:* a rugalmasabb munkaerőpiac hatására csökkennek a torzítások, ami a modellben úgy jelenik meg, hogy a háztartási szektor bérmeghatározó ereje 1 százalékponttal csökken.
- *Az adórendszer reformja:* Az adóintézkedések a modellben értelmezhető négy csoportba kerültek. A munkát terhelő adók elsősorban az szja és a járulékrendszer változásai miatt csökkentek. A fogyasztást terhelő adók az áfa és a jövedéki adók emelése mellett az új adónemek miatt is nőttek. Az pénzügyi tranzakciós illeték és a távközlési forgalmi adó esetében a várt adóbevétel megoszlik a vállalatok és a háztartások között. A második esetben ez fogyasztást terhelő adónak tekinthető. A tőkét terhelő adó változását a kedvezményes társasági adókulcs és a közművek megemelt adókulcsának eredője adja. Az új adónemek vállalatokra eső részének modellezése nehézkes volt, hiszen ilyenek nincsenek a modellben. Ezek közvetlenül nem köthetőek sem a munka sem a tőke felhasználásához. Ezért ezek hatása a „belépési költségek” nevű változó megemelésével közelíthető, ami a köztes termékek árát emeli meg.

A következő oldalon található táblázatban láthatók a szimuláció eredményei százalékos eltérésként az alappálya szintjéhez képest. A reformterv összességében jelentősen bővíti hazai GDP-t. Már egy éves időhorizonton 2 százalékponttal emeli meg a kibocsátás szintjét. Ez a hatás a teljes időhorizonton növekszik, és 20 elteltével több, mint 5,5 százalékot ér el. Elsősorban a növekvő munkakínálat és -kereslet miatt a legfontosabb gazdasági mutatók látványosan javulnak, nő a fogyasztás, a beruházás, a foglalkoztatás és a nettó export. A technológia (TFP) csökkenése az új adónemek miatt következik be, amelyek ebben a modellben áttételesen az R&D szektort különösen sújtják. Összességében elmondható, hogy a Széll Kálmán Terv intézkedéseinek eredményeként a magyar gazdaság magasabb növekedési pályára áll, és javul a finanszírozó képessége.

A Széll Kálmán Terv makrogazdasági hatásai (%-os eltérések szintben az alappályától)

	Év							
	1.	2.	3.	4.	5.	10.	20.	
GDP	2,18	3,64	4,33	4,63	4,74	4,99	5,66	
Teljes tényező termelékenység (TFP)	-0,23	-0,51	-0,73	-0,89	-1,00	-1,18	-1,02	
Tőke	0,05	0,17	0,31	0,46	0,62	1,29	2,13	
Foglalkoztatás	0,36	2,50	3,72	4,26	4,47	4,58	4,71	
- alacsonyan képzett	2,79	6,84	9,85	11,74	12,76	13,18	13,03	
- közepesen képzett	0,17	1,90	2,77	3,09	3,17	3,17	3,26	
- magasan képzett	-2,96	0,01	1,38	1,60	1,49	1,24	0,48	
Fogyasztás	1,36	1,64	1,71	1,77	1,82	1,95	2,02	
Beruházás	0,66	1,11	1,40	1,59	1,73	2,12	2,57	
Bruttó reálbér								
- alacsonyan képzett	-6,56	-10,36	-12,29	-13,17	-13,56	-14,42	-15,70	
- közepesen képzett	-5,13	-7,37	-8,15	-8,47	-8,72	-9,89	-10,79	
- magasan képzett	-8,81	-12,15	-12,78	-13,11	-13,78	-18,26	-25,52	
Export	2,07	3,53	4,22	4,52	4,63	4,88	5,53	
Import	0,71	1,10	1,27	1,38	1,46	1,66	1,82	

II.9. 4. melléklet: A Nemzeti Reform Program intézkedéseinek társadalmi konzultációja

A 2011. évi Nemzeti Reform Program kapcsán a magyar célkitűzések meghatározásáról és a célkitűzések elérését szolgáló intézkedésekről széleskörű, az egész programot érintő társadalmi egyeztetésre került sor (írásos egyeztetés és konferencia keretében). A 2012. évi Nemzeti Reform Program a megállapított célkitűzésekhez kapcsolódóan fogalmaz meg további intézkedéseket.

A 2012. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzőtt a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre.

A jogszabályok előkészítésében történő társadalmi részvétel szabályait 2010. évi CXXXI. törvény rögzíti. Társadalmi egyeztetésre kell bocsátani minden törvényt, kormányrendeletet, miniszteri rendeletet. A társadalmi egyeztetés formái a honlapon megadott elérhetőségen keresztül biztosított véleményezés és a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter által bevont személyek, intézmények és szervezetek által történő közvetlen véleményezés. A jogszabály előkészítője mérlegeli a beérkezett véleményeket és azokról, valamint az elutasított vélemények esetében az elutasítás indokairól összefoglalót készít, amelyet a honlapon a véleményezők listájával együtt közzétesz. A közvetlen véleményezés keretében a jogszabály, stratégia előkészítéséért felelős miniszter stratégiai partnerségi megállapodásokat alakíthat ki, amelyek révén szoros együttműködést alakíthat ki azon szervezetekkel, amelyek készek a kölcsönös együttműködésre. Stratégiai partnerség alakítható ki többek között civil szervezetekkel, szakmai, tudományos szervezetekkel, egyházakkal, országos kisebbségi önkormányzatokkal.

Az uniós pályázati konstrukciók kiválasztási szempontrendszerét a Monitoring Bizottság tagjai véleményezésre minden esetben megkapják. Az akcióterveket a Monitoring Bizottság véleményezi és a vonatkozó Kormány-előterjesztés közigazgatási egyeztetéssel egyidejűleg az előterjesztő tárca honlapján nyilvános és véleményezhető. A következőkben röviden bemutatjuk az egyes célterületekhez kapcsolódóan lefolytatott egyeztetéseket.

A *foglalkoztatáspolitikai* területén az új Munka Törvénykönyvének kidolgozása a szociális partnerekkel folytatott egyeztetéseken alapult. A szakképzés fejlesztési irányainak és jogszabályi kereteinek kialakítása szintén a szociális partnerekkel együttműködésben zajlott, a gazdasági kamarának a képzés gyakorlati megvalósításában betöltött szerepe növekedett. Az uniós forrásból indított Társadalmi Megújulás Operatív Programban szereplő, illetve tervezett intézkedések (aktív munkaerő-piaci politikák megerősítése, felnőttképzési programok, a munka és a család összehangolását segítő, illetve a fiatalok munkanélküliségét csökkentő intézkedések, szociális gazdaság fejlesztése, stb.) kapcsán is mindig sor kerül társadalmi egyeztetésre. A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (NGTT) a 2011. évi XCIII. tv. alapján létrehozott, a társadalmi párbeszéd legmagasabb szintű fóruma, amelyben a munkáltató és munkavállalói érdekképviselők mellett a civilek, az egyházak, és a tudomány képviselői is részt vesznek. Az NGTT napirendjén szerepelt többek között a felnőttképzés átalakítása illetve a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatását ösztönző adókedvezmények. A munka világát érintő kérdések egyeztetésére 2012 februárjában megalakult a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF). A szervezet az NGTT mellett a szűken vett versenyszférát közvetlenül érintő gazdasági tárgyú kormányzati döntések előkészítésében közreműködő háromoldalú (a kor-

mány, a munkaadói és a munkavállalói szervezetek képviselőit tömörítő) állandó konzultatív, javaslattevő és véleményező fórum.

A *kutatás-fejlesztési és innovációs* intézkedések közül a pályázati támogatási rendszer módosításai tekintetében rendszeres egyeztetésekre került sor a gazdasági szereplőkkel (például a Befektetői Tanács K+F munkacsoportja). Jelentős konzultáció zajlik emellett a Horizon 2020 kapcsán. A Horizon2020 programmal kapcsolatos alapvető hazai célkitűzés az, hogy a magyar pályázók mind többet tudjanak profitálni a programból. Ez többek között az érdekeltek széleskörű bevonásával biztosítható. Egy nemzeti konzultációs folyamat került elindításra, melynek kezdetét a 2011. november 29-i tárcaközi konzultáció jelentette. 2012. február 9-én az Európai Bizottság két képviselőjének részvételével szűk körű megbeszélésen egyeztettük a felmerült problémákat. Ezt követően nemzeti konzultációra került sor. A zárórendezvény várhatóan április 23-án kerül megrendezésre az Magyar Tudományos Akadémia bevonásával.

Az *energia/klíma* célkitűzéshez kapcsolódóan a Nemzeti Energiastratégia 2030 és Magyarország II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv elfogadását széleskörű társadalmi egyeztetések előzték meg, amelyek során a civil szereplők egyetértettek a dokumentumok alapelemeivel, a szakmai javaslatok és észrevételek a lehetőségekhez mérten átvezetésre és beépítésre kerültek. A szakterülethez tartozó támogatási konstrukciók közül az ÚSZT ZBR Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtésrészegítést szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése Alprogram, valamint és az ÚSZT ZBR Mi otthonunk felújítási és új otthon építési Alprogram meghirdetését előzte meg társadalmi egyeztetés, amelyet követően az elhangzott vélemények szintén átvezetésre kerültek a pályázati kiírások véglegesítése során.

A *korai iskolaelhagyás* célkitűzés intézkedéseire kapcsolódóan a nemzeti köznevelésről szóló törvény tervezetéről 2011. október 10-től 25-ig társadalmi egyeztetés folyt. Ez idő alatt 209 szervezettől és magánszemélytől érkezett javaslat, amelyek közül huszonkettő beépítésre került a tervezetbe. A Nemzeti alaptanterv (Nat) a közoktatás tartalmi szabályozásának alapdokumentuma. Az új, 2012. szeptember 1-étől hatályos Nat társadalmi vitája 2012. február 6. és 2012. március 2. között zajlott, a Nat tervezetéhez az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet honlapján közzétett véleményező felületen küldhettek észrevételeket a szakmai, társadalmi szervezetek, magánszemélyek. A nyilvános vita időszaka lezárult, a vélemények feldolgozása zajlik. Az Országos Köznevelési Tanács és a Közoktatáspolitikai Tanács megtárgyalta és támogatta a tervezetet 2012 áprilisában.

A *felsőfokú végzettségűek* arányát célzó intézkedések alapját az elfogadott nemzeti felsőoktatásról szóló törvény, a Nemzeti Reform Programban vállalt intézkedések, valamint a májusban elfogadásra kerülő fejlesztéspolitikai irányok és prioritások által körvonalazódó felsőoktatási reform jelentik. A Mindezeket 2012 második felében elfogadni tervezett a középtávú felsőoktatási stratégia fogja tartalmazni. Ennek előkészítése, tervezése az eddigi gyakorlatnak megfelelően a felsőoktatási szektor szereplőinek (hallgatók, oktatók, intézmények, kormányzati szereplők, akadémiai szféra stb.) aktív és érdemi bevonásával történik.

Az *oktatás* területén az uniós forrásokból indított Társadalmi Megújulás Operatív Programban és Regionális Fejlesztés Operatív Programban szereplő, illetve tervezett intézkedések sor került társadalmi egyeztetésre, partnerségre (társadalmi szervezetek testületi munkába való bevonásával, valamint a tervezési dokumentumok széles körű társadalmi egyeztetésre bocsátásával).

A *szegénység* csökkentését célzó intézkedések teljes egészében a Nemzeti Felzárkózás Stratégián, illetve annak intézkedési tervén alapulnak. A Stratégiát széleskörű társadalmi egyeztetést követően november végén fogadta el a Kormány. A Stratégiát – elfogadását megelőzően – több alkalommal tárgyalta a Roma Koordinációs Tanács, amelynek tagjai egyházi és civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, települési önkormányzatok, tudományos intézmények és szakmai szervezetek képviselői. A konzultáció több vidéki helyszínen zajlott, szinte minden megyéből jöttek résztvevők, ezáltal a területi szintek is bevonásra kerültek a Stratégiával kapcsolatban. E célkitűzés esetében is az uniós forrásokból indított Társadalmi Megújulás Operatív Programban és Regionális Fejlesztés Operatív Programban szereplő, illetve tervezett intézkedések esetében minden esetben sor került társadalmi egyeztetésre, partnerségre.

III. RÉSZ – A NÖVEKEDÉS ÉLÉNKÍTÉSE, A VERSENYKÉPESSÉG JAVÍTÁSA

III.1. Bevezető

Ebben a részben részletesen bemutatásra kerül a nemzeti reformprogramban és a konvergencia programban ismertetett lépések elemzési és stratégiai háttere. Olyan strukturális, versenyképességet javító programokat mutat be, amely túlmutat a nemzeti reformprogram és a konvergencia program keretein. Ezáltal pontosabb kép kapható a Kormány gazdaságpolitikai helyzetértékeléséről, a gazdaságpolitikai kihívásokról és az arra adandó közpolitikai válaszlépésekről. A Kormány fő célkitűzése a növekedés élénkítése és Magyarország versenyképességének javítása. Ez egyfelől a hitelezés beindulásának ösztönzésével, azaz a pénzügyi rendszer problémáinak megoldásával, másfelől a reál gazdasági nehézségek is enyhítésével érhető el. Így a két folyamat kölcsönösen erősítheti egymást és növekedésnek indulhat a magyar gazdaság.

A III. rész első fejezete pénzügyi kérdésekkel foglalkoznak: a banki hitelezés bővítésével, a láncstartásokkal, a pénzügyi közvetítőrendszer hatékonyságával és végül a lakossági állampapír vásárlással. A következő fejezetek az önfoglalkoztatást, az iparfejlesztést és az ehhez szorosan kapcsolódó kül-gazdasági stratégiát ismertetik. A további pontokban az otthoneremtés, az oktatás, az egészségügy és a gyógyszerterápiák átalakítása kerül bemutatásra.

III.2. Banki hitelezés és a pénzügyi közvetítő rendszer biztonságának erősítése

A banki hitelezés alakulása

2008 végétől a pénzügyi válság erőteljes hatást gyakorolt a magyar bankrendszer hitelezési aktivitására, ennél fogva a hitelállományok csökkentek, amely folyamat 2011-ben felgyorsult.

A vállalati hitelezés visszaesésében a kínálati korlátok, ezen belül hosszabb ideig a bankok alacsony kockázatvállalási hajlandósága volt az elsődleges tényező, de 2011 utolsó negyedétől a bankrendszer hitelezési képessége (tőke, forrás) is visszaesett, amihez hozzájárult, hogy a forrásállomány a külföldi tulajdonú bankok erőltetett forráskivonása miatt is csökkent. A külföldi források csökkenése részben a hitelállományok visszaesése miatt következett be, ugyanakkor az erőltetett ütemű forráskivonás egyre inkább a hitelvisszaesés következményéből annak okozójává válik.

A vállalati hiteleken belül elsősorban a hosszú lejáratú hitelek állománya csökkent, amely a beruházási hitelek, és ezen keresztül a beruházási aktivitás jelentős mértékű visszaesésében nyilvánult meg.

A kialakult problémák enyhítése és kezelése érdekében a hatóságok lépéseket tettek a hitelezési aktivitás helyreállítására.

Megállapodás a Bankszövetséggel

Az adósságcsapdából való kiutat, a devizahitelek problémáinak átfogó megoldását biztosítja a Kormány és a Magyar Bankszövetség között 2011. december 15-én a lakossági devizajelzáloghiteladósok helyzetének tehermegosztáson alapuló könnyítése céljából létrejött megállapodás. A megállapodás lényegesen kedvezőbbé teszi az árfolyamgát intézményét, bővíti a Nemzeti Eszközkezelő szerepét, valamint új intézkedést vezet be a 90 napnál régebben nem fizető jelzáloghiteladósok helyzetének javítására a kamattámogatás alkalmazásának kiegészítése mellett.

- A megállapodás leszabályozza a kedvezményes árfolyamon történő végtörlesztés szabályait, továbbá lehetővé teszi, hogy a bankok leírják a végtörlesztésből származó banki veszteség 30%-át a 2011-es banki különadóból.
- Az árfolyamgát igénybevételének lehetősége a megállapodás alapján 2012. december 31-ig kiterjesztésre kerül. A rögzített árfolyam alkalmazásának időszaka 3 évről 5 évre módosul. Az árfolyamgátat választó ügyfeleknek csak az elhalasztott tőketartozást kell majd megfizetniük a gyűjtőszámla-hitelből, a gyűjtőszámla-hitel kamatrészét pedig 50-50% arányban a bankok és a költségvetés viseli. A költségvetés viseli továbbá a 270 CHF/HUF, a 340 EUR/HUF és a 3,3 JPY/HUF árfolyamszintek feletti árfolyamkockázatot.
- A Nemzeti Eszközkezelő vásárlási kvótája a megállapodás alapján 5.000 ingatlanról 25.000 ingatlanra emelkedik és enyhül az igénybevétel feltétele: az egy eltartott gyermeket nevelők ingatlanát is megvásárolhatja az új intézmény. A NET így 25000 bajba jutott családot tud megmenteni az utcára kerüléstől.
- A 2011. szeptember 30-i állapot alapján, 90 napon túli és 78 ezer forintot meghaladó lejárt tartozással rendelkező devizajelzáloghitel-adósok tartozását a bankok forintra váltják a tartozás 25%-ának elengedése mellett. A lehetőség igénybevételének feltétele, hogy a fedezetül szolgáló ingatlan értéke a hitelfolyósításkor nem haladta meg a 20 millió forintot. A hitelezők leírhatják a 2012-es banki különadóból az elengedett követelés 30%-át. A kormány továbbá kamattámogatást nyújt azoknak, akiknek a devizahitelét a bank forinthatelre váltották és legalább egy kiskorú gyermeket nevelnek.
- A megállapodás része a Növekedési Paktum, amelyben a kormány vállalta, hogy a banki különadó mértéke és alapja 2012-ben nem változik, 2013-ban mértéke 50%-kal csökken, 2014-ben pedig vagy az EU jogrendjében elfogadottnak megfelelő vagy az EU tagállamaiban alkalmazott átlagos mértéket meg nem haladó adó kivetésére kerülhet sor. A felek megegyeztek abban, hogy a bankok a KKV-knak nyújtott, az EU-támogatások finanszírozásához kapcsolódó, továbbá a lakáscélú új hitelek állományával csökkenthetik a 2012-re esedékes banki különadó alapját. Emellett a felek elkötelezték magukat, hogy folyamatos konzultációt fognak tartani a következő időszak együttműködéséről.

Az árfolyamgát új rendszerét szabályozó törvény 2012. április 1-jén lépett hatályba (2012. évi XVI. törvény). Az árfolyamrögzítés új lehetősége több százezer hiteladósnak biztosíthat kedvezőbb (a jelenleginél 25-30%-kal alacsonyabb) törlesztőrészletet, emellett az árfolyamrögzítés után teljesítendő fizetési kötelezettség várhatóan csak kismértékben növekszik a támogatásoknak köszönhetően. Az igénybevétel feltétele, hogy a hitel összege a hitelfelvételkor nem haladta meg a 20 millió forintot.

Az április 1-jén hatályba lépett törvény szabályozza a tartósan nem teljesítő devizakölcsön-adósoknak biztosított segítséget is. A törvény alapján a pénzügyi intézmények 2012. augusztus 31-ig kötelesek a még fel nem mondott devizakölcsön-szerződések és pénzügyi lízingszerződések alapján fennálló követeléseket átváltani. A késedelmes forintra váltott tartozás kamatainak megfizetéséhez igénybe vehető kamattámogatásról a Kormány 2011. december 29-én döntött. Az otthonteremtési kamattámogatásról szóló 341/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint a támogatás mértéke az állampapírhozamnak, vagy referenciahozamnak 50%-a az első évben, 45%-a a második évben, 40%-a a harmadik évben, 35%-a a negyedik évben és 30%-a az ötödik évben.

A Nemzeti Eszközkezelő Társaság nyújt segítséget azoknak, akik már egyáltalán nem tudják törlesztésüket teljesíteni. Az intézmény meghatározott feltételek teljesülése esetén megvásárolja az adósok ingatlanát és bérbe adja azt az eredeti tulajdonosnak. A Nemzeti Eszközkezelő felállításához, működtetéséhez szükséges források biztosítása érdekében 2011. évben 2 milliárd forint került átcsoportosí-

tásra és további 3 milliárd forint költségvetési forrás áll rendelkezésre a 2012. évi költségvetésben. A Nemzeti Eszközkezelő a működését a költségvetési forrásokon felül a megvásárolt ingatlanok bérleti díjából és egyéb folyó bevételeiből fedezi. A Nemzeti Eszközkezelő 2014 végéig 25 000 ingatlant vásárol meg: 2012-ben 8 000, 2013-ban 7 000 ezer, 2014-ben 10 000 ingatlan.

A megállapodásban szereplő intézkedések a deviza eladósodás kezelésének terheit megosztja a szereplők (állam, pénzügyi intézmények, hitelfelvevők) között. A kedvezményes végtörlesztésnek és a nemteljesítő hitelek forintosításának köszönhetően a deviza alapú hitelállomány, ezáltal a lakosság devizakitettsége csökken. Az árfolyamgát új szabályozása ugyan a hitelfelvevők devizakitettségét nem szünteti meg, de megállíthatja a háztartási portfólióminőség romlásának elmúlt években jellemző tendenciáját. 2012-ben várhatóan megáll a nemteljesítő hitelállomány és annak arányának növekedése. A mérséklődő nemteljesítési valószínűséggel párhuzamosan az értékvesztés eredményt rontó hatása is csökkenhet. A Növekedési Paktum célja a pénzügyi intézmények hitelnyújtásának ösztönzése.

Banki mérlegek kitisztításának felgyorsítása

A hitelportfóliók romlása jelentős forrásokat köt le, ezáltal lassítva a banki hitelezés beindulását. A hitelezési aktivitás beindításához szükséges a problémás hitelek mérlegből történő kitisztítása, vagy teljesítővé tételük felgyorsítása.

Ezen célok elérését szolgálják a Bankszövetséggel kötött megállapodás egyes pontjai:

- a 90 napon túli késedelembe levő devizajelzálog hitel adósok helyzetét szabályozó rész alapján a 2011. szeptember 30-án 90 napon túli és 78 ezer forintot meghaladó lejárt tartozással rendelkező devizajelzáloghitel-adósok hiteleit a bankok forintra váltják, és a tartozás 25 százalékát elengedik, abban az esetben, ha az adós kéri ezt és a fedezetül szolgáló ingatlanja a hitelfolyósításkor 20 millió forintnál nem volt értékesebb. A hitelek átváltásához az MNB biztosít devizát a devizatartalékból, az átváltásra legkésőbb 2012. augusztus 31-ig kerül sor.
- Az adósok legrosszabb helyzetben lévő rétegének ingatlanjait és hitelét átvevő Nemzeti Eszközkezelő Társaság kvótájának kiterjesztése 25 ezer ingatlanra a korábbi 5 ezer helyett (azaz 2012-ben 8000, 2013-ban 7000, 2014-ben 10 000 lakást vesz meg), amellyel a Kormány a nem-teljesítő adósok mintegy 20 százalékának helyzetét lesz képes rendezni 2014 végéig, valamint ezzel is segíti, hogy nem fizető hitelektől tisztuljon a bankrendszer mérlege.

Állami garanciavállalások kiterjesztése

A hitelvisszafogás legerősebben a magyar gazdaság gerincét jelentő KKV-kat érinti, mivel ezek nem férnek hozzá a nemzetközi pénz- és tőkepiacokhoz, alapvetően kevesebb belső forrással rendelkeznek, így kevésbé tudják pótolni a kieső banki forrásokat. A bankok, mind az árjellegű, mind nem-árjellegű hitelezési feltételeket úgy alakították ki, hogy azokat csak a jobb hitelképességű, így alacsonyabb kockázati felárral finanszírozható – elsősorban nagyvállalati – ügyfelek legyenek képesek teljesíteni.

A hitelezési hajlandóság visszaesésének leghatékonyabb kezelési módja a banki hitelkockázatok részbeni, állam általi átvállalása, állami garanciavállalás útján. Ilyen esetben egy állami, vagy az államhoz közeli szereplő garanciát vállal a kereskedelmi bankok által kihelyezett hitelek egy részére. Mivel a hitelezési veszteség így megoszlik az állam és a hitelt nyújtó bank között, így az utóbbi kockázata csökken. Az állami garanciavállalás a hitelezési hajlandóság mellett a hitelezési képességre is megoldást kínál, mivel az állami garancia miatt csökkenő hitelezési kockázat csökkenti a tőkekövetelményt is, így több, életképes vállalat kaphat hitelt.

A felsoroltak miatt tovább kell növelni az állami garancia intézmények szerepét a KKV szektor hitelezésében, annak ellenére, hogy az eddig is magasnak minősült régiós összehasonlításban (ugyanakkor az elmúlt időszakban több országban jelentősen megerősítették a garanciaszervezetek tőkéjét).

Hitelek átlátható árazása

Az Országgyűlés 2011 novemberében elfogadta a hitelintézeti törvény módosítását, amely átláthatóbbá teszi a jelzáloghitelek árazását és jelentős mértékben korlátozza a pénzügyi intézmények egyoldalú szerződésmódosításának lehetőségét. Az új szabály szerint 2012. április 1-jétől jelzáloghitelek nyújtásánál a pénzügyi intézménynek a kamatot vagy referencia-kamatlábhoz kell kötnie, vagy hosszabb időre (három, öt vagy tíz évre) rögzítenie kell. Kamaton kívül más rendszeresen fizetendő kamat jellegű költséget a hitelező nem számíthat fel. Referenciaárazásnál a felárat a pénzügyi intézmény csak a hitelkockázat változása esetén módosíthatja a jogszabályban meghatározott feltételek bekövetkezése esetén. Hosszú kamatperiódusra rögzített kamattal nyújtott kölcsönöknél az ügyfél minden kamatperiódus végén jogosult a szerződés díjmentes felmondására, így az új kamat ismeretében költségmentesen előtörlesztheti a hitelét és kiválthatja egy másik bank kedvezőbb kamatozású hitelével. Az új rendelkezések a hatálybalépést követően kötött szerződésekre vonatkoznak, ugyanakkor az átmeneti rendelkezés augusztus 31-ig lehetőséget biztosít a korábban kötött szerződések esetén is az átszerződésre.

Pozitív adólista

Az Országgyűlés 2011 novemberében elfogadta a pozitív adólistát szabályozó törvényt. A jövőben nemcsak a nem teljesítő adósokat regisztrálja majd a Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR), hanem az időben törlesztő lakossági hiteleseket is. A nyilvántartás bevezetése segíti a hitelbírálat megalapozását és az ügyfél fizetőképességének jobb megismerését. A bankok így pontosabban és gyorsabban fel tudják mérni a kihelyezendő hitelek megtérülését, ami jelentősen mérsékelheti a lakosság túlzott eladósodásának kockázatát, elősegíti a piac biztonságosabb működését.

Likviditási mutató

A Kormány 2011-ben elfogadta a hitelintézetek likviditási szintjének meghatározásáról, valamint devizapozícióbeli lejáratú összhangjának szabályozásáról szóló rendeletet abból a célból, hogy a pénzügyi közvetítőrendszer stabil, hatékony működését elősegítse azáltal, hogy előírja a hitelintézetek számára az elégséges likviditási szint teljesítését, valamint a devizapozícióbeli lejáratú eltérések mérsékelését.

A hitelintézetek elégséges likviditási szintjének biztosítása érdekében a részvénytársasági formában működő hitelintézetek számára két likviditási mutatót vezettek be annak érdekében, hogy a rövid távú likviditás biztosított legyen. A Betétfedezeti mutató és a Mérlegfedezeti mutató a harminc napos, ténylegesen rendelkezésre álló likviditási pozíciót viszonyítja az adott hitelintézetnél a háztartások és nem pénzügyi vállalatok által elhelyezett betétek állományához, illetve az adott hitelintézet mérlegfőösszegéhez. Legalább az egyik mutató minimális szintjét az alanyi körben szereplő hitelintézeteknek mindenkor teljesítenie kell 2012. január 16-ától.

A bankszektorban a jelenlegi piaci körülmények között kialakult lejáratú eltérések javítása, illetve a romlás tendenciájának megállítása érdekében a Bázel III-as elvekkel összhangban egy Devizafinanszírozás Megfelelési Mutató (DMM) bevezetése vált szükségessé. A 2012. július 1-jétől bevezetendő mutató a részvénytársasági formában működő hitelintézetekre vonatkozna, és az egyes intézmények devizaeszköz-szerkezetéhez igazodva vár el megfelelő mennyiségű stabil devizaforrást.

Makroprudenciális szabályozás megerősítése

A világgazdasági válság megmutatta, hogy szükséges a makroprudenciális szabályozás keretrendszer megerősítése. Az egyes pénzügyi intézmények felügyelete (mikroprudenciális felügyelet) már jellemzően megoldott volt korábban is világszerte, de az egész rendszer egységes vizsgálata, az egyedi szinten még problémát nem okozó, de országosan már komoly kockázatokat jelentő ügyletek/folyamatok figyelemmel kísérése általában nem volt egyértelműen egy intézményihez rendelve. Ezzel kapcsolatban több nemzetközi javaslat is napvilágot látott (melyek közül kiemelkednek az ESRB (European Systemic Risk Board, Európai Rendszerkockázati Testület) ajánlásai.

A válság tanulságait felhasználva, illetve a legjobb nemzetközi gyakorlatnak megfelelően Magyarországon – az új jegybanktv. 2012. január 1-i hatályba lépését követően – a Magyar Nemzeti Bankhoz került a makroprudenciális felügyeleti jogkör. Ezzel egy független, szakmai kapacitásokkal rendelkező intézmény lett felruházva a pénzügyi rendszer makroösszefüggéseit is vizsgáló feladatokkal és jogkörökkel. Így ezentúl az MNB felelős azért, hogy a jövőben ne épülhessenek fel a rendszerszintű kockázatok a pénzügyi szektorban.

Pénzügyi felügyelet megerősítése

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010-ben elfogadott új törvény a korábbi szabályozást alapul véve számos új elemmel egészíti ki a szabályrendszert. Ilyenek a felügyeleti biztos intézményére vonatkozó újragondolt szabályok, a Pénzügyi Stabilitási Tanács működésére vonatkozó rendelkezések felülvizsgálata, a Pénzügyi Békéltető Testületre vonatkozó szabályok, rendeletalkotási jog a Felügyelet elnöke számára, a Felügyelet elnökét, alelnökeit, és a Pénzügyi Békéltető Testület elnökét érintő juttatások szabályozása. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének rendeletalkotási jogköre bővítésével kapcsolatban a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete közreműködésével 2011. második félévében felállításra került ad hoc munkabizottság által előkészített jogszabály-módosítások számos fontos garanciális szabályt emeltek be a fogyasztói szerződések vonatkozásában.

Pénzügyi fogyasztóvédelem

Az Országgyűlés a pénzügyi fogyasztóvédelem érdekében hívta életre a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete nevesített szervezeti egységként a Pénzügyi Békéltető Testületet. A pénzügyi fogyasztók számára biztosított lehetőség olyan magyar innováció, amely az összetett pénzügyi termékekkel kapcsolatban kialakuló jogviták rendezése érdekében született meg. Az új szabályozás arra ösztönzi a fogyasztókat, hogy a békéltetés lehetőségével élve, ügyeik tudatos vitelével érjenek el sikert a pénzügyi szolgáltatókkal szemben.

Nemzeti Tőkepiac Fejlesztési Program

A kidolgozás alatt álló Nemzeti Tőkepiac Fejlesztési Program célja, hogy a magyar kis- és középvállalkozások finanszírozásában emelkedjen a magyar középosztály befektetési tevékenységének szerepe. Ez növeli mind a hazai KKV-k számára elérhető magán-finanszírozási, mind a középosztálybeli polgárok számára elérhető megtakarítási, befektetési lehetőségek körét – már a kisebb értékű (nagyjából 1 millió forint) szegmensben is. Az erősödő kölcsönös bizalom és tulajdonosi szemlélet, valamint a növekvő piaci kockázatvállalás hatására pedig javul az ország versenyképessége.

A Program célcsoportját egyrészt a magyar KKV-k jelentik, mivel a hazai KKV szektor tőkeellátottsága alacsony, a banki hitelezés pedig elmarad az európai átlagtól. A célcsoport másrészt a befektetési célú vagyonnal rendelkezők, akik olyan befektetési lehetőségeket keresnek, amelyek egyszerre te-

remtenek értéket és biztosítanak megfelelő hozamot. A Program összességében keresleti és kínálati oldalon is ösztönözni kívánja a hozzáadott értéket termelő befektetéseket, beruházásokat.

A Program a KKV-k tőkevonzó képességének javítására törekszik. Egyrészt új befektetési formák kereteink kialakítását ösztönzi, másrészt javítja a befektetések intézményi feltételeit. Ezek a lépések a vállalkozások környezetéhez és működési feltételeihez igazodó módon csökkentik a befektető és a cég közötti megállapodás költségeit és erős garanciákat adnak a befektetőknek. A Program így egyszerre nyújt lehetőséget az induló, vagy dinamikusan növekedni képes vállalkozások, valamint a stabil működésű, nyereséget termelő és fejlődni akaró cégek számára. Emellett hozzájárul, hogy a megta-
karítással rendelkező háztartások is potenciális befektetőkké válhassanak. A Program három fókusza:

- az általános intézményi környezet fejlesztése, és jogszabályi háttér vizsgálata;
- a befektetések garanciáit biztosító, a megállapodás költségeit csökkentő szerződéses megoldások kidolgozása;
- a szervezeti feltételek javítása az üzleti megoldások elterjedésének ösztönzésére.

A Program a jogi, intézményi és szervezeti megoldások kialakításában és megvalósításában nagymértékben kíván építeni a helyi vállalkozói kapcsolatokra, tudásra, hiszen itt lehet egyértelmű, kézzelfogható eredményeket elérni. A Program kiemelt partnerként tekint a már jelenleg is működő intézményekre (bankok, takarékszövetkezetek, hitel és garanciaszövetkezetek), valamint a helyi önkormányzatokra, kamarákra és vállalkozói szervezetekre.

A Program fontos versenyképességi eleme, hogy tudatosabb és kockázatvállalóbb vállalkozói, tulajdonosi szemlélet alakuljon ki, a befektetési lehetőségek bővülése pedig további megtakarításra ösztönözzön. Ezzel párhuzamosan a magyar kis-, és középvállalkozások tőkevonzó képességének javulását, pénzügyi helyzetük megszilárdulását, pénzügyi döntési szabadságuk bővülését kívánja elérni.

III.3. Lánctartozások

Ma a magyar építőipari vállalkozások jelentős részét pénzügyileg ellehetetleníti a körbetartozások, lánctartozások magas állománya. A vállalatok közötti kapcsolatrendszerbe áthelyezett adósság nem tartható tovább. Az ÉVOSZ 2011. év eleji és 2011. év végi konjunktúra-felmérésének adatai alapján évente 400 milliárd HUF-ra tehető olyan tartozás képződik, amely az alvállalkozói láncolatokon továbbgyűrűzve a 96.000 bejegyzett építési vállalkozás 90%-át érinti.

A Kormány célja ennek a gyorsan terjedő, káros jelenségnek a megfékezése, a magánszektorban tevékenykedők pénzügyi bizalmának, stabilitásának erősítése a már kialakult tartozási láncolatok felszámolásával, illetve a jövőre irányuló, lánctartozások kialakulását megakadályozó, preventív intézkedésekkel. A lánctartozások visszaszorítását elősegítő intézkedések életbeléptetése – annak ellenére, hogy a jelenség legfőképpen az építőiparban terjedt el – elsősorban nem építésügyi, hanem gazdasági kérdés.

A Kormány a lánctartozások kialakulása elleni alábbi javaslatát 2013. január 1-jétől hatályba léptetheti:

A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv felhatalmazása teljesítésigazolási szakértői feladat el- látására

Az építőipari kivitelezés tényszerű teljesítésének szakértői vizsgálatára és e vizsgálat eredményének szakvéleményben történő rögzítésére fel kell hatalmazni egy újonnan létrehozandó Teljesítésigazolási

Szakértői Szervet (TSZSZ), amelynek szakvéleménye a bírósági eljárásban kötelezően elrendelni kívánt ideiglenes intézkedést, vagy pedig biztosítási intézkedést alapoz meg a bíró számára.

Bankgarancia fejlesztése a jogbiztonság érdekében

Az építőipari követelések esetén a bankgarancia tekintetében megfelelő okmányként javasoljuk az eddigi gyakorlatban szokásos, megrendelő által fizetett, lebonyolítással megbízott mérnök, műszaki ellenőr helyett a TSzSz határozatának bevonását, amely eligazítást ad arra vonatkozólag, hogy a bankgarancia jogosultja csak vélt, vagy valós sérelem okán kíván a bankgarancia összegéhez jutni.

Jogszerűtlenül ki nem fizetett vállalkozói számlák áfa rendszerbeli kezelése

A meghatározott árbevétel el nem érő adóalanyok esetében az adófizetési kötelezettségnek főszabályként az ellenérték átvételének időpontjához kellene igazodna, tehát abban az időpontban kellene megfizetniük az áfát, amikor a vevő kifizetné a számlájukat. Ugyanakkor a levonási jog is addig az időpontig halasztódna, ameddig az értékesített terméket, vagy nyújtott szolgáltatást a szállítók számára ki nem fizették.

Kivitelezői nyilvántartás továbbfejlesztése

A kamarák a már meglévő nyilvános adatokból olyan adatbázist hozzanak létre, amelyhez rugalmas keresőrendszert társítanak abból a célból, hogy egy adott cég minden nyilvánosan elérhető adata más cégek nyilvános adataival összekapcsolható, összevethető legyen, beleértve a cégek alapítóira, tulajdonosaira és vezetőire vonatkozó nyilvános adatokat is.

Jogsabályi szigorítás annak érdekében, hogy a cégek mögött álló nemfizető tulajdonosok ne folytathassák a nemfizetés gyakorlatát

A szigorítás azt szankcionálná, hogy az újabb és újabb projektcégek megalapításával a vállalkozás mögött álló tulajdonos megtehesse, hogy vállalkozásában lévő vagyonelemek kimentésével annak működését úgy alakítsa, hogy az felszámoláshoz, végelszámoláshoz vezessen, ezzel egy időben pedig újabb cégek életre hívásával új néven bekapcsolódjon a piaci körforgásba.

Építetési fedezetkezelő gyakorlati tapasztalatokon alapuló továbbfejlesztése

A fedezetkezelői jogintézmény hatályának kiterjesztése egyrészt a közbeszerzés keretében megvalósuló építési beruházásokra, másrészt a magánforrásból megkezdett beruházások jelenleginél szélesebb körére.

Elektronikus építési napló alkalmazásának bevezetése

A hatályos előírás szerint megkövetelt papír alapú dokumentálás nem teszi lehetővé az egyes építési beruházások folyamatainak és résztvevőinek áttekinthető figyelemmel kísérését. Az utólagos ellenőrizhetőség és bizonyíthatóság érdekében be kell vezetni az elektronikus építési napló alkalmazását, amelyet az építési beruházáshoz kell kapcsolni, és amelyben a résztvevő kivitelezők tevékenységének dokumentálása elkülönülten jelenik meg.

III.4. A lakosság állampapír állományának növelése

A magyar állampapírok mintegy 55%-át jelenleg külföldi szereplők tartják kezükben. Ez nagy kiszolgáltatottságot jelent, mivel a külföldi befektetők könnyen papírjaik értékesítése mellett dönhetnek, ami egyrészt nagy hozamingadozásokat okoz, másrészt (és elsősorban) az adósság finanszírozhatóságát is veszélybe sodorhatja.

A lakossági állampapír előnyöket jelenthet az adósságfinanszírozásban, ugyanis a lakossági állampapír-vásárlás a megfigyelések alapján kevésbé (esetenként ellentétesen) reagál a sokkokra, mint a tőkepiac, ezáltal egyfajta stabilizáló szerepet tölt be az állampapírpiac forgalmában. Ezen túl a lakossági állampapírok hozamingadozása is elmarad a diszkont kincstárjegyekétől, így a kamatkockázat mérséklésében is szerepet játszik ezen szegmens súlyának növelése. Ebből kifolyólag célszerű emelni a hazai állampapír-tulajdonlás arányát. Ezt a célt tűzte ki a Kormány a 1101/2012. (IV. 5.) Korm. határozattal, amely a lakosság állampapírok állományának növeléséhez szükséges intézkedéseket taglalja. A lakosság által tartott állampapír állomány sikeres növelésére más fejlett országokban is van példa, mint például Olaszországban vagy Belgiumban.

Jelenleg is az állampapírok széles köre érhető el a lakosság számára. Lakossági ügyfeleket céloz meg a Kamatozó Kincstárjegy, a postai értékesítésű Kincstári Takarékjegy, valamint a Prémium Magyar Államkötvény. Emellett a háztartások vásárolhatnak diszkontkincstárjegyet és államkötvényt is, de természetesen van tere a fejlesztésnek. Elsődleges feladat a kincstári hozzáférés bővítése új fiókok nyitásával, a nyitva tartási idő hosszabbításával, az elektronikus úton történő állampapír-értékesítés bővítésével és egyéb partnerek bevonásával. Az okmányirodák bevonásával (ügyfélkapu) a személyes megjelenésre lehetőséget adó helyek száma jelentősen növelhető lenne. A lakossági állampapírok értékesítésében a Magyar Posta is kiemelt szerepet tölt be, amely az Államadósság Kezelő Központtal kötött megállapodás alapján a Kincstári Takarékjegyek kizárólagos forgalmazója. A lakossági állampapír állomány növelésében kiemelt szerepet kaphat továbbá új termékek bevezetése, valamint a korábbi sikeres termékek népszerűsítése.

III.5. Önfoglalkoztatás, a KKV szektor adóztatása

A belépési korlátok csökkentése a marginális munkaerő-piaci helyzetű önfoglalkoztatók esetében

Európa számos hozzánk hasonló fejlettségű országában az önfoglalkoztatás az alacsony képzettségű munkaerő jelentős hányadának biztosít megélhetést. Magyarországon azonban az önfoglalkoztatók aránya nem csupán a hasonlóan fejlett országokhoz, de az EU-átlaghoz képest is alacsony, különösen a képzetlen munkavállalók körében. Ehhez nagyban hozzájárulhat, hogy bár az önfoglalkoztatók esetében a magasabb jövedelmek adóztatása kedvezőbb a munkabéreknél, a belépési korlátok magasak. A marginális helyzetű munkavállalók számára számos kedvezőbb lehetőség biztosított a munkaerőpiacra való belépésre (pl. egyszerűsített foglalkoztatás, célzott munkáltatói kedvezmények), az önfoglalkoztatók esetében azonban szűkebb ezen lehetőségek köre.

A belépési korlátok csökkentésének lehetséges eszközeként ezért megvizsgáljuk a jelenleginél megfelelőbb ösztönző-rendszer, illetve egyes célzott kedvezmények önfoglalkoztatókra való kiterjesztésének lehetőségét egyes marginális munkaerő-piaci helyzetű önfoglalkoztatói csoportok számára.

A kisvállalkozások adóztatásának egyszerűsítése

A kisvállalkozók számára szükségesnek látjuk egy átláthatóbb, a jelenleginél egyszerűbb adózási keretrendszer kialakítását. Célunk, hogy ne csupán egyes elkülönült csoportok számára nyújtsunk a

jelenleginél kedvezőbb megoldást, hanem a kisvállalkozások adózásának általános szabályai váljanak egyszerűbbé. Fontos szempont, hogy a kialakítandó rendszer ne állítson nehezen átugorható korlátokat a nagyobb növekedési potenciállal bíró vállalkozások számára, azaz a vállalkozás méretének növekedésével, az egyes kategóriák közti váltásokkal ne nőjenek ugrásszerűen a vállalkozók terhei. Ugyancsak a növekedés ösztönzése érdekében fontos, hogy a kialakítandó rendszer ne rójon aránytalan terheket a kialakítandó szabályok szerint adózó vállalkozókra egyes, a növekvő vállalkozásokra jellemző tevékenységek – így beruházás és alkalmazottak felvétele – esetén.

A fenti kritériumoknak megfelel egy pénzforgalmi szemléletű, reáltevékenység alapú adózás bevezetése a mikro- és kisvállalkozások számára. Ez hasonló szemléletbeli áttörést jelenthet a kisvállalkozások adózásában, mint az egykulcsos adó bevezetése a foglalkoztatottak világában. Az adóalap meghatározásához nem szükséges bonyolult eredmény-kimutatás, csupán a bevételek és kiadások nyilvántartása. Ez az adózási forma rendkívül kedvező a növekvő vállalkozások számára, mivel a vállalkozás fejlesztése érdekében visszaforgatott jövedelem csökkenti az adóalapot. A megoldás egyúttal lehetőséget teremt egyes, a legkisebb vállalkozások esetében szükségtelen absztrakciók megszüntetésére – így a vállalkozásból származó tőke- és a munkajövedelmek mesterséges elkülönítésének, illetve a nyereség és az osztalék elkülönült adóztatásának megszüntetésére is.

A pénzforgalmi nyereségadózást a 2006/112/EK irányelv adta keretek között és meghatározott adóalanyi körben szükségesnek látjuk kiegészíteni pénzforgalmi áfa elszámolással, amely lehetővé teszi a termék értékesítője vagy a szolgáltatás nyújtója számára, hogy az áfát akkor fizesse meg az adóhatóságnak, amikor a termék vagy szolgáltatás ellenértékét megkapja, és amely alapján az adólevonási jog is megfizettséghez kötött (lásd még III.3. Lánctartozások fejezet).

III.6. Iparfejlesztés

Egyes ágazatok a hagyományokra, adottságokra és kívánatos jövőképre alapozva a magyar ipar kitörési pontjai lehetnek, ám ehhez célorientált, tudatos iparstratégiai tervezésre van szükség.

Szakágazati iparstratégiák

A szakágazati iparstratégiák a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottság növelése, az iparágak egyes problémáira azonnali megoldások, lehetőségek felvázolásának céljával készülnek.

Az ágazati szereplők által a stratégiaalkotás során megfogalmazott javaslatokból a logisztikára, az elektronikára és a járműiparra kidolgozott előterjesztések elfogadásával biztosítható az érintett ágazatok versenyképességének fejlesztése. A logisztika iparág kapcsán azonnali döntések szükségesek a vámkezelési gyakorlat megváltoztatására irányuló 0-24 nyitva tartó „virtuális vámudvarok” alapításával, Ro-La szállítmányozási forma adminisztratív úton történő preferálásával és az EU-nál szigorúbb hazai raktározási szabályozás újragondolásával.

A jármű és az elektronikai ipar fejlesztése szorosan összekapcsolódik. A magyar innovációk gyakorlati megvalósításának elősegítése, valamint az elektromos meghajtású járművek tervezésével, gyártásával foglalkozó hazai vállalatok számára létrehozott inkubátor parkkal kapcsolatos megvalósíthatósági tervezés szintén kiemelt fontosságú. Az intézkedés végrehajtásának határideje 2012. szeptember 30.

Versenyképességi Szerződés Program

A kidolgozás alatt álló versenyképességi szerződés konstrukciójának célja kettős. Egyfelől cél az, hogy a helyi összefogások és együttműködések kialakítása révén a helyi vállalkozások versenyképessége és a vállalkozási környezet is javuljon, valamint a vállalkozás feltételei jobbá váljanak. Másfelől a vállal-

kozások igazgatással való kapcsolatainak javítását, a bizalom erősítését is célul tűzi ki a szerződés. A Versenyképességi Szerződés Programba bekapcsolódó vállalkozások számára a kormány a kölcsönös bizalomra épülő életszerű előírásokat, az együttműködő vállalkozások igényeihez jobban igazodó helyi lehetőségeket biztosít. Az együttműködés keretében megteremtett támogató környezet a vállalkozásokat abban segíti, hogy a helyi összefogásban rejlő lehetőségeket kihasználva versenyképesebbé váljanak: magasabb hozzáadott értéket állítsanak elő, több embernek adjanak munkát, sikerebben őrizték meg és bővítsék piacukat, újítsák meg termékeiket, technológiáikat.

A Szerződés hozzájárul ahhoz, hogy a vállalkozások és a kormány viszonyát a következő tényezők határozzák meg:

- életszerűbb, gyorsabb hatósági eljárások;
- tisztességes működést támogató igazgatási környezet;
- gazdasági szereplők felelősség- és szerepvállalása a gazdaságtámogató közfeladatokban;
- a vállalkozások fejlődési elképzeléséhez és lehetőségeihez illeszkedő, a helyi viszonyokhoz igazodó gazdaságfejlesztés.

Mindezek megerősítik a formális együttműködéshez és a hosszú távú elképzelések megvalósításához szükséges bizalmat a vállalkozások között, illetve a gazdasági szereplők és az igazgatás szereplői között.

Az eddigi előkészítő munkák során a versenyképességi szerződés elemeinek kialakítása nyolc területen kezdődött meg. Ezek: 1) Munkaerőpiac, képzés 2) Szabályozási, adminisztratív környezet 3) Tőkéhez jutás 4) Fejlesztési források 5) Az együttműködés intézményi keretei 6) Innováció 7) Adózás 8) Turizmus.

Ágazati Versenyképességi Szerződések megkötése

A központi éshelyi kormányzattal megkötött Ágazati Versenyképességi Szerződés célja egyrészt az azonos ágazathoz kapcsolódó vállalkozások versenyképességének javítása, az ágazati összefogások, együttműködések kialakítása és a vállalkozási környezet javítása révén. Emellett a vállalkozások igazgatással való kapcsolatainak javítását, a bizalom erősítését is célul tűzi ki a Szerződés.

A Befektetői Tanács a Kormány delegáltjaival közösen hat szakágazatra vonatkozó középtávú stratégia elkészítését tűzte ki célul. A stratégiaalkotás eredményes lezárását követően szakágazat képviselői által megfogalmazott igényeknek megfelelően már 2012-ben lehetőség nyílik Ágazati Versenyképességi szerződések megkötésére.

III.7. Külgazdasági Stratégia

A külgazdaság fő feladata, hogy hozzájáruljon Magyarország növekedési, foglalkoztatási és egyensúlyi céljainak eléréséhez, azaz

- a munkahely-teremtéshez,
- a külső egyensúly további javításához,
- a külső adósság terhek csökkentéséhez,
- a finanszírozási biztonság erősítéséhez,

- a hazai tulajdonú kis- és középvállalatok megerősítéséhez és fejlesztéséhez, valamint
- a magyar gazdaság és a szomszédos országok határon átnyúló együttműködésének (mint nemzetpolitikai célkitűzés) fejlesztéséhez;
- általában a magyar gazdaság versenyképességének növekedéséhez.

A kivitel szerkezetének földrajzi diverzifikálása

A külgazdasággal szemben támasztott nemzetgazdasági követelmények teljesüléséhez szükséges, hogy egyes fontosabb külgazdasági mutatók – export, ezen belül a kis- és középvállalatok által lebonyolított export, a Magyarországra évente beáramló külföldi működőtőke, valamint a magyar vállalatok külföldi befektetései volumene – egy évtized alatt megduplázódjanak. Fentiek elérése érdekében elő kell segíteni a magyar gazdaság exportteljesítményének növekedését, a kivitel diverzifikációját mind földrajzi, mind termékszerkezeti értelemben.

A hagyományos, elsősorban nyugat-európai országokhoz, továbbá az Európai Unió új tagországaihoz fűződő gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok megőrzése és további fejlesztése mellett fokozott erőfeszítéseket kell tenni egyes, nagyobb piaci kereslettel rendelkező országoknak a kivitelben elért részesedése növelésére, s ennek érdekében az oda irányuló export átlagon felüli bővítésére. A földrajzi diverzifikáció kiemelt viszonylatai a gyors fejlődési ütemet produkáló keleti államok (Kína, India, Oroszország). Az export viszonylati diverzifikációja érdekében

- fokozni kell a gazdaságdiplomácia viszonylati aktivitását,
- meg kell erősíteni a külgazdasági szakdiplomata hálózatát, indokolt esetben rugalmas változtatni, valamint
- ki kell alakítani az állami részleges tulajdonával működő külkereskedelmi vállalatokat (kereskedőházakat), minél gyorsabban ki kell építeni a hazai és külföldi hálózatokat, fel kell tárni a hazai termelői háttérrel és bevonni az exportba, illetve az egyes viszonylatokban fel kell tárni a szervezeti tevékenység jogi feltételeit, és fel kell építeni a megfelelő külföldi értékesítési szervezeteket, illetve meg kell kezdeni azok értékesítési és piackutatási tevékenységét. A kereskedőház integrátor jellegű szervezet, amelynek létrehozása a hazai kis- és középvállalatok külpiaconra jutásának segítségét célozza, a forráshiánnyal, piaci- és idegen nyelvi ismeretek hiányával, hiányos külkereskedelmi tapasztalatokkal rendelkező termelők áruit felvásárolva és/vagy bizományosként értékesítve a magyar gazdaság szempontjából kedvező értékesítési perspektívákkal kecsegtető célpiacon.

A magyar-országi és a magyar-kínai kormánybiztosi teendőket ellátásával 2012. január 1-jével a nemzetgazdasági minisztert bízták meg, s ennek megfelelően folyamatban van kapcsolati rendszerünk újradinamizálása a magyar export és a magyarországi tőkebefektetések fokozása érdekében.

A kivitel szerkezetének termékszerkezeti diverzifikáció

A Külgazdasági Stratégia célul tűzte – a földrajzi diverzifikáció mellett – a termékdivezifikáció növelését is. Ennek elérése érdekében, a külgazdaság-fejlesztés ágazati fókuszai az Új Széchenyi Terv kiemelt gazdaságfejlesztési irányvaival összhangban a következő területekre összpontosulnak, pótlólagos felvevőpiacot keresve és megteremtve a fejlesztések által létrejövő többlet kínálatnak: egészségipar/gyógyszeripar, mezőgazdaság/élelmiszeripar, járműipar, elektronikai ipar, kreatív/innovatív iparágak, zöld iparágak, szolgáltatások.

A termékdiverzifikáció megvalósulását a nemzetgazdasági ágazati stratégiák a közelmúltban elvégzett kidolgozásával és az érdekelt vállalati körrel történő megismertetésével kívánja elérni.

A külföldi befektetők magyarországi beruházásainak ösztönzése

Ösztönözni kell a külföldi befektetők magyarországi beruházásait, mert azok

- kedvező hatást gyakorolnak a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra,
- hozzájárulnak a magyar gazdasági szereplők nemzetközi piaci pozícióinak javításához,
- növelik a költségvetés bevételeit,
- hozzájárulnak a modern technológiák magyarországi importjához és a hazai kis- és középvállalati háttérpar erősödéséhez.

Az ország tőkevonzó képességének javításában meghatározó jelentőségű a kiszámítható, hiteles gazdaságpolitikai környezet, a jobbiztonság, a nemzetközi összehasonlításban alacsony mértékű és stabil adóterhelés, és a gyorsan, átláthatóan működő bürokrácia, mely feltételek megteremtése és karbantartása a kormány elsődleges feladata és felelőssége. A stratégiai gondolkodás jegyében a versenyképesség hosszú távú javítása, és a piaci igényekhez való alkalmazkodás érdekében a kormány átfogó oktatási-képzési reformba kezdett, amelynek során támaszkodni kíván a befektetők igényein és tapasztalatain felül azok együttműködésükre is; e célt szolgálja, hogy a kormány a duális szakképzésbe és a felsőfokú oktatásba a befektetőket is be kívánja vonni.

A beruházási keretfeltételek és eszközrendszer továbbfejlesztésekor fontos feladat a támogatási rendszer újradefiniálása. A támogatások odaítélésekor, a vonatkozó szerződések összeállításakor és megkötésekor az eddigieknél komolyabban figyelembe kell venni a beruházás fizetési mérlegre gyakorolt hatását, illetve nagyobb szerephez kell juttatni a regionális és ágazati szempontokat, a beruházásnak a gazdaság szerkezetére gyakorolt hatását, innovatív jellegét és a foglalkoztatásra gyakorolt hatását, a beszállítói kapcsolatokat, az energiahatékonyságot és az adott beruházások környezetbarát jellegét.

A gazdaságfejlesztési prioritásokkal összhangban előnyt élveznek azok a befektetések, amelyek Magyarország keleti és déli, kiemelten fejlesztendő régiói felé, a feldolgozóipar és a K+F területére irányulnak. Az alkalmazandó eszközök az egyedi kormánydöntéssel megítélt beruházási és foglalkoztatási támogatás, képzési támogatások, fejlesztési adókedvezmények.

A kormány feladata alapvetően kettős: kiterjed

- a már meglévő érdekeltségekkel történő kapcsolati rendszer fejlesztésére, valamint
- az új befektetők megnyerésére.

A kormánynak – a gazdaságpolitika kiszámíthatóságának növelésén túlmenően – fokozott figyelmet kell fordítania a Magyarországon már megtelepedett külföldi befektetések utógondozására („after care”-tevékenység), a velük fenntartott párbeszéd fenntartására és rendszeressé tételére részben közvetlen formában, részben a különböző vállalkozói szervezeteken keresztül.

Mintegy 40 külföldi érdekeltségű, jellemzően feldolgozóipari vállalattal a kormány megkezdte stratégiai együttműködési szándéknyilatkozatok előkészítését és megkötését. A szándéknyilatkozatok többek között a következő témákat érintik:

- a Magyarországon elért nyereség újra-befektetése;
- kutatási-fejlesztési tevékenység Magyarországra hozatala, az innovációs együttműködés bővítése;
- a külföldi érdekeltségű vállalatoknak a magyarországi szakképzésbe történő fokozott bekapcsolódása, valamint
- külföldi beszállítóik Magyarországra vonzása, illetve párhuzamosan a hazai kis- és középvállalatok beszállítóként történő alkalmazása

Új befektetők Magyarországra vonzása érdekében fokozni kell a gazdaságdiplomáciai aktivitást részint magas szintű látogatások („road show”-k), a nemzetgazdasági tárca, a Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA) és a külgazdasági szakdiplomata befektetés-ösztönzési tevékenysége hatékonyságának javítása formájában, beleértve megfelelő információs anyagok kidolgozását és a potenciális partnerek rendelkezésére bocsátását is beleértve.

A kis- és középvállalatok exportjának és beszállítói tevékenységének elősegítése

A Külgazdasági Stratégia alapvető céljai közé tartozik a kis- és közepes méretű vállalkozások nemzetközi aktivitásra történő felkészítése, ezen aktivitás növelése, beleértve mind az exportot, mind – figyelembe véve, hogy az érintett megrendelőknek az általuk megrendelt termékekkel kapcsolatos elvárásaik azonosak az exportra kerülő árukkal szembeni követelményekkel – a Magyarországon megtelepedett nagybefektetők részére történő beszállítások erősítését is. A kis- és középvállalatok szerepének külpiaci erősítésénél számolni kell azzal, hogy egy adott áru kategórián belül közös értékesítési csatornán keresztül csak azonos és garantált minőségű árucikkek adhatóak el. Más jellegű feladatot jelent az egyedi jellegű termékek és szolgáltatások exportjának elősegítése.

A kis- és középvállalatok tevékenységét, exporttevékenységre történő felkészítését segíti elő:

- egy olyan exportakadémia létrehozása, amely új, a külkereskedelmi tevékenységhez fűződő szak- és továbbképzést nyújtana a kis- és középvállalatok számára;
- az „Export házhoz jön” program kidolgozása a kis- és középvállalatok piacképes termékei és szolgáltatásai térségi szintű felmérése, termékeik és tevékenységük állami segítséggel történő segítése egy exporttanácsadói hálózat, illetve az exportértékesítés folyamatában segítséget nyújtó külkereskedelmi gyakornoki hálózat felállításával;
- Export directory(k) elkészítése. Ez egyrészt a magyar exportőrök adatbázisának összeállítása és folyamatos aktualizálása, másrészt egy kiadvány készítése, amely összefoglalja a kkv-k számára igénybe vehető valamennyi, az exportösztönzéshez kapcsolható lehetőséget és szolgáltatást;
- a konzorciális együttműködés elősegítése, amelyen keresztül a kis- és középvállalatok bizonyos tevékenységeket közösen végezhetnek, ill. közösen vehetnek igénybe szolgáltatásokat, így költségeiket csökkenthetik, ill. kedvezőbb értékesítési árakat érhetnek el;
- a klaszteresedés elősegítése, amely további lendületet ad a kkv-knak a külpiacon való megjelenéshez szükséges gazdasági erő és tudás előteremtésével;
- az online külkereskedelmi portál – Export Ablak honlap létrehozása, amely egyszerűbbé teszi a külső piacokon való vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó támogató, szakmai szolgáltatásokról való tudomásszerzést és az azokhoz való hozzáférést.

Kárpát-medencei Gazdasági Övezet megteremtésének eszköze

A befektetés- és exportösztönzés célja, hogy állami eszközök felhasználásával segítse elő a magyar vállalatoknak a Kárpát-medencei célterületekre irányuló üzleti befektetéseit. Fontos célkitűzés, hogy az állami befektetés-ösztönző programok mellett, a magántulajdonban lévő kockázati tőke társaságok és a kereskedelmi bankok is bekapcsolódjanak a programokba. A legfontosabb eszközök ebben a tekintetben a regionális klaszterképződés támogatása, a Kárpát-medencei célterületeken működő, a magyar tulajdonban lévő kis- és középvállalatok, illetve stratégiai jelentőségű (kiemelt) programelemek támogatása, a határ menti infrastruktúra- és közlekedésfejlesztés, a Kárpát-medencei szak- és felnőttképzés támogatása, a szubszidiaritás elvére építve a regionális gazdasági fejlesztési lehetőségek feltérképezésére szolgáló kutatóműhelyek létrehozása, valamint az agrárium területén való együttműködés bővítése a szomszédos országokkal.

A külgazdasági tevékenység intézményrendszerének továbbfejlesztése

A két állami exportfinanszírozó intézmény, a Magyar Export-Import Bank Zrt. (Exim Bank) és Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) tulajdonosi és felügyeleti jogait a kormányzat külgazdaságért felelős minisztere veszi át annak érdekében, hogy azok az érintett vállalkozások számára piacképes, hatékony és az EU versenyjognak és WTO szabályoknak megfelelő pénzügyi konstrukciókat nyújtsanak részben állami, részben EU-s forrásokból.

Ahhoz, hogy a gazdaságdiplomácia hatékonyan elő tudja segíteni a külgazdasági célkitűzéseket, szükség van a kereskedelemfejlesztési intézményrendszer együttműködésének erősítésére. A kereskedelemfejlesztési programok megvalósítása, az eszközeinek működtetése az NGM szakmai irányításával valósul meg, a feladatok operatív végrehajtója a Nemzeti Külgazdasági Hivatal, amely költségvetési szervként, szervezetileg is a kormányzati munka részeként, a korábbiaknál gazdaságosabban, hatékonyabban és eredményesebben tudja feladatát megvalósítani.

Ugyanakkor a stratégia céljainak megvalósításához szükségesek olyan gazdasági szervezetek, mint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) és a kamarai szervezet, a vegyes kamarák, a szakmai szövetségek (különösen a Magyar Külgazdasági Szövetség), a Joint Venture Szövetség eddigieknél fokozottabb bevonása. A külgazdasági tevékenység szerteágazó intézményrendszere, a több szakminisztérium külgazdasági feladat- és hatásköre szükségessé teszi egy tárcaközi bizottság létrehozását, melynek feladata az egyes szakterületek közötti koordináció.

Gazdaságdiplomácia

A magyar külképviseleti rendszer részét képező külgazdasági külképviseleti hálózat szakmai irányítását, a kiküldetésre kerülő külgazdasági szakdiplomáták kiválasztását a NGM közvetlenül végzi, a munkáltatói jogokat a Külügyminisztériummal közösen gyakorolja. A rendszer előnye, hogy integrálja és együttműködésre készíti a külképviseleti rendszer irányításában résztvevő szereplőket, valamint számos országban, ahol a kormányzati ráhatás az üzleti életben jelentős, a nagykövet vezetésével elő tudja mozdítani a magyar cégek piaci megjelenését és a befektetéseket is. Emellett a TÉT-attaséi hálózat működtetése és a tiszteletbeli konzulok hatékony segítsége is jelentősen hozzájárul a hazai vállalkozások külpiazi megjelenésének erősödéséhez. Ahol a szabályok és hagyományok lehetővé teszik, célszerűnek látszik önálló tiszteletbeli gazdasági konzulok kinevezése a nemzetgazdasági miniszter által. Általános és állandó feladatként fogalmazódik meg, hogy a külképviseletek tevékenységében növelni kell a konkrét üzleti és együttműködési kapcsolatok fejlesztésének támogatását.

Emellett kívánatos a kötött segélyhitelek bizonyítottan hatékony piacra juttatási eszközként való alkalmazásának fenntartása, továbbfejlesztése. A nemzetgazdasági tárca a kötött segélyhitelezést folyamatosan gondozza, szükség esetén megteszi a szükséges változtatásokat.

A gazdaságpolitika külgazdasági vonatkozásaiban a fontosabb és időben is prioritást élvező konkrét feladatokat az alábbiakban foglaljuk össze:

- az állami részvételű külkereskedelmi vállalat (kereskedőház) megalakítása mind a hazai anyavállalat, mind a külpiaci bázisok tekintetében;
- az Exim Bank és a Mehib nemzetgazdasági tárca felügyelete alá történő vételével kapcsolatos teendők elvégzése;
- a stratégiai partnerségi együttműködési megállapodásokat szolgáló konzultációk lefolytatása, a partnerségi megállapodások létrehozása és aláírása;
- a külpiaci szervezet korszerűsítésével kapcsolatos teendők elvégzése;
- a kis- és középvállalatok tevékenységét, önálló exporttevékenységre történő felkészítését szolgáló teendők ellátása (exportakadémia létrehozása, „Export házhoz jön” program kidolgozása, „Export directory”-k készítése és folyamatos karbantartása);
- akcióprogramok készítése a legfontosabb európai és Európán kívüli viszonylatokban.

III.8. Otthonteremtés

Az otthonteremtési politika célja, hogy hosszútávon minden család a lakhatását a jövedelmi lehetőségeihez mérten, az igényeinek megfelelő, alacsony rezsiköltségű lakásban tudja megoldani. A lakáshoz jutás esélye, a lakhatás körülményei alapvetően befolyásolják a családok életminőségét, gyermekvállalási kedvét, továbbá a munkához való viszonyát is. Ugyanakkor az új munkahelyek, munkalehetőségek hozzásegítik a családokat az otthonteremtéshez szükséges források előteremtéséhez. Az otthonteremtési program intézkedései hozzájárulnak a pozitív társadalmi jövőkép kialakulásához, a hazai népesedési célkitűzések megvalósulásához, ösztönzik a gyermekvállalást, javítják a munkavállalás feltételeit, növelik a munkaerő mobilitását, és a lakosság életminőségét. A lakásinfrastruktúra kiemelt szerepet játszik a nemzetgazdaság humán erőforrásainak újratermelésében, s így módon a hosszú távú és fenntartható gazdasági növekedés alapjául szolgál. A lakásépítések elsősorban a közvetlen áfa-befizetéseken és a foglalkoztatás közterhein (szja, tb-járulékok), továbbá az építőipari vállalkozások, ingatlanfejlesztők, ingatlanforgalmazók nyereségadóján és iparűzési adóján keresztül befolyásolják az államháztartási bevételeket. A lakástranzakciók után fizetett illeték szintén költségvetési bevételi forrást jelent.

A válság mély nyomot hagyott a lakáspiacon és az építőiparon. A lakásépítési ágazat meggyengülésével jelentős számú munkahely és vállalkozás szűnt meg. A foglalkoztatottakból a gazdasági válság kezdetekor több mint 300 ezer fő dolgozott az építőiparban (a versenyszférában alkalmazottak több mint 10%-a). 2011 IV. negyedévében az építőiparban foglalkoztatottak száma 260 ezer főre olvadt. A visszaesést erősítette az is, hogy 2009-ben a lakástámogatási rendszer lényegében megszüntették.

Új Otthonteremtési Program

Az új Otthonteremtési Program legfőbb célkitűzése, hogy a mielőbbi kilábalás érdekében megállítsa a lakásépítések számának évek óta tartó csökkenését, élénkítse a lakáspiacot, növelje a lakáscélú beruházási kedvet (lakásépítés, -felújítás, -korszerűsítés). Mindezt úgy, hogy ne jelentsen vállalhatatlan kockázatot és terhet a lakosság, valamint a költségvetés számára. Az új Otthonteremtési Program a költségvetés helyzetéből adódóan több lépcsőben, az egyes intézkedések fokozatos bevezetésével valósulhat meg. Az elmúlt két évben több intézkedés már megvalósult.

A Kormány a lakáshoz jutás elősegítése és a korszerű, jó minőségű, energiatakarékos lakásépítések élénkítése érdekében döntött a lakásépítési támogatás bevezetéséről. A támogatás célja az energia-takarékos, élhető, megfelelő komfortérzetet biztosító lakások építésének elősegítése, emellett a gyermekvállalás és a munkavállalás ösztönzése.

Az Otthonteremtési Program másik fontos eleme a családok számára elérhető, megfizethető forint-alapú lakáscélú kölcsönök kínálata. A kamattámogatott kölcsön új lakás vásárlásához vagy építéséhez, használt lakás vásárlásához, valamint lakás korszerűsítéséhez igényelhető. A kamattámogatás elérhetőbbé teszi a forint alapú hiteleket, ezáltal a lakást vásárolni kívánó családok számára kedvezőbb, kevésbé kockázatos kölcsönfeltételeket teremt.

A lakás-előtakarékosság támogatása is kiemelt helyen szerepel az otthonteremtési eszköztárban. Az otthonteremtés támogatása érdekében módosultak a lakás-előtakarékosság szabályai: növekedett a támogatási időszak, kibővült a kedvezményezettek köre, a szerződések összevonhatóvá váltak, emelkedett a lakás-takarékpénztári szabad pénzeszközökből áthidaló kölcsönként adható hitelek aránya. Ennek eredményeképpen nagyobb lakásberuházás is finanszírozható a lakás-előtakarékosságra alapozva.

2012. január 1-jétől a forintalapú lakáscélú kölcsönök esetén megkövetelt minimális önerő 25%-ról 20%-ra csökkent, továbbá lakás bérbeadása esetén a bérbeadásból származó bevételből levonható a magánszemély által más településen bérbevett lakás után ugyanazon évben igazoltan megfizetett bérleti díj összege.

Az új támogatási rendszer bevezetése megtörtént, a legfontosabb feladat a program kibővítésével a folyamatosan felújítás biztosítása. A program eredményes megvalósításában a lakáshitelezésben érdekelt hitelintézményeknek is szerepet kell vállalniuk.

Az Otthonteremtési Program kibővítése, továbbfejlesztése

A 2012 tavaszán hatályban lévő Otthonteremtési Program kibővítését és továbbfejlesztését a Kormány folyamatosan vizsgálja. Az új javaslatok 2012 második félévében a költségvetési források rendelkezésre állásától függően az eddigi támogatási elemek kibővítését, újabakkal való kiegészítését célozzák. Napirenden van a lakásépítési támogatások feltételeinek felülvizsgálata, illetve a támogatásra jogosult lakáshitelek céljainak kiterjesztése.

III.9. Oktatás

Hosszú távon a gazdasági növekedés egyik fő motorja a minőségi humán tőke, ezért a Kormány kitüntetett célja az oktatási rendszer reformja.

A köznevelési rendszer továbbfejlesztése

A köznevelési rendszert azzal a céllal kell újjáépíteni, hogy az minden egyes gyermek számára megadja a valódi lehetőséget és esélyt a lelki – szellemi, testi szempontból egyaránt igényes és építő neveléséhez, oktatásához. Így válnak a „kiművelt emberfők” a gazdasági fejlődés legfőbb motorjává.

A köznevelési feladatok átalakításának sikeres végrehajtásához függetleníteni szükséges az oktatás színvonalát az önkormányzatok anyagi helyzetétől, és az államnak alapvető szerepet kell vállalnia a köznevelésben, ami az esélyegyenlőség javításával párhuzamosan az intézményrendszer ésszerűbb átalakítását is eredményezi.

A köznevelés szakmai tartalmának fejlesztése, célok és irányok

- Az óvodai nevelés kiemelt célja, hogy felkészítsen az iskolai oktatásra való alkalmasságra.
- Az általános iskolában a tanulók sokoldalú alapképzésének biztosítása, hangsúlyozottan figyelemmel az esélyegyenlőségre.
- A középfokú oktatás erősen differenciált.
 - Az iskolarendszerű szakképzésben a képzési idő és a szakmai tartalom újragondolásra kerül, igazodik a munkaerőpiac változásaihoz.
 - A gimnázium kiemelten a felsőfokú oktatásba továbbjutást célzó intézménnyé válik.
 - A tehetség kibontakoztatáshoz a személyközpontú fejlesztést az állam kiemelten kezeli, feltétele, hogy e feladatot vállaló intézmények kiemelkedő eredményt mutassanak fel a tanulók képzésében.

A köznevelési törvény intézkedéseit (pl. 2013-tól a mindennapos testnevelést, az egész napos általános iskolai oktatást, a 2014-től kötelező óvodáztatást) úgy kell bevezetni, hogy az többletlétszám igénytel ne járjon, ezért elengedhetetlen további oktatás-szervezési intézkedések megtétele.

A köznevelési feladatok jövőbeni feladatmegosztásának struktúrája

- Az állam – az óvoda kivételével – átveszi a köznevelési intézmények szakmai feladatellátását. Az ágazati miniszter a felelős a szakmai feladatok (alapfeladatok) ellátásához szükséges pedagógusok és a pedagógusok munkáját segítő foglalkoztatásáért, a pedagógiai munkához szükséges taneszközök, anyagok biztosításáért, az ezekhez kapcsolódó bérek és dologi kiadások kifizetéséért, és a mindezekhez szükséges források megteremtéséért. Az óvodai ellátás továbbra is a települési önkormányzat feladata marad, ebben az esetben az állam csak a szakmai feladatok ellátásához szükséges pedagógusok és az őket segítő foglalkoztatásáért valamint az ehhez kapcsolódó bérek kifizetéséért illetve a szükséges források biztosításáért felelős. A pedagógusok a Nemzeti Pedagógus Kar tagjaivá válnak.
- A települési önkormányzat felel a köznevelési intézmény infrastruktúrájának működtetéséért, a köznevelést szolgáló intézmények biztonságos üzemeltetéséért, a gyermek étkezteté-

sért és mindezekkel járó kifizetésekért. Az ehhez szükséges személyzet önkormányzati alkalmazott. A köznevelés biztosítását szolgáló ingó és ingatlan vagyon önkormányzati tulajdonban marad, így a vagyonnal kapcsolatos felújítási és felhalmozási kiadások is önkormányzati kiadások maradnak. A települési önkormányzat az üzemeltetés megszervezésére, biztosítására létrehozott intézménye, vagy hivatalán belül létrehozott intézményegysége, vagy ezzel megbízott alkalmazottja végzi az üzemeltetési kiadások tervezésével, a gazdálkodással, beszámolóval összefüggő feladatokat.

- A gyermek, tanulói étkeztetés biztosítása szociális alapfeladat. Megszervezése, finanszírozása a települési önkormányzat kötelező feladata, amelyhez az állam támogatást biztosít. Az abban résztvevők térítési díjat fizetnek. A szociálisan rászorult gyermekek étkeztetéséhez az állam külön is hozzájárul.

A létrejövő „vegyes fenntartású” iskola eddig ismeretlen volt a magyar államháztartási szabályozásban. Pontos kimunkálendő a fenntartói, működtetői jogosítványok feltétel-rendszere, hiszen így garantálható az iskola mindennapos tevékenységének zavartalansága. Meg kell határozni az állam nevében eljáró szervezetek, illetve az önkormányzatok jogosítványait, a két fél közötti egyeztetési mechanizmust.

A köznevelési szerződés speciális esete a „hozzászereződés” intézménye. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy az önkormányzat oktatás-szervezési döntéseket hozzon. Ennek megfelelően az önkormányzat akkor kapcsolódhat be ezekbe a döntésekbe, ha az államilag garantált és fizetett oktatási ellátási színvonalat meghaladó többletszolgáltatásokat igényel, valamint a többletszolgáltatás árát meg tudja fizetni. Ha pedagógust, vagy szakmai személyzetet kíván alkalmazni pl. emelt szintű nyelv, informatika, vagy más szaktárgy oktatásához, műszaki-szakmai háttér javításához, az önkormányzat foglalkoztathatja saját alkalmazottként, saját költségvetése terhére.

A köznevelés ágazati irányítása

A köznevelési intézmények szakmai feladatainak fenntartói jogait 2013. január 1-jétől a szakminiszter irányítása alatt álló országos intézményfenntartó központ, illetve az ehhez kapcsolódó megyei és járási (tankerületi) intézményfenntartói hálózaton keresztül gyakorolja.

A megyei szint szerepe:

- a szakképzés új rendszerben történő szakmai irányítása, figyelemmel az ebben részt vevő intézmények méretére, valamint térségi szintű felvevőkörére,
- a szakszolgáltatások és pedagógiai-szakmai szolgáltatások biztosítása.

A járási hivatalok (tankerületek) feladatai:

- az intézményrendszer szakmai (személyi és dologi) kiadásainak tervezése, a beszerzési igények felmérése, a beszerzések összehangolt (járási szintű) lebonyolítása, intézményenként elkülönített könyvelése,
- közreműködés humán-erőforrás tervezési feladatokban,
- létszám és bérnyilvántartások vezetése, a bérfeladások továbbítása a kincstári kifizetőhelynek,
- a számviteli nyilvántartások vezetése, az államháztartási információszolgáltatáshoz kapcsolódó feladatok ellátása.

A szükséges pénzügyi források és a köznevelési intézmények költségvetése

A köznevelés rendszerének előzőek szerinti átalakításához költségvetési szempontból szükséges a jelenleg hatályos közoktatási törvény oktatás-szervezési megoldásaihoz kapcsolódó egyes források átkonvertálása a helyi önkormányzatoktól az államhoz.

- A szakmai feladatok ellátásához (óvodák esetében csak a pedagógusok és segítők béréhez) a helyi önkormányzatokat megillető állami támogatásoknak és hozzájárulásoknak továbbá egyes átengedett bevételek egy részének (gépjárműadó, személyi jövedelemadó) valamint a helyi iparűzési adó egy részének állami hatáskörben történő felhasználása szükséges.
- Az intézményrendszer üzemeltetéséhez továbbá a gyermek étkeztetéshez kapcsolódó feladatok ellátásához (óvodák esetében a szakmai feladatkörbe tartozó dologi kiadásokhoz is), – mivel ezek önkormányzatnál maradó tevékenységek – alapvetően az önkormányzatok költségvetéséből kell biztosítani a fedezetet. Tekintettel azonban az önkormányzatok rendelkezésre álló források nagyfokú egyenlőtlenségének, szükséges egyes önkormányzati sajátos bevételek (jellemzően a helyi iparűzési adó meghatározott hányada) felhasználásával egy ilyen célú újraelosztás egy rugalmas, a települések pénzügyi potenciáját figyelembe vevő forrásszabályozás keretében.

Az üzemeltetési kiadások jelentős részét kitevő közüzemi szolgáltatásokhoz (víz-csatorna, gáz, villany, távhő, vegyes fűtési rendszerekhez) indokolt leginkább a központi támogatás. Ehhez szükséges az adott műszaki mennyiségi egységre fogyasztási átlagok meghatározása.

Emellett sor kerül az állagmegóváshoz, karbantartáshoz szükséges kiadások fedezése érdekében egy amortizációs hozzájárulási elem bevezetésére, amely egyrészt korábbi finanszírozási hiányt pótol, másrészt így az ingatlanok állagmegtartása elvárható az önkormányzatoktól.

A felújítási kiadásokhoz egyedi támogatás vehető igénybe az önkormányzati saját források kiegészítéséhez.

A köznevelési intézmények költségvetése így a következőképpen alakul:

- A szakmai feladatok tekintetében az ágazati minisztérium költségvetése – járasonként külön megjelenítve vagy összesítve egy soron – tartalmazza az állam által ellátott feladatok kiadásait és bevételeit.
- Az üzemeltetési feladatok tekintetében a felmerülő kiadásokat-bevételeket az önkormányzat költségvetése – a vagyon működtetés részeként, de azon belül elkülönítve – tartalmazza. A nem szakmai foglalkoztatottak az önkormányzat alkalmazottai.

A tervezést több intézmény esetén intézményenként végzik el, az állami intézmények központi költségvetési tervezési szerkezetének és aggregátumának megfelelően. A gazdálkodás során a számviteli nyilvántartásokat is e szerint elkülönítetten fogják vezetni, és a zárszámadásban a teljesítések kimutatása szintén az előzőekhez igazodik.

A köznevelési rendszer átalakításával a települési önkormányzatok pénzügyi pozíciója erősen módosul, ezért a pénzügyi szabályozáshoz új típusú jövedelemkiegyenlítési rendszernek kell kapcsolódnia.

Felsőoktatás

A felsőoktatás strukturális átalakítását a 2011 decemberében elfogadott a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény alapozza meg. Az átalakítás fő céljai: az ágazat versenyképességének

javítása, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek érvényesítése, a természettudományos és műszaki, informatikai képzések preferálása, a képzési szerkezet javítása, a képzésekre fordított társadalmi költségek megtérülésének biztosítása.

A Széll Kálmán Terv a felsőoktatás támogatásában a 2012-re érvényesített és a 2013-ra tervezett további szűkítésével párhuzamosan és a fenti célok eléréséhez az átgondolt és tervszerű döntések szükségességét, az állam szerepének újragondolását, adott kérdésekben erősítését fogalmazza meg. A Kormány kiemelt figyelmet fordít az állam által támogatott helyek számának és összetételének a gazdaság igényeinek függvényében történő megállapítására: az összlétszám szűkítésével (pl. egyes szakokon a túlzott mértékű „diplomás munkanélküliség” csökkentése érdekében), valamint az intézményi keretek meghatározásával (megrendelői szerepkörét érvényesítve). A 2012/2013 tanévre a felvehető állami ösztöndíjas létszámkeretet a Kormány a 2011. évi 53 450 főről 34 087 főre szűkítette, bevezetésre került a részösztöndíjas létszámkeret 15 500 fővel (a preferált, egyúttal jó munkaerőpiaci lehetőségeket biztosító képzési területeken 50%-os támogatási aránnyal), további hallgatók pedig a képzés költségeinek teljes megtérítésével vehetnek részt képzésben. E döntés keretében egyúttal sor került a képzési szerkezet belső összetételének – a természettudományos és műszaki, informatikai képzések nagyobb arányát biztosító – átalakítására is.

Jelentős változás várható a finanszírozás módja, kedvezményezettjei, jogcímei és egyéb paraméterei (pl. normatív támogatás) tekintetében, mely révén az állami támogatások az állami feladatellátás biztonságát szolgálják. A finanszírozás szempontjából 2012 átmeneti év (támogatási szempontból a régi normatív modellt követi, a hallgatói státuszok azonban már az új törvény szerinti); a 2013-tól működő új finanszírozási modell kidolgozása folyamatban van. Finanszírozási eszközök segítik majd várhatóan az állami szerepvállalás mértékének korlátok közé szorítását, valamint az intézményrendszer méretének optimalizálását, hatékonyságának, eredményességének javítását is.

Ez utóbbi célokat szolgálja a 1355/2011. (X. 21.) Korm. határozat, mely az állami felsőoktatási intézményrendszer felülvizsgálatát írja elő feladatul. A feladat alapjául a felsőoktatási intézmények által 2012. június 30-ig elkészítendő intézményfejlesztési tervek szolgálnak.

III.10. Egészségügy

Magyarország társadalmi és gazdasági felzárkózása az Európai Unió fejlett államaihoz elképzelhetően a lakosság jó egészsége nélkül. Ehhez biztosítani kell az egészség előfeltételeit, hatékony egészségfejlesztést, egészségvédelmet, valamint a megfelelő egészségügyi ellátórendszert. Ennek megvalósítása érdekében Magyarország egy olyan egészségügyi ellátórendszer kialakítására törekszik, amelynek jó minőségű szolgáltatásaihoz, betegségétől és anyagi helyzetétől függetlenül, egyforma eséllyel fér hozzá az ország valamennyi lakója. Cél, hogy csökkenjenek az ellátórendszer területi egyenlőtlenségei, javuljon az ellátásokhoz való hozzáférés és az ellátórendszer hatékonysága.

A 1226/2011. (VI. 30.) Korm. határozat tartalmazza a gyógyszer-támogatási rendszer átalakítását a Széll Kálmán Tervnek megfelelően. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer-és gyógyászati segédeszközellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. XCVIII. törvény 2011. júliusi módosítása, valamint az intézkedéseket megalapozó rendeletek, hogy a gyógyszerkasszájánál tervezett megtakarítás elérhető legyen.

A Semmelweis Terv

Az egészségügyi ellátás újjászervezésének alapelveit és a megvalósítás irányait a Semmelweis Terv rögzíti. A Semmelweis Tervben foglaltak megvalósítása érdekében a Kormány a 1208/2011. (VI.28.) határozatában rendelkezett az ezzel összefüggő feladatokról, azok ütemezéséről és felelőseiről. A feladatok végrehajtása párhuzamosan folyt az új önkormányzati törvény kidolgozásával, az állami és az önkormányzati feladatok újrastrukturálásával, az államnak az egészségügy területén is megvalósítani kívánt, fokozottabb szerepvállalásával.

Az egészségügyi rendszer átalakítása érdekében megtett kormányzati lépések az alábbi feladatok végrehajtását jelentik:

Állami egészségügyi szervezési intézményrendszer kialakítása

A Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet és a Térségi Egészségügyi Központok létrehozásával megtörtént.

Állami tulajdonú intézményrendszer kialakítása

2012. január 1-jével megtörtént a Fővárosi Önkormányzat, a megyei önkormányzatok, illetve az Esztergom Város Önkormányzatának fenntartásában lévő fekvőbeteg- és járóbeteg-ellátó egészségügyi intézmények állami tulajdonba vétele, illetve megtörtént a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium irányítása alatt álló MÁV Kórház Szolnok és a Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium irányítási jogának a NEFMI részéről történő átvétele is. A városi önkormányzatok fenntartásában működő fekvőbeteg-ellátó intézmények átvétele idén esedékes, a városi fenntartásban működő járóbeteg-ellátó intézmények 2013. január 1-jével kerülnek állami tulajdonba.

Progresszivitási szintek, szakmakódrendszer kidolgozása

A feladat végrehajtása döntő részben megtörtént: cél, hogy a speciális erőforrásokat igénylő szakterületeket centralizált módon, míg a beteg-közeli ellátások (pl. egynapos ellátás, járóbeteg-ellátás, házi betegápolás) decentralizáltan szerveződjenek.

A Budapesti Sürgősségi Központok kialakítása, az Országos Pszichiátriai és Addiktológia Központ, az Országos Betegjogi és Dokumentációs Központ létrehozása, valamint a sport-egészségügyi ellátórendszer újjászervezése

Népegészségügyi szűrések

A Pilot jellegű szűrőprogramok (védőnői méhnyak szűrési, illetve vastagbélszűrési programok) országos kiterjesztésének támogatása a TÁMOP 6.1.3/A projekt keretében fog megvalósulni;

Kórházi gyógyszer- és orvostechnikai eszköz beszerzésének összehangolása

A cél egy új, központosított rendszermodell kifejlesztésével, a kórházi beszerzések összehangolásával egy hatékonyabb és országos szinten transzparens rendszer létrehozása, amelyben a beszerzés nagy mennyiségére és a valódi verseny megteremtésére tekintettel jelentős megtakarítások érhetőek el.

A Semmelweis Terv mindezek mellett számos egyéb területen is megfogalmaz beavatkozási irányokat, kívánatos intézkedéseket. Ezek között vannak olyanok, amelyeket már végrehajtásra kerültek, vagy a végrehajtottak. Így pl. nyilvános helyen a dohányzás tilalmának szigorítása; az országos egészségmonitorozási és kapacitástérkép adatbázis- és alkalmazás megvalósítása a szükséglet alapú tervezés megalapozásához, várólista csökkentése a kardiológiában és az ortopédiában.

III.11. Gyógyszertámogatás

A gyógyszerkasszánál tervezett megtakarítás érdekében 2011. július elsejétől életbe lépett intézkedések a következők:

Bevételt érintő intézkedések

A gyógyszergyártó cégek 12%-os befizetési kötelezettsége mértékének 20%-ra történő emelése; az orvoslátogatói díj mértékének emelése (5 millió forintról 10 millió forintra); támogatásvolumen szerződések újrakötése

Kiadást érintő intézkedések

Generikus program, preferált referencia ársáv rendszer, generikus ösztönzés; Lejáró szabadalmak; első generikum térnyerése; egyes terápiás területek felülvizsgálata; kombinációs készítmények, valamint koleszterinszint csökkentők támogatásának felülvizsgálata.

A 2012. évi intézkedések a következők:

Terápiás eredményesség alapú finanszírozás

A nagyértékű terápiák esetében az állam/biztosító nem a klinikai vizsgálatokban elért, hanem az adott betegcsoport esetében a valós hazai körülmények között bizonyított eredmények alapján biztosít támogatást, illetve ennek elmaradása esetén visszafizetéssel kompenzálja őt a gyógyszergyártó cég.

Közgyógyellátás

A változtatás bevezetése után már csak az egészségbiztosító által preferált referencia termékek lesznek közgyógyellátási igazolványra kiadhatóak ott, ahol a fixcsoportba rendezés lehetséges.

Biohasznó támogatási rend

A kémiai szerek esetében a generikumok úgy kínálnak az originális szerekkel terápiásan egyenértékű alternatívát, hogy megfelelő körültekintéssel az egyes márkanevű termékek közötti csere is lehetséges. Viszont a biotechnológiai úton előállított, fehérjealapú készítmények esetében még a klinikai vizsgálatokkal alátámasztott terápiás egyenértékűség mellett sem ilyen egyszerű a helyzet. E termék-körben a fehérjék farmakológiai-immunológiai sajátosságai, térszerkezetbeli eltérései miatt a gyógyszerek közötti váltás — az orvostudomány jelenlegi állása szerint — kockázatokat hordozhat, ezért nem javasolt a kémiai szerekkel azonos támogatási technikák alkalmazása. Mindezek mellett is szükség van azonban a biohasznó készítmények kedvező árának kihasználására, mely jelentős megtakarításokat hordoz. Ezekhez kell alakítani a támogatási technikákat.

Beteg-együttműködés javítása

A változtatás szerint bizonyos betegcsoportokban a nem együttműködő betegek kapjanak alacsonyabb támogatási kulcsot, mivel esetükben az életmódváltás meg nem lépésével a szedett gyógyszer hatékonysága elmarad a várttól.

Átsorolás (a finanszírozási mód megváltoztatása)

Azon elv mentén, hogy a finanszírozás is ott történjen, ahol a felhasználás, szükséges néhány termék átcsoportosítása kórházi finanszírozásba. A cél az, hogy e gyógyszerek a felhasználási helyükön finanszírozódjanak, így egyes nagyértékű (pl. onkológiai) készítmények kórházakon keresztül, nyomon követett eljárásrend szerinti (betegregiszter), hatékony állami beszerzéssel történő finanszírozása jelentős megtakarításokat eredményezhet.

Egyedi méltányosság átalakítása

A ritka betegségek körében olyan átláthatóbb döntéshozatalon alapuló feltételrendszer kialakítása szükséges, amely lehetőséget ad negatív döntések esetén is az érintettek gyógyszerhez való hozzájutására (pl. részben közalapítványi, adakozással is támogatott formába terelve a most is ismert egyéni „gyűjtőakciókat”).

Preferált referencia ársáv-rendszer további hatékonyság-javítása

A betegek tájékoztatását, a térítési díj növekedése elleni védelmet biztosítja, ha a gyógyszerész a hatóanyag alapú fix csoportba tartozó gyógyszer esetében köteles dokumentált módon tájékoztatni a beteget a referencia gyógyszer, illetve a preferált referencia ársávú gyógyszer térítési díjáról. Ezt a beteg részére nyomtatott bizonylaton a patikai szoftvernek biztosítania kell. Szükséges annak egyértelmű meghatározása, hogy a fixitási eljárás során a preferált referencia ársáv-képzés alatt tett árajánlatok nem vonhatóak vissza, illetve hogy a delistázódott termék fél éven belül nem fogadható be újra kivéve, ha a benyújtott új ár a kialakult referencia árnál jelentősen alacsonyabb.

Takarékos gyógyszerfelhasználást biztosító szabályozási elemek

Javasolt, hogy háromhavi mennyiség rendelése esetén a gyógyszerterápiában a beteg egyszerre csak egy havi gyógyszer mennyiséget válthasson. Így a terápia 3 hónap alatti abbamaradása esetén előálló fölösleges támogatási áramlás, pazarlás megszüntethető. További megtakarítási lehetőséget jelent az egy receptre kiadható havi gyógyszeradag esetében a 30 naphoz legközelebb álló kiszárazási gyógyszer kiadásának előírása. Egyes nagy értékű, járóbeteg-ellátásban használt gyógyszerek esetében kötelező a rendelő orvosnak a speciális vényíró szoftver használata és a kiemelt vagy emelt tá-

mogatással történő gyógyszer felírásához meghatározott paraméterek rögzítése. Ez alapot szolgálhat a betegségregiszterek építéséhez és az eredményesség alapú finanszírozás megvalósításához. A takarékos gyógyszerfelhasználást elősegítése érdekében a beteg egyes drágább gyári gyógyszerek helyett egyéni igényeinek megfelelő terápiát kap magisztrális gyógyszer formájában (pl. szemészet).

A támogatáspolitikai hatékonyságát tovább javító, a 2013. évet érintő hosszú távú intézkedések a következők lehetnek:

Új terápiás felülvizsgálati rend

A terápiás hatékonyság folyamatos felülvizsgálatával szükséges a kiemelt és emelt, valamint normatív támogatással történő gyógyszerrendelés folyamatos hatékonyságalapú felülvizsgálata, illetve a nem hatékony terápiák kizárása.

Eredményesség alapú betegségregiszterek

A gyógyszerek befogadásának előfeltétele betegségregiszter felállítása, vagy a készítmény hozzákapcsolása egy kórképhez tartozó regiszterhez mindazon újonnan támogatásba kerülő gyógyszerkészítmények esetében, illetve meghatározott átmeneti időt követően már támogatott gyógyszerkészítmények kapcsán, melyeknél meghatározott eredményesség alapú paraméter megállapítható.

Az e-recept bevezetése

Az e-recept lehetővé teszi a szigorúbb ellenőrzést, így az előírásoknak való megfelelést, a duplikált gyógyszerelés, illetve a több gyógyszer szedése esetén jelentkező megsokszorozott mellékhatások kiszűrését.

A fekvő- és járóbeteg gyógyszerellátás harmonizálása

A kórházak állami kézbe kerülésével lehetőség nyílik a fekvő- és járóbeteg-ellátás gyógyszerfelhasználás makroszintű összhangjának megteremtésére (interface management).

Sávós befizetési rendszer átalakítása

A gyógyszerkassza betartása érdekében felmerülhet a gyógyszergyártói sávós befizetési rend felülvizsgálata.

IV. RÉSZ - MAGYARORSZÁG KONVERGENCIA PROGRAMJA 2012-2015

ELŐSZÓ A KONVERGENCIA PROGRAMHOZ

A 2011 első félévében a magyar EU-elnökség alatt újtára indított Európai Szemeszter keretében a tagállamok minden évben legkésőbb április végéig elkészítik és benyújtják az Európai Bizottság és a Tanács részére a stabilitási vagy konvergencia programjaikat és a nemzeti reformprogramjukat.

Az Európai Szemeszter bevezetésével az uniós szintű gazdaságpolitikai koordináció ex-ante jelleget öltött. Ez keretrendszer biztosít a makrogazdasági kilátásokról és költségvetési tervekről szóló tagállami stabilitási és konvergencia programok, valamint az Európa 2020 Stratégia célkitűzései felé tett lépéseket összefoglaló nemzeti reformprogramok összehangolására. Így a programok egymással konzisztensen, ugyanazon makrogazdasági és fiskális pályán, valamint strukturális intézkedéseken alapulnak, mindamellett, hogy a programok eltérő fókusza miatt az esetleges átfedéseket is el lehet kerülni.

Magyarország 2012. évi konvergencia programja teljes mértékben figyelembe veszi az Európai Tanács márciusi ülésén elfogadott, a makrogazdasági és a költségvetési politikák Európai Szemeszter keretében érvényesítendő prioritásaira vonatkozó iránymutatásokat. Emellett – összhangban a Gazdasági és Pénzügyminiszterek Tanácsa (Ecofin) által március 13-án elfogadott, a túlzott hiány eljárás keretében Magyarországhoz intézett ajánlással – a konvergencia program külön fejezetben bemutatja azokat a kormányzati intézkedéseket, amelyek a hivatkozott tanácsi ajánlás teljesítését alátámasztják.

A Kormány mindezen tényezőket figyelembe véve elfogadta a 2012. évi konvergencia programot, valamint ezzel egy időben a 2012. évi nemzeti reform programot. A konvergencia program részletesen bemutatja a középtávú makrogazdasági, valamint költségvetési és adósságpályát és az azokat megalapozó intézkedéseket. A nemzeti reform program az Európa 2020 Stratégia keretében vállalt célkitűzések elérése érdekében tett és tervezett intézkedések részletes bemutatását tartalmazza.

IV.1. GAZDASÁGPOLITIKAI CÉLOK

A Széll Kálmán Terven alapuló 2011. áprilisi konvergencia programban a Kormány a magyar gazdaság örökölt strukturális problémáinak megoldását tűzte ki célul. A konvergencia programban bemutatandó célkitűzések szempontjából a legfontosabb gazdaságpolitikai prioritások az alábbiak voltak:

- az államadósság GDP-hez viszonyított arányában az előző időszakból örökölt, tartósan emelkedő trend visszafordítása,
- az ország külső sérülékenységében és a lakosság törlesztési terheiben legfontosabb szerepet játszó, a korábbi időszakban folyamatosan emelkedő devizahitel-állomány kezelése,
- a gazdasági növekedési potenciál, ezen belül kiemelten a munkaerő-piaci aktivitás (foglalkoztatás) krónikusan alacsony szintjének érdemi növelése.

Az elmúlt egy évben jelentős előrelépés történt mindhárom területen.

A 2011 márciusában meghirdetett Széll Kálmán Terv olyan strukturális, a költségvetés kiadási oldalát érintő intézkedések bevezetését irányozta elő, amelyek egyrészt már középtávon kimutatható növekedési többletet fognak eredményezni, másrészt 2012-től kezdődően érdemben hozzájárulnak az államháztartási hiány fenntartható módon történő csökkentéséhez.

A Széll Kálmán Terv az alábbi kiadási területeken irányzott elő átfogó reformokat: foglalkoztatás és munkaerőpiac, nyugdíjrendszer, közösségi közlekedés, felsőoktatás, gyógyszerkassza és az állami és önkormányzati finanszírozás.

A program sikerét mind kedvező piaci fogadtatása, mind az eddigi eredményei igazolják.

A költségvetési folyamatokban 2011-ben trendforduló következett be: az EU-csatlakozás óta először a költségvetési egyenleg teljesítette a maastrichti hiánykritériumot. 2011-ben az EDP-egyenleg GDP arányosan 4,3%-os többletet mutatott, a jóváhagyott költségvetésben nem szereplő, évközi egyszeri, előre nem tervezett tételek nélkül számított hiány pedig az eredetileg tervezettnél alacsonyabb, 2,43% volt. A 2012. évi konvergencia programban a Kormány megerősíti a tavalyi konvergencia program hiánypályáját: a GDP-arányos hiánycél 2012-ben továbbra is 2,5%, 2013-ban 2,2%, 2014-ben 1,9% és 2015-ben 1,5%.

A nyugdíjrendszer átalakításából származó egyszeri bevételek túlnyomó részének az államadósság csökkentésére fordításával trendforduló következett be az adósságmutató esetében is: 2011-ben csökkenő pályára állt az adósságráta. A maastrichti adósság GDP-arányosan közel 1 százalékponttal, 80,6%-ra csökkent 2010 végéhez képest, de ha eltekintünk az államadósság alakulását nagymértékben befolyásoló, átmeneti árfolyamingadozástól, akkor az adósságcsökkenés mértéke közel 6 százalékpontra tehető.

2011 tavaszától kezdve a Kormány több lépésben hozott átfogó intézkedéseket a devizahittel rendelkező háztartások terheinek enyhítésére. Az egyes kormányzati lépések az érintett lakossági csoportok problémáit testre szabott megoldási módokkal (végtörlesztés, árfolyamgát, Nemzeti Eszközkezelő, 90 napot meghaladóan fizetési késedelemben lévők részleges adósság elengedése a hitelek forintosítása mellett, kamattámogatás, valamint a Szociális Családi Ház Építési program) kezelte. Összességében a devizahittel rendelkező háztartások túlnyomó többségének gondjaira sikerült megnyugtató megoldást találni. Az intézkedések közös jellemzője, hogy bennük a társadalmi igazságosság

és szolidaritás, továbbá az árfolyamváltozásból fakadó többletterhek érintettek közötti egyenlő megosztásának szempontjai együttesen érvényesülnek.

A fenti eredményekben fontos szerepet játszottak a nem szokványos gazdaságpolitikai lépések. A 2010 májusában hivatalba lépett Kormányra hagyott gazdasági és költségvetési örökséggel és az euroövezet több tagállamát fenyegető szuverén adósságválság hazánkra átgyűrűző hatásával való megbirkózáshoz azonban nemcsak indokolt, de szükséges is volt az ilyen nem szokványos intézkedések alkalmazása. Ezek révén a magyar gazdaságpolitika időt nyert a magyar gazdaságot és társadalmat átfogóan átalakító és versenyképesebbé tevő reformok elindításához. Ezt az időt a Kormány eredményesen használta fel, a Széll Kálmán Terv keretében elindított strukturális reformok megteremtették a lehetőséget a növekedési potenciált és a munkaerő-piaci aktivitás növelését szolgáló, hatékonyság-orientált, az államadósságot tartósan csökkentő költségvetési konszolidáció folytatására. A Kormány mindezt úgy érte el, hogy – nemzetközileg szinte egyedülálló módon – a mögötte álló parlamenti pártok meg tudták őrizni erős társadalmi támogatottságukat, ami lehetőséget ad a reformok folytatására.

A Kormány által „A következő lépés” (Széll Kálmán Terv 2.0) alapján elfogadott keretstratégia részét képező 2012. évi konvergencia program és nemzeti reform program az ezen reformok folytatása melletti elkötelezettség fontos dokumentumai.

A konvergencia program elkészítése során a Kormány kidolgozta, majd elfogadta a 2012-2015 közötti időszakra vonatkozó, teljes körű makrogazdasági előrejelzést. Annak érdekében, hogy a költségvetési hiánycélok teljesíthetősége mind a nemzetközi szervezetek, mind a pénzügyi piaci szereplők szemében megkérdőjelezhetetlen legyen, a Kormány az általa legvalószínűbbnek tartott makrogazdasági pályánál alacsonyabb, konzervatív növekedési pályát jelölt ki a konvergencia program alappályájaként. A konzervatív makrogazdasági pálya alapján azonosította a hiánycélok eléréséhez szükséges lépéseket, amelyekről határozatban döntött.

Az ideai konvergencia program bemutatja azoknak a modellszámításoknak az eredményeit, amelyek a Széll Kálmán Tervben szereplő, a növekedési potenciál alakulását alapvetően meghatározó strukturális reformok (a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele, az adminisztratív terhek csökkentése, az oktatási rendszer átalakítása, valamint az adóváltozások) makrogazdasági hatásait számszerűsítve igazolják az intézkedések – már középtávon is érzékelhető – kedvező hatását a növekedésre és a foglalkoztatásra.

A konvergencia program – az előző évi programban jelzett kormányzati törekvéseknek megfelelően – azzal számol, hogy a 2010-ben hangsúlyozottan átmeneti jelleggel, korlátozott időtartamra bevezetett ágazati különadók 2013-ban megszűnnek, valamint – a Bankszövetséggel kötött megállapodással összhangban – a pénzügyi intézmények különadója megfelelődik, majd 2014-től az európai gyakorlattal összhangban lévő szintre csökken. Az egyszeri (átmeneti) bevételek megszűnésének költségvetési egyenlegre gyakorolt hatását egyrészt a Széll Kálmán Tervben elhatározott középtávú kiadás-csökkentő intézkedések 2013-ra tervezett megtakarításai ellensúlyozzák. Másrészt javítják az egyenleget a Széll Kálmán Tervet kiteljesítő további strukturális kiadáscsökkentő lépések és új, innovatív, tartós hatású bevételi intézkedések is.

A programban szereplő deficitpálya és a gazdaság ciklikus pozíciójára vonatkozó feltételezések alapján az államháztartás strukturális egyenlege már 2013-ban jóval túlteljesíti a középtávú költségvetési célkitűzést (GDP arányosan 1,5%-os strukturális hiány) és 2014-2015-ben kissé tovább javul. Összhangban az Alaptörvény és a magyar gazdaság stabilitásáról szóló törvény követelményeivel, az államadósság GDP-hez viszonyított aránya folyamatosan csökkenve 73% alá kerül 2015-ig.

Az elmúlt egy évben – részben az egyszeri bevételekre is támaszkodva – a Kormány sikeres pénzügyi és költségvetési stabilizációt hajtott végre olyan nemzetközi és európai gazdasági és pénzügyi körülmények közepette, amelyeket az euroövezeti adósságválság kiéleződése és fokozatos, lassan elnyúló lecsillapodása jellemezett. A továbbra is bizonytalan globális környezetben kiemelten fontos a Kormány elkötelezettsége az államadósság további, tartós csökkentését eredményező, növekedésbarát költségvetési konszolidáció mellett. Ugyanakkor a magyar gazdaság iránti bizalom további erősödését szolgálná, ha rendelkezésre állna egy olyan pénzügyi védőháló, ami egyértelművé teszi a piaci szereplők felé, hogy Magyarország a globális környezet esetleg szélsőségesen kedvezőtlen alakulása mellett is fenn tudja tartani a gazdasági és pénzügyi stabilitást. Ezért a Kormány továbbra is készen áll arra, hogy minél előbb megkezdje és sikeresen lezárja azokat a tárgyalásokat, amelyek egy ilyen jellegű pénzügyi védőhálóról szóló EU/IMF-megállapodáshoz vezetnek.

IV.2. MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK ÉS ELŐREJELZÉS

IV.2.1. KÜLSŐ FELTÉTELEK

2011 első felét a 2008-2009. évi gazdasági válságot követő gyors helyreállítási periódus jellemezte, az év második felében azonban a fejlett és a fejlődő országok gazdaságpolitikai megszorításai visszafogták a világkereskedelem korábbi rendkívüli bővülését. A Japánban történt természeti katasztrófa negatívan hatott az országokon átívelő termelési láncok működésére, hatására romlott a nemzetközi teljesítmény. A 2011 őszen kiújult, az euroövezet egyes országait érintő adósságválság a reálgazdaság alakulását az év vége felé negatívan befolyásolta, miközben kedvezőtlenebbé váltak a rövidtávú kilátások is. Az Európai Unió gazdasági növekedése így 2011-ben 1,5%-ot, az euroövezet növekedése 1,4%-ot ért el.

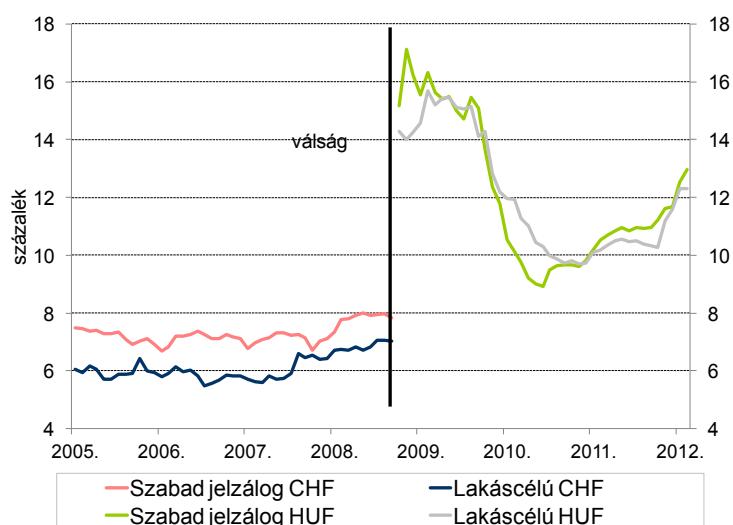
Annak ellenére, hogy 2012-ben a megelőző évhez hasonló, 4,2% körüli világgazdasági bővülés valószínűleg meg az Európai Uniót kivül, az Unió gazdasági növekedése a kiújult adósságválság következtében 0,1%-ra eshet vissza. Az átmeneti visszaesés 2012 első felében erőteljesebben érezteti hatását, míg a második féltévtől ismét megindulhat a lassú fellendülés, feltételezve, hogy az euroövezet adósságválsága kielégítő módon rendeződik. Így 2013-ban az Uniót kivüli gazdaságok növekedése 4,3%-ot érhet el, míg az EU bővülése ismét 1,4% körüli értékre gyorsulhat.

Az adósságválság újabb és újabb hullámai Magyarország magas külső adósságállománya miatt érzékenyen érintik a hazai konjunkturális folyamatokat a kockázati prémium csatornán keresztül is. Azaz a romló külső kereslet mellett a drágább finanszírozás is külön terhet jelent a hazai szereplők számára.

IV.2.2. A NÖVEKEDÉS ÖSSZETEVŐI

A világgazdasági válság 2008 októberében érte el Magyarországot. A megnövekedett árfolyambizonytalanság és szuverén kockázat véget vetett az olcsó – elsősorban svájci frank alapú – hitel korszakának. Az új devizahitelkibocsátás a lakossági szegmensben gyakorlatilag eltűnt és helyét a sokkal drágább forint alapú hitelek vették át (lásd IV.1. ábra), amelyeknek a nem árjellegű feltételei is folyamatosan szigorodnak. Ennek hatására egy nagyon erőteljes mérlegalkalmazkodás kezdődött a lakosság körében (lásd IV.2. ábra). Ez a folyamat a belső piacra termelő ágazatokat sújtja, míg a laza munkaerő-piaci feltételek az ország külső versenyképességét javítják, ami a termelés szerkezetében egy hosszú távú átrendeződést eredményez az exportszektor javára.

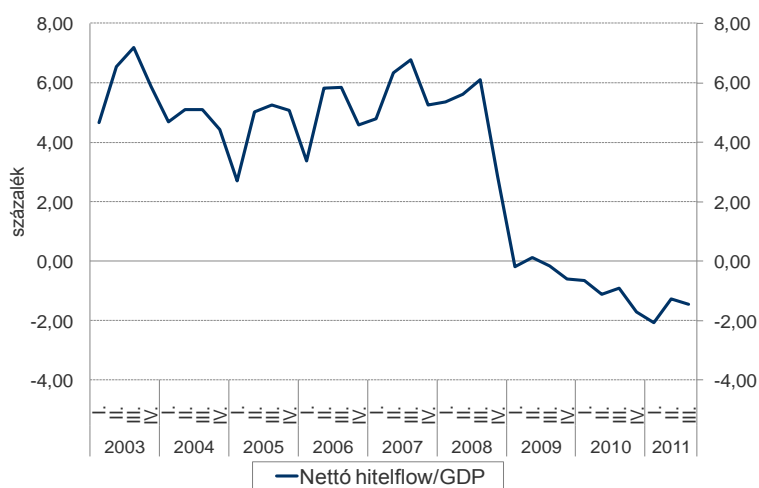
IV.1. ábra: Lakossági hitelkamatok (%)

Forrás: MNB

A fentieknek megfelelően a nettó export jelentette a növekedés fő húzóerejét 2010-2011 folyamán, ami ellensúlyozta a gyenge belső kereslet növekedéskorlátozó hatását. Így a magyar gazdaság 2011-ben már 1,7%-kal növekedett.

IV.2. ábra: Lakossági nettó hitelkibocsátás (GDP%)

Forrás: MNB

A gazdasági növekedést 2012-13-ban még mindig túlnyomórészt a nettó export fogja adni, azonban a hazai gazdaság mérlegalkalmazkodásának enyhülésével 2014-től már a belső komponensek is jelen-

tős mértékben hozzá fognak járulni egy hosszú távon is fenntartható, egészséges növekedési szerkezet kialakulásához.

IV.1. táblázat: A GDP összetevői (%)

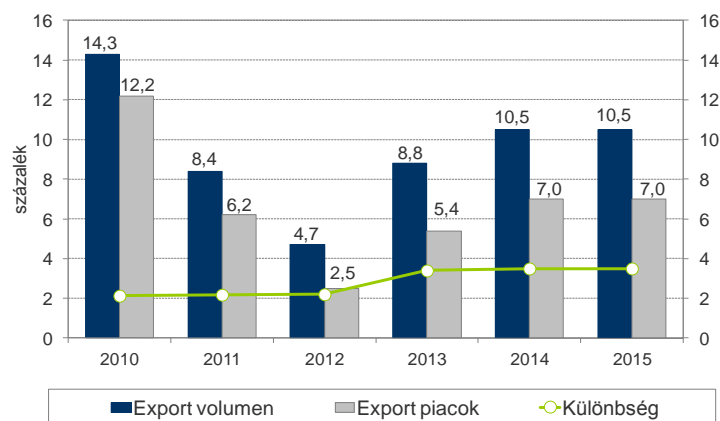
	2011	2012	2013	2014	2015
GDP	1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
Háztartások fogyasztási kiadása	0,0	-1,4	0,7	2,6	2,6
Közösségi fogyasztás	-1,3	-1,0	-0,5	0,0	0,0
Természetbeni társadalmi juttatás	0,4	-0,5	-0,7	0,7	0,7
Bruttó állóeszköz felhalmozás	-5,4	-2,3	0,3	3,5	3,5
Export	8,4	4,7	8,8	10,5	10,5
Import	6,3	2,8	8,1	11,0	10,9

Forrás: NGM számítás

KÜLGAZDASÁG

Míg Magyarország import alapú külső kereslete 2011-ben 8,4%-kal növekedett, 2012-ben a fenti hatások eredőjeként mindössze 2,5%-os bővülésre lehet számítani. Az Európai Bizottság várakozásaival összhangban előrejelzésünkben az európai adósságválság fokozatosan rendeződik 2012 végére, ami az év utolsó harmadától kezdve az export felfutásában lesz nyomon követhető. 2013-ban folytatódik a lassú bővülés, és a külső kereslet növekedési üteme eléri az 5,4%-ot, míg 2014-től évente 7%-kal bővíülhet a magyar export iránti kereslet.

IV.3. ábra: Export volumen és az export piacok növekedése (%)

Forrás: Európai Bizottság, NGM számítás

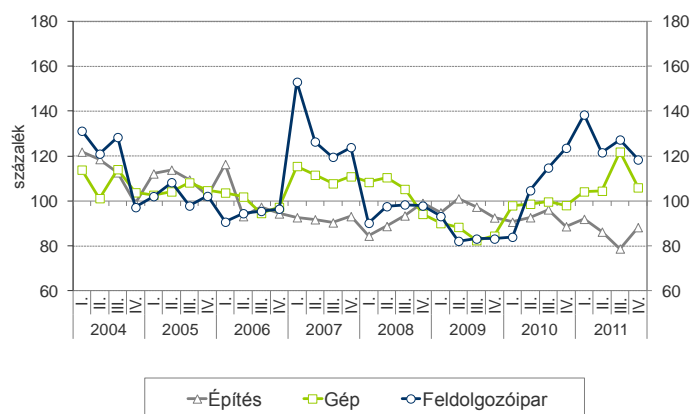
A magyar export növekedése évek óta jelentősen meghaladta a felvevőpiacokét. 2011 folyamán a külső kereslethez képest 2,1 százalékponttal volt nagyobb a magyar export teljesítménye. 2013-tól egyedi tényezők hatására a két mutató közötti különbség tovább növekedhet, hiszen a jelenleg folyó autóiipari beruházások eredményeként létrejövő kapacitások 2012-2013-ban kezdik meg a termelést és az exportértékesítést.

A belső kereslet érdemi bővülése 2013-tól kezdődik, így az export és az import növekedése közötti olló záródik, 2014-től pedig az import növekedése némileg meghaladhatja az exportét. A válság a belső keresletben feltételezhetően huzamosabb időtávon fennmaradó veszteséget okozott, így ennek importvonzata is kisebb, ezért a külkereskedelmi többlet az elkövetkező években is jelentős marad.

BERUHÁZÁS

A tartósan gyenge belső kereslet miatt a belső piacra termelő iparágakban komoly kihasználatlan kapacitások vannak, és a magas csódráta miatt a bankszektor is adagolja a hiteleket, így ezekben a szektorokban nagyon alacsony a beruházási dinamika. Az építőipari beruházások esetében a legextremébb a helyzet, ahol a beruházások volumene 2011-ben 21%-kal csökkent. Ezzel szemben 2011-ben 24,2%-kal bővült a feldolgozóipar beruházása, amihez hasonló teljesítményre csak a válságot megelőző hitelbőséggel jellemezhető 2007-es évben volt példa. A feldolgozóipari beruházások szerepe a teljes előrejelzési horizonton megmarad, a nagy autóipari beruházásokból érkező működő-tőke 2012-ben jóval meghaladja a korábbi év szintjét. A Külgazdasági Hivatal becslése alapján más feldolgozóipari ágazatok beruházási aktivitása is jelentősen növekedhet Magyarországon. A feldolgozóipari kapacitások bővülése növeli Magyarország potenciális kibocsátását, hozzájárulva a hosszabb távú gazdasági növekedéshez, makrogazdasági stabilitáshoz.

IV.4. ábra: A beruházási szerkezet alakulása

Forrás: KSH

Az uniós források felhasználása várhatóan 2012-ben és 2013-ban is jelentősen hozzájárulhat a magyar bruttó állóeszköz-felhalmozás növekedéséhez. A korábbi évekhez hasonlóan a források meghatározó részben infrastrukturális beruházásokat finanszíroznak, illetve részesül belőlük a mezőgazdasági szektor is.

Összességében a bruttó állóeszköz-felhalmozásban tapasztalható visszaesés 2011-ben mérséklődött, elsősorban a feldolgozóipar teljesítménye volt kiemelkedő, és minden feltétel adott, hogy ez tovább folytatódjon 2012-ben is. A versenyképességet javító intézkedések, illetve a közép-távon stabilizálódó nemzetközi pénzpiacok hatására 2013-tól már növekedni tud a bruttó állóeszköz-felhalmozás, 2014-től pedig 3% fölötti szinten stabilizálódhat.

FOGYASZTÁS

2011-ben a kiskereskedelmi forgalom 0,2%-kal bővült, így négy év után 2011-ben nem csökkent tovább a kiskereskedelmi értékesítések volumene, bár az elmaradás a 2005-ös szinthez képest reálértéken továbbra is 6% feletti. A nagyon kedvezőtlen pénzügyi környezetben a fogyasztás további zsugorodásának elkerüléséhez elsősorban az szja rendszer reformja járult hozzá. Augusztus-szeptember folyamán a reálhozam kifizetések, majd az ősz során feltehetően a gyengülő forint miatt erősödő bevásárló turizmus lendítette meg a forgalmat. A kiskereskedelmi adatokkal összhangban (háztartások fogyasztása: 0,1%) alakult a fogyasztás 2011-ben a KSH részletes adatai szerint.

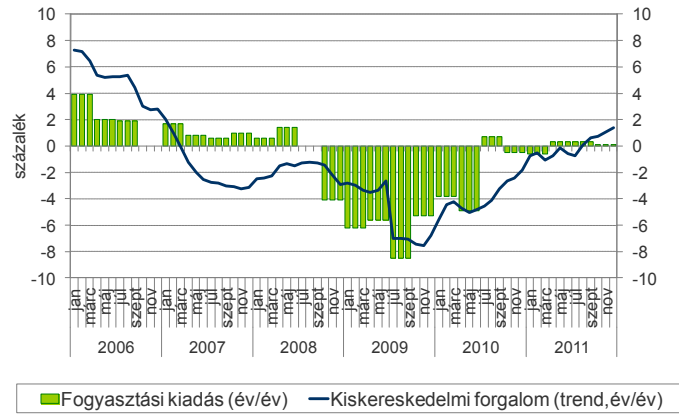
Ugyanakkor egyes tényezők (forintárfolyam, infláció) hatása a fogyasztásra negatív, amit felerősít a lakosság saját pénzügyi helyzetére vonatkozó bizalmi indexek csökkenése. Mindez arra utal, hogy a belső keresletben várt trendforduló még nem következett be, így 2012-re a korábbinál gyengébb lakossági fogyasztás várható, ami párosul a – részben egyszeri tételek miatti – tavalyi erősebb bázissal is.

A végtörlesztés és a késedelembe esett adósok hiteleinek kedvezményes árfolyamon történő konvertálása javítja a háztartások nettó jövedelmi helyzetét (az első 370, a második várhatóan 150 milliárd forinttal), aminek mindenképpen lesz pozitív fogyasztási hatása, ám ez feltehetően nem lesz elegendő a fenti hatások ellensúlyozására. A nettó pozíció javulása elmarad a kedvezményes árfolyam és az aktuális árfolyam közti különbségből adódótól a forinthitelből törlesztők esetében, mert ők – ugyan kisebb hitelösszeget – a korábbiaknál magasabb forintkamatokkal szembesülnek. A decemberben kidolgozott, a korábbinál kedvezményesebb árfolyamgát fogyasztásra gyakorolt pozitív hatása jelentősebb lehet a végtörlesztésnél, de itt is érvényes az a megállapítás, hogy csak a negatív hatások tompítására elegendő.

Feltételezéseink szerint a végtörlesztés után 473 ezer főnek marad devizahitele, közülük 400 ezren belépnek az új programba. Ők 3200 milliárd forintnyi devizahittel rendelkeznek, azaz az átlagos tartozás 8 millió forint. Április eleji árfolyam- és kamatfeltételezésekkel a korábbi havi 83 ezer forintos törlesztőrészlet 60 ezer forintra csökkenhet. Ez azt eredményezi, hogy a lakosság jövedelmi helyzete 2012-ben körülbelül 20 milliárd forinttal javul. Jövőre ugyanakkor már 80 milliárd forint javulást jelent a program, ami évente fokozatosan csökken, de még 2016-ban is közel 70 milliárd forinttal emeli a lakosság jövedelmét. Figyelembe véve, hogy a háztartások feltehetően simítják fogyasztásukat és megtakarításokat képeznek a 2016 után esedékes megnövekedett törlesztőrészletek miatt, ezért ennél a jövedelemnél az átlaghoz képest magasabb megtakarítási ráta valószínűsíthető. A közszféra devizahiteles mentési programja a teljes fogyasztásra további enyhén pozitív hatással jár.

IV.5. ábra: A lakossági fogyasztási kiadás* és a kiskereskedelmi értékesítések volumene

(változás az előző év azonos időszakához képest, %)

Forrás: KSH

A fogyasztást nem támogatja az sem, hogy feltehetően 2012-ben tovább szigorodnak a hitelezési feltételek a háztartási szegmensben. Az MNB felmérése szerint a hitelek nem árjellegű feltételei (hitel-fedezeti mutatók, jövedelmi követelmények) és árjellegű feltételei (kamatok) is szigorodtak az utolsó negyedévben.

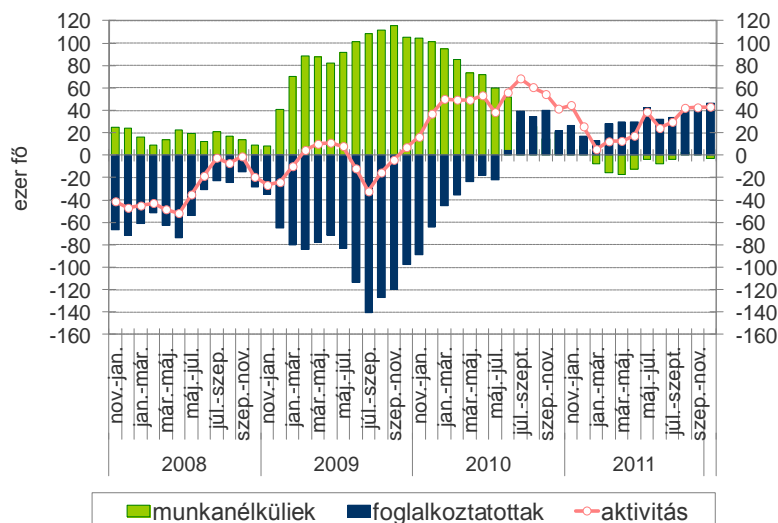
Mindezek eredőjeként úgy véljük, hogy 2012-ben a háztartások fogyasztása 1,2%-kal csökkenhet. A 2013-as évet illetően jobbak a kilátások, hiszen a reáljövedelmek újra növekedésnek indulnak. Ugyanakkor az adóintézkedések fékezik a lakossági fogyasztás bővülésének ütemét, ugyanis a vállalatok a telekommunikációs és pénzügyi szolgáltatások árainak emelése formájában érvényesíthetik a terheket. Ezek alapján 2013-ban a lakossági fogyasztás volumene 0,2%-kal nőhet. 2014-től tovább gyorsulhat a háztartások fogyasztásának dinamikája, 2% körüli bővülés várható.

IV.2.3. MUNKAERŐPIAC

2011-ben folytatódott a foglalkoztatottak számának 2010 augusztusában megindult (éves alapon számított) növekedése: a vállalati jövedelmezőség lassú helyreállásával párhuzamosan nagyobb lendületet vett az elsődleges munkaerőpiac foglalkoztatása is. A munkanélküliek száma egy év alatt 7 ezer fővel csökkent, amelyre a gazdasági-pénzügyi válságot megelőző idők óta nem volt példa. 2012-ben a külső és belső feltételek kedvezőtlenebb alakulása mellett a foglalkoztatás stagnálása várható a versenyszférában: a vállalkozások jövedelmezőségük fenntartása, és így költségeik csökkentése érdekében előreláthatólag nem hajtanak végre nagyobb bővítést a teljes munkaidős állományban, inkább jelenlegi alkalmazottaikat igyekeznek megtartani, illetve munkaerő-szükségletüket (az alacsonyabb bérköltségek miatt) részmunkaidős munkavállalókkal kielégíteni. A magasabb gazdasági növekedés, a belső és külső kereslet emelkedése a termelés, és ebből következően, bár némi késleltetéssel a foglalkoztatás bővülését vonja maga után: 2013-tól már nagyobb ütemű növekedés várható a versenyszféra létszámában. Arra számítunk, hogy ezen az időtávon a Széll Kálmán Terv és az új Munka Törvénykönyvének munkakínálatot ösztönző elemei már számottevően éreztetni fogják hatásukat a versenyszféra foglalkoztatottsági adataiban.

IV.6. ábra: A nemzetgazdasági aktivitás változása

(háromhavi átlagos létszám változása, év/év)

Forrás: KSH

A közzférában 2012-ben indult az új közmunkaprogram, a Start Munkaprogram, amely legalább 200 ezer embernek kíván álláslehetőséget biztosítani. A várakozások szerint a közmunkaprogramok, mint az elsődleges munkaerőpiacon történő foglalkoztatást elősegítő átmeneti gazdaságpolitikai eszközök, a Széll Kálmán Terv részeként meghirdetett rokkantsági nyugdíj-megállapítás felülvizsgálatával párhuzamosan, 2012-2013-ban érik el maximális létszámukat. A közzféra létszámának alakulásában azonban a közmunkaprogramokon túl egyéb tényezők is szerepet játszanak. 2012 év elején a hatékonyabb állami működés céljából a Kormány a költségvetési szervek létszámának csökkentéséről döntött. Ez (a közfoglalkoztatást nem számítva) a közzféra 1%-os csökkenését eredményezi 2012-ben. A közmunkaprogramok bővítésével azonban 2012-ben összességében 4,3%-os, 2013-ban pedig 5,4%-os növekedés valósulhat meg a közzférában.

Nemzetgazdasági szinten a versenyszféra mérsékeltebb, illetve a közzféra (átmenetileg) magasabb létszám-bővülésének eredményeként a foglalkoztatottak száma 2012-ben már 1%-ot, 2013-ban pedig 2%-ot meghaladó ütemben emelkedik.

A 2011. évi alacsonyabb közmunkás létszám, valamint a kedvezőtlenebb foglalkoztatási kilátások továbbra is laza munkaerő-piaci feltételeket valószínűsítenek. Azonban átmenetileg a bővülő közmunkaprogramok, majd a gazdasági növekedés és a vállalati profitabilitás helyreállításával párhuzamosan a versenyszféra feltehetően az álláskereső munkaképes korúak egyre nagyobb hányadát szívják fel. Ennek következtében a munkanélküliség 2012-ben változatlanul 10,9%-on áll, 2013-tól pedig csökkenő tendenciát mutat.

IV.2. táblázat: Foglalkoztatási adatok

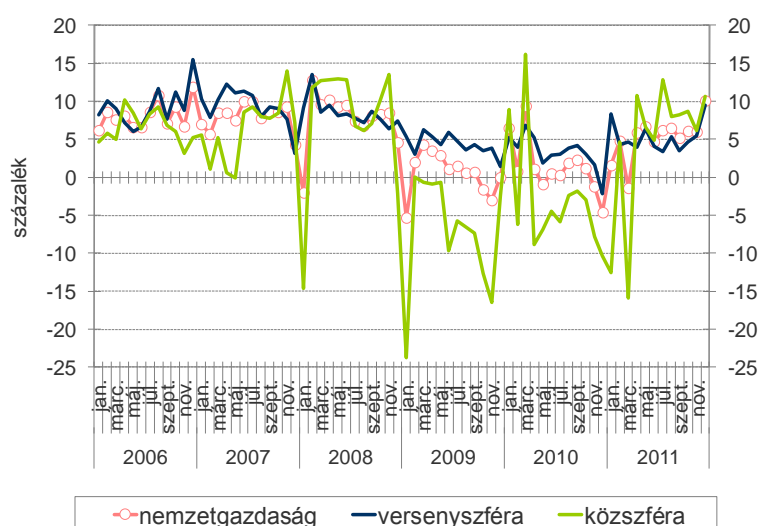
változás %-ban

	2011	2012	2013	2014	2015
Foglalkoztatottak száma (15-64)	0,8	1,2	2,2	3,0	3,4
Munkanélküliségi ráta (%)	10,9	10,9	10,3	9,5	8,9
Aktivitási ráta (%)	62,9	63,8	65,1	67,0	69,4

A gyermekek után járó adóalap-kedvezményt is figyelembe véve a nettó átlagkeresetek 2011-ben nemzetgazdasági szinten átlagosan 9,9%-kal haladták meg a 2010. évi szintet. A fogyasztói árak 3,9%-os növekedése mellett a reálkereset, azaz a keresetek vásárlóértéke 5,8%-kal emelkedett egy év alatt. A 2011. január 1-jével bevezetett új családi adóalap-kedvezmény jelentős mértékben befolyásolta már az egy gyerekes családok nettó keresetét is, amely pozitív hatás a gyermekek számának emelkedésével egyre nagyobb volt.

IV.7. ábra: A bruttó átlagkeresetek alakulása

(év/év)

Forrás: KSH

A laza munkapiaci kondíciók ellenére a versenyszféra bruttó átlagkeresetei a minimálbéremelés és a nettó keresetek szinten tartásához szükséges bérkompenzációs rendszer, valamint ezek tovagyrúzó hatásának eredményeként jelentősen nőnek a következő években: 2012-ben 6,7%-kal, 2013-ban 3,9%-kal. A közfoglalkoztatásban résztvevők bére 2011. szeptember 1-jével lecsökkent, ugyanakkor a minimálbér és a garantált bérminimum emelése a közfőféra is érezteti hatását, visszafogja az átlagbérek – bővülő közmunkás létszám okozta összetétel változás miatti – csökkenését. A minimálbérnél magasabb bérszinten dolgozók bére nem emelkedik (bérbefagyasztás), nettó keresetük változatlanágát az állam a kompenzációs rendszeren keresztül garantálja.

Közfoglalkoztatás

2012. január 1-jével, a 2011. évben kialakított bázison, már teljes egészében a Belügyminisztérium irányítása alatt indult el a közfoglalkoztatás új rendszere Start Munkaprogram néven. Az egy évvel korábbi 64 milliárd forinttal szemben Magyarország 2012. évi költségvetése 132,2 milliárd forintot különített el a közmunkaprogramok finanszírozására, amelyből több mint 200 ezer embernek kívánunk munkát biztosítani. A négy órás közfoglalkoztatás megszűnik, 2012-ben kizárólag hat és nyolc órás munkalehetőségek kerülnek meghirdetésre. Ennek hátterében az áll, hogy az elmúlt év tapasztalatai azt mutatták, értékteremtő munka legfőképpen a hosszabb időtartamú foglalkoztatás keretein belül valósulhat meg.

A Start Munkaprogram három pillérre épül:

1. Az országos közmunkaprogramokban 45 ezer fő vehet részt kizárólag 8 órás, 11 hónapra szóló szerződéssel. Országos szintű közfoglalkoztatásban a vízügyi igazgatóságok, erdészetek, a magán erdőgazdaságok, a nemzeti parkok igazgatóságai, a MÁV, az Állami Autópálya Kezelő, a Közútkezelő, az Országos Rendőr-főkapitányság, valamint az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vesznek részt foglalkoztatóként. 2011-hez képest jelentős létszámbővüléssel számolnak ebben a pillérben.

2. Az önkormányzati közmunkaprogramok 6 órás munkalehetőséget biztosítanak, a tervek szerint több mint 79 ezer fő számára. Ezek a programok önkormányzati önrész nélkül, teljes mértékben állami finanszírozással, az önkormányzatok tevékenységének segítése, támogatása céljából állnak fel.

3. A kistérségi mintaprogramok keretében a felkeresett önkormányzatok száz százalékos állami támogatással, a helyi sajátosságokhoz igazodó hét programelem közül választva kapcsolódhatnak be a közfoglalkoztatásba: mezőgazdasági munkák, mezőgazdasági utak, közutak karbantartása, belvízelvezető rendszerek és patakmedrek rendbetétele, illegális hulladéklerakók felszámolása, valamint a biomassa kazán programhoz csatlakozva biomassa kazánok telepítése és működtetése.

2012-ben egyre nagyobb hangsúlyt kap az oktatás is: már nem csak az országos, de a kistérségi programok keretein belül is szerveznek képzéseket. A kistérségi mintaprogramokban növénytermesztést és állattenyésztést tanítanak majd, amelynek célja, hogy a résztvevőket felkészítse a későbbi önálló háztáji gazdálkodásra.

A közfoglalkoztatottak bére csak a nettó keresetek szinten tartása érdekében változott 2011-hez képest. A szakképesítést és középfokú végzettséget nem igénylő munkakörökben a teljes munkaidős alkalmazottak havi bruttó bére a 2011. szeptember 1-jén bevezetett 57 000 forintról 2012. január 1-jén 71 800 forintra, míg a legalább középfokú végzettséget igénylő munkalehetőségek esetében a garantált közfoglalkoztatási bér 78 000 forintról 92 000 forintra emelkedett.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás viszont az öregségi nyugdíjminimum összegéről (28 500 forint) annak 80%-ára, azaz 22 800 forintra csökkent, ösztönözve ezáltal a magasabb havi keresetet biztosító közmunka vállalását.

IV.2.4. INFLÁCIÓS FOLYAMATOK

A magyar inflációs ráta 2011-ben az előzetes várakozásokkal közel azonos mértékben alakult, 3,9% volt. Az infláció 2011-es, éves alakulásában döntő szerepet játszott az üzemanyag, illetve az élelmiszer árak növekedése. Az előbbi emelkedéséhez leginkább a világpiacon folyó folyamatok járultak hozzá, melynek következtében rekordszinten járt az olaj ára, ez a tendencia nyár közepéig tartott. Augusztustól az amerikai, illetve az európai szuverén adósságválság súlyosbodása miatt a recessziós félel-

mek általánossá váltak – visszavetve a kőolaj iránti keresletet. Az év végén tapasztalt inflációs gyorsulás mögött a forint árfolyam gyengülése és a novemberben bevezetett jövedéki adó változások húzódtak meg. Az előbb ismertetett folyamatok jól mutatják, hogy 2012 során milyen külső és belső tényezők jelenthetnek felfelé irányuló nyomást az árakra.

A külső tényezők közül a legnagyobb bizonytalanság az olajárak várható alakulását övezi (különösen az iráni konfliktus miatt), ami felfelé irányuló inflációs kockázatot jelent. A külső tényezők közül az olajárak mellett általában az élelmiszer árak alakulása van jelentős hatással a hazai infláció alakulására. Ezen a területen azonban nincs érezhető további inflációs nyomás 2012-ben. Bár az élelmiszerárak továbbra is rendkívül magas szinten vannak, a 2011-es rekord árszintek miatti bázishatás vélhetően tompítja az árnövekedés ütemét. (A világpiacon élelmiszerárak közel kerültek a 2007-es rekordértékekhez.) Az olajár és az élelmiszerárak hazai alakulásában jelentkezhetnek az esetlegesen megváltozó forintárfolyam hatásai.

A 2012-es infláció alakulásában döntő szerepet játszanak a belső tényezők, így az adóváltozások hatásai is. Egyrészt a már 2011-ben elkezdett jövedéki adó emelések a dohány, az alkohol és a gázolaj esetében. Másrészt az év eleji áfa-kulcs emelés; harmadrészt a még az idén hatályba lépő telekommunikációs szolgáltatásokat terhelő új adónem bevezetése. Azonban hatósági árak az inflációnál kisebb mértékben emelkedtek az év elején. Továbbá a kínálati oldali inflációs hatásokat erőteljesen tompíthatja a negatív és idén tovább nyíló kibocsátási rés.

Figyelembe véve 2012 vonatkozásában az említett folyamatokat és 2013-ra a költségvetési egyensúlyt javító lépések hatását, előrejelzésünk szerint 2014-re a jegybanki célérték szintjére mérséklődik a fogyasztói árindex.

IV.3. táblázat: Fogyasztói árak alakulása

%

	2011	2012	2013	2014	2015
Fogyasztói árak	3,9	5,2	4,2	3,0	3,0

IV.2.5. CIKLIKUS FOLYAMATOK

A magyar gazdaság az 1998 és 2006 közötti időszakban a potenciális növekedésnél erőteljesebben, évi átlagban 4% körül bővült, így a kibocsátási rés pozitívvá vált⁴. A 2001 utáni pozitív kibocsátási rés az időszakot jellemző erőteljes fiskális expanzióval állítható párhuzamba. Mindeközben az egyre inkább munkaellenessé váló adó- és szociális rendszer rontotta az ország versenyképességét, ami a potenciális növekedés csökkenésében jelentkezett. A 2007-ben induló kormányzati megszorítások miatt a tényleges GDP növekedés a potenciálisnál is jobban lelassult, így elkezdett zárulni a pozitív kibocsátási rés. A válság óriási zuhanást okozott a GDP-ben, így a kibocsátási rés negatívba fordult.

Az elmúlt két év versenyképességet javító intézkedései segítik a potenciális növekedés gyorsulását. 2012-ben a világgazdaság átmeneti lassulása és a költségvetés strukturális egyenlegének jelentős

⁴ A potenciális kibocsátás számítása az Európai Bizottság Kibocsátási Rés Munkacsoportjának (OGWG) a módszertanával készült azzal az eltéréssel, hogy az átlagos munkaórák, az aktivitási ráta és a strukturális munkanélküliség (NAWRU) filterezésénél a 2014 és 2015-re vonatkozó előrejelzéseket is figyelembe vettük a konzisztencia fenntartása miatt. A TFP trendjét a kapacitáskihasználtságot is figyelembe vevő bayes-i Kálmán-filterrel, míg a NAWRU trendjét az OGWG új tagállamokra használt egyszerűsített módszertanával számoltuk. Ezekről bővebb információ megtalálható a CIRCA honlapján: <http://circa.europa.eu/Public/irc/ecfin/outgaps/library>

javulása a tényleges növekedést alacsonyan fogja tartani. A két folyamat eredőjeként 2012-ben a kibocsátási rés ismételt nyílása várható. 2013-tól a tényleges növekedés várhatóan ismételten meghaladja a potenciálisat, így a kibocsátási rés újból szűkülni fog. Azonban az aktuális kibocsátás szintje az előrejelzési időszak végéig alatta marad a potenciális kibocsátás szintjének, és a konvergencia program számításai szerint csak 2015 után várható a kibocsátási rés zárulása (IV.4. táblázat).

IV.4. táblázat: Ciklikus folyamatok

%

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP növekedés	-6,8	1,3	1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
Potenciális növekedés	0,4	0,2	0,3	0,8	1,4	1,6	1,8
Tényezők:							
Munka	-0,6	-0,3	0,1	0,6	1,1	1,1	1,3
Tőke	1,0	0,7	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
Teljes tényező-termelékenység	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Kibocsátási rés	-4,9	-3,9	-2,6	-3,2	-3,0	-2,1	-1,4

A táblázat egyes adatainak eltéréseit kerekítés magyarázza.

Fontos hangsúlyozni, hogy a strukturális intézkedések elsősorban a potenciális növekedést javítják. A kormányzati intézkedések jelentős része a munkaerőpiacot érinti, ennek következtében a potenciális növekedés munkaerő komponensének a bővülése hamar meghaladja a válság előtti ütemet és meghatározó forrása lesz a hazai növekedésnek. A tőke, illetve a tényező-termelékenység komponensének a hozzájárulása a magyar növekedéshez mérsékeltebb marad.

IV.2.6. KÜLSŐ EGYENSÚLY

2011-ben a reálgazdasági többlet és a beáramló EU-transzferek hatására tovább javult Magyarország külső egyensúlya. Míg 2010-ben a reálgazdasági aktívum a GDP 6,3%-át érte el, 2011-ben a többlet 7,2% volt. Az áruk és szolgáltatások egyenlegének számottevő javulása a folyó fizetési mérleg egyenlegében is tükröződött, a 2010. évi 1,2%-os többlet után 2011-ben 1,4%-os aktívum alakult ki. A külső finanszírozási kapacitás a bővülő tőketranszferek következtében a folyó egyenlegnél jobban növekedett, és 2011-ben a GDP 3,6%-át érte el.

A reálgazdasági egyenleg javulását a belföldi felhasználás továbbra is alacsony importigénye határozza meg. Annak ellenére, hogy 2013-tól mind a háztartások fogyasztása, mind a bruttó állóeszköz-felhalmozás bővül, a belső kereslet válság folyamán elszenvedett szintbeli vesztesége középtávon tartósan csökkenti az import mértékét. A reálgazdasági egyenleg ezért az előrejelzési horizonton végig a GDP 9-10%-a körüli többletet produkálhat.

A jövedelemegyenlegben az adósságállomány után kifizetett kamatok az előrejelzési horizonton jelentős mértékűek maradhatnak. A nem adósság típusú jövedelmek alakulását 2014-ig várhatóan egyedi tényezők határozzák meg. Az új autóiipari kapacitások termelésének beindítása 2012-2013 folyamán várhatóan leköti ezen vállalatok más termelőegységeiben keletkezett nyereségének egy részét. Ezért 2012-2013-ban várhatóan mind a külföldre menő profittranszferek, mind az újrabefektetett jövedelmek alacsony szinten maradhatnak. 2014 után azonban már a többlettermelésből származó profit is jelentkezik, ezért a Magyarországon újrabefektetett jövedelmek mértéke növekedhet.

Mivel a folyó EU-transzferek felhasználása 2014-ig jelentős marad, a folyó fizetési mérleg többlete 2012-2015 folyamán a GDP 3-4%-a körül alakulhat. 2014 folyamán az emelkedő jövedelemkiáramlás,

2015-ben pedig emellett a kisebb, tervezett folyó EU-transzferek hatására a folyó fizetési mérleg egyenlege fokozatosan csökken. A tőkemérlegben megjelenő EU-transzferek az előrejelzési horizont egészében jelentősek maradnak, ezért a külső finanszírozási kapacitás a GDP 6,4-7,3%-át érheti el.

A működőtőke-beáramlás alakulását szintén a jövedelmeknél már említett egyedi tényezők határozzák meg. Az újrabefektetett jövedelmek mértéke csak lassan nő 2013-tól kezdve. 2012-ben feltehetően a bankok külföldi forrásból hajtanak végre tőkeemelést, ami egyszeri hatásként növeli a részvény típusú tőkebehozatalt, a következő években azonban valamelyest átlag alatti beáramlásra lehet számítani. Az egyéb tőkebeáramlás a belső likvid forrásokból finanszírozott autóipari beruházások hatására a 2012-2013 közötti időszakban lehet átlagot meghaladó mértékű.

IV.5. táblázat: Külső finanszírozás

a GDP %-ában

	2011	2012	2013	2014	2015
Áruk és szolgáltatások egyenlege	7,2	9,1	10,0	10,0	10,0
Folyó fizetési mérleg egyenlege	1,4	3,4	4,1	4,0	3,7
Tőkemérleg EU-transzferekkel	2,1	3,2	3,2	3,3	2,7
Külső finanszírozási igény (-)/kapacitás (+)	3,6	6,5	7,3	7,3	6,4
Adóssággeneráló finanszírozás*	-5,3	-8,3	-8,8	-8,8	-7,9
Nem adóssággeneráló finanszírozás	1,7	1,7	1,5	1,5	1,5
ebből: nettó működőtőke befektetés	3,8	2,1	1,6	1,6	1,6
ebből: nettó visszaforgatott jövedelem	1,5	0,9	0,9	0,9	0,9

**/egyéb tőke nélkül, a negatív értékek az adósságállományt csökkentik*

Az „összesen” adatok kerekítés miatt eltérhetnek a részadatok összegétől.

IV.2.7. A KORMÁNYZATI REFORMINTÉZKEDÉSEK GAZDASÁGI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

A Kormány legfontosabb gazdaságpolitikai lépései hosszú távú makrogazdasági hatásainak számszerűsítéséhez az Európai Bizottság által kifejlesztett QUEST III. modell szolgáltatja az alapot. A Bizottság számára is hiteles szimulációk elkészítése érdekében a modellben azok a paraméterek kerültek felhasználásra, amelyeket a Bizottság szakértői kalibráltak a magyar gazdaság sajátosságai szerint.

A következő reformok, adórendszerbeli átalakítások együttes hatása képezi a vizsgálat tárgyát:

- **A felsőoktatás reformja:** a feltételezések szerint egy húsz éves periódus alatt a természettudományos képzettségűek modellben szereplő 4,4%-os aránya fokozatosan 6%-ra növekszik. Ezzel párhuzamosan az egyéb típusú diplomák aránya csökken.
- **A munkaerő-piaci ösztönzők erősítése:** az álláskeresési járadék folyósításának ideje a Széll Kálmán Tervnek megfelelően a harmadára csökken⁵.
- **Az adminisztrációs terhek csökkentése:** a szimuláció során a termelő szektorra nehezedő adminisztrációs terhek a Széll Kálmán Tervben vállaltak szerint 50%-kal csökkennek.
- **Új Munka Törvénykönyve:** a rugalmasabb munkaerőpiac hatására csökkennek a torzítások, ami a modellben úgy jelenik meg, hogy a háztartási szektor bérmeghatározó ereje 1 százalékponttal csökken.

⁵ A munkakínálat növelését a fenti – a szimulációban figyelembe vett – intézkedésen kívül számos más kormányzati lépés is elősegíti (például a rokkantsági ellátások felülvizsgálata, korhatár előtti nyugdíjba vonulás feltételeinek megváltoztatása).

- **Az adórendszer reformja:** A IV.6. táblázat tartalmazza az elmúlt év legfontosabb adóintézkedéseit, amelyek a modellben értelmezhető négy csoportba kerültek. A munkát terhelő adók elsősorban az szja és a járulékrendszer változásai miatt csökkentek. A fogyasztást terhelő adók az áfa és a jövedéki adók emelése mellett az új adónemek miatt is nőttek. A pénzügyi tranzakciós illeték és a távközlési szolgáltatási adó esetében a várt adóbevétel megoszlik a vállalatok és a háztartások között. A második esetben ez részben fogyasztást, részben jövedelmet terhelő adónak tekinthető. A tőkét terhelő adó változását a kedvezményes társasági adókulcs és a közművek megemelt adókulcsának eredője adja. Az új adónemek vállalatokra eső részének modellezése nehézkes volt, hiszen ilyenek nincsenek a modellben. A tőkejövedelmek átutalásával kapcsolatos költség tőkét terhelő adónak tekinthető. Azonban a várt adóbevétel további, jelentős része közvetlenül nem köthető sem a munka, sem a tőke felhasználásához, hanem a vállalatok egymás közti tranzakciót sújtja. Ezek hatása a „belépési költségek” nevű változó megemelésével közelíthető, ami a köztes termékek árát emeli meg.

IV.6. táblázat: A modellezett adóintézkedések és értékük

	összes adó-bevétel (GDP%)	Adóbevételek megoszlása a gazdasági szereplők között (GDP%)			
		fogyasztó		vállalat	
		munkát terhelő adó	fogyasztást terhelő adó	tőkét terhelő adó	belépési költség
Áfa	0,5%		0,5%		
Jövedéki adó	0,3%		0,3%		
Szja reform	-1,6%	-1,6%			
Járulékemelés	0,4%	0,4%			
Célzott kedvezmény	-0,1%	-0,1%			
Társasági adókulcs	-0,4%			-0,4%	
Pti1	0,7%	0,1%	0,1%	0,0%	0,6%
Tsza2	0,2%		0,1%		0,1%
Közművek tao-ja	0,2%			0,2%	
Összesen (GDP%)	0,2%	-1,3%	0,9%	-0,2%	0,7%

¹ pénzügyi tranzakciós illeték

² távközlési szolgáltatási adó

A IV.7. táblázatban láthatók a szimuláció eredményei, százalékos eltérésként az alappálya szintjéhez képest. Fontos kiemelni, hogy a kiindulási alap a gazdaság egyensúlyi állapota, azaz pusztán a kibocsátási rés záródásából keletkező foglalkoztatás bővülést például a szimuláció nem tartalmazza. Az alappálya, amihez viszonyítunk, tehát a kibocsátási rés fokozatos záródását és a reformok előtt megfigyelhető potenciális növekedés fennmaradását feltételezi. A reformterv összességében jelentősen bővíti a hazai GDP-t. Már egy éves időhorizonton 2 százalékponttal emeli meg a kibocsátás szintjét. Ez a hatás a teljes időhorizonton növekszik, és 20 év elteltével több mint 5,5%-ot ér el. Elsősorban a

növekvő munkakínálat és -kereslet miatt a legfontosabb gazdasági mutatók látványosan javulnak, nő a fogyasztás, a beruházás, a foglalkoztatás és a nettó export. A technológia (TFP) csökkenése az új adónemek miatt következik be, amelyek ebben a modellben áttételesen az K+F szektort különösen sújtják. Összességében elmondható, hogy a Széll Kálmán Terv intézkedéseinek eredményeként a magyar gazdaság magasabb növekedési pályára áll, és javul a finanszírozó képessége.

IV.7. táblázat: A Széll Kálmán Terv makrogazdasági hatásai (%-os eltérések szintben az alappályától)

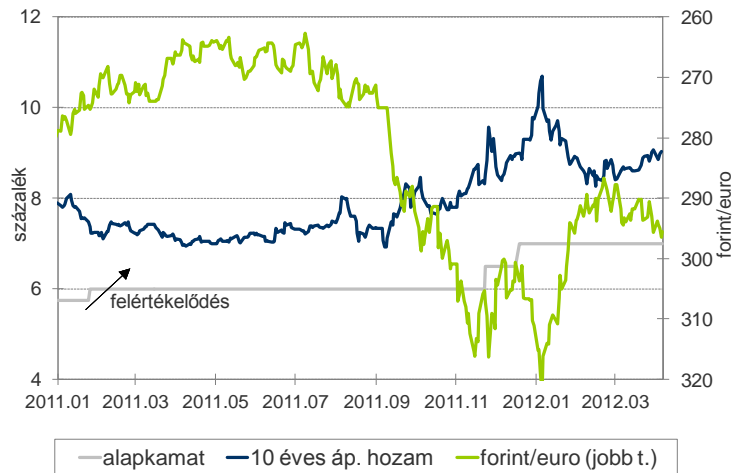
	Év						
	1	2	3	4	5	10	20
GDP	2,18	3,64	4,33	4,63	4,74	4,99	5,66
TFP	-0,23	-0,51	-0,73	-0,89	-1,00	-1,18	-1,02
Tőke	0,05	0,17	0,31	0,46	0,62	1,29	2,13
Foglalkoztatás	0,36	2,50	3,72	4,26	4,47	4,58	4,71
-alacsonyan képzett	2,79	6,84	9,85	11,74	12,76	13,18	13,03
-közepesen képzett	0,17	1,90	2,77	3,09	3,17	3,17	3,26
-magasan képzett	-2,96	0,01	1,38	1,60	1,49	1,24	0,48
Fogyasztás	1,36	1,64	1,71	1,77	1,82	1,95	2,02
Export	2,07	3,53	4,22	4,52	4,63	4,88	5,53
Import	0,71	1,10	1,27	1,38	1,46	1,66	1,82

IV.2.8. MONETÁRIS ÉS ÁRFOLYAM-POLITIKA

A 2012. január 1-jén hatályba lépő, új MNB törvény a jegybank elsődleges céljaként továbbra is az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény a makroprudenciális felügyeletet is a jegybankhoz rendeli, mely során az MNB feltárja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét fenyegető üzleti és gazdasági kockázatokat, elősegíti a rendszerszintű kockázatok kialakulásának megelőzését, valamint a már kialakult rendszerszintű kockázatok csökkentését vagy megszüntetését. Az MNB 2001 óta az inflációs célkövetés rendszerében határozza meg a monetáris politikát. Ennek keretében a Monetáris Tanács az árstabilitásnak megfelelő számszerű inflációs célt határoz meg, amely jelenleg – folytonos célként – 3%.

A forint euróval szemben vett nominális árfolyama a korábbi időszaknál jóval nagyobb ingadozást mutatott. A 2011-es konvergencia program óta eltelt időszakban a legerősebb napi árfolyam 262,7, a leggyengébb 321,9 HUF/EUR volt. A magyar állampapírok hozamai is széles sávokat jártak be, a 10 éves államkötvény legalacsonyabb napi hozama 6,9%, a legmagasabb 10,7% volt. Mind az árfolyam, mind az állampapír-piaci ingadozásokhoz hozzájárultak az euroövezet adósságválságával és a kormány programjával kapcsolatos várakozások, az egyes intézkedések értelmezése és fogadtatása.

IV.8. ábra: Hozam- és árfolyamalakulás

A 2011. januári 25 bázispontos kamatemelés után az MNB irányadó kamata egészen novemberig változatlan maradt. Az év végén azonban a Monetáris Tanács két egymást követő ülésén 50-50 bázisponttal, 7%-ra emelte az irányadó kamatot.

A forint jelzáloghitelezés alacsony növekedéséhez kapcsolódóan az elsődleges piaci kibocsátások alacsonyan alakultak, így az MNB jelzáloglevél-vásárlási programja csak részben érte el célját. Ezért az MNB 2011-ben nem folytatta a programot. 2010 végén életbe lépett a hathavonta változtatható, rugalmas tartalékráta rendszere.

2012 februárjában az MNB bejelentette, hogy kész arra, hogy a hitelezési képesség elmúlt időszakban megfigyelt gyengülését egy hosszú lejáratú fedezett hitellel és új jelzáloglevél-program indításával ellensúlyozza. A jegybank értékpapír-fedezet mellett, változó kamatozással, a mindenkori jegybanki alapkamaton kétéves lejáratú refinanszírozást kész nyújtani a hitelintézeteknek, olyan feltételekkel, amelyek támogatják a vállalati hitelezés bővülését. A lakossági hitelnyújtás élénkítéséhez a jegybank a jelzáloglevél-vásárlási program újraindításával próbál hozzájárulni, amennyiben bevezetésre kerül az univerzális jelzáloglevél-kibocsátási struktúra. Az MNB a bankok likviditási pufferének bővítése érdekében növelte az általa elfogadott fedezeti kört is. 2012 áprilisától a Magyar Állam adósbesorolásával megegyező vagy annál kedvezőbb értékpapírokat is elfogad fedezetként. Az MNB a Magyar Állam által kibocsátott deviza értékpapírok és a magyar vállalatok által kibocsátott, a forint kötvényekhez hasonló kritériumoknak eleget tevő deviza kötvények fedezetként történő elfogadásán keresztül tovább csökkenti a vállalati és lakossági hitelnyújtást esetlegesen fékező likviditási korlátokat.

Magyarország nem rendelkezik konkrét céldátummal az euro bevezetésének időpontjára.

IV.3. ÁLLAMHÁZTARTÁSI EGYENLEG ÉS ÁLLAMADÓSSÁG

IV.3.1. KÖLTSÉGVETÉSPOLITIKAI CÉLOK

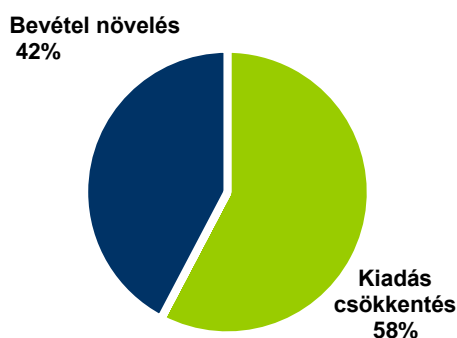
Az Alaptörvénnyel és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló sarkalatos törvénnyel összhangban a Kormány legfontosabb költségvetéspolitikai célja az örökölt államadósság tartós csökkentése.

Ennek érdekében került meghirdetésre 2011 márciusában a Széll Kálmán Terv, ami olyan strukturális, alapvetően a költségvetés kiadás oldalát érintő intézkedések bevezetését irányozta elő, amelyek egyrészt már középtávon érezhető növekedési többletet fognak eredményezni, másrészt 2012-től kezdődően érdemben hozzájárulnak az államháztartási hiány és az államadósság fenntartható módon történő csökkentéséhez.

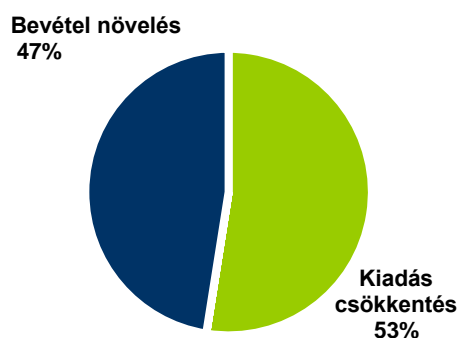
A Széll Kálmán Terv 2011 márciusában bejelentett, a költségvetési egyenleget tartósan javító intézkedései mellett – a makrogazdasági folyamatoknak a globális és különösen az európai gazdasági környezet romlása miatt bekövetkező, az előző konvergencia programban prognosztizálnál kedvezőtlenebb alakulása nyomán – az elmúlt év folyamán a Kormány több olyan intézkedést hozott, amelyek a kitűzött hiánycélok elérését biztosították. Ezen intézkedések megalapozzák, hogy a Széll Kálmán Tervben elsődleges költségvetéspolitikai célként meghatározott adósságcsökkenés a kedvezőtlenebb növekedési környezetben is megvalósuljon.

A Széll Kálmán Terv kiteljesedését szolgáló kormányzati lépések (a 2011. évi konvergencia program, a 2012. évi költségvetést megalapozó, 2011. szeptemberi és annak teljesülését szolgáló decemberi kormányzati döntések, valamint a 2012 februárjában és áprilisában elfogadott határozatok) alapján továbbra is biztosítható, hogy a tavalyi konvergencia programban meghatározott költségvetési hiánycélok teljesüljenek. Ezen lépések nyomán a 2011 márciusában a Széll Kálmán Tervben tervezett megtakarítások mértékének többszöröse – 2012-ben közel háromszorosa, 2013-ban mintegy két és félszerese – valósul meg. A kiadási oldal mindkét évben több mint felét adja a megtakarításnak.

IV.9. ábra: Intézkedések megoszlása 2012

IV.10. ábra: Intézkedések megoszlása 2013

A 2010-ben hangsúlyozottan átmeneti jelleggel, korlátozott időtartamra bevezetett ágazati különadók 2013-ban megszűnnek, valamint – a Bankszövetséggel kötött megállapodással összhangban – a pénzügyi intézmények különadója megfelelődik, majd 2014-től az európai gyakorlattal összhangban

lévő szintre csökken. A költségvetési egyenleg javulását így tartós hatású és egyben a növekedésbarát fiskális konszolidációt szolgáló intézkedések biztosítják.

A mostani konvergencia programban megerősített hiánypálya és a gazdaság ciklikus pozíciójára vonatkozó feltételezés alapján a költségvetési strukturális hiánya már 2012-ben közel kerül a GDP-arányosan másfél százalékos strukturális deficitben meghatározott középtávú költségvetési célkitűzéshez (MTO) és 2013-ban bőven teljesíti azt. A stabilitási törvénnyel összhangban – az adósságcsökkentési tervek megvalósítása érdekében – az MTO elérését követően is folytatódik a strukturális egyenleg javulása.

A 2012. és 2013. évi hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések összefoglalását a IV.8. táblázat mutatja be. Az egyes intézkedéseket a IV.7. fejezet ismerteti.

IV.8. táblázat: Az államháztartás pozícióját befolyásoló intézkedések **milliárd forintban**

	2012	2013
Költségvetési szervek, fejezeti és egyéb központi kezelésű előirányzatok kiadásainak mérséklése	44,7	44,7
Gyógyszertámogatási kiadások csökkentése	10,0	40,0
Helyi önkormányzati alrendszer egyenlegjavulása	60,0	90,0
Távközlési szolgáltatási adó bevezetése	30,0	52,0
Fordított általános forgalmi adó bevezetése a mezőgazdaságban	10,0	15,0
E-útdíj emelt szintű indítása	0,0	75,0
Nagyvárosi tömegközlekedés központi költségvetési támogatásának csökkentése	0,0	10,0
Kutatási és Technológiai Innovációs Alap részére nyújtott központi költségvetési támogatás megszüntetése	0,0	25,2
A többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok közfeladat ellátási kötelezettségeinek módosítása	0,0	20,0
Pénzügyi tranzakciós illeték bevezetése	0,0	130,0-228,0
Energiaszolgáltatók jövedelemadóinak fenntartása, bővítése	0,0	55,0
Biztosítókat terhelő jelenlegi ágazati adók összevonása, átalakítása	0,0	15,0
Kisadók megszüntetése	0,0	-5,0
Összesen:	155	567-665

IV.3.2. 2011. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

A 2011. áprilisi konvergencia programban várt 2%-kal, illetve a 2011. őszi adatközlésben becsült 3,9%-kal szemben a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által az Eurostat számára összeállított 2012. tavaszi adatközlés szerint a kormányzati szektor EDP módszertan szerinti egyenlege a GDP 4,3%-át elérő többletet mutatott 2011-ben.

Az előzetes várakozásoknál jobb egyenleg több okra vezethető vissza. Egyrészt a helyi önkormányzatok – még a megyei önkormányzatok adósságának átvállalása nélkül számítva is – a vártnál jóval kedvezőbb egyenleggel zárták az évet. Másrészt a Kormány a kedvezőtlenebb makrogazdasági környezet hatását ellensúlyozó évközi intézkedéseivel szigorúan kézben tartotta a költségvetési alapfo-

lyamatokat. Harmadrészt a személyi jövedelemadórendszer átalakítása az előzetesen feltételezethez képest magasabb adó- és járulékbevételeket eredményezett. Továbbá az eredeti költségvetési előirányzatokban még nem tervezett, a költségvetés végrehajtása során jelentkező egyszeri tételek egyenlegjavító hatása nagyobb lett az előző konvergencia programban feltételezetténél.

IV.9. táblázat: A 2011. évi egyenlegek alakulása

a GDP %-ában

	2011. áprilisi konvergencia program	2012. tavaszi Notifikáció	
		(önkormányzati adósság-átvállalás nélkül)	
Központi alrendszerek EDP-egyenlege	2,5	3,5	(4,2)
Helyi önkormányzatok EDP-egyenlege	-0,5	0,8	(0,1)
Kormányzati szektor EDP egyenlege	2,0	4,3	4,3

Az államháztartás 2011. évi egyenlegének alakulását jelentős nagyságú, a költségvetés végrehajtása során jelentkező egyszeri tételek befolyásolták. A költségvetésben kitűzött 2,9%-os hiánycél arra a feltételezésre épült, hogy a nyugdíjreform keretében az állami nyugdíjpillérbe visszalépő magánnyugdíjpénztári tagok vagyoni portfóliójának átutalásából 2011-ben még csak a GDP mintegy 2%-ának megfelelő bevétel származik. A visszalépések aránya azonban a költségvetésben számítottnál jóval nagyobb volt, így a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapba került vagyon a GDP 9,5%-át is meghaladta. A nyugdíjreformból származó bevételi többlet mellett ugyanakkor a kiadási oldalon is felmerültek eredetileg nem tervezett, egyszeri jellegű kiadások (az Európai Bíróság döntése nyomán a pénzügyileg nem rendezett beszerzések miatti áfa visszaigénylések, MÁV adósságátvállalás, az MFB tőkeemelésének veszteségtérítésként elszámolt része, a devizahitelek végtörlesztéséből eredő banki veszteség 2011-re jutó részének állam általi átvállalása).

A Kormány az év során több lépésben intézkedett a költségvetésben eredetileg kitűzött, a végrehajtás során felmerülő egyszeri tételektől megtisztított 2,9%-os hiánycél elérésére érdekében (250 milliárd forintos stabilitási tartalék létrehozása, majd törlése, további 37 milliárd forint kiadási előirányzat zárolása, maradványtartási kötelezettség és beszerzési stop előírása, játékadó, jövedéki adó emelése, népegészségügyi termékadó bevezetése, az adóbeszedés hatékonyságának növelése). A fentieknek köszönhetően az évközi egyszeri tételek nélkül számított hiány az eredetileg tervezettnél kisebb lett, a GDP 2,4%-ának felelt meg.

IV.10. táblázat: A 2011. évi hiánycél megvalósítása

a GDP %-ában

	Előzetes tény
Kormányzati szektor EDP-egyenlege	4,3
Évközi egyszeri tételek* egyenlegre gyakorolt hatása	6,7
ebből: Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap bevételi többlete	7,9
Egyszeri jellegű kiadások	1,2
Kormányzati szektor EDP egyenlege az évközi egyszeri tételek nélkül	-2,4

* A strukturális egyenleg számításánál figyelembe vett egyszeri tételeket a IV.4.6 alfejezet ismerteti.

IV.3.3. 2012. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

A költségvetési törvény értelmében 2012-ben a GDP 2,5%-a lehet az államháztartás ESA95 szerinti hiánya. A törvényi előirányzatok alapján a bevételeket és kiadásokat egyaránt megnövelő, több mint másfélszeresére emelkedő uniós transferek nélkül számítva, a költségvetést megalapozó egyensúlyjavító intézkedések következtében 2011-hez képest 1 százalékpontot meghaladóan csökkennek a GDP-arányos elsődleges kiadások. Ezen belül a 2011 tavaszán meghirdetett strukturális reformprogramban (Széll Kálmán Terv) és az előző konvergencia programban tervezett egyensúlyjavító lépéseket, valamint a pótlólagos kiigazító intézkedéseket tükrözve mind GDP-arányosan, mind nominálisan mérséklődik az áruk és szolgáltatások vásárlására, a piaci termelők útján nyújtott természetbeni társadalmi juttatásokra, a vállalati támogatásokra, valamint a közmunkaprogramok növekményét leszámítva, a munkavállalói jövedelemre fordított kiadás. A pénzügyi társadalmi transferek tervezett csökkenése 0,8 százalékpont a GDP százalékában kifejezve.

A költségvetés azzal számolt, hogy a magán-nyugdíjpénztári vagyonátadás egyszeri hatását követő évben közel 7 százalékponttal (az uniós támogatások nélkül számítva közel 8 százalékponttal) csökkennek az államháztartás GDP-arányos bevételei. Ezen belül azonban a bevételnövelő intézkedések (adóalapok szélesítése, ÁFA, jövedéki adó, járulékok emelése stb.) hatására bővülnek az adó- és járulékbévételek.

A törvényi előirányzatok 1,5%-os GDP növekedést feltételező makrogazdasági pályán alapultak, de a gazdasági és pénzügyi környezetből fakadó kockázatok semlegesítése érdekében a szokásos tartalékokon felül „extra” tartalékok is beépültek a költségvetésbe (kamatkockázati tartalék, Országvédelmi Alap). Decemberben a Kormány – tekintetbe véve a nemzetközi gazdasági környezet romlását – a makrogazdasági előrejelzést 0,5%-ra módosította és ezzel egyidejűleg a GDP 0,4%-ának megfelelő további egyenlegjavító intézkedést jelentett be. Ennek részeként a költségvetési fejezetek kiadási előirányzataiból tartalékba helyezett a GDP 0,2%-ának megfelelő összeget, amely a többi „extra” tartalékhoz hasonlóan csak akkor költhető el, ha a kormányzati szektor hiányáról és adósságáról készített 2012 őszi jelentésben prognosztizált 2012. évi várható hiány mértéke nem haladja meg a GDP 2,5%-át. További 0,2% egyenlegjavulást biztosított a dohány jövedéki adójának emelése, illetve a magán-nyugdíjpénztári tagdíjaknak a felosztó-kirovó pillérbe irányítása. Az intézkedések és az „extra” tartalékok elegendő fedezetet nyújtottak a kedvezőtlenebb makrogazdasági forgatókönyvvel összefüggő bevételkiesés ellentételezésére és a devizahittel rendelkező háztartások megsegítése érdekében a Bankszövetséggel kötött megállapodás költségeire.

A túlzott hiány eljárásban Magyarországhoz intézett 2012. márciusi tanácsi ajánlás a GDP 0,5%-ának megfelelő egyenlegjavító intézkedést vár el. Az Európai Bizottságnak az ajánlást előkészítő prognózisa még nem vette figyelembe azokat a pótlólagos intézkedéseket, amelyekről a hiánycél biztonságos megvalósítása érdekében februárban döntött a Kormány (1036/2012 (II.21) Korm. határozat a 2012. és 2013. évi hiánycél biztosításához szükséges további intézkedésekről). A kormányhatározat 2012 vonatkozásában a gyógyszer-támogatások és a költségvetési fejezetek kiadásainak csökkentését írta elő, és eszközbeszerzési tilalmat rendelt el a költségvetési szerveknél. Az intézkedések már februárban figyelembe vett 2012. évi költségvetési hatása 30 milliárd forint (a GDP 0,1%-a) volt.

A tanácsi ajánlásra figyelemmel a Kormány áprilisban további intézkedésekről határozott, amelyek a februári lépésekkel és a helyi önkormányzati alrendszerrel prognosztizálható, a 2012. évi költségvetésben számítottnál kedvezőbb egyenleggel együtt összességében biztosítják az ajánlásban elvárt egyenlegjavulást a következők szerint:

KIADÁSOK CSÖKKENTÉSE

- 10 milliárd forint megtakarítás a gyógyszer támogatás kiadásainál a 1036/2012. (II. 21.) Korm. határozat végrehajtása alapján.
- Közel 45 milliárd forint megtakarítást eredményez (mintegy fele részben a 1036/2012. (II. 21.) Korm. határozat alapján), a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadási előirányzataiból 37,4 milliárd forint zárolása, a vagyonnevezet esetében 3 milliárd forint, a helyi önkormányzatok támogatásánál 4 milliárd forint, a TB Alapok költségvetési szerveinél 0,3 milliárd forint kiadás megtakarításának elrendelése.

BEVÉTELEK NÖVELÉSE

- Távközlési szolgáltatási adó évközi bevezetése (költségvetési hatása 30 milliárd forint).
- „Fordított áfa” bevezetése a mezőgazdaságban (költségvetési hatása az adóbeszedési hatékonyságjavulásnak köszönhetően 10 milliárd forint).

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK EGYENLEGJAVULÁSA

A 2011. évi kedvezőbb egyenleg bázishatása, valamint a megvalósult szervezeti átalakulások (intézményrendszerek központi irányítás alá kerülése) és a jogszabály által garantált korlátozottabb hitel-felvételi lehetőség együttes költségvetési hatása 60 milliárd forintra becsülhető.

Az összesen 155 milliárd forintot kitevő egyenlegjavulás révén lehetőség nyílik a költségvetés „extra” tartalékainak visszaépítésére is. Így annak ellenére, hogy az eredetileg tervezett kockázati tartalékok döntő részben az adó- és járulékbevételek elmaradásának, illetve a várható többletkiadásoknak az ellentételezésére szolgálnak, a pótlólagos intézkedéseknek köszönhetően a költségvetésben továbbra is rendelkezésre áll a GDP közel 0,4%-ának megfelelő „extra” tartalék a makrogazdasági és pénzügyi kockázatok fedezetére.

IV.11. táblázat: A hiánycél megvalósítása

a GDP %-ában

	2012
2012. évi költségvetésben előirányzott egyenleg	-2,5
Adó- és járulékbevételek (bankszövetségi megállapodás hatását is tükröző) elmaradása az új intézkedések nélkül	-0,65
Egyéb bevételek növekedése (műsorszóró frekvenciák eladása, kamatbevételek, bányajáradék, stb.)	0,29
Devizahitelek végtörlesztéséből származó banki veszteség 2012-re jutó részének állam általi részleges átvállalása, Nemzeti Eszközkezelő Társaság	-0,32
Kamatkiadások növekedése	-0,29
Kamatkockázati tartalék	0,33
Tömegközlekedési vállalatok	-0,10
Nyugdíjkiadás	-0,17
Egészségügyi bérrendezés	-0,10
Egészségügyi bérrendezés fedezete részben a meglévő előirányzatokból, részben a hatékonyság növekedéséből	0,10
Extra tartalékok (Országvédelmi Alap, fejezeti egyensúlybiztosítási tartalékok)	0,74
Helyi önkormányzatok tervezettnél jobb egyenlege	0,20
Februári és áprilisi intézkedések	0,32
Tartalékok növelése	-0,37
2012. évi várható egyenleg*	-2,50

* Az előjelzés nem számol a magán-nyugdíjpénztári tagok állami nyugdíjrendszerbe történő 2012. évi visszalépéséből származó bevételekkel, azaz a hiánycél e bevételek nélkül teljesül.

IV.3.4. 2013. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

A Széll Kálmán Terven alapuló, az előző konvergencia programban és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényben rögzített költségvetési pálya értelmében 2013-ban az államháztartás hiánya a GDP 2,2%-ára csökken. A hiánycél elérését egyrészt a közszféra működési kiadásainál továbbra is érvényesített költségvetési takarékoság, másrészt a Széll Kálmán Tervben kijelölt területeken megvalósított megtakarítások, harmadrészt a Széll Kálmán Tervet kiteljesítő további intézkedések biztosítják.

A Széll Kálmán Tervben szereplő megtakarítások esetében 2011 végéig azonosított jelentősebb elmaradások a bérpótló juttatások átalakításához (foglalkoztatás és munkaerőpiac), a rokkantsághoz és egészségkárosodáshoz kapcsolódó ellátások átalakításához (nyugdíjrendszer), a közösségi közlekedést érintő szervezeti átalakításokhoz, valamint az elektronikus útdíj fizetési rendszer jövő évi bevezetéséhez kapcsolódtak.

Az előző konvergencia programban előre láthatónál jóval kedvezőtlenebb makrogazdasági környezet, a fenti elmaradások, az egyes ágazatokat terhelő átmeneti különadók kivezetése és a pénzügyi szervezetek különadójának csökkenése következtében, pótlólagos intézkedések nélkül az államháztartás hiánya 2013-ban elérhetné a GDP 3,6%-át. A Kormány ezért a hiánycél tartása érdekében új intézkedésekről határozott, amelyekkel együtt a Széll Kálmán Tervben 2011 márciusában 2013-ra tervezett megtakarítási mértékének mintegy két és félszerese valósul meg. Ez lehetővé teszi, hogy a deficit a GDP 2,2%-ára csökkenjen és ezen túlmenően 2013-ban is fedezetet nyújt a makrogazdasági kockázatok kivédésére szolgáló „extra” tartalék beépítésére a költségvetésbe. Az új intézkedések a kiadások csökkentése mellett bevételnövelő lépéseket is tartalmaznak:

KIADÁSOK CSÖKKENTÉSE

- A gyógyszer-támogatási rendszer újbóli felülvizsgálatával 40 milliárd forint megtakarítás érhető el.
- A 2012. évi előirányzatoknál előírt közel 45 milliárd forint megtakarítás beépül a 2013. évi tervezés bázisába.
- A vagyonfejezet kiadásainál 20 milliárd forint megtakarítást eredményez a többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok tevékenységének és szervezeti kereteinek racionalizálása és közfeladataik ellátási kötelezettségeinek módosítása.
- A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap részére nyújtott állami támogatási kötelezettség helyett uniós források bevonása 25 milliárd forint megtakarítást eredményez.
- A nagyvárosi tömegközlekedés központi költségvetési támogatása 10 milliárd forinttal csökken, mivel az egyéni közlekedési módokat használók jelenleg nem járulnak hozzá megfelelő mértékben a rendszer működtetéséhez, miközben élvezik az annak révén jelentkező előnyöket, ami felülvizsgálatra kerül.

BEVÉTELEK NÖVELÉSE

- Széles adóalapot terhelő, így alacsony kulcs mellett is jelentős bevételi hatással járó pénzügyi tranzakciós illeték bevezetése 2013 elejétől. Az új típusú adó bevezetéséből az első időszakban befolyó adóbevétel nehezen tervezhető, különös tekintettel arra, hogy bizonyos nagy összegű tranzakciónál maximálásra kerül az adóteher. A 2013. évi költségvetési hiánycél eléréséhez elegendő 130 milliárd forint bevétel ebből az adónemből, amelyet 0,1%-os adómértékkel és 30

ezer forintos értékhatár mellett látunk elérhetőnek. Az ezt meghaladó adóbevétel a költségvetési tartalék növelését szolgálhatja.

- A távközlési szolgáltatási adó 2012. évközi bevezetése 2013-ban már 52 milliárd forinttal javítja a költségvetés egyenlegét.
- Az energiaellátók jövedelemadójának fenntartása és az adóalap szélesítése 55 milliárd forint bevételt jelent.
- Bevezetésre kerül egy új, egységes biztosítási adó, amely a biztosítókra jelenleg kivetett három adónem kiváltását is beszámítva (pénzügyi szervezetek különadója, baleseti adó, tűzvédelmi hozzájárulás) 15 milliárd forint bevételi többletet eredményez.
- 2013-ban már 15 milliárd forint többletbevétel várható a „fordított áfa” bevezetésétől a mezőgazdaságban.
- Közvetetten a költségvetési kiadásokat is érinti az e-útdíjból tervezett bevételek emelt szintű indítása 2013 közepétől (az elvárt költségvetési hatás 75 milliárd forint).

A fentiek mellett a vártnál alacsonyabb 2011. évi dologi és felhalmozási kiadások bázishatása, a szervezeti átalakulások és jogszabály által garantált korlátozottabb hitelfelvételi lehetőség következtében a helyi önkormányzatok egyenlege is mintegy 90 milliárd forinttal kedvezőbb lehet az előző konvergencia programban számítottnál.

IV.3.5. 2014-15. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

A 2013-ig megvalósuló költségvetési konszolidáció eredményeire támaszkodva, a javuló makrogazdasági környezet és a költségvetési takarékoság fennmaradása biztosítja a tervezett egyenlegjavítást. Eltekintve a banki különadó szintjének feltételezett csökkenésétől 2014-ben, a programidőszak utolsó két évében a konvergencia program nem számol az adórendszer lényeges változásával. Az adóbevételek, – de az uniós támogatások nélkül számítva az államháztartás összes bevétele is – a GDP-től enyhén elmaradva bővülnek, így az egyenleg javulásához a kiadások erőteljesebb csökkenésére van szükség.

A program feltételezései szerint

- a közzsférában a törvényeknek megfelelően alakulnak az illetmények. A bérekre és járulékokra fordított kiadások a közmunkaprogramokban résztvevők számának növekedését is tükrözik;
- a takarékos költségvetési gazdálkodásnak köszönhetően a dologi kiadások a program időhorizontján végig a GDP-től elmaradva bővülnek;
- a nyugdíjrendszer és a szociális kiadások reformjának eredményeként a nagy kiadási tételek közül a GDP-arányos társadalmi juttatások szűkülése a legerőteljesebb a programidőszak utolsó két évében is;
- az önkormányzati rendszer méretgazdaságosságának növelése, ellátandó feladatainak felülvizsgálata, hitelfelvételének korlátozása az alrendszer egyenlegének egyensúlyba kerüléséhez vezet;
- a beruházási kiadások a GDP 4%-a felett stabilizálódnak az egész időhorizonton.

IV.3.6. STRUKTURÁLIS EGYENLEG, KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI CÉL KIADÁSI AGGREGÁTUM

A konvergencia program a ciklikusan igazított egyenleg számításához 0,46 nagyságú érzékenységi együtthatót használ, azaz az államháztartás egyenlege 0,46 százalékponttal változik a GDP 1%-os (változatlan szerkezetű) változása következtében. Mivel az Európai Bizottság is ezt az együtthatót használja, így az új együtthatóra való áttérés segíti a program és az Európai Bizottság ciklikus komponensre vonatkozó számításainak összehasonlíthatóságát.

A konvergencia program azzal számol, hogy a gazdasági válság alatt kialakult erősen negatív kibocsátási rés 2011-ben megkezdődött záródása 2012-ben átmenetileg megtorpan, majd 2013-tól a programidőszak végéig folytatódik, de az aktuális kibocsátás még 2015-ben is jóval a potenciális szint alatt alakul. A program teljes időhorizontját jellemző negatív kibocsátási rés következtében a ciklikusan igazított egyenleg rendre kedvezőbb a tényleges ESA egyenlegnél.

2011-ben rendkívüli mértékű, 2012-ben pedig viszonylag jelentős, összességükben egyenlegjavító egyszeri tételek szerepelnek a kormányzati szektor kiadásaiban és bevételeiben.

2011-ben a legnagyobb bevételnövelő egyszeri tétel a nyugdíjreform következtében a korábban a magán-nyugdíjpénztárakban felhalmozott eszközállomány átvételéből származó bevétel, valamint az átvett eszközökön képződött, a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap által realizált kamat- és osztalékjövedelem (összesen a GDP 9,7%-a) volt. További bevételnövelő egyszeri tételt jelentett 2011-ben az egyes ágazatokra átmeneti jelleggel kivetett különadó (0,6%), valamint a pénzügyi szektort érintő különadó egy része (0,3%), amit mérsékel a végtörlesztéssel kapcsolatos adóleírás⁶. A legnagyobb egyenlegrontó egyszeri tétel az Európai Bíróság negatív ÁFÁ-ra vonatkozó döntéséhez kapcsolódott (0,7%). Egyenlegrontó egyszeri tételként jelentkezett a MÁV adósságának átvállalása és az MFB veszteségtérítése (összesen 0,3%) is.

2012-ben az ágazati válságadók és a pénzügyi szektort érintő különadó végtörlesztéssel kapcsolatos adóleírással korrigált része mellett a frekvenciaértékesítésből származó bevétel (0,1%) szerepel egyszeri tételként a konvergencia program számításaiban.

2013-ban – összhangban a 2011. évi programban szereplő tervekkel és a Bankszövetséggel kötött megállapodással – a banki különadó a felére csökken. A megállapodás alapján 2014-ben már csak az Európai Unió jogrendjében elfogadott bankadó vagy a tagállami gyakorlatnak megfelelő mértékű banki különadó kivetésére kerülhet sor. A 2013-ban érvényesülő és a 2014-től várható mérték közötti különbség 2013. évi bevételnövelő, egyszeri tételként jelenik meg, míg a 2011. évi konvergencia program számításai 2013-ra már nem tartalmaztak egyszeri tételeket. Ennek oka az volt, hogy a 2011. évi konvergencia program magasabb szinten állandósuló banki különadóval számolt 2013-tól, mint ami a bankszövetségi megállapodás alapján az aktualizált konvergencia program számításaiban 2014-től szerepel.

A programidőszak utolsó két évében nem jelentkeznek egyszeri tételek a költségvetésben.

A strukturális hiány, amely a költségvetési egyenleget a gazdasági cikluson kívül az azt befolyásoló egyszeri és átmeneti tételekkel is korrigálja, 2012-ben nemzetközi összehasonlításban is rendkívüli mértékben csökken, és közel kerül a GDP 1,5%-ának megfelelő strukturális hiányként meghatározott költségvetési célkitűzéshez (MTO), majd további erőteljes csökkenést követően 2013-ban már bőven

⁶ Ez utóbbi tétel a lakosság részére történő tőketranszferként került elszámolásra.

teljesíti az MTO-t. A programidőszak utolsó két évében a strukturális egyenleg kismértékben tovább javul.

IV.12. táblázat: Strukturális egyenleg a GDP %-ában

	2011	2012	2013	2014	2015
Kibocsátási rés	-2,6	-3,2	-3,0	-2,1	-1,4
Kormányzati szektor egyenlege	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
Ciklikusan igazított egyenleg	5,5	-1,0	-0,9	-0,9	-0,8
Egyszeri tételek*	9,4	0,8	0,2	0,0	0,0
Strukturális egyenleg	-3,9	-1,8	-1,0	-0,9	-0,8

*A pozitív szám egyenlegjavító tételt jelent.

A kiadási aggregátum (az EU-transzferek nélkül számított elsődleges kiadás) GDP-arányosan 2 százalékponttal csökken 2012 és 2015 között. 2013-ban – az MTO elérésének évében – a kiadási aggregátum növekedési üteme elmarad a potenciális GDP referencia növekedési ütemétől.

IV.3.7. A KORMÁNYZATI SZEKTOR ADÓSSÁGA

A 2011. áprilisi konvergencia program alapján 2011 végén az adósságráta 75,5%-ra süllyedt volna, ami azonban elsősorban az átmeneti árfolyamgyengülés miatt ennél magasabb lett – a GDP 80,6%-át tette ki.

2011 első felét a kockázatvállalási hajlam javulása jellemezte, azonban az év vége felé többek között az euroövezet adósságproblémáinak súlyosbodása az állampapírhozamok emelkedését eredményezte. Ennek ellenére kisebb piaci turbulenciákon kívül az állampapírpiac stabilan működött az év során. 2011-ben a forint állampapír-aukciók lefedettsége átlagosan a kötvények esetében 2,6-szeres, míg a diszkontkincstárjegyeknél 2,5-szeres volt, azonban ez az év második felére mérséklődött, valamint 2012 első három hónapjában is alacsonyabb lefedettségek voltak megfigyelhetők. Az év eleji enyhe mérséklődést, majd az év végi csúcsot követően 2012 márciusában a közép és hosszú lejáratú hozamok 60-70, a rövid hozamok 120-130 bázisponttal voltak magasabbak 2011 elejéhez képest. A kedvező 2011-es feltételeket és a 2011 márciusában bejelentett Széll Kálmán Terv igen kedvező hatását mutatja, hogy márciusban és áprilisban mintegy 4,25 milliárd dollár, majd májusban egy milliárd euro értékben bocsátott ki devizakötvényt a Magyar Állam.

Az ország 2011 decemberében visszafizette az Európai Bizottságtól felvett hitel első részletét (2 milliárd euro értékben), majd 2012 februárjában a Nemzetközi Valutaalap hitelét kezdte el szerződés szerint törleszteni (527 millió SDR). A megállapodás keretében 2012 folyamán további 2,4 milliárd SDR-t törleszt Magyarország.

Magyarország 2011 novemberében az Európai Unióhoz és a Nemzetközi Valutaalaphoz fordult, hogy egy biztonsági védőháló biztosítása révén erősítse a piaci bizalmat. A megállapodás realizálódása esetén a kamatkidadások és az államadósság alakulása kedvezőbb lehet a konvergencia programban prognosztizálnál. A Kormány a jövőbeli megállapodást elővigyázatossági hitelkeretnek tekinti: az ország ugyanis jelenleg is képes finanszírozni magát a piacokról.

A nyugdíjpénztári vagyon átvétele is jelentős hatással volt az államadósság alakulására:

- A visszalépők – a magánnyugdíj-pénztári tagok mintegy 97%-a – által felhalmozott magánnyugdíj-pénztári vagyon 2011. májusban-júniusban került át az erre a célra létrehozott Nyugdíjreform és

Adósságcsökkentő Alaphoz (a továbbiakban: Alap). Az Alap kezdeti vagyona a GDP mintegy 10,5%-át tette ki, amelyhez a későbbiekben kisebb összegben még érkezett vagyonelem (Pénztárak Garancia Alapja június 30-án adott át további eszközöket).

- Az év során a GDP mintegy 5%-ának megfelelő értékben állampapír bevonására került sor több ütemben, amely közvetlenül mérsékelte az adósságállományt.
- Az Alap vagyonából a GDP 0,8%-ának megfelelő értékben történt meg a felhalmozott reálhozam és a tagdíj-kiegészítések kifizetése.
- Az Alap 1,6%-os befizetést teljesített a költségvetésbe GDP-arányosan.
- Az Alap 2011. december végi eszköz állománya a GDP közel 2,4%-a volt, amely értékesítésével további adósságcsökkentés valósul meg a későbbiekben.

A Kormány döntése értelmében 2011-ben sor került 50 milliárd forint értékben a MÁV és 196 milliárd forint értékben a megyei önkormányzatok adósságának az átvállalására. Az önkormányzati adósság a maastrichti adósság részét képezte korábban is, így azt nem, csak a központi költségvetés adósságát növelte.

A Kormány emellett fontosnak tartja a befektetői bázis szélesítését is, amely növelheti az államadósság finanszírozásának a biztonságát. E tekintetben akciótervet dolgozott ki a lakossági állampapír-vásárlás növelésére (A lakosság állampapír állományának növeléséhez szükséges intézkedésekről szóló 1101/2012. (IV. 5.) Korm. határozat).

A külső környezetben 2011 során meghatározó volt az euroövezet adósságválságának eszkalálódása, 2011 második felében jelentős zavarok jelentkeztek egyes euroövezeti tagországok állampapírpiacán.

Részben az Európai Központi Bank által meghirdetett hosszú távú refinanszírozási program (LTRO) tavaly decemberben és 2012 februárjában lebonyolított tendere, részben a sikeres görög kötvénycsere hatására az utóbbi időben jelentősen javultak az állampapír-piaci feltételek az Európai Unióban, és a kockázatvállalási hajlam is erősödött. Ehhez szintén hozzájárult, hogy az Európai Unió 25 tagállama (köztük Magyarország) aláírta a fiskális paktumot, valamint hogy a tagállamok elköteleződést mutatnak a fiskális kiigazítás és strukturális reformok iránt.

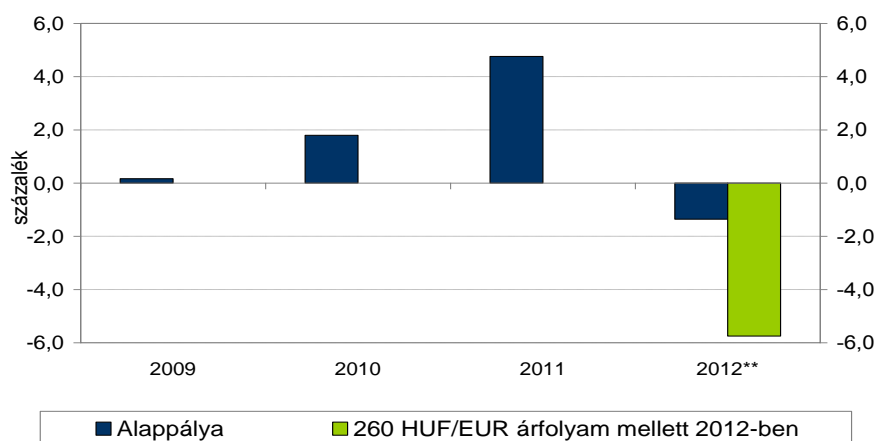
A Kormány fő prioritásai között a kezdetektől fogva szerepel a korábban felhalmozott nagymértékű adósság csökkentése, amelynek érdekében számos lépést tett. Az átkerült magán-nyugdíjpénztári vagyon állampapír eszközeinek bevonása 2011 során mintegy öt százalékponttal mérsékelte közvetlenül az államadósságot. A kitűzött költségvetési pálya a következő években is az adósságráta lényeges csökkentését idézi elő.

Az elmúlt egy év történései és a legfrissebb prognózisok alapján jelenleg más adósságpálya várható, mint egy évvel korábban. Az államadósság-pálya változásának egyes tényezői:

- A 2011. április konvergencia program úgy számolt, hogy a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap megmaradt eszközeit, a GDP mintegy 2,4%-ának megfelelő értékpapírokat adósságcsökkentés céljából a piaci feltételek függvényében értékesíteni fogja 2012-2013-ban. A jelenlegi konvergencia program konzervatív becslése ezzel szemben azzal a feltételezéssel él, hogy nem történik meg az Alap eszközeinek az értékesítése a 2012 és 2015 közötti időszakban. Az Alap vagyonelemeinek az értéke 2011 végén 684 milliárd forint volt, ami a GDP mintegy 2,4%-át teszi ki.

- A 2011. áprilisi konvergencia program azzal számolt, hogy a Kormány a MÁV és a BKV elmúlt években felhalmozott adósságának egy részét átvállalja (mintegy 378 milliárd forint értékben), valamint a PPP-szerződések egy részét is kiváltja (ez 200 milliárd forintot jelentett volna). Ezek az egyszeri tételek összesen a GDP 2%-át tették volna ki. Ezzel szemben csak a MÁV esetében került sor az állami vállalat adóssága egy részének az átvállalására, 50 milliárd forint értékben. Emellett az Állam átvállalta a megyei önkormányzatok adósságát is, amely azonban már korábban a maastrichti adósság része volt.
- A GDP-arányos kamatkidások prognózisa jelenleg magasabb, mint az előző programban volt: ez a magasabb adósságállomány és a feltételezett hozamszint eredményeként adódik.
- A nominális GDP tekintetében 2012-ben és 2013-ban is alacsonyabb növekedési feltételezéssel él a jelenlegi konvergencia program. Ez a mérséklődő reálnövekedés eredménye, ugyanis az inflációs várakozások 2012-re emelkedtek a korábbihoz képest. Ennek következtében a nominális GDP pálya megváltozása az adósságráta magasabb szintjét eredményezi 2012-ben és 2013-ban a 2011-ben előrejelzethez képest.
- A 2011-es konvergencia programhoz hasonlóan a vizsgált időhorizonton nem várhatóak jelentősebb összegű privatizációs bevételek. Azonban az adósság előrejelzéséhez használt technikai árfolyamfeltevés a 2011-es konvergencia programhoz képest (274,8 HUF/EUR) mintegy 9%-kal gyengébb forintárfolyammal számol (299,4 HUF/EUR), ami a 2011-es kitekintéshez képest szintén magasabb adósságpályát eredményez. További eltérést jelent, hogy az IMF-EU hitelekkel képzett devizabetétek leépítésére más pálya várható. Ennek egyik fontos tényezője, hogy az Állam 2011 során a devizabetét felhasználásával fedezte a MOL részvények visszavásárlását, mintegy 500 milliárd forint értékben.
- Az állam által 2012-től bevezetett, a képzési költség finanszírozására fordítható támogatott diákhitel folyamatos emelkedés mellett 2015-re a GDP 0,7%-ának megfelelő mértékkel növeli az adósságot.

IV.11. ábra: A devizában fennálló adósság átértékelődésének hatása az adósságra a GDP %-ában*

*Az átértékelődés hatása az előző év végi árfolyamhoz van viszonyítva, **Beclés

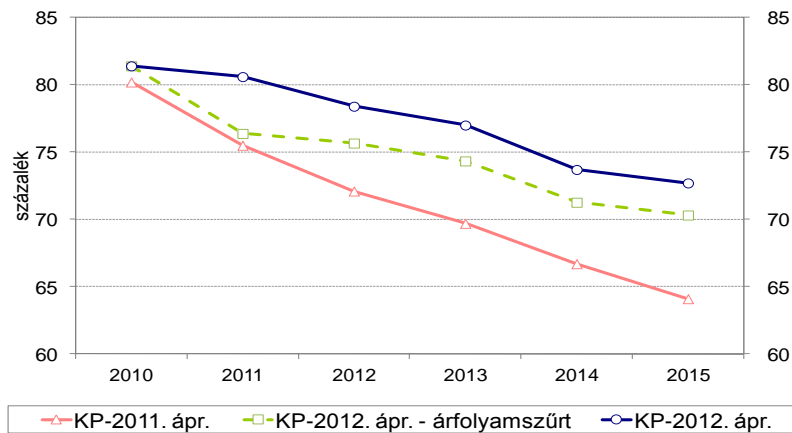
Az adósságráta jövőbeni alakulása a következő főbb tényezők változására érzékeny (ceteris paribus):

- Elsődleges egyenleg: az elsődleges egyenleg tartós, a pálya végéig érvényesülő 1 százalékpontnyi éves változása nagyjából az első évben 1, majd 2015-re 5 százalékpontnyi állományváltozást indukál.
- Árfolyam: a bruttó adósságállomány deviza aránya 2011 végére közel 50%-ra nőtt, amely az adósságfinanszírozásban növekvő forint súly eredményeként 45% alá csökken 2015-re. Ennek megfelelően egy 10%-os nominál árfolyamváltozás rendre 3,7–3,3 százalékponttal módosítja a bruttó adósságrátát 2012-15 között.
- Hozampálya: a hozamváltozás fokozatosan jelenik meg a kamatkiadásban a megújuló instrumentumokon keresztül. Az egyes években a megváltozott kamatkiadás adósságrátára gyakorolt kumulált hatása 2011-2015 között, 100 bázispontos hozamváltozás esetén rendre: 0,1; 0,3; 0,7; 1,1 százalékpont (kamatkiadás változása a GDP százalékában: 0,1; 0,2; 0,3; 0,4; százalékpont).
- Gazdasági növekedés: a nominális GDP 2012-től induló 1 százalékpontnyi tartós, a pálya egészén érvényesülő eltérése 2012-ben 0,7 százalékponttal változtatná meg a bruttó adósságráta értékét, amely különbség 2015-ig fokozatosan 2,8 százalékpontig szélesedne.
- Az állam által vállalt garanciák állománya 2011 végén a GDP mintegy 8½%-át tette ki, ami stabilan alakult az elmúlt években. Kormányzati szándék a hitelezés garanciavállalásokon keresztüli ösztönzése. Ez várhatóan nem jelent különösebb kockázatot az államadósságra, mert az eddigi adatok alapján a garanciaállomálynak néhány kiugró év kivételével évente csak mintegy 1-1,5%-át hívták le.

IV.13. táblázat: Főbb feltételezések a konvergencia programokban **a GDP %-ában**

		2011	2012	2013	2014	2015
Nominális GDP növekedés (%)	KP-2011. ápr.	6,1	5,8	5,4	5,6	5,8
	KP-2012. ápr.	5,3	4,3	4,5	5,5	5,3
Államháztartás egyenlege	KP-2011. ápr.	2,0	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
	KP-2012. ápr.	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
Adósságráta	KP-2011. ápr.	75,5	72,1	69,7	66,7	64,1
	KP-2012. ápr.	80,6	78,4	77,0	73,7	72,7
	Ebből: átértékelődés	4,2	2,7	2,6	2,5	2,4
	KP-2012. ápr. (árfolyamszűrt)	76,4	75,7	74,3	71,3	70,3

IV.12. ábra: Adósságráta a 2011. április és a jelenlegi konvergencia programban

IV.4. ÉRZÉKENYSÉGVIZSGÁLATOK

A kockázati tényezők három lehetséges alternatív forgatókönyvet vetítenek előre, az érzékenységvizsgálatok ezek alapján készültek el. A IV.14. táblázat i) a külső kereslet és ii) a nemzetközi kockázatvállalási kedv megváltozásának hatásait vázolja, illetve iii) megjeleníti azt a forgatókönyvet, ami az alap-előrejelzés körül kirajzolódó pozitív kockázatok bekövetkezésekor valósulna meg.

1. **A kedvezőtlenebb külső kereslet** pálya azt az eshetőséget mutatja be, hogy Magyarország legjelentősebb külkereskedelmi partnere, Németország egy éven keresztül 1 százalékponttal kisebb mértékben képes növekedni. A jelenlegi bizonytalan gazdasági környezetben ez a fejlemény jelentős, azonnali negatív hatást gyakorolna az exporttermelésre, a foglalkoztatásra és a jövedelmekre. A romló vállalati profitok, a kedvezőtlenebb hitelfelvételi körülmények a rákövetkező év során tovább csökkentenék a beruházások és a fogyasztás mértékét. A nemzetközi bizonytalanság, kockázati prémium növekedése a második évben az árfolyamgyengülésen keresztül növeli az infláció mértékét.
2. Az alappálya készítésekor azzal a nemzetközileg elfogadott vélekedéssel éltünk, hogy az európai adósságválság kielégítő módon rendeződik 2012 folyamán, és az év végétől megindulhat a fokozatos fellendülés. Alternatív forgatókönyvként figyelembe vettük annak lehetőségét, hogy az adósságválság tovább mélyül, ami **tovább rontja a nemzetközi kockázatvállalási hajlandóságot**. A kockázatvállalási kedv indikátora, a VIX index, ha egy éves időtávon 5 százalékponttal megemelkedik, a GDP a sokkot követő első és még inkább a második évben számottevően visszaeshet. A kockázatvállalási kedv csökkenésével a beruházások és a külkereskedelem visszaesése a legszembetűnőbb, a reáljövedelmek szűkülése a kedvezőtlenebb vállalati profit és a növekvő munkanélküliség hatására a második évben korlátozza jelentősebb mértékben a fogyasztást. A forint árfolyamgyengülése az első évben túllő új egyensúlyi szintjén, a második évben felértékelődéssel korrigál, ami ráerősít a gyengébb kereslet inflációcsökkentő hatására.

3. A konzervatív alappályát egyaránt övezik **pozitív külső és belföldi kockázatok**. A kiújult adósságválság nemzetközi negatív reálgazdasági hatásainak megvalósulása még bizonytalan, a január-februári köztes előrejelzésekhez képest tavasszal némileg kedvezőbb világgazdasági kép látszik kirajzolódni. A pozitív kockázatok realizálódásával, egy jobb üzleti környezetben a megépült új termelőkapacitásokban gyorsabban futhat fel a termelés. A bizonytalanság csökkenésével a hitelezés újbóli beindulása segíti az építőipari termelés és a beruházás felfutását. A belföldi fogyasztói bizalom javulásával az alappályában figyelembe vett magas megtakarítási rátához képest a háztartások jóval nagyobb arányban fogyaszthatnak a rendelkezésre álló jövedelmükből. Erre a tendenciára ráerősít, hogy a válság kitörése óta a lakosságnak jelentős az elhalasztott fogyasztása, illetve a végtörlesztés és az árfolyamgát bevezetésével a nettó pozíciójuk jelentősen javult. Az infláció alakulásában a forint árfolyamának erősödése kétéves időtávban jelentősebb hatással bír a kereslet bővüléséhez képest.

IV.14. táblázat: az alappályához képest*

százalékpont

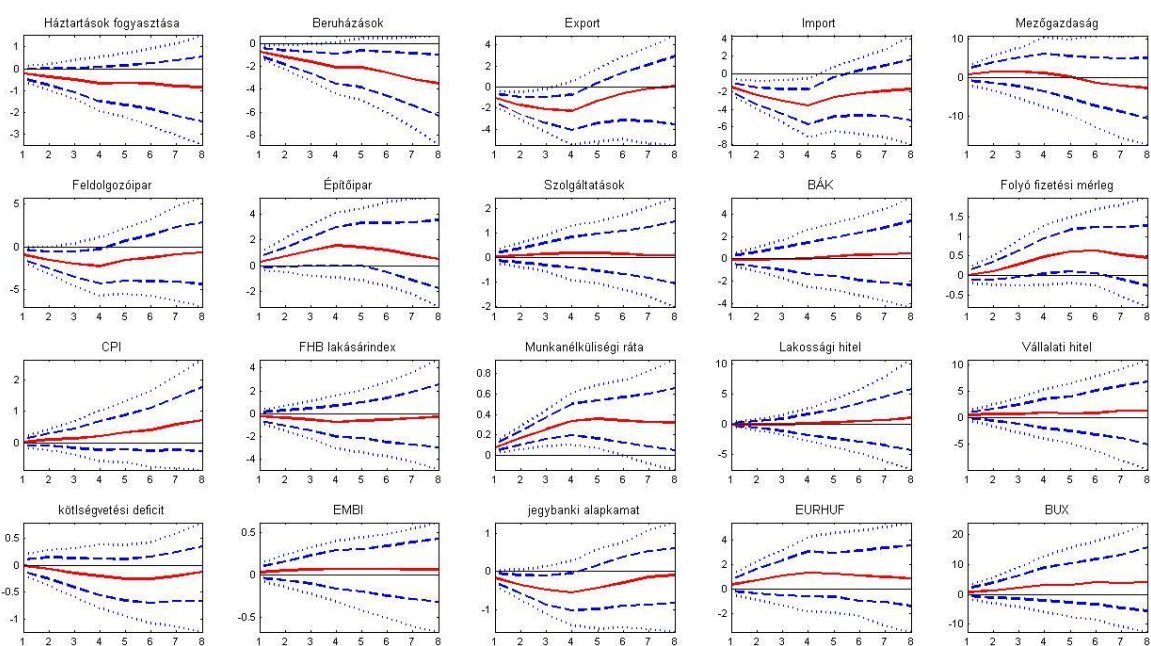
	2012	2013	2014	2015
Külső keresleti sokk				
GDP	-0,3	-0,3	-0,1	0,0
Háztartások fogyasztási kiadása	-0,3	-0,6	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-2,0	-3,3	-0,5	-0,1
Export	-1,5	0,0	0,0	0,0
Import	-1,9	-0,6	0,0	0,0
Infláció	0,2	0,5	0,0	0,0
Versenyszféra foglalkoztatás	-3,6	0,0	0,0	0,0
Államháztartás egyenlege (a GDP %-ában)	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Kockázatvállalási kedv sokk				
GDP	-1,0	-1,3	-0,3	0,0
Háztartások fogyasztási kiadása	-0,6	-1,5	-0,2	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-2,0	-3,0	-1,3	0,0
Export	-2,5	-1,0	-0,2	0,0
Import	-2,2	-1,1	-0,2	0,0
Infláció	-0,2	-1,0	-0,3	0,0
Versenyszféra foglalkoztatás	-0,5	-0,1	0,0	0,1
Államháztartás egyenlege (a GDP %-ában)	-0,1	-0,4	-0,2	0,0
Pozitív kockázatok realizálódnak				
GDP	0,6	0,5	-0,1	-0,1
Háztartások fogyasztási kiadása	0,6	0,9	0,1	-0,1
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	1,8	1,0	0,0	-0,1
Export	1,5	0,7	0,0	0,0
Import	1,7	0,9	0,1	0,0
Infláció	-0,3	-0,8	0,1	0,0
Versenyszféra foglalkoztatás	0,0	0,2	0,2	0,0
Államháztartás egyenlege (a GDP %-ában)	0,3	0,2	0,0	0,0

* Makrogazdasági változók növekedési ütemeinek százalékpontos eltérése az alappályához képest

IMPULZUS VÁLASZOK AZ NGM BVAR MODELLJÉBŐL

Az alternatív forgatókönyvek egy 20 endogén és 5 exogén változót tartalmazó módosított Litterman prioros BVAR segítségével lettek kidolgozva. Fontos kiemelni, hogy bár a költségvetési deficit szerepel az endogén változók között, ennek alakulása az érzékenységvizsgálat szempontjából nem mérhető, hiszen ez már tartalmazza a fiskális politika endogén reakcióját az adott sokkra. A IV.13. ábrán annak a hatását látjuk, ha a német növekedés váratlanul 1%-kal alacsonyabban alakul egy éven keresztül. Látható, hogy nemcsak a külkereskedelemre van ennek a sokknak jelentős hatása, de a növekedés belső komponenseire is.

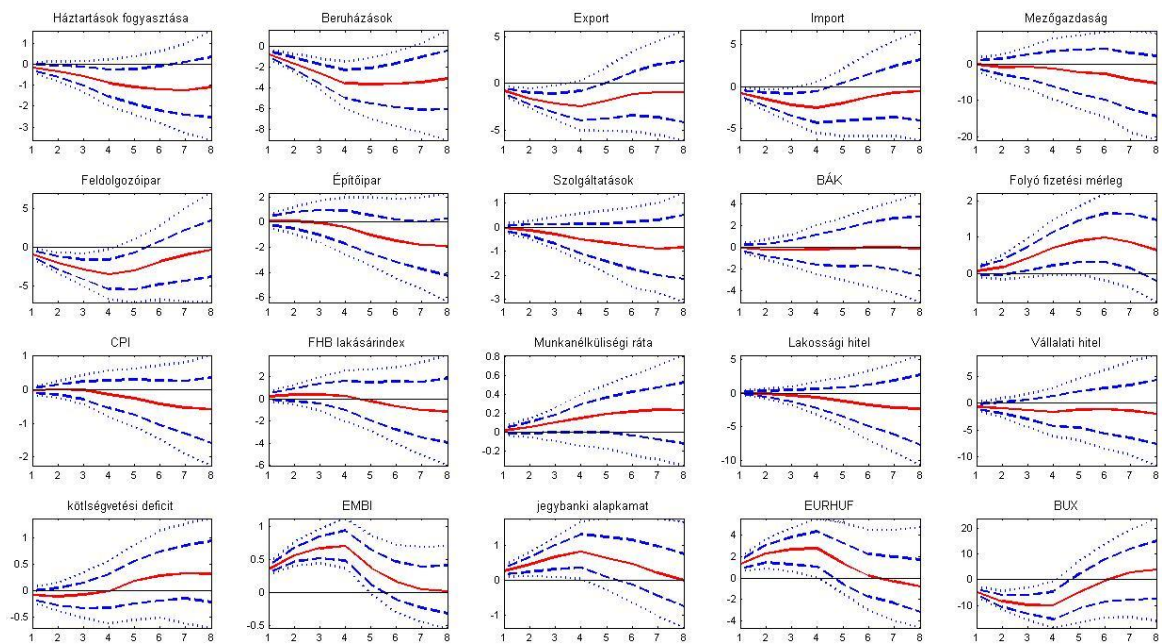
IV.13. ábra: 1%-kal alacsonyabb német kibocsátás 4 negyedéven keresztül*

*Százalékos eltérések az alappálya szintjéhez képest. Vízszintes tengelyen negyedévek. A pontozott vonalak az 5-95, a szaggatottak a 16-84%-os percentiliseket, a piros vonal medián impulzus választ mutatja.

A IV.14. ábrán egy külső eredetű kedvezőtlen kockázati prémiumsokkot látunk. A VIX-index a globális kockázatkerülésnek egy fokmérője. Ennek a sokknak elsősorban a beruházásokra és a feldolgozóipar kibocsátására van kedvezőtlen hatása, de a fogyasztást, a szolgáltató- és építőipart is kedvezőtlenül érinti.

IV.14. ábra: 5 ponttal magasabb VIX-index négy negyedéven keresztül*

*Százalékos eltérések az alappálya szintjéhez képest. Vízszintes tengelyen negyedévek. A pontozott vonalak az 5-95, a szaggatottak a 16-84%-os percentiliseket, a piros vonal medián impulzus választ mutatja.

IV.5. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS HOSSZÚ TÁVÚ FENNTARTHATÓSÁGA

Az államháztartás fenntarthatóságát alapvetően az államháztartás jelenlegi helyzete (kölségvetési egyenleg, az államadósság nagysága, a GDP-hez viszonyított aránya), az idősödéshez kötődő jövőbeni kölségvetési kiadások nagysága és a demográfiai folyamatok határozzák meg.

A Kormány több oldalról is összetett és célzott intézkedéssel segíti az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítását. A Kormány elsődleges célja az adósságráta jelentős csökkentése. Az alacsony államadósság kedvező kiinduló helyzetet teremt az idősödő társadalommal kapcsolatos, hosszútávon jelentkező kihívások kezelésére. Ezért a Kormány számos parametrikus változtatást végzett a nyugdíjrendszerben, amelyek nagymértékben csökkentették a hosszútávon felmerülő nyugdíjkiadásokat és az egyéb időszerű ellátásokat. A Kormány családbarát ösztönző rendszert alakított ki, ami tompíthatja a magyar népesség előrejelzett idősödésének kölségvetési következményeit.

A 2012. január 1-jétől hatályos Alaptörvény lefekteti, hogy az államadósság GDP-arányos rátájának folyamatosan csökkennie kell, amíg az el nem éri az 50%-os szintet. Ennek a célnak az elérését jelentősen előremozdította, hogy kivezetésre került a 1998-ban bevezetett kötelező tőkefedezeti magánnyugdíj pénztár pillérből és állami társadalombiztosítási felosztó-kirovó pillérből álló vegyes rendszer. Ez az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát több csatornán keresztül befolyásolja. Egyrészt azonnal és jelentős mértékben csökkent az államadósság a pénztáraktól átvett vagyon hatására, másrészt a visszalépők korábban magánpillérbe terelt járulékbefizetés ezentúl az államkasszába folynak, és ezzel tartósan javítják az államháztartás egyenlegét⁷. Az államadósság csökkentésének igénye mel-

⁷ A járulékok magánnyugdíj-pénztárakba történt utalása évente a GDP közel 1,5%-ának megfelelő bevételki-
esést jelentett a kormányzati szektor szempontjából.

lett további érvek is szóltak a vegyes rendszer kivezetése mellett. Az 1998-ban bevezetett második nyugdíjpillér magas költségek és alacsony hozamok mellett nem lett volna képes pótolni a kieső társadalombiztosítási nyugdíjakat.

A parametrikus változtatások következtében, amelyek több lépésben valósultak meg 2006-2007, 2009 és 2011 során, az államháztartás nyugdíjrendszerrel kapcsolatos jövőbeni kiadásai jelentősen csökkentek. Az intézkedések fő iránya a nemzetközi legjobb gyakorlatokkal összhangban és a várható élettartam emelkedését követve a korhatár emelése, a tényleges nyugdíjba vonulási korcentrum jelentős emelése és az indexálás megváltozása. A korhatár 2021-ig fokozatosan 65 évre emelkedik és a 2011-ben elfogadott új szabályozás következtében, ami a korhatár alatti ellátásokat alakítja át, a tényleges nyugdíjba vonulási kor a törvényi korhatárhoz fog igazodni. Mindezen intézkedések nem csak a nyugdíjrendszerre, hanem a foglalkoztatásra is pozitív hatással vannak. A parametrikus változtatások mellett a kormányzati döntések nyugdíjrendszer és egyéb korfüggő rendszeres ellátások átláthatóságát és költségvetésben való bemutatását is elősegítették.

A hosszú távú fenntarthatósággal kapcsolatos kiadások alakulására a hosszú távú demográfiai folyamatok jelentős hatással vannak. A demográfiai folyamatok a népesség idősödését jelzik előre. A népesség idősödése a korfüggő kiadások emelkedésével jár, ami - amennyiben nem kerül sor megfelelő intézkedésekre - az államadósság hosszú távú növekedése irányába hat. A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak az egyik fő oka az alacsony élveszületési ráta. Magyarországon az élveszületési ráta (fertility rate) az egyik legalacsonyabb Európában, mindössze 1,3%, míg az EU átlag 1,6%. A gyermekvállalás segítése érdekében a Kormány megerősítette a családbarát ösztönző rendszert és az Országgyűlés elfogadta a családok védelméről szóló törvényt. Az intézkedések meghatározó eleme a pénzügyi családi támogatások számos formája, mint például családi pótlék, anyasági támogatás, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, életkezdési támogatás, pénzügyi gyermekvédelmi támogatás, három vagy több gyermekes családok gázár-támogatása, vagy akár a 2011-ben bevezetett családi adókedvezmény. Mindezek várhatóan tompítják a magyar demográfia előrejelzett idősödését.

Az egyéb korfüggő kiadások számításához az EU Gazdaságpolitikai Bizottsága (EPC) által készített, korfüggő kiadásokat bemutató jelentéshez kapcsolódó számítások jelentették a kiindulópontot. A Nemzetgazdasági Minisztérium számításai figyelembe veszik a legfrissebb parametrikus intézkedéseket is, különös tekintettel a korai nyugdíjazási rendszerek átalakítására. Mindezen intézkedések hatására a nyugdíjkiadások növekedése hosszútávon jelentősen mérséklődik. Az állami nyugdíjkiadások 2010 és 2060 között a GDP arányában mintegy 11,9%-ról 12,6%-ra nőnek.

A hosszú távú fenntarthatóság szempontjából jelentős további kiadási területekre vonatkozó számok az EU Gazdaságpolitikai Bizottsága (EPC) 2012-ben kiadandó jelentéséhez készült számítások alapján készültek. Ez alapján az egészségügyi kiadások a GDP arányában 2010 és 2060 között 4,9%-ról 6%-ra, az időskorúak ápolására fordított kiadások 0,8%-ról 1,4%-ra nőnek, míg az oktatási kiadások 4,3%-ról 3,9%-ra csökkennek Magyarországon.

IV.6. STRUKTURÁLIS INTÉZKEDÉSEK

KIADÁSI OLDAL

IV.6.1. HELYI ÖNKORMÁNYZATOK

A Széll Kálmán Terv az önkormányzati alrendszerre összesen 100 milliárd forint megtakarítást írt elő 2013-ig a 2011. évhez képest. A megtakarítás egy része (15 milliárd forint) a 2012. évi költségvetésbe már beépítésre került, a fennmaradó részt pedig a következő intézkedések alapozzák meg:

- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: új Ötv.) szerint az egy járáson belüli, 2000 fős vagy ez alatti lakosságszámú települések 2013-tól közös önkormányzati hivatalt kötelesek létrehozni. Az így létrejövő közös hivatalhoz tartozó települések összlakosságszáma legalább 2000 fő, vagy a települések számának legalább hétnek kell lennie. A kötelezően létrehozandó közös önkormányzati hivatalhoz tartozhat olyan település is, amelynek lakosságszáma meghaladja a 2000 főt. Az intézkedés költségvetési hatása mintegy 15 milliárd forintra tehető a bér- és dologi jellegű kiadásokon.
- A megyei intézmények, valamint a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában lévő egészségügyi intézmények 2012. január 1-jével állami fenntartásba kerültek. A megyei önkormányzatok az intézményeik működtetésére korábban mintegy 120 milliárd forintot fordítottak. 2012. január 1-jétől az intézményműködtetésre a központi költségvetésben mintegy 20 milliárd forinttal kevesebb összeg áll rendelkezésre, amelynek pótlása a központi feladatszervezés hatékonyságának növelésével elérhető és tartósan, a következő években is javítja az államháztartás egyenlegét. Az intézkedés költségvetési kiadás megtakarítással jár, melynek hatása mintegy 20 milliárd forint.
- A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján bevezetett kormányzati hitelengedélyezés eredményeként mérséklődik az önkormányzati alrendszer hiánya. Az intézkedés költségvetési hatása 20-23 milliárd forintra becsülhető.

A Széll Kálmán Tervben előírt 100 milliárd forint megtakarításból így eddig összesen mintegy 73 milliárd forint megalapozása történt meg intézkedésekkel. A fennmaradó 27 milliárd forintot a fejlesztési célú támogatások további felülvizsgálata, a szociális ellátások célzottabbá tétele, valamint egyes közoktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások esetében az igénybevevő nagyobb tehervállalásának előírása biztosíthatja.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATI EGYENLEG

A 2012. évre tervezett hiány 90 milliárd forint, ami az eredeti tervekhez képest 60 milliárd forint várható egyenlegjavulást foglal magában, ami a 2013. évi tervezésnél a 2012. évi bázisba beépülő hatásként érvényesül.

Mindezt az támasztja alá, hogy az államháztartási információs rendszer keretében az önkormányzatok által szolgáltatott 2011. évi előzetes tényadatok szerint az alrendszer egyenlege mintegy 9 milliárd

forint összegű többletet mutat⁸. Az egyenlegjavulás a kiadási oldal tervezettől alacsonyabb teljesülésének köszönhető. Ezen belül is a dologi és a felhalmozási kiadások maradtak el az előirányzattól, mindeközben a finanszírozási kiadások (hiteltörlesztés) jelentős mértékben megnövekedtek. Az elmúlt évek nagyarányú adósság-expanziója 2011-ben – részben a megyei önkormányzatok konszolidálásának hatására is – megtorpant, érdemi adósságnövekedés, többletpénz nem áramlott a rendszerbe, a hiteltörlesztések forrása így nagyrészt a kiadások mérséklésével volt elérhető.

A 2011-ben tapasztalt tendenciát továbbvetítve a 2012. évben – az eredetileg tervezett hiányhoz képest nagymértékű strukturális egyenlegjavulás eredményeként – 90 milliárd forint hiánnyal biztonsággal lehet számolni.

E javuló tendenciát támasztja alá a korábban említett stabilitási törvény 2012. január 1-jei hatályba lépése, aminek értelmében – néhány kivételtől eltekintve – az önkormányzatok a jövőben csak kormányzati engedéllyel vehetnek fel hitelt. Ez az önkormányzati alrendszer újonnan keletkező adósságállományán keresztül várhatóan az alrendszer hiányát is mérsékelni fogja. A hiány csökkenését indokolja továbbá az a korábbi intézkedés, hogy az elmúlt év végén történt megyei önkormányzati intézmények, valamint fővárosi önkormányzati kórházak állami fenntartásba vétele révén ezen önkormányzatok hiánya az egész alrendszert már nem terheli.

Mindezek alapján nem várható, hogy a hiány nagyobb mértékű megjelenését alátámasztó, szabadon elkölthető pénz kerül az önkormányzati rendszerbe. Ezért a hiánycsökkenés a 2013. évben tovább folytatódik, köszönhetően a korábbi években bevezetett intézkedések hatásának is. Emellett a 2013-tól hatályos új finanszírozási rendszer az eddiginél jóval célzottabban, a feladatokhoz kötöttebben biztosít majd forrást az önkormányzatok részére, így a kötelező feladatok forrásai az eddigieknél sokkal biztonságosabban állnak majd az önkormányzatok rendelkezésére. Az egyenlegjavulást indokolja továbbá az új Ötv. 2013. január 1-jétől hatályos azon rendelkezése is, mely szerint az önkormányzati költségvetési rendeletben működési hiány a jövőben nem tervezhető. Így összességében 2013-ban további mintegy 30 milliárd forint egyenlegjavulással lehet számolni. Ez számszerűsítve várhatóan 60 milliárd forint körüli hiányt jelent a 2013. évre vonatkozóan.

AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER MEGÚJÍTÁSA

Az önkormányzati rendszerben kiemelt cél a helyi és területi közigazgatási rendszer teljes megújítása, alacsony hatékonyságának javítása, a hatékonyabb, költségtakarékosabb intézményfenntartás és a struktúra átláthatóbbá tétele.

A megújulás lényeges eleme, hogy a települési önkormányzatok feladatainak jelentős részét az állam közvetlenül látja el 2013-tól. A települési önkormányzatok a jövőben a valós helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő, a legcélszerűbben helyi szinten ellátható közzolgáltatásokat biztosítják a lakosság számára. A megyei önkormányzatok a területfejlesztésben töltenek be kulcsszerepet.

- Az állam – az óvoda kivételével – 2013-tól átveszi a köznevelési intézmények szakmai feladatellátását: a szakmai feladatokhoz (alapfeladatok) szükséges pedagógusok és a pedagógusok munkáját segítők foglalkoztatását, a szükséges taneszközök, anyagok biztosítását, az ezekhez kapcsolódó

⁸ Hangsúlyozandó, hogy előzetes tény adatokról van szó, a végleges adatok április végén állnak majd rendelkezésre, amely alapján a végleges egyenleg pozitív és negatív irányban is eltérhet.

bérek és dologi kiadások kifizetését. A települési önkormányzat felel a köznevelési intézmény infrastruktúrájának működtetéséért, a köznevelést szolgáló intézmények biztonságos üzemeltetéséért, a gyermekétkeztetésért.

- A Kormány döntése alapján még 2012. évben átvételre kerül több mint 50 városi önkormányzattól az általuk fenntartott fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézményük. Ezáltal cél az országban egységes, magas színvonalú egészségügyi ellátás biztosítása. Az állam egyúttal átveszi a nevesítetten az átvételre kerülő feladathoz, intézményhez vagy vagyonhoz kapcsolódóan keletkezett városi önkormányzati adósságállományt is.
- A jelenleg hatályos szabályozással szemben 2013-tól az államigazgatási feladat- és hatáskörök döntő többségét az államigazgatási szervek látják el. Az önkormányzati szervezetrendszerben csak kivételesen, a helyi viszonyok ismeretének, az azonnali reagálásnak a szükségessége folytán marad ilyen feladat, jelentősen csökkentve ezzel a helyi önkormányzatok terheit.
- 2012. január 1-jétől az Állam átvette a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok fenntartását az egységes katasztrófavédelmi szervezetrendszeren belül.
- A települési jegyzők hatáskörébe tartozó államigazgatási feladatok jelentős része – részben idén áprilistól (szabálysértés), részben 2013 januárjától – a kormányhivatalok hatáskörébe kerül át. A járási szinten létrehozandó kormányhivatalok felállításával az adott feladatok a jelenleginél költségtakarékosabban, méretgazdaságosabban lesznek elláthatók, és így biztosítható az igazgatási feladatok országon belüli azonos színvonalon történő ellátása.

A feladatok átrendeződésével párhuzamosan 2013-tól az önkormányzati finanszírozási rendszer is átalakul, lényeges elemévé válik a feladatfinanszírozás. A feladatfinanszírozásra való átállás értelmét és lényegét épp az eddigi évek finanszírozási elvének „csapdája” mutatja meg: a forrásszabályozás csupán a központi költségvetés és az önkormányzati költségvetés kapcsolatában létezett. Azaz, míg az állam az önkormányzatokat bevétel-orientált módon finanszírozza, addig az önkormányzatok kiadás-orientált költségvetési tervezést folytatnak. A bevétel-orientált forrásszabályozás elve azt feltételezi, hogy az önkormányzatok megfelelő eszközrendszerrel rendelkeznek ahhoz, hogy a kettő között keletkezett rést „befoltozzák”, a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy ez nem így van. A feladatfinanszírozás tehát nem csupán finanszírozási módszer (technika), hanem egyben az önkormányzati szabályozás anomáliáira adandó egyfajta válasz is.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL NYÚJTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

A 2012. évi költségvetési törvényben az önkormányzati szociális segélyezésre két fontos alapelv érvényesül. Egyrészt határozottabban jelenik meg a foglalkoztatási szándék, megszűnik a szociális ellátórendszerben kapható jövedelem pótló támogatások munkavállalással szembeni ellenőztönző hatása. Másrészt a valóban rászorulóknak a jövőben is számíthatnak a szociális háló védelmére, ám a normatív (törvényi) feltételeket nem teljesítőknél a szükséges szintre szűkül.

A foglalkoztatás ösztönzését szolgálja a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) 20%-kal való csökkentése 2012-ben. Az önkormányzatok önrésze továbbra is az FHT 20%-a. Továbbá a támogatásban részesülő személy köteles a kirendeltség által felajánlott munkát vagy képzési lehetőséget elvállalni. Az FHT csak annak a személynek folyósítható, aki évente legalább 30 nap munkaviszonyt tud

igazolni, illetve teljesíti az önkormányzatok által helyi rendeletben meghatározott egyéb követelményeket, mint például a közvetlen lakókörnyezet rendben tartását.

Rendszeres szociális segélyként korábban akár a nettó minimálbér 90%-át is kaphatták a rászorulók. 2012-től a segély összege nem lehet magasabb, mint a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, ha egy családban csak rendszeres szociális segélyre jogosult személy él, míg ha a családban FHT-ra és rendszeres szociális segélyre jogosult személy is él, akkor e két ellátás együttes összege nem lehet magasabb a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ánál.

A fenntartók bevételi lehetőségeit pedig tovább növelte a gyermekvédelmi törvény módosítása, melynek értelmében 2012-től a bölcsődékben már nemcsak az étkezésért, hanem a gondozásért is lehet térítési díjat szedni.

A magyarországi szociális, gyermekjóléti rendszer anomáliáinak megszüntetésével és a rendszer egyszerűsítésével további hatékonyságjavulás érhető el. A Kormány kiemelt célja a pénzügyi juttatások rendszerének felülvizsgálata és egyszerűsítése. A hazai segélyezési rendszer egyik szemléletes jellegzetessége, hogy az ún. „normatív” (törvény alapján mindenkinek járó) segélyek mellett számos ún. „méltányossági” segély létezik. Ez a gyakorlatban azt eredményezte, hogy a tehetősebb önkormányzatok nagy százalékban nyújtanak ilyen ellátásokat, amire „szegényebbek” nem képesek. Ezen igazságtalan gyakorlat felszámolása érdekében már 2012-ben is megszűnt a méltányossági segélyek egy típusa, és az állam jelentősen (10 milliárd forinttal) csökkentette az ezekhez való hozzájárulást is. Tovább lépésként, 2013-tól – a kormányzati elképzelések szerint – mindössze egyetlen krízissegélyezés maradna az önkormányzatok saját hatáskörében.

A rászorulók ellátásában jelentős az állami szerepvállalás és háttérbe szorul a hozzátartozók felelőssége (azaz az állam ott is helyt áll, ahol egyébként ez például a rászoruló gyermekeitől is elvárható lenne). Ennek megszüntetése, a hozzátartozói felelősség növelése a Kormány kifejezett célja.

Az említett nagyobb problémakörök 2013-tól történő megváltoztatása elvitathatatlanul takarékosabb, okosabb ellátási rendszert fog eredményezni, amely magával hozhat számottevő megtakarításokat is.

AZ ÖNKORMÁNYZATI ADÓSSÁGKONTROLL SZABÁLYAI

A 2012. évben hatályba lépett Alaptörvény 34. cikk (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében külön törvény az önkormányzatok kötelezettségvállalását feltételhez vagy a Kormány hozzájárulásához kösse.

E felhatalmazás alapján a 2011 decemberében elfogadott Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényben (továbbiakban: stabilitási törvény) rögzítésre került, hogy az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteikből eredő tárgyévi fizetési kötelezettségei nem haladhatják meg a tárgyévi saját bevételeik 50%-át a futamidő végéig egyik évben sem. E szabály hivatott biztosítani azt, hogy az önkormányzatok ne váljanak fizetéseképtelenné az adósságszolgálati kötelezettségük miatt. Ezzel egyidejűleg a már e korlát felett eladósodott önkormányzatok további hitelfelvételének tiltásával megfékezi azok adósságkitettségeinek növekedését. Ezen felül az is előírásra került, hogy az önkormányzatok adósságot keletkeztető fejlesztési és működési célú ügyleteket a Kormány előzetes hozzájárulásával köthetnek.

Bizonyos ügyletek a Kormány engedélye nélkül is megkötethetők. Az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezésére, illetve az ezekhez kapcsolódó pályázati önrész biztosítására szolgáló hitelek kikerültek az engedélyköteles körből, mivel ezek fontos, az Európai Unió által támogatott beruházásokhoz kapcsolódnak, és a megelőlegező hitelek fedezete az Uniótól kapott fejlesztési támogatás, mely így nem növeli az államadósságot. Az éven belüli működési célú hitelek sem engedélykötelesek, mivel egyrészt ezek nincsenek kihatással az államadósság év végi állományára, másrészt engedélyezésük túl nagy késedelmet okozna az ügyletek megkötésében, így az önkormányzatok likviditása nem lenne biztosítható. Az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelekre vonatkozó ügyletek szintén a Kormány jóváhagyása nélkül megkötethetők. Ezekon felül a 10 (országos nemzetiségi önkormányzatok esetén 20, megyei jogú városok és a főváros esetében 100) millió forint alatti összértékű fejlesztési célú ügyletekhez sem szükséges a Kormány jóváhagyása. E kisösszegű beruházások elbírálása jelentős adminisztrációs terhet jelentene, ugyanakkor az államadósságra gyakorolt hatásuk nem jelentős.

Az önkormányzatok ügyleteihez történő hozzájárulás menetét az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet határozza meg. Ebben a jogszabályban rögzítésre került az adósságot keletkeztető ügyletek fedezetéül figyelembe vehető saját bevételek köre is.

IV.6.2. A KÖZNEVELÉSI RENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A köznevelési törvény új oktatáspolitikai intézkedései (pl. a mindennapos testnevelés, egész napos általános iskolai oktatás, kötelező óvodáztatás) fokozatosan kerülnek bevezetésre annak érdekében, hogy a rendszer átalakításából fakadó megtakarítások fedezetet biztosítsanak a szükséges kiadásokhoz. A pedagógus életpályamodell 2013 szeptemberétől lép hatályba, amennyiben ezt a makrogazdasági és költségvetési feltételek megalapozzák. Ha a körülmények nem adóttak, vizsgálandó a 2014. januártól történő bevezetés lehetősége.

Az állam – az óvoda kivételével – 2013-tól átveszi a köznevelési intézmények szakmai feladatellátását: a szakmai feladatokhoz (alapfeladatok) szükséges pedagógusok és a pedagógusok munkáját segítő foglalkoztatását, a szükséges taneszközök, anyagok biztosítását, az ezekhez kapcsolódó bérek és dologi kiadások kifizetését. A települési önkormányzat felel a köznevelési intézmény infrastruktúrájának működtetéséért, a köznevelést szolgáló intézmények biztonságos üzemeltetéséért, a gyermekékeztetéséért.

A köznevelési szerződés speciális eseteként indokolt megteremteni a „hozzászereződés” intézményét. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy az önkormányzat oktatás-szervezési döntéseket hozzon. Ennek megfelelően az önkormányzat akkor kapcsolódhat be ezekbe a döntésekbe, ha az államilag garantált és fizetett oktatási ellátási színvonalat meghaladó többletszolgáltatásokat igényel, valamint a többletszolgáltatás árát meg tudja fizetni. Ha az önkormányzat pedagógust, vagy szakmai személyzetet kíván alkalmazni (például emelt szintű nyelv, informatika, vagy más szaktárgy oktatásához, műszaki-szakmai háttér javításához), akkor foglalkoztathatja saját alkalmazottként, saját költségvetése terhére.

A köznevelés rendszerének előzőek szerinti átalakításához költségvetési szempontból szükséges a jelenleg hatályos közoktatási törvény oktatás-szervezési megoldásaihoz kapcsolódó egyes források átcsoportosítása a helyi önkormányzatoktól az államhoz.

IV.6.3. A SZOCIÁLIS ELLÁTÁS VÁLTOZÁSA

Nemzetközi összehasonlításban Magyarország jóval többet költ jóléti ellátásokra, miközben az elemzések szerint a támogatások nem minden esetben az arra rászorulókhöz jutnak el.

Az elfogadott és tervezett intézkedések célja ennek megváltoztatása, már rövidtávon a rendszer célzottabbá tétele és a gazdasági aktivitás, a munkába állás ösztönzése, támogatása. Cél továbbá a természetbeni juttatások szerepének elősegítése, a célhoz kötött felhasználás eredményesebb biztosítása érdekében.

A szociális ellátások jogosultsági határa, valamint összege a nyugdíjminimumhoz kötött. Az öregségi nyugdíjminimum „befagyasztása” miatt csökken az ellátásra jogosultak száma, valamint nem emelkednek az ellátások összegei.

A családi támogatások esetében a családi pótlék, az anyasági támogatás, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az életkezdési támogatás, továbbá a pénzbeli gyermekvédelmi támogatások összege a 2012. évi költségvetés alapján 2012. évben nem emelkedik. Az ellátások nominális értékének fenntartása, a Széll Kálmán Tervben bemutatott módon, a továbbiakban is érvényesítésre kerülhet.

A családi támogatások közül a legszélesebb körben biztosított ellátás a családi pótlék, mely a hatályos szabályozás szerint kétféle ellátást foglal magában: a nevelési ellátást, valamint az iskoláztatási támogatást. Az iskoláztatási támogatás folyósításának feltétele a rendszeres iskolába járás. Az iskoláztatási támogatás adott gyermekre tekintettel folyósított része felfüggesztésre kerül, amennyiben a gyermek legalább 50 kötelező tanórai foglalkoztatást igazolatlanul elmulaszt, és csak akkor folyósítható a család számára, ha a gyermek nem hiányzik igazolatlanul.

Változás ebben a rendszerben – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény, valamint a 2012. évi költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXVI. törvény egyaránt módosította a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt – hogy 2012. január 1-jétől a családi pótlék iskoláztatáshoz kötésére vonatkozó szabályozás akként módosult, hogy a 16. életévét betöltött gyermek hiányzása esetén a folyósítás nem felfüggesztésre kerül, hanem ténylegesen szünetel (a szüneteltetésre vonatkozó döntés háromhavonta felülvizsgálatra kerül). Ez azt jelenti, hogy a támogatás nem gyűlik a családtámogatási folyószámlán és azt a család visszamenőlegesen nem kaphatja meg.

További változás, hogy 2012. január 1-jétől a gyermekotthonban nevelt, szociális intézményben elhelyezett, valamint a javítóintézetben vagy büntetés-végrehajtási intézetben lévő és gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekekre tekintettel folyósított családi pótlék jogosultja egységesen az intézmény vezetője, és a családi pótlék teljes összegben a gyermek teljes körű ellátásának kiegészítésére fordítandó.

IV.6.4. FELSŐOKTATÁS

A felsőoktatás strukturális átalakítását a 2011 decemberében elfogadott, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény alapozza meg. Az átalakítás fő céljai: az ágazat versenyképességének javítása, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek érvényesítése, a természettudományos és műszaki, informatikai képzések preferálása, a képzési szerkezet javítása, a képzésekre fordított társadalmi költségek megtérülésének biztosítása.

A Széll Kálmán Terv a felsőoktatás támogatásában 2012-re érvényesített és 2013-ra tervezett további szűkítésével párhuzamosan és a fenti célok eléréséhez az átgondolt és tervszerű döntések szükségességét, az állam szerepének újragondolását, adott kérdésekben erősítését fogalmazza meg. A Kormány kiemelt figyelmet fordít az állam által támogatott helyek számának és összetételének a gazdaság igényeinek függvényében történő megállapítására: az összlétszám szűkítésével (pl. egyes szakokon a túlzott mértékű „diplomás munkanélküliség” csökkentése érdekében), valamint az intézményi keretek meghatározásával (megrendelői szerepkörét érvényesítve). A 2012/2013 tanévre a felvehető állami ösztöndíjas létszámkeretet a Kormány a 2011. évi 53 450 főről 34 087 főre szűkítette, bevezetésre került a részösztöndíjas létszámkeret 15 550 fővel (a preferált, egyúttal jó munkaerő-piaci lehetőségeket biztosító képzési területeken; 50%-os támogatási aránnyal), további hallgatók pedig a képzés költségeinek teljes megtérítésével vehetnek részt képzésben. E döntés keretében egyúttal sor került a képzési szerkezet belső összetételének – a természettudományos és műszaki, informatikai képzések nagyobb arányát biztosító – átalakítására is.

Jelentős változás várható a finanszírozás módja, kedvezményezettjei, jogcímei és egyéb paraméterei (pl. normatív támogatás) tekintetében, mely révén az állami támogatások az állami feladatellátás biztonságát szolgálják. A finanszírozás szempontjából 2012 átmeneti év (támogatási szempontból a régi normatív modellt követi, a hallgatói státuszok azonban már az új törvény szerinti); a 2013-tól működő új finanszírozási modell kidolgozása folyamatban van. Finanszírozási eszközök segítik majd várhatóan az állami szerepvállalás mértékének korlátok közé szorítását, valamint az intézményrendszer méretének optimalizálását, hatékonyságának, eredményességének javítását is.

Ez utóbbi célokat szolgálja a 1355/2011. (X. 21.) Korm. határozat, mely az állami felsőoktatási intézményrendszer felülvizsgálatát írja elő feladatul. A feladat alapjául a felsőoktatási intézmények által 2012. június 30-ig elkészítendő intézményfejlesztési tervek szolgálnak.

IV.6.5. KUTATÁS-FEJLESZTÉS

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA) költségvetési támogatásának mértékét a KTIA-ról szóló 2003. évi XC. törvény 7. §-a rögzíti, amely szerint az nem lehet kevesebb, mint a tárgyév 2 évvel megelőző évben befolyt innovációs járulék összege. E rendelkezést a Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény a 2012. évre felfüggesztette (nincs költségvetési támogatás), de az a jelenlegi szabályozás értelmében 2013-tól újra hatályos lesz. A 2012. évi támogatást az adóváltozások következtében jelentősen megemelkedett innovációs járulékbefizetés pótolja. A KTIA-ról szóló 2003. évi XC. törvény módosításával 2013-tól véglegesen törölni szükséges a költségvetési támogatási kötelezettségre vonatkozó jelen szabályozást (ez nem zárja ki a támogatás biztosításának lehetőségét, csak nem determinálja az összegét). Ezen túlmenően megvizsgálandó továbbá európai uniós források bevonásának lehetősége. Az elmúlt évek járulékbefizetéseinek összegét figyelembe véve a költségvetési támogatás mértékét meghatározó szabály megváltoztatásával 2013-ban 25,2 milliárd forint, míg 2014-ben várhatóan 48,0 milliárd forint költségvetési támogatás kötelezettsége szűnik meg.

A változtatások mögött az az elv áll, miszerint az állam elsődleges feladata a felfedező kutatások támogatása. Az innováció támogatása elsősorban koordinációs állami feladat, az innováció tényleges helye a kutató és fejlesztő intézmények partnersége mellett az innovatív vállalat. Ezt az elvet követve 2012-től a felfedező kutatások támogatását szolgáló, a Magyar Tudományos Akadémia fejezetéhez tartozó Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok költségvetési támogatása a 2011. évi támoga-

táshoz képest mintegy 40%-kal (5,4 milliárd forintról 7,7 milliárd forintra) megemelkedett. A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap költségvetési támogatásának csökkenését kompenzálja az a 2012-től - a korábbi, kevésbé hatékony rendszer módosítása miatt - bevezetett új szabályozás, amelynek értelmében a fizetendő innováció járulék mértékét semmilyen jogcímen nem lehet csökkenteni. Ezen intézkedés hatására az Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból nyújtható támogatások mértéke nem csökken.

IV.6.6. EGÉSZSÉGÜGY

Magyarország társadalmi és gazdasági felzárkózása az Európai Unió fejlett államaihoz elképzelhetetlen a lakosság jó egészsége nélkül. Ehhez biztosítani kell az egészség előfeltételeit, hatékony egészségfejlesztést, egészségvédelmet, valamint a megfelelő egészségügyi ellátórendszert. Ennek megvalósítása érdekében Magyarország olyan egészségügyi ellátórendszer kialakítására törekszik, amelynek jó minőségű szolgáltatásaihoz, betegségétől és anyagi helyzetétől függetlenül, egyforma eséllyel fér hozzá az ország valamennyi lakója. Cél, hogy csökkenjenek az ellátórendszer területi egyenlőtlenségei, javuljon az ellátásokhoz való hozzáférés és az ellátórendszer hatékonysága.

Az egészségügyi ellátás újjászervezésének alapelveit és a megvalósítás irányait a Semmelweis Terv rögzíti. A Semmelweis Tervben foglaltak megvalósítása érdekében a Kormány a 1208/2011. (VI. 28.) határozatában rendelkezett az ezzel összefüggő feladatokról, azok ütemezéséről és felelőseiről. A Korm. határozatban nevesített feladatok egy részének végrehajtása már megtörtént, a többi feladat végrehajtása - uniós és hazai források felhasználása mellett – a megvalósítás stádiumában van.

Az egyik legjelentősebb intézkedés a járó- és fekvőbeteg szakellátás állami kötelezettségének felvállalása. Ezzel lehetőség nyílik az ellátórendszer racionálisabb, hatékonyabb ellátást biztosító újjászervezésére. Az érintett egészségügyi intézmények a 2012. évben és 2013. január 1-jével kerülnek állami tulajdonba. 2013. január 1-jétől az önkormányzatok kötelező feladata az egészségügyi szolgáltatások területén kizárólag az egészségügyi alapellátás lesz.

A kórházi gyógyszer- és orvostechnikai eszköz beszerzés összehangolásával hatékonyabb és országos szinten transzparens rendszer jön létre, amelyben a beszerzés nagy mennyiségére és a valódi verseny megteremtésére tekintettel jelentős megtakarítások érhetőek el [a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök közbeszerzésének sajátos szabályairól szóló 16/2012. (II. 16.) Korm. rendelet, a fekvőbetegszakellátást nyújtó intézmények részére történő gyógyszer- orvostechnikai eszköz és fertőtlenítőszer beszerzések országos központosított rendszeréről szóló 46/2012. (III. 28.) Korm. rendelet].

Az intézmények struktúra-átalakítása keretében lehetőség adódik az egészségügyi és a szociális ágazatban tervezett fejlesztések összehangolására, az alapellátás és a járóbetegszakellátás megerősítésére, illetve kompetenciáik tisztázására, valamint a sürgősségi ellátás újjászervezésére is.

IV.6.7. GYÓGYSZERKASSZA

A gyógyszerkassza bevételeinek növelése és kiadásainak csökkentése érdekében számos intézkedés történt.

A gyógyszerkassza bevételeit növeli, hogy 2011. július elsejétől 12%-ról 20%-ra növekedett a gyógyszergyártó cégek támogatott forgalma utáni havi befizetés. Az orvoslátogatói díj mértéke megemel-

kedett a korábbi 5 millió forintról 10 millió forintra. A támogatás volumen szerződéses hozzávetőleg 10%-kal alacsonyabb határértékkel való újrakötése szintén növeli a gyártói befizetéseket.

A gyógyszerkassza kiadásait csökkenti a referencia termék előnyben részesítése, ami érdekeltté teszi a forgalmazókat, hogy árcsökkentés révén készítményeik referencia terméké váljanak. A rendszer nem csak a referencia terméket, hanem az annál 5%-kal drágább, a preferált referencia ársávba még éppen beletartozó fixcsoportban lévő termékeket, illetve a referenciaterméknél maximum 10%-kal drágább terápiás fixcsoportba tartozó termékeket is preferált helyzetbe hozza. Jelentős megtakarítást eredményezhet, hogy a következő években, több nagy forgalmú készítmény szabadalma jár le, megnyitva az utat a generikus készítmények térnyerése előtt. Tovább erősíti ennek a pozitív hatását, hogy a szabadalom lejárta után forgalomba kerülő generikus termék már 3 hónap elteltével referencia terméké válhat a korábbi 6 hónapos várakozási idő helyett. További előnyök származhatnak a finanszírozási eljárásrendek lehető legszélesebb körű kialakításával és az egyes területek támogatási mértékének felülvizsgálatából. A felülvizsgálatok eddig különösen érintették a kombinációs és a koleszterint csökkentő készítményeket.

A 2012. év januárjától további hatékonyságjavulás érhető el azzal, hogy a nagy értékű terápiák esetében az állam/biztosító nem a klinikai vizsgálatokban elért, hanem az adott betegcsoport esetében a valós hazai körülmények között bizonyított eredmények alapján biztosít támogatást, illetve ennek elmaradása esetén visszafizetéssel kompenzálja őt a gyógyszergyártó cég. A közgyógyellátás területén megtakarítást hozhat, hogy csak az egészségbiztosító által preferált referencia termékek lesznek közgyógyellátási igazolványra kiadhatóak ott, ahol a fixcsoportba rendezés lehetséges. További megtakarítást hordoz a biohasonló készítmények kedvező árának kihasználása. Kedvező hatás várható szintén a beteg-együttműködés javításával. Az intézkedés szerint bizonyos betegcsoportokban az együtt nem együttműködő, tehát a célértékeket el nem érő betegek alacsonyabb támogatási kulcsot kapnak, mivel esetükben az életmódváltás meg nem lépésével a szedett gyógyszer hatékonysága elmarad a várttól. Jelentős megtakarításokat eredményezhet készítmények kórházakon keresztüli, nyomon követett eljárásrend szerinti (betegregiszter), hatékony állami beszerzéssel történő finanszírozása.

A generikus program hatékonyságát tovább javítja a hatóanyag-alapú gyógyszerrendelés fokozatos bevezetése. Megtakarítást eredményezhet, hogy háromhavi mennyiség rendelése esetén a gyógyszerterápiában a beteg egyszerre csak egy havi gyógyszer mennyiséget válthasson. Így a terápia 3 hónap alatti abbamaradása esetén előálló fölösleges támogatáskiáramlás, pazarlás megszüntethető. További megtakarítási lehetőséget jelent az egy receptre kiadható havi gyógyszeradag esetében a 30 nap-hoz legközelebb álló kiszerezésű gyógyszer kiadásának előírása.

A 1036/2012. (II. 21.) Korm. határozat 2012. és 2013. évre a hiánycél tartását biztosító intézkedések kidolgozását írja elő, amelyhez szükséges a gyógyszer-támogatási rendszer újbóli felülvizsgálata (így például az ún. spanyol modell bevezetése – 10 évnél régebben támogatott készítmények meghatározott körében kötelező árcsökkentés -, a lakossági térítési díjak meghatározott körben történő emelése, térítési díjminimum bevezetése).

IV.6.8. A NYUGDÍJRENDSZER ÁTALAKÍTÁSÁNAK LÉPÉSEI

A Magyar Kormány 2011-en jelentős és sikeres erőfeszítéseket tett a nyugdíjrendszer átalakítása területén. Alapvető célnak tekintette a nyugdíjrendszer fenntarthatóságának és biztonságos finanszí-

rozásának a megteremtését. Ez abban a követelményben fogalmazódott meg, hogy úgy kell átalakítani a rendszer finanszírozását, hogy a rendszer legyen öfenntartó és biztosítsa a Nyugdíjbiztosítási Alap mindenkori egyensúlyát. Emellett továbbra is fontos cél a nyugdíjak megfelelőségének és a rendszer megfelelő alkalmazkodásának biztosítása.

Az első jelentős lépés a rendszerszerűség biztosítása volt azáltal, hogy a magánnyugdíj-pénztárak kötelező jellegének megszüntetése után annak tagjai közel 100%-ban visszaléptek a társadalombiztosítási nyugellátás keretei közé. A második fontos lépés a társadalombiztosítási nyugellátáson belül az egyes ellátási formák rendszerezése, átalakítása volt.

- 2012. január 1-től minden biztosított a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe fizeti a nyugdíjárulékot. Ez mintegy 1,5%-os strukturális bevételt jelent. A magánnyugdíj-pénztárat választók a tagdíjuknak megfelelő járulékot szintén a kötelező rendszerbe fizetik be, a magánnyugdíj-pénztárba való befizetés kiegészítő jellegűvé vált, azonban minden pénztár saját Alapszabályában határozza meg az önkéntesen vállalt tagdíj mértékét.
- 2012-től megváltozott a nyugdíjak indexálásának módszere, az éves nyugdíjmelés a költségvetési törvényben tervezett fogyasztói árindexszel megegyező mértékben történik a jövőben.
- A "nők 40 év" szabály bevezetése: 2011. január 1-jétől öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők korhatártól függetlenül, akik legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkeznek. A jogosultsági időbe beszámít a járulékfizetési idő mellett a gyermeknevelési idő is. Fő szabályként a 40 évből legalább 32 év járulékfizetéssel megalapozott szolgálati időnek kell lennie, és legfeljebb 8 év gyermekneveléshez kapcsolódó szolgálati idő vehető figyelembe.
- A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben jelentős változás 2012. január 1-jétől, hogy fő szabályként az minősül nyugdíjasnak, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, vagy aki a "nők 40 év" jogosultsági idő alapján megszerzett nyugdíjban részesül. A nyugdíjkorhatár előtti nyugellátások és a rokkantsági nyugdíjak a továbbiakban nem nyugellátásként, hanem egyéb ellátásként és nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból kerülnek finanszírozásra.

A nyugdíjkorhatár betöltése előtt a korábbi szabályozás szerint többféle kedvezmény alapján fiatalabb életkorban lehetett nyugellátást igénybe venni. A kedvezmények kiterjedt rendszere hozzájárult ahhoz, hogy a tényleges nyugdíjba vonulási életkor csak lassan közeledett a nyugdíjkorhatárhoz, és a többször szigorított szabályozás ellenére a korai nyugdíjazás széleskörű igénybevétele volt jellemző.

A korhatár előtti nyugdíjak korhatár előtti ellátásokká történő átalakítása a már megállapított ellátások további folyósítása, a szerzett jogok későbbi elismerésének garanciája mellett valósult meg. Az átalakítással érintett ellátások⁹ a jövőben nem minősülnek nyugdíjnak, de a nyugdíjakkal azonos mértékben emelkednek, s folyósításuk mellett a korhatár előtti ellátásra vonatkozó szabályokra figyelemmel lehet munkát vállalni.

A jövőben teljes körűen megszűnik a korai nyugdíjba vonulás lehetősége, az öregségi nyugdíj és a hozzátartozói ellátások képezik részét a társadalombiztosítási nyugdíjrendszernek. A korhatár előtti ellátások jogosultsági és folyósítási szabályait, valamint a rokkantsági rendszer átalakítását követően

⁹ Az átalakítással érintett ellátások a következők: előrehozott öregségi nyugdíj, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj, karkedvezményes nyugdíj, bányász-, művésznyugdíj, szolgálati nyugdíj, országgyűlési képviselők, polgármesterek kedvezményes nyugdíja, korengedményes nyugdíj.

a megváltozott munkaképességűek ellátórendszerében járó ellátásokat, azok jogosultsági és folyósítási feltételeit külön törvények szabályozzák.

A rokkantsági nyugdíjrendszer és a korábbiakban megváltozott munkaképességűnek tekintett személyeket érintő ellátórendszerek egységes szemléletű átalakítása valósult meg. A hangsúly az egészségkárosodott ember megmaradt képességeire építő rehabilitációra helyeződik a korábbi passzív ellátásról. A változások azt a célt szolgálják, hogy az igénylők állapotának komplex vizsgálatával, az állapotjavításhoz szükséges eszközök biztosításával munkavállalóként aktív életet élhessenek. A megváltozott munkaképességűek rehabilitációs és rokkantsági ellátásra szerezhetnek jogosultságot komplex minősítés alapján. A rehabilitáció időtartama alatt pénzellátásban és a munkába állást elősegítő szolgáltatásokban részesülnek, a rokkantsági ellátásban részesülők pénzellátást kapnak. A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mellett végzett munka ideje szolgálati időnek számít. Átmeneti szabályként a már ellátásban részesülők közül nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők és a legrosszabb egészségi állapotúak változatlan összegben rokkantsági ellátásként kapják a korábbi rokkantsági nyugdíjukat vagy átmeneti járadékukat. A fiatalabbaknak az új komplex minősítést követően változhat a státusza, az ellátása az új minősítési rendszer szerint.

A nyugdíjrendszerben bekövetkező változások lehetővé teszik, hogy 2012-től a nyugdíjak finanszírozása a munkáltatói és munkavállalói befizetésekből történjen. Továbbra is a Nyugdíjbiztosítási Alapból történik a hozzátartozói ellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj) finanszírozása. A rendszer kedvezményes eleme marad a 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők hosszú járulékfizetéssel megalapozott nyugdíjazási lehetősége.

Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény szerint a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése már ún. „profiltisztított” költségvetés, az innen kikerülő ellátások másik két alapba (Nemzeti Család és Szociálpolitikai Alap és Egészségbiztosítási Alap) kerültek át.

IV.6.9. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

HELYKÖZI KÖZLEKEDÉS

A Széll Kálmán Terv jelentős költségvetési kiadáscsökkentést irányoz elő a helyközi közösségi közlekedés vonatkozásában (fogyasztói árkiegészítés csökkentésével együtt számolva 2012-re 45 milliárd forintra, 2013-ra 60 milliárd forintra). Ez 2012-ben is csak kis részben valósulhatott meg: 16 milliárd forinttal mérséklődött a fogyasztói árkiegészítési kiadási terv, valamint inflációt nem követő módon, reálértelemben 10 milliárd forinttal (nominálisan 2,3 milliárd forinttal) csökkent a személyszállítási közszolgáltatási előirányzat (a MÁV Start Zrt. személyszállítási költségtérítése csökken, míg a GySEV Zrt. személyszállítási költségtérítése az átvett pályaelemeken végzett személyszállítási tevékenysége okán nő).

A MÁV belső átalakítása, költséghatékonyságának javítása érdekében a Kormány jelentős lépéseket tervez, amelyek a költségtérítés szükséges összegét csökkentik:

- a MÁV-leányvállalatok kapcsolati rendszerének, egymás közötti elszámolásainak ésszerűsítése, átláthatóbbá tétele, kiszervezett tevékenységek áttekintése, indokolt esetben „visszaszervezése”,
- belső szervezeti átalakítások, párhuzamosságok felszámolása, belső folyamatok ésszerűsítése; az igazgatási központ létszámának racionalizálása, bérezési és premizálási rendszer átalakítása,

- MÁV Zrt. hatékonyságjavító intézkedéseinek megtétele (beszerzések, beruházások, külső partneri szerződések stb.),
- kedvezmény- és tarifarendszer átalakítása, jegyellenőrzés szigorítása (MÁV Start Zrt. jegybevétel növekedése, állami költségtérítés csökkenése).

Szintén csökkenti a szükséges támogatási összeget a vasúti menetrend ésszerűsítése, racionalizálása; a vasúti és az autóbuzos távolsági személyszállítás menetrendi összehangolása, a párhuzamosságok felszámolása; valamint a közszolgáltatás keretében megrendelt személyszállítási teljesítmény egységesebb személetben való kezelése.

A takarékosági célok megvalósítása érdekében a MÁV és az érintett vállalatok menedzsmentje nem kaphat teljesítménybónuszt, amennyiben nem teljesíti a konvergencia programban meghatározott elvárt megtakarítást.

A vasúti pályaműködtetési szerződések 2011 folyamán megkötésre kerültek. A bevételekkel nem fedezett indokolt kiadásokra a működtető társaságok költségtérítésre jogosultak, amely forrásául 2011-ben 21 milliárd forintra, 2012-ben 47 milliárd forintra költségvetési kiadási előirányzat szolgál. Az ezt meghaladó, igazolt igényre a társaság – állami készfizető kezesség melletti – hitelfelvételre jogosult.

A 2011. évi költségvetési törvény Országgyűlés által 2011. november 21-én elfogadott módosítása alapján az államháztartásért felelős miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy a Magyar Állam nevében legkésőbb 2011. december 30-i hatállyal ellenérték nélkül átvállaljon a MÁV Zrt. hitelviszonyon alapuló tartozásából legfeljebb 64 milliárd forint tőkeösszegű adósságot és annak járulékait. Az 1451/2011. (XII. 22.) Korm. határozat végül a MÁV Zrt. 50 milliárd forint értékű tartozásának átvállalásáról rendelkezett, amely átvállalás az előírt határidőben megtörtént. Ez a kormánydöntés, majd ezt követő törvénymódosítás jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a MÁV Zrt. finanszírozási helyzete javuljon.

HELYI KÖZLEKEDÉS

Az elmúlt években a központi költségvetés jelentős (közte Budapest esetén előre nem tervezett) támogatást biztosított a működés fenntartásához. Az állami szerepvállalás már a 2012. évi költségvetési törvény szerint is új alapokra került. A központi finanszírozás csak a főváros és a Kormány által elfogadott hosszútávon fenntartható finanszírozási konstrukció alapján biztosítható. A budapesti közösségi közlekedés e fenntartható finanszírozási modelljének koncepciója elkészült. Eszerint a jövőben a bevételtermelő fejlesztések elősegítésére fókuszál (e-jegyrendszer, járműpark megújítása), miközben a működés közvetlen központi költségvetési támogatása 2013-tól csökken, távlatosan pedig megszűnik. A működés finanszírozása a szolgáltatás saját, növekvő bevételtermelő képessége mellett a főváros – távlatosan szintén csökkenő mértékű – hozzájárulására támaszkodik, amelyhez új, célzott források társulhatnak (pl. személyforgalmi behajtási díj). A központi költségvetési forrásokra támaszkodó finanszírozási modell tehát a jövőben fenntarthatatlan, ezért a Kormány a 1036/2012. (II. 21.) Korm. határozatában eldöntötte, hogy már a fővárosi közösségi közlekedés 2013. évi támogatását (a 2012. évi előirányzathoz mérten) is csökkenteni kell, ennek elvárt mértéke 10,0 milliárd forintra. A fővárosi közösségi közlekedés hosszútávon fenntartható finanszírozási modellje pedig a fővárosi önkormányzat és a Kormány képviselői között folyó tárgyalások eredményeképp véglegesítés alatt áll, amelyhez a Kormány a 2012. április 11-i ülésén az alábbi elveket fogadta el:

- a Kormány vállalja, hogy a rendelkezésre álló európai uniós források felhasználásával támogatja a fővárosi közösségi közlekedés elavult járműállományának megújítását szolgáló fejlesztéseket (benyújtott villamos és trolibusz beszerzési program);
- a Kormány támogatja az elektronikus jegyrendszer EU-s forrásokból való kiépítését a jegy- és bérlet bevételek emelkedése érdekében;
- a Kormány támogatja a személyforgalmi behajtási díj („dugódíj”) infrastruktúrájának EU-s forrásból történő teljes kiépítését, ugyanakkor szükségesnek tartja megvizsgálni a rendszer szűkített, fővárosi forrásbevonásból való mielőbbi megvalósítását annak érdekében, hogy az országos elektronikus útdíjszedési rendszerrel (e-útdíj, ED) egyidejűleg 2013. július 1-jétől üzemelhessen;
- a Kormány támogatja a Főváros KözOP-előkészítési projektjeit annak érdekében, hogy a 2014-2020 közötti pénzügyi tervezési ciklusra Budapest megfelelően előkészített, azonnal indítható projektekkal rendelkezzen;
- a fogyasztói árkiegészítést az állam továbbra is biztosítja a mindenkori szabályok szerint;
- az állami szerepvállalásnak a fővárosi közösségi közlekedés közvetlen finanszírozásában – a fejlesztések eredményeinek az új finanszírozási rendszerbe történő beépülésével – középtávon (4-5 év) csökkennie kell, majd meg is kell szűnnie;
- a Kormány egyetért azzal, hogy a Főváros a költségnövekedéseket, az inflációt követő díjemelési rendszert alkalmazzon;
- az új finanszírozási modell elfogadását követően ugyanakkor a Főváros részéről továbbra is tartós és jelentős kötelezettségvállalásra lesz szükség, egészen a koncepció elemei finanszírozó képességének teljessé válásáig, amelynek eredményeként a közvetlen fővárosi finanszírozási igény is megszűnik a jövőben;
- a Kormány egyetért azzal, hogy a budapesti kerületek és agglomeráció is vállaljon érdemi szerepet a fővárosi közösségi közlekedés finanszírozásából.

ELEKTRONIKUS ÚTDÍJ

A Széll Kálmán Terv értelmében a közlekedésben érvényesülnie kell a használó fizet elvnek, annak érdekében, hogy az úthasználóktól származó bevételekből finanszírozhatóvá váljanak a hazai úthálózat költségvetést terhelő működtetési, karbantartási és felújítási feladatai, illetve fedezet képződjön további közlekedési célokra. Az ezen célokra szolgáló költségvetési támogatási kiadások kiváltásával a költségvetési egyensúly javulása következik be. A jelenleg hatályos használati díjas (e-matricás) tarifarendszer nem teszi lehetővé, hogy az úthasználók a ténylegesen okozott működtetési, fenntartási, karbantartási költségek után fizessenek, ezért a Kormány a megtett úttal arányos elektronikus útdíjfizetési rendszer (E-útdíj) legkésőbb 2013. július 1-jétől történő bevezetéséről döntött. A vonatkozó döntés értelmében a többletbevétel éves összege 150 milliárd forintot kell, hogy elérjen. A területért felelős szaktárcának a Kormány által már első olvasatban megtárgyalt előterjesztése szerint a díjszedéssel érintett országos közutak használatáért fizetendő útdíjak mértékét a megtett távolsággal arányosan kell megállapítani, a következők figyelembevételével:

- a 3,5 tonna megengedett össztömeget meghaladó gépjárművek besorolása tengelyszám alapján történik, J2 a kéttengelyes, J3 a háromtengelyes, J4 a négy- és többtengelyes tehergépjármű,

- a 3,5 tonna megengedett össztömeget el nem érő gépjárművek bármilyen vontatmánnyal is a jelenlegi D1 díjkategóriában maradnak,
- a 3,5 tonna megengedett össztömeget meghaladó buszok tengelyszámtól és vontatmánytól függetlenül további döntésig B2 díjkategóriába kerülnek besorolásra,
- az E-útdíj bevezetésekor a J2, J3 és J4 kategóriájú tehergépjárművek fizessenek útdíjat a megtett úttal arányosan, a díjszedési rendszerbe integrált díjellenőrzési rendszer fokozatosan kiépülő funkcionalitása mellett,
- a D1 és B2 díjkategóriák vonatkozásában továbbra is érvényben marad az időtartamhoz kötött gyorsforgalmi út használati díjfizetési rendszer, legkorábban az E-útdíj bevezetését követő fél év múlva a megtett úttal arányos díjszedési rendszerhez történő önkéntes csatlakozás lehetőségével,
- induláskor a gyorsforgalmi utakon és az országos közúthálózat külterületi főúti szakaszain kell a J2, J3 és J4 kategóriájú tehergépjárműveknek megtett úttal arányos rendszerben díjat fizetni,
- az induló díjszint az Eurovignetta irányelv szerinti költségszámítás alapján kivethető J4 díjszint,
- a J2 és J3 díjszintjének az Eurovignetta irányelv szerinti költségokozási arányokból adódó kategóriaszorókkal arányosoknak kell lenniük,
- a környezetvédelmi alkategóriák J2 és J3 díjkategóriákban ± 15 , a J4 díjkategóriában $\pm 20\%$ díjeltérítéssel indulnak, a későbbiekben a hazai járműállomány összetételének függvényében félévente módosítva 6-10 év alatt éri el az Eurovignetta irányelv szerinti maximális 100%-os díjeltérítési értéket,
- a díjszintek minden év január 1-jén és július 1-jén reálértékben is emelkednek,
- az E-útdíj bevezetését követő fél év múlva a maximális 13%-os mértékkel elindul egy gyakori használói kedvezményrendszer,

Az E-útdíj kormányzati felügyeletének kialakításával a Kormány a közlekedésért felelős, nemzeti fejlesztési minisztert bízza meg.

A rendszer 2013. július 1-jei indulását megalapozandó, a Korm. előterjesztés elfogadását követően a nemzeti fejlesztési miniszter

- haladéktalanul gondoskodik az E-útdíj megvalósításához szükséges szerződés előkészítéséről és a kormányzati felügyelet ellátásához szükséges auditor kiválasztásáról, az E-útdíj rendszer beszerzésének versenyeztetési eljáráshoz szükséges részletes díjpolitikai adatszolgáltatásról, a díjszedéshez és díjellenőrzéshez szükséges szolgáltatási szintek meghatározásáról;
- május 31-ig intézkedik az ellenőrzést is magában foglaló integrált E-útdíj rendszer kiépítéséhez szükséges eszközök beszerzésével, működtetésével és a tanácsadással kapcsolatos közbeszerzési gyorsított eljárás megindításáról;
- június 30-ig előkészíti az ellenőrzést is magában foglaló integrált E-útdíj rendszer szervezeti-finanszírozási modelljét, továbbá az ellenőrzés feladatainak szabályozásához szükséges koncepciókat és jogszabály-tervezeteket; valamint intézkedik az elektronikus díjszedéshez és ellenőrzéshez kapcsolódó intézmények kijelöléséről;
- december 31-ig előkészíti – az E-útdíj bevezetésével egyidejűleg – Magyarország csatlakozását az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatáshoz (EETS) az Európai Parlament és Tanács

2004/52/EK irányelve szerint, előkészíti az ezzel kapcsolatos jogszabály-tervezeteket; felállítja az EETS-szolgáltatók és a hazai díjszedő közötti vitás esetekben közvetítő Elektronikus Díjszedési Egyeztető Bizottságot.

A megtett úttal arányos tarifarendszer bevezetésének eredményeként a hazai úthálózati rendszer használatának költségei arányossá válnak a terheléssel. A használatarányos elektronikus útdíj-rendszer bevezetésével csökkenthető a közúti közlekedés vasúti közlekedéssel szembeni előnye. Ha az új elektronikus útdíjfizetési rendszer a megadott határidőre nem épülne ki, az e-útdíj bevezetéséig a jelenlegi matricás rendszer érdemi kiterjesztésével is jelentős többletbevétel garantálható.

IV.6.10. ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS KIADÁSOK CSÖKKENTÉSE

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások egyre növekvő hányadát teszik ki az állami tulajdonú gazdasági társaságok által ellátott közfeladatok tulajdonosi ágon történő finanszírozása, illetve olyan fejlesztések és programok megvalósítása, amelyek nem feltétlenül igényelnek állami szerepvállalást.

A közfeladatok ágazati finanszírozásának visszaállítása nemcsak az átláthatóságot javítja, hanem a közfeladatot szabályozó ágazati minisztériumok részéről racionálisabb követelményrendszer kialakítását is eredményezheti. A megrendelői és tulajdonosi finanszírozás szétválasztása esetén a társaságok gazdálkodási problémáiból adódó igények is láthatóbbá válnak, amely elősegíti a racionalizálási követelmények meghatározását és számonkérését.

A nemzeti vagyonról szóló törvény előírása 2013-tól centralizálja a költségvetési szervek által használt állami ingatlanok fenntartását és beruházásait, ennek hatékony megvalósítása is költségcsökkenést eredményezhet. A feleslegessé vált ingatlanok értékesítésének felgyorsítása – az ingatlanpiac javulás esetén – nemcsak bevételi oldalon eredményezhet költségvetési pozíciójavulást, hanem csökkenhetnek a fenntartási és őrzési kiadások is.

IV.6.11. TOVÁBBI KIADÁSCSÖKKENTŐ INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENSÚLY JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

A Kormány az 1036/2012. (II. 21.) Korm. határozatának 5. pontjában csökkentési kötelezettséget írt elő a fejezeti kezelésű előirányzatok, valamint az egyéb központi kiadások tekintetében. Az ECOFIN Tanács ajánlásaival összhangban, azok végrehajtását segítő indokolt a csökkentést a központi költségvetési szervekre is kibővíteni.

A Kormány által eldöntött előirányzat-csökkentés mértéke közel 45 milliárd forint, mely érinti a Kormány irányítása alá tartozó fejezetek intézményi és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatainak támogatását (38 milliárd forint) az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetet (3 milliárd forint), továbbá a helyi önkormányzatok támogatásai és helyben maradó személyi jövedelemadója fejezetet (4 milliárd forint).

A csökkentési javaslat kidolgozásakor mentesítésre kerültek a módosítás nélkül túlteljesíthető, az európai uniós forrást tartalmazó, a normatív finanszírozású és a PPP előirányzatok, valamint a nemzetközi tagdíjak és a fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék. A fejezetenként meghatározott zárolásra került előirányzat keretösszegeket a fejezetet irányító szerveknek fejezetükön belül kell felosztani azzal, hogy mentesített előirányzatra zárolási javaslat nem tehető.

A zárolt előirányzatok összege a 2013. évi fejezeti keretszámokat determinálja, csökkenti, így az intézkedés strukturális módon befolyásolja a 2012., a 2013. és a későbbi évek államháztartási pozícióját.

BEVÉTELEK

IV.6.12. BEVÉTELNÖVELŐ INTÉZKEDÉSEK AZ EGYENSÚLY JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Az államháztartás egyensúlyát a költségvetés bevételi oldalán alapvetően öt új adóintézkedés bevezetése biztosítja. Az intézkedések kialakításakor a Kormány nagy hangsúlyt helyez arra, hogy azok folyamánként elsősorban az indirekt, fogyasztási/forgalmi típusú adók súlya növekedjen. Az intézkedések kialakítása során figyelmet fordítottunk az EU más tagországaiban alkalmazott megoldásokra és a pénzügyi tevékenységek adóztatásával kapcsolatos legutóbbi nemzetközi fejleményekre is.

PÉNZÜGYI TRANZAKCIÓS ILLETÉK BEVEZETÉSE

A költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében 2013. év elejétől sor kerül egy új, a pénzügyi tranzakciókat terhelő illeték bevezetésére. Az illeték tervezett általános kulcsa 0,1%. Az új adónem gyakorlatilag egy forgalmi típusú adó, így jól illeszkedik a Kormány indirekt adók súlyának növelését célzó adózási stratégiájába. További előnye, hogy rendkívül széles adóalapot terhel, így igen alacsony kulcs mellett is jelentős költségvetési bevételt eredményez. Az adó elkerülésének visszaszorítása érdekében az adó bevezetésével párhuzamosan sor kerül az elektronikus fizetésre ösztönző adóelemek és intézkedések bevezetésére is (ld. az adóbeszedés hatékonyságáról szóló fejezetben).

Az adónem mind jellegében, mind mértékében hasonló az Európai Bizottság által javasolt pénzügyi tranzakciós adóhoz. Egyes tevékenységek külföldre való kiszervezésének elkerülése érdekében ugyanakkor az adónem bevezetésekor figyelmet fordítunk arra, hogy az minél kevésbé mobil adóalapot terheljen. Az adó így alapvetően lakossági és vállalati banki, illetve postai tranzakciókra (így a készpénzfelvételre és befizetésre, a gazdasági szereplők banki átutalásaira, a csoportos beszédésekre, a bankkártyás vásárlásokra és a postai pénzforgalmi tranzakciókra) terjedne ki. A különösen nagy értékű, könnyebben mobilizálható tranzakciók esetében szükséges az adó mértékének maximalizálása vagy annak degresszív kialakítása.

Az adó bevezetéséből 130-228 Mrd Ft bevételt várunk. A 130 milliárd Ft-os bevétel eléréséhez az adó tranzakciónkénti értékét nem kevesebb, mint 30 ezer Ft-ban maximáljuk. További lehetséges, a bevételt növelő elem lehet, ha az adó felső határa magasabb értékben kerül meghatározásra, ha az adó nem maximalizált értékkel, hanem sávosan, bizonyos értékhatár fölött 0,01 százalékos kulccsal kerül bevezetésre, illetve ha az elektronikus fizetések ösztönzése érdekében a készpénzfelvételi tranzakciók esetében magasabb kulcs kerül meghatározásra.

TÁVKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSI ADÓ BEVEZETÉSE

A bevételek növelését szolgálja a távközlési szolgáltatásokra kivetett, indirekt adó bevezetése. A 2012-es költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében az adónem már az idei év közepétől bevezetésre kerülne. Az adó illeszkedik a Kormány jövedelmi adók súlyának csökkentését és az indirekt adók súlyának növelését célzó politikájába. Hasonló, fogyasztási típusú telekommunikációs adóra

találhatunk példát az Egyesült Államok számos tagállamában és Máltán. Az adó általánosan minden megkezdett perc és elküldött SMS/MMS után 2 forint. Az adónem bevezetése 2012-ben várakozásaink szerint 30 milliárd forint, 2013-tól 52 milliárd forint többletbevételt eredményez éves szinten.

AZ ENERGIAELLÁTÓK JÖVEDELEMADÓJÁNAK FENNTARTÁSA

Az eredeti terveknek megfelelően 2012-ben kivezetésre kerül az energiaszektorra 2010-ben kivetett ágazati különadó, amelyből a költségvetésnek a tavalyi évben 99,0 milliárd forint bevétele származott. A jelenlegi 8%-nál magasabb, 16%-os kulccsal továbbra is fennmarad ugyanakkor az energiaellátók 2009-ben bevezetett jövedelemadója, ami a társasági adóétól csak kismértékben eltérő alpra került kivetésre. Az adóalap szélesítése érdekében az adónem egyes további közműszolgáltatásokra is kiterjesztésre kerül. Az adóalap szélesítését jelenti az ágazati különadók megszűnése is, hiszen annak összegével az adóalap korábban csökkenthető volt. Az adónem ilyen formában való fenntartása várakozásaink szerint 55 milliárd forint többletbevételt eredményez az adónem megszüntetésével számoló korábbi forgatókönyvhöz képest.

EGYSÉGES BIZTOSÍTÁSI ADÓ BEVEZETÉSE AZ EURÓPAI PÉLDÁK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

Bár a pénzügyi szervezetek különadója a Kormány eredeti szándékai szerint 2014-re kivezetésre kerül, egy, a biztosításokra kivetett adó hosszú távú fenntartását számos EU tagország példája és a biztosítási szektor áfa-mentességéből fakadó gazdaságtorzító hatások egyaránt indokolják. A Kormány szándékai szerint ezért a biztosítókra jelenleg kivetett három adónem (pénzügyi szervezetek különadója, baleseti adó, tűzvédelmi hozzájárulás) kiváltására új, egységes biztosítási adó kerül bevezetésre. Az új adó kialakítása során figyelembe vesszük a más európai országokban alkalmazott, biztosításokat terhelő adók jellemző gyakorlatát és mértékét, így eltérő mértékű adó kerül kivetésre a különböző típusú biztosításokra. Az új adó alól így mentesülnek életbiztosítások, amellyel a Kormány első sorban az öngondoskodást és a hosszú távú megtakarításokat kívánja ösztönözni. A vagyoni- és balesetbiztosítások esetében 10%-os, a casco biztosítások esetében 15%-os kulcsot kívánunk meghatározni, míg a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás esetében – a baleseti adó beépítésével – 30%-os kulcs kerül bevezetésre. Az átalakításból – a különadó mértékének megfelelésével számoló alap forgatókönyvünkhöz képest – 15 milliárd forint többletbevételre számítunk.

FORDÍTOTT ÁFA BEVEZETÉSE A MEZŐGAZDASÁGBAN

A Kormány a fordított adózás bevezetését tervezi a gabona- és az olajosmag- és fehérjenövény szektorban. Az adócsalások jelentőségére és az érintett szektorok tevékenységének szezonálisára (az aratások kezdő időpontjára) való tekintettel Magyarország a fordított adózást 2012. július 1-től kívánja alkalmazni, amit az Európai Bizottságnak küldött kérelemben is jelzett. A fordított áfa bevezetése kapcsán 10 milliárd forint eredményszemléletű többletbevételt várunk 2012-ben, 15 milliárd forintot 2013-ban.

A KISADÓK SZÁMÁNAK CSÖKKENTÉSE

Az adórendszer egyszerűsítése végett indokolt az adók számát ismét csökkenteni olyan közterhekkel, melyek nem hoznak jelentős bevételt, ugyanakkor szignifikáns adminisztrációs terhet jelentenek. A korábban leírt intézkedések közül az adónemek számát csökkenti a szektorális különadó megszűnése. Ugyancsak csökken az adónemek száma azáltal, hogy a tűzvédelmi hozzájárulás és a baleseti adó beolvad a biztosítási adóba. A fentiek mellett megszüntetjük

- a gyógyszerár szolidaritási díjat
- a magánszemélyek 98%-os különadóját és
- a katasztrófavédelmi hozzájárulást,

melyek összességében mintegy 2 milliárd forint kiesést jelentenek.

IV.6.13. AZ ADÓBESZEDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE

AZ ADÓBESZEDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE – A FEKETEGAZDASÁG ÉS AZ ADÓELKERÜLÉS VISZASZORÍTÁSA

A Kormány az államadósság csökkentésének közvetett eszközeként értelmezi – és erre tekintettel kiemelt célnak tekinti – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) beszedési hatékonyságának növelését, a feketegazdasági elleni küzdelem eszköztárának bővítését.

A 2012. január 1-jén hatályba lépő új jogszabályi rendelkezések számos új eszközzel növelték a NAV ellenőrzési eszköztárát, illetve új, a hatékonyságot növelő intézkedések kerültek bevezetésre (pl. az adózási szempontból jelentős kockázatot jelentő személyekre vonatkozó, új vállalkozás alapítását kizáró adóregisztrációs eljárás és az adózási szempontból kockázatos adózók fokozott adóhatósági felügyelete). A bevezetett új jogszabályok pozitív hatása, eredménye csak közép távon érvényesül a költségvetés bevételeiben.

2013-tól további, a feketegazdaság elleni küzdelmet segítő jogszabályi intézkedésekre kerül(het) sor:

BELFÖLDI ÁFA ÖSSZESÍTŐ JELENTÉS

2013. január 1-től bevezetésre kerül a belföldi áfa összesítő jelentés kötelezettsége. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 2011. évben elfogadott rendelkezései szerint – az EU-s áfa összesítő nyilatkozathoz hasonlóan – az áfa bevallásra kötelezett adózók a bevallásban nyilatkoznak az olyan belföldi termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott és/vagy befogadott számla adatairól, amellyel kapcsolatosan áfa fizetési kötelezettségük keletkezik, vagy amely után áfa adólevonási jogot gyakorolnak.

A belföldi összesítő jelentésekből felépülő adatbázis – mint a kockázatkezelés, ellenőrzésre való kiválasztás eszköze – jelentős előrelépést jelent az áfa visszaélések, csalások felderítése és a számlagyarak felszámolása terén. Az intézkedés azonban mind az állami adóhatóság, mind az áfa alany adózók esetében jelentős informatikai fejlesztést igényel, adminisztrációs tehernövekedést okoz. A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) jelenleg a NAV bevonásával vizsgálja, hogy a kötelezettség körének optimális szűkítésével (például meghatározott számla értékhatárhoz kötésével, vagy egy-egy gazdasági szektor kijelölésével) hogyan lehet az ellenőrzési hatékonyság megfelelő szintjének biztosítása mellett az intézkedés bevezetésével együtt járó adminisztrációs tehernövekedést a még szükséges minimum szintre redukálni.

E-SZÁMLÁZÁS

Magyarországon 2004 óta van jogszabályi lehetőség elektronikus úton eleget tenni a számlaadási kötelezettségnek. A lehetőséggel, ami komoly költségcsökkenés mellett a számla forgalom gyorsításával is segíti a vállalkozásokat, mégis csak kevesen éltek. A közös hozzáadott értékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek a számlázás szabályai tekintetében történő módosításáról szóló 2010/45/EU irányelv (2010. július 13.) kötelező átvétele 2013. január 1-jétől jelentős egyszerűsítést, technológiai könnyítést jelent az e-számlázás körében. Az NGM vizsgálja annak lehetőségét, hogy meghatározott körben – akár meghatározott kedvezménnyel (például pénzforgalmi szemléletű áfa rendszer választása, kedvezőbb kiutalási határidők stb.) egybekötve – milyen módon tudja ösztönözni, akár bizonyos esetekben kötelezővé tenni az e-számlázás szabályainak alkalmazását. A rendszer bevezetése elősegítheti az adózók gazdasági tevékenységének átláthatóbbá tételét, ami egyrészt javítja az adóellenőrzések hatékonyságát, másrészt költséghatékonyabbá is teszi azokat amellet, hogy hosszabb távon adminisztrációcsökkenést is eredményez az adózói oldalon azzal, hogy a bizonylatok megőrzésének költségei csökkennek.

A KÉSZPÉNZFIZETÉS VISSZASZORÍTÁSA

Magyarországon kiemelkedően magas a készpénzfizetés aránya, ami annak jelentős költségigénye mellett akadályozza a gazdasági folyamatok átláthatóságát, a pénzügyi műveletek visszakövethetőségét, ellenőrizhetőségét is, ezzel működési teret engedve a feketegazdaságnak. A készpénzes és bankkártyás (átutalásos) fizetések arányának alakulása alapján megállapítható, hogy Magyarország 2068-ra érné el az EU átlagot, szükségesnek mutatkozik tehát állami beavatkozás.

A készpénzfizetés korlátozására alapvetően a vállalkozások közötti pénzmozgások körében van szükség. Az NGM jelenleg vizsgálja a korlátozás bevezetésének lehetőségét, megfelelő felkészülési idő biztosításával és a gazdasági életet nem akadályozó összeghatár megállapításával. A bevezetés több lépcsőben történhet. Mind az összeghatár, mind a rendelkezés hatálya alá tartozó vállalkozások méret szerinti kategóriáinak meghatározása során a fokozatosságra kell törekedni. (2010-ben Franciaország 5000 euróban maximálta a vállalkozások egymás közti készpénzfizetését, ezen összeg felett kötelezően elektronikus úton kell fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Hasonló szabály él Olaszországban, Törökországban és Bulgáriában, ahol az összeghatár 7500 euro körül alakul.)

A kiskereskedelem körében is vizsgálható a készpénzfizetés – meghatározott érték feletti árucikkek forgalmára vonatkozó, több lépcsőben bevezethető - korlátozása. Az egyértelmű korlátozás/tiltás ebben a szegmensben a fogyasztás más országokba való áthelyeződéséhez vezethet, ezért kiemelt körülményekkel kell eljárni. Megfelelőbb eszköznek látszik a kártyás fizetés ösztönzése, vagy – meghatározott körben - a kártyás fizetés lehetőségének kötelező jellegű megteremtése. Az intézkedés bevezetésére csak a POS terminálok elterjedését segítő állami szerepvállalás (pályázati rendszer, banki jutalékrendszer szabályozása, stb.) mellett kerülhet sor.

PÉNZÜGYI ÁGAZATI KÖZFELÜGYELET FELÁLLÍTÁSA

A kormányzati szándékok megvalósulásának egyik alapfeltétele az adózással, közteherviseléssel, pénzügyi fegyelemmel összefüggő jogszabályok betartásának következetes kikényszerítése. Ezt a feladatot ma lényegében a NAV és a helyi adóhatóságok látják el, többségében az egyes adóalanyok utólagos ellenőrzése útján. Ez az ellenőrzés – természetéből adódóan – milliós nagyságrendű adóalanyt kell, hogy lefedjen, és jellemzően csak akkor derít fényt a jogsértésekre, amikor az államot már

kár érte. Tekintettel az adóhatóságok kapacitásainak korlátaira, célszerű a visszaélésekből és a tévedésekből, hibákból adódó jogszabályértések visszaszorítása érdekében új módszerekkel fellépni. Az adóbehajtás hatékonyságának érdemi emelése az adóhatóságok szintjén jelentős többlet-erőforrást igényelne. Egy új felügyeleti megközelítés bevezetésével azonban hatékonyan kiegészíthető a NAV és a helyi adóhatóságok ellenőrzési tevékenysége, egyúttal jelentősen javítható az adózási morál Magyarországon.

Hazánk a Pénzügyi Ágazati Közfelügyelet elnevezésű intézmény felállításával egy olyan felügyeleti rendszert hív életre az adózási, számviteli, pénzügyi szektorban, amely ellenőrzést, felügyeletet valósít meg mindazon szakemberek tevékenysége fölött, akik az adózók számára adózással, számvittel, pénzügyekkel összefüggő tevékenységet nyújtanak. A felügyelet hatóköre induláskor teljes körűen csak a könyvvizsgálókra terjedne ki, azonban egyes funkciókat már a könyvviteli szolgáltatást nyújtókra, az adótanácsadókra, az adószakértőkre, az okleveles adószakértőkre is ellátna (tevékenység engedélyezése, továbbképzés, szakmai kvalifikáció).

A felügyelet szakképzési hatóságként folyamatosan naprakészen tartaná a pénzügyi ágazati (adó, számvitel, vám, pénzügyi szolgáltatások) szakképesítéseit, engedélyezné, illetve indokolt esetben betiltaná az ilyen szakképesítésekkel rendelkező szakemberek tevékenységének végzését, szakmai és etikai standardokat állítana fel, rendszeres minőségellenőrzést folytatna, és szankcionálná a szabályszegéseket. A felügyelet ezzel elősegítené, hogy az adóalanyok homogén, magas minőségű szakmai szolgáltatásokat kapjanak, így a „végtermékek”, azaz – egyebek mellett – a számviteli beszámolók és az adóbevallások megfelelő szakmai színvonalon, etikusan, jogkövető módon készüljenek el. A felügyelet a céljainak megvalósításához e szakemberek folyamatos továbbképzéséről is gondoskodik.

IV.7. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS INTÉZMÉNYI JELLEMZŐI

KÖZPÉNZÜGYI SZABÁLYOZÁS

Az Európai Unió szerte fellépő és tartósan elhúzódó gazdasági-pénzügyi krízis átvészeléséhez és a válságból való kilábaláshoz feltétlenül szükséges volt a közpénzügyek tartós rendbetétele, megreformálása, amely a költségvetési rendszer átalakítását is magában foglalja. A közpénzügyi, költségvetési rendszer megújításával a Kormány kiemelt szándékának megfelelően a tervezés idősíkja kitágul a hiteles középtávú költségvetési keret kialakításával; érdemben csökken a költségvetési szervek működésével és gazdálkodásával kapcsolatos túlburjánzó adminisztráció; a közvagyon megvédését és a korrupció visszaszorítását biztosító garanciális elemek épülnek be a közpénzek elköltésének folyamatába; a jogalkalmazók számára a jelenleginél közérthetőbb, olvashatóbb költségvetési jogszabályok kerültek kialakításra.

Az Alaptörvény külön fejezetben foglalkozik a közpénzekkel, az államadósság szabállyal, a központi költségvetésről szóló törvénnyel, az államadóssággal, a Költségvetési Tanáccsal, és a nemzeti vagyonnal. Kimondja, hogy az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság a teljes hazai össztermék fele fölé emelkedne. Mindaddig, amíg az államadósság mégis meghaladja azt, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza. A fenti fiskális szabályok szem előtt tartása alól a Kormány csak kivételes körülmények beállta esetén, azokkal arányos mértékben kaphat felmentést.

Az Országgyűlés által 2011 decemberében elfogadott, Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény részletesen rendelkezik többek között az államadósság csökkentését előíró szabályról, költségvetési szabályokról, továbbá meghatározza a Költségvetési Tanács működésére vonatkozó garanciális szabályokat is. Az adósságcsökkentési szabály – amely a nominális államadósság lehetséges éves növekedését a tervezett infláció és a tervezett (reál) GDP-növekedés felének különbségében maximálja – gazdasági növekedés esetén biztosítja az államadósság bruttó hazai termékhez viszonyított arányának folyamatos csökkenését (az 50%-os küszöbérték eléréséig), és egyben anticiklikus elemet is tartalmaz, mivel automatikusan kezeli az Alaptörvény azon kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől. Mind az Alaptörvényben rögzített 50%-os adósságküszöb, mind az annak elérését biztosító, a stabilitási törvényben előírt szabály alapvetően szigorúbb az Európai Unió által előírt adósságcsökkentési szabálynál. A Kormány félévente megvizsgálja az adósságcsökkentési szabály teljesülését, és ha eltérést talál, akkor kezdeményezi a költségvetés módosítását. A stabilitási törvény további nívuma, hogy kimondja: az állam nevében adósságot keletkeztető ügylet érvényesen csak törvény felhatalmazása alapján köthető, ezzel központi kontrollt vezet be az adósságot keletkeztető ügyletek felett. Az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteket a Kormány előzetes hozzájárulásával köthetnek, míg a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet adósságot keletkeztető ügylet érvényességéhez az államháztartásért felelős miniszter előzetes hozzájárulása szükséges.

Az Országgyűlés szintén 2011 decemberében fogadta el az államháztartásról szóló új törvényt, amely felváltotta a korábbi, sokszor módosult, közel 20 évig hatályos államháztartásról szóló (1992. évi XXXVIII.) törvényt. Az új államháztartásról szóló törvény egységes, átlátható normarendszert alkot. A törvényen belül megújult az éves, valamint a több éves költségvetési tervezés eljárási szabályainak rendszere is. A törvény és a végrehajtási rendeletei szabályozása tekintetében fontos vezérelv volt a

tervezés-végrehajtás-beszámolás folyamatára épülő szerkezeti felépítéshez való igazodás, a törvény-nyel egységes szerkezetben kezelhető, „felhasználóbarát” kormányrendelet létrehozása.

A hatos csomag részeként elfogadott tanácsi irányelv (85/2011) alapján 2013. december 31-ig biztosítani kell a hazai szabályrendszer és az uniós szabályok összhangját. A szabályok átültetése érinti többek között a közpénzügyi, valamint a költségvetés tervezéséhez kapcsolódó szabályokat is. A Kormány elkészítette menetrendjét az átültetésre. Ez alapján 2012 második felében lezajlik a változtatásokat megalapozó koncepcióalkotás, majd a jogszabályok elfogadására 2013-ban kerül sor.

KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI TERVEZÉS

A költségvetési folyamat akkor tölti be megfelelően a szerepét, ha a versengő finanszírozási igényeket megfelelő mértékben integrálni, operacionalizálni tudja, miközben a döntéshozók érzékelik a tényleges költségvetési korlátokat, a fentiek megvalósításának egyik legfőbb eszköze a több éves fiskális keret, a középtávú tervezés kialakítása. Az Európai Unió Tanácsától kapott ajánlásnak megfelelően az új Áht. már kiemelten kezeli a tervezés témakörét. Legfőbb újdonsága a tervezési rendszer tekintetében jelentkezik, lefekteti a középtávú tervezés keretszabályait: előírja a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak, valamint költségvetési egyenlegének a költségvetési évet követő három évre tervezett összegének rögzítését. Előírja tehát a középtávú költségvetési keretszámok kialakítását és aktualizálását. A keretszámok jelentősége kettős. Egyrészt kijelöli a következő évek költségvetési célszámait (elsősorban az egyenleg terén), másrészt pedig előírja, hogy a fejezetekre nézve megállapított kiadási számokat a fejezetet irányító szerveknek költségvetési szervekre, központi és fejezeti kezelésű előirányzatokra le kell bontani, amelyek így a következő évekre vállalt kötelezettségek korlátait is jelentik. A költségvetési tervezés során a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat és a társulás is a költségvetése elfogadásáig megállapítja a három évre előre várható bevételi és kiadási mutatóit, amelynek részleteit a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény szabályozza.

KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS

Az Alaptörvény meghatározza a Költségvetési Tanács összetételét és legfőbb feladatát. A Tanács tagjai a Költségvetési Tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke. A Tanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki hat évre. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény határozza meg a működésére vonatkozó garanciális szabályokat. A Tanács alapvető tevékenysége a központi költségvetésről szóló törvényjavaslattal, valamint a költségvetési törvény módosításával kapcsolatos vizsgálat. A költségvetési törvényjavaslat vizsgálatához a korábbinál erősebb jogkör társul, mivel a testület vétőjoggal bír az államadósság-szabály megsértése esetén. Ezeken túlmenően a Tanács véleményt nyilvánít a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos, vagy azzal összefüggő bármely kérdésről.

Kormányzati előkészítő szakaszban a központi költségvetésről szóló törvény tervezetét a Kormány részletes számításokkal alátámasztva és a jogszabályváltozások költségvetési hatását bemutatva véleménynyilvánítás céljából megküldi a Tanácsnak. A Kormány a tervezetet a Tanács véleményének kézhezvételét vagy a véleményezési határidő eredménytelen elteltét követően nyújthatja be az Országgyűlésnek. A parlamenti tárgyalási szakaszban, a költségvetési fejezetek főösszegének megállapítását követően a Tanács megvizsgálja a parlamenti határozatot, és véleményt mond róla. Ekkor azt vizsgálja, hogy a költségvetési fejezetek főösszegének megállapításakor az Országgyűlés betartotta-e

az Alaptörvényben szereplő, az államadósság mértékére meghatározott korlátot. Az elfogadást megelőzően az Országgyűlés elnöke a zárószavazás előtt álló költségvetési törvényjavaslatot az Alaptörvény szerinti előzetes hozzájárulás kikérése céljából megküldi a Tanácsnak, amely dönt a hozzájárulás megadásáról, vagy ha az Alaptörvény által az államadósságra előírt korlát nem teljesül, az előzetes hozzájárulását a testület megtagadja. A költségvetési törvény megalkotásának parlamenti szakaszában a Tanács vizsgálódási területe tehát szűkebb, mint amilyen a kormányzati előkészítő szakaszban, ugyanis az csak az államadósság-szabály betartásának vizsgálatára korlátozódik, ugyanakkor kifejezetten erős jogosítvánnyal rendelkezik, hiszen vétőjoggal bír a költségvetés elfogadását illetően.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS-STATISZTIKAI ADATSZOLGÁLTATÁS FELÉPÍTÉSE

Magyarországon a kormányzati szektorra vonatkozó statisztikákat a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) készíti. A jelenlegi munkamegosztás szerint a KSH a nem-pénzügyi számlákért, az MNB a pénzügyi számlákért felelős. A Túlzott Hiány Eljárás keretében történő adatszolgáltatásban (EDP Notifikáció) a (t-1)-dik időszakig terjedő tényadatok összeállításában a fenti munkamegosztás érvényesül, míg a tárgyévi (t) várható kormányzati egyenleg és adósság kiszámítása a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) feladata. A KSH, az MNB és az NGM képviselőiből álló statisztikai munkabizottság vezetői és szakértői szinten működik, együttműködési megállapodás rögzíti az adatáramlás, a munkamegosztás, a módszertani megítélés eljárási kérdéseit. 2012-ben sor kerül az együttműködési megállapodás aktualizálására.

A kormányzati szektor statisztikáinak meghatározó adatforrása az államháztartási információs rendszer, az államháztartás szervezeteinek éves és évközi beszámolóit, amit kiegészít a kormányzathoz sorolandó vállalatok és non-profit szervezetekről történő statisztikai adatgyűjtés, továbbá a kormányzati szektor egészére vonatkozó bank- és értékpapír-statisztikai adatgyűjtés. Az EDP Notifikációs jelentést a KSH az Eurostatnak történő kiküldésekor teszi közzé honlapján. Az Eurostattal történő három hetes egyeztetési időszak után – az Eurostat sajtóközleménnyel együtt és azzal egy időben – a KSH publikálja az Eurostat által jóváhagyott EDP Notifikációs táblákat. Közzé teszi továbbá az összeállításához kapcsolódó, a magyar statisztikai hatóságok által folyamatosan aktualizált módszertani leírást („EDP Inventory”). A Nemzetgazdasági Minisztérium a kialakult gyakorlatnak megfelelően az Országgyűlésnek benyújtott éves költségvetés, illetve zárszámadás indokolásában önálló fejezetben mutatja be a hivatalos államháztartási, illetve a maastrichti egyenleg- és adósságmutató eltérését. 2008-tól kezdődően a KSH a nemzetiszámla-statisztikák publikációiban közzéteszi a kormányzati szektor negyedéves adatait.

Az Eurostat legutóbbi látogatásakor (2010 júliusában) vizsgálta a Túlzott Hiány Eljáráshoz kapcsolódó adatszolgáltatások intézményi hátterét, a társhatóságok együttműködését, az adatforrásokat, az alkalmazott módszertant és eljárásokat, valamint a közzétételi politikát.

Az adósságcsökkentés érdekében a Kormány 2012-től monitoring és engedélyeztetési rendszer bevezetésével tartja ellenőrzés alatt az adósság keletkezését az önkormányzatoknál és a statisztikai kormányzati szektorba tartozó nem államháztartási szervezeteknél.

IV.8. A TANÁCS (ECOFIN) 2012. MÁRCIUS 13-I AJÁNLÁSA A TÚLZOTT HIÁNY ELJÁRÁS KERETÉBEN

Az Európai Unió Gazdaság- és pénzügyminisztereinek tanácsa (Ecofin) 2012. március 13-i ülésén elfogadott, a túlzott hiány eljárás keretében Magyarországhoz címzett ajánlás szerint 2012-ig kell megszüntetni a jelenleg fennálló túlzott hiány helyzetet.

- Ennek érdekében 2012-ben és 2013-ban ható, további egyenlegjavító intézkedésekre van szükség.

Az aktualizált konvergencia program IV.4. és IV.7. fejezete bemutatja a 2012-2013. évi hiánycélok elérését alátámasztó költségvetési lépéseket, beleértve a Kormány által áprilisban elhatározott további strukturális intézkedéseket, amelyek többek között – az ajánlással összhangban – megfelelő mértékű tartalékot építenek be a 2013. évre vonatkozó költségvetési tervekbe. A konvergencia program számításai szerint 2013-ban – az ajánlással összhangban – az államháztartás strukturális egyenlege eléri a középtávú költségvetési célkitűzést (GDP arányosan 1,5%-os strukturális hiány). A konvergencia program számításai nem tartalmazzák a 2012. évi magán-nyugdíjpénztári visszalépésekkel kapcsolatos vagyontranszferből származó bevételt. A hiánycél teljesülését a programban bemutatott intézkedések biztosítják.

- A költségvetési konszolidációnak hozzá kell járulnia a bruttó államadósság csökkenő pályára állításához.

A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya már 2011-ben csökkent. Az aktualizált konvergencia program IV.4.7 alfejezete részletesen bemutatja az adósságráta további, tartós csökkenését alátámasztó folyamatokat. Az adósságpálya – az ajánlással és az abban hivatkozott 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (1a) bekezdésével összhangban – a túlzott hiány korrekcióját követő három év egészében biztosítja a szükséges mértékű előrehaladást az adósságcsökkentésre vonatkozó referenciaértéknek való megfelelés érdekében.

- A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény módosításával erősíteni kell a középtávú költségvetési tervezést és szélesíteni kell a Költségvetési Tanács elemzési hatáskörét.

Az aktualizált konvergencia program IV.8. fejezete bemutatja a költségvetési tervezés és végrehajtás intézményi kereteit és részletesen ismerteti a keretrendszer erősítése érdekében az Alaptörvényben, a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvényben (stabilitási törvény), az államháztartási törvényben és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletben szereplő azon rendelkezéseket, amelyek a tervezés középtávú jellegének erősítését szolgálták. A stabilitási törvény alapján a Költségvetési Tanács feladatköre új elemként kiegészült azzal, hogy köteles félévente véleményt nyilvánítani a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos, vagy azzal összefüggő bármely kérdéstről. A stabilitási törvény módosítása alapján a Költségvetési Tanács elnöke feladatai ellátásáért illetményre és más juttatásokra jogosult.

A Kormány az új szabályrendszer működésének értékelését követően a tavaszi ülészak folyamán benyújtja az Országgyűlésnek a szükségesnek ítélt további módosító javaslatokat.

IV.9. TÁBLÁZATOK

IV.1.a. táblázat Makrogazdasági kilátások

	ESA- kód	2011	2011	2012	2013	2014	2015
		Mrd Ft	változás %-ban				
1. GDP (előző évi áron)	B1g	27200,2	1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
2. GDP folyó áron	B1g	28154,3	5,3	4,3	4,5	5,5	5,3
A növekedés összetevői (előző évi áron)							
3. Háztartások fogyasztási kiadása	P.3	13857,6	0,0	-1,4	0,3	2,5	2,6
4. Közösségi fogyasztási kiadás*	P.3	6209,4	-0,4	-0,7	0,2	0,4	0,4
5. Bruttó állóeszköz-felhalmozás	P.51	4544,6	-5,4	-2,3	0,3	3,5	3,5
6. Készletváltozás (a GDP %-ában)	P.52+ P.53	260,0	1,0	1,7	1,2	1,0	0,9
7. Termékek és szolgáltatások exportja	P.6	25090,6	8,4	4,7	8,8	10,5	10,5
8. Termékek és szolgáltatások importja	P.7	22762,0	6,3	2,8	8,0	10,9	10,9
Hozzájárulás a GDP növekedéséhez							
9. Belföldi végső felhasználás		-	-1,1	-1,3	0,2	1,9	2,0
10. Készletváltozás	P.52+ P.53	-	0,5	-0,6	-0,1	-0,1	-0,1
11. Termékek és szolgáltatások külkereskedelmi egyenlege	B.11	-	2,2	2,0	1,5	0,7	0,7

*/: Kormányzat és háztartásokat segítő non-profit intézmények együtt

IV.1.b. táblázat Árindexek alakulása

	2011	2012	2013	2014	2015
	változás %-ban				
12. GDP implicit árindexe	3,5	4,2	2,9	3,0	2,7
13. Háztartások fogyasztási kiadásának implicit árindexe	4,5	5,2	4,2	3,0	3,0
14. Harmonizált fogyasztói árindex (HICP)	3,9	5,2	4,2	3,0	3,0
15. Közösségi fogyasztási kiadás implicit árindexe	0,3	2,3	1,4	5,2	3,7
16. Állóeszköz-felhalmozás implicit árindexe	3,8	5,6	3,3	2,7	2,8
17. Export implicit árindexe (árak és szolgáltatások)	3,5	8,0	1,0	0,9	0,9
18. Import implicit árindexe (árak és szolgáltatások)	5,0	8,3	1,2	1,1	1,1

IV.1.c. táblázat Munkaerőpiac alakulása

	ESA-kód	2011	2011	2012	2013	2014	2015
		Szint	változás %-ban				
19. Foglalkoztatottak száma (ezer fő) (15-64)		3779,0	0,8	1,2	2,2	3,0	3,4
20. Munkanélküliségi ráta (%)		-	10,9	10,9	10,3	9,5	8,9
21. Munkatermelékenység, foglalkoztatottra		-	0,9	-1,1	-0,6	-0,5	-0,8
22. Munkavállalói jövedelem (Mrd Ft)	D.1	12393,3	4,0	3,6	5,7	7,6	6,8
22.a. Munkavállalói jövedelem, egy alkalmazottra (millió Ft)		3,3	3,2	2,4	3,5	4,5	3,3

IV.1.d. táblázat Finanszírozási pozíciók

	ESA-kód	2011	2012	2013	2014	2015
		a GDP %-ában				
23. Nettó külső finanszírozási képesség (+) /igény (-) ebből:	B9.	3,6	6,5	7,3	7,3	6,4
- áruk és szolgáltatások egyenlege		7,2	9,1	10,0	10,0	10,0
- elsődleges jövedelmek és transzferek egyenlege		-5,8	-5,8	-5,9	-6,0	-6,3
- tőkémérleg egyenlege		2,1	3,2	3,2	3,3	2,7
24. Magánszektor nettó finanszírozási képessége (+)/ igénye (-) statisztikai eltéréssel együtt	B9.	-0,7	9,0	9,5	9,2	8,9
25. Kormányzati szektor nettó finanszírozási képessége (+)/ igénye (-)	EDP B9.	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5

IV.2a. táblázat Az államháztartás összefoglaló adatai

	ESA-kód	2011 Mrd Ft	2011	2012	2013	2014	2015
		a GDP %-ában					
Nettó hitelnyújtás (EDP B.9.)							
1. Kormányzati szektor	S.13	1204,6	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
2. Központi kormányzat	S.1311	957,3	3,4	-2,3	-1,9	-1,8	-1,5
3. Tartományi kormányzat	S.1312		-	-	-	-	-
4. Helyi önkormányzatok	S.1313	212,6	0,8	-0,3	-0,2	0,0	0,0
5. TB alapok	S.1314	34,7	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kormányzati szektor (S.13)							
6. Bevételek összesen	TR	14883,4	52,9	46,0	45,2	45,3	44,9
7. Kiadások összesen	TE1	13678,8	48,6	48,5	47,4	47,2	46,4
8. Egyenleg	EDP B.9	1204,6	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
9. Kamatkiadások	EDP D.41	1145,0	4,1	4,1	4,2	4,1	3,7
10. Elsődleges egyenleg		2349,6	8,3	1,6	2,0	2,2	2,2
11. Egyszeri és egyéb átmeneti jellegű tételek ²			9,4	0,8	0,2	0,0	0,0
Bevételek összetevői							
12. Adóbevételek (12=12a+12b+12c)		6601,0	23,4	24,9	24,6	24,4	24,2
12.a. Termelési és importadók	D.2	4662,0	16,6	17,5	17,6	17,4	17,1
12.b. Jövedelem és vagyonadók	D.5	1791,6	6,4	6,9	6,8	6,9	7,0
12.c. Tőkejövedelem adó	D.91	147,4	0,5	0,5	0,2	0,0	0,0
13. Társadalombiztosítási hozzájárulások	D.61	3669,5	13,0	13,0	13,0	13,0	12,9
14. Tulajdonosi jövedelem	D.4	315,5	1,1	1,0	0,7	0,6	0,5
15. Egyéb		4297,4	15,3	7,1	6,9	7,3	7,4
16=6. Bevételek összesen	TR	14883,4	52,9	46,0	45,2	45,3	44,9
Adóteher ³ (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		10341,4	36,7	38,2	37,9	37,5	37,1
Kiadások összetevői							
17. Munkavállalói jövedelem + folyó termelő felhasználás	D.1+P.2	4954,3	17,6	17,0	16,4	16,6	16,4
17.a. Munkavállalói jövedelem	D.1	2835,9	10,1	10,1	9,9	10,2	10,2
17.b. Folyó termelő felhasználás	P.2	2118,4	7,5	6,9	6,5	6,4	6,2
18. Társadalmi juttatások (18=18a+18b)		5040,8	17,9	17,1	16,6	16,2	15,9
<i>ebből: Munkanélküli ellátások⁴</i>		125,8	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
18.a. Piaci termelők útján nyújtott természetbeni társadalmi juttatások	D.6311, D.63121, D.63131	723,5	2,6	2,2	2,0	1,9	1,8
18.b. Pénzbeli társadalmi juttatások	D.62	4317,3	15,3	14,8	14,7	14,3	14,1
19.=9. Kamatkiadások	EDP D.41	1145,0	4,1	4,1	4,2	4,1	3,7
20. Támogatások	D.3	329,6	1,2	1,0	1,0	0,9	1,1
21. Bruttó állóeszköz-felhalmozás	P.51	810,6	2,9	4,3	4,4	4,4	4,2
22. Tőkefinanszírozás kiadás	D.9	600,8	2,1	1,4	1,1	1,0	1,0
23. Egyéb kiadások		1398,5	5,0	5,1	4,8	4,9	5,1
24.=7. Kiadások összesen	TE1	13678,8	48,6	48,5	47,4	47,2	46,4

Az összesen adatok kerekítés miatt eltérhetnek a részadatok összegétől. / ¹: swap-üveletek nettó hatásával igazítva, TR-TE=EDP B.9. / ²: a pozitív szám deficitcsökkentő tételt jelent / ³: az EU-t megillető bevételekkel együtt / ⁴: a Nemzeti Foglalkoztatási Alap pénzügyi ellátásai

IV.2b. táblázat A bevételek összetétele

		2011	2011	2012	2013	2014	2015
		Mrd Ft		A GDP %-ában			
1. összes bevétel intézkedések nélkül		12697*	45,1*	44,2	44,5	45,1	44,9
2. bevételt változtató intézkedések		-536	-1,9	1,8	0,7	0,2	0,0

* A 2011. évi számok nem tartalmazzák a magánnyugdíj pénztárból visszalépők vagyontranszferéhez kapcsolódó bevételeket.

IV.2c. táblázat A kiadási aggregátumban nem szereplő kiadások

		2011	2011	2012	2013	2014	2015
		Mrd Ft		A GDP %-ában			
1. EU programokra fordított kiadások, amelyeket teljesen ellentéteznek az EU alapokból származó bevételek		539,1	1,9	3,3	3,2	3,4	3,6
2. kiadás, amelyet teljesen fedez kötelező érvényű bevétel növekedés		-	-	-	-	-	-
3. A munkanélküliséggel kapcsolatos kiadások intézkedés nélküli változása		-	-	-	-	-	-

IV.3. táblázat Az államadósság alakulása

	ESA-kód	2011	2012	2013	2014	2015
		a GDP %-ában				
1. Bruttó adósságráta		80,6	78,4	77,0	73,7	72,7
2. Adósságráta változása		-0,8	-2,2	-1,4	-3,2	-1,0
Az adósságállomány változásának tényezői						
3. Elsődleges hiány		-8,3	-1,6	-2,0	-2,2	-2,2
4. Kamatkiadás	EDP D.41	4,1	4,1	4,2	4,1	3,7
5. Az adósságrátára ható egyéb tényezők		7,5	-1,4	-0,3	-1,1	1,1
ebből: - privatizációs bevételek		-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- nemzetközi intézményektől felvett, finanszírozási céllal fel nem használt hitelek állományváltozása		-1,7	-0,1	0,0	-0,5	0,0
Implicit kamatláb az adósságállományon (%)		5,1	5,2	5,6	5,7	5,4

IV.4. táblázat Ciklikus folyamatok

	ESA-kód	2011	2012	2013	2014	2015
		a GDP %-ában				
1. GDP előző évi áron (éves növekedési ütem)		1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
2. Kormányzati szektor egyenlege	EDP B.9	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
3. Kamatkiadások	EDP D.41	4,1	4,1	4,3	4,2	3,7
4. Egyszeri és egyéb átmeneti jellegű tételek1		9,4	0,8	0,2	0,0	0,0
5. Potenciális GDP (éves növekedési ütem)		0,3	0,8	1,4	1,6	1,8
összetevők: - munkatényező		0,1	0,6	1,1	1,1	1,3
- tőketényező		0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
- teljes tényező termelékenység (TFP)		-0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0
6. Kibocsátási rés		-2,6	-3,2	-3,0	-2,1	-1,4
7. Kormányzati szektor egyenlegének ciklikus komponense		-1,2	-1,5	-1,4	-1,0	-0,7
8. Ciklikusan igazított egyenleg (2-7)		5,5	-1,0	-0,9	-0,9	-0,8
9. Ciklikusan igazított elsődleges egyenleg (8+3)		9,5	3,1	3,4	3,2	2,9
10. Strukturális egyenleg (8-4)		-3,9	-1,8	-1,0	-0,9	-0,8

Az összesen adatok kerekítés miatt eltérhetnek a részadatok összegétől.

1: a pozitív szám deficitcsökkentő tételt jelent

IV.5. táblázat Eltérés az előző konvergencia programhoz képest

	ESA-kód	2011	2012	2013	2014	2015
GDP növekedése (%)						
1. 2011. évi konvergencia program		3,1	3,0	3,2	3,3	3,5
2. 2012. évi konvergencia program		1,7	0,1	1,6	2,5	2,5
3. Különbség		-1,4	-2,9	-1,6	-0,8	-1,0
Kormányzati szektor egyenlege (a GDP %-ában)						
1. 2011. évi konvergencia program	EDP B.9	2,0	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
2. 2012. évi konvergencia program	EDP B.9	4,3	-2,5	-2,2	-1,9	-1,5
3. Különbség		2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)						
1. 2011. évi konvergencia program		75,5	72,1	69,7	66,7	64,1
2. 2012. évi konvergencia program		80,6	78,4	77,0	73,7	72,7
3. Különbség		5,1	6,3	7,3	7,0	8,6

IV.6. táblázat Hosszú távú fenntarthatóság

	2007	2010	2020	2030	2040	2060
	a GDP %-ában					
Állami nyugdíjkiadások ¹		11,9	10,6	9,8	10,5	12,6
Öregségi jellegű és korhatár alatti öregségi nyugdíjak		10,1	9,1	8,4	9,2	11,4
Egyéb nyugdíjak (korhatár alatti rokkantsági, hozzátartozói)		1,8	1,5	1,4	1,3	1,2
Egészségügyi, oktatási és egyéb korfüggő kiadások ²		10,4	10,3	10,3	10,6	11,6
Egészségügyi kiadások		4,9	5,1	5,4	5,7	6,1
Hosszú távú ápolási kiadások		0,8	0,9	1,0	1,1	1,4
Oktatási kiadások		4,3	3,9	3,6	3,5	3,8
Egyéb korfüggő kiadások		0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Nyugdíjbiztosítási járulékbévételek		8,6	9,9	9,9	10	9,9
Feltételezések³						
Munkatermelékenység növekedése	0,2	1,3	0,9	2,1	2,1	1,5
GDP volumen növekedése	0,1	1,3	1,4	1,9	1,2	0,9
Aktivitási ráta, férfiak (20-64)		74,7	78,6	78,6	76,9	77,4
Aktivitási ráta, nők (20-64)		61,4	67,5	68,7	67,2	67,7
Aktivitási ráta, összesen (20-64)		68,0	73,0	73,6	72,1	72,6
Munkanélküliségi ráta	7,4	11,2	11,4	7,8	7,4	7,3
A 65 éves és idősebb népesség aránya	15,9	16,7	20,0	21,8	25,1	32,2

1: A nyugdíjkiadások (öregségi és egyéb) előreszámítása az EPC 2012-es előrejelzéséből kiindulva a Nemzetgazdasági Minisztérium előreszámítása alapján készült. Tartalmazza a 2011 decembere óta elfogadott változásokat is.

2: Az EPC (Economic Policy Committee) 2012-es előrejelzése „AWG reference scenario”, valamint „Baseline” elnevezésű forgatókönyvének eredményei.

3: A feltételezések Ageing Munkacsoport előrejelzésén alapulnak.

IV.6a. táblázat Feltételes kötelezettségvállalások

A GDP %-ában	2011
Állami garanciavállalások	8,6%

IV.7. táblázat Feltételezések a külső gazdasági környezetre

	2011	2012	2013	2014	2015
Magyarország: rövid lejáratú hozam (éves átlag,%)	6,6	7,0	6,1	5,4	4,9
Magyarország: hosszú lejáratú hozam (éves átlag,%)	7,6	8,4	7,6	6,9	6,1
Világgazdaság (kivéve EU) GDP növekedési üteme	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
EU-27 GDP növekedési üteme	1,5	0,1	1,4	1,4	1,4
Magyarország exportpiacainak növekedési üteme	6,2	2,5	5,4	7,0	7,0
Világ import (kivéve EU) növekedési üteme	7,5	5,6	6,2	6,2	6,2
Olajárak (Brent – USD / hordó)	111,5	119,9	113,5	113,5	113,5
Forint/euro	279,2	299,4	299,4	299,4	299,4

1. FÜGGELÉK

ANNEX 1

CONVERGENCE PROGRAMME OF HUNGARY

2012 – 2015

April 2012

TABLE OF CONTENTS

PREFACE	4
1. ECONOMIC POLICY OBJECTIVES	5
2. MACROECONOMIC PROCESSES AND FORECAST	8
2.1. EXTERNAL CONDITIONS	8
2.2. COMPONENTS OF GROWTH	8
2.3. LABOUR MARKET	13
2.4. INFLATION DYNAMICS	17
2.5. CYCLICAL DEVELOPMENTS	18
2.6. EXTERNAL BALANCE	19
2.7. ECONOMIC EFFECTS OF GOVERNMENT REFORM MEASURES.....	20
2.8. MONETARY AND EXCHANGE RATE POLICY	22
3. GENERAL GOVERNMENT BALANCE AND DEBT	24
3.1. FISCAL POLICY OBJECTIVES.....	24
3.2. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2011.....	26
3.3. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2012.....	28
3.4. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2013.....	30
3.5. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2014-15	32
3.6. STRUCTURAL BALANCE, MEDIUM TERM BUDGETARY OBJECTIVE, EXPENDITURE AGGREGATE	32
3.7. GENERAL GOVERNMENT DEBT	34
4. SENSITIVITY ANALYSES	39
5. SUSTAINABILITY OF PUBLIC FINANCES	43
6. STRUCTURAL MEASURES.....	44
6.1. LOCAL GOVERNMENTS	44
6.2. DEVELOPMENT OF THE PUBLIC EDUCATION SYSTEM.....	49
6.3. CHANGES IN SOCIAL SERVICES	50
6.4. HIGHER EDUCATION	51
6.5. RESEARCH AND DEVELOPMENT	52
6.6. HEALTHCARE.....	52
6.7. PHARMACEUTICAL SUBSIDIES.....	53
6.8. STEPS OF THE REORGANIZATION OF THE PENSION SYSTEM	55
6.9. PUBLIC TRANSPORT	57
6.10. DECREASE IN EXPENDITURES RELATED TO PUBLIC ASSETS.....	61
6.11. FURTHER EXPENDITURE SIDE MEASURES TO IMPROVE THE BALANCE	61
6.12. REVENUE INCREASING MEASURES WITH A VIEW TO IMPROVING THE BUDGET BALANCE	62

6.13. IMPROVING THE EFFICIENCY OF TAX COLLECTION	64
7. INSTITUTIONAL FEATURES OF PUBLIC FINANCES	68
8. COUNCIL RECOMMENDATION ADOPTED ON 13 MARCH 2012 IN THE CONTEXT OF THE EXCESSIVE DEFICIT PROCEDURE	72
TABLES	74

PREFACE

In the context of the European Semester launched in the first half of 2011 under the Hungarian Presidency Member States prepare their stability or convergence programmes and National Reform Programmes and submit them annually to the European Commission and the Council by 30 April at the latest.

The European Semester allows for an ex ante economic policy coordination at EU level and provides the framework for aligning Stability and convergence programmes on macroeconomic outlook and budgetary plans and National Reform Programmes on the progress towards Europe 2020 targets. This enables the programmes to be consistent and based on the same macroeconomic assumptions, fiscal path and structural measures, in addition to the fact that an overlap of the programmes with different focuses can be avoided.

The 2012 convergence programme of Hungary takes fully into account the guidance by the March European Council on priorities for macroeconomic and fiscal policies in the context of the European Semester. Furthermore, in line with the Council recommendation adopted at the 13 March Ecofin meeting with a view to bringing an end to the situation of an excessive government deficit, the Convergence Programme presents the measures that ensure the fulfilment of the specific recommendations in a separate chapter.

Against this background, the Government adopted the 2012 convergence programme together with the 2012 National Reform Programme. The convergence programme sets forth in detail the medium-term macroeconomic, budgetary and debt outlook and includes in this context the supporting measures. The National Reform Programme presents in detail the measures taken and planned in order to attain the goals laid out in the framework of the Europe 2020 Strategy.

1. ECONOMIC POLICY OBJECTIVES

In the convergence programme of April 2011 – which was based on the Széll Kálmán Plan – the main objective set by the Government was to address the major structural problems of the Hungarian economy inherited from the past. In the context of the convergence programme, the most prominent economic policy priorities were the following:

- to reverse the permanently increasing trend in the public debt-to-GDP ratio experienced in the previous period;
- to tackle the problems arising from the ever increasing foreign currency debt stock which contributed significantly to the external vulnerability of the Hungarian economy and the increase of the debt services of the households;
- to raise the growth potential of the Hungarian economy and, in particular, increase the critically low level of labour market participation and employment.

In the past year, significant progress was achieved in all of the above areas.

The Széll Kálmán Plan announced in March 2011 envisaged the implementation of those structural measures affecting the expenditure side of the budget which are expected to add significantly to growth potential already in the medium term while, on the other hand, will contribute, already from 2012, to the reduction of the budget deficit in a permanent manner.

The structural reform agenda of the Széll Kálmán Plan covered the following areas: employment and labour market, pension system, public transport, higher education, pharmaceutical subsidies, and state and municipal financing.

Both market reactions and the results achieved so far confirm the success of the Széll Kálmán Plan.

Budgetary developments indicate a trend reversal: for the first time since Hungary's accession to the EU, the budget balance met the Maastricht deficit criterion. In 2011 the EDP balance showed a surplus of 4.3% of GDP. The budget deficit, net of the unplanned one-off items occurring during the year and not included in the adopted 2011 budget, was lower than the target and amounted to 2.43% of GDP. In the 2012 convergence programme the Government confirms the deficit path set in the programme last year. The annual deficit targets remained unchanged at 2.5% of GDP in 2012, 2.2% in 2013, 1.9% in 2014 and 1.5% in 2015.

Trend reversal took also place in terms of the public debt-to-GDP ratio. Since the overwhelming majority of the one-off revenues stemming from the transformation of the pension system were used for debt reduction, the debt-to-GDP ratio was set on a declining path. The debt ratio declined by close to 1 percentage point, to 80.6% of GDP in 2011. Without the impact of the temporary exchange rate volatility, the fall in the debt ratio amounted to close to 6 percentage points.

Starting from spring 2011, the Government took, in several steps, comprehensive measures to reduce the burden of households with FX loans. The distinct measures offered tailor-made solutions for the specific groups of households (including the early repayment scheme, fixed exchange rate programme, National Asset Management Company, conversion of loans and partial debt relief of FX-debtors overdue by more than 90 days, interest subsidy, Social Family Home Construction Programme). Altogether, problems of the majority of the households with FX debt were addressed in a reassuring manner. There is common feature of the measures implemented, namely the principles of social justice, solidarity and of a fair sharing of the burden caused by the exchange rate changes are equally present in them.

Non-conventional economic policy measures played an important role in these results. In order to cope with the economic and budgetary legacy the Government had to face with when taking office and with the repercussions of the sovereign debt crisis threatening some euro area Member States, the application of these unconventional measures was not only justified, but also necessary. The Hungarian economic policy gained some time through these measures to launch the much needed reforms with the aim to transform the Hungarian society and economy, and improve the competitive position of Hungary. The Government efficiently made use of this period, and the reforms launched in the Széll Kálmán Plan have created the opportunity to continue the efficiency-oriented fiscal consolidation which permanently reduces the debt ratio and contributes to raising growth potential and to increasing labour market participation. These results were achieved in such a manner that – almost unprecedentedly in international comparison – the political parties behind the Government have been able to sustain their strong backing, which enables the continuation of the reform agenda.

The 2012 convergence programme and National Reform Programme, which constitute an integral part of the framework strategy called „The next step” (Széll Kálmán Plan 2.0) adopted by the Government, are important documents signalling this strong commitment to further reforms.

In the context of the elaboration of the convergence programme, the Government worked out and adopted a fully-fledged macro-economic forecast for the period 2012-2015. In order to make it unquestionable, either by market participants or international organisations as regards the feasibility of the fiscal targets, the baseline growth path of the convergence programme is based on conservative assumptions, i.e., lower than the growth path the Government considers as most probable. The measures needed to achieve the deficit targets were identified along this conservative growth path and were adopted in Government resolution.

The updated convergence programme presents the results of those simulations which quantify the macroeconomic impacts of the main structural reforms fundamentally determining the evolution of the growth potential (reduction of the administrative burden, increasing labour market flexibility, transformation of the education system and of the tax

system). The results confirm that these main reform steps have, already in the medium-term, measurable positive impact on GDP growth and employment.

In line with the endeavours presented in the previous programme, the budgetary calculations of the convergence programme include the impact of the phasing-out of the special sectoral taxes that were introduced in 2010 for an explicitly stated temporary period. Furthermore, in line with the agreement with the Hungarian Banking Association, the financial sector levy will be halved in 2013 and thereafter will be reduced to a level commensurate with European practices. The budgetary impact of the phasing-out of these one-off and temporary revenue items is offset, on the one hand, by the savings planned for 2013 from the medium-term expenditure reduction measures of the Széll Kálmán Plan. On the other hand, the budget balance benefits from further structural expenditure cuts in the context of the renewed Széll Kálmán Plan and from new, innovative revenue measures with a permanent effect.

Based on the deficit path included in the programme and on the assumptions on the evolution of the cyclical position, the structural balance over-achieves the MTO (a structural deficit of 1.5% of GDP) by a wide margin already in 2013, and slightly improves further in 2014-2015. In line with the requirements of the Fundamental Law of Hungary and of the Law on the economic stability of Hungary, the public debt-to-GDP ratio follows a continuously declining path and drops below 73% of GDP by 2015.

Over the past year the Government implemented a successful financial and fiscal stabilisation strategy, partly relying on one-off budgetary revenues. These took place amidst global and European economic and financial conditions characterised by the escalation and, lately, slow mitigation of the sovereign debt crisis in parts of the euro area. In the still uncertain global conditions, the utmost importance of the commitment to a growth-enhancing fiscal consolidation strategy ensuring permanent debt reduction is unquestionable. At the same time, confidence in the Hungarian economy would be further strengthened if a financial safety net were in place which makes it evident to market participants that economic and financial stability in Hungary can be maintained even under extremely unfavourable global conditions. Therefore the Government continues to stand ready for a rapid launch and quick conclusion of negotiations that could lead to an agreement with the EU and the IMF on such a financial safety net.

2. MACROECONOMIC PROCESSES AND FORECAST

2.1. EXTERNAL CONDITIONS

The first half of 2011 was characterized by a rapid period of recovery from the 2008-2009 economic crisis, but in the second half of the year the unusual growth in world trade seen earlier was held back by the austerity measures of developed and developing countries. The natural disaster in Japan negatively influenced the performance of cross-border supply chains, and international performance declined as a result. The debt crisis affecting some countries in the euro area, which resumed in the autumn of 2011, negatively influenced the development of the real economy towards the end of the year, meanwhile short-term prospects became more unfavourable. Thus in 2011 the economic growth of the European Union reached 1.5%, while the growth rate of the euro area was 1.4%.

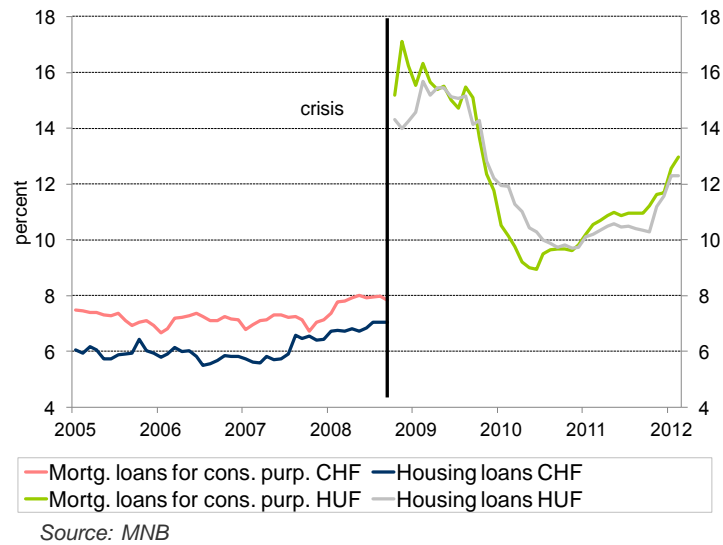
In spite of the fact that in 2012, similarly to the previous year, the world trade growth excluding the European Union might reach around 4.2%, the economic growth of the EU could drop to 0.1% as a result of the renewed debt crisis. The temporary setback will have a larger impact in the first half of 2012, while in the second part of the year gradual recovery may start again, if the debt crisis of the euro area is satisfactorily settled. In 2013 global growth excluding the EU may reach 4.3%, while the growth of the EU may rise to a rate around 1.4%.

Domestic economic developments are also sensitive to the new waves of the debt crisis through the risk premium channel because of Hungary's high external debt. Thus in addition to the worsening external demand, the more expensive financing constitutes an extra burden for domestic participants.

2.2. COMPONENTS OF GROWTH

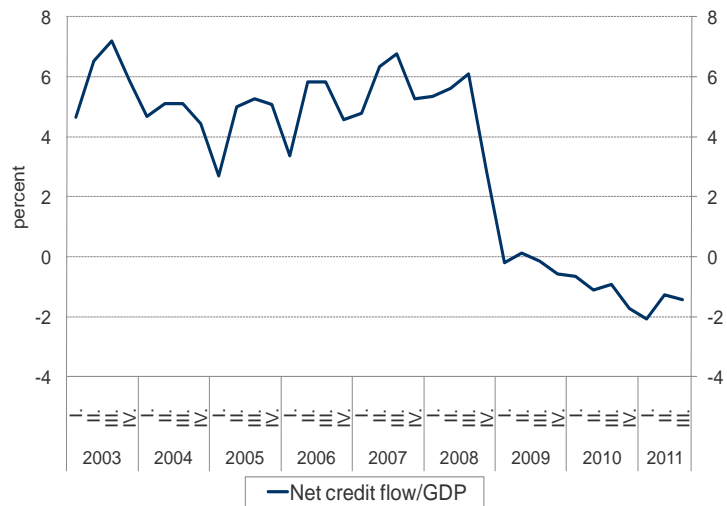
The worldwide recession reached Hungary in October 2008. Increased exchange rate uncertainty and sovereign risk have put an end to the era of cheap, primarily CHF-based credit. Credit denominated in foreign currency practically disappeared in the household segment and was replaced by much more expensive forint denominated credit (see Figure 1), the non-price conditions of which have been constantly tightened, too. As a result, a very powerful deleveraging began across the household sector (see Figure 2). This process hits those sectors that produce for the domestic market, whereas the loose conditions in the labour market improve the country's external competitiveness, the result of which is a long-term reallocation of resources in favour of the export sector.

Figure 1: Retail credit interest rates (%)

In accordance with the above, in the course of 2010-2011 net exports were the main driver of the growth, which compensated for the growth-limiting effect of weak domestic demand. Thus, in 2011 the Hungarian economy grew by 1.7 %.

Figure 2: Household net lending (GDP%)

In 2012-13, economic growth will still be predominantly driven by net exports, but with the fading of the deleveraging process in the domestic economy, from 2014 domestic components will also significantly contribute to a sustainable and healthy growth structure.

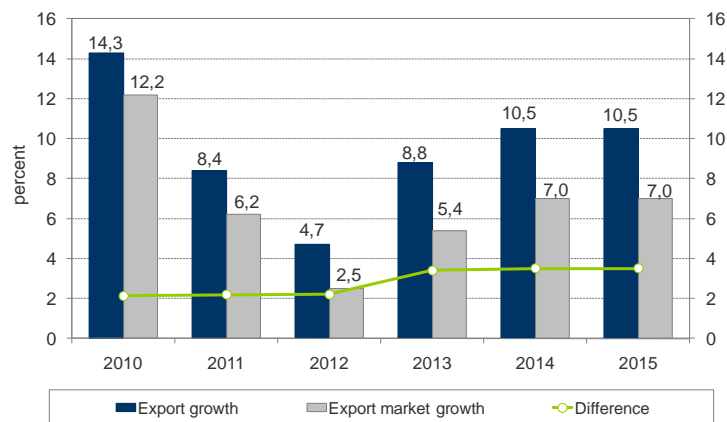
Table 1: GDP components (%)

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>GDP</i>	1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
Private consumption expenditure	0.0	-1.4	0.7	2.6	2.6
Government consumption expenditure	-1.3	-1.0	-0.5	0.0	0.0
Social transfers in-kind	0.4	-0.5	-0.7	0.7	0.7
Gross fixed capital formation	-5.4	-2.3	0.3	3.5	3.5
Exports of goods and services	8.4	4.7	8.8	10.5	10.5
Imports of goods and services	6.3	2.8	8.1	11.0	10.9

Source: NGM calculations

FOREIGN TRADE

Whereas Hungary's import-based external demand increased by 8.4% in 2011, in 2012, as a result of the above effects, growth is not expected to exceed 2.5%. According to our forecast and in line with the expectations of the European Commission, the European debt crisis will be gradually settled by the end of 2012, which will be traceable in the upward trend in exports from the third part of the year. In 2013 gradual growth will continue, and the growth rate of external demand will reach 5.4%, whereas from 2014 on the demand for Hungarian exports may increase at an annual rate of 7%.

Figure 3: Export volume and export market growth (%)

Source: European Commission, NGM calculations

The growth in Hungarian exports has considerably exceeded that of the export markets for several years. In the course of 2011, Hungarian export performance was 2.1 percentage points higher than external demand. As a result of unique factors, from 2013 the gap between the two indicators may widen further because the capacities established through the current car manufacturing investments, which will commence production and export sales in 2012-2013.

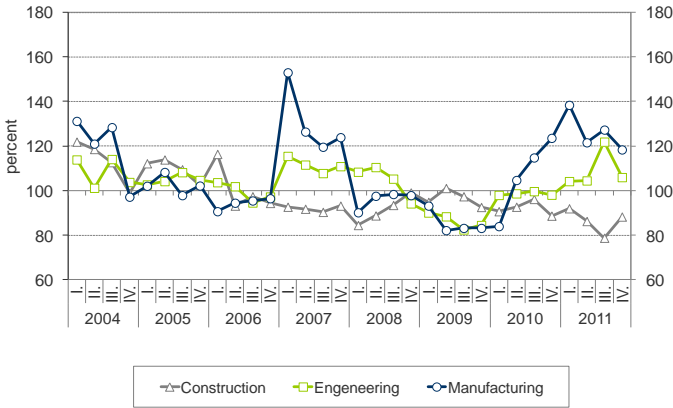
The substantial growth of domestic demand will commence in 2013, consequently the gap between export and import growth will narrow, and as of 2014 import growth may, to some

extent, exceed export growth. The crisis had presumably caused level-losses in domestic demand that will remain for a longer period, dampening imports, thus the foreign trade surplus will remain considerable in the following years.

INVESTMENT

Due to lasting weak internal demand there are serious unexploited capacities in the sectors of industry whose production is focused on the domestic market. Because of high bankruptcy rates, the banking sector is also rationing credits, thus investment dynamics is very low in these sectors. The most extreme situation can be seen in the case of construction investments, where the volume of investments decreased by 21% in 2011. By contrast, manufacturing investments increased by 24.2% in 2011, a similar example could only be seen before the crisis, in 2007, in a much more favourable global business environment. The significant role of manufacturing investments will remain for the complete forecast horizon, in 2012 FDI coming from huge car manufacturing investments will be far above the level achieved in the previous year. Based on the estimates of the Hungarian Investment and Trade Agency, the investment activity of other manufacturing sectors may also considerably increase in Hungary. The enhancement of the manufacturing capacities will increase Hungary’s potential output, contributing to long-term economic growth and macroeconomic stability.

Figure 4: Components of investment

Source: KSH

It is expected that the use of EU funds may significantly contribute to the growth of the Hungarian gross fixed capital formation in both 2012 and 2013. Similarly to the previous years the funds will be used for infrastructural investments and agriculture.

On the whole, the decrease experienced in gross fixed capital formation abated in 2011, primarily the performance of manufacturing was outstanding, and all conditions are satisfied for this to continue in 2012. As a result of measures boosting competitiveness, and the

stabilizing international money markets on the medium term, as of 2013 gross fixed capital formation could increase, and as of 2014 it could stabilize at a level above 3%.

CONSUMPTION

In 2011 retail sales increased by 0.2 %, thus after four years in 2011 the volume of retail sales did not decrease any further, although compared to 2005, the level of the volume is still lower by 6% in real terms. The flat tax reform had a significant contribution and helped to avoid the contraction of consumption in the unfavourable market environment last year. In August and September it was the real yield payments, and during autumn it was presumably the increasing shopping tourism caused by the weakening forint that boosted turnover. In 2011 consumption was in line with retail sales data (household consumption: 0.1%) according to the latest GDP statistics.

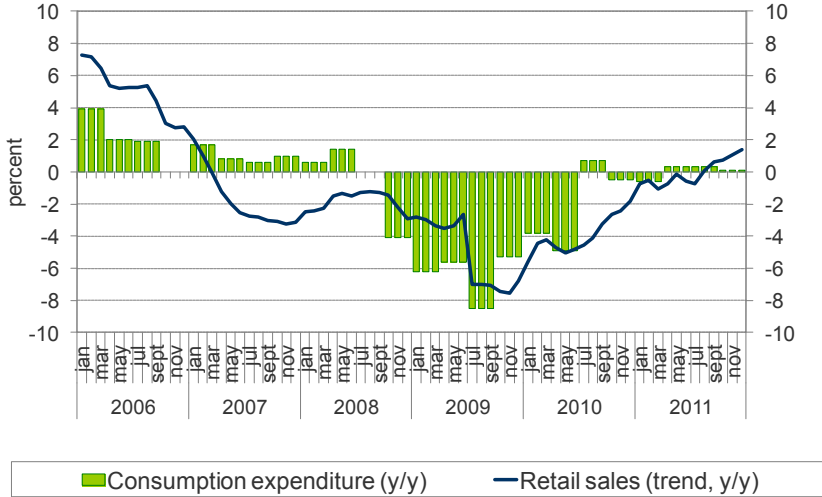
At the same time, certain factors (the forint exchange rate, inflation) had a negative impact on consumption, which was further intensified by the decline of the confidence of the households regarding their own financial position. All of these indicate that the reversal of the trend in domestic demand has not yet arrived, thus in 2012, a weaker consumption is anticipated compared to the previous expectations, which is coupled with the stronger base of last year.

The early repayment scheme and the conversion of the credits of delinquent borrowers at a fixed exchange rate will improve the net wealth position of households (the former by 370, the latter by an anticipated 150 billion forints), which will by all means have a positive effect on consumption, but probably not enough to counterbalance the effects mentioned above. In the case of those who paid back their foreign currency loan by taking a forint-based one, the improvement of the net position falls short of the advantage due to the difference between the fixed exchange rate and the current exchange rate because, although on a smaller credit amount, they are faced with a higher forint interest rate than before. The positive impact on consumption of the more favourable fixed exchange rate programme elaborated in December may be more significant than the early repayment scheme, but the conclusion that it will only take the edge of the negative effects is valid here also.

We anticipate that from the 473 thousand people who still have foreign currency credits after the early repayment, 400 thousand will enter the new programme. Together they have foreign currency credit of 3,200 bn forints, i. e. an average debt of 8 million forints. Assuming the exchange rate and interest conditions at the beginning of April, the average monthly instalment of 83 thousand forints may be reduced to 60 thousand forints. As a result, the income position of the households in 2012 will improve by approx. 20 bn forints. In the next year the programme would bring an improvement of HUF 80 bn, which will gradually decrease every year, but even in 2016 it would bring an improvement of HUF 70 bn. Taking into consideration that the households presumably smooth their consumption and build up reserves because of the higher instalments due after 2016, concerning this type of income a

saving rate higher than average is assumed. The FX-related supporting measures of the public sector will have an additional positive impact on total consumption.

Figure 5: Retail consumption expenditure* and retail sales volume
(change compared to the same period of the previous year, percentage)

Source: KSH
*: quarterly data

Another factor that does not support consumption is that in 2012 the lending conditions will presumably tighten further in the household segment. Based on the MNB survey, the non-price conditions (collateral indicators, income requirement) and the price-related conditions (interests) of credits also tightened in the last quarter. As a result, we expect that in 2012 the consumption of households may decrease by 1.2%. As for 2013, the outlook is better because real incomes will begin to increase again. At the same time the tax measures slow the pace of retail consumption growth, since companies are able to shift the charges by raising the prices of telecommunication and financial services. Based on these, in 2013 private consumption volume may increase by 0.2%. As of 2014, household consumption dynamics may further intensify, and an increase of approximately 2% is expected.

2.3. LABOUR MARKET

In 2011 the growth of the number of employed persons, which started in August 2010, still continued (calculated on a yearly basis): parallel to the slow recovery of corporate profit margins, employment in the primary labour market also gained momentum. The number of unemployed persons decreased by 7 thousand people in one year, which has been unprecedented since the beginning of the economic-financial crisis. In 2012 besides the more unfavourable trend of external and internal conditions, employment is expected to

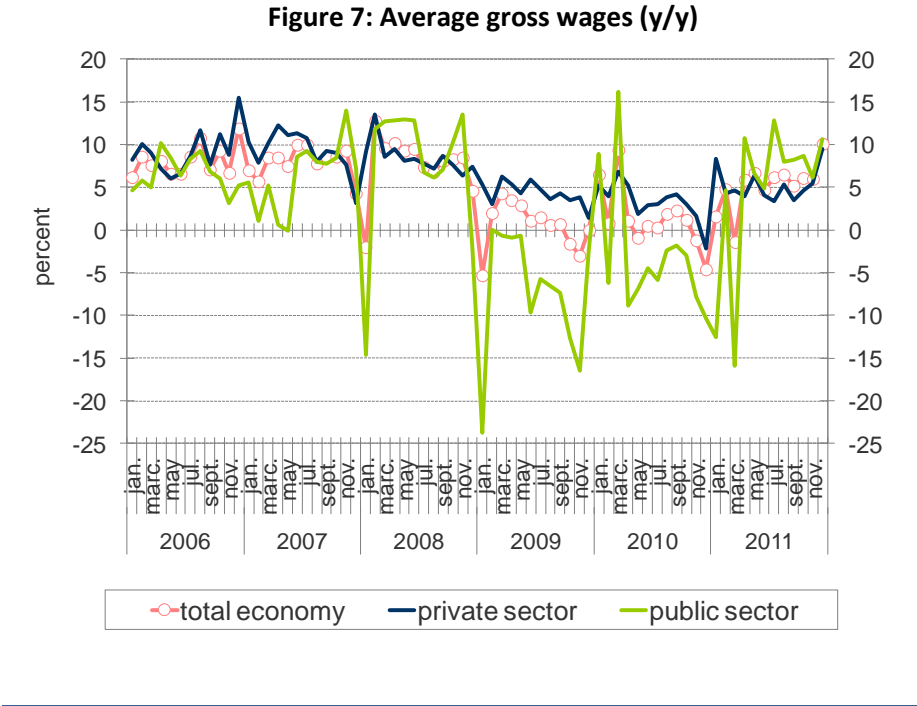
As a result of a moderate increase in the employment of the private sector, and a (temporarily) higher increase in that of the public sector, the number of employed persons in the total economy will increase at a rate above 1% in 2012, and 2% in 2013.

The lower number of public workers in 2011, and the unfavourable employment prospects maintain loose labour market conditions. However, temporarily the expanding public work programmes and then in parallel with the recovery of economic growth and corporate profit margins, the competitive sector will presumably absorb an increasingly larger number of the job seekers in working age. As a result, unemployment in 2012 is expected to remain at 10.9%, with a downward trend from 2013.

Table 2: Employment **changes in percentage**

	2011	2012	2013	2014	2015
Number of employed persons (15-64)	0.8	1.2	2.2	3.0	3.4
Unemployment rate (%)	10.9	10.9	10.3	9.5	8.9
Participation rate (%)	62.9	63.8	65.1	67.0	69.4

Taking into consideration the income tax allowance for children, in 2011 net average wages in the total economy exceeded the 2010 levels by 9.9% on average. Besides a 3.9% increase in the consumer prices, real wages (the purchasing power of wages) increased by 5.8% during 2011. The new family tax allowance for children introduced on 1 January 2011 had a considerable impact on the net income of the families even with only one child, and this positive impact was even higher with more children.

Despite loose labour market conditions, the gross average wages of the private sector are expected to increase in the next years partly as a result of the minimum wage increase and

the wage compensation system necessary to maintain net income levels, and their second round effect: in 2012 by 6.7%, in 2013 by 3.9%. The wages of the participants in public work programme was reduced on 1 September 2011 but the increase in the minimum wage and in the guaranteed wage minimum affect the public sector too, restraining the decrease in average wages caused by the composition effect coming from the growing number of employees in the public work programme. The salaries of those who earn more than the minimum wage will not be increased (wage freeze) in the public sector, and a compensation mechanism ensures that net incomes remain unchanged.

Public employment

On 1 January 2012, building on 2011, the new public work programme called Start Work Programme (Start Munkaprogram) was introduced under the exclusive direction of the Ministry of Interior. In contrast to the 64 bn HUF in the previous year, Hungary's 2012 budget allocated 132.2 bn forints for the financing of public work programmes, with the objective of providing work for more than 200 thousand people. The four-hour part-time public employment will be withdrawn; in 2012 only six- and eight-hour positions will be announced. The background of this measure is the experience gained in the previous year, which showed that valuable work can mainly be achieved with longer working hours.

Start Work Programme is based on three pillars:

1. In the national public work programme 45 thousand people may participate, with contracts for 11 months and eight-hour working days only. In the public work schemes the following authorities will participate as employers: water directorates, forestries, private forestries, directorates of national parks, Hungarian State Railways, State Motorway Management Co. Ltd., Motorway Management, National Police Department, and the National Disaster Management Directorate. Compared to 2011, a considerable increase in the number of people involved is expected in this pillar.

2. The local government's public work programmes will provide six-hour work opportunities for more than 79 thousand people. These programmes will be implemented without local government funding and will be fully financed by the state in order to facilitate and support local government's activities.

3. The local governments invited within the micro-regional pilot projects can get involved in public employment with a 100% state subsidy and choose between seven programmes depending on their own local characteristics: agricultural works, maintenance of agricultural roads and public roads, repair of inland water drainage systems and tidying up stream beds, elimination of illegal landfills, and installation and operation of biomass boilers in the framework of the biomass boilers' programme.

In 2012 education becomes increasingly important: trainings will be organised not only in the framework of national programmes, but also within micro-regional programmes. In the framework of the micro-regional pilot projects cultivation of plants and animal husbandry

will be taught with the aim of preparing the participants for future independent household farming.

The wages of public employees changed compared to 2011 only to maintain the net income levels. The monthly gross wage of full-time employees working in positions that do not require vocational qualifications or a secondary education changed from HUF 57,000 introduced on 1 September 2011 to HUF 71,800 on 1 January 2012; in the case of positions requiring at least a secondary education the guaranteed public employment wage has increased from HUF 78,000 to HUF 92,000.

The employment replacing allowance, however, was reduced to 80% of the minimum old-age pension (HUF 28,500), i. e. to HUF 22,800, thus encouraging public employment which provides a higher monthly income.

2.4. INFLATION DEVELOPMENTS

In 2011 the inflation rate in Hungary was 3.9%, close to what had been expected before. Higher fuel and food prices had a major role in the change in inflation in 2011. The former increased chiefly because of world market developments and as a result of record-high oil prices, increasing until mid-summer. As of August there was a general fear of recession because the American and European sovereign debt crises situation worsened, which reduced the world demand for oil. The increase in inflation acceleration experienced at the end of the year was caused by the depreciation of forint and the excise duty changes introduced in November. The above-mentioned developments clearly show the external and internal factors that may have had an upward pressure on prices in the course of 2012.

Of the external factors, the greatest uncertainty is related to the possible changes in oil prices (especially because of the conflict with Iran) which constitute an upward inflationary risk. Of the external factors, besides oil prices, changes in food prices have a major impact on domestic inflation in general. In this area, however, there is no further perceivable inflationary pressure in 2012. Even though food prices are still very high, the base effect of the 2011 record price levels will presumably slow the pace of the increase. (The world prices of food are almost the same level as in the period following the 2007 food price explosion.)

Domestic factors play a major role in inflation in 2012; the effect of tax changes, partly the excise duty increase introduced in 2011 on tobacco, alcohol and gasoline, and partly the VAT increase at the beginning of the year. Finally, the tax changes concerning the telecommunication services as of this year. However, the regulated prices accelerated at a slower pace than the general price index at the beginning of this year. Furthermore, the negative and further widening output gap may significantly mitigate these supply-side effects. Considering the above mentioned developments in respect of 2012, and the effects of the measures improving budget balance in respect of 2013, according to our forecast the consumer price index will gradually decrease to the central bank target by 2014.

Table 3: Consumer prices

%

	2011	2012	2013	2014	2015
Consumer price index	3.9	5.2	4.2	3.0	3.0

2.5. CYCLICAL DEVELOPMENTS

In the period between 1998 and 2006 the growth of the Hungarian economy was higher than potential, at a yearly average of around 4%, thus the output gap became positive¹. A parallel may be drawn between the positive output gap after 2001 and the strong fiscal expansion of this period. In the meantime the anti-employment tax and transfer system, which did not support the country's competitiveness led to a decrease in potential growth. Because of the government's austerity measures implemented in 2007 the actual GDP growth became even slower than the potential growth, and so the positive output gap started to close. The crisis caused a huge fall in GDP, turning the output gap negative.

The measures aimed at facilitating competitiveness taken in the last two years help to boost potential growth. In 2012 the temporary slow-down in world trade and the considerable improvement of the budget's structural balance will keep actual growth low. As a result of these two developments in 2012 the output gap is expected to widen. However, from 2013 actual growth is expected to exceed potential growth again, so the output gap will start to close. Still, the level of actual output will remain below potential until the end of the forecast horizon, and according to the calculations of the Convergence Programme it is expected that the output gap will only close after 2015 (Table 4).

Table 4: Cyclical developments

%

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP growth	-6.8	1.3	1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
Potential growth	0.4	0.2	0.3	0.8	1.4	1.6	1.8
Factors:							
Labour	-0.6	-0.3	0.1	0.6	1.1	1.1	1.3
Capital	1.0	0.7	0.5	0.4	0.4	0.5	0.5
Total factor productivity	0.0	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	0.0	0.0
Output gap	-4.9	-3.9	-2.6	-3.2	-3.0	-2.1	-1.4

Some data discrepancies are due to rounding.

¹ The calculation of potential output was performed using the methodology of Output Gap Working Group (OGWG) of the European Commission differing only in the filtering of average working hours, activity rate and structural unemployment (NAWRU) where we took into account the forecasts for 2014 and 2015 to ensure consistency. The TFP trend was calculated using a Bayesian Kalman-filter that incorporates a capacity utilisation variable, whereas the NAWRU trend was calculated using the simplified methodology of the OGWG for new Member States. For further information refer to the CIRCA website: <http://circa.europa.eu/Public/irc/ecfin/outgaps/library>

It is important to stress that the structural measures primarily improve growth potential. A significant part of the government's measures address the labour market, and as a result the increase of the labour component of the potential growth will soon surpass the rate before the crisis and will become a decisive source of domestic growth. The capital and total factor-productivity component will make a moderate contribution to growth.

2.6. EXTERNAL BALANCE

In 2011 the external balance of Hungary improved further thanks to the real economic surplus and the inflow of EU transfers. In 2010 the real economic surplus reached 6.3% of GDP and 7.2% in 2011. The considerable improvement concerning the balance of goods and services was reflected in the current account balance; following the 1.2% surplus in 2010, in 2011 the surplus reached 1.4%. The external financing capacity has increased by more than the current account balance as a result of expanding capital transfers, reaching 3.6% of GDP in 2011.

The improvement in the balance of goods and services is still determined by the low import need of domestic demand. Despite the increase both in the consumption of households and gross fixed capital formation from 2013, the rate of imports is permanently decreased in the medium term by the level-loss of domestic demand resulting from the economic crisis. Therefore, real economic balance may produce a surplus of 9-10% of GDP over the forecast horizon.

In the income balance, interest paid on debt may remain considerable over the forecast horizon. Until 2014 income on equity is expected to be determined by individual factors. The launch of new car manufacturing production capacities in 2012-2013 is expected to use a part of the profit generated in other production units of these factories. Consequently, in 2012-2013 outbound profit transfers as well as reinvested earnings will probably stay at a low level. After 2014, however, profits will be generated from new production and thus earnings reinvested in Hungary may rise.

As the use of current EU-transfers will play a significant role until 2014, the surplus of the current balance may be around 3-4% of GDP between 2012 and 2015. Increasing incomes outflow in 2014 and the decrease in planned EU-transfers for 2015 will result in a gradual decrease in the current account balance. EU-transfers appearing in the capital account will remain significant over the forecast horizon; therefore, external financing capacity may reach 6.4-7.3% of GDP.

Changes in FDI inflow are also influenced by the individual factors mentioned above in regard to incomes. The rate of reinvested earnings will rise slowly from 2013. Banks are expected to be recapitalised from foreign sources in 2012, which will probably increase equity-type of investments as a one-off effect, but in the years to follow this inflow is expected to be just below average. Other capital inflow may exceed the average rate in the

period between 2012-2013 as a consequence of investments in car manufacturing financed from internal sources of liquidity.

Table 5: External financing

GDP %

	2011	2012	2013	2014	2015
Balance of goods and services	7.2	9.1	10.0	10.0	10.0
Current account balance	1.4	3.4	4.1	4.0	3.7
Capital account with EU-transfers	2.1	3.2	3.2	3.3	2.7
External financing needs (-)/capacity (+)	3.6	6.5	7.3	7.3	6.4
Debt-generating financing *	-5.3	-8.3	-8.8	-8.8	-7.9
Non-debt-generating financing	1.7	1.7	1.5	1.5	1.5
including: net foreign direct investment	3.8	2.1	1.6	1.6	1.6
including: net reinvested earnings	1.5	0.9	0.9	0.9	0.9

**/without other capital, negative amounts decrease the stock of external debt*

Due to the rounding of data some aggregate figures could differ from the sum of detailed data.

2.7. ECONOMIC EFFECTS OF GOVERNMENT REFORM MEASURES

The QUEST III model developed by the European Commission has been used for simulating the long-term macroeconomic effects of the Government's key economic-policy measures. In order to present credible results for the Commission, those parameters have been used in the model that the experts of the Commission calibrated in line with the special features of the Hungarian economy.

The joint effect of the following reforms and changes in the tax system has been studied:

- **Higher education reform:** it is anticipated that over a period of 20 years the number of science graduates will gradually increase from the 4.4% in the model up to 6%. In parallel, the number of other types of degrees will decrease.
- **Strengthening labour market incentives:** in line with the Széll Kálmán Plan, the transfer period of job-seeker benefits will be decreased by two-thirds.²
- **Cutting the administrative burdens:** a reduction of 50% in the administrative burdens in the manufacturing sector in accordance with the undertakings of the Széll Kálmán Plan is simulated.
- **New Labour Code:** thanks to the more flexible labour market, distortions are decreased, which appears in the model by decreasing the bargaining power of the household sector by 1 percentage point.
- **Tax system reform:** Table 6 contains the most important tax measures taken taken by the current government and the allocation of these into tax categories that can be interpreted in the model. Taxes on labour fell primarily due to the changes in personal income tax rate. Taxes on consumption went up due to an increase in VAT, excise duty and the new taxes. The tax revenue expected from the financial transaction levy (FTL) and telecommunication services tax (TST) will be collected from both companies and households. In the case of the

² It should be noted that not all government measures are modelled here that aim to increase labour supply. For example the revision of the disabled pension system and the increase of the effective retirement age.

latter, the tax will be regarded as a tax on consumption. The change in the tax on capital is a consequence of the resultant of the reduced corporate tax rate and the increased tax rate of utilities. The modelling of those parts of the new taxes that are paid by corporates and cannot be attributed directly to labour or capital has been difficult since no such tax types exist in the model. Therefore, their influence may be best estimated by increasing the variable named “Entry cost” which increases the prices of intermediate products.

Table 6: Modelled tax measures and their respective values

	total tax revenues (% of GDP)	Distribution of tax revenues between (% of GDP)			
		consumers		firms	
		tax burden on labour	tax burden on consumption	tax burden on capital	entry cost
VAT	0.5		0.5		
Excise duty	0.3		0.3		
Personal income tax reform	-1.6	-1.6			
Contribution increase	0.4	0.4			
Targeted benefit	-0.1	-0.1			
Corporate tax rate	-0.4			-0.4	
FTL ¹	0.7	0.1	0.1	0.0	0.6
TST ²	0.2		0.1		0.1
Corporate tax of public utilities	0.2			0.2	
Total (% of GDP)	0.2	-1.3	0.9	-0.2	0.7

¹ Financial Transaction Levy

² Telecommunication Services Tax

Table 7 shows the results of the simulation in percentage differences compared to the baseline scenario (levels). All in all, the reform plan significantly expands Hungarian GDP. The output level is increased by 2 percentage points over a one-year time horizon. This effect will be amplified over the total horizon, and in 20 years time it will reach over 5.5 percent. First and foremost, key economic indicators improve significantly due to the increasing labour supply and demand; consumption will be stimulated together with investment, employment and net exports. New tax types will have adverse effects on technology (TFP), as in this model it is the R&D sector that is indirectly most seriously affected. Generally speaking, the measures defined in the Széll Kálmán Plan will result in further boosting the Hungarian economy and improved financing capacity.

Table 7: Macroeconomic effects of the Széll Kálmán Plan (% differences in levels from baseline scenario)

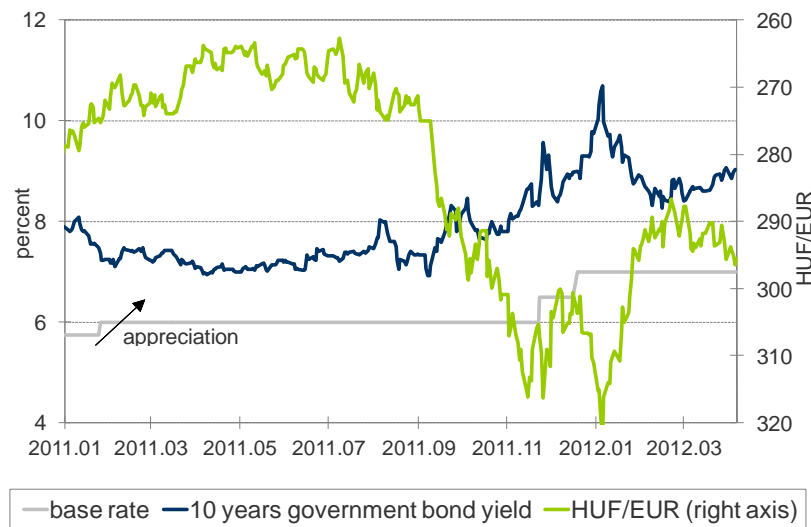
	Year						
	1	2	3	4	5	10	20
GDP	2.18	3.64	4.33	4.63	4.74	4.99	5.66
TFP	-0.23	-0.51	-0.73	-0.89	-1.00	-1.18	-1.02
Capital	0.05	0.17	0.31	0.46	0.62	1.29	2.13
Employment	0.36	2.50	3.72	4.26	4.47	4.58	4.71
-low-skilled	2.79	6.84	9.85	11.74	12.76	13.18	13.03
-semi-skilled	0.17	1.90	2.77	3.09	3.17	3.17	3.26
-highly-skilled	-2.96	0.01	1.38	1.60	1.49	1.24	0.48
Consumption	1.36	1.64	1.71	1.77	1.82	1.95	2.02
Exports	2.07	3.53	4.22	4.52	4.63	4.88	5.53
Imports	0.71	1.10	1.27	1.38	1.46	1.66	1.82

2.8. MONETARY AND EXCHANGE RATE POLICY

The new Act on the MNB (the central bank of Hungary), coming into effect on 1 January 2012 stipulates that the primary objective of the MNB remains to achieve and maintain price stability. Act CCVIII of 2011 on the MNB prescribes macroprudential supervision as a new responsibility of the Central Bank, and for this purpose, it will, in particular, reveal the business and economic risks to the financial intermediary system as a whole, promote the prevention of the development of systemic risks, and mitigate or eliminate systemic risks. Since 2001 the MNB has defined monetary policy within the regime of inflation targeting. Within its framework the Monetary Council sets a numerical inflation target in line with price stability, which is currently 3% as a continuous target.

The nominal exchange rate of the forint against the euro has shown a much wider fluctuation than in the previous period. In the period since the 2011 convergence programme, the strongest daily exchange rate was 262.7, the weakest 321.9 HUF/EUR. The yield of Hungarian government bonds varied significantly with the lowest daily yield being 6.9% and the highest 10.7% in the case of the 10-year government bonds. The expectations related to the euro area crisis, programmes of the government, and the interpretation and reception of measures contributed to the fluctuations of both the exchange rate and at the government bond market.

Figure 8: Government bond yields and exchange rate developments

Following the increase in the central bank base rate by 25 basis points in January 2011, the base rate of the MNB remained unchanged until November. However, at the end of the year the Monetary Council at two consecutive meetings raised the base rate by 50-50 basis points respectively to 7%.

Primary market issuances were low in connection with the modest increase in the forint-based mortgage lending, thus the mortgage bond purchase programme of the MNB was only partly successful. The MNB therefore decided not to continue this programme in 2011. At the end of 2010, the system of a flexible reserve ratio amendable every 6 months was introduced.

In February 2012 the MNB declared that it would stand ready to offset the recent weakening in the banks' lending capacity by introducing a long-term covered loan facility and a new mortgage bond purchase scheme. The MNB will stand ready to provide two-year variable-rate refinancing to credit institutions at its prevailing policy rate against securities delivered as collateral with conditions that have been designed to facilitate an expansion in bank lending to the corporate sector. The MNB seeks to promote lending to the household sector by re-introducing a mortgage bond purchase scheme in case the universal structure for mortgage bond issuance is introduced. The MNB expanded the range of eligible collateral in order to increase the banks' liquidity buffers. From April 2012 it accepts securities with identical or higher rating than the debt rating of the Hungarian state, as collateral. By accepting the bonds in foreign currency meeting the criteria adopted in the case of forint-denominated bonds issued by Hungarian companies and foreign currency-denominated securities issued by the Hungarian state as collateral, the MNB can alleviate liquidity constraints potentially impeding lending to the corporate and household sectors through an increase in banks' liquidity buffers.

Hungary has not yet set the target date for the introduction of the euro.

3. GENERAL GOVERNMENT BALANCE AND DEBT

3.1. FISCAL POLICY OBJECTIVES

In line with the Fundamental Law and the Cardinal Act on the Stability of the Hungarian economy, the primary fiscal policy objective of the Government is to continuously reduce the inherited debt of the government sector.

In order to carry this out the Széll Kálmán Plan, published in March 2011 envisaged the introduction of structural measures that essentially affect the expenditure side of the budget, and will result in additional growth already noticeable in the mid-term. On the other hand, from 2012 these measures will meaningfully contribute to the sustainable decrease of the deficit and debt of the government sector.

In addition to the measures of the Széll Kálmán Plan announced in March 2011, aimed at the permanent improvement of the budget balance (as the result of less favourable macroeconomic processes than forecast in the previous convergence programme, evolving due to the deterioration of the global and particularly the European economic environment) the Government took several measures during the past year that guaranteed the achievement of set target deficits. These measures provide a basis for the accomplishment of the primary fiscal policy objective defined in the Széll Kálmán Plan, i.e. debt reduction under less favourable circumstances for growth too.

The governmental measures taken for the full implementation of the Széll Kálmán Plan (the 2011 convergence programme, the government decisions taken in September 2011 underpinning the 2012 budget proposal and the decisions made in December for the safe implementation of the 2012 budget, as well as the resolutions approved in February and April 2012) ensure that the deficit targets defined in the convergence programme last year are still achievable. The extent of savings determined in the Széll Kálmán Plan in March 2011 will be considerably exceeded, by three times in 2012 and over two times in 2013, as a result of the above measures. The expenditure side comprises over half of the savings in both years.

Figure 9: Measures in 2012

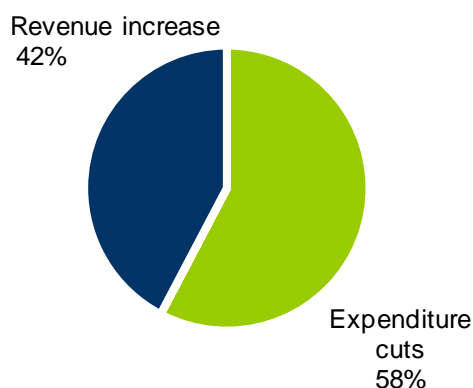
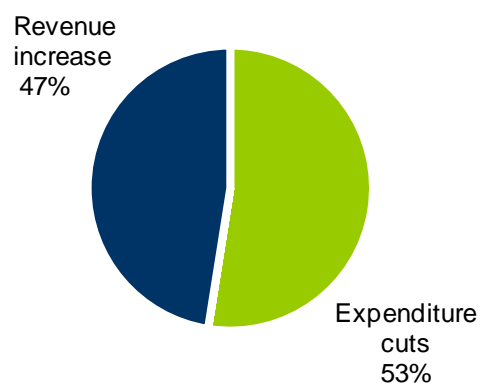

Figure 10: Measures in 2013

The sector-specific taxes introduced in 2010 specifically on a temporary basis and for a fixed period will be repealed in 2013, and in line with the agreement concluded with the Hungarian Banking Association, the special tax on financial institutions will be decreased by 50% and to a level in line with European practice by 2014. Consequently, the improvement in the budget balance will be guaranteed by durable measures, also serving growth-friendly fiscal consolidation.

Based on the deficit path confirmed in the current convergence programme and the assumptions related to the cyclical position of the economy, the structural budgetary deficit is close to the Medium Term Objective (MTO) defined in 1.5% structural deficit as a percentage of GDP in 2012, and easily accomplishes the same in 2013. In line with the Stability Act, the improvement of the structural balance would continue after the accomplishment of the MTO for the successful implementation of debt reduction plans.

Table 8 summarises the measures adopted in order to attain the 2012 and 2013 deficit targets. The detailed measures are presented in Chapter 6.

Table 8: Measures affecting the budgetary position**HUF billion**

	2012	2013
Reduction of expenditures of budgetary institutions, chapter-and other centrally administered appropriations	44.7	44.7
Reduction of pharmaceutical subsidies	10.0	40.0
Balance improvement of local governments	60.0	90.0
Introduction of a telecommunication services tax	30.0	52.0
Introduction of reverse charge VAT in agriculture	10.0	15.0
Launching the electronic road toll at an increased level	0.0	75.0
Reduction of central subsidies to metropolitan public transportation	0.0	10.0
Elimination of central subsidies to the Research and Technological Innovation Fund	0.0	25.2
Amendment of public tasks performed by state-owned companies	0.0	20.0
Introduction of a financial transaction levy	0.0	130.0-228.0
Maintaining and extending the income tax levied on energy providers	0.0	55.0
Merging and transforming current taxes levied on insurance companies	0.0	15.0
Reduction of the number of minor taxes	0.0	-5.0
Total:	154.7	567-665

3.2. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2011

According to the 2012 spring data provided by the Hungarian Central Statistical Office (HCSO) for Eurostat, compared to the 2% expected in the 2011 April Convergence Programme and the 3.9% estimated in the 2011 autumn data provision, the EDP balance of the government sector showed a surplus of 4.3% of GDP in 2011.

There are several reasons for this better-than-expected balance. Firstly, local governments, even excluding the assumption of county governments' debts, closed the year with a much better balance than expected. Secondly, the Government adopted within the year several measures offsetting the effect of the more adverse macroeconomic environment, thus the underlying budgetary processes were kept under strict control. Thirdly, the transformation of the PIT system resulted in higher tax and contribution revenues than previously foreseen. Furthermore, the balance-improving effect of one-off items not planned in the original budget appropriations, and only emerging during the implementation of the budget, was more powerful than estimated in the previous convergence programme.

Table 9: Balances in 2011**% of GDP**

	April 2011 convergence programme	Spring 2012 notification	
		(without takeover of local government debts)	
Central government balance (EDP)	2.5	3.5	(4.2)
Local governments balance (EDP)	-0.5	0.8	(0.1)
General government balance (EDP)	2.0	4.3	4.3

One-off items of considerable size and emerging during the implementation of the budget influenced the budget balance of 2011. The deficit target of 2.9% of GDP defined in the budget was based on the assumption that within the framework of pension reform, the transfer of the property portfolio of private pension fund members opting for the pay-as-you-go system only constituted a revenue of approximately 2% of GDP in 2011. The amount, however, was much higher than expected in the budget; the assets transferred to the Pension Reform and Debt Reduction Fund exceeded 9.5% of GDP. Besides the income surplus resulting from the pension reform, unforeseen one-off items also emerged on the expenditure side (VAT reimbursements due to the financially unsettled procurements, based on the decision of the European Court of Justice, debt assumption from MÁV, part of the capital increase of the Hungarian Development Bank accounted for as loss compensation, and the assumption by the state the banks' loss in 2011 resulting from the one-off repayment of loans denominated in foreign currency).

In order to achieve the deficit target of 2.9% net of one-off items as originally defined in the budget, the Government took several measures (the creation of the HUF 250 billion stability reserve and later its cancellation, blocking an additional HUF 37 billion of expenditure appropriation, the requirement to maintain unused appropriations and stop purchases of goods and services, increasing the gambling tax and excise duty, the introduction of public health product tax, increasing the efficiency of tax collection). Thanks to the above measures the deficit calculated net of one-off items occurring within the year was lower than originally planned and amounted to 2.4% of GDP.

Table 10: Achievement of the 2011 deficit target**% of GDP**

	Preliminary data
General government (EDP)	4.3
One-off items within the year* affecting the balance	6.7
of which: Higher receipts from the pension system reform and Public Debt Reduction Fund	7.9
One-off expenditures	1.2
General government balance (EDP) not including one-off items within the year	-2.4

* One-off items taken in to account in the calculation of the structural balance are described in Chapter 3.6

3.3. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2012

Under the Budget Act, in 2012 the ESA95 deficit may not exceed 2.5% of GDP. Based on the appropriations in the adopted budget, primary expenditures net of EU transfers (which show-up in both revenues and expenditures and are increasing more than one and a half times in 2012) will decrease by over 1 percentage point compared to 2011 as a share of GDP, due to the balance improving measures underpinning the 2012 budget. Moreover, within the framework of the structural reform programme published in the spring of 2011 (Széll Kálmán Plan) and the stabilisation measures planned in the previous convergence programme as well as reflecting the additional corrective measures, expenditures on the purchase of goods and services, social transfers in-kind provided via market producers, subsidies to companies, and compensation of employees (excluding the impact of the extended public work programmes) will be decreased both as a share of GDP and nominally. The planned decrease of social transfers other than in-kind is equivalent to 0.8 percentage points as a share of GDP.

The budget expects an almost 7 percentage point (nearly 8 percentage points calculated without the EU supports) decrease in the revenue as a share of GDP, reflecting the wearing-off of the one-off effect of the transfer of public pension fund assets in 2011. However, this means that the measures aimed at increasing revenue (expanding the tax revenue base, raising VAT, excise duty, and contributions, etc.) would result in an increase of tax and contribution revenues.

The adopted budget was based on a macroeconomic path assuming a 1.5% GDP increase; but for the purpose of neutralizing the risks arising from the macro-economic and financial market environments, so-called “extra” reserves have been included in the budget (interest risk reserve, Country Protection Fund). Last December the Government revised the macroeconomic forecast to a GDP growth of 0.5%, taking into account the deterioration of the global economic environment, and at the same time introduced an additional measure equivalent to 0.4% of GDP to improve the budget balance. As a part of this, an amount of 0.2% of GDP was allocated as a reserve from the expenditure appropriations of the budgetary chapters, which, similarly to the already existing “extra” reserves, may only be used if the deficit forecast for 2012, in the 2012 autumn report to be compiled on the deficit and debt of the government sector does not exceed 2.5% of GDP. An additional 0.2% improvement in the balance has been guaranteed by an increase in the excise duty of tobacco products and the redirection of private pension fund members’ payments into the pay-as-you-go system. These measures and the “extra” reserves provided sufficient cover to offset the loss of revenues related to the less favourable macroeconomic scenario and the costs resulting from the agreement concluded with the Hungarian Banking Association in order to provide assistance for households FX loans.

The 2012 March Council recommendation to bring an end to the excessive deficit situation expected Hungary to take measures to improve the balance by 0.5% of GDP. The forecast of the European Commission preparing the recommendation did not yet consider those

additional measures the Government approved in February for the safe achievement of the deficit target (Government Decree No. 1036/2012 (21 February) on additional measures required to guarantee the target deficits for 2012 and 2013). Regarding 2012, this Government Decree orders the decrease of pharmaceutical subsidies and chapter expenditures, and prohibits the purchase of certain goods and services by budgetary institutions. The budgetary effect of these measures, taken into account already in the February decree, is HUF 30 billion in the 2012 budget (0.1% of GDP).

Taking into consideration the Council recommendation, the Government approved additional measures in April which, together with the measures taken in February and the forecast of a better-than-calculated balance for the 2012 budget at the local government subsystem, will jointly guarantee the expected improvement of the balance:

REDUCING EXPENDITURES

- Saving HUF 10 billion on pharmaceutical subsidies in line with the implementation of Government Decree No. 1036/2012 (21 February).
- Approximately HUF 45 billion (about half of which based on Government Decree No. 1036/2012 (21 February) is saved by the blocking of an additional HUF 37.4 billion of appropriations of central budgetary institutions and chapter-administered appropriations, ordering the saving of HUF 3 billion in the budgetary chapter of state-owned assets, HUF 4 billion in terms of local government support, and HUF 0.3 billion from the budgetary organs of the Social Security Funds

INCREASING REVENUE

- Introduction of telecommunication services tax (budgetary impact: HUF 30 billion)
- Introduction of reverse charge VAT in agriculture (budgetary impact: HUF 10 billion due to improved tax collection).

IMPROVING BALANCE OF LOCAL GOVERNMENTS

The combined budgetary impact of the base effect of the more favourable balance of 2011, the implemented structural reforms (institutions placed under central control) and the constraints in the legal framework limiting borrowing can be estimated at HUF 60 billion.

The total improvement in the balance of HUF 155 billion makes it possible to re-establish the “extra” reserves of the budget. Therefore, even if the originally planned risk reserves serve, to a large extent, as an offset to the lost revenue from taxes and contributions and the expected additional expenditure, thanks to the additional measures the “extra” reserve of close to 0.4% of GDP remains available in the budget to cover macroeconomic and financial risks.

Table 11: Achievement of the deficit target**% of GDP**

	2012
Budget balance in the 2012 Budget	-2.5
Lower tax and contribution revenues (reflecting partly the impact of the agreement with the Banking Association) without the new measures	-0.65
Increase of other revenues (sale of broadcasting frequencies, interest incomes, mining fees, etc.)	0.29
Partial assumption of bank losses for 2012 resulting from the one-off repayment of FX loans, National Asset Management Agency	-0.32
Higher interest expenditures	-0.29
Interest risk reserve	0.33
Public transport companies	-0.10
Pension-related expenditure	-0.17
Wage settlements in the health sector	-0.10
Funding wage settlements in the health sector partly from available appropriations, partly from increased efficiency	0.10
Extra reserves (Country Protection Fund, additional reserves in budgetary chapters)	0.74
Better than expected balance of local governments	0.20
Measures in February and April	0.32
Increasing reserves	-0.37
Expected balance in 2012*	-2.50

* The projection does not include revenues related to additional private pension fund members opting for the pay-as-you-go system in 2012, i.e. the deficit target is attained without them.

3.4. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2013

In accordance with the fiscal path based on the Széll Kálmán Plan and defined in the previous convergence programme and in Act CXCV of 2011 on Hungarian Economic Stability, the budget deficit will be reduced to 2.2% of GDP in 2013. The attainment of the deficit target is ensured, firstly, by enforcing fiscal discipline in the operating expenditure of the public sector, secondly, by savings implemented in areas determined in the Széll Kálmán Plan, and thirdly, by the additional measures for augmenting the Széll Kálmán Plan.

In the case of savings in the Széll Kálmán Plan, major delays identified until the end of 2011 are related to the following: the reform of wage replacement allowances (employment and labour market), the reform of benefits related to disability and impairment to health (pension system), the organisational reform affecting public transport, and the introduction of an electronic toll payment system next year.

Without taking additional measures, a more adverse macroeconomic environment than expected in the previous convergence programme, the above-mentioned delays and the repeal of temporary sector-specific special taxes and the decrease in the special tax on financial institutions would result in a budget deficit reaching 3.6% of GDP in 2013. Consequently, in order to keep the deficit target, the Government has adopted new measures which together with the previous ones would contribute to achieving savings 2.5 times higher than the extent determined in the Széll Kálmán Plan in March 2011 for 2013. This enables the deficit to fall to 2.2% of GDP; moreover, in 2013 also to incorporate an

“extra” reserve in the budget in order to tackle macroeconomic risks. Besides the decrease in expenditures, the new measures include actions aimed at increasing revenues.

REDUCING EXPENDITURES

- The additional review of the pharmaceutical subsidy scheme would represent HUF 40 billion savings.
- The almost HUF 45 billion savings defined in the appropriations for 2012 would be incorporated in the basis of the 2013 plan.
- In the expenditures of the budgetary chapter of state-owned assets, HUF 20 billion savings is produced by rationalising the activity and organisational framework of majority state-owned economic organisations and the amendment of their obligations to fulfil public duties.
- Replacing subsidies provided for the Research and Technological Innovation Fund with EU funds, thus generating savings of HUF 25 billion.
- Decreasing the support provided for metropolitan public transport from the central budget by HUF 10 billion as currently the users of individual means of transport do not contribute to the operation of the system to a proper extent, though they benefit from it. This will be revised.

INCREASING REVENUE

- From the beginning of 2013 the introduction of a financial transaction levy with a high revenue effect even at a low tax rate, as its tax base is broad. It is difficult to project the tax revenue to be collected from this new type of tax in the first period, particularly with regard to the fact that in the case of certain high-value transactions the tax will be maximised. In order to attain the 2013 deficit target, tax revenue of HUF 130 billion would be sufficient from this type of tax, which is achievable with a tax rate of 0.1% and a cap of HUF 30 000 per transaction. Revenues exceeding this amount can be used for increasing the budgetary reserves.
- The mid-year introduction of the telecommunication services tax in 2012 will improve the fiscal balance by HUF 52 billion in 2013.
- Maintaining the income tax levied on energy providers and broadening its base represent HUF 55 billion revenue.
- A new, uniform insurance tax will be introduced generating HUF 15 billion surplus on the revenue side including the replacement of three types of tax currently imposed on insurance companies (a special tax on financial organisations, accident tax, and fire protection contribution).
- In 2013 already HUF 15 billion additional revenue can be expected as a result of the introduction of reverse charge VAT in agriculture.
- Budgetary expenditure is indirectly affected by the launch of the electronic road toll from mid-2013 at a higher level (expected budgetary effect: HUF 75 billion).

In addition to the above, the balance of local governments may be more favourable than expected in the previous convergence programme by HUF 90 billion as a consequence of the lower than expected base effect of non-wage and capital expenditure in 2011, structural reforms and constraints in the legal framework limiting borrowing.

3.5. BUDGETARY DEVELOPMENTS IN 2014-15

The planned improvement in the balance will be guaranteed by the improving macroeconomic environment and the maintenance of fiscal discipline based on the results of the fiscal consolidation to be realised by 2013. Aside from the assumed decrease in the rate of special tax on financial organisations in 2014, in the last two years, the convergence programme does not expect any significant changes in the tax system. Tax revenues, and the total budget revenue calculated without EU support, will expand slightly behind GDP. Thus the balance may only be improved with a more pronounced decrease in expenditure.

According to the assumptions in the programme

- Salaries in the public sector meet legal requirements. The changes in the expenditure on wages and contributions also reflect the increasing number of participants in public work programmes.
- Thanks to efficient budget management non-wage expenditures will expand over the time horizon of the programme less than GDP.
- As a result of the pension system and social spending reforms, the GDP-ratio of social benefits will be narrowed to the greatest extent from among the major items of expenditure even in the last two years of the programme.
- The local government subsystem will achieve a balanced position, as the local government system becomes more proportionate to its size, its specific duties are revised and its borrowing is limited.
- Capital expenditure will stabilise over 4% of GDP over the whole time horizon.

3.6. STRUCTURAL BALANCE, MEDIUM TERM BUDGETARY OBJECTIVE, EXPENDITURE AGGREGATE

The calculations of the convergence programme apply a sensitivity coefficient of 0.46, i.e. the budget balance will change by a 0.46 percentage point as a result of a 1% change of GDP (in unchanged composition). Since this value has been applied by the European Commission, the use of a new coefficient would facilitate the comparison of the calculations on the cyclical component of the budget balance.

The convergence programme also expects that the closure of the highly negative output gap created during the economic crisis starting in 2011 will temporarily halt in 2012 and continue from 2013 until the end of the programme, but the actual output will be well below the

potential level even in 2015. As a consequence of the negative output gap characterising the whole time horizon of the programme, the cyclically-adjusted balance is always more favourable than the actual ESA-balance.

One-off items were significant both on the expenditure and revenue sides in 2011, and relatively substantial in 2012.

In 2011 the most significant one-off item increasing the revenue was the transfer of public pension fund assets as a consequence of the pension reform and the interest and dividend income generated on the transferred assets and realized by the Pension Reform and Debt Reduction Fund (a total of 9.7% of GDP). The temporary sector-specific tax introduced in 2011 meant an additional one-off item increasing revenue (0.6%), and a part of the special tax imposed on the financial sector (0.3%), which was lowered by the tax deduction related to the early repayment of FX loans³. Among the one-off deficit increasing items, the decision of the European Court of Justice referring to the negative VAT had the largest impact on the balance (0.7%). The debt assumption of MÁV and the loss compensation of the Hungarian Development Bank appeared as one-off items increasing expenditure (total 0.3%).

In 2012 the calculations of the convergence programme the following one-off items are included: the sector-specific crisis taxes and the remaining part of special tax on the financial sector corrected with the tax deduction related to the early repayment FX loans, and the revenue from the sale of broadcasting frequencies (0.1%).

In 2013, in line with the plans in the 2011 programme and the agreement concluded with the Hungarian Banking Association, the special tax on financial organizations shall be reduced by 50%. Based on this agreement, in 2014 the special tax on financial institutions may only reach the rate of bank tax accepted in the legal system of the European Union or in line with the practice of Member States. The difference in the projections of the two 2013-2014 revenue streams from this is regarded as one-off item in 2013. The calculations of the 2011 convergence programme did not contain one-off items for 2013. This was because the 2011 convergence programme calculations assumed a higher amount becoming permanent from 2013 than what the program update assumes to become permanent from 2014 in line with the agreement with the Banking Association.

No one-off items are included in the budget for the last two years of the programme period.

The structural deficit, i.e. the cyclically adjusted balance net of one-off and temporary items, will decrease significantly in 2012 by international comparison. It is projected to come close to the medium term budgetary objective (MTO) defined as structural deficit of 1.5% of GDP, and following an additional marked drop, it will overachieve the MTO in 2013. In the last two years of the programme period, the structural balance will continue to improve slightly.

³ This latter item has been accounted for as capital transfer to households.

Table 12: Structural balance**% of GDP**

	2011	2012	2013	2014	2015
Output gap	-2.6	-3.2	-3.0	-2.1	-1.4
General government balance	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
Cyclically adjusted balance	5.5	-1.0	-0.9	-0.9	-0.8
One-off items*	9.4	0.8	0.2	0.0	0.0
Structural balance	-3.9	-1.8	-1.0	-0.9	-0.8

* A plus sign means deficit-improving one-off measures.

The expenditure aggregate (primary expenditures excluding EU transfers) is projected to drop between 2012 and 2015 by two percentage point as a share of GDP. In 2012 – i.e. the year of over-achieving the MTO – the growth rate of the expenditure aggregate will be below the reference growth rate of potential GDP.

3.7. GENERAL GOVERNMENT DEBT

According to the convergence programme of April 2011 the government debt-to-GDP ratio would have dropped to 75.5% by the end of 2011, but it actually decreased only to 80.6% of GDP, primarily due to the temporary weakness of the currency.

The first half of 2011 saw an increase in risk appetite, but towards the end of the year government bond yields started to increase in the wake of the deepening euro area crisis. Nevertheless, apart from smaller market turbulences the government bond market was stable throughout the year. In 2011 the coverage of HUF government bond auctions was generally 260% in the case of Treasury Bonds and 250% in the case of Treasury Bills. This, however, cooled down by the second half of the year, and coverage remained low in the first three months of 2012 as well. Following a moderate decrease in the beginning and then a peak point at the end of the year, in March 2012 mid- and long-term yields increased by 60-70 basis points, and short-term yields increased by 120-130 basis points compared to the beginning of 2011. The favourable conditions in 2011 and the highly beneficial impact of the Széll Kálmán Plan announced in March 2011 are demonstrated by the fact that the Hungarian State issued FX-denominated bonds amounting to nearly USD 4.25 billion in March and April and EUR 1 billion in May.

In December 2011 Hungary repaid the first part of the loan granted by the European Commission (amounting to EUR 2 bn), and then in February 2012 it started to reimburse the IMF loan (SDR 527 million) in accordance with the repayment schedule stated in the contract. Within the framework of the agreement Hungary will repay a further SDR 2.4 bn in 2012.

In November 2011 Hungary requested the European Union and the International Monetary Fund to help restore market confidence through providing a precautionary credit line. In the

case of realization of the agreement the interest expenditures and the trajectory of the public debt may be more favourable than projected in the current programme. The Government considers the future agreement as a standby credit line, since Hungary is currently capable of financing itself from the markets.

Public debt was markedly influenced by the receipt of private pension fund assets as well.

- In May-June 2011 private pension fund assets accumulated by people opting for the state-run system (nearly 97% of the private pension fund members) were shifted to the Pension Reform and Debt Reduction Fund (hereinafter: Fund), specifically created for this purpose. The initial capital of the Fund was 10.5% of GDP which was later extended by a smaller portion of assets (transferred by the Guarantee Fund of Pension Funds on 30 June).
- During the year Hungarian government securities (as a part of the private pension fund assets) were neutralized in several phases to the amount of 5% of GDP, which reduced debt ratio by the same rate.
- The Fund paid out the accumulated real earnings and supplementary contributions to the amount of 0.8% of GDP.
- The Fund completed a 1.6% GDP-proportionate payment to the budget.
- The Fund's assets as of the end of December 2011 accounted for 2.4% of GDP, which will be used for further debt reduction in the future.

According to the Government's decision in 2011 a HUF 50 bn debt of the Hungarian State Railways (MÁV) and a HUF 196 bn debt of county governments were assumed by the state. As local government debt was already part of the Maastricht debt, it did not add to that but only to the central government debt.

In addition, the Government considers it as important to broaden the investor base which could increase the security of state debt financing. In this respect the Government drafted an action plan to encourage the households' purchase of government bonds [Government Resolution 1101/2012 (5 April) on Measures to Increase Public Purchase of Government Bonds].

In the external environment the escalation of the euro area debt crisis was a dominant factor, in the second half of 2011 major disturbances manifested in the government bond market of certain euro area member states.

Partly as a result of the tender implemented in December 2011 and February 2012 in the framework of the European Central Bank's Long-Term Refinancing Operation (LTRO), and partly due to Greece's successful bond swap deal government bond market conditions have significantly improved in recent months in the European Union, and the risk appetite has also strengthened. Furthermore the fiscal compact that was signed by 25 member states of

the EU (including Hungary) contributed to global stability as member states demonstrated a strong commitment to fiscal adjustments and structural reforms.

The Government's key priorities included from the beginning the reduction of the excessive accumulated debt, to which end it has taken several measures. Public debt was lowered by 5 percentage points in 2011 through withdrawing the government bond assets of the transferred private pension fund assets. The determined fiscal path will continue to reduce the debt rate significantly in the coming years.

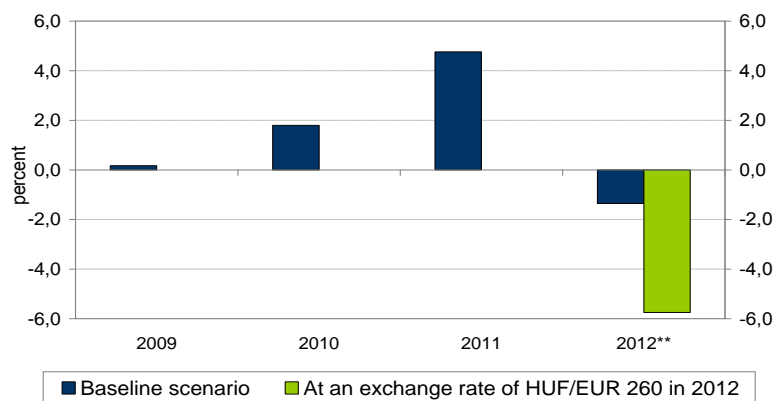
Based on the events of the past period and on recent prognoses the debt trajectory is expected to vary, compared to the previous year. Certain factors in the change of the debt trajectory:

- According to the convergence programme of April 2011, in 2012-2013 the Pension Reform and Debt Reduction Fund would sell its remaining assets (amounting to 2.4% of GDP) for debt reduction purposes subject to market conditions. By contrast, the current convergence programme conservatively presumes the Fund will not sell any of its remaining assets between 2012 and 2015. The value of the Fund's assets accounted for HUF 684 bn at the end of 2011, which is equivalent to 2.4% of GDP.
- The 2011 April Convergence Programme calculated that the Government would assume part of the debt accumulated by MÁV and BKV in recent years (up to HUF 378 bn), and would replace part of the PPP contracts (up to HUF 200 bn). These one-off items would account for 2% of GDP. Contrary to this, only the Hungarian Railways' debt was partly assumed by the state, amounting to HUF 50 bn. In addition, the state also assumed the debt of county governments, which however had already been part of the Maastricht debt.
- The prognosis of GDP-proportionate interest expenditures is currently higher than in the previous Programme: this is generated by the sum of higher debt stock and presumed yield level.
- In respect of nominal GDP the current convergence programme presumes lower growth rates both for 2012 and 2013. This is a result of the slowing down of real growth, as inflation expectations rose by 2012 compared to the previous year. Consequently, the changed nominal GDP path will result in a higher debt rate in 2012 and 2013 compared to the rate forecasted in 2011.
- Similarly to the 2011 convergence programme, no substantial revenue is expected from privatisation in the examined time horizon. The technical exchange rate assumption in the prognosis uses a HUF exchange rate (HUF/EUR 299.4) which is 9% weaker than the rate indicated in the 2011 convergence programme (HUF/EUR 274.8). This will again result in a higher debt trajectory than the one forecasted in the 2011 convergence programme. Another changing factor is that FX-deposits generated from the IMF-EU loans are expected to be deducted in another path. A key issue in this field is that the

state used the foreign exchange deposit to cover the reacquisition of the MOL shares (to an amount of nearly HUF 500 bn) in 2011.

- The constantly rising amount of state-financed student loans introduced by the state from 2012 to cover training costs will increase public debt by 0.7% of GDP by 2015.

Figure 11: The effect of the revaluation of the FX-denominated debt on the debt ratio

* The effect of revaluation is compared to the exchange rate at the end of the previous year

** Estimated rate

The future debt ratio is sensitive to the following major factors (*ceteris paribus*):

- Primary balance: permanent 1 percentage point annual change in the primary balance effective until the end of the trajectory will induce a change in the portfolio amounting to around 1 percentage point in the first year, and 5 percentage points by 2015.
- Exchange rate: the foreign currency denominated portion of the total gross debt rose to 50% by the end of 2011, which will be reduced below 45% by 2015, due to the increased weight of HUF in debt financing. Accordingly, a 10% change in the real exchange rate will always modify the gross debt rate by 3.7-3.3 percentage points between 2012 and 2015.
- Yield curve: yield change is gradually reflected in interest rate expenditure through the renewed instruments. The cumulative effect of the changed interest rate expenditure on the debt ratio each year between 2011 and 2015, and calculated with a yield change of 100 base points, is 0.1, 0.3, 0.7, 1.1 percentage point (change in interest rate expenditure in GDP %: 0.1, 0.2, 0.3, 0.4 percentage point).
- Economic growth: a permanent change in the nominal GDP growth rate, starting at 1 percentage point in 2012 and having an effect throughout the curve, would change the

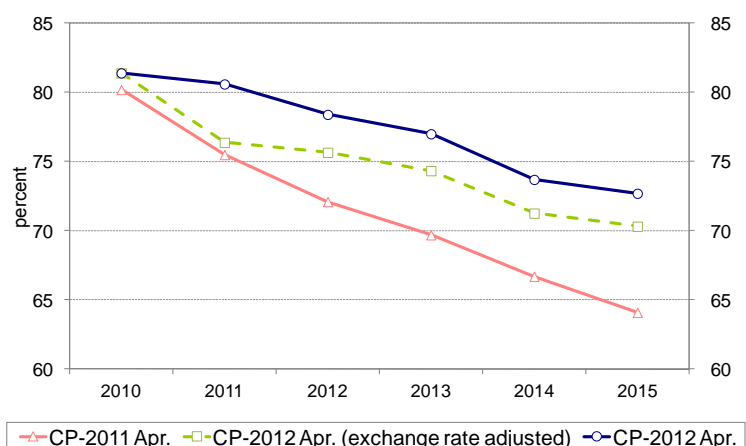
gross debt ratio by 0.7 percentage point in 2012, and the discrepancy would gradually go up to 2.8 percentage points by 2015.

- Guarantees provided by the state accounted for approx. 8.5% of GDP at the end of 2011, and the rate was rather stable in the past years. The Government's intention is to stimulate bank lending through further guarantees. This is not expected to have any particular risk on public debt, since experience shows that, apart from a few irregular years, only around 1-1.5% of the guarantees were called annually.

Table 13: Major presumptions in the convergence programmes **GDP %**

		2011	2012	2013	2014	2015
Nominal GDP growth (%)	CP-2011 Apr.	6.1	5.8	5.4	5.6	5.8
	CP-2012 Apr.	5.3	4.3	4.5	5.5	5.3
Government balance	CP-2011 Apr.	2.0	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
	CP-2012 Apr.	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
Government debt ratio	CP-2011 Apr.	75.5	72.1	69.7	66.7	64.1
	CP-2012 Apr.	80.6	78.4	77.0	73.7	72.7
	Revaluation included	4.2	2.7	2.6	2.5	2.4
	CP-2012 Apr. (exchange rate filtered)	76.4	75.7	74.3	71.3	70.3

Figure 12: Debt ratio in the Convergence Programme in April 2011 and currently

4. SENSITIVITY ANALYSES

Risk factors suggest three possible alternative scenarios, which provided the basis for the sensitivity analyses. Table 14 presents the effects of i) external demand shock, ii) global risk appetite shock, and iii) the scenario that would unfold if positive risks around the baseline forecast manifested.

1. **Less favourable external demand:** the scenario presents the situation if Germany, Hungary's most significant foreign trade partner, grew 1 percentage point slower throughout a whole year. In the present uncertain economic environment such an event would have a significant and immediate negative impact on export production, employment and incomes. Deteriorating company profits and less favourable credit conditions would draw back investments and consumption even further in the following year. International uncertainty and rising risk premium would weaken the currency and thus increase inflation in the second year.
2. In the construction of the baseline forecast an internationally accepted assumption was taken that the European sovereign-debt crisis is going to settle in a satisfying manner during the course of 2012, and starting from the end of the year a gradual pick-up is going to take place. The further escalation of the debt crisis resulting in a **further deterioration of global risk appetite** is considered as an alternative scenario. If the VIX index, the indicator of global risk aversion is increasing by 5 percentage points for a year, GDP might decrease significantly in the first and even more the second year following the shock. The drop back of investments and foreign trade is the most pronounced effect of declining risk appetite, narrowing real income, due to more unfavourable company profits and increasing unemployment, constrains consumption significantly in the second year. The depreciating forint overshoots its

equilibrium level in the first year and corrects with an appreciation in the second year, which enhances the anti-inflationary effect of the reduced demand.

3. The conservative baseline scenario is affected both by **positive external and internal risks**. The renewed debt crisis' negative impact on the international real economy is still uncertain. Compared to the interim forecasts issued in January-February, however, the spring figures seem to paint a slightly more favourable picture for the global economy. If positive risks manifest, there may be a faster upswing in production with the established new production capacities in a better business environment. With uncertainty reduced, revived lending would boost production in the construction sector and stimulate investments. If domestic consumer confidence improves, households may consume a much larger proportion of their income than the high savings rate which was calculated in the baseline scenario. This trend would be reinforced by the fact that households have large amounts of delayed consumptions, and that their net wealth substantially improved due to the early repayment scheme and the introduction of the fixed exchange rate program. The strengthening of the Hungarian currency will have a more significant influence on inflation in a 2-year period than the growth of demand.

Table 14: Compared to the baseline scenario***percentage point**

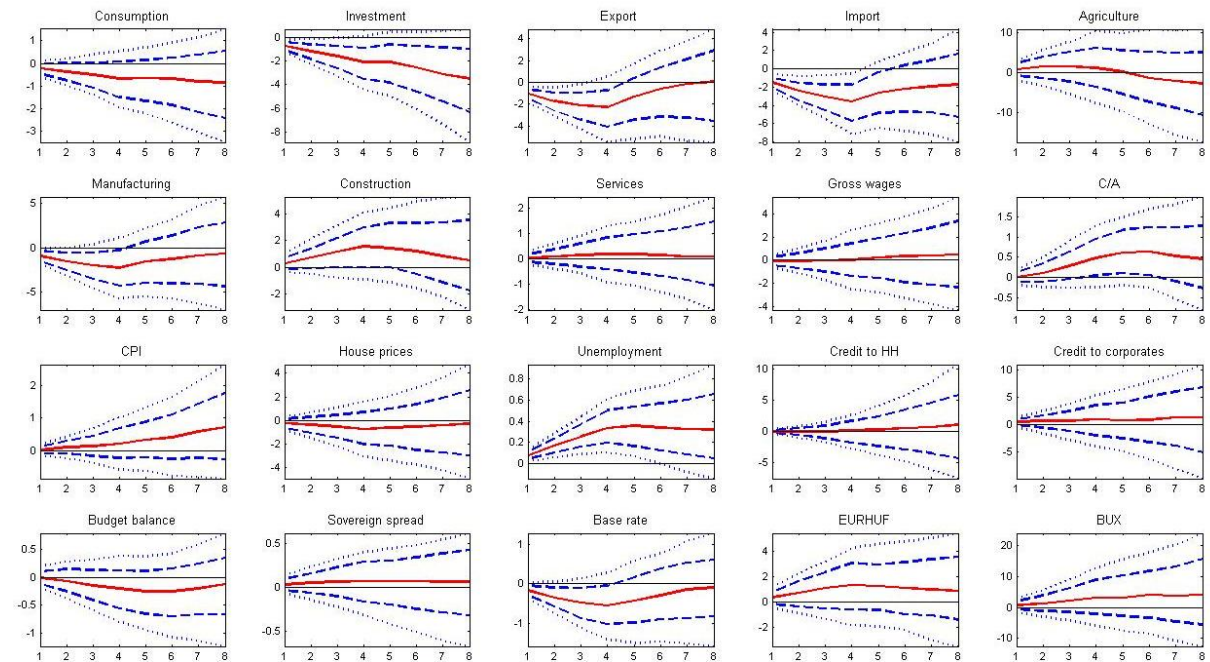
	2012	2013	2014	2015
External demand shock				
GDP	-0.3	-0.3	-0.1	0.0
Private consumption expenditure	-0.3	-0.6	0.0	0.0
Gross fixed capital formation	-2.0	-3.3	-0.5	-0.1
Export	-1.5	0.0	0.0	0.0
Import	-1.9	-0.6	0.0	0.0
Inflation	0.2	0.5	0.0	0.0
Private sector employment	-3.6	0.0	0.0	0.0
Government balance (GDP %)	-0.1	-0.2	0.0	0.0
Risk appetite shock				
GDP	-1.0	-1.3	-0.3	0.0
Private consumption expenditure	-0.6	-1.5	-0.2	0.0
Gross fixed capital formation	-2.0	-3.0	-1.3	0.0
Export	-2.5	-1.0	-0.2	0.0
Import	-2.2	-1.1	-0.2	0.0
Inflation	-0.2	-1.0	-0.3	0.0
Private sector employment	-0.5	-0.1	0.0	0.1
Government balance (GDP %)	-0.1	-0.4	-0.2	0.0
Positive risks				
GDP	0.6	0.5	-0.1	-0.1
Private consumption expenditure	0.6	0.9	0.1	-0.1
Gross fixed capital formation	1.8	1.0	0.0	-0.1
Export	1.5	0.7	0.0	0.0
Import	1.7	0.9	0.1	0.0
Inflation	-0.3	-0.8	0.1	0.0
Private sector employment	0.0	0.2	0.2	0.0
Government balance (GDP %)	0.3	0.2	0.0	0.0

* Difference between macroeconomic indicator growth rates and the baseline scenario in percentage point

Simulations with MNE's BVAR model

Alternative scenarios were based on BVAR simulations. The model is a modified Litterman prior BVAR containing 20 endogenous and 5 exogenous variables developed within MNE. It must be emphasized first that however budget deficit explicitly included as an endogenous variable in the model, its path cannot be used for the sensitivity analysis, since in the model the endogenous reaction of fiscal policy is also taken into account. If an unfavorable shock hits the economy the government takes the necessary steps to avoid the deterioration in fiscal balance. In chart 13 the effect of a weaker German growth (1% level shift in German GDP for a year) is plotted. It is clear that external trade shrinks dramatically as a result of the shock, however secondary effects to domestic sectors are significant too. Only construction benefits from the lower interest rate.

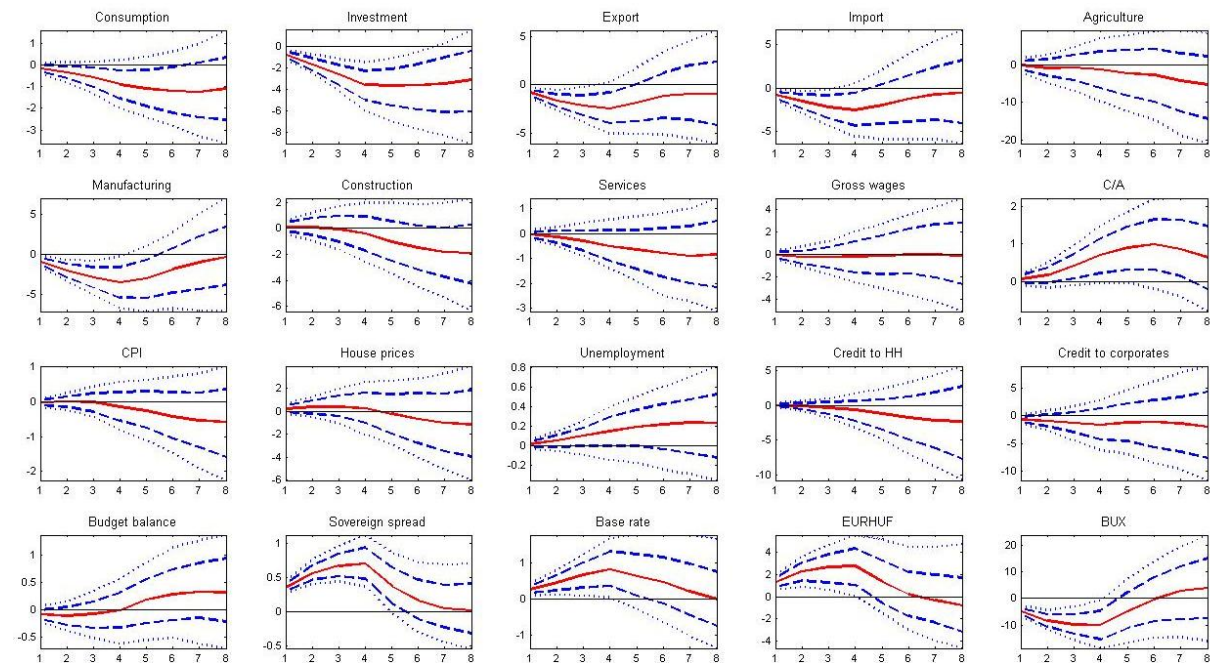
11. Chart: 1 percentage lower German GDP for a year*

*Percentage point deviations in levels from the baseline. The frequency is quarterly. The red line is the mean impulse response. Dotted lines show the 5-95, dashed lines show the 16-84 percentile probability intervals.

In chart 14 domestic effects of a global financial shock are shown. It is modeled as a 5 points increase in the VIX that lasts for a year. The VIX-index is considered as a good proxy for global risk aversion. This shock has negative, sometimes very significant effect on all sectors of the economy. Manufacturing and investment are hit hardest, but consumption, services and construction are affected too.

12. Chart: 5 points temporary increase in VIX*

* Percentage point deviations in levels from the baseline. The frequency is quarterly. The red line is the mean impulse response. Dotted lines show the 5-95, dashed lines show the 16-84 percentile probability intervals.

5. SUSTAINABILITY OF PUBLIC FINANCES

The sustainability of public finances is primarily determined by the current fiscal stance (budgetary position, public debt, also as a percentage of GDP), future age related expenditures and demographic trends.

The Government fosters the improvement of long-term sustainability of public finances through several channels with complex and targeted measures. The Government's priority is to significantly reduce the debt-to-GDP ratio. Low level of public debt creates favourable conditions to tackle the challenges of an ageing population in the long run. In this context, the Government has implemented numerous parametric changes to the pension system which have considerably reduced long-term pension expenditures and the cost of other age related spending. The Government has introduced family-friendly incentives which could mitigate budgetary consequences of the projected ageing of Hungarian society.

The Fundamental Law, effective as of 1 January 2012, stipulates that the public debt-to-GDP ratio shall be constantly reduced until it reaches 50%. The achievement of this target was significantly facilitated by the termination of the mixed system, composed of a compulsory, fully funded private pension pillar and a state-run, social security based, pay-as-you-go pillar, introduced in 1998. This affects the sustainability of public finances in several ways. On the one hand, public debt was immediately and significantly cut due to the assets transferred from the private pension funds, on the other hand the contributions paid by members stepping back into the public pillar are now paid to the budget, thereby permanently improving the fiscal position.⁴ In addition to the need for reducing public debt, further factors suggested to terminate the mixed system. With high costs and low yields the second pension pillar introduced in 1998 would have been unable to compensate for the lost social security based pensions.

Owing to the parametric changes, which were implemented in several phases in 2006-2007, 2009 and 2011, future public pension expenditures were significantly reduced. In conformity with best international practices, the main direction of the measures is to raise retirement age in line with rising life expectancy, a significant increase in effective retirement age and change of indexation. The retirement age increases gradually to 65 by 2021, while pursuant to new regulation adopted in 2011 reforming provisions for persons under the retirement age, the effective retirement age will adapt to the legal retirement age. All these measures have a beneficial effect not only on the pension system but also on employment. In addition to the parametric changes, further measures fostered transparency and ease of presentation in the budget of the pension system and other age related provisions.

Long-term demographic trends have a major impact on expenditures relating to long-term sustainability. Demographic trends forecast the ageing of the population which entails an

⁴ The contributions paid to private pension funds generated an annual revenue loss of 1.5% of GDP in the general government balance.

increase in age-related expenditures and thus (if not prevented by appropriate measures) an increase in public debt in the long run. One of the key causes of adverse demographic trends is the low fertility rate. The fertility rate in Hungary is one of the lowest in Europe, accounting for only 1.3% compared to a 1.6% EU average. In order to increase the willingness to have children the Government reinforced the family-friendly incentive system and Parliament adopted the Act on Family Protection. Decisive elements of the measures included various forms of pecuniary support to families, such as family allowance, maternity support, cash supports for parenthood, life-starting support, child protection benefit, gas price subsidy for families with three or more children, or the family tax relief introduced in 2011. These measures are expected to mitigate the projected ageing of the Hungarian population.

Calculations of other age-related expenditures were based on the estimates for the Aging Report prepared by the Economic Policy Committee. Estimates by the Ministry for National Economy also include the most recent parametric measures, in particular the reform of early retirement schemes. These measures are expected to significantly slow down the rise of pension expenditures in the long run. Public expenditures on pensions are projected to increase from 11.9% to 12.6% of GDP between 2010 and 2060.

Further expenditure figures with relevance to long-term sustainability are taken from calculations prepared for the report to be issued by the EPC in 2012. According to these calculations, health care expenditures will increase from 4.9% to 6%, long term care expenditures will rise from 0.8% to 1.4% and expenditures on education will shrink from 4.3% to 3.9% of GDP between 2010 and 2060 in Hungary.

6. STRUCTURAL MEASURES

EXPENDITURE SIDE

6.1. LOCAL GOVERNMENTS

The Széll Kálmán Plan prescribes a total of HUF 100 billion in savings for the local government subsystem between 2011 and 2013. Part of these savings (HUF 15 billion) is already included in the 2012 Budget, and the remaining part is underpinned by the following measures:

- Under Act CLXXXIX of 2011 on Local Governments, as from 2013 localities with no more than two thousand residents and located within the same county district shall set up a joint local government office. The settlements affiliated to a joint local government office established in this way shall have at least two thousand residents in total or a joint local government office shall cover at least seven settlements, which may even include a settlement with more than two thousand residents. The budgetary effect of the measures accounts for around HUF 15 billion on wage and non-wage expenditures.

- As of 1 January 2012 institutions operated by counties and public health institutions operated by the Municipality of Budapest were transferred to state operation. Formerly, county local governments spent around HUF 120 billion for the functioning of their institutions. From 1 January 2012 the central budget has appropriated HUF 20 billion less for institution operation, which will be compensated for through increasing the efficiency of central task management and which will permanently improve the general government balance even in the years to follow. The decrease in expenditures entailed by the measure is approximately HUF 20 billion.
- Act CXCV of 2011 on Economic Stability of Hungary subjected loan requests by local governments to the Government's approval, which is to mitigate the deficit of the local government subsystem. The budgetary impact of the measure accounts for around HUF 20-23 billion.

Thus, out of the 100 billion saving prescribed by the Széll Kálmán Plan a total of HUF 73 billion has been underpinned by measures. The remaining HUF 27 billion may be generated by the further revision of development subsidies, making social provisions more targeted, and in the case of certain services related to public education requiring greater burden taking by service users.

LOCAL GOVERNMENT BALANCE

The deficit planned for 2012 is HUF 90 billion which includes an expected balance improvement of HUF 60 billion compared to the original plan and the Commission's forecast in March. This improvement will be incorporated in the 2012 basis in the course of the 2013 planning.

All this is supported by the fact that, according to preliminary data for 2011 reported by local governments within the framework of the general government information system, the balance of the subsystem shows a surplus of around HUF 9 billion.⁵ The balance improvement is attributed to the lower-than-expected figures on the expenditure side. More specifically, non-wage and investment expenditures were lower than the original estimates, while financing expenditures (debt servicing) grew significantly. The large-scale debt expansion of recent years was brought to a halt in 2011 (partly due to the consolidation of county governments); substantial debt increase was not experienced, and no extra money flowed into the system, thus debts could be serviced mainly through cutting expenditures.

Following the trend experienced in 2011, as a result of the considerable improvement in the structural balance compared to the originally planned deficit, a deficit of HUF 90 billion can be calculated in 2012.

⁵ It should be stressed that this forecast is based on preliminary data. Final data will be available at end April, which may imply changes to the balance figure to either directions.

The above mentioned Stability Act, effective as of 1 January 2012, also supports this positive trend as it stipulates that local governments may only take loans with the Government's approval. This is also expected to mitigate the subsystem's deficit through containing newly generated debt. Further factors suggesting a shrinking deficit include the fact that by transferring institutions of local governments and public health institutions of the Municipality of Budapest to state operation at the end of the previous year, the deficit of these local governments no longer burdens the entire subsystem.

Consequently, no significant flow of money is expected to the local government subsystem that could be spent freely and would support the appearance of greater deficit. In this context, debt reduction is expected to be continued in 2013, partly owing to the effects of the measures introduced in the previous years. In addition, the new financing system, effective as from 2013, will provide resources for local governments in a much more targeted and task-bound manner, better ensuring resources required for obligatory responsibilities of local governments. The provision of the Act on Local Governments effective as of 1 January 2013 that stipulates that the decree on local government balance can no longer contain a deficit suggest further an improvement of the balance. Against this backdrop, a further balance improvement of HUF 30 billion is expected in 2013, implying an estimated deficit of around HUF 60 billion for 2013.

REFORM OF THE LOCAL GOVERNMENT SYSTEM

Key objectives in the local government include the full renewal of the local and territorial public administration system, the improvement of its low efficiency, a more cost-efficient operation of institutions, and increased transparency in the structure.

An important element of the renewal is that a significant part of local government tasks will be taken over by the state from 2013. Local governments will provide such public services for the residents which require real local task management decisions and which can be best performed locally. County governments will hold a key role in territorial development.

- From 2013 the state will take over professional responsibilities of public education institutions (except for kindergartens): the employment of teachers and assistant personnel necessary to fulfil the professional responsibilities (basic responsibilities); the provision of the necessary school equipment and materials; the payment of all related wages and non-wage costs. The local government is responsible for the operation of the public education institution's infrastructure, the safe operation of institutions serving public education, and the child feeding programme.
- Based on a 2012 Government Decision, more than 50 local governments transferred their health institutions providing in-patient care to the state. This serves the aim of ensuring high level healthcare services meeting the same standard throughout the whole country. At the same time the state also took over local government debts related to the duty, institution or assets taken over.

- In contrast with the currently effective regulation, from 2013 the greater part of public administration tasks and competences will be assumed by public administration bodies. Local governments may retain such responsibilities and competences only if they require knowledge of local circumstances and the capacity to act immediately, which greatly reduce the burden of local governments.
- As of 1 January 2012, the state took over the operation of official fire brigades from local governments within the framework of the single disaster protection system.
- A significant part of public administration duties within the competence of village or city clerks (partly from April 2012 (irregularity), partly from January 2013) will be transferred to the competence of government offices. Setting up government offices at county district level will make the performance of specific duties more cost-efficient, more proportionate to their size and thus they will ensure the same quality of performance of public administrative duties in the entire country.

Parallel to the reorganisation of duties, 2013 will see the reform of the local government financing system with task financing becoming an important element of it. The reason behind and the essence of switching to task financing is clearly demonstrated by the “trap” of recent years’ financing: resource management has existed only in relation to the central budget and the local government budget. This means that while the state finances local governments in a revenue-oriented manner, local governments pursue expenditure-oriented budget planning. The principle of revenue-oriented resource management makes the presupposition that local governments have an appropriate set of assets to bridge the gap created between the two schemes, but experience shows that this is not the case. Consequently, task financing is not only a financing method, but also a response to be given to the anomalies of the regulation of local governments.

SOCIAL PROVISIONS GRANTED BY LOCAL GOVERNMENTS

In the 2012 Budget Act two important principles are applied to the provision of social aid by local governments. On the one hand, the intention to involve people in employment is more markedly emphasized, and the effect that wage replacement supports received in the social provision system took away the incentive from beneficiaries to find employment is also eliminated. On the other hand, groups in real need can expect protection from the social network, but the aiding of beneficiaries not meeting the normative (statutory) requirements will be reduced to the minimum extent.

Employment is strengthened by reducing the amount of employment replacement support (ERS) by 20% in 2012. The contribution of local governments remains at 20% of the ERS. In addition, beneficiaries of the support are obliged to accept the job or training opportunity offered by the local branch. The ERS may be disbursed only to persons able to prove at least 30 days of employment in a year and who meet the other requirements set forth in local ordinances, such as taking care of the immediate environment where they live.

In the past, beneficiaries could receive up to 90% of the net minimum wage as regular social aid. From 2012 the amount of the aid may not exceed 90% of the net wage paid for public work if only one person receives regular social aid in the family, while if a person receives both ERS and regular social aid in a family, the cumulative amount of these provisions may not exceed 90% of the net wage paid for public work.

Revenue opportunities of operators were further expanded by the amendment of the Child Protection Act, which stipulates that from 2012 kindergartens may charge fees not only for meals but also for providing care.

The elimination of the anomalies of the Hungarian social and child welfare system and the rationalisation of the system may improve efficiency even further. The Government's key priority is to review and simplify the system of cash benefits. A characteristic feature of the Hungarian benefits system is that in addition to the so-called "normative" benefits (granted to all persons by law) there is another type of benefit which is provided "on equity grounds". This resulted in a situation whereby wealthier local governments provided such benefits in large numbers, but their "poorer" counterparts could not afford to do so. In order to abandon this unfair practise one type of benefits provided on equity grounds was abolished in 2012, and the state also reduced its contribution in this field significantly (by HUF 10 bn). As a next step, from 2013 only one type of crisis aid would remain in the hands of local governments.

The state assumes an important role in providing provisions to vulnerable people and the responsibility of relatives is underemphasised (i.e. the state supports persons in need, while such support would be reasonably expected for instance from his or her children). To remedy this situation, the Government particularly aims to increase the responsibility of relatives.

Changes to be effected in the above mentioned larger problematic areas from 2013 will obviously result in a more economical and smarter provision system which may also reduce expenditures.

RULES OF LOCAL GOVERNMENT DEBT CONTROL

Article 34 (5) of the new Fundamental Law, becoming effective in 2012, makes it possible to subject future commitments of local governments to conditions or Government consent.

Based on this mandate, Act CXCV of 2011 on the Economic Stability of Hungary (hereinafter: Stability Act), passed in December 2011, stipulates that the payment obligations of local governments resulting from debt-generating transactions in a year may not exceed 50% of their own revenues in the same year, in none of the years until the end of the term of such obligation. This rule is meant to ensure that local governments will not become insolvent because of their debt service obligations. At the same time, by prohibiting local governments going in excess of this barrier from borrowing, the provision also prevents the further

increase of debt exposure of the local government concerned. In addition, it has also been regulated that local governments may enter into transactions with development and operating purposes only with the prior consent of the Government.

Certain transactions may be made without the permission of the Government. Advanced payments of EU development supports and debts necessary to provide the own resources in related tenders were excluded from the list of permission-bound transactions, because these are related to important EU funded investments and the collateral for any bridging loan is the development aid received from the EU, which thus will not add to the public debt. Operating loans maturing within the year are not subject to permission either, since on the one hand these loans have no effect on public debt at the end of the year, and on the other hand the permission process would cause a major delay in the transactions and block the liquidity of local governments. Transactions relating to reorganization loans borrowed for the arrangement with the creditor during a debt settlement procedure may also be concluded without the Government's permission. In addition, permission is not required for development transactions with a total value remaining below HUF 10 million (HUF 20 million in the case of minority local-governments with nation-wide competence, HUF 100 million in the case of Budapest) either. The evaluation of these investments of minor value would result in a major administrative burden, though their effect on public debt is not significant.

The procedure of contribution to the transactions of local governments is regulated by Government Decree 353/2011 (30 December) on the Detailed Rules of Contributions to Transactions Generating Debt. This decree provides for the list of revenue items that may be used as collateral for debt-generating transactions.

6.2. DEVELOPMENT OF THE PUBLIC EDUCATION SYSTEM

The new education policy measures of the Public Education Act (e.g. physical education every day, full-day elementary school education, compulsory kindergarten attendance) will be gradually introduced so that costs saved due to the reform can cover the necessary expenditures. The career model of teachers will come into force in September 2013 if the groundwork is laid for it by the macroeconomic and budgetary conditions. If circumstances are not favourable, the possibility that it will be introduced in January 2014 has to be examined.

The state will take over all professional duties of public education institutions (except for kindergartens): the employment of teachers and assistant personnel necessary to fulfil the professional responsibilities (basic responsibilities); the provision of the necessary school equipment and materials; the payment of all related wages and non-wage costs. The local government is responsible for the operation of the public education institution's infrastructure, the safe operation of institutions serving public education, and the child feeding programme.

As a special case of public education contracts, it is reasonable to create the institution of “joint contracting”. This provides an option for local governments to make education and management decisions. Accordingly, the local government may participate in such decision-making if it requires extra services surpassing the state-guaranteed and financed level of education, and if it is capable of paying for such extra services. If it intends to employ teachers or professional personnel e.g. to provide advanced level language courses, information technology classes or other special classes, or to improve the technical-professional background, such teachers or professional staff may be employed by the local government as their own employee, from its own budget.

To achieve the above reform of the public education system, it is necessary from a budgetary perspective to reallocate certain resources relating to the education and management solutions of the currently effective Public Education Act from local governments to the state.

6.3. CHANGES IN SOCIAL SERVICES

Hungary spends a lot more on welfare services than most other countries, while analyses show that benefits do not always reach the needy.

The aim of the adopted and planned measures is to change this situation, making the system more targeted in the short term and promoting and supporting economic activity and a return to work. The measures are also aimed at strengthening the role played by social transfers in-kind in order to better ensure that resources are used for the purpose they were allocated for.

Eligibility for, and the amount of, social benefits is tied to the minimum pension. The “freezing” of the minimum old-age pension reduces the number of people eligible for benefits, and it prevents the amounts paid as benefits from rising.

Among family benefits, the sums paid as family allowance, maternity support, child-care allowance, child-rearing allowance, life-starting support and monetary forms of child welfare support will not rise in 2012 according to the 2012 budget. The preservation of the nominal value of benefits can still be ensured in the manner presented in the Széll Kálmán Plan.

The most widely provided type of family benefit is family allowance, which, pursuant to the regulations in force, encompasses two types of support: child-rearing support and schooling support. The disbursement of schooling support is conditional on the child attending school on a regular basis. The disbursement of schooling support is suspended if the child in question fails to participate in 50 or more compulsory classes without adequate justification, and can only be disbursed to the family if the child stops missing classes without adequate justification.

This system was changed by Act CXCI of 2011 on the Support Provided to Incapacitated Persons and the Amendment of Certain Acts and Act CXVI of 2011 on the Amendment of

Certain Acts on the 2012 Budget: as of 1 January 2012, the regulations on the conditionality of family allowance on the schooling of children have changed, and in the case of the absence from school of children over the age of 16, the support is now not suspended, but temporarily revoked (the decision on revocation is reviewed every three months). This means that the support is not received on the family support account, and cannot be retroactively disbursed to the family.

In another change, as of 1 January 2012, in the case of children who are in children's homes or live-in social institutions and children who are in reformatory institutions or penitentiary institutions and are under guardianship for child protection, the beneficiary of family allowance is always the head of the institution, and the total sum of the family allowance must be spent on supplementing the full range of care provided to the child.

6.4. HIGHER EDUCATION

The structural reform of higher education is based on Act CCIV of 2011 on National Higher Education. The main aims of the reform are the following: improving the competitiveness of higher education, meeting the needs of the economy and the labour market, prioritizing the education of natural sciences, engineering and IT, improving the structure of education and ensuring appropriate returns on the social costs invested in higher education.

The Széll Kálmán Plan, along with the cuts in the support of higher education already made in 2012 and planned for 2013, emphasises the necessity of well designed, thoroughly planned decisions and the reviewing of the role of the state, including the strengthening of its role in some areas, in order to achieve the above goals. The Government places special emphasis on setting the number and composition of state-financed student positions in accordance with the needs of the economy: the reduction of the total numbers (e.g. in order to reduce the excessive "graduate unemployment" in some programmes) and the setting of institutional limits (relying on the Government's role as the 'customer') both serve this purpose. For the academic year 2012/2013, the Government reduced the number of students that can be accepted for state-financed education from 53,450 to 34,087, introduced partially state-funded education with an upper limit of 15,550 students (for preferred areas of training that also provide good employment opportunities, with 50% state funding), with other students paying the full cost of their education. This decision also adapted the internal structure of higher education, increasing the weight of natural sciences, engineering and IT education.

Significant changes are expected in regard to the manner, beneficiaries, grounds for eligibility and other parameters of state financing (such as normative grants), ensuring that state support serves the purpose of ensuring the execution of the tasks of the state. 2012 is a transition year when it comes to financing (support is provided based on the old normative model, but the regulations on student numbers already follow the new Act); work is currently on-going on drawing up the new financing model that will be in force from 2013.

There are plans to use financing instruments in order to place limits upon state involvement and optimize the size of the institutional framework and improve its efficiency and effectiveness.

Government Decision no. 1355/2011. (X. 21.) serves these latter aims as well, requiring the review of the system of state-owned higher education institutions. This task is to be carried out based on the institutional development plans, to be prepared by higher education institutions by 30 June 2012.

6.5. RESEARCH AND DEVELOPMENT

Subsidies to the Research and Technology Fund (KTIA) are determined by article 7 of the Act XC of 2003 on KTIA. It sets as a lower limit the total innovation contributions paid in the previous 2 years. This provision has been suspended for 2012 by the Act CLXVI of 2011 on the amendment of certain acts underlying the 2012 Budget (no public subsidy in 2012), nonetheless based on the legislation in force it is again effective as of 2013. The suspended subsidies in 2012 are offset by the significantly increased contributions paid following the changes in the tax system. As from 2013 the obligation for subsidies from the budget shall be eliminated by the amendment of the act XC of 2003 on KTIA (providing public subsidies would still be possible, only their amount would not be determined by the act). Furthermore possibilities for use of EU funds need to be explored. Based on the amount of contributions paid in recent years, with the amendment of the regulation on the amount of subsidies, savings of HUF 25.2 billion in 2013 and HUF 48 billion in 2014 are expected.

Rationale of the changes is that primordial task of the state is to subsidise basic researches. Subsidising innovations is primarily a coordinative public task; this is mainly done by innovative companies in partnership with research and development institutes. In this context public as of 2012 subsidies to the Hungarian Scientific Research Fund under the chapter of Hungarian Academy of Sciences tailored to subsidise basic researches are increased by approximately 40% (from HUF 5.4 billion to HUF 7.7 billion). The reduction of subsidies to the KTIA is compensated for by the new regulation enacted as of 2012 following the changes to the former less efficient system that prohibits any reduction of the innovation contribution. As a result of this measure subsidies available from the KTIA do not decrease.

6.6. HEALTHCARE

The good health of the Hungarian population is indispensable for the social and economic convergence of Hungary with the developed states of the European Union. This requires that the preconditions for good health be ensured, including effective health development, health protection and an appropriate healthcare system. To this end, Hungary is working on setting up a healthcare system that provides high quality services, and which every person living in Hungary can access on an equal footing, irrespective of their health and financial

means. The aim is to reduce the regional inequalities present in healthcare, improve access to services and increase the efficiency of healthcare services.

The fundamental principles of the reorganization of healthcare and the direction of the steps to be taken are set down in the Semmelweis Plan. In order to ensure the implementation of the measures contained in the Plan, the Government issued Decision 1208/2011. (VI.28.) on the related tasks, on their schedule and on the entities responsible for each task. Some of the tasks listed in the Government Decision have already been executed, and the execution of the others is in progress using Hungarian and European Union resources.

One of the most important measures is to make specialized outpatient and inpatient care a state responsibility. This allows for the reorganization of the system following a more reasonable structure that ensures the efficiency of services. The affected healthcare institutions will be transferred to state ownership on 1 January 2012 and 2013. As of 1 January 2013, the only responsibility of local governments in the area of healthcare will be to provide basic healthcare services.

The coordination of hospitals' medicine and medical equipment purchases creates a more efficient and nationally transparent system, which allows for significant savings due to the large scale of procurement and the creation of real competition [Government Decision 16/2012. (II. 16.) on the special rules pertaining to the public procurement of medicines and medical equipment, and Government Decision 46/2012. (III. 28.) on the centralised system of procurement of medicines, medical equipment and disinfectants for institutions of specialized inpatient care].

The structural changes in institutions provide an opportunity to coordinate the developments planned in the health sector and the social sector, to strengthen basic healthcare and specialized outpatient care and to clarify the scope of each, and to reorganize emergency medical care.

6.7. PHARMACEUTICAL SUBSIDIES

Several steps have been taken in order to increase revenues and reduce expenditures in the pharmaceutical budget.

Pharmaceutical-related revenues were increased by raising the monthly payments required of pharmaceutical manufacturers based on their monthly turnover from 12% to 20%. The fee paid to medical sales representatives was raised from 5 million HUF to 10 million HUF. The renewing of support volume contracts by an approximately 10% lower threshold will also increase payments by manufacturers.

Expenditure on pharmaceutical is reduced by the prioritization of reference products, providing an incentive for distributors to reduce prices in order for their products to become reference products. The system provides preferential treatment not only for reference products, but also for other products that are 5% more expensive, still falling in the

reference price range fixed group, and for products in the therapy fixed group that are 10% more expensive than the reference product at a maximum. Significant savings can be made due to the expiry of the patents of several high-turnover products in the next few years, clearing the way for the more widespread use of generic medicines. This positive effect is enhanced by the fact that the generic products marketed after the expiry of the patents can become reference products after only 3 months instead of 6 as before. Further advantages can be derived from the introduction of financing rules of procedure in the widest possible range of areas and the review of the support percentages of various areas. Thus far, reviews have concentrated on combination medicines and cholesterol-reduction medicines.

As of January 2012, further efficiency gains can be provided by a change in the financing of high-value therapies. The change is as follows: the state or the insurer provides financing based not on the results of clinical trials, but on proven results achieved in practice in Hungary among the patent group in question, and, if it is not able to provide such proof, the manufacturer is obliged to pay back the support received. Savings are expected in the area of public healthcare from making only the healthcare insurer's preferred reference medicines available for Prescription Exemption Certificate holders in areas where setting up fixed groups of medicines is possible. Further savings will come from the exploitation of the low price of bio similar medicines. Positive effects are expected from improved patient cooperation, as well. In certain disease groups, non-cooperative patients, i.e. patients who do not reach the target values, will receive reduced funding for their medicines, as their failure to change their lifestyle reduces the effectiveness of the medicine they are taking. The financing of medicines through the hospitals with a tracked procedure (patient registry) using state procurement is expected to provide significant savings as well.

The effectiveness of the generics programme is further improved by the gradual introduction of pharmaceutical ordering based on active ingredient. Savings are also expected from only allowing patients to receive one month's worth of medicine in the pharmacy even if the doctor prescribes three months' worth at a time. Thus there will be no unnecessary use of financing and no waste if the therapy ends earlier. Further savings are expected from the requirement to issue the medicine for one month based on a single prescription in the packaging unit closest to a one-month quantity.

The Government decree of 1036/2012 (II.21.) requires the elaboration of measures ensuring the meeting of the deficit targets in 2012 and 2013. This necessitates the repeated review of the pharmaceutical subsidy system (e.g. the introduction of the so-called Spanish model whereby in certain groups of drugs which have been subsidised for more than 10 years mandatory price reduction is applied, increase in the charge, paid by the consumer, on certain groups of drugs, and the introduction of a minimum charge.

6.8. STEPS OF THE REORGANIZATION OF THE PENSION SYSTEM

In 2011, the Hungarian Government made significant and successful efforts in the field of pension reform. Ensuring the sustainability and secure financing of the pension system was one of the primary goals. This was embodied by the requirement to change the financing so as to make the system self-sufficient and ensure the future balance of the Pension Insurance Fund. Ensuring appropriate pensions and the adequate adaptability of the system remain important goals as well.

The first significant step was to expand the scope of the system by abolishing compulsory private pension insurance, following which nearly 100% of members of private pension insurance funds returned to the state pension system. The second important step was reorganizing the various forms of pension within the state pension system.

- As of 1 January 2012, everyone with pension insurance pays pension contributions into the compulsory state pension system. This provides structural revenue of approximately 1.5%. Those with private pension policies also pay contributions matching their private pension policy fee to the compulsory system, making the payment to private funds complementary – however, all private pension funds can set the sum of voluntary fees themselves through their own statutes.
- As of 2012, the indexing method for pensions has changed; yearly pension increases will match the planned increase of the consumer price index set in the Budget Act.
- Introduction of the “40 years for women” rule: as of 1 January 2011, women who have an eligible period of at least 40 years are eligible for old-age pension regardless of their age. Apart from the periods of payment of contributions, the periods spent bringing up children also count towards the eligible period. As a general rule, at least 32 of the 40 years of service time have to be eligible based on the payment of contributions, and no more than 8 years of service time can be admitted based on bringing up children.
- Marking a significant change in the state pension system, as a general rule as of 1 January 2012, only those who have reached the age limit for an old-age pension or are receiving a pension based on the “40 years for women” rule are considered pensioners. Pension-type benefits provided before retirement age and disability pensions are no longer considered pensions, nor financed from the Pension Insurance Fund.

As per the previous regulations, there were various types of special allowances permitting people to receive a pension before reaching the retirement age. This extensive system of special allowances was one of the factors that caused the age at which people actually retire to approach the statutory retirement age only slowly, and, despite the rules being tightened several times, early retirement was widespread.

Pensions received through early retirement were transformed into non-pension benefits while continuing the payment of previously conceded benefits and with a guarantee of the

future acknowledgement of acquired rights. The benefits affected by the change⁶ will not be considered pensions in the future, but they will be raised at the same rate as pensions, and their recipients can work in accordance with the rules pertaining to early pension.

For the future, the possibility of an early pension will be completely abolished, and the state pension system will exclusively be made up of the old-age pension and the benefits provided to family members. The eligibility and disbursement rules for benefits provided before reaching the retirement age, and, after the reform of the system of benefits for the incapacitated, the benefits provided to those with a diminished capacity for work and their eligibility and disbursement rules will be regulated in specific Acts.

The system of disability pensions and other benefits provided to the incapacitated has been transformed based on a single, unified approach. Previously, the focus was on the passive provision of benefits, but is now being shifted to rehabilitation, building on the remaining abilities of the person who has experienced impairment in their health. The aim of the changes is to carry out a complex review of the condition of those claiming support and provide them with the tools necessary for improving their condition so that they can live an active life and seek employment. Based on the complex evaluation of their condition, the incapacitated will be eligible for rehabilitation and invalidity benefits. Those eligible for rehabilitation receive financial support and services aimed at facilitating their entry into the labour market during the rehabilitation, while those eligible for invalidity benefits receive financial support. The period of time spent in employment while receiving rehabilitation benefits or incapacity benefits is counted towards service time. As a transitional rule, those who already receive benefits and will reach retirement age in 5 years and those who are in the poorest state of health will now receive the same sum they have been receiving as incapacity pension or temporary allowance, as invalidity benefit. The status of younger people may change in accordance with the new evaluation and certification system.

The changes in the pension system will make it possible to finance all pensions from employer and employee contributions from 2012. Support paid to family members (widow's pension, orphan's benefits, parent's benefits) will continue to be financed from the Pension Insurance Fund. As a special allowance, the opportunity for women to retire after 40 years of service, justified by a long period of payment of contributions, will remain in place.

Pursuant to the Act on the Central Budget of Hungary, the budget of the Pension Insurance Fund is already a "pure" budget for pensions only, and the benefits that are not considered pensions anymore have been moved to two other Funds: the National Family and Social Policy Fund and the Health Insurance Fund.

⁶ The change affects the following benefits: advanced old-age pension, reduced advanced old-age pension, pension with age allowance, miners' and artists' pension, service pension, pension of Members of Parliament and Mayors and early retirement pension.

6.9. PUBLIC TRANSPORT

LONG DISTANCE TRANSPORT

In terms of local public transport the Széll Kálmán Plan envisages a significant reduction in budgetary expenditure (HUF 45 billion for 2012, including consumer price subsidy reduction, and HUF 60 billion by 2013).

Only partial results could have been achieved in 2012: the consumer price subsidy spending plan was cut back by HUF 16 billion, and the budgetary appropriations for public passenger transport services declined in real terms by HUF 10 billion (by HUF 2.3 billion nominally), without following inflation (passenger transport subsidy to MÁV Start Plc. was reduced, while due to the increased activity caused by the expanded supply area, GySEV Plc's passenger transport subsidy increased).

In order to improve MÁV's cost-efficiency, the Government is planning significant internal transformation measures dedicated to reduce the necessary amount of passenger transport subsidies:

- Rationalising the inter-subsidiary network and accounts of MÁV Plc. in order to increase transparency, reviewing outsourced operations, and "redemption" if necessary and justified,
- Internal organisational changes, eliminating duplications, rationalising internal processes and the number of personnel at the management centre, transformation of the wage and bonus system,
- Measures improving the efficiency of MÁV Plc. (procurements, investments, external partnership agreements etc.),
- Transformation of the discount and pricing system, stricter ticket control (in order to increase MÁV Plc's ticket-sales revenue, and to reduce the state subsidy).

The rationalisation of railway timetables (the alignment of long-distance passenger rail and coach timetables, the elimination of redundancies, and the more unified management of the public service based passenger transport) also contributes to the reduction of financial support.

In order to achieve the required savings, managements of MÁV and other related companies, are not entitled to performance-based bonuses, until the targets set out in the convergence programme are reached.

Railway track operation contracts were signed during 2011. The operators are entitled to a reimbursement of justified costs not covered by revenues, financed from a budgetary expenditure appropriation of HUF 21 billion in 2011, and HUF 47 billion in 2012. Justified claims above this sum may be covered by loans – for which the state provides a joint and several guarantee.

Pursuant to the amendment of the 2011 Budget Act adopted by Parliament on 21 November 2011, the minister responsible for the budget has been authorised to on behalf of the state take over a maximum of HUF 64 billion of capital debt from MÁV Plc. originating from loans and its associated costs until 30 December 2011. Government Decision 1451 of 2011 (22 Dec) finally ordered HUF 50 billion of debt to be taken over, and this measure was carried out by the established deadline. This government decision, and the legislative amendment that followed, contribute significantly to the improvement of MÁV Plc's financial situation.

LOCAL TRANSPORT

In recent years, significant (in the case of Budapest, partially unplanned) support was provided from the central budget in order to ensure continued operation.

The state's role was redefined and put on new footings by the 2012 Budget Act.

Financing from the central government budget can only be ensured by the long-term sustainable financing concept accepted and adopted by both the capital city (Budapest) and the Government.

The sustainable financing model of Budapest's public transport is complete.

In this context, public involvement will focus on promoting revenue-generating activities (introducing an electronic ticketing system, purchasing new vehicles), with the direct budgetary support for operating costs reduced from 2013 on and eliminated in the longer term.

With internal revenue generation, financing of running costs will be based on – gradually reduced – support to capital's municipality, potentially complemented by new targeted revenue sources (e.g. congestion charge).

The financing model based on resources from the central government is unsustainable in the future, therefore Government Decision no 1036 of 2012. (21 Feb) stipulates that subsidies to local public transport of Budapest shall be decreased in 2013 by HUF 10 billion.

The long-term sustainable financing model for the local public transport of Budapest is being finalised based on the results of the negotiations between the representatives of the Government and the capital, for which the following principles were adopted by the Government on its 11 April 2012 meeting:

- The Government will use available EU funds to support the development projects set for the renewal of the outdated vehicle-park of the public transport system of Budapest (tram and trolley-bus procurement programme).
- The Government supports the establishment of the electronic ticketing system with the use of the EU funds in order to increase ticket-sales revenues.
- The Government supports the development of the congestion charge system's infrastructure with the use of EU funds, however it considers necessary to examine the

possibility to implement the system from resources of Budapest to ensure it could enter operation, together with the national road toll system from 1 July 2013.

- The Government supports the Transport OP preparation projects to ensure that Budapest have well prepared projects, that could be immediately started in the 2014-2020 financial period.
- Consumer price subsidy will continue to be granted.
- The state's involvement in the financing of the capital's local public transport – as the revenue-generating developments enter into the financing model – will decrease in the medium term (4-5 years), and be eliminated in the longer term.
- The Government agrees that Budapest should integrate the cost increases and the inflation into ticket prices.
- Following the adoption of the new financing model, significant and sustained commitment will still be needed from Budapest, until all the revenue-generating elements start to yield, and as a result, the direct capital financing requirements will be terminated in the future.
- The Government agrees that the agglomeration and the Districts of Budapest should take a significant role in the financing of the local public transport of Budapest.

ELECTRONIC ROAD TOLL

The Széll Kálmán Plan requires the enforcement of the “user pays” principle in transport so as to ensure that the operation, maintenance and renovation costs of the Hungarian road network can be covered from the revenue collected from road users, while also generating revenue for other actions in the area of transport. Eliminating the need for budget support in this area improves the balance of the central budget. To this end, a decision has been made to introduce an electronic toll payment system by 1 July 2013 at the latest, as the current (e-sticker) toll payment system does not make it possible for road users to pay for the real operation, maintenance and renovation costs caused by their road use. The expected revenue surplus must reach HUF 150 billion. According to the proposal of the Ministry for National Development responsible for this area and discussed and accepted by the Government in first reading, the fee for the usage of the state roads involved to this system must be set to be proportional to the distance covered considering the followings:

- Classification of vehicles over 3.5 ton total load will be carried out by number of axles, where j2 will be the trucks with 2 axles, j3 the trucks with 3 axles and j4 those with 4 or more axles;
- Vehicles under 3.5 ton total load remain in the d1 fee category regardless their tows;
- Buses over 3.5 ton total load belong until further decision to b2 fee category regardless their axles and tows;

- From the introduction of e-toll system trucks of j2, j3 and j4 categories will pay proportional to the distance travelled, as the functions of the controlling system integrated into the toll system is established gradually;
- For d1 and b2 categories the current time based (e-sticker) toll payment system remains with the open possibility to voluntarily join the new e-toll system after 6 months of its introduction;
- From the offset the trucks of j2, j3 and j4 categories must pay the fee proportional to the distance travelled on all highways and the main state open roads;
- The starting fee level will be that of j4 imposed upon the cost calculation according to the eurovignetta directive;
- The fee level for j2 and j3 must be proportional to the category factors of cost causing rates set in the eurovignetta directive;
- The environmental subcategories in the j2 and j3 fee categories will be launched with +/- 15%, and in the j4 category with +/-20% fee diversion, further on it will be revised every half year considering the composition of the domestic vehicle pool and expecting to reach the maximum 100% fee diversion rate of the eurovignetta directive within 6-10 years;
- The fee levels will be raised in real terms every 1 January and 1 July;
- After half a year of its introduction the e-toll system will be supplemented with a frequent user's allowance up to 13%.

The Government assigns the national development minister responsible for transportation to supervise the preparation and operation of the e-toll system,

To substantiate the introduction of the system from 1 July 2013 the national development minister

- immediately after the acceptance of the proposal by the Government provides for the preparation of all contracts necessary, the designation of the auditor supporting the governmental supervision, the detailed data supply necessary to launch the procurement procedure of the e-toll system, the determination of the fee collecting and fee control services,
- disposes until 31 May the launch of the quick procurement procedure necessary for purchasing and operating the instruments for the e-toll system and for the consultancy,
- prepares until 30 June the organisational and financial model of the e-toll system including controls, concepts and legislative proposals necessary for the control duties of the e-toll system, and designates the institutions responsible for the collecting and controlling of e-toll system,

- prepares until the 31 December the joining of Hungary the European Electronic Toll Service (EETS) according to the 2004/52/EC directive of the European Parliament and Council, prepares all related proposals, sets up the electronic fee collecting conciliatory committee mediating in disputes between the EETS providers and the domestic fee collectors.

As a result of the introduction of a toll system proportional to the distance travelled, the cost paid by the users of the Hungarian road system will be proportional to the load their use is causing. The introduction of an electronic toll payment system proportional to use can reduce the advantage of road transport compared to rail transport. If the new electronic toll payment system is not launched by the above-mentioned deadline, the savings that have already been decided upon will be provided by a reform of substantial extension of the present sticker system until the launch of the e-toll system.

6.10. DECREASE IN EXPENDITURES RELATED TO PUBLIC ASSETS

A growing proportion of expenditures related to public assets are attributable to financing provision of public tasks by state owned entities as the owner and programmes that do not necessarily require public involvement.

Restoring sectoral financing of public tasks may both enhance transparency and result in more rationalised requirements by the relevant ministries. With separating financing as owner and as procurer problems in financial management of enterprises become clearer therefore determination and enforcement of rationalisation requirements become easier.

The Act on national wealth stipulates the centralisation of maintenance and investment related to real estates used by budgetary entities as of 2013, which may reduce costs with efficient implementation. Accelerating of sale of spare real estates in case of a recovery on the market may improve the fiscal position through revenues as well as through reduction of maintenance and security costs.

6.11. FURTHER EXPENDITURE SIDE MEASURES TO IMPROVE THE BALANCE

Pursuant to paragraph 5 of Government Resolution no 1036 of 2012 (21 Feb) chapter managed appropriations and other central government expenditures shall be reduced. In line with the recommendations from the Ecofin Council this needs to be extended to budgetary entities of the central government.

The reduction of appropriations amounts to close to HUF 45 billion encompassing subsidies to institutional and professional chapter managed appropriations managed by the Government (HUF 38 billion), revenues and expenditures related to public assets (HUF 3 billion) as well as subsidies to local governments and personal income taxes remaining at local governments (HUF 4 billion).

Appropriations where overrun is possible without amendment are exempt of the reduction – appropriations containing EU funds, those with normative funding and PPP as well as international membership fees and chapter balance safeguard reserves. Amounts determined by the resolution shall be further broken down within the chapters by the relevant entities without the involvement of exempted appropriations.

The freeze of appropriations also reduces figures for the 2013 Budget, thus the measure has a structural impact on the fiscal stance in 2012, 2013 and in the outer years.

REVENUES

6.12. REVENUE INCREASING MEASURES WITH A VIEW TO IMPROVING THE BUDGET BALANCE

Improving the balance of the national budget through revenues will be accomplished substantially by five new tax measures. When deciding on the measures to be taken, the Government has attributed great importance to increasing the proportion of indirect, consumption/turnover taxes. Solutions by other EU Member States as well as recent international developments in the field of taxation of the financial sector were taken into consideration when outlining the measures.

INTRODUCTION OF A FINANCIAL TRANSACTION LEVY

As of the start of 2013, a new levy on financial transactions will be introduced with the aim of improving the balance of the budget. The planned general tax rate is 0.1 percent. The new tax will essentially be a kind of turnover tax, and as such, is in line with the Government's taxation strategy of increasing the share of indirect taxes. As a further benefit, it is levied on a very wide tax base, and thus it can result in significant budgetary revenues even at quite a low tax rate. In order to avoid tax evasion, measures aimed at encouraging electronic payments will be introduced along with the new tax. (See the chapter regarding the efficiency of tax collection.)

The new tax is similar to the financial transaction tax recommended by the European Commission both in terms of its type and in terms of its rate. However, levying the tax at a less mobile base is a key in order to avoid certain financial activities moving abroad. Thus, the tax will be basically levied on transactions carried out by households and enterprises (such as cash withdrawals and deposits, bank transfers of economic actors, direct debits, bank card payments and postal financial services). In case of transactions of extremely high value, either regressive rates or a cap is required. 130-228 bn HUF of revenue is expected from the introduction of the tax. 130 bn HUF of revenue can be achieved by placing a cap at not less than 30,000 HUF per transaction. Higher revenue can be achieved by increasing the abovementioned cap; by introducing a 0.01 percent higher band instead of maximizing the amount paid by transactions; as well as by levying a higher tax rate for cash withdrawals which can be an incentive encouraging electronic payments.

INTRODUCTION OF A TELECOMMUNICATION SERVICES TAX

The introduction of an indirect tax levied on telecommunication services is also aimed at increasing revenues. In order to ensure the balance of the 2012 budget, the tax is to be introduced starting from mid-2012. The tax is in line with the Government's policy of reducing the proportion of income-based taxes and increasing the proportion of indirect taxes within the tax system. A similar consumption-based telecommunication tax exists in several states of the United States and in Malta. The general tax rate will be 2 HUF per started minute and 2 HUF per SMS/MMS message. This tax is expected to generate 30 bn HUF of extra revenue in 2012, and 52 bn HUF a year from 2013 on.

MAINTAINING THE INCOME TAX LEVIED ON ENERGY PROVIDERS

In accordance with the original plans, the sector-specific tax levied on the electricity sector, which was introduced in 2010 and generated 99bn HUF of revenue for the national budget last year, will be abolished in 2012. However, the income tax for energy providers, introduced in 2009, will remain in place with a 16% rate instead of the current 8%. The tax base – with some minor differences – is essentially the same as that of the Corporate Income Tax. In order to widen the tax base, this type of tax will be expanded to cover certain other public utility services as well. The elimination of sector-specific taxes will also contribute to the widening of the tax base, as the sums paid in sector-specific taxes could be deducted from the tax base. The maintenance of this type of tax in this form is expected to generate 55 bn HUF of extra revenue compared to the scenario of abolishing this tax.

INTRODUCTION OF A UNIFORM INSURANCE TAX BASED ON EUROPEAN EXAMPLES

Although the special tax on financial organisations will be abolished by 2014 in accordance with the Government's original plans, the long-term existence of a tax on insurance is justified both by the established practice in several EU Member States and the economic distortions caused by the VAT exempt status of the insurance sector. Therefore, the Government plans to introduce a new, uniform insurance tax to replace the three taxes currently levied on insurance services (special tax on financial organisations, accident tax and fire protection contribution). When establishing the new tax, the general practices and rates applied regarding taxes levied on insurance in other European countries is taken into consideration, and, tax rates will be differentiated according to the type of insurance. Life insurances will be exempt from the new tax – a measure that is aimed at incentivising self-reliance and long-term savings. The planned rate is 10% for property and accident insurance, 15% for casco motor vehicle insurance and 30% for compulsory motor vehicle liability insurance (including accident tax, which will be merged into this tax). These changes are expected to generate 15 bn HUF of extra revenue compared to the baseline scenario of halving the rate of the tax on financial institutions.

INTRODUCTION OF REVERSE CHARGE VAT IN AGRICULTURE

The government plans to introduce reverse charge taxation in the cereal, the oil seeds and the protein plants sector. Due to the significance of tax fraud and the seasonality of the above-mentioned sectors (the start of harvest), Hungary intends to apply reverse charge VAT as of 1 July 2012, which the European Commission was notified of in a separate request. The introduction of reverse charge VAT is expected to generate extra revenue of 10 bn HUF in 2012 and 15 bn HUF in 2013 on accrual.

REDUCTION OF THE NUMBER OF MINOR TAXES

With a view to the simplification of the tax system, the number of taxes is to be reduced again by eliminating the ones that impose a significant administrative burden without generating a significant amount of revenue. The abolition of the special taxes as well as affiliating the accident tax and the fire protection contribution are measures that practically reduce the number of taxes. Beside these, the following taxes are to be eliminated:

- pharmacy solidarity tax
- 98% special tax paid by private persons
- disaster-relief contribution

The elimination is expected to result in 2 bn HUF of loss of revenue.

6.13. IMPROVING THE EFFICIENCY OF TAX COLLECTION

IMPROVING THE EFFICIENCY OF TAX COLLECTION – CURBING THE BLACK ECONOMY AND TAX EVASION

The Government considers improvement of the tax collection efficiency of the National Tax and Customs Administration (NAV by its Hungarian acronym) and extension of its tools to combat the shadow economy as indirect means of public debt reduction, hence a priority goal.

The new statutory provisions that came into force on 1 January 2012 extended the Tax Authority's assets of auditing, and introduced new efficiency-enhancement measures. For instance, the tax registration procedure that eliminates the possibility of establishing new enterprises for persons who pose a significant risk in terms of taxation; or the increased surveillance of taxpayers with an enhanced risk in terms of taxation. The positive effect of the new legislation will be quantifiable in respect of the budget in the medium term.

From 2013 further legal regulations are planned to be implemented with a view to promote the fight against the shadow economy:

DOMESTIC RECAPITULATIVE VAT STATEMENT

From 1st January 2013 the obligation of the domestic recapitulative VAT statement will be introduced. Under the provisions of Act XCII of 2003 on the Rules of Taxation adopted in 2011 - similarly to the EU recapitulative VAT statement -, VAT payers will have to submit a statement of their domestic sales of goods and services, as well as the data or their invoices issued and/or received in respect of which they are liable to pay, or entitled to deduct, VAT.

As a tool for risk management and selection for audit, the database consisting of the domestic recapitulative VAT statements will be a major step forward in detecting VAT abuse and fraud, and in eradicating “fake invoice production plants”. However, the measure requires substantial IT development at the level of both the state tax authority and taxable persons subject to VAT payment, and will also increase administrative burdens. Currently the Ministry for National Economy, together with NAV, is exploring ways in which the scope of liabilities can be narrowed to an optimum in order to reduce excessive administrative burdens to a minimum while maintaining an adequate level of audit efficiency (e.g. by setting a threshold for invoices, or designating specific economic sectors).

E-INVOICING

Hungary introduced the option of electronic invoicing in 2004. Beside substantially reducing costs, this option also expedites the invoicing process, yet few of the businesses avail themselves of the opportunity. Council Directive 2010/45/EU of 13 July 2010 amending Directive 2006/112/EC on the common system of value added tax as regards the rules on invoicing - to be introduced with mandatory effect as of 1 January 2013 - would mean significant simplification and technological facilitation in e-invoicing. The Ministry for National Economy is examining the possibility of granting certain preferences to certain taxpayers (e.g. the option of allowing VAT to be accounted on cashflow basis, more favourable allocation deadlines, etc.), thereby creating an incentive, or in certain cases mandating the application of e-invoicing rules. The introduction of the system may contribute to the transparency of taxpayers’ economic activity, which in turn improves the efficiency of audits on the one hand, and makes them more cost-effective on the other hand. It has the further benefit of reducing taxpayers’ administrative burdens in the longer term, as it will reduce the costs of storing documentation.

CURTAILING CASH PAYMENTS

In Hungary the prevalence of cash payments is exceptionally high. Besides the high costs involved, this also curbs the transparency of economic processes, and the traceability and verifiability of financial transactions, thereby leaving room for the shadow economy. Based on the trend of cash payments as opposed to card transactions (transfers), Hungary would only reach the EU average by 2068; therefore state intervention appears necessary. Curtailing cash payments is basically necessary in business-to-business transactions.

The Ministry for National Economy is examining the possibility of reintroducing a limitation on cash transactions, with sufficient rollout time for preparation, contemplating a ceiling that would not hinder economic life. Introduction could take place in several stages, and efforts should be made gradually in establishing the ceiling, as well as the determination of business categories, in terms of size, falling under the scope of the measure.

(In 2010, France imposed a maximum of EUR 5,000 on B-to-B cash payments; payments in excess of this ceiling must be discharged electronically. Similar regulations exist in Italy, Turkey and Bulgaria, where the limits are around EUR 7,500.)

Gradually introduced limitation on cash payments can also be considered in retail sales of goods above a set value. In this segment a blanket limitation/ban might lead to transferring consumption to other countries, therefore the implementation has to be particularly careful. In addition, promotion, or in certain areas, mandating the creation of conditions for card payment may be even more expedient. The introduction of this measure would only be possible with state involvement in the promotion of POS terminals (tenders, regulation of the bank commission system, etc.).

ESTABLISHMENT OF THE FINANCIAL PUBLIC OVERSIGHT

A precondition for achieving the Government's intention is the consistent enforcement of statutory provisions related to taxation, as well as contribution to public revenue and financial discipline. Currently this task is performed essentially by NAV and the local tax authorities, mainly through *ex post* audits of taxpayers. Due to its nature, this form of supervision should encompass millions of taxable persons and typically reveals infringements only after the event. Given the limited capacities of tax authorities, it is inevitable to find a new approach to roll back the infringements caused by abuses and mistakes. A substantial improvement of the efficiency of collection would require significant additional resources at the level of tax authorities. Instead, introduction of a new approach to supervision may be an effective way complementing the audits performed by the NAV and the local tax authorities, and may improve the tax morale in Hungary.

By setting up the institution of a financial public oversight, Hungary creates an oversight in the fiscal, accounting, financial sector, which is to exercise supervision of professionals providing fiscal, accounting and financial services to taxpayers. Initially, the new institution's scope of authority would encompass auditors. Later on, it would be extended to providers of accountancy and book-keeping services, tax consultants, tax experts and certified tax experts.

Additionally acting as a qualification supervision entity, the new authority would keep the professional qualifications in the financial sector (in the field of taxation, accounting, customs and financial services) up-to-date, would issue licenses, and, in justified cases, would ban holders of such qualifications from professional activities. Furthermore, it would determine professional and ethical standards, conduct regular quality assessment, and would sanction infringement. In this way the new supervisory authority would help

taxpayers have access to homogeneous professional services of high quality, and the “finished product”, i.e., *inter alia*, accounts, financial statements and returns would be prepared with appropriate professionalism, in an ethical fashion and fully in compliance with the relevant statutory provisions. To implement these goals the new supervisory authority would also undertake to continue the education and training of the above professionals.

7. INSTITUTIONAL FEATURES OF PUBLIC FINANCES

REGULATION OF PUBLIC FINANCES

In order to meet the challenges put out by the lingering economic and financial crisis in the European Union putting public finances on a sustainable path and reforming public finances in general, including the transformation of budgetary planning were of vital importance. In accordance with the Government's priority, revamping public finances and the budgetary planning extended the horizon of planning to include credible medium-term budgeting; moreover, excessive administration related to the functioning and finance of budget entities is considerably reduced; guarantees have been implemented in public spending to protect public assets and limit corruption; and enforcers have more intelligible and readable budgetary regulations to work with.

The Fundamental Law contains a separate chapter on public finances, the debt brake rule, the act on the central government budget, the Fiscal Council and national assets. It sets forth that Parliament may not adopt an Act on the central government budget that allows the public debt to exceed half of the Gross Domestic Product. As long as the public debt exceeds half of the Gross Domestic Product, Parliament may only adopt an Act on the central government budget that provides for the reduction of the debt-to-GDP ratio. The Government may derogate from the above fiscal rules only in special circumstances, and only to the extent that is justified by such circumstances.

Adopted by Parliament in December 2011, the Act on Hungary's Economic Stability includes detailed provisions, *inter alia*, on reducing the public debt and fiscal rules and also determines rules on the functioning of the Fiscal Council. The debt reduction provision sets out that the annual increase in nominal public debt cannot exceed half of the difference between the projected inflation and projected (real) GDP growth; it ensures the continuous reduction of the public debt-to-GDP ratio in the event of positive economic growth (down to the 50% threshold), and contains an anti-cyclical element as it automatically handles the provision of the Fundamental Law allowing derogation from the debt reduction principle if there is a significant and enduring economic recession. The 50% threshold set out in the Fundamental Law and the rule of enforcement set out in the Stability Act practically imply even more stringent constraints than the EU thresholds and benchmarks. The Government biannually reviews the compliance with the debt reduction rule, and in the event of a deviation it proposes amendments to the budget. Another new feature introduced by the Stability Act is the provision whereby any debt generating transaction on behalf of the state can only be concluded if authorized by virtue of legislation; this imposes central control over debt generating transactions. Local governments may enter into debt generating transactions only with the Government's prior consent, and in the case of public organisations, the prior consent of the minister responsible for the state budget is required.

In December 2011 Parliament also adopted the new Act on Public Finances replacing the repeatedly amended former Act on Public Finances (Act XXXVIII of 1992) in effect for almost twenty years. The new Act on Public Finances provides for a coherent and transparent system of legal standards. The rules of annual and multi-annual planning have been revamped. An important principle of the Act and the related decree on implementation was aligning the structure with the planning-implementation-reporting procedure, in an attempt to create a “user friendly” Government decree that follows the structure of the Act.

Pursuant to Council Directive 85/2011/EC as part of the “six-pack” domestic regulations must be harmonised with EU regulations by 31 December 2013. This concerns, *inter alia*, the legal regulations relating to public finances and planning. The Government has drawn up the schedule of harmonisation. Accordingly, concepts laying the foundations of the necessary amendments will be developed in the second half of 2012, and legislation will follow in 2013.

MEDIUM-TERM BUDGETARY PLANNING

The budget procedure fulfils its role if it manages to integrate and operationalise the competing financing needs appropriately, while at the same time making decision-makers be aware of the actual budget constraints. One of the main tools to achieve this is to develop a multi-annual fiscal framework, medium-term planning. In accordance with the recommendation of the Council the new Act on Public Finances puts particular emphasis on planning. The most important new feature is related to the planning system as it determines the framework of medium-term planning: it sets as an obligation to determine headline figures for revenues, expenditures and balance of the central government for the three years following the budget year. Thus, it provides for the determination and updating of medium-term budgetary framework. The framework has a dual significance. On the one hand, it determines the target figures for the coming years (primarily in terms of the balance), on the other hand, it requires that the expenditures determined for each chapter should be broken down by the budgetary institution managing the chapter to central and chapter-based appropriations at the level of budgetary institutions, which will, at the same time, serve as the limits of commitments undertaken for the next years. In the course of budgetary planning local governments, minority self-governments and local government associations will also determine their expected revenues and expenditures for three years in advance, for what the details are provided for in the Act on the Economic Stability of Hungary.

THE FISCAL COUNCIL

The Fundamental Law provides for the composition and main tasks of the Fiscal Council. The members of the Fiscal Council are the President of the Fiscal Council, the Governor of the Magyar Nemzeti Bank and the President of the State Audit Office. The President of the Fiscal Council is appointed for six years by the President of the Republic. The provisions regarding the Fiscal Council’s operation are set out in the Act on the Economic Stability of Hungary. The core activity of the Fiscal Council is to examine the budget bill and the proposed

amendments to the Budget Act. Regarding the examination of the budget bill the Council's power is greater than formerly, as it has the right to veto in cases where the debt reduction rule is not met. In addition, the Council expresses its opinion on the planning and implementation of the central government budget, and on any issue related to public finances.

At the preparatory stage the Government submits the draft budget bill to the Fiscal Council together with the underlying calculations and figures on fiscal impacts of legislative changes. The Government can submit the bill to Parliament only after receiving the Council's opinion, or, if no opinion is expressed, after the relevant deadline expires. During the parliamentary debates once the appropriations for the chapters are set, the Fiscal Council examines Parliament's resolution and expresses its opinion. At this stage, the Fiscal Council examines whether Parliament respected the public debt limit set by the Fundamental Law when determining the appropriations. Under the Fundamental Law before the adoption the Speaker of Parliament sends the budget bill to the Fiscal Council for approval prior to the final vote, and the Council decides to give its prior consent or to refuse it in case the provision of the Fundamental Law on the public debt-to-GDP ratio is not met. Thus at the parliamentary stage the Fiscal Council has a more limited scope of examination than at the preparatory state, as its mandate is limited to the examination of compliance with the debt brake rule; on the other hand, it has very strong powers as it has the right to veto in respect of approving the budget.

THE GOVERNANCE OF PUBLIC FINANCE STATISTICS

In Hungary public sector related statistics are prepared by the Hungarian Central Statistical Office (CSO) and the Magyar Nemzeti Bank (MNB). According to the current division of tasks the CSO is responsible for non-financial accounts and the MNB for financial accounts. Data provision in the context of the Excessive Deficit Procedure (EDP Notification) the above division of work prevails in compiling the actual figures up to the period before the reported period (t-1) while the expected deficit and debt of the current (t) period are calculated by the Ministry for National Economy. The statistical working group comprised of the representatives of the CSO, the MNB and the Ministry for National Economy operates on the management and expert levels, and a co-operation agreement regulates procedural issues of data flow, division of labour and methodological treatment. The cooperation agreement was updated in 2012.

Key data sources of the statistics of the government sector include the general government information system, the annual and interim reports of the units of the legal government, statistical data collection from corporations and non-profit entities classified within the general government sector as well as the statistical collection of banking and securities data for the entire government sector. The EDP Notification report is published on the CSO website when it sends the data to Eurostat, after which follows a three week period of harmonisation with Eurostat. Eurostat, and the CSO simultaneously on its own website, then publishes the approved EDP Notification tables as well as their time series and the detailed

description of its compilation methodology as updated by Hungarian authorities from time to time (“EDP Inventory”), together with the press release of Eurostat. According to current practice, the Ministry for National Economy dedicates a separate chapter to the explanation of the difference between the official national and the Maastricht deficit and debt indicators, as part of the general explanation attached to the annual budget and the final accounts submitted to Parliament. As from 2008, the CSO discloses quarterly data of the general government sector in its publications on national account statistics.

During its latest visit (in July 2010), Eurostat reviewed the institutional background of data reporting related to the Excessive Deficit Procedure, the cooperation of peer authorities, the data sources, the applied methodology and procedure as well as the disclosure policy

With a view to debt reduction, as of 2012 the Government controls debt generation by local governments and non-budgetary entities classified within the general government sector through the introduction of a monitoring and authorisation system.

8. COUNCIL RECOMMENDATION ADOPTED ON 13 MARCH 2012 IN THE CONTEXT OF THE EXCESSIVE DEFICIT PROCEDURE

In line with the Council recommendation adopted on 13 March 2012 in the context of the excessive deficit procedure, the present excessive deficit situation should be put an end to by 2012.

- In this context further balance improving measures are needed in 2012 and 2013.

Chapters 3 and 5 of the updated convergence programme present the budgetary measures underpinning the fiscal targets, including further structural measures decided upon by the Government in April, inter alia, incorporating sufficient reserve provisions for 2013, in line with the recommendation. Based on the calculation presented in the convergence programme the MTO (structural deficit of 1.5% of GDP) is expected to be achieved by 2013, in line with the recommendation. The calculations in the convergence programme do not include one-off revenues stemming from the step back of beneficiaries from the private to the public pension pillar. The attainment of the deficit target is ensured by the measures described in the Programme.

- That budgetary adjustment should contribute to bringing the government gross debt ratio onto a declining path.

The gross debt-to-GDP ratio has already declined in 2011. Chapter 3.7 of the updated convergence programme presents in detail developments underlying the further permanent reduction of the public debt ratio. In accordance with the recommendation and paragraph 1a of Article 2 of Regulation (EC) No 1467/97 referred to therein, the public debt path ensures sufficient progress toward compliance with the debt reduction benchmark for a period of three years from the correction of the excessive deficit.

- The key constitutional fiscal rules should be operationalised by adapting the Cardinal Act on Economic Stability. The numerical rules should ensure that the budget process is within the context of a truly binding medium-term framework and the analytical remit of the Fiscal Council should be broadened.

Chapter 7 of the updated convergence programme presents the institutional framework of the budgetary planning and implementation and includes detailed descriptions on provisions of the Fundamental Law, the Act on Economic Stability of Hungary, the Act on Public Finances and the government decree on the implementation of the budget that strengthen the medium term perspective of the budgetary planning. In order to reinforce the role of the Fiscal Council, as a novelty, it shall biannually publish assessments on the planning and implementation of the budget, management of public finances or any related issues. Due to an amendment to the law, the President of the Fiscal Council became eligible for remuneration performing his/her task.

Following the assessment of the functioning of the new regulatory framework, the Government will submit to the Parliament the necessary amendment during the spring session.

TABLES

Table 1a. Macroeconomic prospects

	ESA- code	2011 HUF bn	2011	2012	2013	2014	2015
			percentage change				
1. Real GDP (at constant prices)	B1g	27200.2	1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
2. Nominal GDP	B1g	28154.3	5.3	4.3	4.5	5.5	5.3
Components of real GDP							
3. Private consumption expenditure	P.3	13857.6	0.0	-1.4	0.3	2.5	2.6
4. Government consumption expenditure*	P.3	6209.4	-0.4	-0.7	0.2	0.4	0.4
5. Gross fixed capital formation	P.51	4544.6	-5.4	-2.3	0.3	3.5	3.5
6. Changes in inventories and net acquisition of valuables (per cent of GDP)	P.52+ P.53	260.0	1.0	1.7	1.2	1.0	0.9
7. Exports of goods and services	P.6	25090.6	8.4	4.7	8.8	10.5	10.5
8. Imports of goods and services	P.7	22762.0	6.3	2.8	8.0	10.9	10.9
Contribution to real GDP growth							
9. Final domestic demand		-	-1.1	-1.3	0.2	1.9	2.0
10. Changes in inventories and net acquisition of valuables	P.52+ P.53	-	0.5	-0.6	-0.1	-0.1	-0.1
11. External balance of goods and services	B.11	-	2.2	2.0	1.5	0.7	0.7

*/: Including government and NPISHs as well

Table 1b Price developments

	2011	2012	2013	2014	2015
percentage change					
12. GDP deflator	3.5	4.2	2.9	3.0	2.7
13. Private consumption deflator	4.5	5.2	4.2	3.0	3.0
14. HICP	3.9	5.2	4.2	3.0	3.0
15. Public consumption deflator	0.3	2.3	1.4	5.2	3.7
16. Investment deflator	3.8	5.6	3.3	2.7	2.8
17. Export price deflator (goods and services)	3.5	8.0	1.0	0.9	0.9
18. Import price deflator (goods and services)	5.0	8.3	1.2	1.1	1.1

Table 1c Labour market developments

	ESA-code	2011 level	2011	2012	2013	2014	2015
			percentage change				
19. Employment ('000;15-64)		3779.0	0.8	1.2	2.2	3.0	3.4
20. Unemployment rate (%)		-	10.9	10.9	10.3	9.5	8.9
21. Labour productivity, persons		-	0.9	-1.1	-0.6	-0.5	-0.8
22. Compensation of employees (HUF bn)	D.1	12393.3	4.0	3.6	5.7	7.6	6.8
22a. Compensation per employees (HUF million)		3.3	3.2	2.4	3.5	4.5	3.3

Table 1d Sectoral balances

	ESA-code	2011	2012	2013	2014	2015
		per cent of GDP				
23. Net lending / borrowing vis-à-vis the rest of the world	B9.	3.6	6.5	7.3	7.3	6.4
of which						
- Balance of goods and services		7.2	9.1	10.0	10.0	10.0
- Balance of primary incomes and transfers		-5.8	-5.8	-5.9	-6.0	-6.3
- Capital account		2.1	3.2	3.2	3.3	2.7
24. Net lending / borrowing of the private sector	B9.	-0.7	9.0	9.5	9.2	8.9
25. Net lending / borrowing of general government	EDP B9.	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5

Table 2a General government budgetary prospects

	ESA code	2011 HUF bn	2011	2012	2013	2014	2015
		Per cent of GDP					
Net lending (EDP B.9.) by sub-sector							
1. General government	S.13	1204.6	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
2. Central government	S.1311	957.3	3.4	-2.3	-1.9	-1.8	-1.5
3. State government	S.1312		-	-	-	-	-
4. Local government	S.1313	212.6	0.8	-0.3	-0.2	0.0	0.0
5. Social security funds	S.1314	34.7	0.1	0.1	-0.1	-0.1	-0.1
General government (S.13)							
6. Total revenue	TR	14883.4	52.9	46.0	45.2	45.3	44.9
7. Total expenditure	TE ¹	13678.8	48.6	48.5	47.4	47.2	46.4
8. Net lending/borrowing	EDP B.9	1204.6	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
9. Interest expenditure	EDP D.41	1145.0	4.1	4.1	4.2	4.1	3.7
10. Primary balance		2349.6	8.3	1.6	2.0	2.2	2.2
11. One-off and other temporary items ²			9.4	0.8	0.2	0.0	0.0
Selected components of revenues							
12. Total taxes (12=12a+12b+12c)		6601.0	23.4	24.9	24.6	24.4	24.2
12.a. Taxes on production and imports	D.2	4662.0	16.6	17.5	17.6	17.4	17.1
12.b. Current taxes on income, wealth, etc.	D.5	1791.6	6.4	6.9	6.8	6.9	7.0
12.c. Capital taxes	D.91	147.4	0.5	0.5	0.2	0.0	0.0
13. Social contributions	D.61	3669.5	13.0	13.0	13.0	13.0	12.9
14. Property income	D.4	315.5	1.1	1.0	0.7	0.6	0.5
15. Other		4297.4	15.3	7.1	6.9	7.3	7.4
16=6. Total revenue	TR	14883.4	52.9	46.0	45.2	45.3	44.9
Tax burden ³ (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		10341.4	36.7	38.2	37.9	37.5	37.1
Selected components of expenditure							
17. Compensation of employees + intermediate consumption	D.1+P.2	4954.3	17.6	17.0	16.4	16.6	16.4
17.a. Compensation of employees	D.1	2835.9	10.1	10.1	9.9	10.2	10.2
17.b. Intermediate consumption	P.2	2118.4	7.5	6.9	6.5	6.4	6.2
18. Social payments (18=18a+18b) <i>of which: Unemployment benefits⁴</i>		5040.8	17.9	17.1	16.6	16.2	15.9
18.a. Social transfers in kind via market producers	D.6311. D.63121. D.63131	125.8	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2
18.b. Social transfers other than in kind	D.62	723.5	2.6	2.2	2.0	1.9	1.8
19.=9. Interest expenditure	EDP D.41	4317.3	15.3	14.8	14.7	14.3	14.1
20. Subsidy	D.3	1145.0	4.1	4.1	4.2	4.1	3.7
21. Gross fixed capital formation	P.51	329.6	1.2	1.0	1.0	0.9	1.1
22. Capital transfers	D.9	810.6	2.9	4.3	4.4	4.4	4.2
23. Other		600.8	2.1	1.4	1.1	1.0	1.0
24.=7. Total expenditure	TE ¹	797.7	2.8	3.6	3.7	3.9	4.1
		13678.8	48.6	48.5	47.4	47.2	46.4

Due to the rounding the sum data could differ from the sum of the detailed data.

¹: Adjusted for the net flow of swap-related flows, so that TR-TE=EDP B.9

²: A plus sign means deficit-reducing one-off measures.

³: Including revenues collected by the EU

⁴: Cash benefits of National Employment Fund

Table 2b Breakdown of revenue

		2011	2011	2012	2013	2014	2015
		HUF bn		per cent of GDP			
1. Total revenue at unchanged policies		12697*	45.1*	44.2	44.5	45.1	44.9
2. Discretionary revenue measures		-536	-1.9	1.8	0.7	0.2	0.0

* Figures for 2011 do not include revenues stemming from asset transfers related to persons stepping back from the private pension pillar to the public pillar.

Table 2c Expenditure to be excluded from the expenditure benchmark

		2011	2011	2012	2013	2014	2015
		HUF bn		per cent of GDP			
1. Expenditure on EU programmes fully matched by EU funds revenue		539.1	1.9	3.3	3.2	3.4	3.6
2. Expenditure fully matched by mandated revenue increases		-	-	-	-	-	-
3. Non-discretionary changes in unemployment benefit expenditure		-	-	-	-	-	-

Table 3 General government debt developments

	ESA-code	2011	2012	2013	2014	2015
		per cent of GDP				
1. Gross debt		80.6	78.4	77.0	73.7	72.7
2. Change in gross debt ratio		-0.8	-2.2	-1.4	-3.2	-1.0
Contribution to changes in gross debt						
3. Primary deficit		-8.3	-1.6	-2.0	-2.2	-2.2
4. Interest expenditure	EDP D.41	4.1	4.1	4.2	4.1	3.7
5. Stock-flow adjustment		7.5	-1.4	-0.3	-1.1	1.1
of which: - privatisation receipts		-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
- international institutions stand-by credits not used for financing purpose		-1.7	-0.1	0.0	-0.5	0.0
Implicit interest rate on debt (%)		5.1	5.2	5.6	5.7	5.4

Table 4 Cyclical developments

	ESA-code	2011	2012	2013	2014	2015
		per cent of GDP				
1. Real GDP growth (%. at constant prices)		1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
2. Net lending of general government	EDP B.9	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
3. Interest expenditure	EDP D.41	4.1	4.1	4.3	4.2	3.7
4. One-off and other temporary items ¹		9.4	0.8	0.2	0.0	0.0
5. Potential GDP (%)		0.3	0.8	1.4	1.6	1.8
contributions: - labour		0.1	0.6	1.1	1.1	1.3
- capital		0.5	0.4	0.4	0.5	0.5
- total factor productivity (TFP)		-0.2	-0.2	-0.2	0.0	0.0
6. Output gap		-2.6	-3.2	-3.0	-2.1	-1.4
7. Cyclical budgetary component		-1.2	-1.5	-1.4	-1.0	-0.7
8. Cyclically-adjusted balance (2-7)		5.5	-1.0	-0.9	-0.9	-0.8
9. Cyclically-adjusted primary balance (8+3)		9.5	3.1	3.4	3.2	2.9
10. Structural balance (8-4)		-3.9	-1.8	-1.0	-0.9	-0.8

Due to the rounding the sum data could differ from the sum of the detailed data.

¹: a plus sign means deficit-reducing one-off item

Table 5 Divergence from previous update

	ESA-code	2011	2012	2013	2014	2015
Real GDP growth (%)						
1. April 2011 Convergence Programme		3.1	3.0	3.2	3.3	3.5
2. April 2012 Convergence Programme		1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
3. Difference		-1.4	-2.9	-1.6	-0.8	-1.0
General government net lending (% of GDP)						
1. April 2011 Convergence Programme	EDP B.9	2.0	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
2. April 2012 Convergence Programme	EDP B.9	4.3	-2.5	-2.2	-1.9	-1.5
3. Difference		2.3	0.0	0.0	0.0	0.0
General government gross debt (% of GDP)						
1. April 2011 Convergence Programme		75.5	72.1	69.7	66.7	64.1
2. April 2012 Convergence Programme		80.6	78.4	77.0	73.7	72.7
3. Difference		5.1	6.3	7.3	7.0	8.6

Table 6 Long-term sustainability of public finances

	2007	2010	2020	2030	2040	2060
	per cent of GDP					
Pension expenditure ¹		11.9	10.6	9.8	10.5	12.6
Old-age and early pensions		10.1	9.1	8.4	9.2	11.4
Other pensions (disability, survivors)		1.8	1.5	1.4	1.3	1.2
Health care, education and other age-related expenditure ²		10.4	10.3	10.3	10.6	11.6
Health care expenditures		4.9	5.1	5.4	5.7	6.1
Long-term care expenditures		0.8	0.9	1.0	1.1	1.4
Education expenditures		4.3	3.9	3.6	3.5	3.8
Other age-related expenditures		0.4	0.4	0.3	0.3	0.3
Pension contribution revenue		8.6	9.9	9.9	10	9.9
Assumptions³						
Labour productivity growth	0.2	1.3	0.9	2.1	2.1	1.5
Real GDP growth	0.1	1.3	1.4	1.9	1.2	0.9
Participation rate, males (20-64)		74.7	78.6	78.6	76.9	77.4
Participation rate, females (20-64)		61.4	67.5	68.7	67.2	67.7
Total participation rate (20-64)		68.0	73.0	73.6	72.1	72.6
Unemployment rate	7.4	11.2	11.4	7.8	7.4	7.3
Population aged 65 + over / total population	15.9	16.7	20.0	21.8	25.1	32.2

¹: Projections for pension expenditures (old-age and other) are calculations of the Ministry for National Economy based on the 2012 projections prepared by the EPC (Economic Policy Committee) taking also account of changes since December 2011.

²: Data from the 'AWG reference scenario' and 'Baseline scenario' of the 2012 EPC projections

³: Data are based on projections by the Ageing Working Group.

Table 6a Contingent liabilities

	2011
per cent of GDP	
Public guarantee	8.6

Table 7 Basic assumptions

	2011	2012	2013	2014	2015
Hungary: Short-term interest rate (annual average)	6.6	7.0	6.1	5.4	4.9
Hungary: Long-term interest rate (annual average)	7.6	8.4	7.6	6.9	6.1
World excluding EU, GDP growth	4.2	4.2	4.3	4.3	4.3
EU27 GDP growth	1.5	0.1	1.4	1.4	1.4
Growth of relevant foreign markets	6.2	2.5	5.4	7.0	7.0
World import volumes, excluding EU	7.5	5.6	6.2	6.2	6.2
Oil prices (Brent, USD/barrel)	111.5	119.9	113.5	113.5	113.5
HUF/EUR	279.2	299.4	299.4	299.4	299.4

2. FÜGGELÉK

ANNEX 2

NATIONAL REFORM PROGRAMME

2012

OF HUNGARY

April 2012

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	5
I. MACROECONOMIC OUTLOOK.....	7
II. PRIORITIES OF THE ANNUAL GROWTH SURVEY	11
II.1. Growth-friendly fiscal consolidation	11
II.2. Restoring normal lending to the economy.....	11
II.3. Enhancing growth and competitiveness with the aid of EU development funds and through the reinforcement of the digital internal market	13
<i>Reallocation of EU development funds.....</i>	<i>13</i>
<i>Reinforcing the digital internal market</i>	<i>15</i>
II.4. Tackling unemployment and the social consequences of the crisis	16
<i>Tackling the situation of foreign currency debtors.....</i>	<i>17</i>
II.5. Modernising public administration	18
III. EUROPE 2020 TARGETS.....	23
III.1. Employment	23
<i>Structural reforms in the interest of the long-term promotion of employment and labour market participation – making work attractive for the inactive</i>	<i>24</i>
<i>Supporting and mobilising measures to promote employment on the open labour market and to develop a flexible and secure labour market</i>	<i>25</i>
<i>Improving the quality of labour supply in the long run: healthy and qualified labour force in accordance with the needs of the labour market.....</i>	<i>27</i>
<i>Young people in focus.....</i>	<i>28</i>
<i>Promoting labour force demand</i>	<i>29</i>
III.2. Research and development.....	32
III.3. Climate – energy.....	35
III.4. Education.....	37
III.5. Social inclusion	45
IV. IMPLEMENTATION OF THE 2011 COUNTRY SPECIFIC RECOMMENDATIONS	50
IV.1. Reduction of fiscal deficit.....	50
IV.2. New fiscal governance framework.....	50
IV.3. Alleviating the impact of the tax reform on low earners, enhancing the labour market participation of women.....	51
IV.4. Active labour market policies, mobilisation of disadvantaged groups.....	53
IV.5. Improvement of business environment.....	55
ANNEX 1: DETAILED REVIEW OF MEASURES PLANNED WITHIN THE NATIONAL REFORM PROGRAMME.....	57
ANNEX 2: THE IMPLEMENTATION OF THE 2011 NATIONAL REFORM PROGRAMME AND COUNTRY SPECIFIC RECOMMENDATIONS	111
ANNEX 3: MACROECONOMIC INFLUENCES OF THE MEASURES OF THE CONVERGENCE PROGRAMME AND THE NATIONAL REFORM PROGRAMME	153
ANNEX 4: PUBLIC CONSULTATION OF THE MEASURES OF THE NATIONAL REFORM PROGRAMME	155

INTRODUCTION

In 2012, the European Union faces simultaneous challenges from the sovereign debt crisis, the need to reinforce economic governance, as well as accelerating structural reforms. In order to improve the economic prospects of the European Union, recommendations of the European Commission's Annual Growth Survey's aim at increasing sustainability and competitiveness of the European economy.

Hungary's 2011 National Reform Programme (in accordance with the Convergence Programme) set out to resolve inherited structural problems constraining dynamic and balanced growth of the Hungarian economy. On the Basis of the Széll Kálmán Plan, serving as a starting point for both documents, announced in March 2011, major structural reforms were launched, on the fields of employment and the labour market, pension system, higher education and public administration. The Government is committed to further growth-friendly reforms aimed at enhancing growth potential and labour market activity as well as fiscal consolidation, as confirmed in the current National Reform Programme and Convergence Programme of 2012.

The main purpose of the National Reform Programme is to introduce measures for dynamic economic growth, boosting employment, ensure sustainable level of public debt, while following the guidance by the European Commission for structure and content of presentation. Majority of growth enhancing measures are structured according to the priorities of the Annual Growth Survey, while measures directly aimed at the attainment of national targets of the Europe 2020 Strategy are presented in thematic chapters. Furthermore, the document places particular emphasis the implementation of measures of the 2011 Programme and the country-specific recommendations approved by the European Council in June 2011.

Hungary prepared its National Reform Programme in accordance with the Convergence Programme and, following their approval, the Government will submit the two documents to the European Commission simultaneously. The Hungarian Government expects that the coordinated and consistent implementation of the structural reforms in the National Reform Programme (and also in the Convergence Programme) will initiate a critical mass of structural changes in the Hungarian economy, accelerating growth by improving competitiveness.

I. MACROECONOMIC OUTLOOK

In this Chapter, we shall briefly introduce a medium-term macroeconomic overview on which Hungary's National Reform Programme is based. It is important to stress that, in accordance with the new, integrated approach of the European semester, Hungary's National Reform Programme and Convergence Programme were drafted in close harmony, one based on the other, and the two documents are submitted to the European Commission simultaneously. As the macroeconomic scenario relating to the period between 2011 and 2015 is discussed in detail in the Convergence Programme, the macro-economic outlook introduced herein below is purely confined to a summary of the macroeconomic scenario detailed in the Convergence Programme.

As regards the external conditions of growth, the Convergence Programme reckons with an approximately 4.2% world economic growth outside the European Union in 2012, similar to the year before, while the European Union's economic growth may fall to 0.1% as a consequence of the renewed debt crisis. The temporary decline will have its effect felt more intensively in the first half of 2012, while we may expect a slow rise as of the second half of the year, presuming that the debt crisis of the euro zone is satisfactorily resolved. While the growth of the economies outside the European Union may reach 4.3% in 2013, the EU's growth may accelerate to around 1.4%. Due to Hungary's high foreign debt, the recurring waves of the debt crisis strongly affect Hungary's economic activity also via the risk premium channel.

In 2012, the temporary slowing down of the world economy and the significant improvement in the structural balance of the budget will keep the actual growth rate low. As of 2013, the actual growth will, as anticipated, once again exceed the potential rate, and therefore the output gap will become repeatedly reduced. However, the level of actual output will remain below the potential output level until the end of the forecasting period and, according to the calculations of the convergence programme, the output gap is only expected to close after 2015. It is important to emphasise that the structural measures primarily improve potential growth. A significant proportion of the Government's measures concern the labour market, as a consequence of which the expansion of the labour component of the potential growth will soon exceed the pre-crisis rate and will constitute a determining source of domestic growth.

In the course of 2010-2011, the country's net exports represented the main driving force of growth which counter-balanced the poor domestic demand and the restrictive effect of the country's limited fiscal scope. Net exports will continue to account for most of the economic growth in 2012-13, however, with slowing balance sheet adjustment, as of 2014 the domestic components, too, will significantly contribute to the development of a healthy growth structure that is sustainable in the long run.

The growth of Hungarian exports has for years exceeded that of the export markets. In the course of 2011, compared with external demand, the performance of Hungarian exports was 2.1 percentage points higher. As of 2013, in response to individual factors, the difference between the two indices may further increase as the capacities coming into being in consequence of the projects currently underway in the automobile industry will start production and export sales in 2012-2013. An effective rise in domestic demand may be expected as of 2013, and consequently, the gap between the growth of exports and imports will close, while as of 2014 the increase in imports may slightly exceed the growth in exports.

In response to the measures improving competitiveness and the medium-term stabilisation of the international money markets, the gross fixed capital formation may start rising as of 2013 and may stabilise at a rate in excess of 3% from 2014 on. The role played by projects in the manufacturing in

gross fixed capital formation will remain unchanged throughout the projection horizon, on the one hand, thanks to the large automobile industry projects and, on the other hand, as based on the estimates of the Hungarian Investment and Trade Agency, projects in other sectors of the manufacturing, too, may significantly expand in Hungary. The expansion of the capacity in the manufacturing will increase Hungary's potential output, thereby contributing to longer-term economic growth and macroeconomic stability. Additionally, the utilisation of EU funds, too, may considerably contribute to an increase in the gross fixed capital formation in 2012 and 2013. Similar to previous years, these funds will be used for infrastructure projects, while the agricultural sector, too, will benefit from them. In 2012, the consumption of households may decrease by 1.2%. Prospects for 2013 are more positive as real income will start rising again. At the same time, the taxation measures slow down the rate of the growth of household consumption, given that corporations may enforce their respective excess burdens by increasing the prices of their telecommunications and financial services. Based on this, the volume of household consumption may increase by 0.2% in 2013. As of 2014 household consumption may further accelerate, an approximately 2% growth rate is expected.

A new public work programme, the Start Work Programme is being launched in the public sector in 2012. This programme is intended to provide job opportunities for minimum 200,000 people. According to expectations, the public work schemes as a temporary economic policy tool designed to promote employment on the primary labour market, parallel with the revision of disability pensions announced as part of the Széll Kálmán Plan, will peak in 2012-2013. However, in addition to the public work schemes, other factors, too, will play a part in the development of the number of people working in the public sector. At the beginning of 2012, the Government decided on staff reductions in fiscal bodies for the purpose of more effective operation of state. This (not including public work programme) will result in a 1% reduction in the public sector in 2012. However, with the extension of the public work programme, there may be a 4.3% increase in the public sector in 2012 and a 5.4% increase in 2013. On the level of the national economy, as a result of a more moderate expansion in the private sector and a (temporary) higher increase in the number of workers in the public sector, the number of employees will rise by more than 1% in 2012 and by more than 2% in 2013.

Domestic factors, such as the effects of the changes in taxation, will play a key role in the development of inflation in 2012. These are, on the one hand, the excise duty increases on tobacco and alcohol products and diesel oil that already began in 2011, and, on the other hand, the VAT increases at the beginning of the year. The rest of the Government's measures are not expected to induce a rapid rise in the consumer price index as regulated prices increased below the rate of inflation at the beginning of the year. These supply-side effects may be considerably offset by the negative output gap that continues to open up further this year. With regard to the processes mentioned with respect to 2012 and the effects of the measures designed to improve the balance of the budget by 2013, the consumer price index may decrease to the level of the central bank target (3%) by 2014.

As regards external balance, the Hungarian economy will continue to remain in a net financing position also in the next few years, thanks to which the level of the country's foreign debt (in relation to the GDP) will continuously decrease. The improvement of the balance on goods and services will be determined, also in the years to come, by the low imports demand of domestic use. In spite of the fact that, as of 2013, both household consumption and gross fixed capital formation will expand, the loss of domestic demand sustained in the course of the crisis will reduce the level of imports in the medium term. The balance on goods and services may therefore produce a surplus of 9-10% of GDP throughout the entire projection horizon. The interest paid on debt may remain significant in the income balance during the entire forecasting period. The development of income on equity will, as anticipated, be determined by individual factors by 2014. The launch of production in the new automobile industry facilities will tie up a part of the profits generated in the other production units of these companies in 2012-2013. Therefore, both profit transfers and re-invested earnings may remain at a low level in 2012-2013. After 2014, however, profits will also be generated from excess produc-

tion, and re-invested earnings may increase. As the utilisation of current EU transfers will remain significant until 2014, the surplus of the current account may be around 3-4% of GDP during 2012-2015. In response to the increasing income outflow in the course of 2014 and the planned minor current EU transfers in 2015, the surplus on current account will gradually decrease. EU transfers emerging in the capital account will remain significant throughout the projection horizon and the external financing capacity may therefore reach 6.4-7.3% of GDP.

The Hungarian Government sincerely hopes that the combined and consistent implementation of the structural reforms introduced in the National Reform Programme (and also in the Convergence Programme) will induce a critical mass of structural changes in the Hungarian economy which will bring about an accelerated growth through the quality improvement of competitiveness.

Development of most important macroeconomic indicators (2011-2015)

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Percentage, volume change compared with previous year</i>					
Gross domestic product	1.7	0.1	1.6	2.5	2.5
Household consumption expenditures	0.0	-1.4	0.7	2.6	2.6
Gross fixed capital formation	-5.4	-2.3	0.3	3.5	3.5
Exports (national accounts)	8.4	4.7	8.8	10.5	10.5
Imports (national accounts)	6.3	2.8	8.1	11.0	10.9
<i>Percentage, annual average</i>					
Unemployment rate	10.9	10.9	10.3	9.5	8.9
Employment rate (15-64)	56.0	56.9	58.5	60.6	63.2
<i>Percentage, in relation to gross domestic product</i>					
External financing capacity	3.6	6.6	7.3	7.3	6.4
<i>Percentage, annual average</i>					
Consumer price index	3.9	5.2	4.2	3.0	3.0

II. PRIORITIES OF THE ANNUAL GROWTH SURVEY

The Annual Growth Survey published by the European Commission in November 2011 draws the attention of Member States to the following five top priorities for the purposes of their national reform programmes:

- pursuing differentiated growth-friendly fiscal consolidation
- restoring normal lending to the economy
- promoting growth and competitiveness for today and tomorrow
- tackling unemployment and the social consequences of the crisis
- modernising public administration

In the following, we shall introduce the measures contemplated by the Hungarian Government with a view to the priorities above. (Detailed information on the individual measures may be found in the summary table provided in Appendix No. 1.)

II.1. Growth-friendly fiscal consolidation

A trend reversal occurred in the country's budgetary processes in 2011; for the first time since Hungary's accession to the EU, the balance of Hungary's budget met the Maastricht deficit criterion. In 2011, there was a 4.3% of GDP excess in the EDP balance, while the deficit calculated without any interim windfall items was also below 3%, at 2.4% which was lower than originally planned. In the 2012 Convergence Programme, the Government confirms the deficit path of last year's programme; the target deficit in relation to the country's GDP continues to remain 2.5% in 2012, 2.2% in 2013, 1.9% in 2014 and 1.5% in 2015. The Széll Kálmán Plan announced in March 2011 will play a major role in the attainment of the deficit target. This set out to implement structural measures, primarily with an impact on the expenditures side of the budget, which will, on the one hand, result in a perceivable excess growth already in the medium term and will, on the other hand, effectively contribute to the sustainable reduction of the deficit of the budget as of 2012.

The Hungarian Government's medium-term fiscal objectives and the measures promoting the attainment thereof are introduced in detail in the Convergence Plan.

II.2. Restoring normal lending to the economy

Ever since the outbreak of the crisis, lending provided for non-financial businesses has fallen significantly behind lending rates observed earlier; in other words, non-financial businesses have become net credit repayers. On the whole, this negative process also continued in 2011. While, compared with 2010, more positive processes appeared to emerge on the basis of seasonally adjusted data, the more favourable trends came to a halt by mid-year, and negative trends began to dominate once again at the end of the year. During the whole of last year, non-financial businesses repaid domestic bank loans worth almost HUF 300 billion net, which represents some 4% of their domestic bank loan portfolio at the beginning of the year (HUF 7,600 billion).

The Hungarian Government has resorted to a number of solutions in order to boost lending since the beginning of the crisis. The rate of public guarantees provided by the State is high also by interna-

tional standards. As part of its Economy Boosting Bank Guarantee Programme, primarily with a view to promoting the activity of the production sector, MFB provides bank guarantees for the HUF facilities/loans of businesses with a term of more than one year in the interest of improving their competitiveness and promoting lending. Small and medium-sized businesses constitute the primary target group of the bank guarantee programme. At the same time, lending should be further promoted so that non-financial businesses may once again become net borrowers, thereby financing the expansion of their activities.

The Annual Growth Survey draws the attention of the Member States to the following priorities as part of the restoration of the financial sector:

- **strengthening of the capital positions of systemic banks where required**
- **ensuring that banks strengthen their capital ratios primarily by increasing their capital positions, and not by unduly restricting lending to the real economy**
- **facilitating bank access to term funding by implementing temporary measures (e.g. public guarantees)**
- **creating a specific regime adapted for SME growth markets allowing them to be more visible to investors**
- **working with the European Investment Bank to maintain and increase its SME loan activity at a sustained pace**
- **developing a new European venture capital regime**
- **completing the implementation of a new regulatory framework for EU financial markets in accordance with G20 commitments and strengthening the new EU-level arrangements for financial supervision**

From among the priorities regarding the restoration of the financial sector identified in the Annual Growth Survey, we believe that providing access for SMEs to funding is particularly important and highly relevant to Hungary. Therefore, we shall introduce in our National Reform Programme primarily the measures adopted in this area. As the capital adequacy of the bank system in Hungary is appropriate at system level and the bank system's liquidity is improving, we are not planning specific interventions in these areas in the 2012 National Reform Programme. It is important to highlight that, at present, the bank system in Hungary has excess liquidity and the low lending rates imposed by banks themselves represent the main restriction on the activity of lending in Hungary. Therefore, reducing the state of uncertainty and risk sensitivity is a key to promoting lending.

1. Agreement between the Hungarian Government and the Banking Association

Pursuant to the agreement between the Hungarian Government and the Banking Association in December 2011, banks which increase their existing SME credit portfolio by 30 September 2012 may deduct the HUF value of their portfolio growth from the base of the tax levied on banks in 2012, with the proviso that 95% of the portfolio as at 30 September 2011 constitutes the basis of their portfolio growth. Similar incentives have also been introduced with respect to housing mortgage loans and facilities for EU aid; however, the total deduction claimed as referred to above may not exceed 30% of the tax levied on banks.

The Government and the Banking Association agreed to initiate consultations in the first quarter of 2012 with respect to future cooperation during the period to come between the owners and most senior managers of the participating banks and representatives of the Government at the highest level. They further agreed to conduct consultations quarterly regarding the state of the economy and the role of the financial sector in the encouragement of economic growth with regard to the new macroeconomic path laying the foundations for the central budget as of 1 January 2012.

The legal rules necessary for the implementation of the agreements concerning taxation and fiscal policy issues committed to the Growth Pact (with special regard to tax benefits designed to boost lending) would be created in the first quarter of 2012.

In response to the trust-building agreement with the bank sector and the measures adopted as part thereof, lending would take on a new impetus and the pace of net credit repayments would become reduced.

2. Improvement of access to agricultural funding

By relying on the inherent comparative advantages, it is a top priority of the Government to develop agriculture as a driving sector of the economy. Key to the attainment of this target is the improvement of providing access for agricultural entrepreneurs to funding. At the same time, the new and altered credit programmes offering preferential terms and conditions also contribute to the elimination of the negative effects of the economic crisis on the agricultural sector (e.g. MFB frost damage credit programme, reform of foodstuff bank guarantees and current asset facility programmes for production groups and organisations, extension of the credit purposes eligible under the MFB current asset facility programme).

II.3. Enhancing growth and competitiveness with the aid of EU development funds and through the reinforcement of the digital internal market

The Annual Growth Survey draws particular attention to two main priorities in the interest of promoting growth and competitiveness; mobilising the EU budget for growth and competitiveness and the importance of the reinforcement of the internal market, with particular emphasis on the creation of a digital internal market.

Reallocation of EU development funds

During the programming period 2007-2013, Hungary will receive EU aid of a total amount of EUR 25 billion, which corresponds to more or less 3.5 per cent of the gross domestic product annually. With this funding rate, Hungary is amongst the main beneficiaries of the EU's cohesion policy both in respect of the absolute value of the available funds and the ratio of EU funding to the size of the economy. The Hungarian Government attributes a major role to EU funding in the improvement of the competitiveness and economic potential of the Hungarian economy, while programmes to be implemented from EU co-funding will play a particularly significant role during the period of limited growth caused by the crisis and the resulting fiscal consolidation.

The Hungarian Government makes every effort to use the entirety of the available EU funding, which is an ongoing challenge due to the size of the available funding in relation to the size of the economy. In the first few years of the current programming period, the drawing of funds fell behind plans; however, Hungary's performance has improved significantly in recent years both in respect of the size of committed funding and the actual payments, and at the end of 2011, Hungary occupied fifth position among EU Member States in the rankings of total interim payments.

The Annual Growth Survey draws the attention of Member States to the following priorities as part of the mobilisation of the EU budget:

- **there is still considerable room for using or re-programming available structural funds to boost growth and competitiveness and to implement the country-specific recommendations (e.g. schemes to support apprenticeships for young people or energy efficiency investment programmes)**
- **use of project bonds to help build the necessary infrastructure in terms of transport, energy and info-communications technologies**

At the same time, in addition to the aim of achieving full absorption, it is likewise important to ensure that the structure of the funding used should promote economic growth and the expansion of employment to the fullest possible degree. To this end, a significant funding reallocation has already been implemented during the current programming period (in 2009), which was aimed at increasing the ratio of funding directly serving the development of businesses, and consequently, the boosting of the economy, in the interest of counter-balancing the effects of the deepening economic crisis.

From among the priorities concerning the mobilisation of the EU budget identified in the Annual Growth Survey, we regard the re-programming of the structural funds as most relevant to Hungary at present. We are therefore planning meaningful interventions as part of the National Reform Programme in this field. Additionally, measures designed to simplify the administration attached to the utilisation of funds also serve to mobilise the available EU development funds.

3. Modification of operational programmes of National Strategic Reference Framework based on half-term evaluations

The Hungarian Government initiated the reallocation of the available development funds with the European Commission at the end of 2011. In addition to improved adjustment to the new sector-specific targets (e.g. energy efficiency), the reallocation of funds is necessitated by the fact that while certain successful programmes implemented from EU co-funding (e.g. programmes aimed to improve energy efficiency or the quality of human resources) are now lacking in funds, problems of absorption conveying the risk of the forfeiture of funding have emerged in other areas (primarily in the case of transport developments requiring major preparations). As part of the funding reallocation initiated by the Hungarian Government, an additional HUF 40 billion will be available for increasing the ratio of renewable energy sources, while an additional HUF 120 billion will be available for improving energy efficiency up to 2013. (The individual priorities of the Transport Operational Programme constitute the source of the reallocated funding.) A total reallocation of 163 billion (which is equal to approximately 0.6 per cent of the gross domestic product) will permit the implementation of developments serving to reduce the conventional energy consumption of the buildings of public institutions and SME businesses (building insulation, replacement of doors and windows, modernisation of lighting, etc.) and will thereby also contribute to the relevant objectives of the Europe 2020 Strategy, in addition to boosting the economy. As part of the ongoing modification of the Social Renewal Operational Programme designed to develop human resources, through the reallocation of funding between priorities, Hungary will reinforce its active labour market instruments with positive results and its measures taken in higher education (priorities 1 and 4 of the Social Renewal Operational Programme), which will contribute to the tackling of increased unemployment among young people (see in more detail amongst measures contributing to the employment and higher education targets of Europe 2020). The reallocation of funding currently awaits the approval of the European Commission; according to plans, the reallocation will be implemented in 2012.

4. Simplification of operation of National Strategic Reference Framework

The simplification and acceleration of the related tender administration will contribute to the more effective utilisation of EU development funds. As part of the measures serving this goal, aid arrangements will be launched (priority projects, single-round tenders), the tasks related to the management of the proposed projects will be simplified and accelerated and the efficiency of institutional operations assisting the implementation of projects will be improved (e.g. reinforcement of task-based planning, assessment of capacity and funding opportunities of participating organisations, organisational developments, linking the Standard Monitoring Information System to certified public data

records). These measures will be implemented in the first half of 2012 which will simultaneously serve to modernise public administration.

Reinforcing the digital internal market

Hungary as a small, open economy has a fundamental interest in fully integrating into the European digital internal market with an outstanding development potential in the medium term. As a result of the intensive development of recent years, Hungary has, in many respects, attained the EU average (the ratio of regular and frequent Internet users and of the users of Internet services in Hungary effectively corresponds to the EU average). In some areas, however, we may still experience a significant shortfall. A part of the deficiencies is attributable to infrastructural shortcomings (broadband penetration in Hungary does not reach 20 per cent in spite of the fact that the vast majority of households connected to the network have broadband infrastructure), while others are due to the lack of sophistication in user habits (only some 18 per cent of the population make purchases or use banking services on the Internet) or to the low Internet activity of the SME sector (online purchases and sales).

While a number of measures have been taken in recent years to improve digital skills and to develop the digital economy, further efforts will be required during the period to come to achieve that all households and businesses have access to broadband Internet and mobile networks, SME businesses may achieve a breakthrough in the area of online payment systems, sales and purchases and consumers have increased trust in the use of online services.

As part of the development of the digital internal market and the digital economy, the Annual Growth Survey draws the attention of Member States to the following priorities:

- **developing secure mobile and online payment systems**
- **making more radio spectrum available**
- **investments in high-speed broadband connections**
- **reducing the costs and improving the quality of delivery of goods and services bought online, including through delivering a sufficient level of consumer protection**
- **eliminating sales restrictions based on nationality or residence**
- **developing online dispute resolution problems**
- **using the power of ICT to deliver smart energy and transport systems**

From among the priorities relating to the improvement of the digital internal market identified in the Annual Growth Survey, we find that investments in high-speed broadband connections, the opening of new radio spectrum and the reinforcement of consumer trust in electronic commerce services are particularly important for and relevant to Hungary at this point in time. We are therefore planning to adopt measures primarily in these areas as part of the National Reform Programme.

5. Reinforcing consumer trust in e-commerce services

As consumers still have little trust in the online services of businesses seated in other Member States, the number of cross-border contractual relations falls behind the inherent potential. Therefore, in January 2012 the Government decided it was necessary to reinforce consumer trust in e-commerce services with the aid of targeted campaigns. The invitation to tender planned to be released in the spring of 2012, which is designed to support the 2012 activities of consumer protection social organisations, will feature information campaigns as a new tender category. The purpose of this category is to enable organisations to reach and inform consumers of their rights within the widest possible range and in the most effective possible ways. Priority topics will include e-commerce and Internet shopping, as part of which consumer protection organisations will inform consumers of their rights and possibilities (for instance, right of abandonment). In the light of this information, consumers may

have increased faith in the use of electronic commercial services and will be encouraged to do their shopping on the Internet. The campaigns will indirectly contribute to the reduction of prices from the consumer's point of view and to the expansion of markets from the merchant's point of view.

6. Opening of new radio frequency spectrum

In 2011, the National Media and Infocommunications Authority invited an auction for the available 900 MHz frequencies. The available frequencies are also suitable for third- and fourth-generation mobile services and may be used in a technology-neutral manner; consequently, the licensed players will also have the possibility to install and operate mobile networks in the GSM, UMTS, LTE and Wi-MAX systems. It is possible to provide mobile Internet services on this frequency band as, due to the more favourable conditions of wave length expansion, base stations are able to cover much larger areas which may, on the one hand, lead to the spectacular expansion of 3G coverage in the countryside and, on the other hand, to the reduction of prices. 5 bids were received in the auction. According to the result already announced to the public, the awarded consortium will enter the market as a new mobile service provider in 2012. The appearance of the new service provider may have a positive impact on the standard of services and may promote the better enforcement of subscriber interests.

7. Broadband backbone network connection

An eighteen-month programme funded by the EU, the purpose of which is to implement regional networks on a micro-regional level, will be launched in spring 2012. This will enable „white” localities with no access to broadband connection to connect to backbone networks with appropriate band widths, thereby preparing some 800 localities for connection with a minimum speed of 1 Mbps in the event of the construction of a local network. In the wake of this measure, more SME businesses will have access to broadband Internet, and there may be increased scope for teleworking which may in turn result in an increased employment rate.

II.4. Tackling unemployment and the social consequences of the crisis

The tackling of unemployment and the social consequences of the crisis cannot be separated from the Hungarian Government's most important economic, development and social policy objective; increased labour market participation and increased levels of employment. In the interest of this key Europe 2020 target, the Hungarian Government is making significant efforts to increase the employment of disadvantaged groups, including young people, to help the active but older generations to participate more in the labour market, to make work an attractive option for the inactive outside the realm of employment, to help job-seekers to have access to appropriate support services in the interest of re-employment within the shortest possible time and the improvement of their employability, to adjust the skills of workers more to the actual labour market needs, to boost the demand for work force and to help those furthest from the labour market to obtain a chance to actively participate in the labour market. These measures, while also fully in harmony with the priorities of the Annual Growth Survey, are featured amongst the measures designed to serve the attainment of the goals of the Europe 2020 Strategy concerning employment and social inclusion. This chapter will concentrate on introducing the measures taken to tackle one of the gravest social consequences of the crisis affecting Hungary in particular, the measures adopted to help households which have incurred foreign currency debts.

The Annual Growth Survey draws the attention of Member States to the following priorities in the interest of tackling unemployment and the social consequences of the crisis:

- mobilising labour market for growth (revising wage-setting mechanisms, adapting unemployment benefits, making work an attractive option and introduction of support schemes, more effective activation and appropriate training, removing legal obstacles to mobility, restricting access to early retirement schemes and other early exit pathways, supporting longer working lives, providing access to life-long learning, developing employment opportunities for older workers, promoting business creation and self-employment, developing sectors with the highest employment potential)
- supporting employment, especially of young people (specific measures targeting in particular young people who are not in employment, education or training, promoting quality apprenticeships and traineeship contracts, reforming employment protection legislation concerning hiring and firing, further adapting education and training systems to reflect labour market conditions and skills demand, while reinforcing their efficiency and quality, reviewing the quality and funding of universities)
- protecting the vulnerable (further improving the effectiveness of social protection systems, implementation of active inclusion strategies, ensuring access to services supporting integration in the labour market and society)

Tackling the situation of foreign currency debtors

Due to the changes, and in practice elimination in the system of subsidised housing loans, the portfolio of retail foreign currency mortgage loans increased 140-fold in Hungary from 2002 to 2010. At the end of September 2011, this portfolio amounted to HUF 5,600 billion (20% of the GDP). The vast majority of foreign currency loans are denominated in Swiss francs, and the depreciation of the forint and the strengthening of the Swiss franc drove households with foreign currency loans to a critical situation. Largely for this reason, the proportion of banks' retail foreign currency mortgage loans overdue by more than 90 days increased to 11.7% by the end of September 2011.

In the interest of reducing the population's extreme foreign currency exposure, Parliament passed the act on early repayment scheme, permitting households repay their foreign currency denominated mortgages at preferential rates as of the end of September 2011. As part of this scheme, 169,000 of the 900,000 relevant contracts were repaid on a final basis to the value of some HUF 1,354 billion. After the effects of currency fluctuations have been filtered out, this reduced the portfolio of retail foreign currency mortgage loans by 23.3%.

In December 2011, the Government entered into an agreement with the Banking Association in which the parties identified several further measures designed to help foreign currency debtors. These measures offer solutions to both debtors who are able to meet their payment obligations and to those who are not.

8. Tackling the situation of foreign currency mortgage loan debtors in arrears by more than 90 days

Members of the Hungarian Banking Association agreed under Act XVI of 2012 on the Amendment of Act LXXV of 2011 to convert into forints the debts of foreign currency mortgage loan debtors in arrears by more than 90 days with an amount reaching the minimum wage as at 30 September 2011, provided that their foreign currency mortgage loans were not previously converted, and to cancel 25% of the debts by 15 May 2012, provided that the market value of the properties serving as security, as at the time of the conclusion of the foreign currency loan contract, did not exceed HUF 20 million in total. A condition of the cancellation of debts is that credit debtors are required to issue a declaration by 15 March 2012 that the reason for defaulting on their debt payments was a significant

and verifiable deterioration in their solvency. Those verifying this circumstance are also eligible for state interest aid under certain conditions. The Government further enables the National Asset Management Agency to purchase 25,000 housing properties by the end of 2014, based on the following schedule: 8,000 by the end of 2012, 15,000 by the end of 2013 and 25,000 by the end of 2014. The National Asset Management Agency will buy properties whose owners are in arrears with their amortisation payments by minimum 180 days and meet the applicable stringent social conditions.

9. Preferential exchange rate fixing

Foreign currency mortgage loan debtors meeting their contractual obligations or in arrears by no more than 90 days have the option of entering an exchange rate protection scheme until the end of 2012. Exchange rate fixing will be available and debts arising from the exchange rate differences will be credited onto a collection account until mid-2017. The scheme means, that foreign currency mortgage loan debtors are required to repay their loans at the minimum rates of the HUF/CHF 180-270, HUF/EUR 250-340 and HUF/JPY 2.5-3.3 exchange rate brackets, with the provision that the credit debtor covers the principal part, in excess of the exchange rate limit, of the monthly amortisation instalment of the foreign currency mortgage loan. 50% of the interest falling on the part of the monthly amortisation instalment of the foreign currency loan in excess of the exchange rate limit is covered by the financial institution, while 50% is covered by the central budget. The entirety of the exchange rate risks arising from rates beyond the maximum of HUF/CHF 270, HUF/EUR 340 and HUF/JPY 3.3 lies with the central budget. Public sector workers may avail themselves of aid in one sum, provided that they filed a request for early repayment but were unable to deliver. The rate of the single aid is the difference between instalments actually paid between 1 February 2012 and the beginning of the application of the fixed rate but the due date of the instalment payable in July 2012, at the latest. All employees working in the public sector are eligible for interest aid for the payment of the transaction interest charged on the debts accumulated on the collection account.

II.5. Modernising public administration

Based on the available analyses, the direct and indirect burdens and risks related to the functioning of the State constitute one of the most significant structural bottlenecks for Hungary's competitiveness. By international comparison, the general performance of Hungarian public administration is continuously declining compared to that of the neighbouring countries. Based on surveys conducted amongst entrepreneurs, those interviewed mention cumbersome administration as one of the most significant restrictive factors in their business activities, coupled with lack of transparency and predictability in state regulation and major administrative burdens. Hungary's performance also falls significantly short of the average in areas such as transparency of the operation of the government, the level of corruption experienced by businesses and, in general, the quality of public services, including public administration. These factors played an important role in the deterioration of Hungary's competitiveness in the last decade.

Beyond surveys based on the subject, soft perception of businesses, there are also concrete, „hard” data that confirm the significance of the negative impact of public administration on the business environment. According to an earlier (but the only available) survey quantifying the administrative burdens on the private sector that allows international comparisons to be drawn, the administrative burdens of businesses amount to 10.5 per cent of the GDP which is almost three times the EU average and also significantly exceeds the average of the Eastern-Central European countries, comparable with Hungary in terms of development their state of advancement.

While a number of measures have been taken in the past two years to improve the effectiveness of public administration (e.g. simpler governmental structure, integration of 19 regional state agencies

into county and metropolitan government offices, elimination of unnecessary capacity), further efforts will be required during the following period to increase the performance of public administration in a way which is also perceivable to businesses and citizens and to thereby improve Hungary's competitiveness.

Regarding modernisation of public administration, the Annual Growth Survey draws the attention of Member States to the following priorities:

- **improving the business environment (minimising administrative burdens, reducing unnecessary regulations and permits and introducing simpler and quicker procedures)**
- **increasing administrative efficiency, transparency and the quality of service (making online public services available)**
- **reducing the time for starting up a company to three days**
- **building administrative capacity to ensure speedier disbursement of structural funds and using available technical assistance**

From among the priorities for modernisation of public administration identified in the Annual Growth Survey, we consider the reduction of administrative burdens and the general improvement of the efficiency, transparency and service standards of public administration as particularly important for Hungary at this point in time, and are therefore planning to adopt measures as part of the National Reform Programme primarily in these areas. As Hungary is doing well as regards the time necessary for setting up new businesses (if the specified conditions are met, a company may be registered within one hour) and administrative resources do not constitute a bottleneck in the utilisation of structural funds (Hungary ranked fifth among Member States with regard to interim payments during the period extending to November 2011), no specific interventions (or only limited interventions) are foreseen in these areas in the 2012 National Reform Programme.

10. Reducing administrative burdens of businesses ("Cutting Red Tape" Programme)

The Hungarian Government approved a medium-term government programme for the reduction of the administrative burdens of businesses in November 2011. The programme contains 114 measures in total in ten areas of intervention, including, inter alia, reduced tax administration, simplification of the operation of authorities, making the authorisation of investment projects faster and more predictable and reducing the administrative burdens of employment. The programme additionally identifies multiple data providing obligations, reducing the number of offices and their procedures and eliminating institutional mechanisms built on lack of trust and punitive measures. The programme also contains organisational and systemic initiatives which by inducing changes in the functioning of the State, prevent future re-emergence of administrative burdens. The full time-scale of the programme extends to the end of 2013, however, in the case of more than 80 per cent of the measures, implementation takes place already in 2012 (some measures have, in fact, already been implemented). The measures featured in the programme will in total reduce the administrative burdens of businesses by HUF 500 billion (approximately 1.7 per cent of the GDP); more than half of this reduction will be achieved in 2012. By virtue of the reduction of administrative burdens, resources may become released in the private sector which businesses may use for projects and developments enhancing the growth potential of the entire economy and for hiring more workforce.

11. Reducing the administrative burdens of citizens (Simplification Programme)

As part of the Magyar Zoltán Public Administration Development Programme, the Hungarian Government approved a Simplification Programme aimed to reduce the administrative burdens of the population in August 2011. The purpose of the programme is to perceptibly simplify administration for citizens in the various government offices. The implementation of the programme is also supported by the streamlining of the institutional system attached to procedures. The Simplification

Programme will be implemented in three phases (the first phase was closed at the end of March 2012), and by the end of 2012, 228 procedures will have been simplified. The range of procedures designated for simplification covers all the most important areas (for instance, family benefits, taxation, unemployment services, administration related to properties, vehicles, pensions, health insurance and documents) in which citizens may come across official procedures in their day-to-day lives. The simplification of procedures saves time for citizens which they may use for extra work (including the improvement of their income situation) or for leisure; in other words, the reduction of administrative burdens does not only improve the country's competitiveness but eventually also enhances social welfare. Additionally, the direct financial burdens of households will also be reduced (for instance, costs of forms, printing and photocopying costs). By virtue of the implementation of the Programme, we may achieve a 25 per cent reduction in the administrative burdens concerning clients as well as a higher rate of customer satisfaction and increased trust in public administration. The Hungarian Government also draws on EU development funds for the implementation of the Programme within the framework of the State Reform Operational Programme.

12. Establishment of district offices and government windows

As part of these measures, the Government will introduce the district as a unit of public administration and, in consequence, will establish district offices as the local offices of the metropolitan and county government offices in regional public administration. District offices will commence their operation on 1 January 2013. By virtue of the establishment of districts and district offices, municipal administration and the tasks of public administration will be duly separated; the district offices will fulfil public administration duties below the county level in the future. The concept of „government windows” introduced as part of the Magyar Zoltán Programme is based on the idea of one stop shop for citizens extended to a range of administrative affairs beyond the scope of the Services Directive (not only for businesses but also for citizens). The organisational reforms will also be supported by an IT development project entitled „Development of interoperable IT infrastructure of integrated customer services”, which is specifically designed to create IT conditions for single-window administration. This will reduce the fragmentation of the organisation of public administration. By virtue of the introduction of the district level, it will be possible to serve clients in a more cost-effective manner and to higher standards, compared with the situation today.

13. Electronic public administration

In the interest of supporting official administration with IT solutions, providing remote and electronic access to services and creating comprehensive customer identification and delivery system, several projects have been launched in 2012. The developments are financed from EU funds within the framework of the Electronic Public Administration Operational Programme and aim at creating and developing the electronic availability of one-stop shops as prescribed in the Internal Market Services Directive. These developments will permit the identification of organisations (including businesses), will also enable foreign companies to access dialogue-based services via an indirect solution (through the implementation of a comprehensive customer identification project) and will permit a form of communication that is based on the logic of normal delivery in the case of both electronic and paper-based enquiries (by virtue of a hybrid delivery and conversion system), which will, in turn, allow the application of the Directive beyond the mandatory level. The priority project entitled „Development of interoperable IT infrastructure of integrated customer services” focuses on creating the IT conditions for one-stop shops. As part of the project entitled „A review of the regulatory environment of electronic administration”, the rules governing electronic administration will be modified in accordance with the actual practical needs in conjunction with the comprehensive amendment of the Act

on the General Rules of Public Administration Proceedings and Services¹. These developments will be implemented gradually from 2012 on.

14. Anti-corruption measures

The most important objective of the anti-corruption programme discussed by the Government in March 2012 is to explore the reasons for and to assess the current situation of corruption and, in the light thereof, to identify and to effectively use the tools and measures that may serve to prevent corruption. The ultimate aim is to eventually reduce corruption as well as the „corruption perception“ of citizens to the greatest possible degree and to restore faith in the functioning of the State. The programme primarily concentrates on corruption and malpractices in the public sector; to this end, it attempts to resort to a complex system of instruments which simultaneously serves to prevent acts of corruption, to form mentality, to enhance personal and organisational integrity and to effectively sanction acts of corruption. As part of the programme, an anonymous reporting system as well as a reporting system providing effective protection for those filing reports will be put into place, central integrity and anti-corruption training will be provided and information campaigns will be conducted to enhance the sensitivity of the business sector and society. For the purpose of exploring the possibilities of the quality and quantity reinforcement of the units of the investigating authorities involved in the fight against corruption and successfully persecuting and detecting acts of corruption, the agencies participating in the fight against corruption as their duty will engage in more organised, closer cooperation. This programme will be implemented by the end of 2014. As a consequence of the implementation of the programme, on the one hand, the functioning of the State will become more transparent and economical, which has positive budgetary implications (e.g. cheaper public procurements) and, on the other hand, in response to enhanced social trust, an improved investment and business environment will evolve in Hungary which will boost the economy's competitiveness.

15. Organisational development in public administration

The primary purpose of the organisational development of central state administration agencies and their local units from the point of view of effectiveness is to simultaneously improve organisational efficiency (including, in particular, cost-efficiency) and effectiveness. The relevant sub-targets may be identified as follows: improvement of cost-effective operations, monitoring and predictability, development of human resources and promotion of innovative operations. In the interest of improving cost-efficiency, controlling systems will be introduced, while in the interest of appropriate monitoring, quality management systems will be put into place. The enhancement of predictability will be served by the development of strategic management and planning and the operation of a process management system. As regards the development of human resources, managerial skills will be improved and performance evaluation systems will be introduced. For the promotion of innovative operations, knowledge and skills management system will be developed. These measures will focus on the 42 public administration agencies not covered by the county and district government offices. As of 2013, the operating models will also be extended to municipalities, which will permit the modernisation of the whole of the organisational system of public administration. The elements of organisational development will provide complex opportunities for the development of the public administration agencies concerned from a budgetary, human resources and operating point of view, based on their own needs. These measures will be implemented by 30 April 2014. As a result of these organisational developments, the effectiveness and efficiency of the agencies concerned will perceptibly improve also in the eyes of citizens and this will result in a sustainable system.

¹ Act CXL of 2004 on the General Rules of Official Public Administration Procedures and Services.

16. Renewal of the Government's strategic management

Regulatory and institutional conditions as well as the necessary statutory environment will be established for the renewal of the Government's strategic management. We shall assess the Government's strategic scope and shall prepare a system of methodological guidelines necessary for strategic management and certain specific manuals. In addition to creating professional workshops for the coordination of sector-specific policies, we shall develop a central coordination mechanism. The implementation of these measures will create the conditions for the more coordinated and more effective strategic management of the Government's work as well as the methodological foundations and institutions for the identification of standard public administration strategies, tracking and implementation. These measures will on the whole improve Hungary's international competitiveness and the Government's economic, social and environmental risk management capacity. From an administrative point of view, the measures in question will result in simplification through standardisation. Final deadline for implementation of measures: 31 December 2012.

In addition to the priority measures listed above, the following planned measures and measures currently under implementation are also aimed at the modernisation of public administration (see more detailed information on these measures in Appendix No. 1 attached to the National Reform Programme):

17. Development of new career models for public service workers

18. Planning, implementation and introduction of an electronic documentation system supporting the planning permission procedures of construction authorities

III. EUROPE 2020 TARGETS

Hungary wishes to contribute to the achievement of the five headline targets set within the framework of the Europe 2020 Strategy at the level of the European Union by honouring its national targets recorded in the 2011 National Reform Programme that also faithfully reflect its own country-specific features and priorities. In the following, we shall present the most important measures which the Hungarian Government is planning to implement in 2012-2013 in order to meet its national targets.

III.1. Employment

In this Chapter, we shall present the measures aimed at increasing employment as part of the employment target of the Europe 2020 Strategy together with the measures contemplated in connection with the priorities identified in the Annual Growth Survey for the resolution of the problems of unemployment and the social consequences of the crisis.

One of the Hungarian economy's most important structural problems posing an obstacle to potential growth is the extremely low rate of activity and employment by international standards. The Hungarian Government therefore identified the expansion of employment as its top economic, development and social policy objective and set out to create one million new, taxpayer jobs by 2020 as a specific target.

By endorsing the Europe 2020 target concerning the improvement of the rate of employment, Hungary is determined to increase the employment rate in the population aged between 20 and 64 years to 75 per cent by 2020.

The employment rate of the population aged between 20 and 64 was 60.7 per cent in 2011 on an annual level, which represents a 0.3 percentage point growth compared with the year before. (According to the available latest interim data, the employment rate stood at 61.4 per cent in the last quarter of 2011 which exceeds the level of the year before by 0.7 percentage points in spite of the modest economic growth.) As a result, in the midst of a deteriorating economic environment, Hungary, even if only at a moderate rate, succeeded in making some progress towards the employment target set for 2020. The annual average number of those in employment aged between 20 and 64 years was 3,768,000, which is an increase of almost 30,000, an approximately 0.8 per cent rise, compared with the year before. Additionally, the interim trends were also positive; the rate of the annual increase (compared with the previous year's corresponding period) rose from quarter to quarter and reached 45,000 in the last quarter. Based on institutional staff statistics, the rise in employment was mostly attributable to the private sector; the number of workers working in businesses employing minimum 5 persons increased by 1.3 per cent on average in 2011.

The unemployment rate that increased in previous years in response to the economic crisis has decreased slightly since 2010, and declined to 10.9 per cent by 2011, by 0.3 percentage points compared with the year before. The fall in demand for work force brought about by the economic crisis worst affected the employment chances of young people about to start their careers; young people, only present on the labour market in small numbers, accounted for 16.4 per cent of the unemployed, and the 26.1 per cent unemployment rate of workers aged between 15 and 24 is more than 5 percentage points higher than the EU average (which represents a 6 percentage-point rise compared with the pre-crisis level). The unemployment rate of workers between the ages of 25 and 54 (that is, workers in the best employment age) was around 10.1 per cent in 2011. 49.6 per cent of the unemployed have been looking for jobs for one year or more; the average term of unemployment was 18

months last year. The number of registered job-seekers stagnated on an annual level (it was 583,000 on an annual average), while the interim trends were positive; in the last quarter, 28,000 fewer job-seekers were registered on a monthly average than during the corresponding period of 2010.

The Hungarian activity rate (in the age group between 20 and 64 years), amongst the lowest in the EU, was 68.1 per cent in 2011 on an annual average which indicates that more people emerged on the labour market than a year earlier (both men and women).

The Hungarian Government has taken a number of measures in the past two years to mobilise labour and to increase employment; a Hungarian Work Plan identifying the necessary structural interventions has been adopted, access to early retirement has been restricted, the social benefit system has been reformed in a way that serves active employment, a new Public Employment Programme has been launched and a new Labour Code has been passed. These measures are consistent with the priorities identified by the European Commission in the Annual Growth Survey as well as with the guidelines of the European Council.

At the same time, it is clear that further efforts will be required to increase the employment of young people, to encourage the active elder generations to play a greater role in the labour market, to make work an attractive option for the inactive, to help job-seekers to have access to support services in the interest of finding employment within the shortest possible time and improving their employability, to better adjust the skills of the available work force to the needs of the labour market, to boost the demand for labour and to give those furthest from the labour market a chance to actively participate in the labour market. Some of the measures detailed in the following serve to promote the labour market integration of young people, members of the older generations, those with low educational qualifications, parents raising young children and people with altered working capacity, while other measures are designed to satisfy labour market needs to a greater extent, to increase competitiveness and to boost demand for work force in general.

Structural reforms in the interest of the long-term promotion of employment and labour market participation – making work attractive for the inactive

Hungary continues to remain committed to increasing the number and share of those legally employed on the labour market and to leading back to the realm of employment those who are currently inactive but are capable of engaging in gainful employment. These objectives also contribute to the maintenance of the government balance and the reduction of state debt. It was in this spirit that the reform of the pension, disability pension and social benefits system began on the basis of the directions laid down in last year's National Reform Programme. As a result of the legal rules passed last year, work incentives were reinforced in the social benefits system. The system was transformed in a way as to offer the permanently unemployed working opportunities, rather than benefits, on the one hand, in the interest of the improvement of long-term sustainability and, on the other hand, because the Government believes that the way leading out of poverty is through work and employment. The ongoing reform of the pension system serves to improve the long-term financing of the system and to increase labour market activity.

19. Elimination of option of early retirement

Pension reforms will continue in 2012 in the interest of increasing the actual retirement age. As a result of the most important and first measure of the pension reform implemented in 2011, a pension may only be awarded and disbursed as of the completion of the retirement age. As a result, the option of early retirement has been removed, and as a general rule, those qualify as pensioners who have completed the old-age retirement age or, in the case of women, those who are eligible for a pension based on the completion of 40 years in work. The system was reformed with a view to the

acquired rights, the maintenance of services for those with already awarded and disbursed early retirement pensions and the fulfilment of the promises made to those preparing for early retirement in the near future, and in continuation of the measures launched, the early retirement of workers in jobs posing a hazard to health will also be revised in 2012. Further adjustments will be required in the pension system; the planned measures will be examined and the new rules will be announced in 2012. As part of these reforms, individual accounts will have to be set up in the pension system and individual records will be introduced for keeping track of the individual pensions falling due in the future.

20. Promoting the employment of disabled people

The disability pension scheme and the benefit systems set up for those previously classified as individuals with altered working capacity are also being reformed on the basis of a standard concept. The objective is to retain on the labour market individuals of active employment age who are at present inactive due to health deterioration but are capable of engaging in gainful employment. By reducing the previous number of benefits to two and more actively enforcing criteria of employability, the emphasis is being shifted from the earlier passive services and benefits to the rehabilitation for employment purposes of individuals with varied degrees of health deterioration by relying on their available skills, which consequently results in a more transparent and reasonable system that places a lesser burden on the budget. Review procedures will be conducted in a complex manner, based on medical, employment rehabilitation and social criteria. It will be determined as a result of the review procedure whether, based on the remaining working capacity, the given individual is fit for employment-related rehabilitation. During the term of rehabilitation, the individuals concerned will have access to rehabilitation benefits and services assisting employment, while those eligible for a disability service will receive a monetary benefit and may also engage in employment within set boundaries. In the interest of facilitating re-entry into the labour market, the Government will further introduce a so-called Rehabilitation Card scheme. Rehabilitation cards may be requested by individuals with health deterioration whose employers will be entitled to a tax benefit at the rate of the (gross) wage not reduced by any of the public contributions and other deductions lying with the employer taken into account for the determination of the tax base but maximum 27 per cent of double the minimum wage (in 2012 $2 \times \text{HUF } 93\,000 = \text{HUF } 186\,000$).

Supporting and mobilising measures to promote employment on the open labour market and to develop a flexible and secure labour market

In the interest of the successful implementation of the labour market integration of those becoming job-seekers as a result of the above structural measures or in the wake of the economic crisis, it will be necessary to provide job search services and support schemes, to reinforce active labour market measures and to create flexible employment regulations. In the following, we shall introduce the most important measures which serve to reinforce active labour market policies, to develop employment services and to help reconcile work and family (in accordance with the country-specific recommendations of the European Council issued to Hungary in July 2011).

21. Active labour market policies

In July 2011, the Council of Europe identified the following country-specific recommendation for Hungary (No. 4): [Hungary should] take steps to strengthen the capacity of the Public Employment Service and other providers to increase the quality and effectiveness of training, job search assistance and individualised services. Reinforce active labour market measures delivering positive evidence-based results. In consultation with stakeholders, introduce tailor-made programmes, for the low-skilled and other particularly disadvantaged groups.

Hungary will reinforce the active labour market measures delivering positive results co-financed by the European Social Fund and will initiate further reallocation of the funds for this purpose. The most important elements are the decentralised programmes designed to promote the employment of the disadvantaged (Social Renewal Operational Programme (SROP) 1.1.2 in the convergence regions, SROP 1.1.4 in the Central Hungary Region) which improve the long-term employment chances of disadvantaged groups from a labour market point of view or promote their return to the open labour market by arranging labour market services, consulting, benefits serving to assist employment/launch of enterprise and training into complex, customised packages. The target group is comprised of low-skilled individuals, young people, and persons over the age of 50, individuals returning to work after maternity leave, those eligible for employment substitute benefits and job-seekers affected by a disadvantage conveying the risk of long-term unemployment that is typical of the given region. In accordance with the programmes, the capacity of the Public Employment Service (PES) will be reinforced and the programme aimed at developing and improving the efficiency of PES will also continue. Additionally, a programme designed to improve health and safety at the work place and the development of labour inspections may also be launched in 2012.

The implementation of several smaller targeted training and complex labour market programmes co-funded by the European Social Fund under priorities 1 and 5 of Social Renewal Operational Programme are also underway for groups with multiple disadvantages.

22. Improving the flexibility of the labour market, assisting the reconciliation of work and family and promoting women's labour market activity

The Council of Europe identified the following country-specific recommendation for Hungary in July 2011 (No. 3): [Hungary should] strengthen measures to encourage women's participation in the labour market by expanding childcare and preschool facilities.

A new Labour Code was passed at the end of 2011 in the interest of improving the flexibility of the Hungarian labour market and promoting flexible employment. The new labour market law entering into force in July 2012 contains a number of new rules creating the framework for flexible employment. The new provisions make mandatory, also in the private sector, the part-time employment of those returning from parental leave raising children below the age of 3 years (at the worker's request), which may promote the return of parents raising young children to the labour market. (As in Hungary the low labour market participation of women raising small children represents the greatest challenge to the labour market integration of women [the employment rate of women aged between 20 and 49 raising small children falls significantly behind the EU average], the Hungarian Government supports primarily the return to the labour market of those raising young children in the interest of promoting the employment of women.) Additionally, as of 2012, with funding from the European Social Fund, we shall promote the wider popularisation of flexible employment and flexible employment schemes by supporting the introduction by companies of flexible work organisation methods and human resource policies that take account of private life commitments.

One of the greatest obstacles to the return to the labour market of women with small children is the scarce capacity of day-care services for young children. Therefore, the Government's measures will focus on the expansion of day-care facilities for children aged between 0 and 3 through the increasing of the existing capacity and the establishment of new institutions/services. These projects may be implemented as part of the EU-funded Regional Development Operational Programme. In 2011, more than 800 new nurseries were created from funding under the regional development operational programmes and there are further tenders underway, which are designed to develop and increase the capacity of child care facilities. Additionally, with co-funding from the European Social Fund, we also support the establishment of flexible day-care services for small children (primarily family day-care centres providing services in small groups) and care facilities for small children at the

work place. One of the main target groups of active labour market measures is constituted by individuals returning from maternity leave/child care leave, and the family tax benefit and measures promoting the targeted reduction of the labour costs of those returning from parental leave will also be kept in place in 2012 (in the event of the part-time employment of workers returning from maternity leave/child care leave to their former employer, a seven-percentage-point social contribution tax benefit is available under certain conditions, while the employer may also avail itself of the Start Bonus programme to be described later on.)

Improving the quality of labour supply in the long run: healthy and qualified labour force in accordance with the needs of the labour market

It is key to the level of employment in the long run that the labour force should be qualified according to the actual labour market needs and should be healthy. To this end, Hungary's educational system is currently being modernised with a view to the improvement of the quality of labour supply. As part of this, the system of vocational education and adult training is also being reformed and developed, and measures are being implemented to improve the population's health. (The chapter concerned with education contains the main elements of the education reform.)

23. Development of the vocational training system

The Government seeks to develop the quality of vocational training and to enhance its relevance to the labour market. The combined vocational training reform may improve the individual's, the employer's and consequently, the country's competitiveness. Within the framework of these efforts, the laws on vocational training and on the vocational contribution and aid provided for the development of training were amended at the end of 2011. The new legal rules provide for changes entering into force in 2012 and 2013 which fundamentally serve to coordinate vocational training with the country's economic needs through the reinforcement of training in a dual system. As a result, the duration and content of training will change significantly. The vocational training legislation increases the responsibility of chambers of commerce for the practical implementation of training. Regional integrated vocational training centres will be transformed in order to make the vocational school system more transparent and more effective. The system of student contracts will also extend to occupations that cannot at present be taught on the basis of student contracts. The implementation decrees of the new vocational training law will be released in the course of 2012-2013 and the period to come will see a complete process of content re-regulation. The EU funded programmes will serve the implementation of these measures.

24. Developing the regulatory system of adult training and launching adult training programmes

A new adult training law will be passed in 2012 which will concentrate on subsidised training schemes designed to satisfy the actual needs of the labour market. The new legal rule will provide guarantees to ensure that participants leave the subsidised adult training courses with quality skills and the certificates obtained upon the completion of the courses are equivalent in their value to qualifications acquired in the school system. The new regulation will thereby increase the labour market effectiveness of subsidised training courses and the employment rate of those having obtained (vocational) qualifications in adult training, while the statutory rules will guarantee the improvement of the quality of practical training in adult education. In addition to the new adult training legislation, training programmes co-funded by the European Social Fund will be launched to improve employability and to encourage life-long learning. The programmes are designed to develop the foreign language and IT skills of adults, to support job training and to train and re-train low-skilled workers and those with outdated qualifications; within the framework of these programmes, the training and further training of more than one hundred thousand persons will be subsidised in 2012-

2013. Additionally, we also support the training of those employed in health care and in agriculture/forestry from funds made available by the EU.

25. Measures serving to improve the health conditions of the population

Social and economic integration without the satisfactory health conditions of the Hungarian people is impossible. To this end, we must create the pre-conditions of good health as the loss of health is a loss not only for the individual but also for the economy because, in addition to a reduction in the years completed in good health, it also causes a rise in the expenditures of the public-funded health care system. As part of the policies and activities serving the preservation of health and the prevention of illness, the Hungarian Government pays particular attention to the common lifestyle factors of chronic diseases that impose the largest burden on society (in particular, smoking, harmful alcohol consumption, the fight against obesity and the promotion of regular exercise). As part of priority 6 of Social Renewal Operational Programme in 2011-2012, health education and health-oriented lifestyle programmes are being implemented, micro-regional health development centres are being opened, programmes designed to help give up smoking are being launched, measures are being implemented to develop organised public health screening and organised public health communication campaigns are being launched. The public education law entering into force on 1 September 2012 prescribes the organisation of daily physical education in full-time school education. The amendment of the law on the protection of non-smokers (introducing more stringent measures) entered into force on 1 January 2012. One of the objectives of the introduction of the law on public health product taxation as of 1 September 2011 is to achieve as a result of positive changes in our eating habits that Hungarians live at least as long as the citizens of Western Europe.

Young people in focus

A number of measures are currently being implemented or are planned to be implemented by the Hungarian Government in the interest of tackling the increased unemployment rate amongst young people in the wake of the crisis. The Government's youth policy framework programme (New Generation Programme) was approved at the end of 2011. An emphatic element of this programme is the improvement of the labour market situation of young people. The action plan for 2012-2013 of the National Youth Strategy spanning the years 2009 to 2024 is also currently being drafted. This will pay particular attention to the issue of the employment of young people and will also use and take account of the recommendations which were identified as a result of the structured dialogue conducted over a year and a half on the topic of the comprehensive youth policy priority (youth employment) of the Spanish-Belgian-Hungarian presidency trio.

26. Action package to reduce youth unemployment

The Government wishes to assist the transition of young people from education to the labour market via several measures. In the short term, as part of the ongoing modification of Social Renewal Operational Programme, Hungary will reinforce its active labour market measures delivering positive results as well as the measures taken in higher education. One of the priority target groups of our active labour market measures and training programmes is constituted by young people and school-leavers, in particular, low-skilled individuals and individuals without qualifications. We additionally help young people acquire work-related skills, continue to develop career orientation advice services and encourage the employment of young people at the beginning of their careers by permitting employers to avail themselves of social contribution tax benefits (Start Programme) for a period of two years (in the event of tertiary qualifications for one year) in the event of the employment of young people under the age of 25 years (under the age of 30 in the case of those having attended higher education). From among our medium- and long-term measures, mention should also be made of the fact that the development and practice-oriented transformation of the vocational training system is

also underway. This, coupled with the modernisation of higher education, may contribute to ensuring that young people freshly leaving education have the skills, competences and practical experience necessary on the labour market.

We use EU development funds, in particular, funds co-financed by the European Social Fund for the following new programmes to be launched in 2012 for the reduction of youth unemployment and the promotion of the labour market integration of young people:

- A programme will be launched in 2012 designed to promote the business start-ups by young people aged between 18 and 35. The programme helps young people to acquire and develop entrepreneurial skills and knowledge (financial information, business planning, marketing, statutory environment, etc.), and also provides assistance for the start-up of businesses by young entrepreneurs. Additionally, after the launch of businesses, the programme offers professional consulting and mentoring in the interest of the sustainability of these businesses.
- We are launching apprenticeship-type programmes encouraging the employment of young people and facilitating the transition from vocational training to employment, the primary purpose of which is, in addition to promoting direct job creation, to facilitate the utilisation of first vocational qualifications acquired in training in the school system, to help young people obtain work experience at an early stage and to thereby enhance their subsequent employability. The programme will provide funding, on the one hand, for the wages of apprentices and, on the other hand, for the wage supplements of the evaluating mentor/mentors at the work place. In addition to the tender programme, a priority project will also be implemented as part of which the organisation implementing the project will provide assistance and consulting for businesses for the employment of apprentices and the maintenance and further development of the apprenticeship positions so created.
- In addition to the above, we also support civil employment programmes designed to facilitate the entry of young people into the labour market. The purpose of the programme that is currently being planned is to promote the employment programmes of civil organisations which serve the long-term labour market integration of young people, in particular, disadvantaged young people.
- We also assist the business start-up of young people from the European Agricultural Fund for Rural Development by providing initial funding for young farmers. The purpose of the aid is to contribute, as a one-time income supplement, to the launch of the agricultural activities of young farmers, to their costs or developments. Those agricultural experts aged between 18 and 40 years with relevant qualifications or certificates may submit applications who, as the heads of agricultural plants or farms, start farming activities for the first time.

Promoting labour force demand

The majority of the measures detailed in this Chapter so far primarily serve the expansion of employment from the supply side of the labour market. At the same time, encouraging the labour force demand is also essential for boosting employment. Consequently, the Government also provides assistance with other measures, beyond measures designed to improve competitiveness and the business environment.

27. Creating jobs

The Hungarian Government is committed to boosting the economy and improving the situation of enterprises, SMEs in particular, which is a pre-condition of growth in investment and the creation of new jobs. The Government wishes to achieve this partly by creating a favourable regulatory envi-

ronment and with measures aimed at improving the business environment, whilst also attributing a prominent role to the New Széchenyi Plan. The tenders invited as part of its Economic Development and Regional Development Operational Programmes promote the implementation of complex projects related to the priorities identified in the Government's programme. As part of a complex technology development programme, businesses may apply for support for technological developments and the promotion of employment, including the hiring of new workers, asset procurements and IT developments. Micro-, small and medium-sized enterprises may request support for the employment of new workers in the convergence regions. The projects implemented within the framework of these programmes have a major impact on the preservation of jobs and the creation of new jobs. In addition to EU tenders, a central tender programme will be invited once again with funding from the National Employment Fund for the purpose of assisting the job-creating projects of micro-, small and medium-sized enterprises. Due to the particular interest experienced last year, double of the funding made available last year will be placed at the disposal of bidders in 2012. Based on the tender programme, SMEs may obtain grants. In addition to the basic aid, additional aid may be provided for the employment of disadvantaged individuals (registered job-seekers, in the case of the employment of Roma workers or in disadvantaged regions).

In addition to the above, further measures will also contribute to the creation of jobs; e.g. aid provided for young people for starting their own businesses or the implementation of some of the measures of the National Environmental Technology and Innovation Strategy, by virtue of which we may expect the creation of a significant number of „green jobs” and a rise in the number and proportion of workers employed in the environmental industry and in sectors related to environmental protection. Further, in the case of some aid provided from the European Agricultural Fund for Rural Development e.g. for the production of value-added agricultural products or horticultural modernisation, projects which contribute to the creation of jobs are awarded extra points upon the assessment of applications.

28. Tax benefits serving to encourage the employment of the disadvantaged

In the interest of boosting demand for certain groups disadvantaged from a labour market point of view, in the event of the employment of individuals forming part of the target groups, employers may be eligible for employment-related tax benefits. As of 1 January 2012, the former START Plus and START Extra programmes are replaced by the START Bonus programme, as part of which in the event of the employment of job-seekers registered continuously for minimum 3 months and workers returning to the labour market after a period of eligibility for maternity, child care or nursing benefits (or during eligibility for maternity leave), employers may avail themselves of a social contribution tax benefit for a period of one year. The rate of the benefit is twenty-seven per cent of the employee's gross wage but of maximum one and a half times the minimum wage. Additionally, employers may also be eligible for a social contribution tax benefit in the event of the part-time employment of young workers (START programme), workers with disability (Rehabilitation Card) and women returning to work after a period of child care. In the interest of reducing the costs related to the employment of low-skilled workers and promoting their employment, according to plans, as of 2013 employers may be eligible for a nine-percentage-point targeted social contribution tax benefit for the employment of low-skilled workers (FEOR-9).

In the interest of mobilising the long-term unemployed that are the furthest removed from the labour market, the Government wishes to promote their employment in a temporarily sheltered work environment, within the framework of public employment, and through the development of the social economy. The objective is to enable these groups to find employment on the primary labour market in the long run.

29. Development of the social economy

The purpose of the planned programme to be co-financed by the European Social Fund is to support and develop businesses operating or newly established in the area of the social economy, social co-operatives in particular. The programme is designed to provide support for the development of business plans, developments and the acquisition of entrepreneurial skills, for wage-type and training costs, incubation activities and professional support, activity-related asset procurements and minor construction and refurbishment costs. This measure contributes to the strengthening and growth of the social economy which will in the long run enable the unemployed to find employment on the open labour market and to thereby obtain a more secure living.

30. Public employment

The purpose of public employment is to provide a work-related income, rather than social benefits, within the framework of public employment for the long-term unemployed to whom employment centres are unable to offer other work opportunities. This contributes to the maintenance of their working capacity and labour market (re-)integration. The Government looks upon public employment primarily as a temporary solution. The most important purpose of public employment is to mobilise the long-term unemployed, in particular, in geographical regions where there is a high number of long-term job-seekers and work opportunities are scarce. The wage paid to those in public employment at a rate that is higher than the unemployment benefit but is lower than the market minimum wage serves the purpose of preventing job-seekers from staying in public employment for too long and of motivating them to attempt to find jobs in the private sector. Participants also receive training and competence development services in the model programmes of public employment.

In accordance with the medium-term (2012-2014) concept of public employment, with a view to the principle of social inclusion, it is a top priority to involve disadvantaged individuals and the most disadvantaged from an employment point of view in public employment. Public employment programmes may be organised with regard to the following priorities.

- *National public employment programmes* are launched for tackling the labour market situation as at any time and for the management of any force majeure situations in multiple sectors, for the purposes of flood and inland water control and the maintenance of public roads, railways and wooded areas.
- *Micro-regional start model employment programmes* are organised in the following areas of employment: agricultural projects, utilisation of bio- and renewable energy, inland water drainage, maintenance of agricultural paths, repair of public road network, elimination of illegal waste disposal sites and creating the conditions for the winter and other value-added employment of individuals working in public employment.
- New elements in the system of public employment are the non-profit hiring agencies and labour hiring for the purposes of public employment.

Non-profit hiring agencies enter into a public employment legal relationship with public works employees for a minimum period of 60 days for the purpose of mediation to another public employer.

Based on Government Decree No. 375/2010. (XII.31.) on support available for public employment, support may be provided for businesses for the employment of individuals eligible for an employment substitute benefit if they assume the obligation to continue to employ such individuals for a period that is equal to one half of the aid period.

The agricultural projects of the start model employment programmes offer a solution to low-skilled workers which provide a long-term living and helps them to return to the primary labour market. The participants of agricultural projects receive training; they may study animal husbandry, plant cultivation and preservation. Differently from the conventional organisational form of training, agricultural training is a practice-oriented form of training that relies on the work experience of participants. The training programme and the methods employed are adjusted to the specific needs of the target group (curriculum that may be acquired also in the absence of elementary education, textbooks also suitable for those struggling with text comprehension difficulties, theoretical training relying on the work experience gained in practice).

Local municipalities as public employers that maintain their operations partly from public funding and partly from their own resources provide a sheltered environment for public works employees long removed from (or never admitted to) the realm of work. The goods produced in agricultural projects are used for self-sufficiency as well as by municipalities for the fulfilment of their local public duties (e.g. public meals). Upon the expiry of the funding period, projects may become self-sufficient and the participants may, as one of the possible alternatives, establish cooperatives; in other words, public works employees may enter the primary labour market as self-employed workers, cooperative members or cooperative employees.

In addition to the most important measures listed above, the following planned measures and measures currently in the phase of implementation are also aimed at the increase of employment (more detailed information on these measures may be found in Appendix No. 1 to the National Reform Programme):

31. Involving 5,000 people in employment in connection with foster parent care

III.2. Research and development

Hungary's research and development performance falls significantly behind the EU average; the total level of research and development expenditures barely exceeds 1 per cent of the gross domestic product. At the same time, the structure of research and development expenditures is moving in a positive direction; the ratio of corporate expenditure now almost reaches 60 per cent. According to the EU's Innovation Union Scoreboard, Hungary falls into the country group of moderate innovators (similar to the rest of the Visegrád countries and countries in the Mediterranean region), its most important weaknesses lying in the funding of innovation, the number of innovative SME businesses, the insufficient inter-company cooperation in the area of innovation and a low patent activity.

In the interest of steering the economy onto a steady path of growth, the Hungarian Government wishes to attribute a major role to making its science, technology and innovation policy more effective, based on Hungary's specific local features; as part of this, it is necessary to renew the relevant strategy and to create a regulatory environment that is conducive to innovation. The most important objectives are to broaden the current narrow base of corporate innovation, to reinforce research institutes that are able to join international cooperation on equal terms, to attract direct foreign capital investments in research and development and to develop high-growth, innovative and knowledge-intensive businesses („gazelles”).

As part of the research and development objective of the Europe 2020 Strategy, Hungary undertakes to increase the level of research and development expenditures to 1.8 per cent of the gross domestic product by 2020.

Data from the last few years appear to indicate the emergence of positive tendencies; the level of research and development expenditures has been slightly on the rise since 2004. According to the latest data available, the total level of research and development expenditures reached 1.16 per cent of the GDP in 2010; this is practically the same level as in the previous year which may be evaluated in a positive light at a time of fiscal consolidation and in a negative economic environment. At the same time, the ratio of corporate expenditures further increased and almost reached 60 per cent in 2010 (59.8 per cent) which represents a 2.6-percentage-point rise compared with the year before (while the EU average of the ratio of corporate expenditures stagnated on the whole). Since the middle of the last decade, the ratio of corporate expenditures has been clearly and intensively increasing, which indicates an improved trend in the internal structure of research and development expenditures.

The governmental measures aiming to reach the research and development target extend to the reviewing of the sector-specific research, development and innovation policies, and the establishment of a standard, medium-term research, development and innovation tender system and the launch of new programmes. The new measures designed to encourage research, development and innovation are primarily horizontal; at the same time, it is important to stress the importance of the individual sectors or regional aspects. (This diversity is manifested, for instance, in the plans relating to the development of the health industry, the automotive industry, the info-communications sector, eco-innovation and the creative industry.) In 2012-13, we must pay particular attention in preparation for the research-development and innovation regulations, funds and programmes of the EU budget period between 2014 and 2020 (Horizon 2020 and cohesion funds). According to the Commission's proposal regarding finances during the period between 2014-2020, EU funds made available in R+D will increase compared with the funding provided at present (the Horizon 2020 budget will increase significantly, while support provided for research and development and innovation may represent a larger proportion of the expenditures of the Structural Funds which will, on the whole, decrease). During the next budgetary period, due to a shift in the proportions of funding and a higher degree of transferability between funds, Hungary will be able to profit from the rise in research-development and innovation funds if we place particular emphasis on the preparations for the 2014-2020 financial period.

32. National Innovation Strategy (2013-2020)

Within the framework of the newly approved governmental strategic management system, Hungary will continue the strategic innovation planning work launched in 2011 and in progress also at present. As a result of this, according to current plans, the National Innovation Strategy will be approved by the end of 2012. The innovation strategy plays an important role in our preparations for Horizon 2020 as well as in the planning of the next operational programmes of the Structural Funds, and may thereby ensure the more effective utilisation of EU development funds between 2014 and 2020. The planned innovation strategy also provides a framework for the planning of the national or regional smart specialisation strategies which constitute one of the ex ante conditions of access to cohesion funds during the period 2014-2020. During the planning of the innovation strategy, in 2012 we shall review the relevant international policies and best practices, evaluate the local processes and, based on these, attempt to enforce modern innovation-policy approaches that may even reflect a new paradigm. The first short-term action plan will also be developed as part of the planning of the National Innovation Strategy.

33. Implementation of certain measures of the National Environmental Technology Innovation Strategy

The implementation of the measures of the National Environmental Technology Innovation Strategy (NETIS) approved in 2011 has begun. Tenders for the funds available between 2009 and 2014 within

the framework of the Norwegian and the EEA Financial Mechanism constituting one of the sources of NETIS are currently in preparation. A monitoring and evaluation committee will be set up in 2012 to keep track of the implementation of NETIS, and a process of programming based on the strategy will also be launched which will ensure the attainment of the targets of NETIS through the detailed identification of a number of measures (e.g. legal, economic, social, etc.).

34. Standard medium-term support system for research-development and innovation

We shall continue the development of a standard research-development and innovation tendering system that we began in 2011. An important element of this effort is the encouragement of Hungarian participation in international and EU programmes and initiatives, thereby increasing Hungary's future share in excellence-based awarded supports as part of the Horizon 2020 Programme. Additionally, we must also pay attention to the regional balancing of the research-development and innovation supporting system; we wish to achieve a balanced growth through the coordinated absorption of EU funding and national funds and the promotion of regional research, development and innovation activities, cooperation schemes and networking (poles, clusters). Upon the planning of the research-development and innovation support system, in line with the international trends in sector-specific policies, the more balanced employment of supply- and demand-side measures (e.g. practical implementation of pre-commercial procurement), the development of institutional capacity reinforcing excellence and technical and scientific bases (including the reform of higher education and of the network of academic institutions and dual tertiary vocational training) and the promotion of research facilities permitting the quality development of excellence and research and development capacity (in line with the so-called stairways to excellence concept) will constitute the framework of the measures designed to promote growth. The absorption plan and tenders of the Research and Technological Innovation Fund will be prepared as part of the planning of the medium-term research and development tendering strategy.

35. Preparation of research organizations for the more efficient absorption of EU research-development and innovation funds

In order to raise additional funds for the national innovation system, the representation of national interests in preparation for Horizon 2020 play a prominent role amongst the targets of the National Innovation Strategy in preparation. As part of this, we shall start preparing Hungarian researchers, businesses and public research organizations for reinforcing their participation in international programmes. This also requires the preparation of the domestic institutional system for the fulfilment of tasks demanding greater flexibility and professional involvement. To this end, we must uncover and remedy any regulatory problems that may hinder domestic participation, must reinforce the professional networks that promote domestic participation and their cooperation and must harmonise the expected EU and local themes as part of the tenders. As during the intensive preparatory phase extending to the beginning of Horizon 2020 it will be necessary to represent the Government's interests, to reinforce Hungarian influence and to provide up-to-date information on the processes taking place on the EU scene for the Government and the players of the domestic research and development sector, as part of these measures, the National Innovation Office will set up a bureau in Brussels. A working group will also be set up with the participation of the governmental and academic agencies concerned in order to coordinate the tasks that may emerge in connection with research facilities.

In addition to the measures listed above, the following contemplated measures and measures currently under implementation are also aimed at increasing our research and development expenditures (more detailed information on these measures may be found in Appendix No. 1 to the National Reform Programme):

36. Preparation of sector-specific agricultural and environmental research and education strategy

37. Science Policy Strategy

38. Development of a public educational IT technology that supports the implementation of research, development and innovation, and introduces competitive services in the European Creative and Cultural Industry

III.3. Climate – energy

The emergence of ever more serious events with an environmental impact, dependence on fossil energy sources and the increased uncertainty regarding their availability require a paradigm shift and structural reforms in the Hungarian energy sector. In the spirit of this, for the purpose of enhancing the security of supply and reducing dependence on external energy imports, Parliament approved Hungary's National Energy Strategy in Resolution No. 77/2011. (X.14.) in 2011. The proportion of renewable energy sources is 7.7 per cent in Hungary (according to 2009 data) which is more or less similar to the average of other countries in a similar state of advancement (Bulgaria 9.4 per cent, Czech Republic 7.2 per cent, Poland 7.9 per cent, Romania 20.4 per cent, Slovakia 8.4 per cent). Most of the differences may be explained by the more favourable and better-used water energy potential and forest cover of the neighbouring countries as well as by better-regulated electric power network systems which are particularly important in the case of energy sources that cannot be regulated (e.g. wind energy).

The most effective and most successful way to enhance the security of supply, which is also feasible in the short term, is the reduction of consumption through the improvement of energy efficiency, involving both the producer and the consumer sides. Buildings' energy developments play a prominent role in the improvement of energy efficiency. Presently we use 40% of the total energy consumed in Hungary in our buildings; two thirds of this energy consumption are used for heating and cooling. Some 70 per cent of the approximately 4.3 million homes do not meet the latest functional, technical and thermo-technical requirements, and the ratio is also similar in the case of public buildings. Therefore, the refurbishment of the existing buildings, with special regard to public buildings, is a top priority for Hungary against the undertaking of a level of ambition which our country is able to finance, including the available EU funding, the identification of innovative financing methods and the possibility of allocating revenues derived from various emission quotas, with regard to additional benefits emerging in the short term (for instance, economy boosting, job creation, reduced dependence on energy imports).

The Kyoto Protocol prescribes a 6 per cent reduction in the emission of greenhouse gases for Hungary by 2012 compared with the average of the years 1985-87. However, as a consequence of the structural changes in the economy following the regime change, the actual emission rate was 41 per cent lower in 2010 than the base value.

As part of the energy and climate targets of the Europe 2020 strategy, Hungary agreed to raise the proportion of renewable energy sources to 14.65 per cent, to achieve a total 10 per cent energy saving and to increase its greenhouse gas emission outside the EU emission trading system by maximum 10 per cent (compared with the 2005 level) by 2020.

In 2009, the proportion of renewable energy sources was 7.7 per cent in Hungary. According to preliminary statistical data, the utilisation of renewable energy sources increased to 8.79 per cent in 2010. During the same period, the ratio of renewable energy sources increased by 1.2 percentage

points in the EU. According to 2010 data, in Hungary we need 15% more energy, compared with the EU average, for the production of a unit of GDP based on purchasing power parity.

Our measures in the National Reform Programme, in line with the three target indicators, may be divided into three groups which simultaneously serve to attain the three targets. The first group includes measures which are designed to reduce the emission of greenhouse gases and to contain the effects of climate change through the creation of Hungary's Decarbonisation Pathway 2050 and the development of green, environmentally friendly transportation. The second group contains measures promoting the use of renewable energy sources, including aid programmes, the improvement of the regulatory environment and preparations for the possible regulation of the electricity system. Finally, the third group includes the energy efficiency programmes of the population, public institutions and the private sector.

39. Climate protection measures

These measures include, on the one hand, Hungary's Decarbonisation Pathway and, on the other hand, the development of green modes of transport.

The emission reduction target identified by 2050 by the EU does not provide clear guidance on the reduction path that Hungary should follow; Member States themselves are expected to create their own pathways. The purpose of Hungary's Decarbonisation Pathway 2050 is to determine the proposed schedule for the reduction of greenhouse gas emissions by 2050 within the future EU regulatory boundaries and to designate the main areas and resources of decarbonisation projects. The Hungarian decarbonisation pathway, which forms part of the National Climate Change Strategy currently under review, examines in the key sectors, such as the energy sector, transport, the built-up environment, industry and agriculture, under what scenarios, against what expenditures and in the light of what possible benefits local emissions may be radically reduced as part of the European decarbonisation process. To this end, a number of background studies (for instance, 2050 Hungary vision, essential conditions, energy production, transmission/conveyance and utilisation) and analyses will be prepared in 2012.

The wider use of environmentally friendly modes of transport includes the development of fixed-track transport and the replacement of the fleet of vehicles currently used in public transport (buses) with new, environmentally friendly vehicles. In the area of fixed-track transport, several projects have already been launched from EU funds (Transport Operational Programme) (e.g. Debrecen tram line 2 project, Budapest metro line 4). Fixed-track transport may significantly promote zero emission, in particular if the vehicles are operated with green energy. One of the most important and most significant elements in the attainment of green transport is the radical reduction of the emission of buses and coaches in the interest of environmentally friendly modes of transport and environmental sustainability. Another programme, resulting in emission reductions, of the Hungarian Green Investment Scheme is being launched from EU funding (Transport Operational Programme) and the credit tender of Hungarian Development Bank relating to communal transport. As part of this, bus and coach companies providing public transport services will replace their buses using conventional fuel with buses running on CNG.

40. Measures to increase the ratio of renewable energy sources

We are planning to contribute to the increased utilisation of renewable energy sources with the following regulatory measures and aid programmes:

- We are planning to commence consultations with the European Commission and social partners regarding the regulatory environment of the renewable energy sources feed-in tariff system in

2012. As regards bio-fuels, by virtue of the amendment of Government Decree No. 343/2010. (XII.28.) this year, the future mixing ratios will change and a number of rules simplifying implementation will be introduced.

- If approved by the European Commission, we are planning to launch aid programmes in the Environment and Energy Operational Programme with a framework budget of HUF 40 billion to be re-allocated in 2012 from the Transport Operational Programme. We are planning to implement a programme to support (aid decision, conclusion of contract, disbursement) the presently available procurement of solar panels as part of the Hungarian Green Investment Scheme, while the launch of further programmes amongst the population is subject to the CO2 quota trading revenues that cannot be estimated in advance.

In the wake of these measures, we shall be able to reduce our dependence on energy imports and our CO2 emission and to increase the proportion of renewable energy sources, thereby contributing to the attainment of the targets set forth in Directive 2009/28/EC. The use of renewable energy sources reduces local energy costs (of consumers) and contributes to the expansion of employment in the countryside, particularly, in the case of the use of biomass.

41. Energy efficiency programmes

The purpose of these programmes is to improve the energy efficiency of the population, the public sector and the business sector. In respect of the population and the business sectors, we shall continue to provide aid for the energy efficient refurbishment of traditionally built residential buildings, residential buildings built with industrialised technologies and state and municipality buildings as well as for the building energy projects of businesses.

In the interest of improving the energy efficiency of public institutions, the objective is to develop a long-term, complex series of measures which also contributes to the reduction of the energy costs of the central budget through the improvement of the energy efficiency of public institutions. We wish to achieve this by relying on a number of tools and solutions, such as energy management devices, assessment of energy consumption of provision of public duties (e.g. public buildings energy register) and complex energy efficiency refurbishment projects.

If approved by the European Commission, we are planning to launch programmes worth HUF 120 billion, to be reallocated in 2012 from the Transport Operational Programme, for promoting energy-efficiency projects within the framework of the Environment and Energy Operational Programme.

The improvement of energy efficiency also necessitates a change of mentality, indirectly in the energy- and environment-conscious attitudes of consumers. In the interest of raising environmental awareness in society, we are planning to launch wide-ranging energy and environmental awareness programmes amongst consumers. The action plan for the development of this programme will be developed in 2012 (based on the tasks identified in the National Energy Strategy approved by Parliament).

In addition to reducing energy consumption, these projects will also have major indirect employment and macroeconomic (taxes, legalisation of the economy) impacts.

III.4. Education

It is a major obstacle to the growth of the Hungarian economy and the increase of employment that the emission structure and quality of the education system do not, in many respects, satisfy the actual needs of the labour market. The labour market participation of individuals having only com-

pleted elementary school is extremely low; their employment rate falls some 20 per cent behind the EU average. As a result of the expansion experienced in education in recent decades, while a large number of disadvantaged children, often struggling with major skills deficiencies, gained admission to vocational training, as the performance and efficiency of vocational schools gradually deteriorated and there is a higher than average drop-out rate in vocational schools (almost 30 per cent), almost one half of disadvantaged students are unable to obtain qualifications. In the light of this, it is important to improve the quality and efficiency of public education, including the improvement of the level of qualification, and to reduce the proportion of students leaving education in the school system without qualifications.

At present, there is likewise no accordance between the employment needs and the qualification supply offered in higher education. The training and outcome requirements of the programmes developed in the Bologna-type training structure have little relevance to the labour market. Increased drop-out rates also slow down the emission of degree-holders at the desired rate. The primary task in the development of higher education in Hungary is to harmonise training outcomes with the actual economic needs, to develop training contents with a view to quality and, as a result, to improve the employment and the competitiveness of economy. School-leavers often leave higher education in such a way that there is no actual demand on the labour market for their degrees, mostly financed from public funds, and are therefore only able to find jobs in areas that have nothing to do with their qualifications. The main problems of higher education in Hungary should not be sought primarily in the number of graduated persons but in the structure and general quality of education. Therefore, the primary purpose of the development of higher education in Hungary is to develop a training structure that is better suited to the labour market and to improve the quality of education so as to contribute to the improvement of the competitiveness of the economy.

As part of the objective of Europe 2020 aimed at the improvement of the level of education, Hungary intends to increase the share of population (aged 30-34) having completed tertiary level or equivalent to 30.3 per cent and to reduce the school drop-out rate² (aged between 18 and 24) to 10 per cent by 2020.

The school drop-out rate in Hungary falls behind the EU average; it was 10.5 per cent in 2010 (in the population aged between 18 and 24), and has continuously declined in recent years (2009: 11.2%, 2008: 11.7%, data source: Work Force Survey of the Central Statistical Office). Most of the drop-outs are disadvantaged students who are less successful in school. Socio-cultural disadvantages should be mentioned as a major factor in early school-leaving which represents a serious problem particularly in the disadvantaged regions. The cultural institutions of municipalities, as local resources, significantly contribute to the elimination of these disadvantages with their informal skills and competence development learning programmes and integration courses.

The share of population (aged 30-34) having completed tertiary level or equivalent in Hungary is at present (in 2011) 28.1 per cent which is below the EU average but represents a 2.4-percentage-point rise compared with the year before (and has increased by almost 10 percentage points in the last 10 years). The main target group of the planned measures in higher education in the interest of the attainment of the 2020 target are students aged between 20 and 24 already attending higher education. In order to increase their share, we need measures which permit the successful completion of the studies of students attending courses in higher or equivalent education or involve young people not yet having attended such training in education providing them with qualifications by 2020.

² The school drop-out rate of young people aged between 18 and 24 years who do not have higher secondary qualifications and do not attend training or education at the time of the survey. Definition of higher secondary qualification: completion of secondary school or „OKJ 3” level vocational qualification.

The Government approved the National Public Education Law in December 2011, the implementation of which serves the better adjustment of the structure of education to the needs of the economy. Additionally, Hungary will continue the measures concerning kindergarten education taken earlier to prevent early school-leaving and the measures designed to promote the success in school of disadvantaged pupils and young people with multiple disadvantages. The National Higher Education Law was also passed in December 2011. The purpose of this legislation is to improve the quality of higher education and to create a more competitive Hungarian higher education through reforms in the structure of training. In the following, we shall introduce the measures in more detail which are attached to the attainment of the quantified national undertakings made in conjunction with the Europe 2020 Strategy.

42. Expansion and reinforcement of quality education in early childhood

Research results confirm that kindergarten education in Hungary is, in many respects, of great significance and is to the highest standards. The extremely extensive kindergarten network reaches 85 per cent of children. At the same time, it poses difficulties that some of the children most in need do not attend kindergarten (or only reach kindergarten at the age of five), and even if they do attend kindergarten, they do not necessarily receive the assistance they need based on their age and state of development. Therefore, pursuant to the public education law in force as of September 2012, effective as of September 2014, kindergarten attendance will be compulsory from the age of 3, rather than 5 as at present. As a result, small children develop in communities from an early age on, which promotes successful subsequent school integration and progress in studies and also serves to prevent early school leaving. From among the further measures aimed at the extension of kindergarten care, in confirmation of the initial phase of life-long learning, we must highlight the extension of kindergarten capacity, the programmes designed to develop kindergarten care, the kindergarten benefit and the pay supplement of teachers taking part in the kindergarten and school education of children with multiple disadvantages.

43. Preventing disadvantaged children and children with multiple disadvantages, including Roma children, from early school-leaving (inclusive education)

This complex package serves to promote the success in school of disadvantaged children and children with multiple disadvantages, inclusive education and shared, communal education, thereby improving their chances of continuing their studies and reducing the risk of dropping out. The attainment of these targets is facilitated by skills development and integration sessions provided for disadvantaged children and pupils with multiple disadvantages, the three main pillars of which are: methodological renewal, statutory anti-discriminatory elements and the introduction of financial incentives. Additionally, targeted programmes (Arany János programmes, alternative learning facilities programme) and scholarships ("Útravaló" (Provisions)) serve to help with a smooth transition to secondary education institutions and to alleviate the financial burdens of the successful continuation of studies. In the interest of improving the chances of learning and the continuation of the studies of disadvantaged children, in particular, Roma children, based on a revision of the "Útravaló" (Provisions) Scholarship Programme and the programmes financed by the Hungarian Public Foundation for the Roma, as of the 2nd half of 2011, the Government launched a new programme comprised of two pillars, also including the equal opportunities scholarships of the "Útravaló" (Provisions) Scholarship Programme, under the title "Útravaló-MACIKA". The „SCHOOL-NET” programme serves to promote model school and school-related programmes designed to facilitate the school integration of disadvantaged, in particular, Roma pupils and to gather together relevant best practices and to analyse and systematise experiences. Finally, the „Second Chance” programmes function as a corrective measure to remedy early school-leaving. The purpose of these programmes is to help young people beyond the compulsory school attendance age who dropped out of the school system without secondary qualifications to obtain secondary qualifications and to reduce school failure and frustration through the

introduction of new, personalised methods assisting learning. In response to the measures listed above, the conditions of education in disadvantaged regions will improve, which will have a positive impact on the progress made by disadvantaged children in school.

44. Promoting the success of children and pupils with special educational needs

We provide special care for children with special educational needs within the framework of early development and care, kindergarten education, personalised development, school education and skills development with the support of programmes and measures implemented from EU funding and domestic funds in 2012, either in separate classes or groups created for the purpose or together with other children. These programmes help to make the organisation and operation of institutions involved in the education of children with special educational needs suitable for the implementation of inclusive education and to renew the pedagogical practices of institutions. The development of specialised services is designed to improve access to services and to enable pupils and their families to gain access to modern, complex, consciously organised care services in specialised pedagogical institutions to the same standards throughout the territory of Hungary, locally or nearby.

45. Public education BRIDGE programmes (“Hid-program”)

The public education law passed in December 2011 introduced the concept of the bridge programme. The Public Education Bridge programmes represent a form of training in the school system which provides assistance for poorly performing pupils in elementary education and offers a chance to those unable to complete their elementary studies to continue their studies in secondary education. We differentiate different types of Bridge programmes:

- Pupils below the mandatory school attendance age who have completed their elementary studies but have not gained admission to a secondary school may continue their studies in the Bridge I programme. The training provided in the Bridge I programme offers missing fundamental skills and competencies that are necessary for the continuation of studies.
- If a pupil below the mandatory school attendance age who has completed his/her elementary studies does not wish to continue his/her studies in secondary school, the given elementary school initiates the pupil’s admission to the Bridge II programme. The Bridge II programme prepares pupils who were unable to complete their study obligations by the completion of the mandatory school attendance age for the commencement of vocational training. The training provided in the Bridge II programme motivates learning and develops the skills necessary for the acquisition of an occupation.

The Bridge programme has a positive impact on the pupils concerned and their families, and more young people leave the educational system with occupational qualifications.

46. Non-formal and informal learning forms and programmes offered by cultural institutions designed to promote the attainment of the objectives of public education

The non-formal and informal learning support programmes offered by cultural institutions (arts institutions, libraries, museums, institutions of public education) promote the personality development of children and pupils, the development of their creative skills and the elimination of their disadvantages. In the interest of equal access, it is important to improve the accessibility of cultural values through digitalisation, via contents also accessible in small municipalities. This measure simultaneously serves the attainment of two targets of the Europe 2020 Strategy; the reduction of the ratio of early school-leavers and of the population living in poverty.

Educational reforms

In the following, we shall briefly introduce the main objectives, directions and measures of the reforms in Hungarian public and higher education and their connection to the educational targets of the Europe 2020 Strategy.

Reform of the public education system

The public education system promotes the development and improvement of the competencies necessary for life-long learning, the reduction of drop-out rate and the enhancement of the level of qualification, in other words, the improvement of the quality, efficiency and effectiveness of public education, as follows:

Regulatory solutions

The National Public Education Act taking effect on 1 September 2012

- guarantees the right for everyone to attend free and mandatory elementary and secondary education until the completion of the final examinations or the acquisition of the first vocational qualification,
- prescribes that every child is obliged to attend school until the age of 16, which does not mean that the pupil is removed from education in the school system; the prevention of early school-leaving is served by the reinforcement of education in early childhood, modern pedagogical methods and, in the case of groups exposed to the risk of drop out, targeted programmes for disadvantaged and children with special educational needs (skills development preparatory courses, scholarship programmes, Arany J. programme), while drop-outs may re-integrate into education with the support of the component of the Bridge programme designed for those beyond the mandatory school attendance age and the second chance programmes,
- in the interest of preventing social exclusion and promoting success in school, provides for the reinforcement of education in early childhood, the organisation of integrated education (sessions in small groups assisting differentiated development), correctional solutions (Bridge programmes) and talent fostering,
- defines and identifies groups requiring special treatment and special pedagogical attention,
- in the interest of transfers within the system, those having attended vocational training may continue their studies providing final examinations in a two-year course,
- contributes to the improvement of the quality of public education by measuring and evaluating teaching activities, operating a monitoring system for professional and legal compliance and identifying qualification and vocational requirements.

The new National Curriculum entering into force in 2012 and applicable as of September 2013

- defines an educational content to be taught on a mandatory basis, lays down the key competencies determined by the European Union as a common development goal, determines the common values and mandatory objectives of educational work and identifies the relevant knowledge and skills requirements, thereby guaranteeing access to quality education,
- pays particular attention to the best possible acquisition of basic skills, thereby improving the chances of the continuation of studies and reducing the risk of dropping out.

Structural solutions

The structural changes in public education serve to reinforce the links between education, training and the economy. In order to improve the labour market chances of pupils leaving school without qualifications, the Government has introduced vocational training as a three-year training form. In recent years, pupils tended to drop out of vocational schools before the learning of the given vocation even began. With the new three-year vocational training, pupils may, directly after the completion of elementary school, enter vocational training. This may reduce drop-out rates and pupils may obtain vocational qualifications earlier.

It is a structural change concerning the operation of institutions that, according to the general rule, the State is the operator; the objective is to manage the problems arising from the fragmented nature of the system and to achieve improved cost efficiency.

Development of qualification system

Following from the specific features of the Hungarian training system, a new list of qualifications and, in conjunction therewith, re-defined professional and examination requirements will be identified in training in and outside the school system. The criterion of competence development will be emphatically enforced in the new professional and examination requirements.

Broadening access to quality education

There is a strong correlation in Hungary between students' learning opportunities, school performance, subsequent career choice, labour market achievements and individual and family socio-cultural background. Labour market status, educational qualifications, socio-cultural factors and geographical features play a dominant role in later participation in life-long learning. The purpose of the areas of intervention and directions of development is to reduce social and regional differences.

Correctional solutions

Adult education in the school system is a correctional opportunity for those leaving the educational system with low qualifications. Programmes offering elementary and secondary qualifications allow groups excluded from employment to integrate into legal employment on the labour market.

Reforms in higher education

1. Broadening access to higher education

1.1. Creating opportunities and expansion of social dimension

The Hungarian State promotes access to institutions of higher education with an extensive support system. As a result, two thirds of students in higher education received full state grants in 2011. This ratio may also be maintained in the case of those entering the system in 2012 through scholarships and partial scholarships.

1.2. Development of vocational training in higher education

As an element of streamlining in the structure of training, vocational training in higher education will appear as a new form of training as of 2013 (through the transformation of tertiary vocational training currently phased out). This may play an important role in increasing the ratio of individuals with tertiary qualifications to the targets undertaken to be attained by 2020. This form of vocational training (ISCED level 5) flexibly serves the economy's need for experts, while providing access to bachelor training courses in higher education.

2. Reinforcing progress in studies, reducing drop-out rates

2.1. Enhanced student motivation

With regard to the increased drop-out rates and the prolongation of studies, we have set out to enhance students' sense of responsibility and motivation, and the State therefore requires scholarship-holders to obtain a diploma within one and a half times the prescribed training time. In a case to the contrary, students must repay 50% of the scholarship grant. As a result, the scholarship contract is a genuine tool for motivation which students are free to take or leave.

2.2. Recognising student excellence

In the interest of providing opportunities for those with academic pursuits and recognising excellence, it is necessary to recognise students with outstanding research and/or study results.

2.3. Improvement of foreign language skills

The development of foreign language skills continues to remain a priority in higher education as the lack of the knowledge of foreign languages is often an obstacle to the acquisition of a degree. The purpose of the projects launched in this field from European Social Fund is to enable students to attend foreign language courses and training which improves the ratio and efficiency of the participation of both instructors and students in mobility programmes.

2.4. Support services

One of the main reasons for student drop-out is the lack of information related to study and career options. In the interest of the better planning of the training path, it is necessary to develop the student advisory system and career services. The objective is to enable students to flexibly find their way amongst the various training and accreditation procedures and to develop their skills.

II. Modernisation in higher education

In 2011, Hungary set out on a path towards the rapid and consistent implementation of structural reforms that equally serve a fast recovery from the economic crisis, the improvement of the European economy's global competitiveness and the long-term objectives of the Europe 2020 Strategy. Hungary passed its new national higher education act as part of these reforms. Our task in 2012 in the field of higher education is to re-consider the nature and extent of the role played by the State.

1. Renewal of strategic planning

1.1. A development-centred state funding system

We wish to change over from the current model of state funding that is purely based on quantitative input factors to a mixed model which also contains development-centred funding components. The new model assigns some of the budgetary resources to the development policy evaluation of the given higher education institution's growth and development potential and strategic objectives.

1.2. Economy-driven development policy

Training and research in higher education must be planned in coordination with the players of the economy and innovation. The content development of training and qualification outcomes must be adjusted to the economy's strategic objectives and expectations. Institution development plans must feature the requirement of adjusting to the priority sectors and some of the development activities should specifically support the development of cooperation with the economic sector. The achievement of a significant rise in the ratio of technical and science qualifications is a top priority.

2. Quality-based sector policy

2.1. Introduction of qualification procedures based on institutional functions

The act on national higher education introduces three qualification procedures, as part of which institutions of higher education may obtain excess funding on the basis of certain target themes.

2.2. Quality evaluation and development

The Hungarian Higher Education Accreditation Committee, recently reinforced by the new higher education law, plays a prominent role in the maintenance of quality in higher education. The Committee operates in accordance with the relevant international practice as a board with nation-wide competence in the system of higher education that performs the external quality evaluation that is necessary for the state accreditation of institutions of higher education and their educational, academic, research and artistic creative activities.

3. Enhancement of international capabilities and expansion of European mobility

A basic condition of the successful European integration of Hungarian higher education is the reinforcement of the international nature of education. The attainment of this target requires a complex intervention. It is important to promote student mobility which also plays a significant role in local sector-specific and institutional strategies, while making higher education in Hungary more attractive is likewise a top priority which requires, inter alia, the development of institutions of higher education in special directions.

47. Broadening access to higher education

The Hungarian State promotes the availability of access to institutions of higher education with an extensive aid and funding system. As a result, two-thirds of students attending higher education enjoyed full state grants in 2011. This ratio is also attainable in the case of those entering higher education in 2012 through the availability of state scholarships and partial scholarship grants. The Government maximised in a decree the tuition fees that universities may charge pay students and state institutions are not restricted in the number of pay students they wish to admit. In the interest of broadening opportunities, as part of the Student Loan II programme, the State provides free access to higher education for all students newly entering institutions of higher education. Vocational training in higher education as a new form of training introduced as of 2013 is one of the measures designed to streamline the structure of training (through the transformation of tertiary vocational train-

ing currently phased out). This may play an important role in increasing the ratio of individuals with tertiary qualifications to the targets undertaken to be attained by 2020. This form of vocational training (ISCED level 5) flexibly serves the economy's need for experts, while providing access to bachelor training courses in higher education.

48. Reinforcing progress in studies, reducing drop-out rates

With regard to the increased drop-out rates and the prolongation of studies, we have set out to enhance students' sense of responsibility and motivation, and the State therefore requires scholarship-holders to obtain a diploma within one and a half times the prescribed training time. In a case to the contrary, students must repay 50% of the scholarship grant. As a result, the scholarship contract is a genuine tool for motivation which students are free to take or leave.

In the interest of providing opportunities for those with academic pursuits and recognising excellence, a separate programme will be launched with funds from the European Social Fund.

The purpose of the projects launched in the field of the development of foreign language skills from European Social Fund is to enable students to attend foreign language courses and training which improves the share and efficiency of the participation of both instructors and students in mobility programmes. The main tools of the projects are the renewal of the methodology of language teaching in higher education, institution-level developments and the implementation of language courses. These measures and programmes are expected to result in the improvement of the international labour market recognition of diplomas and degrees obtained in the Hungarian educational system.

In order to enable students to flexibly find their way amongst the various training and accreditation procedures and to develop their skills, in the course of 2012 we shall provide student services for those attending higher education from EU funding (ESA) (career consulting and tutorial activities) which help students obtain their degrees within the shortest possible time.

49. Renewal of strategic planning in the funding of higher education

We wish to change over from the current model of state funding that is purely based on quantitative input factors to a mixed model which also contains development-centred funding components. State institutions are required to draft four-year, medium-term development plans (Institution Development Plan – IDP) by 30 June 2012 which will serve as the basis for the awarding of supplementary state aid. The general purpose of the support is to achieve more effective and quality-oriented operations through developments serving the integrated utilisation of the capacity available in state higher education institutions. The new higher education law created the Higher Education Planning Board which assesses the social, economic and labour market needs related to higher education prepares analyses for the purposes of education policy decisions and conducts research.

Training and research in higher education must be planned in coordination with the players of the economy and innovation. Institution development plans must feature the requirement of adjusting to the priority sectors and some of the development activities should specifically support the development of cooperation with the economic sector. The achievement of a significant rise in the share of technical and science qualifications is a top priority. In the 2012 higher education admission procedure, the Government offers some 70% of the available, state-funded scholarships in the areas of IT, technology and sciences. (In 2011, this share was only 48 per cent.) Priority funding is made available for arousing interest in the education of sciences and technology and improving the standard of training through infrastructural developments and expansion assisting training, the modernisation of curricula and the further training of instructors.

50. Quality-based sector policy

The act on national higher education introduces several types of qualification procedures, as part of which institutions of higher education may be awarded priority or research status and may be eligible for excess funding with regard to certain target tasks.

The Hungarian Higher Education Accreditation Committee, recently reinforced by the new higher education law, plays a prominent role in the maintenance of quality in higher education.

51. Enhancement of international capabilities and expansion of European mobility

The enhanced flexibility of the training system promotes the recognition of any already completed studies and thereby facilitates transfers between European institutions of higher education. New complex programmes will be launched to promote the mobility of students in higher education. Language teaching in higher education will permit the involvement of students in the largest possible numbers in the mobility programmes. Finally, the fostering of the international relations of institutions of higher education and the entire educational sector will be more emphatic in the future.

The purpose of the status „priority higher education institution” introduced by the national higher education act is to significantly enhance the international nature of certain institutions of higher education.

III.5. Social inclusion

According to the available statistics, some 2.9 million people live in poverty or social exclusion in Hungary. In relation to the total population (29.9 per cent), this is higher than the EU average, and is amongst the higher examples also compared with the Eastern-Central European Member States in a similar state of advancement. Poverty risks affect children and those living in less favoured areas in particular, most of whom (some 500 to 600 thousand people within the Roma population of approximately 750,000, according to estimates) live in extreme poverty. The economic crisis and the dire state of public finances badly affected those living below the poverty line also in Hungary; in spite of this, it is a priority objective of the Hungarian Government that they, too, obtain a fair share of the wealth produced by the economy, as made possible by the country’s financial situation, in order to improve the situation of the disadvantaged.

In respect of the poverty target of the Europe 2020 strategy, Hungary aims to reduce the level of poverty amongst families with children, the number of people living in severe material deprivation and the number of people living in households with low work-intensity by 20 per cent each by 2020; taking the relevant overlaps into consideration, the population covered by these three indicators amounts to 450 thousand people who will be lifted from poverty as a result of these efforts.

Based on the latest (2008) data available at the time of the drafting of the 2011 National Reform Programme, the number of people living in poverty or social exclusion was 2.83 million; according to the more recent statistical data published since, this number rose in both 2009 and 2010 (by approximately 150,000 in total) because of the economic crisis, rising unemployment and the negative effects of the fiscal adjustment measures on low-income people. Based on the detailed statistics, the greatest deterioration was experienced in the ratio of individuals living in severe material deprivation, the indicator best reflecting the extent of absolute poverty from among the three, while the relative poverty rate of families with children only increased slightly and the ratio of individuals living in low work-intensity households barely changed. Based on a breakdown of all three indicators into age groups, we may conclude that the indicators deteriorated most primarily amongst children. In

the light of the data between 2008-2010 and the processes known at present (tense situation in state finances, short-term social effects of structural reforms), the number of people living in poverty or social exclusion is not likely to have improved on the whole in 2011 either. The ratio of individuals living in severe material deprivation may decrease in relation to the country's general economic performance, as a result of an accelerated rate of economic growth, while a reduction in the ratio of people living in low work-intensity households may come about parallel with the improvement of the employment rate.

The Hungarian Government wishes to achieve a reduction in the number of those living in poverty primarily via complex programmes involving multiple sectors, by attempting to make quality improvements in the disadvantaged areas, in harmony with the approach of the National Social Inclusion Strategy approved at the end of 2011. The contemplated measures designed to reduce the number of individuals living in poverty may be clearly tied to the individual indicators. The measures serving to reduce the passing on of social disadvantages, from generation to generation, are aimed at improving the ratio of households with children living in poverty. The measures designed to support the social inclusion of the most disadvantaged groups, to enhance their chances on the labour market and to improve their access to public services are expected, in harmony with the employment-related measures, to reduce the ratio of people living in households without active earners. The measures designed to promote the security of living will reduce the proportion of people living in severe material deprivation. The target groups include, inter alia, low-income families struggling with housing problems. A number of measures are aimed at promoting the employment of the Roma, including the promotion of the training of the Roma whilst in employment.

52. Approval of the National Social Inclusion Strategy

The purpose of the ten-year National Social Inclusion Strategy approved at the end of 2011 as part of the EU Framework for National Roma Integration Strategies is to offer a comprehensive approach as necessary for the inclusion of the most disadvantaged, and it therefore attempts to coordinate the various sector-specific policies and to horizontally enforce the principles of inclusion in the interest of the social integration of those living in extreme poverty, children living in poverty and the Roma. Together with the Strategy, the Government also approved a governmental action plan for the period 2012-2014 which identifies measures in the intervention areas of child welfare, education, employment, health care, housing, the involvement of stakeholders and the fight against discrimination.

53. Improving the employability and labour market chances of the most disadvantaged groups, those living in extreme poverty and the Roma

Training and competence development programmes will be launched for wide strata of the long-term unemployed, inactive population living in extreme poverty in order to improve their employability. Some of the programmes are aimed at putting an end to the exclusion of those living in segregated living environments and to ethnic and social segregation through activities designed to improve their employability, labour market integration and access to the social care system and social services. The complex programme includes activities such as ongoing social work, motivation training, the promotion of programmes facilitating independent living and the improvement of housing conditions. Additionally, we shall create support and consulting services in the disadvantaged regions which effectively serve the reinforcement of their employability and allow these disadvantaged individuals, often also struggling with disabilities, to successfully join conventional training and employment programmes in the future.

In order to promote the social inclusion and employment of Roma women, we shall prepare them for social and child welfare occupations as well as for their subsequent employment in institutions of that nature. At the same time, the programme permits the reinforcement of relations between Roma

communities and social institutions which may, in consequence, improve equal access to services and the availability of equal services.

The Hungarian Government wishes to draw significantly on the available EU funds for the attainment of the objectives above.

The programmes above will be prepared in consultation with the National Roma Self Government, while their implementation will be coordinated under the auspices of the Türr István Training and Research Institute (TITRI) established in 2011 on the base of 11 Regional Training Centres. TITRI is a state adult educational and research methodological institution which provides assistance, as a priority task, with the operation of the public employment system, the integration of disadvantaged groups (Roma, job-seekers, low-skilled individuals, people with altered working capacity and those living in less favoured areas) and the improvement of their employability and living conditions. It is the duty of this Institute, inter alia, to develop the skills and qualifications of disadvantaged people, to improve their housing conditions which may constitute an obstacle to social inclusion and to coordinate the tasks related to public employment as a priority.

The active labour market policies introduced in the chapter Employment, the tax benefits promoting employment, the opportunities offered by the social economy and public employment will significantly contribute to the improvement of the employment situation of the most disadvantaged groups and the Roma.

54. Enhancing the chances of inclusion for children and families

The purpose of integrated regional child opportunity programmes is to improve the chances of children living in the country's less favoured areas and to launch projects designed to improve their welfare which will induce major institutional, organisational and social changes for them. Some of the developments involve quality services not available at present such as the Sure Start Children Centres, settlement-type work in segregated estates, leisure-time services and services assisting integration, summer camps and health screening tests. In addition to children, the families themselves will also be involved in the developments by virtue of services such as the development of parental competencies, the improvement of family planning and household skills and debt management. The integrated regional programmes financed from EU funds will be able to create opportunities in total, including the development planned for 2012 (in 2012, we shall involve 15 micro-regions), for some one hundred thousand children in the country's minimum 23 less favoured areas also densely populated by Roma. Social work in schools, too, is aimed at the improvement of the integration chances of disadvantaged children. The purpose of this service is to ensure that children between the ages of 6 and 16 years should in every school have access to specifically trained experts who are able to effectively help children in need by providing psychological support and other social work services (for instance, prevention, individual case management, group case work, etc.) in the interest of the recognition, management and resolution of their problems. The development of the health care system targeting disadvantaged social groups, including the Roma, children and infants and the continuation of targeted and programmed screening tests also contribute to the inclusion of disadvantaged children; as part of the National Infant and Child Health Care Programme, access to health care services will improve through the expansion of the available network and capacity.

In the interest of reducing the handing down of social disadvantages from generation to generation, it is necessary to improve the chances of disadvantaged children to continue their studies, and with regard to the fact that the proportion of children of Roma descent is extremely high amongst children with the worst chances of continuing their studies, it is important to reach and involve pupils of Roma origin in the largest possible numbers. Early school-leaving and the resulting lack of basic skills and competencies prevent the obtaining of qualifications as a condition of access to the labour mar-

ket, and it is therefore necessary to enable disadvantaged groups to study via atypical forms of learning and courses designed to develop basic skills. The services of cultural institutions in the localities, also serving as communal scenes, constitute an appropriate base for this. These measures are also closely related to the objectives present in education (which can only be achieved in close harmony with the measures designed to reduce early school-leaving rates) and are therefore introduced in more detail in connection with the objectives of education.

55. Modernisation of residential social institutions and introduction of supported housing

A form of care will be created for people with disabilities, psychiatric patients, individuals suffering from addictions and homeless people living in residential institutions which connects housing and social care together in such a way that care is provided in flats/buildings rented or owned by the institution where the required services are also available. Consequently, those living in supported housing do not have to live in institutions accommodating large numbers of people, and therefore independence, autonomy, the reinforcement of social and family ties and the development of skills and abilities play a more emphatic role in the course of their care.

56. Comprehensive enforcement of social inclusion targets

The reinforcement and coordination of inter-sectoral cooperation and the promotion of sector-specific policies adjusted to the goals of the strategy on a local and micro-regional level are essential for the attainment of the targets identified in the National Social Inclusion Strategy. The priority project entitled Integrated development of sector-specific policy tools promoting social inclusion and modelling of the development of regional cooperation based on the principle of equal opportunities in the area of public services serves to identify the goals of inter-sectoral coordination, cooperation and the relevant regulatory systems. As of 1 November 2012, local municipalities will only be eligible for support awarded via tenders from the sub-systems of the central budget and from EU funds if they have a valid local programme on equal opportunities. As part of this, they are required to prepare status reports on the educational, housing, employment, health care and social situation of disadvantaged social groups and to identify the measures necessary in the interest of the complex management of the problems uncovered in the course of the assessment of the situation.

The mobilisation and involvement of Roma communities is facilitated by a priority EU project. The project promotes the reinforcement of the human resources of Roma minority governments, as part of which the elected representatives and/or staff members of Roma minority governments are instructed in the information and skills necessary for the planning and implementation of programmes designed to promote the inclusion of the Roma minority based on the specific local features in the interest of their more effective and emphatic participation.

In addition to the priority measures listed above, the following contemplated measures and measures currently in the phase of implementation are also aimed at reducing the number of people living in poverty (more detailed information on these measures may be found in Appendix No. 1 to the National Reform Programme):

57. Social land programme

58. Learning partnerships for promoting employability

59. Development programme for public educational sports facilities

60. School milk programme

61. School fruit programme

Contribution of the measures of the National Reform Programme to the attainment of the national undertakings related to the Europe 2020 Strategy

The development of the priority target indicators of the Europe 2020 Strategy may be estimated as follows over the next two years, also with regard to the effects of the measures introduced in the National Reform Programme:

- According to our estimates, the number of workers will increase by more than 1% in 2012 and by more than 2% in 2013. The measures planned as part of the National Reform Programme will, on the whole, have a positive effect on the employment target indicator and will promote increased employment, which is the Hungarian Government's most important economic, development and social-policy objective. The effects of some of the contemplated measures (in particular, the structural measures) will primarily emerge in the long run; at the same time, the employment rate is affected by a number of factors, other than the implementation of the envisaged measures (external circumstances, macro-economic environment, etc.), and the methodology for the precise separation of these effects from the direct effects of the measures is highly uncertain. Therefore, the effects of the measures featured in the National Reform Programme on the employment rate can only be quantified through estimation based on the available information.
- The level of *research and development expenditures* will, as anticipated, increase to 1.2-1.3 per cent of the gross domestic product by 2013 (from 1.16 per cent in 2010). The measures presented in the National Reform Programme fundamentally envisage the further development of the aid system, without a rise in state funding on the whole, and the positive effects of the measures will therefore only emerge in their entirety over the time-scale of several years (on the one hand, as a result of the development of the research infrastructure and, on the other hand, in consequence of the change of mentality induced by the further developed programmes in the target groups). Additionally, the measures aimed at the improvement of the business environment are also relevant to the development of the target indicator.
- The *ratio of renewable energy sources* to the country's total energy consumption will rise to minimum 7.5 per cent by 2013 (from 6.6 per cent in 2008).
- In harmony with the ESD directive, during the period between 2009-2016, we reckon with a 9% *energy saving* (that is, 1% annually on average) in final energy consumption.
- The ratio of *those with tertiary or equivalent qualifications* to the population aged between 30 and 34 will increase to [...] per cent by 2013 (from 23.9 per cent in 2009).
- We cannot expect a considerable change in the short term in the ratio of young people not involved in training or education *with maximum lower secondary qualifications* to the population aged between 18 and 24 (compared with the 10.5 per cent level in 2010), with regard to the trend of stagnation that may be concluded on the basis of the data of the past medium-term period, the medium- and long-term effect mechanism of the measures and the fact that the utilisation of larger development funds may begin in the second half of 2012.
- As regards the target of the *reduction of the population living in poverty*, according to expectations, in spite of the effects of the economic crisis, the poverty and financial deprivation of families with children will not change compared with the current level in the next year or two, while the ratio of people living in low work-intensity households is expected to improve by some 1 percentage point (from 11.8% in 2010 to 11%) in the wake of the economy and employment boosting programmes.

IV. IMPLEMENTATION OF THE 2011 COUNTRY SPECIFIC RECOMMENDATIONS

The Council of the European Union approved recommendations on the National Reform Programme 2011 of Hungary (country-specific recommendations) and its opinion on the updated convergence programme of Hungary, 2011-2015, on 12 July 2011. The country specific recommendations offered to Hungary are consistent with the main objectives of the 2011 National Reform Programme, and therefore the implementation of the measures planned as part of the National Reform Programme broadly represents an adequate governmental response also to the country specific recommendations. In the following, we shall briefly summarise the measures Hungary has adopted in response to the country specific recommendations. Most of these measures are also featured in the 2011 National Reform Programme, however, there are additional measures that point beyond these.

IV.1. Reduction of fiscal deficit

The Council of the European Union identified the following recommendation for Hungary with respect to the reduction of fiscal deficit:

Strengthen the fiscal effort in order to comply with the Council recommendation to correct the excessive deficit in a sustainable manner, inter alia by avoiding the structural deterioration in 2011 implicit in the planned 2% of GDP budget surplus and ensure that the budget deficit is kept safely below the 3% of GDP threshold in 2012 and beyond, contributing to the reduction of the high public debt ratio. Fully implement the announced fiscal measures and adopt additional measures of a permanent nature if needed at the latest in the 2012 budget to secure the budgetary target for that year. The 2012 budget should also identify the additional measures in order to attain the 2013 target in the convergence programme. Ensure progress towards the medium-term objective (MTO) by at least 0.5% of GDP annually until the MTO is reached and use possible windfall revenues to accelerate the fiscal consolidation.

A trend reversal occurred in the country's budgetary processes in 2011; for the first time since Hungary's accession to the EU, the balance of the budget met the Maastricht deficit criterion. In 2011, there was a 4.3% of GDP excess in the EDP balance, while the deficit calculated without any interim windfall items was also below 3%, at 2.4% which was lower than originally planned.

The measures promoting the reduction of fiscal deficit are presented in detail in the Convergence Programme.

IV.2. New fiscal governance framework

In addition to the reduction of the fiscal deficit, a separate recommendation is aimed at the necessity of creating a new fiscal governance framework.

Adopt and implement regulations specifying the operational aspects of the new constitutional fiscal governance framework, including, inter alia, the numerical rules that will be implemented at the central and local level until the debt ratio has declined to below 50% of GDP. Regarding the fiscal framework, implement and strengthen multiannual fiscal planning, improve the transparency of public finances and broaden the remit of the Fiscal Council.

The provisions of the Fundamental Law passed by Hungarian Parliament in April 2011, which entered into force as of January 2012, prescribe the reduction of Hungary's public debt to below 50 per cent of the gross domestic product and the operation of a fiscal council which has a right of veto with respect to fiscal issues in the interest of compliance with the rule above. In line with the Council rec-

ommendation, the law on Hungary's economic stability was passed in December 2011, which regulates in detail, inter alia, the restrictions on public debt and various fiscal rules and also identifies the rules of guarantee relating to the operation of the Fiscal Council. The debt reduction rule identified in the law on Hungary's economic stability, which constrains the possible annual growth of the nominal state debt to the difference of the planned inflation and one half of the planned (real) GDP growth, is simple, ensures the continuous reduction of public debt in relation to the gross domestic product in the event of a positive economic growth (until the attainment of the 50 per cent threshold) and also contains anti-cyclical elements as it automatically has regard for the stipulation of the Fundamental Law on the basis of which, in the event of a long-term and significant economic decline, debt reduction may be suspended. Both the 50 per cent debt brake laid down in the Fundamental Law and the rule prescribed in the Act on Hungary's economic stability ensuring the attainment thereof are fundamentally more stringent than the EU's debt rule. The Government monitors the observance of the debt reduction rule biannually and if it detects any discrepancy, it initiates the amendment to the budget.

The law on Hungary's economic stability provides significant controlling powers and a role of intervention for the Fiscal Council in order to keep public finances on the specified path. The Council has duties both before the submission of the budget bill to Parliament (reviewing) and during the phase of the debate (right of vetoing the passage of the legislation). It is the Council's duty to determine whether the proposal and the bill about to be passed are in compliance with the debt rule. If the Council concludes that the enforcement of the debt rule is not fully guaranteed, it may refuse its consent to the passage of the budget bill prior to the final vote, in which case the Government is obliged to submit an amendment which ensures the compliance of the proposed bill with the public debt rule. Additionally, the Council is also required to review any bill containing amendments to the central budget law (including proposals on interim adjustments necessitated by the debt rule) which would alter the grand total of revenues and expenditures in the central budget and would increase the deficit. The President of the State Audit Office and the governor of the central bank are also members of the Council of three (in addition to the member nominated by the President of the Republic) who may rely on their extensive analytical staffs for the performance of their duties.

In accordance with the Council recommendation, Act CXCIV of 2011 on State Finances (hereinafter referred to as the „State Finances Act”) lays particular emphasis on planning, including the issue of medium-term planning. The new State Finances Act lays down the framework rules for medium-term planning (Section 29): the Government determines, in individual decisions, the planned sums of the revenues and expenditures of the central budget, in a breakdown corresponding to the chapters of the central budget law, and their fiscal balance for the three years following the subject fiscal year, and updates them as necessary on the basis of the development of fiscal and macro-economic processes. The law therefore prescribes the determination and updating of medium-term target fiscal figures. As a result, on the one hand, it designates the fiscal target figures for the years to come (primarily as regards fiscal balance) and, on the other hand, it prescribes that the expenditure figures established for each chapter must be broken down by the agencies in charge of the chapters into centrally financed institutions and central and chapter allocations, which simultaneously constitute a limit on their commitments for the years to come. In the course of fiscal planning, local municipalities and minority governments and associations, too, are required to identify their anticipated revenue and expenditure figures for the next three years by the approval of their budgets.

IV.3. Alleviating the impact of the tax reform on low earners, enhancing the labour market participation of women

The Council of the European Union identified the following recommendation for the enhancement of participation in the labour market:

Enhance participation in the labour market by alleviating the impact of the tax reform on low earners in a budget-neutral manner. Strengthen measures to encourage women's participation in the labour market by expanding childcare and pre-school facilities.

The Hungarian Government implements the introduction of the single-rate personal income tax in such a way as to ensure that the net income position of workers negatively affected by the removal of the employee tax credit benefit in 2012 should not deteriorate. A number of measures have been adopted in the interest of maintaining the level of the net wages of the low-income worker groups concerned.

- On the one hand, the minimum wage and the guaranteed wage minimum were increased as of January 2012 which automatically guarantees at these levels the maintenance of the level of net wages for workers.
- On the other hand, the payment of a monthly wage compensation (already commenced in 2011) designed to offset any decrease in the net income will continue in the public sector.
- Finally, the Government wishes to encourage the implementation of pay rises that at least offset any potential decrease in net wages by offering a tax benefit; companies that effect a pay rise at the necessary rate for all workers affected (employees earning maximum HUF 216,806 before tax) may avail themselves of a social contribution tax benefit. The amount of the tax benefit was determined in such a way that, if the net wages of employees were kept unchanged, the costs of employment falling on the employer should rise by maximum 5% per employee. (Additionally, a statutory rule entered into force on 1 January 2012 which bars from public procurements and state aid companies which do not implement the pay rise necessary for the preservation of the 2011 net earning level in the case of minimum two thirds of the employees concerned.)
- Companies which incur financial difficulties as a result of the implementation of the 5 per cent pay rise in 2012 may apply for non-repayable aid from a tender allocation of HUF 21 billion specifically made available for this purpose. The purpose of the tender is to ensure that the implementation of the expected pay rises serving to preserve the net value of wages, in particular, in the case of businesses engaged in high labour-intensity activities, should not result in staff cuts. Bidders must agree to effect the pay rises necessary for the preservation of the net value of wages for all employees (retroactively from 1 January 2012) and not to reduce their average statistical staff in 2012 (compared with the year before). As part of the tender, non-repayable aid may be provided for the part amounting to maximum 3 per cent of the 2012 expected 5 per cent pay rise, to be financed from the company's own resources, in relation to its entire 2012 costs (wages and social contribution tax). Upon the assessment of bids, employers engaged in high labour-intensity activities and bidders where the pre-tax average earnings of workers are low are favoured.

In the interest of the financing of the compensatory measures related to the expected pay rises that serve to maintain the level of net wages for low earners, in 2012 the institution of tax base supplementing (super-grossing) was only terminated below the monthly income limit of HUF 202,000 (HUF 2 424 000 annually), while tax base supplementing at the rate of 27 per cent was temporarily retained in the case of incomes in excess of this limit.

For the purpose of reducing the costs related to the employment of low-skilled workers and promoting their employment, according to plans, as of 2013 employers may be eligible for a (9 per cent) targeted social contribution tax benefit in respect of employees performing jobs requiring no qualifications.

In the interest of increasing employment amongst women, the Hungarian Government primarily wishes to promote the return to the labour market of mothers raising small children, and has taken a number of important measures in the past two years to this end. From among these, one of the most important was the introduction of family tax benefits (as of January 2011) on the basis of which families raising one or two children and parents raising three or more children may reduce their tax base by fixed sums. This results in a significant increase in the monthly net incomes and living standards of working parents raising small children. They may consequently be able to provide a better living for their families which will promote the enforcement of the “let work pay” principle.

One of the greatest obstacles to the return to the labour market of women with small children is the shortage of day-care services for children. The Government therefore primarily directs its measures towards the expansion of child care facilities for children aged between 0 and 3 years, the development of the infrastructure of already operational care facilities and the creation of new capacity. Hungary has in recent years increased the number of spaces available in institutions providing day care services for children (nurseries, kindergartens) with EU development funds, in particular to provide access to day-care facilities for children for those who live in localities where there is a shortage of these services. In 2011, more than 800 new nursery places were created with the aid of funds derived from the regional Operational Programmes and there are tenders in progress also at present which serve to develop and to increase the capacity of child care institutions. Additionally, as of 2012 we shall have the opportunity to create further flexible day-care child services (primarily family day-care centres providing care in small groups) and child care facilities at the work place with co-funding from the European Social Fund.

Flexible employment, too, plays an important role in the measures designed to promote the compatibility of work and private life. In the interest of promoting flexible employment, the new Labour Code passed at the end of 2011 (to enter into force in July 2012) contains a number of new rules, in addition to the existing ones, which create the opportunity for flexible employment (on-call employment, job division, employment entered into by multiple employers, distance work, flexible working hours). Additionally, pursuant to the new Labour Code, it will be compulsory also in the private sector to employ workers raising children below the age of 3 returning from child care leave on a part-time basis on request. In the interest of promoting flexible employment to facilitate the return to the labour market of workers raising small children, in the event of the part-time employment of workers returning to their former place of work from maternity leave/child care leave and the continued employment on a part-time basis of the workers replacing them in their absence, a 7 percentage-point social contribution tax benefit is available with respect to both employees.

As of 2012, aid from the European Social Fund, too, serves to promote flexible employment and the wider use of the flexible forms of employment (within the framework of the programme 2.4.5 of the Social Renewal Operational Programme). Parallel with this, the programmes serving to reduce the labour costs of those returning from child care (START Plus and START Bonus) also continued in 2011-2012, and workers returning to the labour market after maternity leave/child care leave constitute one of the priority target groups of the active labour market measures (e.g. Social Renewal Operational Programme, Decentralised programmes 1.1.2 and 1.1.4 for the employment of the disadvantaged).

IV.4. Active labour market policies, mobilisation of disadvantaged groups

The Council’s following recommendation serves to tackle bottlenecks on the labour market:

Take steps to strengthen the capacity of the Public Employment Service and other providers to increase the quality and effectiveness of training, job search assistance and individualised services. Reinforce ac-

tive labour market measures delivering positive evidence-based results. In consultation with stakeholders, introduce tailor-made programmes, for the low-skilled and other particularly disadvantaged groups.

In accordance with the Council's recommendation, Hungary reinforced its active labour market measures delivering positive results co-financed by the European Social Fund through the reallocation of further funding for this purpose in the course of 2011-2012. The capacity of the Public Employment Service may be increased in line with an increase in the allocations available for active labour market programmes (Social Renewal Operational Programme 1.1.2 and 1.1.4.), and the programme serving to develop and improve the efficiency of the Public Employment Service will continue as well (Social Renewal Operational Programme 1.3.1).

The decentralised programmes aimed to promote the employment of the disadvantaged (Social Renewal Operational Programme 1.1.2 in the convergence regions, Social Renewal Operational Programme 1.1.4 in the Central Hungary Region) serve to improve the chances of the long-term employment of groups disadvantaged from a labour market point of view and to help them to return to the open labour market by arranging labour market services, aid and training into complex, tailor-made packages. These programmes primarily target low-skilled people and individuals with outdated qualifications, young people and school-leavers, people over the age of 50, parents returning to the labour market after maternity leave/child care leave, individuals eligible for employment substitute benefit and disadvantaged job-seekers living in regions characterised by high rates of long-term unemployment. The programme, co-financed by the European Social Fund, is implemented under the auspices of the Public Employment Service, within the framework of which a variety of benefits and labour market services are available to the target groups (including training benefit, employment support, aid for setting up private businesses, benefits related to the use of labour market services, reimbursement of the costs of occupational health screening tests, reimbursement of costs of physical fitness tests related to training, provision of labour market and employment information, work, career, job search, rehabilitation, psychological and local employment advice and consulting, labour market mentoring activities, etc.).

Other training and complex labour market programmes targeting the particularly disadvantaged, co-financed by the European Social Fund, are also being implemented as part of the Social Renewal Operational Programme priorities 1 and 5.

The employment of disadvantaged individuals is also encouraged by a number of tax benefits, some of them available for some time, while others recently introduced. As part of the START programme, in the event of the employment young people under the age of 25 (30 in the case of those with higher education), employers may avail themselves of a social contribution tax benefit for two years (in the case of those with higher education, for one year). Within the framework of the START Plus programme, in the event of the employment of workers returning to the labour market after a period of eligibility for maternity leave/child care leave/nursing benefit, employers may be eligible for a social contribution tax benefit for a period of two years. As part of the START Extra programme, in the event of the employment of individuals over the age of 50 years registered as job-seekers for minimum three months, low-skilled workers and people eligible for a wage supplement benefit, employers may avail themselves of a social contribution tax benefit for two years. (The START PLUS and START Extra cards were available for collection until the end of 2011; benefits may be enforced with the cards during their term of validity but until the end of 2013, at the latest.) As of 1 January 2012, within the framework of the START Bonus programme, in the event of the employment of job-seekers continuously registered in that capacity for minimum 3 months and those returning to the labour market after (or during) a period of eligibility for maternity leave/child care leave/nursing benefit, employers may receive a social contribution tax benefit for a period of one year. As of 1 January 2011, in the interest of helping parents with young children to return to their former em-

employers, employers are entitled to a social contribution tax benefit in the event of the part-time employment of parents with young children returning to their former place of work, against the fulfilment of certain conditions. In the event of the employment of rehabilitation card holders with altered working capacity, the employer is entitled to a tax benefit during the term of validity of the card, which is 27 per cent of the gross wage (but maximum double the minimum wage). In the interest of reducing the costs related to the employment of low-skilled workers and promoting their employment, according to plans, as of 2013 employers may be eligible for a (9-percentage-point) targeted social contribution tax benefit in respect of workers employed in jobs not requiring qualifications.

IV.5. Improvement of business environment

Finally, the last country-specific recommendation is aimed at the improvement of the business environment:

Improve the business environment by implementing all the measures envisaged for regulatory reform and lowering administration burdens in the national reform programme; assess the effectiveness of current SME support policies and adjust public programmes in order to improve access to non-bank funding.

In November 2011, the Hungarian Government approved a medium-term programme to lower the administrative burdens of businesses ("Cutting Red Tape" Programme), which contains 114 measures in ten areas of intervention in total. The measures which are implemented on the basis of the schedule set forth in the programme will, by the end of 2013, reduce the administrative burdens of businesses by some HUF 500 billion (approximately 1.7 per cent of the GDP). From among the measures implemented by the end of 2011, mention should be made of the significant simplification of the rules regarding product fees (in respect of wrapping materials), the increased revenue threshold of statutory audit for businesses and the simplification of certain elements of employment-related administration.

The new public procurement law was passed in autumn 2011. The rules of public procurements were reformed based on the considerations of bidders (businesses). The new legislation is also aimed at lowering the administrative burdens related to public procurements (e.g. it encourages entities inviting tenders to use any data already available in the certified public records). At the end of 2011, legislators also passed the legal rules which reduce the burdens of businesses by accelerating execution and liquidation proceedings and making them transparent and more controlled, and are aimed at the more effective recovery of creditor receivables and public debts and more effective law enforcement.

The aid system designed to develop the Hungarian SME sector was systematically reviewed upon the creation of the New Széchenyi Plan, at the end of 2010. Based on the evaluation, some of the aid programmes that were previously available were terminated in 2011, while others were altered, tender conditions and administrative requirements were simplified and procedural deadlines were shortened.

Measures have been taken to improve access to non-bank funding primarily within the framework of the priorities of Financial Instruments operating on the basis of the procedures of the economic and regional operational programmes. The venture capital programme, previously initiated but not effectively launched, was accelerated. Thanks to this, the 7 venture capital funds set up in 2009 effected a further 33 investments worth some HUF 10 billion by the end of 2012, compared with the 11 capital investments to the value of HUF 2.5 billion made up to the end of 2010. The New Széchenyi Credit Programme operated almost exclusively via non-bank mediator organisations was also transformed;

the amount available for lending increased from HUF 10 million in February 2011 to HUF 50 million, and in order to motivate financial mediators, a first-loss-type loss coverage was also introduced. Additionally, Hungary also introduced in March 2011 the Combined Micro-Loan product assessed in a one-stop procedure, which is the combination of a maximum HUF 8 million micro-loan and HUF 4 million in non-repayable aid. These sums were raised in January 2012 to HUF 10+20 million (maximum HUF 10 million in non-repayable aid and a maximum HUF 20 million micro-loan) reflecting the great success of this arrangement.

ANNEX 1: DETAILED REVIEW OF MEASURES PLANNED WITHIN THE NATIONAL REFORM PROGRAMME

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
Annual Growth Survey 1st Priority: Growth-friendly fiscal consolidation						
<i>Measures will be presented in the Convergence Programme</i>						
Annual Growth Survey 2nd Priority: Restoring normal lending to the economy						
1. Agreement between the Government and the Hungarian Banking Association	Development of the legal background necessary for the execution of taxation and financial policy agreements (with special view to the tax preferences for the promotion of credit agreements contained by the Growth Pact). Development of action plan to boost lending.	1 st Quarter of 2012	MNE	Income from bank tax decreases significantly. It should be replaced in the central budget from other sources	Upon the agreement with the banking sector the rate of lending increases, or at least the rate of decrease slows down. It is a negative risk how much the market accepts the fact that the government keeps the planned deficit target despite that central budget might have significantly less income from the bank tax than originally planned.	Rehabilitation of the financial (banking) sector, normalisation of credit conditions – (AGS-2)
2. Improvement of access to agricultural funding	One of the priority objectives of the Government is to develop the agriculture as a pulling sector on the basis of utilizing cooperative advantage. A key element to that is the improvement of access to financing for the agricultural entrepreneurs. Measure is focused on the effective operation of preferential loan programmes – new or modified ones. (i.e.: loan programmes for frost damages by the Hungarian Development Bank, bank guarantee on food, loan for working capital financing for Production and Sale Cooperatives (PSC).	Continuous	MRD	Foreign exchange guarantee for inter-bank loans, to which the central budget will extend financing	Improving the financing situation of the agricultural enterprises, contribution to remove disadvantageous effects of the	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reparation of the financial (banking) sector, normalisation of the crediting conditions (AGS-2) ▪ Reforms to promote growth (AGS-3)

³ This column indicates the relevant objectives, priorities which are primarily aimed at by various actions, taking into consideration the 5 priorities formulated by AGS and the 5 objectives of the Europe 2020 Strategy

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
Annual Growth Survey 3rd Priority: Strengthening Growth and Competitiveness						
3. Modification of the National Strategic Reference Framework based on half-term evaluations	<p>Modifications will be applied to the following operative programmes: Environment and Energy Operative Programme (EEOP), Transport Operative Programme, State Reform Operative Programme (SROP), Electronic Administration Operative Programme (EAOP), Implementation Operative programme (IOP), Social Renewal Operative Programme (SROP) and Social Infrastructure Operative Programme (SIOP). The greatest regrouping of financing will be made between the Transport Operative Programme (TOP) and the Environment and Energy Operative Programme (EEOP).</p> <p>The greatest regrouping of financing will support the out-brake of the economy development brake point at efficient energy use as well as the increase of renewable energy resources of the Green Economy Development of the New Szécheny Plan</p> <p>As each and every 1 billion HUF spent for the renovation of buildings belonging to the central budget, local governments churches and other institutions with public duties will result in an annual energy saving of approx. 40 million HUF, these financial means may be spent for the development of improving the public services.</p> <p>On the account of the financial regrouping from TOP to EEOP various developments (heat insulation of buildings, change of windows, up-dating lighting, etc.) may be executed first of all for the conversation of traditional energy in the fields of central budget, local governments, small and mid-sized enterprises (SME). With a range of investments serving as model (renewal of the energy system of schools, hospitals, government institutions, sports facilities, etc.) the rationality and the effectiveness of the reform of the public administration could be confirmed and at the same time it would increase the national assets, further on the support of such investments would improve the competitiveness of the national SMEs.</p> <p>In the frame of regrouping the financing and priorities the Social Renewal Operative Programme (SROP), among at the</p>	<p>For every measure the use of financing needs to be decided until 31 December 2013 at the latest Milestones:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Approval of modification request by the European Commission - modification of the measure plan of the operative programmes in question and issuance of invitation to tender until 3 June 2012. 	MND	Extent of the regrouping of finances between the Transport Operational Programme (TOP) and the Environment and Energy Operational Programme (EEOP): 163 billion HUF (40 billion HUF European Regional Development Fund, 123 billion HUF Cohesion Fund)	As a result of the financial regrouping new strategic and action plans, well thought trough and approved by the Parliament and the Government, the financial help will help significantly the effective and cost effective realisation of general political – educational, health, physical education, district heating, etc – aims.	Reforms to promote growth (AGS-3)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	development of human resources, will strengthen those active tools in the human resources market, which show good results as well as measures of higher education (priorities of SROP 1 and 4) helping the problems of increased unemployment of young people.					
4. Simplification of the Operations of the National Strategic Reference Framework	<p>Tasks in relation to financing structures based on the operative programmes: designation of the ministers for the professional preparation of the financing structures denominated in the action plans, then the designated ministers will give information on the scheduling of professional preparation and survey the valid action plans from the point of view of viability and compliance to professional political aims of the government</p> <p>Start of the financing structure (featured projects, single step tendering) as well as simplification and speed-up of tasks regarding incoming project.</p> <p>Institutional tasks in relation with the completion of the projects: the strengthening of the tasks related planning, survey of the capacity and financing possibilities of the Intermediate Bodies in view of the speed-up, development of institutional development plan for structural efficiency, connection of the Standard Monitoring Information System with authenticated database.</p>	For every measure 1 st half of 2012 at the latest.	MND	During the implementation of the measure the need for additional budget sources may arise, which – at the same time – may be lessened by additional inner resources and the technical help of EU.	Modification of structures and control are expected to strengthen tenderer friendliness and the transparent features of the operation. As a result of the measures control will be simpler and predictable, institutional processes will be more rational and more transparent, programme implementation will be quicker and more efficient.	Reforms to promote growth (AGS-3)
5. Reinforcing consumer trust in e-commerce services	In January 2012 the Government made a decision in a decree that it is necessary to improve consumer trust towards electronic commercial transactions by targeted campaigns. For supporting the activities of consumer protection organisations in 2012 the related tender will contain a so-called information campaign as a tendering category. The aim of that category is that organisations reach the consumers in the widest field and through the most efficient channels and inform them about their rights. E-commerce, internet based purchases are among the featured topics. Within these topics the consumer protection organisations will inform the consumers about their rights and possibilities (for example right of abandonment). Equipped with that knowledge consumers will turn towards	The mid-range consumer protection policy No. 4. until 2014 contain the aims of the consumer protection, the measure is continuous within that time frame	MNE	Budgetary chapter for the support of consumer protection organizations(25-14-1-2).	The positive effect of the measure may be the increased consumer trust towards electronic commerce and indirectly the expansion of product range and lower prices. From the merchants' point of view expansion of the markets and market shares, increased sales volume can be expected. From a	Reforms to promote growth (AGS-3)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	the e-commerce with greater confidence thereby inciting the spread of Internet purchase. Invitation to tender is planned to appear in Spring 2012.				national economic point of view that may result in growing employment and growing tax income i.e. VAT. From the consumers' point of view a negative result may be the lack of changing consumer protection rules and difficulties related to the satisfaction of consumer claims.	
6. Opening of new radio frequency spectrum	In 2011 the National Media and Infocommunications Authority (NMIA) have auctioned the available 900 MHz frequencies. The tendered frequencies are suitable for 3G and 4G mobile services, can be used with various technologies thereby the service providers on these frequencies will have the option to install and operate GSM, UMTS, LTE, or WiMAX networks. These frequencies will provide better mobile internet services because, due to the better wave propagation, the base stations will cover significantly greater areas. This will result in the significant expansion of 3G coverage in rural areas and in lower service prices. The winner of the auction will appear in the market as a new mobile service provider.	January 2011 to December 2012	MND MI	Auctioned and generated income	In the future that will improve the quality of services and help to prevail consumer interest.	Reforms to promote growth (AGS-3)
7. Construction of connections to broadband backbone network	The 18 months EU programme started at the end of 2011 to install regional networks in the sub-regions. This will result in connecting the settlements, which did not have "white" broadband service, to the backbone network of suitable capacity thereby preparing approx. 800 settlements to have a minimum 1 Mbps connection to the local network.	November 2011 – June 2013	NMD	EU financing: EDOP 3.1.2. [20 billion HUF]	More SME can be connected to broadband internet; possibility for telework can be expanded resulting in increased employment.	<ul style="list-style-type: none"> Reforms to promote growth (AGS-3)
Annual Growth Survey 4th priority: Tackling unemployment and the social consequences of the crisis						
8. Tackling the situation of foreign currency mortgages with over 90 days	The National Asset Management Agency will buy 25,000 living estates until the end of 2014 Converting into forints the debts of foreign currency mortgage loan debtors in arrears by more than 90 days.	April 2012 to end of 2014	MNE	Bank tax related income is expected to decrease significantly. The measure will be financed	Situation of foreign currency mortgage holders with over 90 days of non-payment	<ul style="list-style-type: none"> Tackling unemployment and the social consequences of the crisis (AGS-4)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
Delay of Payment				from other budgetary resources.	will improve	
9. Preferential exchange rate fixing	Foreign currency mortgage loan debtors meeting their contractual obligations or in arrears by no more than 90 days have the option of entering an exchange rate protection scheme until the end of 2012..	April 2012 to mid 2017	MNE	Bank tax related income is expected to decrease significantly. The measure will be financed from other budgetary resources..	Situation of foreign currency mortgage holders with over 90 days of non-payment will improve regularly paying instalments or non-payment is less than 90 days, will improve	<ul style="list-style-type: none"> Tackling unemployment and the social consequences of the crisis (AGS-4)
Annual Growth Survey 5th priority: Modernising public administration						
10. Reducing administrative burdens of businesses ("Cutting Red Tape" Programme))	In November 2011, the Hungarian Government adopted a medium-term programme to reduce administrative burdens for entrepreneurs. In the area of 10 interventions the programme contains 114 measures, inter alia, to reduce the tax administration, simplification of the operation of authorities, faster and more predictable investment approval and decrease the administrative burdens of employment. Furthermore the programme contains action to eliminate duplications in reporting obligations, the elimination of the spread of institutions and procedures in order to eliminate the institutional system inciting distrust and penalties and also contains structural and system changes, which – building integrally into the operation of the state – can prevent the future increase of administrative burdens on enterprises.	2012-2013	MNE	Execution of the Programme does not require additional budget resources.	Measures of the programme will decrease the administrative burdens of enterprises by 500 billion HUF, i.e. approx. 1.7 % of the GDP. More than the half of it will be realised in 2012. With the reduction of administrative burdens additional resources may be released in the entrepreneurial sector, which may be used by the enterprises for investments, developments and employment of additional labours, which will strengthen the growth potentials in the whole economy.	<ul style="list-style-type: none"> Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
11. Reducing administrative burden on citizens (Simplification Programme)	The Hungarian Government, as part of the Zoltán Magyar Public Administration Development Programme, in August 2011 accepted the Simplification Programme aiming at the reduction of administrative burden of the citizens. The Simplification Programme is executed in three stages (first leg is closed at the end of March 2012) and until the end of 2012 altogether 228 processes will be simplified. The procedures designated for simplification will cover all the more important areas (i.e. family support, taxation, unemployment benefit, as well as documents related to real estate, car, pension, health insurance), in which the citizens meet in the every life with procedures of the authorities.	The Simplification Programme will be executed in 3 phases as below: - Until 15 March 2012: simplification of 50 procedures - Until 31 August 2012: simplification of 105 procedures, - Until 31 December 2012: simplification of 73 procedures	(MPAJ)	Total cost of the Simplification Programme is 1.3 billion HUF, which is available from the funds of the State Reform Operative Programme	Simplification of the procedure frees time, which can be used for work for the citizens (thereby for improving their financial situation) or for leisure. Therefore the easing administrative burdens will not only improve the competitiveness of the country, but will increase the social well being as well. Moreover, it will decrease the direct financial burden of the households. With the execution of the Programme a 25% reduction of the administrative burdens of citizens may be achieved, thereby customer satisfaction and trust towards public administration will be increased	<ul style="list-style-type: none"> Modernising public administration (AGS-5)
12. Establishment of district offices and government windows	Establishing districts and district offices enables to separate management tasks of the local and central government. The tasks of central administration will be serviced by district offices. The most important task of the district offices will be to deal with administrative tasks below county level. On this basis the district offices will deal with the state management tasks of the notary – in exceptional cases the Clerk of the mayor's office – and also all the matters, which fall into the competence of small district offices, customer service bureau and specialised agencies of county district offices.	Government decision of the formation of district system – 1 September 2011. Social reconciliation of the drafts of the district system – 10 January to 29 January	MPAJ	EU financing: "Planning the district based state management system" State Reform Operative Programme (SROP) 1.2.8. project [300 million HUF] "Development of customer service dialog	Tasks of the state management will be done by state institutions. With this step the disperse nature of the institutional system of state management will be decreased. The quality of task execution at district level will be	<ul style="list-style-type: none"> Modernisation of public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	The document bureau will be placed into the district office as well (as executing agency for tasks within the state management responsibilities of the notary). Presently altogether 304 document bureau operate in 270 settlements. The customer services of the specialised agencies of the district offices will be integrated with the document bureau thereby securing a single window procedure in every district by the end of 2013	2012. Submission of draft law to Government – 10 February 2012. Acceptance of law by the Parliament – until 15 March 2012 Acceptance of government decrees on districts – 30 June 2012 Development of ministerial decrees on districts – 30 November 2012 Execution of organisational matters – until 31 December 2012 Start of the operation of district offices – 1 January 2013.		system” SROP project [500 million HUF] “Physical development of Government window” ROP project [7.225 billion HUF] “Formation of integrated customer service system” EAOP project [4.8 billion HUF] “Formation of dial-up customer service system” EAOP project [900 million HUF] Support for all projects related to the formation of districts [13.725 billion HUF]	improved.	
13. Electronic Public Administration	Support of administration with IT solutions. Ensuring remote and electronic access to procedures, full customer identification and electronic delivery system. Developments are as follows: - The “Full customer identification” priority project secures identification for organisations (i.e. enterprises) with indirect (electronic signature, so for the execution of the guideline a “trusted list” will be developed) solution thereby foreign enterprises will have access to the dialog based services.	EAOP 2 – <i>full customer identification</i> project: Under planning. Professional negotiations have been made with MND, KEK KH, NMIA and KIM/A1,E1 points will be redone.	MPAJ	EU financing: EAOP 2 – full customer identification [1.3 billion HUF] EAOP 1 - hibrid delivery and conversion system [3.25 billion HUF] EAOP 2.1 “development of interoperable IT infrastructure for integrated		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reforms to promote growth (AGS-3) ▪ Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<ul style="list-style-type: none"> - A “Hybrid delivery and conversion system” priority project makes it possible to maintain connections based on the logic of ordinary delivery both for electronic and paper-based submissions. Providing wider range and higher quality possibilities than required in the Services Directive. - The “Development of integrated customer service interoperable IT infrastructure” is a priority project securing the IT requirements for single window administration - As part of the project entitled „A review of the regulatory environment of electronic administration”, the rules governing electronic administration will be modified in accordance with the actual practical needs in conjunction with the comprehensive amendment of the Act on the General Rules of Public Administration Proceedings and Services⁴. Ex-post impact assessment will be carried out with regard to the decree of MPAJ, Nr. 24/2011. (VIII. 9.), and on the basis of the results further amendments proposed. 	<p>Harmonisation of professional content with National Tax and Customs Administration</p> <p>Next milestone: Session of tender development working group (PEMCS)</p> <p>EAOP 1 - <i>Hybrid delivery and conversion system</i> project: under planning. Next milestone: emission of manual: 12.04.2012</p> <p>EAOP 2.1 “development of interpretability IT infrastructure of integrated customer service” – Under planning. Points A1, E1 have been finalised. Reasons for modification request have been sent to EMPAJ, MND and NDA on 02.03.2002. <i>AT waits for modi-</i></p>		<p>customer service” [4.8 billion HUF]</p> <p>SROP 1.2.10 – Survey of legal environment for the electronic administration</p>		

⁴ Act CXL of 2004 on the General Rules of Official Public Administration Procedures and Services.

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
		fications. SROP 1.2.10 – “Survey of legal environment for electronic administration” Under planning. Manual has been issued Tenders should be submitted on 24 March 2012.				
14. Anti-corruption measures	The anti-corruption programme focuses primarily on corruption and abuses in the public sector by developing a complex set of tools aiming at simultaneously preventing corrupt actions and improving awareness and integrity on individual and institutional levels, furthermore developing effective sanctions against corruption. As part of the of the programme an anonymous notification system will be built, protecting informants effectively, central training organised for integrity and anti-corruption, and information campaigns to enhance the sensitivity of the business sector and society as well. Survey will be done to find a way to improve the investigation department of authorities both qualitatively and quantitatively, to effectively prosecute acts of corruption and a closer and more structured co-operation among the authorities fighting against corruption will be developed. Professional Ethical Codex will be worked out for public officers.	Programme will be implemented until the end of 2014	MPAJ	EU financing: SROP [300 million HUF]	As a result of the implementation of the Programme operation of the state will be more transparent and more economical. This will improve the situation of the budget (i.e. cheaper public procurement) and will improve both domestic and the international trust thereby promoting the investment potential of Hungary, which will improve our competitiveness.	<ul style="list-style-type: none"> Modernising public administration (AGS-5)
15. Organisational development in public administration	The measure focuses on areas, not covered by the modernisation programmes of county, or district government offices., The elements of organisational development offer the possibility for the public to develop solutions according to their specific requirements in the field of budget, human resources and operation. To improve effectiveness a controlling system	Measure will be introduced by 30 June 2014 Basic concept be will developed- (02.012012 to	MPAJ	Execution will be financed from State Reform operative Programme (for organisation development: 1.9 billion HUF), the running	The organisational development will result in significant improvement of the effectiveness and efficiency, which will be sensed by the citizens	<ul style="list-style-type: none"> Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	will be introduced, for the improvement of supervision various quality management systems will be applied. Predictability will be improved by the development of strategic control and planning as well as by the introduction of a progress management system. In order to develop the human resources management skills will be developed and a performance evaluation system will be introduced. To help the innovative operation a knowledge management system will be developed. Measures will concentrate on 42 state management offices, which are not covered by the county and district government offices. As from 2012 the operational models will be expanded to the local governments as well, thereby the whole of the public management organisational structure can be modernized.	15.04.2012) Development of methodology (01.06.2012 to 31.12.2012) pilot project (01.10.2012 to 15.03.2013) extension for the whole system (01.01.2013 to 30.06.2014) coordination, monitoring (03.09.2012 to 30.06.2014) evaluation of execution (01.04.2014 to 31.07.2014)		cost of maintaining the results will be financed from the budget of the central organisations in question	and sustainability will be secured. Risk of the project: if the required number of institutions cannot be involved ("critical mass") then the gap between the effectiveness and effectively of the individual institutions will increase, the set objectives will be jeopardised because the synergetic effect will not be present.	
16. Renewal of the Government's strategic management	Regulatory and institutional preconditions are developed for the renewal of governmental strategic management will be developed. The strategic management field of the government will be explored, methodologies and manuals will be prepared for the strategic management. Besides setting up workshops for the harmonisation of the policies of the various fields a central co-ordination mechanism will be put in place.	Under way, final deadline: 31 December 2012.	MPAJ	EU financing: SROP 1.1.8 [480 million HUF]	The implementation of the measure will make it possible to improve coordination and efficiency of the strategic management of the government, to implement unified strategy for the public services, to secure traceability and methodology of implementation and institutional structure. The measure as a whole will improve the international competitiveness	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
					of Hungary and the government's ability to handle economic, social and environmental risks. From the point of view of administration the measure will have a simplification effect thorough the unified system.	
17. Development of new career models for Civil Servants	<p>The <i>Personnel Strategy of the Government</i> is ready and based on that the Parliament have passed the following laws:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Act CXCIX of 2011 on the civil servants - Act CLXXXIV of 2011 to harmonise the rules of the career of civil servants within the professional staff of the armed forces outline in Act XLIII of 1996 and modification of some of the employment rules; - Act CXCV of 2001 on the modification of ActXCV of 2001 on the legal status of the professional and contracted staff of the Hungarian Defence Forces and modification of other law on service. <p>Development of the elements of the career will go on in 2012 and 2013 as well and <i>harmonisation</i> will be done primarily in the following fields:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a job based system, which keeps the advantage of the career system and offers option for flexible adaptation to changes; a test model will be started - An Integrated Public Servant Performance Management System will be introduced - a system of common reserve unit will be set up - the system of test, examinations and further education will be unified on the basis of the training of the newly founded National Institute of Public 	<p>Measures will be implemented in 2012 and 2013 as follows:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction of job based system, connection of the functions to the jobs, gradually from 2013 2. Introduction of Integrated Public Servant Performance Management System: 1 June 2012 3. the system of common reserve unit starts its operation: 1 September 2012 4. System of examinations and further education will be unified on a continuous basis 	MPAJ	<p>The indicated measures within the framework of the harmonisation of careers are planned as part of the SROP projects.</p> <ol style="list-style-type: none"> [1. Model test on jobs: 164 million HUF (2012) 2. Tasks of human resources centre in connection with the introduction of function based system, training: under planning (2012 to 2013) 3. Development of the Integrated Public Servant Performance Management System: 43 million HUF (2012) 4. Tasks at human resources centre, training in connection with the Integrated Public Servant Performance Management System : under 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
				planning (2012-2013) 5. Development of common reserve unit: 45 million HUF (2012) 6. Tasks at the human resources centre related to the common reserve unit: under planning (2012-2013) 7. Unification of the examination and further education systems: under planning (2012-2013)		
18. Planning, implementation and introduction of an electronic documentation system supporting the planning permission procedures of construction authorities (ÉTDR)	<p>ÉTDR is a centralised service accessible through the internet, which supports the electronic handling of the building plans, submitted for approval, for each of the concerned parties of the construction plan approval process including storage, delivery, supervision, visualisation and safe keeping. The main objective of the development is to support the electronic submission of the whole approval process (application and annexes defined by the law) and to speed up the administration. The authorisation system of the central board of public construction will provide unified electronic system including electronic application form and documents pertaining to the application for electronic handling and licensing by the building and other authorities.</p>	<p>Major milestones of the implementation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Public procurement and selection of the winner until 31.03.2012 - Development of initial studies: development and approval of IT system plan and process management until 31.05.2012 - System development and imple- 	Mol	<p>For the implementation of the project 1,096,478,750 HUF will be used from EU financing; 86,61% will come from priority EAOP 1. and 13,19% from EAOP 3. priority</p>	<p>The country-wide unified system can be developed more economically on one hand and will result in a transparent system on the other hand. The ÉTDR will provide direct connection to other authorities and professional authorities involved in the licensing process, thereby it will ease the administration burden. It will provide more time for the board of construction and other authorities for on-site supervisions, thereby contributing to improve construction discipline and quality of construc-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernising public administration (AGS-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
		mentation of system integration until 14.08.2012 - System tests and commissioning until 14.09.2012 Introduction until 01.10.2012			tions.	
Europe 2020 Strategy 1st national target: Increase of employment rate to 75% for the 20 to 64 year old population						
19. Elimination the option for Early Retirement	<p>The transformation was carried out in view of the acquired rights, to secure payments for already established and paid pensions for early retirements and in view of fulfilling the commitments to those who will retire in the near future before reaching the retirement age. The measure has been started already and subsequent to that the early retirement scheme of those working in environments hazardous to the health will be transformed, which is not part of the pension system.</p> <p>The pension scheme based on a law passed in 1997 will be modified by new parts of the law, which come into force only in 2013, but at the same time further rectification is necessary. It is necessary to overview and schedule these and introduction of new regulations is required in 2012. Within the pension scheme individual accounts will be set up and individual records will be introduced.</p>	<p>Implementation in the 1st half of 2012 Coming into force: 1 January 2013.</p>	Ministry of National Resources (MNR)	For the development of individual accounts and individual pension estimates EU financing is expected (EAOP)	<p>It is expected that the introduction of individual accounts and individual pension estimate the pension awareness and the willingness to pay pension contribution will be increased. This effect will extend to all the employees and employers as well.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fiscal consolidation (AGS-1) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4) ▪ Expansion of employment (EU2020-1)
20. Promotion of Employment of disabled people	<p>The accreditation and support system of the employment rehabilitation will be modified. On the basis of the verification, according to the qualification grades permanent or transit employment, or with the help of a rehabilitation card open labour market employment may be realised.</p> <p>The verification process is complex procedure and includes medical, employment rehabilitation and social aspects.</p>	<p>On the basis of Act CXCI of 2011 on benefits for disabled persons and on modifications of certain earlier laws the implementing</p>	MNR	<p>EU financing: SROP 1.1.1: Extension of services for the target group through National Rehabilitation and Social Agency [8.97 billion HUF] SROP 5.3.8: develop-</p>	<p>During the course of the implementation the pension system for disabled is transformed, the pension for disabled will be transformed into system similar to the sickness benefit system.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
		regulations will be worked out during the course of the 1 st half of 2012.		ment of employment and labour market services system. [7.3 billion HUF] EDOP 3.5.1.A The aim is to establish such work places through the implementation of the tender and to introduce special services at the Hungarian enterprises, which will provide equal opportunities for efficient work for that special group and help these groups to integrate into the labour market.	The help to the people with health damage for returning to the labour market involves a risk factor both in the labour market and for the social effects as well. The effective budgetary result of the measure will depend on the employment situation on the labour market.	
21. Active Labour market Policy	In compliance with the recommendation of the European Commission, we strengthen our active labour market instruments, which gave good result with the co-financing of ESF and further resources will be reallocated for that aim. According to the plans for the decentralised programmes (SROP 1.1.2 in the convergence regions, SROP 1.1.4 in the Central Hungary Region) aimed at the employment of the disadvantaged people about 91 billion HUF (out of that SROP 1.1.2 will provide 86 billion HUF) will be available between 2011 and 2015. According to the plans, the financing of that measure will be expanded with 26 billion HUF by reallocating within the SROP priorities and by the utilisation of certain residual resources. This will be used first of all for supporting the entrance of young people into the labour market. In line with the expansion of the frame amount the capacities of the National Employment Services (NES), which implements the programmes. (Besides that the programme of SROP 1.3.1 aiming at the development and efficiency improvement of	2011-2015	MNE	EU financing: between 2011 and 2015 SROP 1.1.2- and SROP 1.1.4 are available [91 billion HUF]	Due to the effect of the measure the participation of disadvantaged groups will increase in the labour market	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting Poverty (EU2020-5) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	NES will be carried on) The SROP 1.1.2 and 1.1.4 programmes are aimed at improving the chances of the disadvantaged (from labour market point of view) groups for permanent employment, or for extending labour market services to return to the open labour market through complex packages of support and tailor made training. The target group is contains undereducated people, fresh graduates, people over 50, women returning to the labour market after parental leave, people receiving unemployment benefits and employment seeking group of people threatened by permanent unemployment typical for the given region.					
22. Package of Actions to Improve Reconciliation of Work and Family and to Improve Activity of Women in the Labour Market	<ul style="list-style-type: none"> - From 2012 on, with the use of EU financing the flexible employment and the various forms of flexible work will be promoted. The SROP 2,4,5 programme co-financed by the European Social Fund (ESF) supports the promotion of the various forms of flexible employment, as well as the introduction (at the employers) the various forms of flexible organisation of work, which take the private life engagements into consideration. Through the EDOP 3.5.1.B programme the aim is to create such working place environment, which ensure equal opportunities for efficient execution of work for women employees and help integrate these groups into the labour market. - Development of day-care facilities for the 0 to year age group is supported (partly within the framework of the Regional Development Programmes, partly from SROP 2.4.5). In the framework of SROP 2.4.5 it will be possible from 2012 on to create flexible day-care facilities (first of all family kindergartens for small groups of children). Besides the development of children care facilities at the working place will be also supported 	2012 to 2015 Call for application is expected in the 1 st quarter of 2012	MNE	EU financing:: SROP 2.4.5. [8 billion HUF] EDOP 3.5.1.B	Implementation of the measure will improve employment of parents with small children, working place and private engagements will be easier to harmonise and number of flexible employment will be increased	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting poverty (EU2020-5) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	For the spread of the flexible employment the new Labour Code contains several rules ensuring several new, flexible employment modes (work on the bases of call-in, slit-up of jobs, employment by more than one employer, telework, flexible working hours). Above that it will be obligatory in the	Passed by the end of 2011, effective from July 2012	MNE		The measure will improve employment situation of parents with small children and the flexibility of the labour	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	private sphere as well to offer part-time job, on the basis of their request, for employees with younger than 3 year old child or employees returning from parental leave.				market	<ul style="list-style-type: none"> Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	For those who live on settlement without proper service facilities this will provide a chance to access day-care facilities for children by the creation of new infrastructure or by the development and expansion of the existing infrastructure. Within the planning period, between 2011 and 2013,-an call for application was issued on 15 September 2011 within the Regional Development Operational Programme with the title “social basic services and infrastructural development of basic child care services“ for the development of day nurseries and family kinder gardens. The date for submission was 9 January 2012.	Acceptance of applications and evaluation thereof are under way	MNE	[South Great Plain, North Great Plain, North Hungary, Central Hungary, West Pannon – planned financing: 8.5 billion HUF . For South Transdanubia the tender is titled <i>Infrastructural development of children’s day-care facilities (day nurseries, family kindergartens)</i> , Planned financing: 1.1 billion HUF . For the South Plain, North Hungary and North Plain regions no separate funds are available for the development of family kindergarten. This will be tendered together with the <i>improvement of access to social basic services and children care basic services and improvement of quality of services</i> . Planned financing: 8.0 billion HUF]	Upon implementation of the measure the employment situation of parents with small children will improve, the work place and private engagements will be easier to harmonise and the number of employees in flexible jobs will increase.	<ul style="list-style-type: none"> Fighting unemployment(EU2020-1) Fighting poverty (EU2020-5) Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
23. Development of Vocational Training	Act CLXXXVII of 2011 on vocational training will enhance the role and responsibility of the chambers of commerce in the	The regulations outlined in the	MNE	Implementation of the reforms of the educa-	The effect of the combined reform may im-	<ul style="list-style-type: none"> Expansion of employment (EU2020-

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
System	field of practical implementation of the training. The regional integrated vocational training centres will be modified in order to increase transparency and efficiency within the training system. The system of apprentice contract will be extended to professions, which were not covered by such contracts in the vocational training until now. The professional examination system will be modified and other important elements of the system will be developed as well. Detailed rules will be worked out and introduced in 2012. In the 2012 to 2013 period the implementation rules of the new vocational training law will be issued and the whole system will be newly regulated. The EU financing programmes will serve the implementation of these measures and will be connected to the modification of certain given system elements	new act on vocational training starts to operate in 2012, the elements of the content are to be applied as binding from the 2013/2014 school year, in ascending system. The institutional system will be modified also in 2013.		tional system, primarily in the school-based system, will need during the 2012 to 2013 two year period approximately 30 billion HUF. From that amount new educational material will be produced, teachers, instructors will be trained, the system will be closely supervised, etc. Costs will be financed partly by the National Development Fund, partly from EU resources (SROP No. 2 priority) in the tune of 15-20 billion HUF	prove the competitiveness of the individuals, the employers and the country	1), <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting poverty (EU2020-5) ▪ Reduction of the rate of early school leaving (EU2020-4a) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> • Support for agriculture and silviculture related training In line with the aim of the life-long learning the aim of the measure is to improve competitiveness of farmers, agricultural enterprises and silviculturists and to help them carry on sustainable and environment conscious activity through improving their professional knowledge. Farmers and silviculturist successfully passing the professional training programme may claim back the cost of the training in the form of support.	Time span of the measure from 2009 until the end of 2013.	MRD	Co-financed by EAFRD		<ul style="list-style-type: none"> • Expansion of employment (EU2020-1) • Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
24. Development of regulatory System of Adult Training and Launching New Programmes	New act on adult education will be worked out, which targets changes in the following fields: <ul style="list-style-type: none"> - The new regulation concentrates on supported training to satisfy the needs of the labour market. - Guarantees will be included in the system in order to produce quality knowledge for the participants of the adult training and the certificates provided will reflect the same quality as the vocational training certificates issued 	Acceptance of the new act on adult training is expected by the 2 nd half of 2012. Training programmes will be implemented in	NME	[Tasks originating from legal changes will require financing from the budget: 3 billion HUF. Training and further training will require financing from the budget: 30 Billion HUF]	With the implementation of the training programmes the competencies and the employment chances of the participants will improve, competitiveness will be increase.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>by schools</p> <ul style="list-style-type: none"> - Within the frame of the act the target groups and the detailed conditions of the adult training will be decided by the institution, which has the rights over the financing. - The new regulation will enhance the effectiveness of the supported training in the labour market and will improve the rate of employment for those who participated in the adult training. - The tools of the act will ensure the promotion of the quality in the practical training of the adult training scheme. <p>Competencies of the adults in the field of foreign languages and information technology will be developed and work-place training will be supported. Support will also be extended for training to adults with low level school education and with out-dated knowledge.</p>	2012 to 2014		<p>Present EU financing for training and further-training:</p> <p>SROP 2.1.2. Development programme for priority competencies (foreign language, information technology) with the participation of approx. 100,000 people [13 billion HUF</p> <p>SROP 2.1.3. Work-place training: in 2012 11 billion, in 2013 10 billion HUF; EU financing, altogether for the employees of approx.1,500 enterprises.</p> <p>SROP 2.1.6. ("I learn again!") for 2012 to 2015 basically for those who left school early, or want to participate in vocational training, or have out-dated professional knowledge - especially aiming at highly sought for trades, for 37,000 people. [20 billion HUF]</p>	<p>Risk of the comprehensive training programme: if the beneficiary acquires knowledge, which – partly or wholly - cannot be utilised in the labour market. That risk can be minimised with various tools (conditions of the tenders, regulations of the procedures)</p>	
25. Improvement of Health conditions of the Population - Public Health Programme	<p>Within the planning period of 2007 to 2013. several significant tenders have been and being issued during the 2011 to 2012 period in the framework of SROP 6 priority (Health preservation and development of human resources in the health sector) for the support of public health measures. These include</p>	<p>Implementation is under way from 2001, on the basis of annual action plans</p>	MNR	<p>Most of it secured by EU financing within SROP 6.1 priority, a smaller portion will be financed from the 2012 resources</p>	<p>The Public Health Programme improves the health condition of the active age population, expenses for sickness</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	health educational and approach changing, style of living programmes for settlements, support for setting up district health development offices and on the basis of the TB clinics the set up of a nation-wide net of institutions supporting people to give up smoking. The screening organised by the national health organisation and the national health communication as well as support for the development of health improvement knowledge are also part of the programme.			of the Secretariat for Healthcare, from resources of health care and health development [SROP 6.1.2/11/1: 182,586,370 HUF SROP 6.1.2/11/2: 5 billion HUF]	leave and sickness benefits will be decreased, the productivity of the labour force will increase Thanks to early diagnosis and efficient treatment the early loss of ability to work can be prevented at a higher rate, which will increase the activity rate. The higher activity rate and the better health condition of the active population will directly increase the competitiveness of the Hungarian economy.	
26. Package of actions to Reduce Youth Unemployment	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Programme to support business start up of young people , to be announced in 2012 (SROP 2.3.6.) The programme supports the acquisition and development of entrepreneurial knowledge and skills (financial knowledge, business plan, marketing, legal environment, etc.) and secures financial fund for young entrepreneurs for the start up as well. Beyond that, after the start up the programme provides professional advice and mentoring to maintain the enterprise. 	2012 to 2014	MNE	EU financing: SROP 2.3.6 [6.94 billion HUF]	As a result of support of the measures the number of new entrepreneurs of the 18 to 35 age group will increase (in the frame of the programme approx. 2,000 people could become entrepreneur.).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4) ▪ Expansion of employment (EU2020-1)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Apprenticeship-type programme for young people to make it easier to get employment after vocational training (SROP 2.3.4) According to the plans the measure – in line with the concept of the vocational training – would support starting people, after leaving secondary vocational training, to acquire work experience in the frame of an apprenticeship-type programme. The tender would extend financial help to the wages 	2012 to 2014	MNE	EU financing: SROP 2.3.4. [9.5 billion HUF]	By supporting the skilled young people to gain work experience the transition from learning to work will become easier, the young people gain vital work experience and their participa-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4) ▪ Expansion of employment (EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	of the apprentices on one hand and would provide salary supplements for the work place mentor(s) on the other hand. Besides the tender a priority project would be implemented in the frame of which the executive agency (according to plans: the Hungarian Chamber of Commerce and Industry) would extend help and advice to enterprises for the employment of apprentices and for maintaining and developing the positions for apprentices.				tion in the labour market will increase.	
	<p>▪ Support of civil employment programmes to help young people enter the labour market (SROP 1.4.1) The programme is under planning and aims at the support of employment programmes of civil institutions, which help the young people and first of all the disadvantaged entrants permanently integrate into the labour market.</p>	2012 to 2014	MNE	[From the 4.49 billion HUF of SROP 1.4.1. 3 billion HUF can be used; further 2 billion HUF will be allocated by re-grouping the Operative Programme]	Young people get work experience, which is vital for the labour market, their participation in labour market will increase	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4) ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪
	<p>▪ START programme In the framework of the START programme employment of entrants under 25 (for university graduates under 30) would provide lower rate of social contribution tax for the employing enterprise for 2 years (in case of university graduates for one year). In the first year of employment the employer would pay 10% on the gross salary, in the second year only 20% instead of the general 27%. The reduction is different for the employment of entrants with university degree, i.e. in the first 9 months of employment the social contribution tax would be 10% of the gross salary, while during the next 3 months it would be 20%. That reduction will be valid only up to the 150% of the minimum salary, in case of university graduates up to 200% of the minimum salary.</p>	Continuous	MNE	Programme will be fully financed by the National Employment Fund	Measures will contribute to the decrease of young unemployment, to the increase of their employment and to the improvement of their employability and adaptability	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4) ▪ Expansion of employment (EU2020-1)
	<p>▪ Starting support for young farmers In the frame of the programme farmers aged between 18 and 40 with appropriate professional qualification or degree may submit tenders for support, if they are first-time leaders of an</p>	Taking into consideration the obligatory 5 years of operation	MRD	[In case of the acceptance of programme modification, including the reallocated financ-	The measure will have positive effect on the foundation of farms by young farmers, on the	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis.

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	agricultural enterprise.	measure will be implemented by the end of 2017		ing, 4 billion HUF Source in the Rural Development Programme axe measure 112]	conversion of land structure, on the improvement of agricultural labour structure, on the improvement of population absorption ability of the rural areas and on the long-term survival of agricultural activity	(AGS-4)
27. Creating Jobs	<p>▪ Central tender programmes with domestic financing for job creation investments in the SME sector</p> <p>From the National Employment Fund new central tender programme will be called for to support the job creating investments in the micro, small and medium sized enterprises. For that purpose, based on the outstanding interest in the past year, the available financing in 2012 will be 10 billion HUF, the double of the previous year's amount. On the basis of the tendering programme of Ministry for National Economy the SME sector may gain non-refundable financing for the purpose. Above the basic financial support additional support may be given to enterprises employing disadvantaged people (registered job seekers, employment roma people or in the less favoured regions).</p>	Submission deadline for the tender: 30 March 2012	MNE	National Employment Fund [10 billion HUF]	Improvement of employment situation. May improve the competitiveness of SMEs.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	<p>• Support for complex technological development and employment</p> <p>In the frame of the tender, which is extended to the year of 2012, enterprises may request financial support for the development of technology and employment, for employing new employees, for purchase of equipment, for the development of technology and information technology.</p>	Submission deadline for the tenders: End of 2012	MNE	EU financing: EDOP 2.1.3: [for 2012 and 2013 45 billion HUF]	Improving employment situation	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting unemployment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	<p>▪ Support of micro, small and medium sized enterprises for the creation of new jobs</p> <p>Within the frame of tender to be called for in 2012 the micro, small and medium sized enterprises may request financial</p>	Calls for applications expected in 1 st half of 2012.	MNE	EU financing: EDOP 2.2.4: [for 2012 and 2013 9 billion HUF]	Improvement of employment situation. May improve the competitiveness of SMEs.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expansion of employment (EU2020-1) ▪ Fighting unemploy-

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	support for employing new employees in the convergence regions.					ment and remediation of the social effects of the crisis. (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Support of job creating and job preserving activities from the European Agricultural Fund for Rural Development - Development of agricultural roads: Non refundable financing may be required for the construction, expansion, renewal of peripheral agricultural roads fitting into the natural surrounding, and made of environmental friendly materials and also for the parallel construction or reconstruction of directly linked ditches, shoulders, embankments, supporting walls, bridges, drains and other structures ensuring the drain of the rainfalls. - Modernisation of gardens: The priority aim of the measure is to improve the competitiveness and to increase employment of the nursery section (the section is very much work-intensive). - Support for increasing the value of the agricultural products: The aim of the measure is to increase the output value of agricultural enterprises, to improve the competitiveness thereof, further on to improve food safety and hygienic conditions and to decrease the environment pollution. These aims will be reached through better processing of the agricultural products, improvement of the marketing, introduction of new products, procedures and technologies. - Stock nursing of young forests: The aim of the measure is to support nursing, cleaning and trunk pruning activities, which increase the value of the forest. 	<ul style="list-style-type: none"> - Development of agricultural roads: for the implementation of investments 2 years - Modernisation of gardening: Submission of request for support between 1 and 31 January 2012; First payment request can be submitted within 6 months reckoned from the receipt of the financing decision; last payment request can be submitted until 31 December 2013. - Value increase of agricultural products: legal regulation will be issued 30 April 2012. - Stock nursing of young forests: Investments from 01.01.2012. January 2012.A 	MRD	Co-financed by EAFRD	The measure makes it possible to preserve working places, to develop new ones, and the employment of communal workers for the development of the agricultural roads.	<ul style="list-style-type: none"> • Expansion of employment (EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
28. Tax benefits encouraging the employment of disadvantaged people	In order to intensify the demand for certain groups being in a disadvantaged position as regards the labour market employers may be eligible for tax benefits from the taxes on labour, should they be employing people belonging to this target group. As from 1 January 2012 the former START Plusz and START Extra programmes will be replaced by the programme START Bónusz, within the frames of which employers can profit from benefits from the social contribution tax for the duration of one year, if they employ people who have been registered jobseekers for at least 3 months continuously or are returning to the labour market following a period of receiving childcare allowance/childcare benefit/child-raising support/nursing fee. The amount of the benefit is twenty-seven percent of the gross salary of the employee, but maximum of one and a half times of the minimum wage. Apart from that employers may receive social contribution tax benefit also in the case of employing first-time job-seekers (START programme), people with disability (Rehabilitation card), and women returning to the labour market after paternal leave, also in the case of part-time employments. In order to reduce the costs related to employing low-skilled labour force and to facilitate their employment, according to the plans, employers will be provided a targeted benefit of 9 percentage point from the social contribution tax after the employment of low-skilled people (FEOR-9).	From 1 January, 2012 The START Bónusz card can be claimed from 1 January 2012 to 31 December, 2012.	MNE	The START Bónusz programme is implemented with EU co-financing (ESF), within the framework of SROP 1.2.1.	The measure contributes to the employment of job-seekers having been registered more than 3 months before, as well as that of parents with young children, thus reducing unemployment, increasing the rate of employment and contributing to achieving the employment objective.	<ul style="list-style-type: none"> Raising the employment rate (EU2020-1)
29. Development of the social economy	The SROP construction being under development will provide support for the drafting and development of business plans, learning entrepreneurial skills, furthermore it will support wage-type and training costs, incubation activities and professional assistance, as well as acquisition of assets, minor construction and renovation costs related to the activities. The measure contributes to the strengthening and growth of the social economy, thus creating over the long term the open labour market employment, and a safer subsistence.	2012-2015	MNE	EU funds: SROP 03/04/02/D [HUF 15 billion]	As a result of the measure the social economy will be strengthened (assuming an amount of support of about HUF 20-50 million, the development of about 300-750 enterprises, social economy enterprise, social cooperatives could be supported	unemployment and the social consequences of the crisis (AGS-4) Raising the employment rate (EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
					within the frames of the programme)	
30. Public employment Programmes	<p>Public employment Programmes can be organised in accordance with the following priorities:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ - National public employment programmes for handling the actual labour market situation and possible "force majeure" situations, are to be launched in a manner comprising several sectors: protection against floods and high inland waters, maintenance of railway lines, forest areas. ▪ - Micro regional START work model programmes are organised in the following employment areas: agricultural projects, utilisation of bio and renewable energy, draining of inland waters, repairing agricultural roads, repairing the public road network, eliminating illegal waste disposal sites, as well as establishing wintertime and other value-creating employment activities for people in the public employment programme. ▪ - Public non-profit labour-hiring agencies and hiring labour with a view to public employment are new elements in the public employment system. ▪ The public non-profit labour-hiring agency establishes a legal relation with the people in public employment for 60 days, with a view to public employment, in order to ensure labour-hiring for other public employment entities. ▪ Pursuant to Gov. Decree No. 375/2010 (XII.31.) on the supports that can be provided for public employment, support can be provided for enterprises for the employment of people receiving employment substitution support, if the enterprise undertakes to maintain the employment by at least half of the support period. <p>The agricultural projects of micro regional START work model programmes provide solutions for low-skilled people that ensure their subsistence over a long term and facilitates their return to the primary labour market. Within the frames of the</p>	<p>The training courses are launched in March 2012. The accredited training programmes have the following durations:</p> <ul style="list-style-type: none"> - crop production and preservation - 1.5 year, - - livestock production - 1 year, - crop production and livestock production - 2 years. <p>The programme will be closed in 2013.</p>	MI	EU funds: From the budget of the SROP 2.1.6 „Újra tanulok” (I learn once again) programme [min. HUF 8.1 billion]	The training programme is expected to involve about 1000-1200 people with multiple disadvantages participating in public employment	unemployment and the social consequences of the crisis (AGS-4) Raising the employment rate (EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	agricultural projects the participants receive training: they have the possibility to learn about livestock farming, crop production and preservation. The agricultural training will be organised – unlike the traditional training organisation method – in a practice-oriented way, building on the work experience of the participants. The training programme and the methods applied are adjusted to the special needs of the target group (syllabus that can be learned even without accomplished primary education, textbooks that can be used even by people having difficulties understanding written text, a theoretical training based on the work experience acquired in practice).					
31. Involving 5,000 people in employment in connection with foster parent care	Act LXXX of 1997 on the eligibility for social security benefits and private pensions and the funding for these services (hereinafter referred to as: Tbj.) clearly identifies those having a legal status as a professional foster parent when determining the circle of people being eligible. If care (offering a real home for the child) provided within the frames of the foster parent network were performed as an employment, „traditional” and professional foster parent work would not be separated. This would enable the care and education activities performed in the foster parent network to become professional activities, thus improving the standards of the expected care and education activities.	June 2012 Amending Act XXXI of 1997 on the protection of children and guardianship administration (Gyvt.) in the first half of 2012 (included in the Government's work schedule) From 2012 to December, 2014 Training and preparing foster parents to perform their activities in a higher-level, professional way, as employees. 1 January, 2013 Entering into	MNR	No external funds are required. If the care (offering a real home for the child) provided within the frames of the foster parent network were realised in the form of an employment and the salary were fixed at the amount of gross HUF 18,000 + benefits / child (at present it is the allowance + HUF 15,000), even in this case, the personnel costs of providing care for these children in an institutional form would not be exceeded. The SROP 5.4.10: "Modernisation of social education" also supports the implementation of		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Raising the employment rate (EU2020-1) ▪ Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
		effect of Gyvt. 31 December, 2016 Children under 12 years of age will be accommodated within the child protection care at foster parents having the legal status of an employee		the measures		
Europe 2020 strategy 2nd national target: Increasing the level of expenditure on research and development to 1.8 percent of the gross domestic product						
32. National Innovation Strategy (2013-2020)	The National Innovation Strategy (NIS) plays an important role in the preparation for 2020, as well as in planning the subsequent operational programmes of the Structural Funds – thus it can ensure a more efficient absorption of EU resources between 2014 and 2020. The NIS serves as the framework for the planning of national or regional so-called smart specialization strategies, being one of the ex-ante conditions for the access to the Cohesion Funds between 2014 and 2020. When planning the NIS we overview the international policy trends and good practices, assess the Hungarian processes, and on the basis of that we strive at putting forward modern innovation policy approaches that might even reflect a new paradigm. As a part of the planning of the NIS, the first short-term action plan has been prepared.	<ul style="list-style-type: none"> - The NIS is expected to be approved by the end of 2012 or in the first half of 2013. - Implementation, as well as monitoring and assessing the NIS and the related action plans will remain a continuous task until 2020. 	MNE	Act CLXXXVIII of 2011, Chapter XV, appropriation „National economy programmes” [HUF 300 million]		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2) ▪ Reforms facilitating growth (AGS-3)
33. Implementation of certain measures of the National Environmental Technology Innovation	The implementation of the measures included in the National Environmental Technology Innovation Strategy has been started. The Cooperation Agreements for the period between 2009 and 2014 of the Norwegian and EEA Financing Mechanisms – being one of the resources for the NSETI were an-	The objectives of NSETI are expected to be implemented by 2020. The pro-	MRD	The resource need of the measures are ensured by the funds available from the Norwegian and EEA Financ-	Increasing the number of people employed directly in relation to environmental protection to 30,000 by 2014	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2) ▪ Reforms facilitating

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
Strategy	nounced by the Gov. Decree No. 235/2011 (XI.15.) and Gov. Decree No. 236/2011 (XI.15.). Within the frames of the cooperation the operators of the programme areas serving the objectives of the NSETI – with the professional support of the Ministry of Rural Development – prepare the calls for application for the resources being available from the Norwegian and EEA Financing Mechanism between 2009 and 2014. Subsequent to that the monitoring and assessment committee that monitors the implementation of NSETI will be established.	grammes of the Norwegian and EEA Financing Mechanism for supporting NSETI are expected to be announced, and the monitoring and assessment committee that monitors the implementation of NSETI are expected to be established in 2012.		ing Mechanism during the period from 2009 to 2014. The following programme areas are relevant (with the indication of the amount available) as regards the NSETI: Green industrial innovation € 21,216,000 Bilateral research cooperation € 24,128,000 Energy efficiency € 8,412,000 Renewable energy € 7,711,000 Certain resources available within the frames of the New Széchenyi Plan can contribute to the implementation of the objectives of the NSETI.	and to 50,000 by 2020. (A precondition of this is the realisation of the employment targets set forth in the National Reform Programme.)	growth (AGS-3) ▪ Raising the employment rate (EU2020-1)
34. Standard medium-term support system for research-development and innovation	We are continuing the establishment of a standard research-development and innovation support system, a process started in 2011. An important element of this process is encouraging Hungarian participation in international and EU programmes and initiatives, and thus increasing in the future Hungary's share in the supports provided on the basis of excellence within the frames of Horizon 2020. Among the RDI application objectives the main priority is to encourage the unexploited RDI opportunities (including adaptive innovation and RDI cooperations) in order to strengthen the competitiveness of Hungarian economy and its growth opportunities. Another important element is encouraging Hungarian participation in international and EU programmes and initiatives,	The medium-term RDI support strategy and the annual absorption plan of the Research and Technology Innovation Fund are expected to be approved in the first quarter of 2013.	MNE, MND	[HUF 40 million] Act CLXXXVIII of 2011, Chapter XV, National Innovation Office as regards coordination, and Chapter XIX, Economic Development Operational Programme appropriation as regards the support, in accordance with the following: • Act CLXXXVIII of 2011,		▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2) ▪ Reforms facilitating growth (AGS-3)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>and thus increasing Hungary's share in the supports provided on the basis of excellence within the frames of Horizon 2020. Special attention should be paid to the territorial unbalance of the RDI support system: the balanced development will be ensured by coordinated absorption of EU co-financing and national resources, as well as by encouraging regional R&D&I activities, cooperations, networking (poles, clusters). When planning the tendering system we overview the international policy trends and good practices, assess the Hungarian tendering system, and on the basis of that we strive at putting forward support instruments that might even reflect a new paradigm.</p> <p>As a part of the introduction of the medium-term RDI tendering strategy the annual absorption plan of the Research and Technology Innovation Fund and the RDI calls for applications will be prepared.</p>			<p>Chapter XV, National Innovation Office appropriation: ordering analyses, consulting services (topic: increasing Hungary's share in H2020; white paper on the assessment of the operation of the Research and Technology Innovation Fund so far, introduction of pre-commercial procurement [PCP])</p> <ul style="list-style-type: none"> •Chapter XIX, Economic Development Operational Programme appropriation: ordering analyses, consulting services (in connection with the planning of new EDOP constructions) 		
35. Preparation of research organizations for the more efficient absorption of EU research-development and innovation funds	<p>Among the objectives of NIS – in order to involve additional funds for the national innovation system – representing the national interests during the formation of Horizon 2020, as well as the appropriate preparation of Hungarian research organisation and corporate research centres for the successful participation in the programmes of Horizon 2020 are of a major importance. Apart from that, in order to absorb EU funds more efficiently we need to prepare for the changes in the regulatory system, as well as for a high-quality planning of the subsequent operational programmes of the Structural Funds.</p> <p>We will strengthen the Hungarian presence in Brussels in the area of R&D&I policies. Since the interests of the government</p>	The preparation is a continuous task until the end of 2013	MNE, MND	Act CLXXXVIII of 2011, Chapter XV, National Innovation Office, and Chapter XIX, Economic Development Operational Programme appropriations) in 2012 [HUF 170 million]	<p>One of the main risks of the preparation: ensuring the financing background necessary for establishing the Brussels office of the National Innovation Office; and the preparation in general should be suitably focused and the necessary resources should be ensured by all participants concerned.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2) ▪ Reforms facilitating growth (AGS-3)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>need to be represented and the Hungarian influence needs to be strengthened during the intensive preparatory period before the start of Horizon 2020, the National Innovation Office will establish a branch office in Brussels as a part of the measure. As a default the activities of this office – apart from representing the interest of the government and performing lobbying activities – the activities of the office will be based on the Hungarian, operational R&D&I network, it will ensure the connection between the Hungarian institutions and the institutions of the EU, and facilitate the channelling of R&D&I based policies.</p> <p>A working group representing the Ministry of National Development, Ministry for National Economy, Hungarian Academy of Sciences and the National Innovation Office will be established, primarily to coordinate the tasks related to the research infrastructure. The objective of the working group is to ensure the creation of a professional forum – with the cooperation of the Hungarian Academy of Sciences possessing the highest level of expertise in assessing infrastructure cooperation at a scientific level, the Ministry for National Economy, being responsible for strategic management of the Hungarian R&D&I policy, and the Ministry of National Development disposing over the development funds – capable for the necessary prioritisation, by taking into consideration the scarce resources available.</p>					
36. Preparation of sector-specific agricultural and environmental research and education strategy	<p>On the basis of the contents of the National Rural Strategy a new Research, Development and Innovation Strategy needs to be developed for the agricultural and environmental science sector.</p> <p>The basic principle of the R&D&I Strategy is that the research programmes of the various professional areas, the results of basic and applied research, as well as experimental developments should indirectly or directly help the development of the agriculture, the environmental protection, the rural areas, and thus the development of the national economy. The basic goal of the strategy is to help the agricultural and environ-</p>	<p>Submission for the Executive Meeting/Ministerial Meeting of 2012: 25 June 2012 The expert committee has been established but it needs to be modified. The R&D&I Strategy is under</p>	MRD	<p>Budget of 2012, XII. Ministry of Rural Development, Title 20 Chapter-managed appropriation, Line 3/2 Support for Agricultural Research [HUF 1 million/year 2012]</p>	<p>Effects of the measure: after implementation, the R&D&I lines of Hungarian and international application systems will be determined, enabling the balanced provision of R&D&I financial funds for the sector (agricultural and environmental science). Further advan-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2) ▪ Reforms facilitating growth (AGS-3)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	mental science and the organisation of research programmes, and to provide within the frames of complex research programmes research results that can be used in practice indirectly or directly.	preparation, its first version is already completed.			stage: network-like operation of the sectoral agricultural research institutions, improving their financial situation as regards R&D&I	
37. Science Policy Strategy	Preparation of a Science Policy Strategy that is in line with the innovation strategy. The objective of the strategy is to provide a basis for the research basic infrastructure and financing of the academic sector, as well as to systematically renew the acknowledgement and publication of scientific results. The central objective of the strategy and the interventions in the area of science policy is to ensure that the Hungarian academic sector – the higher education institutions, the institutions of the Hungarian Academy of Sciences, the state-owned and non-profit research centres – can join to the Horizon 2020 programmes and receive appropriate ESF supports. The ex ante condition of the EU financial planning period of 2014-2020 is the presence of a strategic document that identifies the targets along the increasing R&D opportunities of ESF and ERDF and duly explores the connections between the Horizon2020 and the Structural Funds, and the Hungarian research capacities.	Second six months of 2012 – First six months of 2013	MNR (involving the Hungarian Academy of Sciences)		Efficient implementation of the 2014-2020 MFF	Increasing research and development expenditure (EU2020-2)
38. Development of a public educational IT technology that supports the implementation of research, development and innovation, and introduces competitive services in the European Creative and Cultural Industry	The measure supports the cultural and creative industry through the following means: <ul style="list-style-type: none"> - modernisation, innovative renewal of cinema halls showing Hungarian and valuable European films. - creation of creative and cultural industry information and service provision points. - development of the library and public education information technology, introducing competitive services in the EU Creative and Cultural Industry. - additional information technology training for the human resources working in libraries and in the area of public education. - entrepreneurial, innovation and tourism-related value- 	2011-2020	MNR	Act CLXXXVIII of 2011 on Hungary's central budget for 2012, Annex 5 Point 14 (budget funds supporting the operation of MaNDA, Hungarian National Digital Archives) EU developments supporting R&D	The conditions for digital growth in the area of culture: 1./ inviting the private sector into the creation and transmission of cultural content, joining investments, 2./ making the creative service provision industry operation of cultural institutions more important. Should this fail, the national culture will be	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing research and development expenditure (EU2020-2)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	creation in connection with the digital public education and cultural values of settlements, digital content development.				ousted from the growing digital market.	
Europe 2020 strategy 3rd National target: Increasing the proportion of renewable energy resources to 14.65 percent, a total energy saving of 10 percent, and a maximum increase of 10 percent in the emission of greenhouse gases outside the EU's emission trading system (compared to the level in 2005)						
39. Group of measures related to climate protection	<p>▪ Preparation of the Hungarian Decarbonisation Schedule (HDS) 2050</p> <p>The Hungarian decarbonisation schedule forming a part of the National Climate Change Strategy (NCCS) currently being under revision examines as regards key sectors – such as energy sector, transport, built environment, industry, agriculture – with what scenarios, what costs and what benefits can Hungarian emissions be reduced radically, in line with the European decarbonisation process. In connection with that several background studies (for example about the Hungarian vision for 2050, the conditions, as well as about energy production, transmission and utilisation), analyses will be prepared still in 2012.</p> <p>The contents of the HDS will also depend on the new energy efficiency directive expected to be published in 2012 (a directive replacing Directive 2006/32/EU, for a period until 2020, and covering several factors).</p>	<p>First six months of 2012: preparation of background studies (in several steps)</p> <p>2013: integration of HDS into the National Climate Change Strategy currently being under revision</p>	MND	<p>In December 2011 commitments were made for the following payments from the budgetary chapter for National Climate Change Strategy 2011, i.e. the following two studies (also mentioned in the NRP) are paid from the appropriation remainder debited by the appropriation for the commitment created in 2011:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Preparation of an energy production, transmission and utilisation background for the "Hungarian Decarbonisation Schedule 2020" in Hungarian 2. Preparation of the background study for the Hungarian Decarbonisation Schedule 2050 in Hungarian <p>[Ministry of National</p>		<p>▪ Reduction of greenhouse gas emissions (EU2020-3c)</p>

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
				Development, budgetary fund]		
	<p>▪ Spreading of environmentally friendly transport modes This measure includes two priority areas, on the one hand the development of fixed-rail transportation, and on the other hand replacing the vehicles used in public transport (buses) by new, environmentally friendly vehicles.</p> <p>In the area of fixed-rail transportation several programmes have already been started from the EU funds allocated in the New Széchenyi Plan – Transport Operational Programme, mainly as regards fixed-rail transportation investments (e.g. tram project in Debrecen, Underground line No. 4 in Budapest) – an important objective being of these investments is to reduce greenhouse gas emission of urban transport and to reduce the particulate matter concentration. Fixed-rail transportation can significantly contribute to achieving the objective of zero emission, especially if it is operated by green energy.</p> <p>One of the most important (also as regards its proportion) parts of green transportation is the radical reduction of the emission of buses in order to ensure environmental friendly transport methods and environmental sustainability. At present the public transport tasks are performed by local Volán companies and certain local transportation companies operated by municipalities (e.g. in Miskolc, Debrecen). The Green Investment Scheme offering more efficient reduction of emissions within the frames of the New Széchenyi Plan can be connected to the Transport Operational Programme and the credit offering for public transportation from MFB. The connecting of the supports of the Green Investment Scheme is aimed at enabling the companies offering public transportation services to replace the petrol-based buses by CNG buses within the frames of the Transport Operational Programme and the supports offered by the Hungarian Development Bank.</p>	<p>During 2012: application (call for application, decision making, concluding contracts, etc.) End of 2012/early 2013: launching the procurement of CNG buses, starting manufacturing, starting to establish the CNG infrastructure During 2013: putting into operation of CNG buses in public transportation</p>	MND	<p>Tasks of the implementation of the Green Investment Scheme budgetary chapter, Government budget: 300657. In 2012, within the frames of the Green Investment Scheme the remaining amounts from previous years will be used [HUF 1 billion] EU resource: Transport Operational Programme - 5. Improving urban and suburban public transport By the end of 2013 a credit line of HUF 50 billion by the Hungarian Development Bank is also available, and the larger part of this amount shall be used to replace buses with EURO 6 engines, so that the requirements set by the EU can be met.</p>		<p>▪ Reduction of greenhouse gas emissions (EU2020-3c)</p>
40. Increasing the utili-	We plan to start the agreement of the regulatory environment	The entire time	MND	The total funding re-	As a result of the meas-	▪ Increasing the share

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
sation of renewable energy sources	of the renewable energy sources feed-in tariff system with the EU Commission and the social partners. As regards to biofuels, the future mixing proportions have been modified with the amendment of Gov. Decree No. 343/2010. (XII.28.), and several rules have been entered to simplify implementation. Support schemes are planned to be announced in 2012 in the fourth priority axis of the Environment and Energy Operational Programme financed by the HUF 40 billion allocated from the Transport Operational Programme Within the framework of the Green Investment Scheme the implementation of the (currently open) scheme for supporting the acquisition of solar panels is planned (decision making regarding the support, conclusion of contract, payment), launch of further residential schemes depends on the CO2 quota trading income that cannot be foreseen.	horizon of the measure: 2010-2020 In 2012 the announcement of new support schemes are planned, the time horizon of which would be 2012-2014 (2012: launching of the application process, 2013-2014: implementation of the projects). Subsequent to the launching of the multi-annual financial framework (MFF) the announcement of further support schemes are planned within the frames of MFF (the exact reference amounts can be determined subsequent to the approval of MFF).		quirement of the measure until 2020: about HUF 420 billion EU resource:Approval of the EU Commission is necessary for ensuring that an amount of HUF 40 billion be available for supporting renewable energy sources within the frames of the fourth priority axis of the Environment and Energy Operational Programme. (HUF 40 billion is the resources reallocated from the Transport Operational Programme. Announcement of more detailed information about the supports schemes planned in the fourth priority axis of EEOP will be possible subsequent to the Government resolution regarding the action plan.)	ure the dependency on energy import and CO2 emission will decrease, and the proportion of renewable energy sources will increase, thus contributing to the fulfilment of goals determined in Directive 2009/28/EC. Using renewable energy sources locally (at the user) reduces energy costs, and – especially in the case of biomass – contributes to the expansion of employment in rural areas.	of renewable energy sources(EU2020-3a)
41. Energy efficiency programmes	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Residential energy efficiency programmes Within the frame of the support schemes a support budget of HUF 1.9 billion is planned for offering applications in 2012 for supporting energy efficiency investments in residential buildings. 	Implementation: continuously until 2020 In the case of the awareness pro-	MND	[The required resources approximately for the total energy efficiency restoration of residential building requiring restora-	The allocated support amounts have direct and indirect macroeconomic influences. For example: effect on employment,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Improving energy efficiency (EU2020-3b)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>On-going residential Green Investment Scheme programmes</p> <ul style="list-style-type: none"> - application for supporting the modernisation, restoration of residential buildings which have been constructed with the help of industrialised technologies, resulting in the reduction of carbon dioxide emission and in energy savings - "Complex energy efficiency restoration of residential buildings having built in the traditional way, encouraging the construction of new energy efficient residential buildings" Green Investment Scheme Climate Friendly Home Energy Efficiency Sub-Programme - New Széchenyi Plan Green Investment Scheme „Our Home” Renovation and „Building New Home” Sub-Programme - New Széchenyi Plan - Green Investment Scheme Sub-Programme for Promotion of Renewable Energy Usage, Installation of Multifunctional Solar Collector Systems for the Generation of Residential Hot Water and Heating Purposes - In order to increase energy efficiency it is essential to create an environmentally aware society, and to this end we are planning widespread approach-forming programmes to raise energy and environmental awareness among consumers, for the development of which an action plan will be elaborated in 2012. 	<p>programme the submission of the relevant application is planned for 2012, with an expected launch at the end of 2012, early 2013.</p>		<p>tion – estimated total value of investments: HUF 540 billion (EEOP). The current budget of „Our Home” Renovation and „Building New Home” Sub-Programme is HUF 2.3 billion. The current budget of the Sub-Programme for Promotion of Renewable Energy Usage, Installation of Multifunctional Solar Collector Systems for the Generation of Residential Hot Water and Heating Purposes is HUF 2.9705 billion. The budget of the New Complex Energy Efficiency, Restoration application scheme to be announced from the chapter appropriation of the Building Energetics and Energy Efficiency appropriation of the Ministry of National Development is HUF 1.994 billion, the expected time of its announcement is the first six months of 2012, and the amount in question is expected to be raised by the income from the quotas.</p>	<p>tax income from the realisation of the investment, other collateral effects</p>	

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>▪ Improving the energy efficiency of public services</p> <p>The measure includes several elements of sustainable energy management (energy management tools and complex energy efficiency restorations), and is aimed to ensure that the public tasks are performed with the least possible energy use. In 2012 the implementation of the following elements of the long-term series of measures is planned:</p> <ul style="list-style-type: none"> -first phase of building energetics modernisation of public institutions (launching and preparing the application procedure from the available EEOP resources); -assessing the energy use of performing public tasks (creating the building energetics survey of public institutions); -examining and preparing the adaptation of energy management tools into the public sector <p>It is planned for 2013 to further extend the database of the building energetics survey, to continue the detailed surveying of the buildings, as well as to introduce energy management tools as test projects, to start implementations within the frames of the public institution modernisation programme, and to prepare the elaboration the further measures within the frames of the multi-annual financial framework (MFF).</p>	<p>The entire time horizon of the measure: 2012-2020.</p> <p>See the detailed milestones at the description of the measure.</p>	MND	<p>The exact amount for Priority 5 of EEOP, to improve the energy efficiency of public tasks can be determined subsequent to the approval of the Action Plan by the government. As regards to renewals, from 2015 the support budgets depend on the progress of the elaboration of the MFF.</p>	<p>As a result of the measure, the energy use of performing public tasks, as well as the budgetary expenditure on that will be reduced.</p> <p>Further beneficial effects include the communication results of the state serving as a model.</p> <p>Energy efficiency restoration of public buildings provides work for the construction industry.</p>	<p>▪ Improving energy efficiency (EU2020-3b)</p>
	<p>▪ Improving the energy efficiency of businesses</p> <p>During 2011 several support schemes were announced, being accessible also for businesses:</p> <ul style="list-style-type: none"> - New Széchenyi Plan-EEOP 4.9., providing support for building energetics schemes combined with renewable energy sources (within the frames of this scheme, businesses were included in the group of beneficiaries); - New Széchenyi Plan-EEOP 5.4., providing support for the modernisation of the secondary side of district heating systems; - New Széchenyi Plan-Green Investment Scheme: within the frames of "our home" – sub-programme for restoration and new home construction SMEs could be beneficiaries (newly constructed, outstand- 	<p>The entire time horizon of the measure extends until 2020. Apart from that the time horizon of New Széchenyi Plan-EEOP schemes extends until the end of 2014. Announcement of the new EEOP schemes are planned for the first six months of</p>	MND	<p>The Efficient Energy Use Priority of the Environmental and Energy Operational Programme can be used for this measure.</p>	<p>The allocated support amounts have direct and indirect macroeconomic influences. For example: creation of new jobs, improved competitiveness, which in turn can contribute to the increase of export income, and by reducing the use of import energy the trade balance will improve.</p>	<p>▪ Improving energy efficiency (EU2020-3b)</p>

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>ingly energy efficient blocks of flats).</p> <ul style="list-style-type: none"> Within the frames of the measure, for the year 2012 the performance of implementation tasks related to the management of support schemes announced in 2011, and the announcement of new support schemes are planned. The main intervention areas include the building energetics investments of businesses, the modernisation of district heating sector, and preparing the increase of energy efficiency in power stations and in the distribution network. 	2012.				
Europe 2020 strategy 4th National target: increasing the share of those having completed tertiary level education or equivalent to 30.3 per cent within the population aged 30-34 and reducing the share of early school-leavers (those without education or training in lower secondary education) to 10 per cent within the population aged 18-24						
42. Expansion and reinforcement of quality education in early childhood	<p>Pursuant to the Public Education Act becoming effective in September 2012, as from September 2014 kindergarten attendance will be compulsory from the age of 3 (instead of the present age limit of 5 years), therefore the children will enter the communities in their early childhood, thus facilitating the subsequent adaptation to school, also preventing early school-leaving. In order to expand the pre-school care the capacity of kindergartens will be increased, and programmes for improving the kindergarten care will be supported, and the educators participating in the pre-school care and school education of children with multiple disadvantages will continue to receive a salary compensation.</p> <p>The development tool serving for supporting the creation of new kindergarten capacity is the scheme "Development of educational institutions" announced within the frames of several regional development operational programme in November 2011. The application –taking into account the principle of equal opportunities – by ensuring a healthy environment and the infrastructural conditions of efficient education, supports the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> reducing the territorial differences as regards the quality of education, access to quality education – without any exclusion, 	<p>Continuous</p> <p>SPOP-4.2.1-11, NPOP-4.1.1/A-11, NHOP-4.3.1/A-11, CHOP-4.6.1-11: The applications were submitted between 16 January 2012 and 2 April 2012.</p>	MNR	<p>Act on Hungary's central budget for 2012 (development programme at nursery school, support for the attendance of kindergarten, additional fees)</p> <p>EU funds: RDOP "Development of educational institutions" SPOP-4.2.1-11, NPOP-4.1.1/A-11, NHOP-4.3.1/A-11, CHOP-4.6.1-11</p> <p>SROP 3.1.5/12. "Supporting the education of educators"</p> <p>[Kindergarten support: HUF 135,773.1 million.</p> <p>Pre-school development programme: from the central budget HUF 3,750,000,000.</p>	<p>This measure has a positive effect on children with disadvantages and multiple disadvantages and their families.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Decreasing the ratio of school dropouts (EU2020-4a)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<ul style="list-style-type: none"> establishment of integrated, functional institutions aligned to the renewed content and methodological programmes, compliance with the basic requirements of a fair educational environment. <p>Successful participation in school of children with disadvantages and multiple disadvantages are ensured by the additional support provided from domestic resources for the organisation of pre-school development programmes . The areas supported by the measure are the following: integrated education, development of institutions, pedagogical renewal, tailor-made development, cooperation with the social environment of the kindergarten, keeping in contact with the parents.</p> <p>Pursuant to Act XXXVII of 1997 on the protection of children and guardianship administration the nursery school support – that can be provided twice a year to the family, based on need, after children of the age of three and/or four enrolled in the nursery school, if the children actually attends the nursery school, thus alleviating the burdens of disadvantaged families with small children and helps a rapid joining into the nursery education.</p>			<p>Financing the salary compensation of educators from the central budget: HUF 3,584,000,000.</p> <p>Free food provision for children, from the central budget: HUF 29,509.9 million</p> <p>Expansion, development of kindergartens in 4 regions: SPOP-4.2.1-11: HUF 2,350 million (announced) NPOP-4.1.1/A-11: HUF 2000 million (announced) NHOP-4.3.1/A-11: HUF 2000 million (announced) CHOP-4.6.1-11: HUF 3040 million (announced) STOP-3.1.2-11: HUF 4310 million (not yet announced)]</p>		
43. Measures improving the school success rate , preventing early school leaving of children and pupils with disadvantages and multiple	There is a complex set of measures aimed at ensuring the successful performance of children with disadvantages and multiple disadvantages, serving the purposes of inclusive education and integrated education, thus increasing higher education results and reducing the risk of dropout. The achievement of this goal is on the one hand ensured by the skill developing and integration programme promoting suc-	Continuous	MNR MPAJ	Skill developing, integration preparation and pres-school developing programme, [available resources:3584 million HUF/year]support for educators participating		<ul style="list-style-type: none"> Decreasing the ratio of school dropouts (EU2020-4a) Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
disadvantages (including Roma) children through integrated education	<p>Successful school performance of children with disadvantages and multiple disadvantages, the pillars of the programme being the pedagogical-methodological renewal and anti-discriminatory elements set forth in legal regulations. Apart from that targeted programmes (Arany János programmes, Tanoda programme) and scholarships (Útravaló ("Provisions")) are aimed at alleviating the financial burdens (being hardly acceptable for many families) of a seamless entry into secondary schools and/or successful higher education. Finally, the "Second Chance" programmes are aimed at preventing school dropouts, helping young people not having secondary qualifications and dropped out of school, but partly still being in the school age to acquire secondary qualifications, and to reduce the proportion of fails by introducing tailor-made methods for supporting the learning process.</p> <p>Successful results of children with disadvantages or multiple disadvantages are promoted by the additional support provided for the organisation of skill developing and integration preparation, and for the salary compensation of educators participating in these programmes. In order to offset the disadvantages resulting from the social status of the child, the measures support the following areas: integrated education, development of institutions, pedagogical renewal, tailor-made support for learning, cooperation with the social environment of the school, keeping in contact with the parents.</p>			<p>in programmes: Act on National Budget of the year 2012 (Annex 5). [available resources: 3253 million HUF/year]</p> <p>Equal opportunities sub-programme of scholarship Útravaló (Provisions) [Available resources: 2,223,1 million HUF/year]: Act on National Budget of the year 2012. (Annex 5)</p> <p>Arany János Programmes:[Available resources:2700 million HUF/year] Act on National Budget of the year 2012. (Annex 5)</p> <p>SROP 3.3.9 B/12. (study hall, Second Chance) [Available resources altogether: 3 415 000 000 HUF (calls for application are expected in April 2012)</p> <p>SIOP 1.2.5 (infrastructural development of the most disadvantaged micro regions, development of quality education)</p> <p>Equal opportunities</p>		
44. Improving the rate of academic success	The care of special education students is ensured through the early development and care, pre-school education, tailor-made	Continuous SROP 3.4.2. A	MNR	Skill developing, integration preparation and	The measures have positive impact on academic	<ul style="list-style-type: none"> Reducing the ratio of school

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
of special education students	education, school education and development preparation. In the course of 2012 these children learn in integrated classes and groups through EU funded and domestic programmes. These programmes help to make the organisation and operation of institutions involved in the education of children with special educational needs suitable for the implementation of inclusive education and to renew the pedagogical practices of institutions. The development of specialised services is designed to improve access to services and to enable pupils and their families to gain access to modern, complex, consciously organised care services in specialised pedagogical institutions to the same standards throughout the territory of Hungary, locally or nearby.	11/1 (Integration of special education children): submission of application is possible: 20 February 2012- 23 March 2012 SROP-3.4.2-11-B (development of specialised services) is expected to announce at the end of March.		pres-school developing programme, Act on National Budget 2012 EU funds: SROP 3.4.2. A 11/1 (Integration of special education children): [framework amount in Central Hungary: 250 000 000 HUF, in Convergence regions: 1 000 000 000 HUF] SROP-3.4.2-11-B (development of specialised services) [framework amount: 2.300.000.000 HUF]	success of special education students, improve the conditions of their progress adapted to their needs.	dropouts (EU2020-4a), • Fighting poverty (EU2020-5)
45. Public education BRIDGE programmes (“Híd-Program”)	The public education law passed in December 2011 introduced the concept of the bridge programme. The Public Education Bridge programmes represent a form of training in the school system which provides assistance for poorly performing pupils in elementary education and offers a chance to those unable to complete their elementary studies to continue their studies in secondary education. We differentiate different types of Bridge programmes: • Pupils below the mandatory school attendance age who have completed their elementary studies but have not gained admission to a secondary school may continue their studies in the Bridge I programme. The training provided in the Bridge I programme offers missing fundamental skills and competencies that are necessary for the continuation of studies. • If a pupil below the mandatory school attendance age who has completed his/her elementary studies does not wish to continue his/her studies in secondary school, the	Deadline of the launch of the programme: 1 September 2013.	MNR	The measure doesn't require any additional resources. Since the operator of the schools assigned in the regions is the Ministry of Public Administration and Justice from the relevant period, the expenses will be planned within the chapter of the Budget serving to finance the measure.	The positive impact of the measure the reduction of pupils leaving the primary and vocational education without any qualification, increase of labour market chances of successful pupils. The risk of the measure is the difficulty of the choice of the appropriate target group and localisation of schools.	• Reducing the ratio of school dropouts (EU2020-4a), • Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>given elementary school initiates the pupil's admission to the Bridge II programme. The Bridge II programme prepares pupils who were unable to complete their study obligations by the completion of the mandatory school attendance age for the commencement of vocational training. The training provided in the Bridge II programme motivates learning and develops the skills necessary for the acquisition of an occupation.</p> <p>The Bridge programme has a positive impact on the pupils concerned and their families, and more young people leave the educational system with occupational qualifications.</p>					
<p>46. Non-formal and informal learning forms and programmes offered by cultural institutions designed to promote the attainment of the objectives of public education</p>	<p>Within the framework of the measure a special emphasis is paid on reducing the disadvantages that the school itself cannot compensate for.</p> <p>We continue the improvement of cultural services supporting public education with strengthening the access to cultural values. New element is the digital cultural content and database development through the improvement of programme package supporting the education, cultural content accessible also in small settlements in the interest of equal opportunities (MANDA- Hungarian National Digital Archives)</p> <p>Elements of the measure:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Applications in the framework of the New Széchenyi Plan aimed at improvement of cultural services aiming at talent care, foundation of creative competencies, supporting public education, furthermore programmes beyond the school classes such as visiting libraries, museums. - Applications in the framework of New Széchenyi Plan ensuring the suitable infrastructure of the above mentioned applications - Development of digital cultural content, making cultural values and services public in support of public education. This serves the formal and informal learning as well (MANDA TV Public education Partnership Programme) - Cultural digital information points aimed at access the 	Continuous	MNR	<p>Act CLXXXVIII. (2011.) on National Budget of year 2012 Annex 3: Normative contributions of the municipalities:1. Operating, managing, cultural and sport tasks: specific amount: 4074 HUF/person, but in maximum 3.800.000 HUF each municipality</p> <p>New Széchenyi Plan „Growth-Innovation” 18,46 Mrd HUF for service development, 7,34 Mrd HUF for infrastructure development</p> <p>In case of MANDA, national budget.</p>	<p>The beneficiaries are mostly cultural institutions maintained by the municipalities or counties. Due to the financial difficulties and budgetary liquidity of the municipalities, the application chances of several cultural institutions and organisations may reduce.</p> <p>In the case of institutions getting under state maintenance, the transition can cause difficulties at the submission of applications, thus jeopardize the absorption of the funds.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reducing the ratio of school dropouts (EU2020-4a),

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	digital cultural content, establishment of methodological centre					
47. Broadening access to higher education	<p>▪ Creating opportunities and expansion of social dimension</p> <p>The Hungarian State promotes access to institutions of higher education with an extensive support system. As a result, two thirds of students in higher education received full state grants in 2011. This ratio may also be maintained in the case of those entering the system in 2012 through scholarships and partial scholarships.</p> <p>. The Government maximised in a decree the tuition fees that universities may charge pay students and state institutions are not restricted in the number of pay students they wish to admit. In the interest of broadening opportunities, as part of the Student Loan II programme, the State provides free access to higher education for all students newly entering institutions of higher education.</p>	With entering into force of the Act CCIV of 2011 on National Higher Education	MNR	In the framework of the financing of the Higher Education system		
	<p>▪ Development of vocational training in higher education</p> <p>As an element of streamlining in the structure of training, vocational training in higher education will appear as a new form of training as of 2013 (through the transformation of tertiary vocational training currently phased out). This may play an important role in increasing the ratio of individuals with tertiary qualifications to the targets undertaken to be attained by 2020. This form of vocational training (ISCED level 5) flexibly serves the economy's need for experts, while providing access to bachelor training courses in higher education. This form of vocational training (ISCED level 5) flexibly serves the economy's need for experts, while providing access to bachelor training courses in higher education.</p>	With entering into force of the Act CCIV of 2011 on National Higher Education	MNR	SROP 4.1.3. II. phase: 1,23 Mrd HUF Resources according to the number of students receiving scholarships and partial scholarships		<ul style="list-style-type: none"> • Increasing the ratio of the young with a higher education degree (EU2020-4b) • Fighting poverty (EU2020-5) • Raising the employment rate (EU2020-1)
48. Reinforcing progress	▪ Enhancing student motivation	As part of the 2012. admission	MNR			

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
in studies, reducing drop-out rates	Considering the increase in drop-outs and protraction of studies the aim of the government is to enhance motivation and responsibility of students. Therefore the government expects from scholarship holders to obtain a diploma within a period one and a half times the prescribed length, in case of non-compliance students must repay 50% of the scholarship grant. (The condition is to be introduced incrementally, with new junior classes every year.) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Thus the scholarship contract is a genuine tool for motivation which students are free to take or leave. The measure is implemented via regulation. 	process.				
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recognising student excellence Recognising and rewarding students with excellent research and study records is essential to ensure continuous supply for the academia. A new ESF financed program will ensure results. 	Call for applications to be published by 31th March, 2012 Execution of the project 2012-2015	MNR	<u>EU Funds:SR0P 4.2.4/A</u> „National Excellence Programme” – national programme for developing and operating a system to support students and researchers.		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Improvement of foreign language skills The development of foreign language skills continues to remain a priority in higher education as the lack of the knowledge of foreign languages is often an obstacle to the acquisition of a degree. The purpose of the projects launched in this field from European Social Fund development funds is to enable students to attend foreign language courses and training which improves the ratio and efficiency of the participation of both instructors and students in mobility programmes. Primary tools of the projects are development of a methodology for foreign language education, institutional developments, and trainings. The expected result from the project is an improvement of the recognition of Hungarian diplomas on the international job market. 	Call for applications to be published by 31th March, 2012 Execution of the project 2012-2014	MNR	<u>EU Funds:SR0P 4.1.2/D</u> "Development of foreign language training in higher education" [3 billion FT] <u>SR0P 2.1.2</u> „Development of IT competencies in foreign languages ”		Increasing the share of the population with tertiary or equivalent qualifications (EU2020-4b)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Support services One of the main reasons for student drop-out is the lack of information related to study and career options. In the inter- 	Call for applications to be published by 31th	MNR	<u>SR0P 4.1.3</u> „Development of services for students or universities		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Increasing the share of the population with tertiary or

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>est of the better planning of the training path, it is necessary to develop the student advisory system and career services. The objective is to enable students to flexibly find their way amongst the various training and accreditation procedures and to develop their skills.</p> <p>ESF funds will be available for programmes to provide student services (eg. carrier consulting and tutorial activities) for higher education students to facilitate their timely graduation.</p>	<p>March, 2012 Execution of the project 2012-2014</p>		<p>in IT education” [1,23 billion Ft]</p> <p><u>SROP 4.1.1/C</u> Support for regional or sectoral higher education cooperation</p>		<p>equivalent qualifications (EU2020-4b)</p> <ul style="list-style-type: none"> Increasing employment (EU2020-1)
49. Renewal of strategic planning	<p>▪ Development-centred state funding system</p> <p>The new model assigns part of the budgetary resources to the development policy evaluation of the development-improvement ability and strategic objectives of the higher education institution. State institutions shall draft medium-term development plans for a period of four years (Institutional Development Plan – IDP) by 30 June 2012, which complementary state aid is based upon.</p> <p>The new Act on Higher Education established the <i>Higher Education Planning Board</i>, which assesses the social, economic, and labour market demands and needs regarding higher education, and prepares analyses serving as a basis for educational policy decisions, and performs research activities.</p>	<p>Upon entry into force of Act CCIV of 2011 on National Higher Education Start: 2012 – alongside the elaboration of the Institutional Development Plans Implementation tasks: 2013-2016</p>	MNR	<p>A more efficient use of budgetary resources to be dedicated to the development of higher education is performed in accordance with the new IDP regulation</p>		<p>Raising the employment rate (EU2020-1)</p>
	<p>▪ Economy-driven development policy</p> <p>In the institutional development plans the requirement of alignment to high priority industries arises, and part of the development activities supports the development of co-operations with the economic sector in a dedicated manner. A major objective is to significantly increase the ratio of technical and scientific degrees. In the 2012 admission process the Government provides approx. 70% of the public financed number of persons in the educational fields of IT, engineering and science. Raising interest in natural sciences and technical specializations, increasing the standard of education, by development and extension of the infrastructure in support of education, by modernisation of curricula, and the continued education of lecturers, shall be provided priority support</p>	<p>By 31 March 2012, the development tenders shall be announced, project implementation: 2012-2014</p>	MNR	<p><u>EU resources:</u> <u>SROP 4.2.2./A</u> „Support of core and dedicated core research projects implemented by international co-operation”</p> <p><u>SROP 4.2.2./C</u> „Support of the research of future infocommunication technologies, and provision of related IT expert succession” – [HUF 7.16 billion]</p>		<p>Increasing research and development expenditure (EU2020-2) Tackling unemployment and resolving social consequences of the crisis (AGS-4)</p>

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>The measure is facilitated by the following programmes: SROP priority 4: Developing the content and organisation of higher education to create a knowledge-based economy schemes</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.2.2/C (Support of the research of future infocommunication technologies, and provision of related IT expert succession) ▪ SROP-4.1.2/A1 Education and content development tender 			SROP 2.1.2 „Development of foreign language and IT competencies”		
50. Quality based sectoral policy -	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Introduction of qualification procedures on the basis of institutional functions <p>The Act on Higher Education introduces three qualification procedures, in the framework of which, higher education institutions may obtain additional funds along the line of certain target tasks.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ The objective of the qualification of “primary higher education institution” is to enhance the international role, international reputation and recognition of certain institutions, to support their upward movement in international rankings and to promote the internationalization of these institutions. ▪ The objective of the qualification of “research university, faculty of research” is to improve the research capacities of universities pursuing internationally recognized, complex R and D activities, and to facilitate their integration in European research networks. ▪ The objective of the qualification of “college of applied researches” is to recognize applied researches associated with the economy performed by colleges and technological institutions. 	Implementation of qualification procedures: 2012 – in parallel with the drafting of Institutional Development Plans	MNR	In the framework of the higher education financing scheme		Increasing research and development expenditure (EU2020-2)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quality assessment and development <p>The <i>Hungarian Higher Education Accreditation Committee</i> (MAB) reinstated by the new Act on Higher Education plays a very important role in the quality assurance of higher education. MAB operates under the framework of the higher education system as an entity working by international practice,</p>	In parallel with the entry into force of Act CCIV of 2011 on Higher Education	MNR	-		To reduce unemployment, and to find solutions for the social consequences of the global economic crisis (AGS-4)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	entrusted with national authority to perform independent quality assessments required for the state recognition of higher education institutions and their related educational, scientific research activities and creative work in art. Its primary means of action is to issue regulatory measures.					
51. Enhancement of international capabilities and expansion of European mobility	<ul style="list-style-type: none"> Promotion of undergraduate mobility <p>New complex programmes will be launched to promote undergraduate mobility. The development of foreign language training in higher education is expected to facilitate the increased involvement of undergraduates in these mobility programmes. Finally, the development of the international relationships of the institutions and of the whole education sector will be given higher importance in the future. Undergraduate mobility is expected to be improved by increasingly flexible training programmes as a result of the planned review of training related regulations.</p>	Development tenders will be published before 31 March 2012, project implementation: 2012-2014 Regulatory actions: Implementing regulations: as of the 2nd semester of 2012	MNR	EU funds: <u>SROP- 4.2.4.B</u> <u>SROP 4.1.2/D</u> "Development of the foreign language training system in higher education"		To reduce unemployment, and to find solutions for the social consequences of the global economic crisis (AGS-4)
	<ul style="list-style-type: none"> Promotion of the international presence of institutions <p>The institutionalized development of international relationships is also highly important for the internationalization of the Hungarian higher education sector. ESF development programmes will be started along the lines of the above mentioned objectives. The purpose of the qualification of "primary higher education institution" introduced by the Act on Higher Education is to highly emphasize the international character of certain higher education institutions.</p>	Development tenders will announced by 31 March 2012, project implementation: 2012-2015 Completion of qualification procedures: 2012 – in parallel with the drafting of the Institutional Development Plans	MNR	EU funds: <u>SROP- 4.2.4.B</u> <u>SROP 4.1.2/D</u> " Development of the foreign language training system in higher education "		To reduce unemployment, and to find solutions for the social consequences of the global economic crisis (AGS-4)
Europe 2020 Strategy 5th National target: Reducing the poverty rate of families with children, the number of people living in severe material deprivation, and the number of people living in low work intensity households by 20% each (reducing the above numbers by 450 thousand people by excluding overlapping figures)						
52. National Social Inclusion Strategy	The Strategy specifies the targets of the social and labour market related integration of those living in poverty, including Romas, and the required directions of intervention for the time period until 2020. Therefore, the Strategy mostly incor-	Until 2020	(MPAJ	The governmental action plan approved for the period of 2012-2014 along with the Strategy provides for the actions	As a result of the Strategy's introduction the target numbers of the agreement between the Government and the	<ul style="list-style-type: none"> To reduce unemployment, and to find solutions for the social consequences

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>porates trends, challenges, targets and directions of intervention pertaining to the social integration of Romas, however, its effects actually go beyond those above: it is generally extended to the areas related to the integration of people living in deep poverty, or children living in poverty. The objective of the National Strategy is to ensure a complex method of approach required for the social inclusion of people living in the most disadvantageous situation, so it strives to harmonize the relevant policies, with a view to horizontally enforce the principles of social inclusion. The Government approved the Strategy along with its governmental action plan for the period of 2012-2014, specifies governmental actions along the directions of interventions related to children's welfare, education, employment, healthcare, housing, the involvement of those affected and antidiscrimination measures, and determines those in charge, the related deadlines and funds. The Strategy also integrates the target numbers included in the agreement concluded by the Government and the National Roma Self Government in May 2011.</p>			<p>planned to be implemented in the first three years with respect to children's welfare, education, employment, healthcare, housing, and social awareness and provides for the related funds.</p> <p>The 2012-2014 governmental action plan of the National Strategy heavily relies on the funds available in the current programming period. The funds of each action are indicated in details in the action plan, such as Social Renewal Operational Programme, Social Infrastructure Operational Programme and national programmes.</p>	<p>Roma Self Government concluded in May 2011 relating to the improvement of employment and training of Romas will be achieved by 2015, and by 2020 it is expected that the number of those living in poverty and exclusion will be reduced by 450 thousand.</p>	<p>of the global economic crisis (AGS-4)</p> <ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)
<p>53. Improving the employability and labour market chances of most disadvantaged groups, those living in segregated housing environments and in extreme poverty</p>	<p>Several EU financed programmes will be launched with a view to improve the chances of social inclusion of those permanently unemployed, inactive, and living in deep poverty by the means of trainings and competence development.</p> <p>In addition, a complex programmes is designed to support the social and labour market related integration of those living in settlements, and to reduce the extent and effects of impoverishment and social exclusion, as well as to restrain segregation on ethnic and social basis by the following means:</p> <ul style="list-style-type: none"> training based on personal needs, 	<p>Closing date of the implementation of SROP 5.3.6: 30 June 2015</p> <p>Closing date of the implementation of SROP 5.3.8/B: 31 December 2013</p> <p>Closing date of the implementa-</p>	MPAJ	<p>EU funds:</p> <p>[Amount of SROP 5.3.6 funds: HUF 4.68 bn</p> <p>Amount of SROP 5.3.8/B funds: HUF 7.31 bn</p> <p>Amount of SROP 5.3.10 fund: 3.3 bn</p> <p>Amount of SIOP 3.2.3/B and SIOP 3.2.3/C funds: HUF 1.5 bn]</p>	<p>The programme is intended to make up for a gap to improve the employment capabilities, competences, emergence and self-organizing capacities of disadvantaged people, to provide the means for preservation of community and cultural values,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5) Raising the employment rate(EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<ul style="list-style-type: none"> - improvement of writing-reading skills, - mental hygienic development, - improving skills to perform household and domestic works, - training on gardening and animal husbandry - establishment of social housing <p>One additional programme is designed to improve the Roma population's access to social and children's welfare services, by supporting the training and employment of Roma social workers.</p>	tion of SROP 5.3.10: 31 December 2015 SIOP 3.2.3/B and SIOP 3.2.3/C are under planning.			and to improve the Roma population's access to social and children's welfare services.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Operation of Regional Training Centres (RTC) performing social inclusion coordination and adult educational tasks <p>Major tasks of RTC, operating as a state-financed adult training institution with national responsibility:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ development of the qualification and competencies of disadvantaged people; ○ raising the employment rate of disadvantaged people; ○ improvement of housing conditions preventing social inclusion; ○ improvement of the access of disadvantaged people to services; ○ research activities related to social inclusion, including research activities performed in the framework of international cooperation; ○ special treatment of tasks pertaining to public employment; ○ participation in cross-border co-operations, in particular for the purposes of the development of an integrated vocational and adult education scheme in the Carpathian Basin; ○ participation in the realization of the national strategy developed on the basis of the EU framework for National Roma Integration Strategies. 	The Türr István Training and Research Institute (TITRI) assigned by the Minister of Public Administration and Justice to coordinate central responsibilities in the areas of regional social inclusion will take actions as per MPAJ Decree 3/2011 (II.11.) on the management and responsibilities of coordination centres for regional social inclusion and of regional training centres for adult education, and as per MPAJ Decree 19/2011 (VI.24.)	MPAJ	<u>National budgetary resource</u>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting poverty (EU2020-5) ▪ Raising the employment rate (EU2020-1)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
		amending the above decree. This integrated institution has increased efficiency in performing national responsibilities pertinent to social inclusion.				
54. Enhancing the chances of inclusion for children and families	<ul style="list-style-type: none"> Integrated regional programmes for the improvement of the opportunities of children and their families for social inclusion <p>Developments on the one hand include the following activities:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sure Start Children Centres , - settlement type work functioning in segregated areas, - leisure time and schooling achievement services, - summer camps, - healthcare medical check-up tests <p>And on the other hand, the programme is intended for the development of a children and youth strategy in micro regions for a minimum period of 10 years by using the devices of community planning, and by enhancing regional and professional collaborations. On the basis of EU funds designated to the period of 2009-2010, integrated programmes are currently being implemented in 5 micro regions, and as a result of the call for tender issued in August 2011, another 6 micro regions will join the programme. In January 2012 a call for tender was issued for another 15 micro regions.</p>	The part of the programme issued in 2012 will be completed in 2015	MPAJ	EU funds: SROP 5.2.3. A [HUF 10.6 bn]	In summary, including the developments of 2012, EU funds in excess of HUF 13 billion support the establishment of opportunities for children in at least 23 of the most disadvantaged micro regions of the country, densely populated with Roma people, where approximately one hundred thousand children live.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting poverty (EU2020-5)
	<ul style="list-style-type: none"> Improvement of access to social and children welfare services (training of Roma social workers embedded in employment) <p>The objectives of the two associated programmes and number of the target groups intended to be reached:</p>	The planning notice of SROP 5.3.1.-B-1-11/1 was published on 29 December 2011. Deadline for	MPAJ	SROP 5.3.1. B	The two programmes allow that the relationship is improved between those living in segregated areas and the social institutions by	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	<p>The objective and purpose of the primary project is to train Roma people involved in supported employment in the framework of simplified tendering to work in social and children welfare positions (Professional career training programs, personality and competence development services) and to prepare for their employment in the related institutions (needs assessment and continuous liaising with host institutions).</p> <p>The objective of the tender project is the supported employment of 700 people, primarily of those Roma people who received training in the framework of the primary project of SROP 5.3.1.-B-1-11/1, in the social and children welfare, as well as in the children protection schemes.</p>	<p>submission: 30 March 2012. Project time period maximum 36 months.</p> <p>SROP 5.3.1.B-2: expected issue of the tender is 31 March 2012. Tenders may be submitted from 2 November 2012. Project time period is 15 months.</p>			<p>the involvement of Roma people as employees under the framework of the programmes, as a result of which the equal access to and provision of services are enhanced. In addition, the employment of Roma people in social and children welfare institutions may reduce the prejudice of employers and clients against Roma people.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> National Infant and Child Health Care Programme This long-term programme is based on the assumption that the time period from conception to the age of 18 predetermines the physical and mental capabilities of later ages, the possibility of health promotion and prevention of illnesses, because the impairments suffered during this stage of life are not possible to be compensated at later stages. All this make it reasonable that infant and child healthcare is treated as a special subsystem of the healthcare scheme, which should be planned, organized, operated and managed by taking into account the physiological, psychological and sociological characteristics of children. 	<p>The National Infant and Child Health Care Programme specified deadlines between 2005-2013, which were modified as a result of the WHO-BCA recommendation. The programme is implemented on the basis of annual action plans.</p>	MNR	<p>As per annual action plans. On the basis of partially available central budgetary resources of the year 2012. [HUF 18,750 thousand is available for the continued implementation of the programme]</p> <p><u>EU funds:</u> Several structures of SROP 5.2.1. "Child Opportunity Programme" (Reliable Start Project) and of SROP 6 priority supports the implementation of the action.</p>	<p>The programmes ensure long-term contribution to the following by improving the efficiency of prevention and promoting early correction:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to the healthy development and learning potentials, and ultimately to the future working capabilities of younger generations. - enhance the capabilities, knowledge and competences of parents, families and of the basic healthcare services in prevention and in supporting the healthy development of children in their care – which 	<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
					may in the long run save costs from a socio-economic point of view.	
55. Modernization of residential social institutions and introduction of supported housing	Various servicing methods are developed for those living in residential institutions, which combine housing and social services in a manner that services are provided in apartments/houses leased or owned by the institution, to which the services required by the provided person are related. Therefore, those involved in the supported housing scheme do not have to live in institutions having a high number of residents; more important roles are given their independence, to the enhancement of social and family relationships and to the development of skills and capacities.	Drafting of changes in law by the second half of 2012, date of effect: 1 January 2013	MNR	Available in SIOP 3.4.1./A-11/1 programme for ensuring the required facilities Social Infrastructure Operative Programme (SIOP) 3.4.1./A-11/1	As a result of the programme it is possible to decrease isolation, which often occurs in such institutions, and those living in supported housing may take an active role in the everyday life of society by using the necessary level of assistance	<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)
56. Comprehensive enforcement of social inclusion targets	The primary project of State Reform Operative Programme (SROP) 1.1.9 entitled 'Integrated development of sector-specific policy tools promoting social inclusion and modelling of the development of regional cooperation based on the principles of equal opportunities in the area of public services' serves the purposes of inter-sectoral coordination, and the establishment of cooperative and regulatory systems. Pursuant to the provisions of Act CXXV of 2003 on equal treatment and promotion of equal opportunities, settlements may only receive funds given on the basis of individual decisions and granted by tender procedures after 1 November 2012, if they have their respective effective equal opportunities schemes. The development of the schemes is supported by the operation of a mentor network of the primary project entitled SROP-2011/1.1.16 "Ensuring the capacities of the development policy based on the principles of equal opportunities. SROP 2.2.15 'Methodological promotion of Romas' social inclusion' programme is intended to activate and involve Roma communities. The target of the primary project is to promote the National Roma Self Government to act as an umbrella organization in providing the necessary professional,	2012-2013	MPAJ	EU funds: SROP 1.1.9 SROP 1.1.16 SROP 2.2.15		<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	methodological, administrative basis, the monitoring system and data base to Roma minority self governments required for successful and positive participation in social inclusion programmes. Furthermore, the knowledge and skills required for the planning and implementation of the programmes intended for the social inclusion of Roma minority groups will be provided in the form of trainings to the elected representatives and/or employees of Roma minority self-governments.					
57. Social land programme	With regard to the considerably high interest in the social land programme in the year 2011, it seems reasonable to launch the programme again in the year 2012, which is in its planning phase. Following in the footsteps of the previous programme and embedding previous experiences, the scheme of 2012 allows the participation of those settlements, which were not granted funds due to the limited nature of funds available, and allows the continuation of the programmes started in 2011, if these do not have the necessary financial resources.	Preparation/ concept: March 2012 Launching/Task force: March 2012 Publication of call for tender: March 2012 Tender submission: April 2012 Decision: May 2012 Contracting: June 2012	MPAJ MRD			<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)
58. Learning partnerships for promoting employability	It is a key feature of the programme that the development of key competences is implemented in a flexible manner, by taking into account individual aspects, mainly in the following areas: promotion of active involvement of citizens, development of digital writing skills, communication in the mother tongue, foreign language skills, counting, entrepreneurial and learning skills, however, the centres also provide assistance in the following areas: financial and management skills required for sustainable living standard, everyday and banking administration online, training on the completion of forms, job searching techniques, health protection, promotion of environmental and energy awareness, interpretation of sign language, computer literacy, providing knowledge on works performed in household farms, animal husbandry, gardening,	Publication was made on 18 January 2012 Planned closing: October 2014	MNR	[Funds requirements of the programme HUF 2.00 bn] <u>EU funds:</u> SROP 5.3.9 – Learning partnerships for promoting employability	The planned interventions will contribute to the following targets: prevention of the reproduction of poverty, social and labour market related disadvantages, promotion of the development of the skills to obtain independent incomes by supporting integration into the labour market, and increasing as such the	<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	animal breeding, and competence development aligned with local employment opportunities and employer requirements.				employment rate. The programme contributes to the fighting against poverty by creating employment, and as a result of that establishing independent income and the skills of obtaining independent income.	
59. Development programme for public educational sports facilities	The intervention area of the programme extends to public education, such as kindergarten and elementary level education. The objective of the programme is to supplement the infrastructural and contents related, regionally aligned development activities of the public institutions, and to promote the implementation of educational and pedagogical schemes focusing on sports or any form of physical activity by the renovation, extension of public education sport facilities (sport and leisure time facilities), or in justified cases, by the building of new sport facilities and premises.	The scheduling of implementation is ongoing. The new public education act has been approved. The ongoing introduction of daily mandatory physical education lessons is under way in a progressive manner from the 2012/2013 school year. The publication of the schemes of the Regional Development Operative Programmes for the development of public education infrastructure was started in the second half of 2011	MNR	According to the plans, Clause 13 of Annex 5 of Act CLXXXVIII of 2011 on the central budget of Hungary provided HUF 500 million of funds for developments supporting local government services. EU funds: RDOPs in total amounted to HUF 26 bn		Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
60. School milk programme	<p>Within the framework of the programme, children and youth attending kindergarten, elementary school and secondary school can consume milk or milk products (processed cheese, yogurt and kephir) on a daily basis. The programme is financed by community (kindergarteners, secondary and elementary school students) and supplementary national funds (kindergarteners, elementary school students). MRD Decree 116/2011 (XII.14) ensures the implementation of the programme in the year 2012.</p>	<p>The programme is implemented in a calendar year. The preparatory phase of the programme and of the legislation is completed within the time period applicable to ordinary public administration procedures.</p>	MRD	<p>In addition to available community supports, it is supported by the central budget appropriation of "Drink Milk Programme". [HUF 1200 million]</p> <p>The basis of community support is provided by COMMISSION Regulation 657/2008/EC of 10 July 2008 on the establishment of detailed rules on the application of Council Regulation 1234/2007/EC with respect to community support on providing milk and milk products to students of education institutions.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)
61. School fruit programme	<p>Provision of the following products to elementary school students of Grades 1-4 maximum 4 times per week for a minimum period of 4 months</p> <ul style="list-style-type: none"> - all fresh fruits and vegetables suitable for direct consumption as set forth in Part IX of Annex I of Council Regulation 1234/2007/EC, - processed vegetables and fruits suitable for direct consumption, which do not contain added sugar, fat, salt and sweetener as set forth in Part IX of Annex I of Council Regulation 1234/2007/EC <p>Furthermore, during the course of the programme, so-called follow-up actions shall be implemented, to raise student awareness to the benefits of consuming vegetables and fruits, to extend students' knowledge on healthy diet and on growing vegetables and fruits, and to promote vegetables and</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Development of the national strategy, submission to the Commission and declaration of demand for additional EU support: 31 January preceding the school year. - Commission's implementing order on the finalized distribution of EU supports 	MRD	<p>Claimed support: HUF 511 million/school year – 33.4%</p> <p>EU funds: HUF 1,018.5 million/school year – 66.6% (as per Article 3 of Commission Regulation 288/2009/EC)</p>		<ul style="list-style-type: none"> Fighting poverty (EU2020-5)

Measure	Content	Status and timing	Ministry	Financing	Estimated impact	Contribution to NRP objectives ³
	fruits consumption by students.	among the member states: 31 March preceding the school year. - Publication of the MRD Decree on the implementation of school fruit programme: 31 May preceding the school year. - Start of the school fruit programme: September				

Abbreviations: MNE = Ministry for National Economy, MI = Ministry of Interior, MND = Ministry of National Development, MNR = Ministry of National Resources, MPAJ = Ministry of Public Administration and Justice, MRD = Ministry of Rural Development

ANNEX 2: THE IMPLEMENTATION OF THE 2011 NATIONAL REFORM PROGRAMME AND COUNTRY SPECIFIC RECOMMENDATIONS

Measure	Content	Status and timing	Risks
STATE BUDGET			
Recommendation 1: Reduction of government deficit			
<i>Measures will be presented in the Convergence Programme</i>			
Recommendation 2: New budgetary management frameworks			
New budgetary management frameworks	The provisions of the Basic Law approved by the Hungarian Parliament in April 2011 – effective as of January 2012 – stipulate the reduction of the government deficit to below 50% of the GDP, and also ordain the establishment of a fiscal council, which has the right of veto over the budget for the sake of compliance with the above provision.		
	<ul style="list-style-type: none"> • The Economic Stability Act of Hungary <p>In line with the proposal received from the Council, the Economic Stability Act of Hungary was adopted in December 2011, which, among other issues, provides detailed regulations regarding the limitations on government deficit and budgetary regulations, and specifies the guarantee arrangements with respect to the operation of the Fiscal Council. The debt reduction regulation of the Economic Stability Act of Hungary – which maximizes the potential annual increase of nominal government deficit in the variance between the budgeted inflation and half of the budgeted (real) growth of the GDP – ensures a continuous decrease of the deficit-to-GDP ratio in the case of simple, positive economic growth (until reaching the 50 per cent threshold value), and it also contains anti-cyclical elements, as it automatically manages the criterion of the Basic Law according to which debt reduction may be refrained from in cases of permanent and significant economic recession. Basically, both the 50 per cent debt threshold stipulated under the Basic Law and the provision under the Economic Stability Act of Hungary aiming to reach that goal are stricter than the EU debt regulations. The Government reviews compliance with the debt reduction regulation every six months, and if a variance is found, the Government initiates the modification of the budget.</p>		

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<ul style="list-style-type: none"> Fiscal Council The Economic Stability Act of Hungary provides a significant controlling and intervening role to the Fiscal Council, in order that the state budget would be able to proceed along a well-defined and determined path. The Council has a role prior to the submission to Parliament of the appropriation bill (opining), as well as in the parliamentary negotiation phase (right of veto on acceptance). The task of the Council is to examine whether the proposal and the bill awaiting acceptance comply with the debt rule. In case the Council believes that the debt rule cannot be effected, it may refuse to provide its approval to the acceptance of the appropriation bill before the final vote, in which case the Government shall submit an amendment proposal together with which the act finally complies with the debt rule. Furthermore, the Council must also opine bills containing the amendment of the Central Budget Act (and this also applies to proposals on the interim corrections becoming necessary for debt reduction), which would modify the total value of the revenues and expenditures of the central budget, and would increase the deficit. The members of the Council of three are the President of the State Audit Office of Hungary, and the President of the Central Bank of Hungary (along with the member assigned by the President of the Republic of Hungary), who can use their extensive analytic resources for completing the tasks. 		
	<p>In line with the recommendation received from the European Council, Act CXCV of 2011 on Public Finance (referred to hereunder as PFA) manages budgeting (planning) and within that medium-term budgeting subject to special consideration. The new PFA sets out the framework rules of medium-term budgeting (Article 29): the Government specifies in an individual decree the amount of the revenues and expenses as well as the budget balance of the central budget – broken down as per the chapters set out in the Act on the Central Budget – regarding the three years following the budget year, and the Government updates those based on the trend of state budget and macro-economic processes. Accordingly, the Government requires the establishment and updating of the medium-term budget estimates. By this, on the one hand, the budget target figures (mainly</p>		

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>regarding the balance) are determined, and, on the other hand, and it is also stipulated that the expenditure figures set in view of the different chapters have to be broken down by the organizations controlling the relevant chapter to budgetary organizations, central and chapter-managed allocation funds, which thus also represent the limits of the liabilities undertaken for the years to follow. In the course of budgetary planning, the local municipality, the national minority municipality and also the partnership estimate the revenue and expenditure related indicators foreseeable for three years in advance until the acceptance of their budget.</p>		
LABOUR MARKET			
Recommendation 3: Counterbalancing the adverse effects of tax changes on people with low earnings and increasing the labour market activity of women through the extension of child care facilities			
<i>Due to extensive overlaps, the measures belonging to the recommendation are presented in the Europe 2020 section entitled employment-related national undertaking</i>			
Recommendation 4: Active labour market policies, making disadvantaged groups more active			
<i>Due to extensive overlaps, the measures belonging to the recommendation are presented in the Europe 2020 section entitled employment-related national undertaking</i>			
GOODS AND SERVICES MARKETS			
Recommendation 5: (Improving the business environment)			
<p>Comprehensive programme to reduce the administrative burdens of enterprises (Simple State Programme) (NRP measure 3 of 2011)</p>	<p>The Simple State Programme includes 114 measures in 10 areas, which are the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • decreasing taxation-related administration; • Simplifying accounting regulations; • Reducing the administrative burdens of authorities' activities; • Simplifying administration related to development aimed project applications and public procurements; • Simplifying regulations with respect to individual sectors; • Measures on changing to electronic state operation; • Making the licensing processes of investments faster and more predictable; <p>Out of the measures implemented until the end of 2011, the significant simplification of product tax regulation is worth mentioning (with respect to packaging materials), as well as the increasing of the sales revenue value limit of the auditing process compulsory for enterprises, and simplifying certain elements of employment-related</p>	<p>The Government adopted the "Cutting Red Tape" programme in November 2011, as an annex to Government Decision No. 1405/2011. The implementation of the programme has begun, following a strict schedule. Enterprises are also involved in the implementation.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	administration.		
New public procurement act (NRP measure 3 of 2011)	The key rationale of the law is that the existing very complicated and often changing regulation be replaced by a new, simpler, more concise and transparent framework rule. The new law will serve the transparency of public spending and fair competition more efficiently, and shall create a system that is more flexible and more adaptive to economic conditions, which shall more smoothly adjust to the innovation requirements emerging continuously in the field of public procurements (in consideration of the efforts to spread electronic purchasing).	The measure has been implemented Act CVIII of 2011 on Public Procurement (Public Procurement Act) was published in the No. 86 of the Hungarian Official Journal, on 20 July 2011.	
Evaluation of the aid system serving the development of the Hungarian SME (small and medium sized enterprises) sector	The systematic review of the aid system serving the development of the Hungarian SME sector took place at the end of 2010, during the preparation of the New Széchenyi Plan. On the basis of the evaluation, part of the aid programmes formerly in progress was terminated in 2011 and others were restructured, and the application conditions and administrative requirements to be fulfilled were simplified, whereas procedural deadlines were shortened as compared to the previous conditions.		
Set of measures for improving access to non-bank funding	<ul style="list-style-type: none"> • Accelerating the JEREMIE risk capital programme <p>The risk capital programme announced earlier but not started as to its substance, has been accelerated. The goal of JEREMIE is the development of the capital market, which can be achieved by the involvement of private and government investors through establishing mutual risk capital funds, and operating those on a commercial basis. With their help, the following can be achieved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SMEs can be financed in any phase of their operation; • the role of state financing increases in the pre-seed, seed capital and early stages; • private capital of an extent higher than before will be involved in the financing of the funds; • the extent of private capital that can be involved in the financing of an early stage of the enterprises will increase; • we facilitate the implementation in practice of innovative, new ideas and scientific achievements of enterprises; • the undertaking of the government's role with respect to guidance and trainings related to risk capital is enhanced by technical assistance, thus the current deficiencies in company management skills will decrease. 	In 2009, 7 risk capital funds were established as compared to the capital investments of HUF 2.5 billion, of 11 items, further 33 investments were undertaken in the total value of nearly HUF 10 billion until the end of January 2012.	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>The frame amount available for the capital programme, supplemented by resources from private investors, enables a call for funds of HUF 100 billion in total regarding the financing of enterprises, together with whom minority shares may be acquired in the target companies in the future.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • JEREMIE Micro-credit programme <p>The aim of JEREMIE is to facilitate access for micro-enterprises to financing resources by improving micro-financing methods, increasing available resources, and developing micro-enterprises with residence in Hungary by the involvement of micro-financing organizations and enhancing options to obtain loans. In the framework of micro-financing – also taking the indirect effect into account – we expect to achieve the lending of HUF 360 billion in seven years.</p> <p>Through JEREMIE micro-financing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • more and more kinds of credit lines will become available that would more flexibly adapt to clients' needs; • private persons intending to start enterprises are also eligible for the credit; • the scope of contributors will become much wider than before, and competition for clients will increase; • credits will become available also subject to less strict collateral requirements; • credits can be obtained in much shorter period of time than before 	<p>The JEREMIE Micro-credit programme has been restructured: the sum of credit to be lent has increased from HUF 10 million to HUF 50 million as of March 2011, and for increasing the interests of financial mediators, a first loss type assumption of losses has been introduced.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Combined Micro-credit line <p>The aim of the New Széchenyi Combined Micro-credit and the New Széchenyi Credit Programme is to develop micro- and small-sized enterprises resident in Hungary that cannot be financed through commercial banking methods or that can only be financed to an extent other than required through commercial banks' methods, by improving the options of obtaining credits.</p>	<p>In March 2011, the Combined Micro-credit Line was introduced, which is combined with a max. HUF 10-million micro-credit and HUF 5 million grant, which is scored by points of single contact.</p>	
EUROPE 2020 NATIONAL TARGETS			
National target no. 1: To increase the employment rate of the population aged 20-64 to 75 %			
Active labour market policies for the employment of disadvantaged people	Active labour market policies facilitate the (active) job search of unemployed persons, their outplacement and their employability by	SROP 1.1.2 and 1.1.4 in progress The support of training courses has be-	

Measure	Content	Status and timing	Risks
(Measure 9 of NRP 2011)	<p>way of services, incentives and aid. The institution implementing active labour market policies is the National Employment Service, which is the key professional body responsible for carrying out the employment policy also after the establishment of the system of governmental offices.</p> <p>In accordance with the reallocation in progress of the SROP, by the reallocation of resources, the active labour market tools helping disadvantaged job seekers to find employment will be reinforced.</p> <p>The programmes SROP 1.1.2 and SROP 1.1.4 facilitate the increase of chances for permanent employment for groups that are disadvantaged from a labour market aspect, and their return to the open labour market, by way of arranging labour market services, supports and training into complex packages tailored to the individual. The key target group of the projects is represented by those with low school attainment (and those holding out-of-date qualifications), career starters, persons above the age of 50, those returning to the labour market after child care/parental leave, those at risk of permanent unemployment, and the group of job seekers affected by a disadvantage representing the risk of permanent unemployment characteristic of a selected individual given region. The programme will be implemented at the base of the Employment Service, co-financed by the European Social Fund (ESF). Within its framework, target groups may be provided the following supports and labour market services:</p> <ul style="list-style-type: none"> - support aimed at the promotion of training courses (reimbursement of training costs, travel costs related to training, costs of childcare allowance/care for relatives services used during the period of training; - (wage type) supports facilitating employment (reimbursement of wage subsidies, subsidies to wage cost and related costs of travel to work) ; - subsidies to become entrepreneurs; - subsidies related to the use of labour market services (reimbursement of travel costs related to service, and costs of childcare/care for relatives services used for the period of the service); ;- reimbursement of cost of occupational health care examinations; - reimbursement of cost of aptitude test related to the train- 	<p>come more targeted</p> <p>The concept of the transformation of wage and contributions support regulated under MüM decree no. 6/1996. (VII.16.) has been prepared, the aim of which is for wage cost supports to facilitate legal work for disadvantaged job seekers from the aspect of employment, to contribute to the improvement of the labour market position of micro-, small and medium sized enterprises and to the establishment of new workplaces, and to the cohesion of disadvantaged economic regions.</p> <p>START Plusz and Start Extra ceased to exist on 31 December 2011, and are going to continue as of 1 January 2012 under the name of START Bónusz.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>ing.</p> <ul style="list-style-type: none"> - provision of information on labour market and employment; - advisory services regarding labour, career, job seeking, rehabilitation, psychology, local (regional) employment s; - labour market mentoring activities. 		
Capacity extension of National Employment Service	<p>A capacity extension of the National Employment Service may be performed in accordance with an increase of the frame amount available for active labour market programmes (SROP 1.1.2 and 1.1.4.), and the programme aimed at the d improvement of efficiency of the National Employment Service shall continue (TÁMOP 1.3.1) as well.</p>	In progress	
Tax allowances to promote the employment of disadvantaged persons	<p>Pursuant to Act CXXIII of 2004, “for the sake of the employment of certain social groups in an unfavourable position from a labour market aspect and of those permanently absent from the labour market, in order to balance their competitiveness in the labour market” various types of START cards and other tax allowances may be applied for.</p> <p>1. In the case of employment of career starter young people of less than 25 years of age (in the case of graduates, less than 30 years of age) within the scope of the START programme, the employer may be entitled to social contribution tax allowance for two years (in the case of graduates for one year).</p> <p>2. Within the framework of the START Plusz programme, in the case of the employment of employees returning to the labour market after having received child care allowance/parental leave/child raising allowance/care allowance, employers may be entitled to social contribution tax allowance for two years.</p> <p>3. Within the framework of the START Extra programme, in the case of those over the age of 50 registered as job seekers for at least three months, those with low school attainment, and those receiving wage replacement allowance, employers may be entitled to social contribution tax allowance for two years.</p> <p>4. As of 1 January 2012, within the framework of the START Bónusz programme, job seekers registered permanently for no less than 3 months, and after receiving child care allowance/parental leave/child raising allowance/care allowance (or during child care allowance), in the case of the employment of those returning to the labour market, employers may be entitled to social contribution tax allowance for</p>	<p>START PLUSZ and START Extra cards could be requested until no later than 31 December 2011, the cards entitle their holder to allowance within the validity of the card, until no later than 31 December 2013. The START BÓNUSZ card may be requested as of 1 January 2012.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>one year.</p> <p>5.As of 1 January 2011, in order to facilitate for parents with small children to return to their former workplace, the employer shall be entitled to receive an allowance from the social contribution tax, if one full-time position is filled by two part-time employees so that one of them is an employee returning from child care leave. Thus the employer shall be entitled to claim 7% social contribution tax allowance each after both employees, for the period of the employment of employees in line with the legislative provisions, but for no more than 3 years.</p> <p>6. In the case of the employment of persons with reduced capacity to work holding a rehabilitation card the employer shall be entitled to tax allowance during the validity of the card, which shall be 27% of the gross wage (but not more than 27% of double the minimum wage)</p>		
Wage compensation	<ul style="list-style-type: none"> • Increase of minimum wage and increase guaranteed wage minimum • In the public sector, the Government provides compensation to the employees concerned from the central budget on a monthly basis, and in the competitive sector compensation may be provided by wage increase. • In 2012, in parallel with the termination of tax credit, below an income limit of HUF 202,000 per month, HUF 2,424,000 per year, the Government shall terminate the application of the tax base supplement (super-grossing), and for incomes exceeding that, in order to support necessary wage increases, it shall temporarily maintain the tax base supplement of 27% extent. • The Act that excludes from public procurements and state subsidies those companies who fail to implement the wage increase required to preserve the 2011 year net earnings level in the case of at least two thirds of the employees concerned, is effective since 1 January 2012. • Among companies the Government promotes and incites the 	<p>Government decree no. 298/2011 (XII.22.) specified the compulsory lowest pay (minimum wage) and the guaranteed wage minimum. The Government decree is effective as of 1 January 2012.</p> <p>1 January 2012: the Act that excludes from public procurements and state subsidies those companies who fail to implement the wage increase required to preserve the 2011 year net earnings level in the case of at least two thirds of the employees concerned, entered into effect.</p> <p>The Government discussed the conditions of the wage compensation application: 29 February 2012</p> <p>Amendment of Act on Wage compensation: March 2012</p> <p>Targeted social contribution tax allowance for employers: 1 January 2013</p>	<p>If there are too few candidates applying, then the wage compensation of employees will not be implemented.</p> <p>If there are too many applicants and the funds are exhausted, then again several companies and their employees would not receive wage compensation.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>implementation of wage increases as follows: those companies who implement wage increase of the required extent with regard to all employees concerned (those with earnings below HUF 216,806 gross per month), shall be entitled to contribution tax allowance. The amount of the tax allowance was determined as follows: in the case of no change to the net wage of employees, the costs of employment payable by the employer would increase by not more than 5% per employee. They are will be entitled to retain from the social contribution tax the total cost of the wage increase over 5%.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Those companies, who struggle with the implementation of the 5% wage increase in 2012, shall be entitled to apply for a grant from the funds of HUF 21 million for such applications. The applicant shall undertake to perform the wage increase required for preserving the net value of wages in the case of each employee, retroactively as of 1 January 2012, and that they would not reduce their 2011 statistical number of staff in 2012. Within the framework of the project, grants may be provided for the total (wage and social contribution tax) 2012 costs of the 5% portion of the 2012 expected wage increase, and of the max. 3% portion from its share financed from own resources. At the evaluation of the tenders, priority shall be given to those employers who perform activities requiring high labour and where the gross average earnings of those employed by the applicant are low. • For the sake of the reduction of costs relating to the employment of employees with low school attainment, and in order to promote their employment, according to plans, as of 2013 employers may be provided targeted social contribution tax allowance (of 9 percentage points) after those employed in jobs not requiring special qualifications (FEOR [International Standard Classification of Occupations]-9). 		
Tax allowances for families (Measure 10 of NRP 2011)	<p>On the basis of the tax allowances for families that were introduced from 1 January 2011, parents who raise one or two children can reduce their tax base by HUF 62,500 while those raising three or more children can deduct HUF 206,250 from their tax base. Furthermore, an</p>	<p>The tax allowance for families was introduced as of 1 January 2011, in the course of the amendment of Act CXVII of 1995 on Personal Income Tax. MEASURE IMPLEMENTED.</p>	<p>Based on the experience gained during the past months, the problems arising as to tax allowances for families do not hinder implementation. Part of the problems revealed could be</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	important aspect of the measure is that it is primarily aimed at providing greater financial assistance than what is currently provided to parents working and raising children.	In 2012, a decision under a government decree (6/2012. (II.1.)) was made regarding income supplements to those receiving pregnancy and confinement benefit and child care allowance.	settled by the interpretation of legislative provisions, and further specification should be made in the course of the amendment of this year's tax laws.
Supporting the development of daytime childcare facilities for young children aged between 0 and 3 years (Measure 10 of NRP 2011)	<p>Supporting the development of daytime childcare facilities (nurseries, family day-care centres) for young children aged between 0 and 3 years to increase the labour market participation of parents with young children with the help of Regional Development Operational Programmes. The aim of the programme is, among the child welfare basic provisions specified by the Act on Child Protection, to improve the infrastructural conditions of nurseries serving the daytime care of children, to further develop nursery services, and to establish new spots, and to develop family day-care centres, to introduce new services.</p> <ul style="list-style-type: none"> Support of the establishment of alternative forms of daytime child care facilities <p>The measures promote workplace (corporate, institutional) initiatives that contribute to the establishment of family friendly working conditions by introducing flexible work schedules, on-the-spot child care options and other similar means. All this can be viewed as a fundamental initiative because it intends to make the conditions for mothers with small children to return to the labour market more favourable from several aspects, and by that to also improve the conditions of subsistence for families;</p>	<p>In the 2011-2013 planning phase, within the framework of the Regional Operational Programme (ROP), under the title "infra-structural development of social basic services and child welfare basic provisions" a call for tenders was published on 1 September 2011 for the development of day nurseries and family day-care centres. In 2011 there were over 800 new spots day nurseries created by support from the ROPs, from HUF 3.6 billion, and there are additional tenders in progress aimed at the development of child care facilities and the extension of the number of spots. The system of conditions for the call for application regarding family day-care centres shall be more favourable as compared to previous years, so the various organisations will submit tenders presumably with higher intensity.</p> <p>The SROP 2.4.5. application was announced in March 2012, the preparation of the EDOP 3.5.1B measure is in progress.</p>	<p>If the application activity of the potential scope (local governments, non-governmental organisations, churches) will not be sufficient, i.e. less applications will be received than planned, in that case less new institutions and services may be created, and significantly less new spots and workplaces may be implemented. In addition thereto, a risk factor may be if as compared to the resources available there will be greater demand, and the tenders received would have to be rejected due to lack of funds, as a result of which there can be no new services, spots developments and new workplaces created in the regions and areas concerned.</p> <p>In relation to the development of daytime child care facilities, the future sustainability of the services established greatly depends on whether the normative subsidy due after children in nurseries and children in family day-care centres can be approximated .</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<ul style="list-style-type: none"> Flexible forms of employment <p>The New Labour Code contains several new rules creating the option of flexible employment (work performed based on call-in, sharing of job scope, employment created by more than one employer, telework, flexible working time). In addition thereto, subject to the new Labour Code, it shall become compulsory also in the competitive sector to employ part time employees raising children under 3 years of age, returning from maternity leave in the case of a request for that on their behalf.</p> <p>In addition, we shall promote the spread of flexible employment and flexible forms of working also within the framework of the SROP 2.4.5. application</p>	<p>The New Labour Code was adopted at the end of 2011, and it shall enter into force in July 2012.</p>	
<p>Adult training programmes aiming at the improvement of skills (Measure 11 of NRP 2011)</p>	<p>The programme to be announced for disadvantaged adults will offer them the opportunity to acquire an elementary education as a prerequisite for participating in a vocational programme and acquiring a qualification that meets labour market demands.</p> <p>A programme that supports the development of key competencies (such as foreign languages and informatics) contributes to the improvement of the adaptability of the adult population and the development of their foreign language and informatics skills which are commonly required at work through encouraging lifelong learning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Under the programme to be announced for disadvantaged adults aimed at the opportunity to acquire an elementary education as a prerequisite for participating in a vocational programme and acquiring a qualification that meets labour market demands (SROP 2.1.6) training courses are expected to commence in the early spring of 2012. The programme aimed at the training of employees of companies (SROP 2.1.3) was announced on 14 March 2011. In March 2012 the programme was re-announced with amended, more flexible conditions and a higher frame amount, adjusting to the requests raised by companies. Programme aimed at the development of priority key competencies (foreign languages and informatics) (SROP 2.1.2) is expected to be launched in April 2012. 	<p>Within the framework of the programme aimed at the development of key competencies, there will be an IT system developed to keep records of the use of individual support frame amounts of the target group members involved in the training. The delay of the IT development may put at risk the launching of the courses, their successful implementation, and compliance with the number of persons indicator.</p>
<p>Facilitation</p>	<p>Within the framework of this measure individual rehabilitation plans</p>	<p>On 20 December 2011, Parliament</p>	<p>In the course of implementation,</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
<p>of the employment of disabled people (Measure 12 of NRP 2011)</p>	<p>will be devised for participant retraining which take the disabilities and practices at work into account.</p> <p>A programme that supports the development of key competencies (such as foreign languages and informatics) contributes to the improvement of the adaptability of the adult population and the development of their foreign language and informatics skills which are commonly required at work through encouraging lifelong learning.</p>	<p>adopted Act CXCI of 2011 on the provisions for persons with reduced ability to work and on the amendment of certain acts.</p> <p>The implementing regulations shall be prepared in the first half of 2012.</p>	<p>the transformation of the disability pension scheme, the transformation of disability pensioners' social security based benefits to date to sick leave-type benefits, the return of health-impaired persons to the labour market represent risks as to both their labour market and their social impacts. What actual budgetary result this measure will bring about is influenced by the trend of labour market employment.</p>
<p>Developing the vocational training system and strengthening its labour market relevance (Measure 13 of 2011)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Contextual development of vocational training The contextual development of vocational training involves: the development of the entire range of materials used for studying, devising improved test tasks for exams, the development of the examination system, the improvement of quality assurance, creating new framework curricula, the revision of the Vocational and Examination Criteria of vocational qualifications, creating new environmental qualifications, the tasks associated with dovetailing vocational qualifications with the National Qualification System (NQS) and preparation for ECVET. • Structural transformation of the training system The revitalization of vocational training will require a significant extension of the period of practical training and the ability of students to start acquiring their professional competencies of their selected vocational training in the ninth grade at their vocational school. • Increasing the quality and efficiency of vocational and adult training and making vocational training more attractive After the legal regulation for the career tracking system is implemented, the careers of graduates, the utilization of their knowledge, their professional attitude and the assessments of the employers may be analyzed based on a nationally standardized system. This informa- 	<p>Parliament adopted Act CLXXXVII of 2011 on Vocational Training on 19 December 2011.</p> <p>Parliament adopted Act CLV of 2011 on Vocational Training Contributions and Support to the Development of Training on 21 November 2011.</p> <p>The priority project SROP 2.2.1 "Development of the quality and content of vocational and adult training" starts in the first half of 2012. As for the current schedule, the project shall last until 2015.</p> <p>The call for applications of the priority programme SROP 2.2.2 "Contextual and methodological development of the system of vocational guidance" was published at the end of 2011. The project started at the beginning of 2012 and is expected to run until 2015.</p> <p>Parliament adopted Act CXC of 2011 on National Public Education on 20 December 2011, which includes early vocational train-</p>	<p>In the case of priority projects, a delay of the support contracts may delay the launching of the programmes, and implementation may also be in delay as compared to the original schedule.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>tion would be made available to those considering career paths, institutions and operators of vocational and adult, education and to the local, regional and national representatives of professional bodies.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contextual and methodological development of the system of vocational guidance and the creation of the system of Lifelong Guidance (LLG) <p>The objective of developing the vocational guidance system is to reduce the number of unsatisfactory decisions about future careers or professions. The measure will contribute to the creation of demand driven vocational training.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Early vocational training <p>This regulation will provide the opportunity for students to participate in vocational training programmes immediately after finishing eighth grade and becoming acquainted with the practical basics of their trade at an age when they are extremely receptive to it, i.e. during 9-11th grades so they would be able to acquire a vocational qualification earlier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diversifying the range of non-university, tertiary education training offered <p>Our objective for creating a suitable qualification ratio that meets modern, updated labour market needs is to diversify the range of non-university educational training offered and increase the number of those who complete these programmes. This is indispensable for attracting and retaining direct, foreign investment in Hungary.</p>	<p>ing.</p> <p>Non-university, tertiary education training: The implementation of the projects SROP-4.1.2/A/2-10/1 “Training and contextual development, with special regard to training related to the needs of scarce professions and new professions, and the development thereof” is ongoing.</p> <p>The development of the Higher Education Information System required for monitoring is implemented in phase II of SROP-4.1.3. The call for planning of the priority project was published on 14 November 2011.</p>	
<p>Measures encouraging labour force demand (Measure 14 of NRP 2011)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Supporting complex technological development and employment <p>Within the framework of complex technological development, complex investments linked to key industries, such as, healthcare and the green economy, are financed from EU resources (Economic Development OP) that have a significant impact on employment by retaining or creating new jobs. Support can be required for hiring new employees, purchasing equipment and the development of information technology.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supporting the investments of micro, small and 	<p>On 10 February 2011, the call for applications entitled “Supporting complex technological development and employment” was published. Applications may be submitted until 31 December 2012.</p> <p>The Ministry for National Economy announced the programme aimed at supporting the investments of micro, small and medium-sized enterprises to create jobs also in 2012 in relation to the objec-</p>	<p>General business and economic risks. In the period of the conclusion of support contracts, in the case of certain businesses there may be changes in the environment occurring that would prevent the utilisation of the support (waiver, withdrawal), or that would have a negative impact on the performance of</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>medium-sized enterprises to create jobs</p> <p>The direct objective of this measure is to support the investment of micro, small and medium-sized enterprises in order to create jobs. The indirect objectives are: to support job creation in the disadvantaged regions from economic, social, infrastructure and labour market point of view; to assist in employing disadvantaged employees; to help regional cohesion processes and diminish regional differences; strengthen the market position of developing enterprises and improve their competitiveness by their technological and technical modernization.</p>	<p>tives of the New Széchenyi Plan.</p>	<p>commitments (reclaim).</p>
<p>Increasing employment by improving the health condition of the population and facilitating active and healthy ageing (Measure 15 of NRP 2011)</p>	<p>National Public Health Programme (6/2003. (IV.26.) Parliamentary decree), which can be regarded as the organic continuation of Governmental Decree 1066/2001. (VII.10.) on the Public Health Programme for a Healthy Nation in 2001-2010.</p>	<p>Having regard to the reporting obligation, there is a report prepared on the implementation of organised public medical check-ups on an annual basis.</p> <p>The continuation of programmes supported for several years has been undertaken from the year 2011 budgetary chapter, including the Action Plan of the National Infant and Child Health Care Programme, the “Tasks related to National AIDS Strategy”, such as combating HIV/AIDS, informing the population, providing information, and another key priority is anonymous AIDS screening.</p> <p>Act CIII (2011) on Public Health Product Tax entered into force on 1 September 2011.</p> <p>Subject to Act XLI (2011) on the amendment of Act XLII (1999) on the Protection of Non-Smokers and Certain Regulations on the Consumption and Distribution of Tobacco Products, as of 1 January 2012 smoking is prohibited indoors, except for prisoners in prisons, psychiatric patients in psychiatric institutions, and in rooms of institutions providing accommodation</p>	<p>The measure entitled increasing employment by improving the health condition of the population and facilitating active and healthy ageing depends upon the budgetary chapter of the sector (freezing, withdrawal).</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>specifically dedicated as smoking facilities. The NIFNS prepared the document entitled Hungary's National Nutrition Policy Action Plan 2010-2014.</p> <p><u>Further implementation schedule:</u> Amendment of ESzCsM decree no. 49/2004. (V. 21.) on Regional District Nurse Care: access to cervix screening shall be increased, with special regard to population living in villages and farm regions</p> <p>In the 2007-13 planning period, within the priorities of SROP 6 Health preservation and human resource development in the health care system, in 2011-2012 there shall be calls for tenders with significant frame amounts and high priority projects published to support public health care measures, including settlement and field-based and micro-regional programmes of lifestyle projects promoting health and awareness, organised public health care medical check-ups and communication in public health care.</p>	
National target no. 2: Increasing the level of R&D expenditure to 1.8 percent of gross domestic product			
<p>The transformation of the institutional system of Science, Technology and Innovation Policy (Measure 16 of NRP of 2011)</p>	<p>The transformation of the institutional system of the Science, Technology and Innovation Policy (STIP) started in the second half of 2010, establishing NIS's effective management system of NIS. The clear separation of tasks and decision-making competencies served as a prerequisite to work out and implement further steps to renew innovation. The transformation of the National Innovation Office, the establishment of S&T Observatory, the transformations in tertiary education and those in connection with state-owned research institutes are still necessary to make the state-owned STI sector and its connection with the other players of NIS more effective and innovation-oriented.</p>	<p>The new role and tasks of the National Innovation Office are regulated by Gov. Decree No. 303/2010. (XII. 23.) on National Innovation Office, its Organizational and Operational Rules were amended by the MNE Min. Order No. 20/2011. (VI. 10.) on the amendment of MNE Min. Order No. 5/2011. (I. 28.) on Organizational and Operational Rules of the National Innovation Office.</p> <p>The parliamentary board of science, technology and innovation management sys-</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>tem was set up by the Parliamentary Decree No. 76/2011. (X. 14.) on the establishment of Innovation and development ad hoc committee.</p> <p>The S&T Observatory within the National Innovation Office started to operate in the first quarter of 2012.</p>	
<p>The transformation of the Research, Development and Innovation support system (Measure 17 of NRP of 2011)</p>	<p>In January 2011 the first R&D projects of the New Széchenyi Plan were announced. At the same time, the reduction of administrative burdens and the diversification of the current, almost exclusively project-based RDI system require further measures to be taken.</p> <p>The encouragement of the unexploited RDI opportunities of the SME sector is prioritized by objectives in order to enhance the competitiveness of the national economy. Additionally, the regional unbalance of the RDI support system requires special attention and a balanced growth will be ensured by encouraging regional RDI activity, cooperation and networking activities.</p>	<p>The first step in the implementation of the measure was fulfilled by the publication of the New Széchenyi Plan on 14 January 2011 and by opening the calls for applications several times. More application schemes for 2012 are under planning and governmental discussion currently (the first package of applications will be published at the end of March 2012).</p> <p>The amendments for 2012 (abolition of items reducing innovation contribution and unification of R&D use of terms in the tax system) are included in the Act. CLVI of 2011 on the amendment of certain tax and related acts.</p> <p>The further elements of the renewal of the support system will be included in the medium-term R&D&I strategy expected to be published in the first quarter of 2013.</p> <p>Within the implementation tasks related to the measure, the Ministry of National Development transformed the implementation and application management institutional system for the Research and Technology Innovation Fund.</p> <p>Beyond the above mentioned transformations the Ministry of National Development took over and revised the projects, started the payments and published the</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
The renewal and implementation of the Research, Development and Innovation Strategy (Measure 18 of NRP of 2011)	<p>The RDI Strategy and Action Plan includes the following principles and measures:</p> <ul style="list-style-type: none"> - establishing a transformed RDI support system that handles the different support forms as a whole and introduces new support forms; - establishing and encouraging and transparent RDI legal environment; - establishing a standardized RDI monitoring and evaluating system and setting up an analytical S&T Observatory to understand RDI processes better and justify professional feedback; - ensuring conformity with relevant national policies; - working out an international RDI sub-strategy, developing research infrastructure and establishing a register that serves as a foundation for rationalizing Hungarian participation in significant international research infrastructure projects; - Working out sectoral RDI strategies such as the National Environmental Technology Innovation Strategy, which pays special attention to eco-innovation. 	<p>first calls for applications.</p> <p>The Ministry for National Economy started the governmental debate on 3 August 2011 on the draft of the governmental proposal on the directions and bases of the transmission of the domestic R&D support and financing system, including the chapter on the preparation, comprehensive consultation and elaboration of the National Innovation Strategy. According to the received comments from the ministries the Department for Innovation and Research and Development in the Ministry for National Economy prepares the first version of the strategy in cooperation with the National Innovation Office, expected to be sent for open discussion. According to the plans the draft version will be discussed by the working group on R&D tax incentives, the R&D working group of the Investment Committee and the working group on international R&D&I strategy. The originally planned working group on the preparation of the international R&D&I strategy was set up in August 2011. The approval of the R&D&I strategy by the Government is expected at the end of 2012 or at the beginning of 2013. The National Environmental Technology Innovation Strategy prepared by the Ministry of Rural Development was approved by the Gov. Decree No. 1307/2011. (IX. 6.). The implementation of the measures included in the National Environmental Technology Innovation Strategy has already started. The Cooperation Agree-</p>	<p>The strategic planning is temporarily in the background because of the tasks aiming the transformation of the operative and R&D tax incentives system and the lack of resources.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>ments on the Norwegian and EEA Financing Mechanisms for the period of 2009-2014 were declared by the Gov. Decree No. 235/2011. (XI. 15.) and Gov. Decree No. 236/2011. (XI. 15.). The cooperation with the National Development Agency is continuous, the Ministry of Rural Development has already contact with the operators of programming areas serving the aims of the National Environmental Technology Innovation Strategy and the planning will start soon.</p>	
<p>National target no. 3: (a) Increasing the share of renewable energy sources in the final energy consumption to 14.65 per cent; (b) achieving overall energy savings of 10 per cent; (c) capping the rise of greenhouse gas emissions (outside the EU's emission trade system) at 10 per cent relative to the 2005 level</p>			
<p>General regulatory and comprehensive programme-formulation incentives on the areas of climate and energy (Measure 19 of NRP of 2011)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Developing the National Strategy and Action Plan for the Energy Performance of Buildings – including the continuous development, consultation and updating of strategic elements The National Strategy and Action Plan for the Energy Performance of Buildings defines the objectives of the Complex Programme for the Energy Performance of Buildings, and outlines the actions required for achieving these goals (in the fields of support, R&D, quality control, training and education, information and regulation). The National Strategy for Energy Performance of Buildings will be prepared in line with the National Energy Efficiency Action Plan. 	<p>The Government has approved the II. Energy Efficiency Action Plan which identified the most important aspects, paths and targets of the building energy strategy. Preparation of the strategy, finalisation of the concepts and measurement of primary data are in progress. Deadline: July 31., 2012 according to Government Decision 1374/2011 (XI.8.)</p>	<p>The prolongation of the pre-notification and notification procedures.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Regulatory incentives for the use of renewable energy sources Content of the measure: adoption of the Act on Sustainable Energy Management in 2011, establishment of a renewable energy sources feed-in tariff system establishment of an off-take and support system for green heat, and building energy regulations (in line with RED Art. 13. par. (4). 	<p>The regulatory framework of the renewable energy sources feed-in tariff system has been completed. During public consultation the civil organizations have agreed with its basic concepts. The Government discussed the proposed regulatory concept at its November 9, 2011 session. Moreover, at its February 3, 2012 thematic session it has addressed some issues related to energy. The following step will be the completion of the pre-notification procedure after the</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		Government Decision on the concept enters into force. Following the procedure, the preparation of the detailed regulatory framework can be started which requires the modification of 3-4 pieces of legislation and the creation of 4-6 new ones.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Simplifying the authorization procedure Priority will be given to shorten the processing time and reducing the number of procedures concerning authorization. In the case of areas connected to each other the goal is the introduction of a one stop shop system, and inclusion of the most possible authorizing institutions in the streamlining process. Part of the measures concentrates on training the staff participating in regulatory and authorization procedures. The measures will also take into account special characteristics of renewable energy sources. To accelerate and assist the process, examination manuals will be provided, which also inform potential investors about what aspects the authority is likely to examine and/or assess. 	The pieces of legislation have been determined which require alteration. Among those, the professional consultation has started for the 2006. LIII. law which addresses the simplification and acceleration of investments which have a priority on the national economy level. Regarding other pieces of legislation, a survey has been sent to the relevant authorities in November in order to determine the most suitable impact areas in sectoral legislations. The assessment of the surveys has been completed in December. The simplification of the authorization procedures is included in two horizontal Government programmes which are currently in progress: The first one is the Magyar Zoltán Public Administration Development Programme introduced by Government Decision 1304/2011. (IX.2.) and the Cutting Red Tape Programme introduced by Government Decision 1405/2011 (XI.25.), the latter being a medium-term programme aiming to reduce the administrative burden for businesses.	It is present risk that the not all of authority procedures are designated to the Ministry of National Development, therefore in the case of energy investments authorization de Ministry can only be an initiator.
Support measures (Measure 20 of NRP of 2011)	<ul style="list-style-type: none"> • New Széchenyi Plan: launching a programme for encouraging investment to promote the spread of renewable energy sources as part of the green economy and to develop the associated industries The measures support investors; each segment of the target group 	Application is open between March 1, 2011 and December 31, 2013. There is no deadline, however after all the funds have been allocated the managing authority may close the application.	The regrouping of funds does not occur (only relevant until 2013). Regarding the programmes from 2014 onwards risks occur from ex-ante conditionality, which is

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>(e.g., the public, the budgetary institutions, municipalities, non-profit sector, firms, and agricultural actors) is covered by a specific financial instrument.</p> <p>The new invitations for tenders will be published in 2011 in the current form of EU co-financed programmes planned until 2014, continuation of the programme is foreseen after 2014.</p> <p>The elements announced in 2011:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renewable energy schemes - energy efficiency development in buildings - campaigns to promote a sustainable way of life 	<p>It is a continuous job to deal with the ongoing support schemes (contract agreements, payments, and implementation) and to include the viewpoints of green economy development into the new schemes. HUF 40 billion HUF is planned to be available for applications in 2012 within the fourth priority axis of the Environment and Energy Operational Programme. Another priority is the active participation in the design of the Multiannual Financial Framework, the inclusion of viewpoints related to energy.</p>	<p>unknown yet.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Developing a data collecting and processing system designed to measure the energy consumption and energy efficiency of buildings owned by the state or municipal authorities <p>The objective is to establish a data disclosure system that serves to measure and monitor the energy consumption and energy efficiency of buildings owned by the state or municipalities. Complex energy efficiency renovations for the buildings concerned can be properly planned and implemented in line with the priorities and principles obtained through the data.</p>	<p>The Ministry of National Development has completed the primary data collection about state owned buildings. A database has been set up containing data about 12,000 buildings. The primary database analysis has been done by ÉMI NKft, with the professional control of the Ministry of National Development. The primary data for the entire sector (averaged and estimated) are available.</p> <p>Preparation (determination of data requirements) of the software for the database of state owned building energy is in progress. Based on it, there is also a more detailed survey in progress.</p> <p>In the second phase of the survey those data will be collected which were not provided entirely in the primary survey in addition to data on heat technologies, energy use parameters and data which are required to identify the areas of intervention and their estimated costs.</p>	<p>The data owners (asset managers, city council) do not provide the necessary information by deadline or they gave false information due to the lack of expertise.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • The complex renovation of residential buildings built by industrial 	<p>The Minister of National Development</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>technology to increase their energy efficiency and the incentive system for energy-efficient construction</p> <p>The primary objective of this measure is to improve energy efficiency through the modernization of the energy systems in buildings. Within the framework of the measure support programmes encourage energy efficiency renovations of buildings built by industrial technologies and the construction of new energy efficient ones.</p>	<p>decided about 228 winning application in April, 2011 in a value more than HUF 13 billion.</p> <p>According to the decision of the Minister of National Development 97 application got supported in the value of HUF 3.3 billion (within the framework of the scheme aiming at reducing CO2 emissions and increasing energy saving of buildings built by industrial technologies).</p> <p>There is a continuous workload with the closed schemes (contract arrangements, payments and implementation).</p> <p>In April, 2011 (within the framework of the climate protection based, energy efficiency renovation of traditional residential buildings, the use of renewable energy resources related to the building and the construction of new energy efficient residential buildings) HUF 378 million financial support was given in total to 201 projects within the Green Investment Scheme Climate Friendly Home Energy Efficiency Sub-Programme.</p> <p>The Green Investment Scheme „Our Home” Renovation and „Building New Home” Sub-Programme was introduced as part of the New Széchenyi Plan on July 13 with available funding of HUF 1,6 billion, which was later extended by another HUF 700 million making it available that by March, 2012 455 application was supported in a total value of HUF 1.7 billion.</p> <p>Similarly under the New Széchenyi Plan, the Green Investment Scheme Sub-Programme for Promotion of Renewable Energy Usage, Installation of</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>Multifunctional Solar Collector Systems for the Generation of Residential Hot Water and Heating Purposes was opened for application on October 25, 2011 with a funding available of HUF 2.97 billion. The deadline of application is on May 15, 2012. The processing of the incoming applications is continuous: by March, 2012 866 applications were supported with a total amount of HUF 604 million.</p> <p>Other financing schemes are planned to be announced in 2012 in the field of building energy efficiency with a planned budget of HUF 1.9 billion.</p> <p>The energy efficiency of 50.000 living space has been modernized by the above mentioned schemes and other Green Investment Scheme sub-programmes.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Supporting the comprehensive energy efficient renovation activities of industrial actors (especially SMEs) and buildings that fulfil public demands but which are not publicly owned. <p>The objectives of this measure are to make industrial energy efficiency more measurable, to standardize the audit and monitoring systems which are aimed at the more efficient use of energy by industrial players, to enter into contractual relations aimed at long-term, voluntary commitments guided by international examples and to establish a motivating, regulatory environment and a system for acknowledging desired actions.</p>	<p>Developments of building energy efficiency combined with the utilisation of renewable energy sources scheme (Environment and Energy Operational Programme 4.9.0) was announced in 2011 with a budget of HUF 8 billion, which was also open for SMEs.</p> <p>The scheme was closed in March, 2011 because of overapplication. The evaluation of the received applications is continuous.</p> <p>The Green Investment Scheme „Our Home” Renovation and „Building New Home” Sub-Programme was introduced as part of the New Széchenyi Plan on July 13 with available funding of HUF 1,6 billion, which was later extended by another HUF 700 million making it available that by March, 2012 455 application was supported in a</p>	<p>A risk for the implementation is the prolonging decision of the European Commission.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>total value of HUF 1.7 billion. SMEs may also be beneficiaries (newly constructed, highly energy efficient appartement buildings).</p> <p>The Government discussed the decision during its November 30, 2011 session to regroup HUF 163 billion from the Transport Operational Programme to the Environment and Energy Operational Programme. The regrouping needs the modifications of the operational programmes which needs the approval of the European Commission. After the regrouping, new funds will be available for 2012 in new schemes for SMEs to finance their energy efficiency investments.</p>	
	<p>• Defining further possible ways and means of saving energy in sectors other than buildings</p> <p>The objective of this measure is to reduce energy consumption supplementing measures aimed at reducing heating needs for buildings in the following intervention areas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Municipalities - Residential use - Services - Industry - Traffic, transportation - Agriculture 	<p>The scheme aiming at modernising the energy efficiency of district heating was introduced in March, 2011 within the framework of the Environment and Energy Operational Programme. Applications were received for more than HUF 2.3 billion. The applications are processed continuously.</p> <p>The II. Hungarian National Energy Efficiency Action Plan until 2016, with an outlook to 2020 was adopted by Government Decision 1374/2011. (XI. 8.). The document is essential in identifying the necessary measures, based on which the action plans can be designed.</p> <p>A new energy efficiency directive is expected to be accepted in 2012 which would deliver new commitments regarding the present measures. It will be essential to prepare for the new directive during</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<ul style="list-style-type: none"> • Making renewable energy sources more widespread, reducing energy consumption within the agricultural industry, sustainable provisions of biomass <p>The objective is that by taking food and forage production and environmental considerations into account, rural areas should meet part of their own energy needs from local resources and with lower expenses in an environmentally friendly way.</p> <p>One of the main areas of the related homestead development programme is the improvement of the energy supply to homesteads. The spread of energy efficiency, energy savings and renewable energy sources is a priority of the measures in the first axis of the New Hungary Rural Development Programme. The following measures initiate the use of renewable energy sources and promote energy efficiency in the agricultural sector: modernization of farms (eg. installation of biogas); the purchase of machines and technological equipments which are independent and do not need construction (eg. special, biomass utilizing equipments); modernisation of gardening (eg. energy supply of gardening facilities); use of renewable energy sources in the agriculture.</p>	<p>2012, which requires both regulatory and funding policy tools.</p> <p>The two target areas of the Homestead Development Programme was open for applications in September, 2011 for the renewal of homesteads, homestead areas of plains, settlements and homestead economy. The assessment of the applications was made by the MRD Rural Development Educational and Advisory Institute, the Evaluation Committee made its decision on November 30, 2011. The Minister of Rural Development made the decision in early December. The developments must be finished by June 30, 2012.</p> <p>Preparations are in progress for the application system for the Homestead Development Programme in 2012, which is planned to have a budget of HUF 1.5 billion.</p> <p>The schedule of the New Hungary Rural Development Programme: End of programming period: 2013. From 2014 onwards implementation can be done in alignment with the new EU Common Agricultural Policy. The measures are subject to the decisions of the leaders. The scheme for gardening modernisation has been reopened in January, 2012.</p>	<p>A risk is that not all of the designated funds are used.</p>
<p>Sustainable lifestyle and consumption – social awareness raising, expert advice (Measure 21 of NRP of 2011)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Launching informative, attitude changing and advisory programmes • Programmes to influence consumers' behaviour and shape their attitudes • Developing vocational trainings and further trainings in areas linked to the establishment of green economy • Creating a comprehensive database that contains the tech- 	<p>A new scheme was introduced for campaigns which promote sustainable lifestyle and other connecting behaviours within the framework of the New Széchenyi Plan (Environment and Energy Operational Programme 6.1.0.). The scheme supports the planning and implementation of re-</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>nological, financing and supportive industry information of the sector.</p> <p>The regional awareness campaign is a series of regional events which would promote energy efficiency, energy savings and the use of renewable, alternative energy sources. During the campaign we wish to promote energy efficiency and renewable, alternative and innovative energy technologies which are available to everyone by present completed projects by the local population and organizations.</p>	<p>gional campaigns which raise environmental awareness.</p> <p>ÉMI-Nkft. has applied for finances with the support of the climate energy profession.</p> <p>We constantly analyse the financial possibilities of new awareness campaigns in the sixth priority axis of the Environment and Energy Operational Programme</p>	
National target No. 4: Increasing the share of those having completed tertiary level education or equivalent to 30.3 per cent within the population aged 30-34; reducing the share of early school-leavers (those without education or training in lower secondary education) to 10 per cent within the population aged 18-24			
Reduction of study time extension and dropout (Measure 22 of 2011 NRP)	<p>The increase in the share of young people with a higher education degree is to be achieved reducing the share of students extending their program past the regular training period. The effective and efficient accomplishment of higher education studies is common interest so that the motivation and opportunities of teachers and students must be improved through pedagogical and financial means and available services.</p>	<p>The parliament the Act CCIV. (2011) on National Higher Education. in the interest of suppression of unlimited extension of the studies, we aimed the strengthening of motivation and responsibility of the students. the State therefore requires scholarship-holders to obtain a diploma within one and a half times the prescribed training time. In a case to the contrary, students must repay 50% of the scholarship grant. As a result, the scholarship contract is a genuine tool for motivation which students are free to take or leave.</p> <p>The development of Higher Education Information System needed for the monitoring and the review of aspects of the higher education statistical data collection will be implemented in the framework of the II. phase of the SROP 4.1.3. The priority project is under licensing process, the call for proposal will be announced in the IV. trimester of 2002. The priority project has approved governmental decision.</p> <p>The student services ensured for students (career advising, mentoring, tutoring):</p>	<p>The prolongement of the procedure of priority project.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>SROP 4.1.1 and SROP 4.1.1 /A under progress.</p> <p>Establishment of Institutional services: SROP 4.1.3 priority project. The first phase has closed, the call for application of the II. phase was announced on 13 November 2011.</p> <p>Regulation on operation and state funding of higher education will be in the course of 2012.</p>	
<p>Increasing the IT / engineering graduate rate (Measure 23 of NRP 2011)</p>	<p>This measure calls up for programmes targeting secondary and tertiary level students to become engineers and spark interest in IT and related fields. These programmes can include open days, road shows and foreign scholarship funds. The programme is targeted to raise the standard of IT / engineer training through infrastructure development, expansion, modernizing course books and teacher training. Currently, the target age group is between 20 and 24 and the purpose is to assist in their successful graduation and help accelerating the graduation of those whose length of study exceeds the regular programme period. In addition, this measure is also aimed at retraining those with a secondary education and aged between 20 and 24 to become IT specialists.</p>	<p>According to the Government Decree Nr. 1007/2012. (I.20.) on the admissible, state-funded student headcount in 2012, it was defined for 2012 that the state-funded new student headcount is 33.070 and the headcount of students receiving partial scholarship is 15.550. Consequently in the admission procedure in 2012 the number of admission places for the priority areas (engineering, natural science, information technology) has increased to 70% from 48% in 2011.</p> <p>The implementation of EU projects applied by the tertiary education institutions (SROP 4.1.2/A; SROP 4.1.2/A2, SROP 4.1.1) is ongoing.</p> <p>The call for application of the 4.2.2/C scheme has been published in December 2011. Applicants can submit their applications from 1 March 2012 until 27 March 2012.</p> <p>The reallocation of the funds that enables supporting applications, whose application for qualification and content development Nr. SROP-4.1.2/A1 was published in the 2009-2010 action plan, have arrived and</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>have been put on standby list, and according to this, entering into contract have been finalized.</p> <p>We report about the development of the priority SROP 2.1.2 project, which supports information technology and linguistics training projects in the frame of adult education, by the measure 11 about adult programmes for competence development.</p> <p>One of the supported areas of 4.1.1/C tender that supports the cooperation of regional and sectoral tertiary education and the integration of provincial tertiary educations institutions is the network building between informatics qualification organizing institutions, the harmonization of qualifications, the reduction of parallelisms, the increase of labour market relevance of qualifications. The invitation for tender of II.phase is going to be published in April 2012, the planned submission deadline is August 2012.</p>	
<p>Improving foreign language skills (Measure 24 of NRP 2011)</p>	<p>The institutional and student requirements of language training in higher education is to be improved in line with promoting teachers' and students' mobility and international cooperation.</p> <p>The measure has two parts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Supporting the training and testing of those who have already fulfilled professional requirements and are no longer students - -Improving the foreign language training of students enrolled to higher education. 	<p>The SROP 4.1.2/B construction supports to the development of practical training and competences of teacher students that involves the development of competences of teacher students. The first phase of the project finished in October 2011 with the organization of final conference. The invitation for tender of second phase is going to be published in April 2012, the planned submission deadline is September 2012.</p> <p>The SROP 4.1.2/D scheme is to be published for the tertiary educations institutions in amount of 3 Mrd Ft that supports the arrangement of</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>terminological qualificatoins and related methodological and organisational developments. The call for application of second phase is going to be published in April 2012, the planned submission deadline is September 2012.</p> <p>We report on the progress of SROP 2.1.2 priority project - that supported informatics and linguistic qualification in the frame of adult education – at the measure 11. (adult training programmes aiming at the improvement of skills.</p>	
<p>Improving the rate of success of children and students with multiple disadvantages (Measure 25 of NRP 2011)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Measures preventing early school dropout taken in kindergarten care <p>Content of the measure: Expanding kindergarten capacities and implementing programmes to improve kindergarten care</p>	<p>The Act CXC (2011) on National public education entered into force from 1 September 2012, that involves extending the compulsory pre-school training: from 1 September 2014 the currently 5 years age will be lowered to 3 years for compulsory attendance in the pre-school education at least for 4 hours a day.</p> <p>The development that supports the creation of new kindergarten headcounts is the Development of educational institutions (SPOP-4.2.1-11, NPOP-4.1.1/A-11, NHOP-4.3.1/A-11, CHOP-4.6.1-11) scheme that was published in November 2011 in the framework of Southern Great Plain Operational Programme, Northern Great Plain Operational Programme, Northern Hungary Operational Programme, Central Hungary Operational Programme. The tender takes the equal opportunity into account and supports the development of infrastuctural conditions of healthy environment and</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>efficient education:</p> <ul style="list-style-type: none"> • the reduction of territorial differences in quality of education • the access to the qualitative education – without exclusion • the creation of integrated, functional institutions fitting in to the new content and methodological programmes • the adequacy of the basic requirements to the reasonable educational environment <p>The submission of applications will be possible between January 16th, 2012 and April 2nd, 2012.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Improvement the school success rate of disadvantaged children and students, using integrated education and training methods for their further integration. (Targeting students considered to have multiple disadvantages or are Roma) <p>We launch programmes funded by the European Social Fund:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programmes for institutions of public education related to convergence, • support for further education from primary to the school leaving exam in secondary education, • programmes for the most underprivileged micro regions. <p>A complex and target-specific scholarship scheme will be set up funded from the central budget and MPA (Labour Market Fund) resources.</p>	<p>School success of disadvantaged or multiple disadvantaged children/students is promoted by financing skill developing and integration programmes and supplement of teachers participating in those programmes. Fields of financial support to compensate social disadvantages are: inclusive education, institutional development, pedagogical improvement, tailor-made studies, cooperation with the school's social environment, cooperation with the parents. In the school year 2010-2011 65 thousand students participated in the program.</p> <p>Supplementary remuneration can be offered to kindergarten and school teachers</p>	<p>Financing: state budget</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>who participate in education of disadvantaged or multiple disadvantaged children in accordance with the Government Decree 138/1992. (X.8.) on enforcement of Act XXXIII of 1992 in institutions of public education.</p> <p>In the school year 2011/2012 financing the promotion of school success for disadvantaged and multiple disadvantaged children is regulated by the ministerial decree 27/2011. (IX. 14.) KIM.</p> <p>Decision about the applications for the “Útravaló” (Provisions) Scholarship Programme were made on January 2012 (see more details in part “Reducing inheritance of social disadvantages via education”.</p> <p>The “Arany János” Talent Care Program, the “Arany János” Dormitory Program and the “Arany János” Dormitory and Vocational Training Programme are to promote further education of disadvantaged and multiple disadvantaged students in high schools, professional schools and tertiary education. Ministerial decree 25/2011. (V. 18. NEFMI) relates to the school year 2011-2012. The decree relating to the next school year is under elaboration. Programmes of the school year 2011-2012 are taking place in the concerned institution.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Special vocational training courses for those who did not finish elementary school <p>Within the framework of vocational remedial training, 15-year-old students can join the programme even if they lack elementary school qualifications. Parents can request their children to be admitted for remedial training (starting the next academic year instead of elementary school studies) the year when the child turns fifteen. Remedial</p>	<p>Support to integration programmes in vocational schools was available according to decree 24/2011. (V. 18.) NEFMI. Decision about the first part of the support was made in July 22, 2011. Application deadline for the second part of the support was October 5, 2011. The applications were</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
	training is designed for students to acquire the skills needed for starting vocational training (including the theoretical and practical skills). This measure disseminates and supports good practices and successful programmes, for example, the Dobbantó Programme.	processed by the Hungarian Treasury and the Wekerle Sandor Fund Manager, and the Minister responsible for Education made his decision. <u>Further schedule:</u> Decree on supports for 2012 is to be issued by March 30, 2012, in accordance with the Act on the Budget for 2012.	
Improving the rate of academic success of students with special education needs (Measure 29 of NRP 2011)	Special care must be ensured within early childhood development and care, as well as special education at school and kindergarten and development- preparatory courses. An individual development plan must be prepared for the development of students who require special education by all the educational and academic institutions. It also concerns institutions of special education and those performing integrated education and teaching alike. They also have to record the result of development at last once a year.	The implementation is continuous. SROP 3.1.6 "Improvement of Services offered by Special Needs Education Institutions for Integration of Children/Students of Special Educational Needs was opened on July 22, 2011, contracts are to be concluded in April 2012. All provisions of the decree 4/2010. OKM on the pedagogic special services has entered into force. The new provisions primarily reach the initiative, process and schedule of professional and rehabilitation committee which identify or exclude special education need.	
Complex measures on public education (modification of the education system) (Measure 27 of NRP of 2011)	<ul style="list-style-type: none"> 1. The opportunity for repeating Grade 1. In the case of failure or weak academic achievement at the end of the first year, parents may require their children to repeat first grade. 	Act CXC of 2011 was adopted by the Parliament on December 20, 2011.	
	<ul style="list-style-type: none"> Híd Programme The Híd (Bridge) Programme prepares students who will not be able to reach the minimum compulsory education till the end of their required school period for vocational training. It also assists those who were not admitted to vocational schools or dropped out of secondary education in continuing their education and acquiring a profession. 	Act CXC of 2011 was adopted by the Parliament on December 20, 2011.	
	<ul style="list-style-type: none"> Incorporating national professional monitoring Establishing an internal institutional control system, training experts 	Act CXC of 2011 was adopted by the Parliament on December 20, 2011.	The further training of experts, the publishing of applications.

Measure	Content	Status and timing	Risks
	and develop the educational standards by taking the EQUAVET recommendations into account in vocational training.		
	<ul style="list-style-type: none"> • The control and management of teachers' performance: National Core Curriculum (governmental decree) 2012 <p>The National Core Curriculum constitutes the standard knowledge to be taught to all children within the public education system of Hungary. It also defines the headline tasks of the Hungarian public education, the key competency areas to be developed designated by the European Union, sets the shared values, compulsory objectives of education within the framework of public education as a cultural area. It also entitles the knowledge, skill and ability requirements of public education that serves as the basis for teaching.</p>	Act CXC of 2011 was adopted by the Parliament on December 20, 2011.	The further training of experts, the publishing of applications.
	<ul style="list-style-type: none"> • Quality assessment and test-evaluation tasks to improve the quality of public education <p>Public education institution should perform continuous quality improvement activities based on self-assessments. Based on the test results the schools determine their professional goals and the development of services, for the implementation of which they prepare action plans. By assessing implementation and using their results, they are expected to continuously develop their operations.</p>	According to the 22/2010. (V.13.) decree of the Minister of Education and Culture the national competence assessment is organised by the schools and the Education Office. The county government offices and the government office in Budapest also provide information and help organizing the national competence assessment within their respective administrative territories. The Education Office on May 25, 2011, with the help of experts, carried out an assessment of basic mathematical and native language skills among all students in the fourth, sixth, eighth and tenth grades. An assessment of minority language knowledge in dual language schools and native speaking minority national schools was also carried out among all the fourth graders on May 25, 2011.	A risk to the measure that it will not be completed if the already started developments are cancelled. Furthermore, professionally unjustified ideas also provide a source of risks: how the test results should be attached to the assessment of the schools in the quickest way, and how the underperforming school should be punished.
Ensuring formal and informal forms of learning and programmes that support the implementation of the objectives of public education provided by cultural institutions with a focus on preventing	The objective of the measure is to provide programmes that assist in formal and informal learning through cultural institutions such as art institutions, museums, public education institutions promoting the personal development and creative ability of children and students while reducing their disadvantages and assisting with efficient com-	A. Call for application was published for "Building societies" 3.2.3./A 3. phase on November 10, 2011. B.	The beneficiaries are mostly city councils. For many institutions there are only narrow possibilities for applications as a result of the budgetary and financial

Measure	Content	Status and timing	Risks
school dropout (Measure 28 of NRP 2011)	petency development. Within the frames of the measure a special emphasis is laid on reducing the disadvantages that the school itself cannot compensate for.	<p>“Knowledge Repository Express”- A) The call for application for the 3. phase of the scheme aiming at the strengthening of the formal and informal influence of the library system on life-long learning was published on November 28, 2011.</p> <p>For the B) part of the “Knowledge Repository Express” a call for application was published at the end of December, 2011.</p> <p>C. The call for application for the 3. phase of the “Museums for Everyone” Programme was published on February 1, 2012.</p>	<p>liquidity problems of the city councils.</p> <p>During the county consolidation, institutions run by the county get into state ownership. Prolonging handover endangers the application possibilities of institutions (renewal of funding documents, operating licenses etc.)</p>
National target No. 5: Reducing the share of people living in poverty or social exclusion by 5 percentage points.			
Measures aimed at supporting the social integration of the most disadvantaged groups (Measure 29 of NRP of 2011)	<ul style="list-style-type: none"> • Concept of Social Policy <p>The objectives of this concept are to ensure the balance between social security and employment, to reduce the disincentives to work of social policy benefits and establish a system of benefits that encourages the engagement of the working-age population in employment. To increase the effectiveness and efficiency of benefits the Concept of Social Policy proposes a new structural framework for the system of social protection in order to struck a balance between financial, service based benefits and benefits in kind (including child welfare and protection systems). The same framework is to establish a system that assists in acquiring and retaining housing that includes social services and a mentor system.</p>	The concept is being amended.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Complex programmes aimed at increasing the labour market opportunities of the most disadvantaged groups living in segregated areas and extreme poverty with housing in focus supported by motivational trainings and services to strengthen social cohesion <p>The housing component for those living in segregated areas ensures the opportunity for renovation, modernization and infrastructure development in their present homes along with buying and building new or used properties. The other concentrates on mental health services, mentoring activities and training and the remedial pro-</p>	<p>The SROP 5.3.6. was published on 13 February 2012. In the future we would like to use SIOP resources including housing elements in the complex site programme as well.</p> <p>The SROP 5.3.8/B calls for applications were published at the end of 2011 and it was open till 29 February 2012. We launched the delivery of the budgetary chapter funds and contracting with the</p>	Delay in discussions, legislation, invalidation of government decree

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>gramme that assists in labour market integration.</p> <p>The developments that increase labour market opportunities contribute to the reduction of poverty by improving the quality of life for those living in less favoured areas, reducing the impacts of poverty and the extent and effects of lagging behind, preventing ethnic and social segregation and improving the access of the most disadvantaged groups to the social supply system and services.</p>	<p>Türr István Training and Research Institution.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Operation of Türr István Training and Research Institute (TKKI) performing regional rehabilitation coordinating centre and adult education tasks <p>The TKKI will keep in contact with municipalities, civil organizations, churches, social organizations and training, vocational and higher education institutions in their region as well as with employers and employees, governmental bodies and regional chambers of commerce. They will survey and coordinate the activities of social rehabilitation in their area. The development of the infrastructure that supports participation on the labour market and social acceptance is directed at the target that services of a proper standard should be available in all the regions.</p>	<p>The MPAJ Decree No. 3/2011. (II. 11.) on the management and tasks of regional training centers with the tasks of the coordination of territorial inclusion and adult education entered into force on 19 February 2011. The decree was amended by the MPAJ Decree No. 19/2011. (VI.24.), the merging institutions were abolished and the articles of association of the new institution were amended as well. As a result of this on 1 July 2011 the establisher MPAJ set up the Türr István Training and Research Institute as an independent central budgetary organization.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Social land programme <p>The social land programme is an active socio-political instrument that operates in less favoured areas and settlements around the country. Its objectives are: to assist socially disadvantaged families who live in an area suitable for agriculture but do not possess proper or satisfactory conditions for agricultural production or they are not adequately utilized, to improve their standard of living and to increase their chances of an independent existence.</p> <p>Target groups: permanently unemployed, low income households, families with many children, the elderly, those with impaired working abilities and the Roma.</p> <p>Those running the programme on a local level are predominantly regional municipalities or their associations, or social welfare organizations established by the municipalities (foundations, public foundations and public companies).</p>	<p>Based on the prepared and approved concept the social land programme was published on 6 July 2011.</p> <p>After the deadline – 5 August 2011 – the received applications were evaluated, on 15 September 2011 every stakeholder institutions were informed and the result list was published on the website as well.</p> <p>Winner applications: 168 (each with an amount of 500.000-4000.000.000 HUF)</p> <p>The Wekerle Sándor Fund Management as the conductor of the programme reported successful contracting with the applicants.</p>	<p>The implementation of the public employment element started with delay because of legislative changes.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<ul style="list-style-type: none"> • Devising and maintaining information communication systems and support services to improve the labour market opportunities of disadvantaged groups <p>Within the framework of this measure a modern information communication system, support service and system and advisory network have been implemented that significantly improve the work opportunities of the disadvantaged in 60 settlements in Hungary using competency based assessments, selection and advice. The target group of the measure is the most disadvantaged groups including the elderly, the unemployed over 50, the disabled and those with impaired working abilities.</p> <p>The implementation of the service contains the following tasks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Establishing an information technology portal, - Establishing and maintaining an advisory system that conducts and provides competency-based assessments, tailor-made services, advice and action plans - Inclusion of participating organizations into the measure and - Popularizing the service 	<p>The measure will be implemented in the SROP 5.3.8-11/A1.</p> <p>The A1 applications were received and the judgement has already started.</p> <p>The A2 applications aim further trainings and surveys, according to the plans they will be published in the first half of 2012, they are in preparation now.</p> <p>The A3 applications aim the establishment of the end points of the national labour market supplier network, according to the plans they will be published in the first half of 2012, they are in preparation now.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Launching teleworking and digital public employment programmes <p>The measure includes: changes in the law to adapt teleworking and increase trust, creating economic incentives, launching a pilot programme at public institutions, establishing teleworking stations and launching a promotion at e-Hungary points for the digitalized recording of contents connected to culture and traditions. If the pilots justify the hypotheses, project applications and actions will be created and implemented for the SMEs to increase teleworking.</p>	<p>According to the Gov. Decree No. 1193/2011. (VI. 15.) the project for extension of telework was named in the 2011-13 Action Plan of the State Reform Operational Programme.</p> <p>It has an amount of 313 million HUF and available for public institutions.</p> <p>The planning of the project has already started, the exact professional content is under negotiation, the publication is expected at the first half of 2012.</p> <p>The SROP TÁMOP 1.4.3 priority project on support of innovative, experimental employment programmes will be published in the first half of 2012 as well, including the support of telework a horizontal element, adjusted to the target group of the project.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>The already published SROP 2.4.5-12/7 on flexible employment supports the extension of telework as well.</p> <p>The SROP 2.1.2 priority project on development of foreign language and IT competencies was published, aiming the development of competencies for 100 thousand people. Probably most of them will receive IT training. The e-consultants working at the e-Hungary Points will participate in the project as professional implementers, having the tasks of motivating, hiring and mentoring. The project aims the implementation of trainings local level by receiving strong IT competencies to have the possibility for telework.</p> <p>The analysis of the former applications on WiFi Village and the telework ability of people trained in the project have already started.</p> <p>The examination of pilot projects on similar activities implemented last years has already started as well.</p> <p>The concept on the development of e-Hungary network was prepared. As a part of this we surveyed the network, out of the 1500 e-Consultants 1000 gave us feedback. In 2012 the possibility of the digital public employment pilot project will be examined.</p>	
Measures aimed at reducing the transmission of social disadvantages (Measure 30 of NRP of 2011)	<ul style="list-style-type: none"> • The transformation of the unified child benefit to the education support benefit for school-aged children <p>From September 2010, the unified child benefit has been divided into two parts: For the children under school age (under 6 years) the educational provision is provided and for those of school age education</p>	<p>The measure is used from the more than one year entry into force, the Ministry of National Resources prepared a report about this for the Government in October 2011.</p>	<p>By sending ad hoc supervisors the family care colleagues reported the problem as the older children are not cooperative.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
	<p>benefit is provided. In the case of the latter the benefit is only provided if the child attends school in fact. If a student is absent from more than 50 lessons within one academic year without permission, the notary public of the settlement will order their transfer to child-care protection and suspends the provision of the benefit.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> <p>• Reducing inherited social disadvantages by means of education</p> <p>The objectives of this measure are to promote the academic success of students with multiple disadvantages and renew the support system of students in dire economic situation and uneducated parents. Supporting the children of the uneducated, economically not competitive group who live in disadvantaged, segregated areas through the educational system contributes to the successful social and economic enhancement of these groups.</p> <p>1. The Government decided to launch a two-pillar educational programme to support the increase of the further educational possibilities for disadvantaged, especially Roma, students by the Gov. Decree No. 143/2011. (VII.21.) on the amendment of the Gov. Decree No. 152/2005. (VIII.2.) on the Útravaló Scholarship Programme.</p> <p>2. Support of measures aiming equal opportunities in education: According to the budget act the the use of support for skills development, preparation for integration, nursery development programmes and financial support for pedagogues working in integration system is regulated by ministerial decree. The institutions can continue their former year programmes for education, integration and equal opportunities with the help of the support according to the ministerial decree.</p> 	<p>One of the main pillars of the programme is the Útravaló-MACIKA grant on equal opportunities within the Útravaló Scholarship Programme launched on 1 September 2011. The calls for applications on equal opportunities were published on 8 September 2011. In 2011/2012 school year 11.422 new students could participate, which is 15% more than in 2010/2011 school year. 60% of the new students are Roma with an amount of 6.849. Beyond the new students 8782 former student get scholarship and mentoring, which means 20.204 students and 10.196 mentors in 2011/2012 school year.</p> <p>The other main pillar of the programme is the School Network Programme, aiming the support of school and related programmes in order to help the inclusion of disadvantaged, especially Roma, students. The call for application was published on 18 October 2011. 126 applications were received and 26 were supported. The contracting is under way with the winners. the implementation of the winner projects is possible until 15 July 2012.</p> <p>The SROP 3.3.5./A on study hall programmes was closed on 31 December 2011.</p> <p>The preparation of SROP 3.3.8; 3.3.9. and 3.3.11. on equal opportunities has already</p>	<p>The Útravaló-MACIKA programme will be financed from the domestic budget, so there is a risk, if the resources are not available for the programme.</p> <p>In the field of the measures on equal opportunities in education the participant institutions have different financial sources, which means possibility of fragmented implementation of the programme.</p> <p>The changes of the new public education act have significant effect and mean risks in the field of publication of calls for applications in due time.</p>

Measure	Content	Status and timing	Risks
		<p>started within the 2011-13 action plan, their professional content was approved on 15 August 2011, the prepared guides are under examination by the Managing Authority. The calls for applications are expected to be published in the first quarter of 2012.</p> <p>SROP programme horizon: 2012-2015</p> <p>The ministerial decree on the measures of equal opportunities in education is in preparation, it is expected to be published at the beginning of April 2012.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Integrated regional programmes to enhance the inclusion opportunities of children and their families <p>The objective of the measure is to establish and operate integrated, successive services in the most disadvantaged regions which are indispensable to increase the integration opportunities of children. A further objective is to establish and implement harmonized, diverse policies for children living in poverty that respond to local needs in the most disadvantaged micro regions. Another part of the measure is establishing settlement type communal services in segregated areas with programmes like personal and environmental hygiene, lifestyle, household and management knowledge, information that promotes self-sufficient households and information on family planning and childcare, etc.</p>	<p>The calls for applications the 6 most disadvantaged regions were published on 4 August 2011 with an amount of 3.4 billion HUF (the choice was based on the decision of the committee on most disadvantaged regions).</p> <p>Further 15 most disadvantaged micro regions can participate in the programme through one round application, which was published in January. The application is possible between 1 May and 1 September. In certain regions the programme will start in 2013 because of the preparation time. The date of close is 2015.</p> <p>The preparation of the micro regional level programmes and the implementation of the running programmes is professionally and metrological supported by the TÁMOP 5.2.1. priority project on methodological background and programme monitoring for the extension of the programme for children opportunities, which is managed by Wekerle Sándor Fund Management from 1 August 2011, within a consortium</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		with the Hungarian Academy of Sciences and the Hungarian Maltese Charity Service.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Programmes to assist the social integration of children and infants <p>The objective of this measure for increasing social integration is to make personal development, self awareness, socializing, conflict management, self assisting, community building, integration and talent spotting individual and group programmes (courses, therapies) and events available to children of school age and younger with disadvantages and their families.</p>	<p>The action plan was amended in 2011 because of bringing forward the financial framework for 2012 in the Central Hungarian Region and the satisfaction of the needs of published applications in 2010, meaning resource allocation.</p> <p>Based on 2010 publications 35 applications are supported, but further 10 applications will participate because of repeated evaluation after the complaints procedure. 450 million HUF will be reallocated to the TÁMOP 5.2.1. priority project on methodological background and programme monitoring for the extension of the programme for children opportunities.</p> <p>The next publication is expected at the second half of 2012. and the date of close at the second half of 2015.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • The transformation of the regular child protection <p>The objective of the transformation planned from 2013 is to ensure financial aids to the most needy young children in a more regular form (monthly or every second month) instead of the present form (twice a year) by keeping the other allowances linked to regular child protection. The risk of poverty could be reduced in the case of 400,000 children through the reintroduction of regular child protection allowance and its efficient use.</p>	The implementation of the measure depends on further governmental decisions.	The system expected to be established after the transformation requires domestic resources according to the first appendix of the National Reform Programme.
	<ul style="list-style-type: none"> • "National Infant and Child Healthcare Programme" <p>The objectives of this programme are to direct attention to the situation of child healthcare and develop, modernise and make the infant and child healthcare supply system more transparent, effective and raise awareness of its importance.</p>	The periconceptional care protocol was prepared. The spread of Baby Friendly Hospital Initiative and the Baby Friendly Area Initiative prepared by the WHO and UNICEF are supported by the National Committee on Breastfeeding. The adolescent ambulance operates and a website was prepared for teenagers about health,	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		diseases and life style. The website for the prevention of abuse started in July 2011. In the field of early childhood education and rehabilitation there was hold a training second time and there is a rehabilitation data base with the providers operated by the National Institute of Child Health.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Programme for developing public education sports facilities The programme includes the following levels of public education: kindergartens, elementary and secondary education. The objective of the programme is to supplement the regionally harmonized infrastructure and contextual development of public education institutions and assist the implementation of educational and pedagogical programmes that are centred on sports or other physical activities and routine physical education by modernizing and upgrading sports centres and even creating new centres and premises if justified. 	<p>Progress of implementation according to the previously planned schedule.</p> <p>Resources: Budget of 2011 (Act CLXIX of 2012.): 36. § (1) additional resources for municipalities for developing or renovating public education sports facilities.</p> <p>The relevant call for application has been published, the applications evaluated and finally the dedicated sum increased.</p> <p>Further calls for applications have been published (4th quarter of 2011, 1st quarter of 2012) on the basis of the government's decision (nr. 1012/2011. (I.19.)) on the approval of 2011-13. Action Plans of ROP.</p>	<p>Delay of publication of the calls for applications of the Regional Development Operational Programmes in the field of public edictaion infrastructure development</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Study partnerships to improve employment By running the Hungarian Network of Open Learning Centres (NYI-TOK) and ensuring that their services motivate the unproductive members of society, developing core competencies, meeting economic and social challenges and raising employment rate the objective of the measure is to create local, civil partnerships with local church organizations to improve social acceptance of the disadvantaged and unproductive people. Creating and implementing the study and motivating programmes tailored to the needs of the unproductive groups are primarily to improve the following core competencies: language, counting, willingness to run enterprises and study, communication in Hungarian and competency development for sustainable living and local employment. 	<p>The application was published in January 2012 and was open till March.</p>	
Providing the safety of livelihood	<ul style="list-style-type: none"> • Surveying and modifying the regulatory system of housing sup- 	<p>The measure carried out.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
(Measure 31 of NRP of 2011)	<p>port</p> <p>Housing support ensures a continuous contribution to overheads so can potentially prevent people from going into arrears and financial housing problems from arising. Within the framework of the measure the number of those entitled to this support will increase by modifying the income limit. In addition to transforming the conditions of entitlement, priority is also given to targeted supplies promoting contributions-in-kind. A person whose household income per one unit of consumption does not exceed 250% of the old-age pension and whose other members of the household have no assets will be entitled to housing support.</p>	<p>Amendment of the Act III. 1993. social management and social services, with regard to conditions for housing support in accordance with the NRP 2011.</p> <p>The new rules apply in procedures starting from 31. 08. 2011.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Summer holiday hot meals for children <p>The objective of this measure is to provide an increasing number of children partaking in regular childcare protection benefits with at least one hot meal per day during the summer holidays. The legal basis for the measure is the decree of the Ministry for National Resources nr. 16/2011. (IV. 29.) on the rules of financing the municipalities when providing summer meals for children on social grounds.</p>	<p>The Program executed between 16.06.2011 and 31.08.2011., each participating municipality completed their accounting and monitoring obligations.</p> <p>The Program resulted in 136 000 children receiving one hot meal per day in the summer of 2011.</p>	<p>The available funds are only sufficient to provide meals for approximately 21,5% of the children concerned.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • School milk programme <p>Within the framework of the programme children in kindergartens and primary and secondary schools can get milk or dairy products (e.g. processed cheese) on a daily basis at the minimum. Legal basis: decree of the Ministry for Rural Development nr. 44/2010. (XII. 22.), on the rule of the school milk programme.</p>	<p>Delivery of the programme is continuous.</p> <p>Legal basis: decree of the Ministry for Rural Development nr. 44/2010. (XII. 22.), on the rule of the school milk programme</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • School fruit programme <p>The objective of the programme is to increase the vegetable and fruit consumption of children in long term and fight against obesity and excess weight by changing their eating habits. Through the programme, vegetable and fruit consumption may rise which can contribute to the stability of fruit and vegetable producers' revenues by increasing demand for vegetables and fruit. As a supplementary measure a programme that popularizes and educates on vegetable and fruit consumption and healthy nutrition will also be implemented. In the programme 1,774 primary schools are participating.</p>	<p>15.06.2011. Closing of the school fruit programme of 2010/2011 academic year. Participants: 732 primary schools, 296 students.</p> <p>06.06.2011. publication of the decree of the Ministry for Rural Development, nr. 51/2011. (VI. 6.) on the school fruit programme for 2011-2012 academic year.</p> <p>07.07.2011. Contracts between schools and suppliers, authorization by 5.09.2011.</p>	

Measure	Content	Status and timing	Risks
		19.09.2011 – 15.07.2012. Duration of the Programme – Academic year 2011/2012 Further steps: 31.01.2012. Strategy submitted to the European Commission 31.03.2012. EC decision about funds 05.2012. Ministry for Rural development decree for 2012/2013 09.2012. Start of programme	

Abbreviations: MNE = Ministry for National Economy, MI = Ministry of Interior, MND = Ministry of National Development, MNR = Ministry of National Resources, MPAJ = Ministry of Public Administration and Justice, MRD = Ministry of Rural Development

ANNEX 3: MACROECONOMIC INFLUENCES OF THE MEASURES OF THE CONVERGENCE PROGRAMME AND THE NATIONAL REFORM PROGRAMME

In order to quantify the long-term macroeconomic effects of the most important economic policy actions of the Government the QUEST III model developed by the European Commission was used as a basis. In order to prepare simulations accepted as valid also by the Commission, in the model those parameters were used that were calibrated by the experts of the Commission in accordance with the special characteristics of the Hungarian economy.

The joint influence of the following reforms, taxation changes is being examined:

- *Reform of higher education:* according to the assumptions, during a 20-year period the the proportion of people having scientific degrees will gradually increase from 4.4% to 6%. At the same time the proportion of other types of degrees will decrease.
- *Strengthening labour market incentives:* the period for the provision of the jobseeker benefit will be reduced to its one-third, in accordance with the Széll Kálmán Plan.
- *Reduction of administrative burdens:* in the simulation the administrative burdens on the production sector will be reduced by 50%, in accordance with the targets set in the Széll Kálmán Plan.
- *New Labour Code:* as a result of a more flexible labour market, there will be less distortion, and this is reflected in the model by a 1 percentage point reduction in the wage determining force of the household sector.
- *Reform of the taxation system:* The measures in connection with taxation were included in four distinct groups. The taxes on labour have been reduced primarily due to the changes in the personal income tax and the social security contributions. The taxes on consumption have increased, due to the increasing VAT and excise duties, as well as due to the new types of taxes. In the case of the financial transaction duty and the telecommunication tax, the expected tax income is shared by the companies and the households. In the second case it can be regarded as a tax on consumption. The change in the taxes on capital was a result of the sum of the reduced corporate tax and the increased tax on public utility services. The modelling of the new types of taxes as regards enterprises was difficult, since there are no such elements in the model. This cannot be directly related either to labour, or to capital. The effect of these elements can be approximated by increasing the variant named „entry costs”, raising the price of intermediate products.

On the following page you can view the results of the simulation given as percentage differences compared to the base level. The reform plan, in aggregate, increases Hungary's GDP significantly. Even on a one-year time horizon it increases the level of output by 2 percentage points. This influence is more pronounced over the entire time horizon, and over 20 years it exceeds 5.5 %. Primarily due to the increasing labour supply and demand the most important economic indicators will improve in a spectacular manner, consumption, investment, employment and net exports will also grow. The reduction of technology (TFP) is due to the new types of taxes that – although indirectly – have in this model an especially unfavourable effect on the R&D sector. In summary, it can be stated that as a result of the measures of the Széll Kálmán Plan the Hungarian economy will get on a higher growth level and it will improve its financing capacity.

Macroeconomic influences of Széll Kálmán Plan (differences in % from the basic track)

	Year						
	1.	2.	3.	4.	5.	10.	20.
GDP	2.18	3.64	4.33	4.63	4.74	4.99	5.66
Total Factor Productivity (TFP)	-0.23	-0.51	-0.73	-0.89	-1.00	-1.18	-1.02
Capital	0.05	0.17	0.31	0.46	0.62	1.29	2.13
Labour	0.36	2.50	3.72	4.26	4.47	4.58	4.71
- low level of education	2.79	6.84	9.85	11.74	12.76	13.18	13.03
- medium level of education	0.17	1.90	2.77	3.09	3.17	3.17	3.26
- high level of education	-2.96	0.01	1.38	1.60	1.49	1.24	0.48
Consumption	1.36	1.64	1.71	1.77	1.82	1.95	2.02
Investment	0.66	1.11	1.40	1.59	1.73	2.12	2.57
Gross real wage							
- low level of education	-6.56	-10.36	-12.29	-13.17	-13.56	-14.42	-15.70
- medium level of education	-5.13	-7.37	-8.15	-8.47	-8.72	-9.89	-10.79
- high level of education	-8.81	-12.15	-12.78	-13.11	-13.78	-18.26	-25.52
Exports	2.07	3.53	4.22	4.52	4.63	4.88	5.53
Imports	0.71	1.10	1.27	1.38	1.46	1.66	1.82

ANNEX 4: PUBLIC CONSULTATION OF THE MEASURES OF THE NATIONAL REFORM PROGRAMME

In connection with the National Reform Programme of 2011 a widespread public consultation (in the form of written opinions and a conference) on the entire programme was arranged about the determination of the objectives and the measures serving to achieve these objectives. The National Reform Programme of 2012 determines further measures in connection with the identified objectives.

An important part of the measures of the National Reform Programme of 2012 includes individual strategies and acts that had been preceded by the appropriate public consultation as required by law. Furthermore, in the case of measures included in EU programmes, in accordance with the procedural rules of EU supports, a public consultation is included in both the planning and the selection phases.

The rules for social contribution to the preparation of legal regulations are set forth in Act CXXXI of 2010. All acts, governmental decrees, ministerial decrees shall be subject to public consultation. Sharing of opinions should be made available via contact points provided on relevant web pages. Opinions should be also expressed directly by people, institutions and organisations invited by the minister responsible for drafting the legislation. The issuer of the legal regulation shall consider the opinions received and shall prepare a summary of them. If opinions are rejected then the reasoning for rejection should be also included in the summary. Summaries should be published on the relevant webpage together with the list of those who have expressed their opinions. Within the framework of direct opinion expression, the minister responsible for the preparation of the legal regulation or strategy can form strategic partnership agreements, with the help of which he/she can form a close cooperation with the organisations that are ready for mutual partnerships. Strategic partnerships can be formed among others with NGOs, professional and scientific organisations, churches or national minority self-governments.

The members of the Monitoring Committee shall in all cases receive the selection criteria of EU application schemes commenting. Action plans are commented by the Monitoring Committee, and parallel with the relevant governmental administrative consultation, it is made public on the relevant homepage where opinion can be expressed. In the following we provide a short description of the consultations made regarding each target areas.

In the area of employment policy the elaboration of the new Labour Code was based on the consultation with social partners. Formulating the development directions and legal framework of vocational education has also been performed in cooperation with social partners; the role of economic chambers in the practical implementation of the education has increased. The measures (strengthening of active labour policies, adult training programmes, measures aimed at balancing work and family life, and measures aimed at reducing unemployment among young people, development of the social economy, etc.) included and/or planned in the Social Renewal Operational Programme launched from EU funds all included the public consultation process. The National Economic and Social Council (NGTT), established pursuant to Act XCIII of 2011 is the highest forum of public consultation, in which employers' and employees' interest-representing organisations, as well as non-governmental organisations, churches and the representatives of sciences equally participate. The agenda of NGTT included among others the restructuring of adult education, as well as the tax benefits encouraging the employment of people in a disadvantaged situation. To perform the consultation of the issues related to employment and labour in February 2012 the Competitive Sector and the Government Standing Consultation Forum (VKF) has been established. This organisation – together with the NGTT – is a trilateral (government, employers' organisations, employees' organisations) consulting, proposal making and opinion expressing forum, participating in the preparation of the decision of the government directly affecting the strictly considered competitive sector.

Regarding research-development and innovation measures there have been regular consultations in connection with the changes in the application system with the economic operators (for example the R&D workgroup of the Investors' Council). Apart from that, significant consultation is in progress in connection with Horizon 2020. The basic Hungarian objective in connection with the Horizon 2020 programme is that the Hungarian applicants will be able to profit the most from the programme. This can be ensured amongst others by the widest possible involvement of the parties interested. An international consultation process has been launched, the start of which was marked by the inter-ministerial consultation held on 29 November 2011. On 9 February 2012, with the participation of two representatives of the European Commission the problems were discussed within the frames of a consultation held in a small group. This was followed by a national consultation. The closing event is expected to be held on 23 April, with the participation of the Hungarian Academy of Sciences.

Regarding the energy/climate objective the adoption of the National Energy Strategy 2030 and Hungary's 2nd National Energy Efficiency Action Plan was preceded by widespread public consultation, during which the civil participants agreed with the basic elements of the documents, and the professional proposals and remarks were incorporated as far as possible. From the support schemes related to this area the announcement of the New Széchenyi Plan Green Investment Scheme "Sub-Programme for Building Out a Solar Array System Facilitation the Utilisation of Renewable Energy Resources, the Preparation of Domestic Hot Water and Complementary Heating" and the New Széchenyi Plan Green Investment Scheme "Our home – Sub-Programme for Restoration and New Home Construction" was preceded by a public consultation, during which the opinions raised were taken into consideration during the finalisation of the calls for applications.